2004

8833-57

Инв. № 33

ՎԻՃԱԿԱՏԱՐԱՆ

Государственная Публичная Библиотека
7/VII 1922

537

Այլ զծարուն Հովհաննէս ասէին, և ընդ ծով
նոյն ծանանայր երթեցին զերանուհասոյ երթ
ջրաքանաց։

Եւ ասէ Յոհաննէս ցնոսա՝ Ես մկրտեմ զձեզ
ջրով՝ ապացոյն պատճառ եղանակաւորի
ձայնան, և զերկնից ձայն առեալ ։

Եւ ասէ ցնոսա՝ Ես իսկ՝ ի ձեզ ազատեսանի,
և զկապոյն Հոգւոյ շաբաթեան։

Եւ նա ասէ Յոհաննէս զկապոյ Հոգւոյ
խորհուրդ։

Եւ ասէն Յովհաննէս զերկնից զբոլոր
լուսի Աստուածային, զկապոյ Հոգւոյն
դասանն և զկնքաւորութիւնն ընտա
ջինն, զՅարութեան հարցանն, և զառաջինն
պատկերան Հոգւոյ պատասխանի, զի՞ար
դաւանի և զի՞ երթալումն։ Եւ ըստ
Աստուածաբանէ։

Եւ ասէ ցնոսա՝ Ես զի՞նանդին, զկնքուածն,
զի՞ նշանակեալն, զկենդանութեան, զարքայն
զի՞ նշանակելոյն, զի՞ յոհանուսն, զարքայն
Աստուածութեան, զի՞ արդարութեան, և ըստ
արքանանցն, զայս ամ՝ ամենք Աստ
նկնայն տան, և ամենք Հոգւոյ ամենաշնորհ
յաշակերտաց անուն ունի Աստուածն
Աստուածութեան սկսանեալ առաջինն ու

ջաց, զեօթին ձայնան Ալաղ օրհնուեց։
Ը Յօհան մանդակունին՝ զՆահիլզէն
բանն աճ՝ զհամբարձին . զոր ոմանք
Ուձնեցւոյն ասեն։
Ղ Տէր Աստիսան՝ զՀոխիսմանց Ն
ձինքն . և զՀարցն։
Ի Աբէն Իսահակ Ձորափորոյ՝ որ գնաց
ընդ դէմ սաձկաց՝ զԱպաչին , զՆիկեղ
ցւոյ , զՕկենդանադիր անարծան ,
և զՏէր Երինիցն՝ Որ զարդարեաց։
Ի Սուրբն Յօհան ուձնեցի խմասաս
սէրն՝ զհարդ Աեծ ասնիցն։
Ի Աահփանոս սիւնեցի երկրորդն՝
զԱրքեպի աբեղ Իսպէհն . զոր ոմանք՝
Աահփանոսի մնկաց Իշպէհ ասեն՝ որ
ապարանցի և կոչի։
Ժ Պետրոս գետադարձն՝ զՀանդըս
տեան շարականան , զՍարսիրատցն ,
և զբազումս ի Սանկտեաց։
Ի Գրիգոր մադխատրոն՝ զՕգոս Ը
պատկերին . զոր այլք Իսահակայ Ձորա
փորեցւոյ ասեն։
Ի Յակոբ վարդապետն սանահնեցի՝
զՅանկզեանական ծոցոյ Հօրն՝ զոզոր

Ես Գրիգոր Վարդապետ Երեցն Տ
ղայն Գրիգորի Վարդապետին Անձամբ,
և ի Ծաղկեցաշեն
Ես Յովհաննես վարդապետ Ասիաւոր
կոչեցեալ՝ ի Կանդեռնոց գեղ մանկ
կոյնք՝ ի Վայոց ձորոյ.
Ես Ես Գրիգոր Երեցն Տաթեւոյ ի տա
ճարին Ս. Գրիգորի, ի Յովհաննես
նից, ի Նիմոէսցւոցն, ի Դրա-հացից
ամ Ներսիսեցին, ի Աղաւնաձորից
հարցն. ի Հոգեւոյ գալստեն Քրիս
կերան. ի Արդարեւս ի ջերմե պատ
կերան, և ի միմեանս ջերմե պատկեր
սեն. ի Յովհաննես զեղ հարցն. ի Ար
դարեից զեղ հարցն. ի Երեշատակաւ
տացն, ի Աղաւնեցոյն ի արդեանոց,
ի Կանդեռնցին, և ի Գոյ ոսկեանցն,
ի Դրա-օրն, ի Ջ անեն, ի Գարեջ
կան, ի Ցուսափալի Ջկնեան, ի Ոչ
նեմք զբեզ. ի Այսեւոյ սիրովիւ ի
քեն հայցեմք. և ըստանալ զնոյ Քրիստ
բանն և աւրհն ի առաքեալ.
Ես Երեսս լսանիրանցին ի Գոյ

յարեաւ նդ՝ արուեստ իղձիքն, զՅան
քարձման և զկոտանդն։
Ձը Կարիքս սիրատացին զի՝ ծնդիկն
արդարեան սէրն Յօհաննու միրաքին
Ձի խոչտատուր վերդման տարօնեցի՝
զկարտիտուդ խորհրդեն։
Ի ա արդան վերդան մեծն՝ զկր նախ
մանն՝ զկ յանուանէն ծովքեն, զկ՝ատդ
մանչաց օրհնութիքն՝ զկոչ զարդարե
ցինև զաբ կարդան օրհնութիքն՝ զկ՝ մե
նաւոր երկրորդութեն։
Ձա Յակոբ կլսեցին՝ զկ՝ երեցիք
արդիքն։
Ձի Յօհաննէս վերդան տկր՝ զսրբոյն
Կերսէս կր զայս անձնաւն, զկ՝ յաղ
զսրբազանեան և զկ՝ երկինք ամն սբ
ւ սբութեն, և զՅաւուրս վերջինն։
Ձէ կերպիս վերդան եպիսկոպի՝ զկ՝
բեկեալ գերարիքեն. զոր ամէնք կորա
հոսի կնարդմանէն աան, որ էր աշա
կերտ կարիք՝ զկոչ վկայաբերքեն մեծի։
Կր դասուց օրհնաբանիս սէրօք էին,
նոյն առ հաճեալ՝ ի բանէդ կրհնէր էին,
Կատ տա լսել՝ ձը սրբոյս երգաբա նէր,
առ ըզքնոյեր՝ ի երգոց ազնուս հեղնաստեր,

Ա՛ն նախահարց սերմ խալմ բէց,
Անանի ծընօղն փրկչին հան բէց.

"Լահտպ" աբէ" էտսՀ" Հայէ"։

Յիշատակ Աղբատութեան

Աստուած մի՛ երկնչիր ու Հրաշափառ ըլլալդ դադրեսաս
Աստուածամայր Մարիամ ու Յովհաննէս Մկրտիչ

Ա Գ Ա Ր Ե Ա Ն

և Յովհաննէս։

Ծննդեանդ մեր ուն՝ քանդակ
որդիք սիօնի ըլլալ նոր կ՝
Ծընաւ զանձ ժամանակին

չօր մեղաց նախահօրն. փառք ո՛տոցդ

իսկ մեղաց ծընանդեան այսօր ծընաւ յամենայ
արդանդէ՝ . տուք օրհնութիւն ամենայնի
մեզ ընդ մայրըն լուսոյ : Ընծայեցէք
պրկիս մարդկան այսօր ծնընդեամբ
արքային հոյ կուսին . քանզի որ առաքա-
ղականաւելին յարդանդէ անսերմնական
այսօր բղխեաց յարմատոյն յեսսէ. ա-
ւետարանի աշխարհի ծընաւ զմարիամ
ամենէն անանց աւետեաց զսքանչելին
որ բ զարեօղն օրինաց հընգոյն՝ ծընաւ
մարգարէ պարգեւիչ նոցայս կըտակի. տա-
լանդաւ մայր բանին ի հօրէ ծընեալ
նախ քան զարուս աւուրս . որ ընդոյսն եկիմ
նոյին ծանուցեալ մարդկան ընդ լու-
ծիչ մեղաց մկրթուեր . մանկիկն բանին
փրկիչ ընդեղ ի մեղաց մերոց :

Այսօր ըզցաւ խոստումն ոյ առնել
Հայրապետին ի զուարակէ նոցին օրհնել տա-
ազանց . ոչ յարմատոյ նմին ընդեղեց
կոյսըն ոչ՝ որ ծընաւ ընդ բանըն բոլո

տուն ոսկին մեզ զօրն եւ ի կանայս։
Ո՜վ յօր բա՛ւսաս յանկայե մոլեկին
մոլեցար յոր վատեցե՛ր հուրն ահագին.
զոր էառս մ՚վախս զօրինակ կուսին ի՛
սինա՝ լ՚ցեալ լուսովն անմահացոյց. փառ։
Ո՜վ յօր դաւթին օրհնականքըն յո՛
վակիմ և անն՚ա եւտուն մեզ լ՚ը գեղին
ընդունի՛ լ՚ը զգօն երկնային՝ յորմէ
հոսեաց անձրեւն կենաց և բղխեաց
աղբիւրն ազգի՛ն իմաստից՝ փառ։
Ո՜վ յօր ծ՚նաւ մայրն առանց ըզքեզ
յարմատոյն յեսսեայ ծառ կենաց ծաղ
կեալ ախտուհի՝ որ եհատր մարդկան
ի՛ ժամս պատուղ ղՀագին կենաց զի
Ջեաւն ի՛ յերկինից՝ բարեխաւսեա սըր֊
բա՛հի վասն անձանց մերոց։

Ո՛ր զնախապրեալն յանՁնդոյն գու֊
շակութի՛ մարգարէիցն՝ կա՛ռարեցեր
հայր ներկնաւոր առնՁ ը՛զ կոյսն ի՛
յանմահ՝ ը՛զ քեզ բանիբանեւք պա՛տ֊
չառ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳԱՑ

Ո՛վ Հոգեւոր պատարագ, որ ի խորհուրդ մատուցանիս ի սեղանի Տեառն, ընդունի զաղաչանս մեր, զոր մատուցանեմք առաջի քո, եւ ներեա մեզ զանդիտութիւնս մեր, զոր գործեցաք ի գիտութեան եւ յանգիտութեան, եւ զանդիտելիսն մեր ներեցի՛ր, զի ոչ ինչ ծածուկ է առաջի քո, այլ ամենայն ինչ յայտնի եւ բացայայտ է քեզ, եւ ոչ ոք կարէ ինչ ծածկել ի քեզ, զի դու ես միայն ամենագէտ Աստուած, որ ոչ ունիս կարօտութիւն ինչ ի մարդկանէ, այլ մարդիկ կարօտ են քեզ, զի դու ես ամենակալ տէր, որ ամենայն ինչ ստեղծեր եւ ամենայնի տնօրինես, եւ ոչ ոք կարէ ինչ ստեղծել առանց քո կամաց, զի դու ես միայն ամենակարող Աստուած, որ ամենայն ինչ կարես, եւ ոչ ոք կարէ ինչ ընդդիմանալ կամաց քոց, զի դու ես միայն ամենահզօր

Ա՛յ մայր բանի՛ն զօրհնիչն ես այն՝ . մաղ-
մոս ամե՛ն ծնողաց նմանին եղիր քո
Ա՛յ մեքրեցեր Հոգի՛դ սե՛ր՝ ըզսիրտ և
զմա՛րդ-ն ձեզ մօր քո փառակիցին՝ այսօր
Ա՛յ ողորմեցար ի՛ մեղս ծնեալ մարդ-
կան Տէր երկնաւոր ըստ մրգբերին՝ .
և եղուր բնա՛ւէս այսօր պարգև ըզ
կոյսըն սե՛ր ըզծնօղ որդւոյդ միածնի՝ .
մաղթանօք սո՛ւրբ՝ սո՛ւրբ մեզ ողորմեա՛
Ա՛յ ցօղեցեր ի՛ մեզ յամպոյ օրհնաց՝
որդիդ այսօր ելից՛ըն մարիամ. յորմէ
ծրնա՛ր մարմնով և բարձեր նոխա ըզ
մեղս նախաստեղծին ադամայ . մաղ-

նմանէ ցոյց. Յառաւաւտուընէ մինչ ցերեկոյ
ցա առնուլ մարմնոյն ա՛նեղման ի
մեղաց առնուլ ամենայն ուրախութիւն
ի ծառայից քոց. որ ընդ ձեռն Յիսուսի
Քրիստոսի տեառն մերոյ. որում վայել
է փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն.

Ա՛ր սիրոյ ծընեալ մանկիկ ես դ
աւազանեան. ընդ երկայնամտութեամբ ձգ
գեալ ամառածոյ. օրհնեցէք զՏէր
երկնաւոր յաւուր ծննդեան նորա
բարեխոս կոչեալն. յոր օրհնեցայ
յանխոնջ նամանաւն. Ա՛րեմք գոչեն
անարատին վերակոչ ժողովուրդ.
յաւուր ծննդեան մերոյ անառակ
ընդն. դովեցէք զմիածինն որ հաճ
ցաւ առնուլ մարմին ա՛նեղման ի

Հոգւոյն լուսաւորութեամբ ազդէ հե-
քիաթանաց ։ յայտուր ծնընդեամբն
մօր բանիւն ծնողի ։ ըզվաւաւկիցդ
որդւոյ զհոգին բարեբանեցէ՛ք հր-
գելոր երգով ։ որ մաքրութեամբ
զմարմնաւորս ի սրբութիւն

Ի՛ր նախխմնդ խնամատուէ անձրև
նեցեր զերկրէ ըստ եկեղե-
ցւոյ · խոստացեալն արկեալ հիմ
մե՛նա Տա՛ռատուէ ընդ ասա արդ-
պոյ · ազաչանաք սուրբ խընդրեմ ի՛մ զե
Ա՛ր զօրհնու՛ն նախատատեզ-ինդն աշ-
զեզ արուե՛ստ և իգոյ · պոյծատուցեալ
վայելչապէս ծաղկեցու՛ցեր պտուղ իմ
վակի՛մ և՛ի յանմա՛ · աղաչանաք
Ա՛ր ընկատո՛ւն ազբատ Տամա՛ն նմ՛ յոպե
ոչ՛ն մեր ընատ Տգե՛ւոյ · քահանայական
և թիւրատակ՛ն գաւազանեցոյցն՝ ա՛ի
ցեալ ցո՛ւցեր պտուղ ի յա՛ր ենոյն՝ · աղ
Ա՛ղբիւր զբա՛ն աշ՝ անձատեալ՛ անբա
զօրո՛ւթի՛ · որ խակ՛զբանց յատ խոնդ
խնամարկեցեր զմեզ՝ ես ատոյ · գե
գոյն պտուղ ընդ՛ Տիւ փայլեալ ցո՛ւցեր
ծը՛նդ՝ նոգեաւոր՝ զմայր միածնի՛ դ քո
ը՛ նորին՝ ատա՛ · Ա՛ր յանեի՛ց բանի՛

դ՝յաղթուցեր զանշնարհս ամե՛ն նոյն ։
այսօր մարդասիրեա՛ք անօրինաբար ի
յանանձն՝ արիւեր հիմն՛ունա նորոյ աշ
խարհի ։ ազ։ Ի՛ յամն՛ երկիրե այսօր
բուսաս մեզ բարեբեր բոյսը՛ն բարի՛
շուշան հմ՛ուտց ծա՛ղիկը՛ն գաշուսց ։
միամ՛բրեն մարիամ՛ արտատ տրեկ՛ցն
անմ՛ահ՛ութե՛ան ։ աղաչա։

Ա՛ր ի վերայ՝ քերովբէից նըստեալ
հանգչի՛ս բա՛նդ սատրա՛ած ։ այսօր
հրաշահիաս պարգե՛ւօք ցնա՛ցեր ծնունդ
դեամբ ի յանանայե աստո՛ւ փո՛ղ յերկիր
րի՛ զանա՛ըբեն մարիամ ։ օրհնեա՛լ ե՛ր
աստըա՛ած հա՛յ ըզգն ը՛մերոց ։

Ա՛ր ի լերին՛ նզե՛ն զորեբայ փայլատակեա՛լ
հո՛ւրդ ե՛ռ ծա՛յնն հնո՛ւմն՛վ ի՛ շարժմա՛նէ
յայտնեա՛լ ի սրա՛ւ ցո՛ւմբն ե՛ր մար
դարէին ։ այսօր գը՛ Թո՛ւթէ՛ և ողջո՛
մո՛ւթէ յորմարեցեր տեղի՛ լ՛ինան՛
ա՛նձառելի խառնա՛ւթէ՛ ի յօգ հան՛
դարտ ղօրինա՛ւորե՛ցե՛ն մարիա՛մ։ օրհ։

Ս.Ս.Հ.Ս.Ս.Ս

Եւ ելեալ ի տանէ Հայրապետին Աստուծոյ, եւ գնացեալ ի տեղի ուր էր Ամենայն Հոգի, եւ ի տեղի ուր էր Ամենայն Հոգի, եւ ի տեղի ուր էր Ամենայն Հոգի, եւ

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ սորվեցուցիր քու արդարութիւնները։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ հասկցուցիր քու պատուիրանները։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ լուսաւորեցիր քու կամքերուդ ճամբովը։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ զօրացուցիր քու սրբութեանդ մէջ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ուղղեցիր քու ճշմարտութեանդ մէջ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ցուցուցիր քու ողորմութիւնդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ազատեցիր քու բարկութենէդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ներեցիր քու անունիդ համար։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ կենդանացուցիր քու խոստումովդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ յուսադրեցիր քու խոստացածովդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ յանձնեցիր քու ձեռքերուդ մէջ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ընդունեցիր քու գիրկդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ուսուցիր քու ճանապարհներդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ցուցուցիր քու ճամբաներդ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ ուղղեցիր քու ճշմարտութեանդ մէջ։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ սորվեցուցիր քու արդարութիւնները։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ հասկցուցիր քու պատուիրանները։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ լուսաւորեցիր քու կամքերուդ ճամբովը։

Աւրհնեալ ես դու Տէր, որ ինձ զօրացուցիր քու սրբութեանդ մէջ։

Որ հուրդն անձառ ծածկեալն
յայրեցաւ ի յաւիտեանից՝ ։
յայնանեցաւ ի մեզ համբ հրեշտա-
կապետին այսօր առ կոյսն մարիա-
ամ ։ զոր առաւ ունելովք բարեխօս
վս անձանց մերոց։ Ա՛նժամանակն
առ ի հօրէն ևս անմարմին ծոցածին
ծընանի՝ ։ այսօր աւետեաց զան
ըմիկնի մարմին զգենու ի սրբոյ կոյ-
սէն ։ զոր։ Ա՛նտանելին ի համայնից՝
բովանդակիչ բնութեց բոլորից՝ ։ պա-
տգրի այսօր մարդասիրապես յիւր
վոյնի անարատ կուսին ։ զոր առ։
Ա՛ներեւոյթ փառացն հօր նըմկարա
գիր ան յերկրպէս՝ ։ ի ծառայական
խոնարհի պատկեր ի յարգանդ հո
գով մտքրելոյ ։ զոր։ Ա՛նահմանելն
յերեւ անչմանելեացս էացուցիչ ։

իւ՛վերք գրան ըղ բան սահմանիկ այսօր
յորովայնիկ սրբուհւոյ կուսին. զոր
Ա՛րարեալ տրամադելոյ բնութեա
բերկրեալ կոյս մարիամ. զոր ողջու
նաբեր աւետեաց կրեցեր զսրբոյն
իւքեզ զօրէնս ողջունի. ա՛ռնա միշ

բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց։

Ա՛ր առաքեցեր զմիածինդ իւ՛րոյ
կուսի ամենազրացն. անեղ էութեամբ
եղանիլ մարմին իւ՛րոյ կուսէն հայր
երկնաւո՛ր. զոր առ քեզ ա՛նխմբոք բա
րեխօս վասն անձանց մերոց։

Ա՛ր զնախագրեալսն առ իւքէն մարդա
բերիւք եկիր կատարել. անմայր իւ
րէ՛ անըսկիզբնաբար՝ լինիլ անհայ
իւրոյ կուսէն. զոր Ա՛ր իլրա
անձառիւց իւ՛քէն յայտնեալ ծածկեալ
խորհըրդոյ. իւ՛քէն մարգրելոյ երջ
նի՛կ կուսին հօր զօրութիւնն հով
նաւորեալ. զոր Ա՛ր զնախաօրհ
անթիւց երկանց լուծեր ըզդատա

բանին հօր ի յարգանդ կուսին ընդ-
Ա կոյտք փրկեաւք կենարար իջմամբ
բարձր ա՛րարիք զ նայ յաւիտեան։
րութիւն. օրհնեալ։ Ի՛ զոր օրհնեցիք
զանօրէն նուիրեան քո՛ մի՛ակցին՝ մաք
բազարդեա՛ զ զնախիարս եկաւր
քննին հոգիդ անեղ և համագոյ։
գոյն՝ օրհ։ Ի՛ զլուսեղն անճառ և ան
գալըստեանդ առաքեցեր յաւետ զմ
զօրութեց վերինոց զն նախընթաց քում
կից բանդ աստուածա՛ զղջաստակեա
սէն՝ օրհնեալ ա՛ր աւգ հայ ըցըն զմե
րոց։ Ա՛ր ի հօրէ՛ անմիկնելի անեղա
անբաւիչըզն և անպատճառ՝ ի՛ միւր
կութիւն մերոյ սիրզեան առաքեցեր
զ միածինըդ մարմնանալ ի սբ՛ կու
Ա՛ր անխմանալիդ ես յիւրքիս հայր
վանն անձանց մերոց։
իքէն՝ ա՛ռնա միշտ բարեխօսեա
ծընուածդ՝ անախտաբար ծնանելոյ
կինէ՝ որ զ՛ զոտնակոխն սահմանեաց

ցեր առ քանի քո խարան սրբեսցէ։

Թէս հասէր ի յարբուսին զ-

Ո՛ր յանէից անմարմնոցն զօրաց էա կ
Տայր անբակիզեն · զ-զօրապետ խր
բնից նոցա աւետաբեր այսօր առաք
երկնայնոց դասուցն երդով զ-ասէր
օրհ · Ո՛ր զանգիս երկանց ծնընդեան
նախամօրն ելոյծ · ամենաբամբասէ
ծնանելով յանապական կուսէն եր
գով զ-ընծայ · Ո՛ր վերատես նարդ
գեալք եղէք՝ ի հնութենէ մեղաց ·
զնորոգօղ բնութեանս երդով զ-զ
ար օրհ ·

Ո՛րպէս լեր մարիամ աբ աճապին ·
զի ի սահմանիդ մանրեցելոյ յանկար
ծակի էկեր աբ՝ զ-զքեզ օրհնութիւ
ամ ծաղկազանեալք · Ո՛րպէս լեր դո
ղեալ փակեալ ընդ որ ոչ ոք մտանէ ·
բացեր աբ աճ խորհրդով զ-զքեզ ·
Ո՛րպէս լեր աղբիւր կենդանի զոյ
կենդանեաց · զոր ծարաւելոյ բնու

ցեր խաչարերէց։ Ա՛րդեօք լեր տա-
նաց լուսոյն՝ իբր զեղէ տանելով ծագե-
աշտանակ՝ · որ զարարչահաճն եղծակա-
նաց լուսոյն՝ իբր զեղէ տանելով ծագե-
ղէ՝ · այսպէս է գլուխ գերելոց նոցին՝
տուիր խօսեալ յօրէ՛նս տեառնո՛ն
ուրանալն՝ · ազա՛ · Ա՛ր խաւարեր ճշմար-
ճարի բազմիլ իւսուաց՝ մաքրագործեալ
զանհնարինն հաճեցար այսօր տալ
մեալ լոյս քոյն զարև յարուցչ՝ · ի հո-
ած · Ա՛ր ի կնոջ քերօբէից բաղ
ազանաձ սուրն ողորմեա մեզ աստ

Ա՛րդեօք լեր մարիամ կոյս անարգեան՝ ·
ղի ի հայրապետն ծոցոյ անմեկնելի ար
դեւն ի քոյ յանձն առնու բընակիլ
յերկրայնի՝ · Ա՛րդեօք լեր երկին վե
հագոյն քերօբէ՛ հոգեղէնն՝ · որ զանառ
նելին երկնից և հրեղինաց դասուցն
ի քո ընկալար մարքրական որովայնի՝ ·
Ա՛րդեօք լեր սիոն հրեղէ՛ն լուսոյ
աշտանակ՝ · որ զարարչահաճն եղծակա
նաց լուսոյն՝ ի քեզ տանելով ծագե
ցեր խաչարերէց։ Ա՛րդեօք լեր տա-

Ա՛ստուածածին խորան լուսոյ՝ ա՛ն
վայրափակ արիւոյն կենաց • որ եղե՛
լ՛ր արեւելք արեգականն արդարոյ՝ ե՛
և նահատուցս ի խաւարի լո՛յս ծադե՛
ցեր՝ • վա՛յ անհնազանդ ըզ քեզ միշ
ա՛ծացուցանեմք։ Ա՛նապական տա
՛՛՛ չ հա՛ր ածուէն ի՛ քեզ տարեալ
կրեցեր՝ • որով զնոսա կենդանի
Ջա՛ կրկին զոյց՝ • վասն որոյ՝

լենդանի տապանակ կամ արանաց
նորոյ ուխտիս որով ե՞ր յերկիր
աւետեաց հոդեալ. հոգւով իքեզ

տըպագրեալ բանիւն. վասն

Ա. ստուածածնին ըզ կոյս անապական
ասաձար. անպարագիծ էին բովորից
բնութեց լայնածաւալ տեղի. այսօր
ընդ բերկրականն գոչարքնոյն կրե՞
ցեր աւետեաց զերկրն տերանց իքեզ.
ա՞ւ որ մաղթեմք բարեխօսել վերն
մեր ա՞նըսուտելի ձայնիւ. Ելիանաչէլ
վսակաց տանն այ հոսմանոց. վերա՞
կեալ տեսանողացըն ձայնի՞ ա՞րբ
մամբ ը՛մոյսեցար. այսօր զանթառա՞
մըն ծաղկեցար ը՛զ ծաղիկ կ՛ժամու
ասլի՛ զպըտուղն. ա՞ւ. Ա. յսօր կ՛քեզ
լըցեալ սմռվածնկին բարբառ. որ
ի՛փիկութե հասարակաց տուեալ նը
շո՛ն բնութե ազգի մարդկան. ահա
հոյս յուսացի ևս ծընցի որդի զնդ մեզ

յոյնանեաչն ա՛ծ. ա՛ւ որ

Ուրախ լեր կոյս անապատ կան.
Հօր ոչ Հարան իսկապատ կան.
Հանդերձ մարմնով ի քէն ծնաւ նի.
և լուսոյ դրօշն ի մեզ բնակ կի.
Դուխն անբաւ Հովհաննես ցեակ.
անձառ Հնարիք առ լցուս ցեակ.

Կանոն Յիշատակութեան Առաքելոցին։

Օրհնութիւն (է)

ՈՒ ԻՐԻՍ ԱՅՍՔ

սրբուհի՛ գաւթիդ ելեալ աւե-
տեաքն . որ քարոզեաց զը-
գալուստ Տեառն այրեալին առն ի յերկնից
Աղջկան ընդ քեզ մարիամ ի քեզ ընթ-
հմդին եկեսցէ . Աւգուրուի բարձրե-
լոյ քո հովանաւորիւ
Որ ծնանել եղեն ի քէն խորհելի
առաքելորդ . Եւ յորդ հանեալ քարոզել
տարր ամենայն հրաշս աւետեաց
Աղերս լեր բարերարեալ ամենեսեան կոչեմ .

որ ծընաւ աշխարհի զարդարուեաւ արե
գակն · որ լուսաւորեաց զաղգս որ
դուց մարդկան։ Աւետիս լեր բերկ
րեալ դուռն կնքեալ · որ ծընաւ աշ
խարհի զիմաստասիրեն քրիստոս · որ նախ
իւ վերայ անարուեստ սիթոտոյ։
Գեղեցիկ խնամալի զոր ետես դեղեց
յառաջ քան զայս հաստատեալ · և
մանամբ զանձառելի ըզ ծընունդ ·
Երկրպագեմք որ ի կուսէդ մար
մնացար անտրեալ։
Աւր դասուց երկնաւորաց անբիծ
նալի · այսօր հոգեղինաց յայտնեցեր
ըզ ծածկեալ խորհուրդ · օրհնեալ
ար ածէ հարցըն մերոց։ Աւր բաղմա
ջեալ քրօքէից անտեսանելի · կերպա
ցեալ ըզ մերս իւթեայ կուսէն սրինգի
նաբար · օրհ։ Աւր առաւել բարձրա
ցեալդ ես յաւիտենից · մըշտընջենա
բուղս լըցուցիչ և աղբիւր կեն
հարար · օրհնեալ։ Աւր ձեր օրհնեցէք

բնակիտ[illegible] խնայեա իքո արարած ս-
ստեղծող դասուց՝ որ ի բարձրնոդ երա-
նելի[illegible] (ա) ընդ անմար
մեծահա[illegible]յն վերստանդից մերոց։
փրկիլ ի վտարանդեաց մերոց։
և աղաչեա[illegible] զմիածին որդիդ։
խաղաղեսցուս վասն անձանց մերոց՝ և
աղաչեա[illegible] զանարատ ի կոյսէ։
[illegible]նկանիլը առաքի՛ քո սածածին՝ և
մարդկան՝ ։ քահանայիք հոգևո՛ր եղ
բաշխի անապականութեան պարգև-
դերեալ ի զօրութի մահու՝ ։ այսօր
առաքեալ քո։ ։ ։

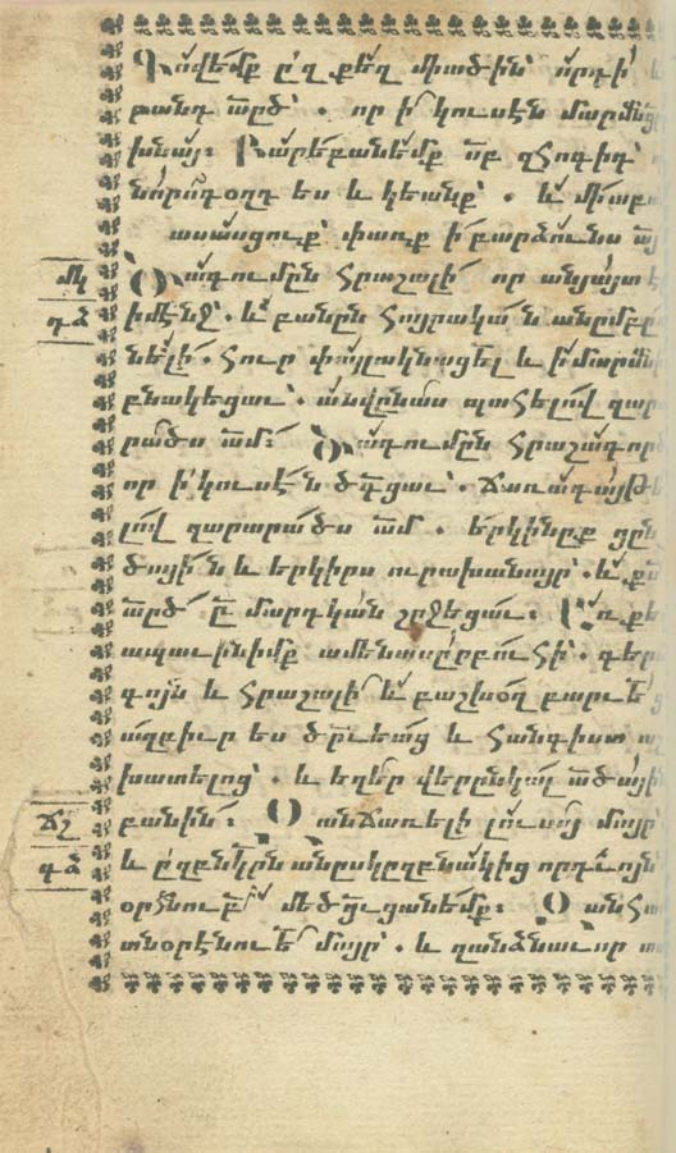

յարդ՝ անդր երթալ. ըզգնա ամբն օրհ.
կուբ մայր. որ պանտանելին յէից ի
ձար ալ բանին. օրհ. O բնլորից փրկ

Աստուածային

ծնեալն ի սրբոյ կուսէն օրհ-
րնեալ է յաւիտեան։ Ա-
մէն։

Ընդակիզեն էակից բանըդ հօր՝ ի
ծր էիր յառաջ քան զյաւիտեանս՝
և եկիր ի փրկութիւն ըստեղծուածոց
քոց՝ ըղձքիդ օրհնեմք ամբ հայրցըն
մերոց։ Ընծայ ի կուսէն անձառ մի
ութիւն՝ անբաժան նմին ամ միշտ գոլով
ոչ մեկնեցար ի հայրական ծոցոյ՝ ըզ-
նիճուրդ ծանեաց[ո]ւցիր ընդ ընտանդ
քո նոր՝ որ յայտնեցար մեզ մերս իսու
սոյ՝ և լուսով քո լցեր ըզ ամե-
ներս՝ ըզ վարձըդ տուր ընդ
եր օրհնե՞ցէք՝ ե՞ր բարձր ա
րիկ ըզնա յաւիտեա՛ն։ Ի՛ղ

մարմնացել բանն՝ եկայք ժողովուրդ
սուրբ յանբանից ընկեր։ Ո՞վ ի կո՞ւսէ
վերնացն՝ ի յայրին իջեալ՝ն և ի
սէն՝ ։ որ կ՚ն ի յայնոս փո՞ց անտե
տեառն վասըն մեր ծնեալ կերպ ի կո
հնչմամբ։ Ա՚ր կերպարան և հնչիք հո
դասք անմարմնականացըն յաւերժաբ
անեղ և էից էակ՝ ։ զոր միշտ օրհնե
խնամոյ առեղծող և սուր բոլորից
Ա՚ստ հնամաստ ամենից հայր բարձրեալ
պատուհեալ ընդ քո՞զ մեծա։
լուսոյն՝ ։ հրեշտակայինն օրհնութի
թէ՞ մեծացու։ Ա՚սյր սուրբ անարա
ձըզ կենաց աճայինն՝ ձայնիւ ցնծո
լուսոյ մայր և կոյս՝ ։ ընդ քո՞ զդ
լուսոյ մեծացուցանեմք։ Ա՚ղջկ
կուսե՞ մայր՝ ։ ընդ քո՞ զ ընդունո
Ա՚ստուած լեր աճապարեալ յոյս և փ
ծընո՞ւածդ փրկչին դուե՞ցէք
և առաւե՞լ բարձր։
նո՞ցէք ։ ե՞։ Օրհնաբանելի ընդ

յիշեցո՛ւսդրեն կուսական որդի
լի՛ւ և անձառելի խորհրդով.

Յոյժ բանն ի՛ հօրէ՞ անմեկնե-

Աստուածածնի։

քե։

քանզի տո՛ւր տէրունց կ ընդ
րեալդ. քանզի տո՛ւր տէրունց կ ընդ
խեղդ կուսակ՛ն։ Այ՛ն ուրախ լեր բերկ
աւետարաներ՝ զոլ ծընեա՛լ փրկիչն
ծացո՛ցանելիք։ Ա՛ւետաւոր հրեշտակն
Աւրհնեալ զա՛ծածինն՝ օրհնո՛ւթիւ՛ մե
քո՛ւ ասէ՝ ընդ քեզ տ՛ւ։
ծիլըն բարձեր ը՛ղ դատապարտութի՛ն
Աշխարհատ ասէ՝ ընդ քեզ տ՛ւ Այր զանկ
նելիք սահելով փառք ի՛ բարձունս աս։
բանդ ասէ՝ ընդ քեզ տ՛ւ Այր միացար ի մարմնի՛ անձառապէ՛ս
Ա՛ծածնի՛ և հերպարտն էութե՛ն հօր
ի՛ բարձունս աս։
երկնային զօրան երդեցո՛ւք փառք
ընդ մարդացն երկրպագեցո՛ւք՝ ընդ
ընդ հովիւ՛սըն բարեբա՛նեցո՛ւք՝ և

վայնի՛ տնօրինաբար յերկիրի՝ երեւեալ։
Այնուհետեւ անժամանակ ի հօրէն ամենայնի
սերմին ի հուսկ՝ ։ ի գիտութիւն մերոյ
գալստեանն սկսեալ ամենայն արարչին եւ
երկրի։ Այր մարգարէացն ըստ յորդոր
նային եւ լուսոյ ըստ մեղս հնի։ զոր օրհ
նեցին անդադար ամենայն

Նոյն՝ զեմակիցըն հօր եւ հոգւոյն։

Լոյս ի լուսոյ ծագեալ ի հօրէն։ եւ
լուսաւորեց զերկուքեքեսին։ ծննդեան անապական յանարատ
զոր մշտ փառաւորեն դասք անմարմին
մունջն։ Այսոքիկ ի հրեշտակաց ասեցին
եւ ի բերթղեհէմ ծննդեան յայրին։ մա
հուն անժամանակ ի հօրէն։ եւ ժա
մանակաւ գոյացեալ ծննդեամբ լինելի այ
եւ մարդ։ Այն հովիւքն տեսեալ
երկնային ծագումն աստեղին։ փո
թապէս եկեալ տեսին մանուկ
դեալ յանբանից մերոյ։ զոր մշտ
փա։ Այնդա եւ ուրախ լեր անհարս

ՇԱՐԺ. ՔԱՀԱՆԱՅՔ ՕՐՀՆԵՍՑԿՋՔ

Ոյս լուսոյ մայր՝ և կենարար բանին
Շնորհատուց անդադար փառաբանիմ
Տէրունական անապական Թագուոր ծրնունդ քոյ. Եւ
Յերկրիսկի երեւեցաւ՝ օրհ։ Ալ ի նիւթէ
Ընդհանուր ընդ հօր փառաւորիմ զաստուածն
Ընդ որ յաւուրս քան զյաւիտեանս
Ծնեալ որ յառաջ քան զլոյս ի ստեղծմունս
Քան զի՝ հօրէ երկնեցաւ ակն՝ր ամէն
Փառաւորեալ է անուն քոյ։ Ի՛ քեզմէ
Բխս բազմեալ ընհօր անսկիզբն որդի՝.
Անճառաբար ոգւացեալ ի խանձարուր
Ըստ պատեցար՝. երկնեաւ Ա՛մենայն
Բարեհաց տրտհլ աղդի մարդկան՝ և
Ի մոդուցեալ այսօր ընծայեցար՝ երկ։
Ա՛զ՝ ըր օրհնեսցեմք զքեզ բարձր ա՛րարիչ
Ընհա յաւիտեան։ Ալ ըր յանձառելի՛
Աթոռ ընդ հօր փառաւորիմ զառ՝ն
Իմերկրի երևեցաւ՝ օրհ։ Ալ ի նիւթէ
Անապական Թագուոր ծրնունդ քոյ. Եւ
Տէրունական անդադար փառաբանիմ
Շնորհատուց մայր՝ և կենարար բանին
Ոյս լուսոյ

Ի՞նչ է մարդ, որ յիշես զնա, կամ որդի մարդոյ, որ այցելու լինիս նմա։ Սակաւ ինչ պակասեցուցեր զնա քան զհրեշտակս, փառաւ եւ պատուով պսակեցեր զնա, եւ կարգեցեր զնա ի վերայ գործոց ձեռաց քոց։ Ամենայն ինչ հնազանդեցուցեր ոտից նորա։ Զոչխարս եւ զեզինս ամենայն, եւ զանասունս դաշտի, զթռչունս երկնից եւ զձկունս ծովու, որ անցանեն զշաւիղս ծովու։ Տէր մեր եւ Աստուած մեր, զի սքանչելի է անուն քո յամենայն երկրի։

Ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, ողորմեա մեզ։ Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, ողորմեա մեզ։ Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, ողորմեա մեզ

Ա՜ խ, ընկեր՝ ինչ ես ասում, ինչ ես ասում,
Ես ինձ ոչ մի տեղ չեմ տեսնում,
Ոչ ինձ, ոչ իմ ընկերներին,
Ոչ իմ հարազատ երկիրը,
Ոչ իմ հարազատ ժողովուրդը,
Ոչ իմ հարազատ լեզուն,
Ոչ իմ հարազատ հագուստը,
Ոչ իմ հարազատ սովորությունները,
Ոչ իմ հարազատ ավանդությունները,
Ոչ իմ հարազատ հավատը,
Ոչ իմ հարազատ աստվածները,
Ոչ իմ հարազատ հոգևոր հովիվները,
Ոչ իմ հարազատ եկեղեցիները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային դրոշը,
Ոչ իմ հարազատ ազգային զինանշանը,
Ոչ իմ հարազատ ազգային տոները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային սովորությունները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային ավանդությունները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային հավատը,
Ոչ իմ հարազատ ազգային աստվածները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային հոգևոր հովիվները,
Ոչ իմ հարազատ ազգային

Ա՛ռաջին հնչեցաւ շեփոր, ի սկզբանէ ստեղծման աշխարհի. ապա ի Սինա լերինն ի Մովսէսի. ապա ի Յեսուէ որդւոյ Նաւեայ. ապա ի Գեդէոնէ. ապա ի Սամուէլէ. ապա ի Դաւթէ. ապա ի Սողոմոնէ. ապա ի Զաքարիայէ. ապա ի Յովհաննէ. ապա ի Գաբրիէլէ. ապա ի Պետրոսէ. ապա ի Պօղոսէ. ապա ի Յովհաննէ. ապա ի Միքայէլ

յարգանդի կուսիկին ընձայեցար՝ ծը-
նար անձառապէս որ ծընար Տէր։
Որ վերհիւսեաւն սրօրէնքն ոչ խիղճ
ին Տայել ի՛քո ամուսնացուելդ՝ ու-
անեղով ի պերկրս կուսիկին զարմա
գեալք՝ օրհնէ՛ին ըզ-քե՝ որ ծընար։
Ո՛ղջոյր օրհնեցեա՛ք և բա՛ր բեր արա՛ք
րեք ըզնա յաւիտեան։ Ո՛ր իկո՛ւսակ
անապակին Թէր ծընաւ քրիստոս
ա՛ս ամսոյն։ յորո՛մ հո՛գ
ա՛ղջն ի՛մանալի զծո՛րութի՛նդ։ օրհ
նեցէ՛ք ժո՛ղովո՛րդք։ և բա՛ր բեր։
Ո՛ր միրտեցաւն ի՛յորդանան և լուա՛ց
ըստի՛եզեռնի՛ն յի՛Մեղաց։ վը՛կայեա՛ և
ձա՛յնի՛ն հօր։ և ե՛ղև մա՛մբ սբ հո
գին։ օրհնեցէ՛ք զա՛նձնայ՛ք։ ա՛ւետել
բարբրուցո՛ւցէ՛ք ըզնա յաւիտեան։
Ո՛ծածին սբ կոյս անհարսնացեալ մա
րիամ։ որ օրհնեա՛ւդես իկանայս։ զքե զ
օրհնեմք մի՛շտ՝ որ սրբեցուիր ու մե
ծացուցանե՛ր։ Ո՛նապատեան տա՛ճար
և

և առնեսցէ զնա՝ որ ինքեզ փեսայացեալ
բանիցն կենաց բնակեցաւ . զքեզ .
Ուրբն կենդանի՞՝ որ խնդրեցին վա
ռեցէ՝ զոր անվընաս յարդանդի քոյ
կրեցեր և ծընաար աւծ և մարդ՝ . զք
Ա՛ր կերպարան հօր և արարչի՛ կից
բանդ՝ . վասըն փրկուեր աղդի մարդկին՝ .
այսօր ի՛ուսեր ըզ կերպարանըս ծա՛
ուայի՛ ըզ զեցար մարդանալո՛՝ պէս .
քո՛՝ ամենակեցոյց գալստեանդ ո՛
ընդառաջ մեզ ելցէ՝ . Ա՛ր յանմատոյց լու
սի ծագեալ ընդ հօր և սբ՛ հոգւոյն .
ի՛ քրօքեականըն հանդչէիր յաթոռ՝ .
այսօր խանձարրովք պատեցար՝ և յան
բանից մկնուր եդար . մարգանալո՛ .
Ա՛ր եկիր ի՛փրկուի՛ աղդի մարդկան՝ .
Թէր փառաց քո անճառ խոնարհու
Թեդ՝ . այսօր ըզ մեղօք դատապարտել
անձն իմ ի՛մեսի՝ . նորոգեա՛ ի՛կեանսդ
յաւիտենից . մարդանալո՛ .
Ա՛ր ծընեալ այսօր ի՛քեԹլեհեմ ի՛

ցաւ յորս վայելէ քնար. և ծընանե
ամէն ղիականքս՝ անսերմնապէս տղայս
նատաղձեալք յանեղէն Հայաստեայն
նոյն ծամայր և կոյս։ Յորմէ կենդա-
ին առատ նեղիլ ըմպայն. զքէզ ըմբծա-
ցուցանեմք այրժանապէս երդով
կարան՝ տա ձայր և առատաստ տերկ
Նոկզբնական բանին Հօր բընտ
ի բարձունս այ՝ որ մեռաքեաց ի փերը
հրեշտակ կա երդեին մաեւով. փառք
աստուածորքեն. և հովիւ՝ ըն ընդ
շակերը մոգուցն առ խբերել զընծայս
պատան մեալով հուսական որովա
յնի՞ն. զի տեսին։ Աստղըն դուռ
պական մեալով հուսական որովա
կուսի ծընանիլ պարտ և մարդ. անա
ղեն այսօր ի բեթղեհեմ ի յայրին.
ըղբանն պարտ՝ «այր ըսքանչելիք ե
ի՞ն. զի տեսին մարմնով ծընեալ
ցըն սակացեալ զարմացեալ կա՞յ
յայրին. և դաստրք վերի՝ ն զըսարթնո

ան գ ը

Աղօթք առաջին

Յաւր գաբրիէլ հրեշտակն ցնծութիւնը եր-
դեաց սրբուհի կուսին մարիամ՝ որ
ծընաւ ի փրկիչ աշխարհաց տէրոջ.
Ընդհատ ելին երկինք և երկիր՝ ի կու-
սակից ուրախանալ մեզ վասն քաւութեան
նեցաւ՝ ազատ ոչ ունիմք մարդիկս.
Յառաջընթաց փայլումն լուսատուիս
սիրէ աստուածն. մանաւանդ ընդունելով
նրշանակ ի ծրնունդ աշխարհ որդւոյն.
Յաւր գաբրիէլ հրեշտակն ցնծութիւնը
երգեցաւ առ կոյսն ընդ. ասէ ու-

դայն. որ առաքեալքն այսօր յանարատ
սրան անմահ քո՛ս զհակիւց հօր ևՙ հո-
րէն զնիա յաւիտեան։ Ո՛վ թագա-
ւոր օրհնեցեալ եւ՚՚՚ բարձր սրա-
ռեալ պատուեցար յայրին՝ զոր
դաժան օրինաբանին՝ ի մեղուց պա՛
կերպի ցան երեքսրբեան ձայնի՛՚՚ ան-
թեր փառաց՝ զգեցար ի քոմուա
ես յերկնից. յանբանից մըսուր եղար
ուրեմն աթոռ նըստի՛՚՚ և ընդ հօր՝
ած հայրցըն մերոյ։ Ո՛ր յանար՚՚
յանձն առեր՝ զգեցար բարեբանութիւ
կիզքն. յարգանդի՛ կուսին բընակիր
Ո՛ր ի՛ծոցի հօր բանդ սրբ անբա՚՚
մարմին եղիր և բնակեցաւ ի՛ մեզ։
տեղ սբ կուսին. քանզի բան՚՚նըն
Ո՛յսօր տիեզերք պայծառացաւ ն սբ
կիզ վիճակիներն յարգանդ կուսին։
ծուք լըցին զգ կոյսըն սբ. քանզի
Ո՛յսօր աւետիք հրշտակապետին ցըն
րիկ զգնա յաւիտեան։ Ո՛յսօր սբ
դաւանեցան զքեզ։

ի՞նչ կուտէին · փրկելով ըզ մեզ ժողո
վուրդք օրհ։ Ա՞րարիչ էն արարածոց
քո՛ փառակից հօր և հոգւոյ · այսօր
մերկերտիլ ի յանձն էառ խեղեաց հո
ղեղինն · արբեալով ըզ մեզ քահանայիւք

օրհնեա։

Ա՞զքեզ աճապարն ամբիւր անըսպառ
լուսոյն · որ լուսաւորէ զհաստատ
ցեալս · միաբանին ձայնիւ երգով մե
ծացուցանեմք · զո՛ւր պարծանըք
կուսուե՛ մարդկան · դո՛ւռ ուրախու՛
հրշտակաց · դո՛ւռ բարձօղ անի՛ծից ·
վ՛ո՛ր ոյզ ըզքեզ աճապարն մեծաս։

Զո՛ւռ ճշմարի՛տ արեւելք արեգականն
արդարուե՛ · յորմէ ծագեաց փրկու
թիւն տիեզերաց · մի՛աբան։

Ա՛զքեզ ակա՛ ջերմք ա՛նընկրկելիան
կիւց հօր սիրեաց · որ ա՛յսօր նա խան
տեղեաց զընտանեաց իւրոց ի կուսէն ծը
նաւ ա՛սաւածաբար և մարդ · ոյր

հմայեա մեզ։

Ի՞նչ քեզ պատճառ ծուխդ էհա կիտց հօր
Ղրկել. որ ա՛յսօր իմ ըմբոստ երդարձ և
Ինքնշահակաց պատրաստ ծրագրութիւնդ և
Ինչքն հաձոյանալդ ճշմարիտ ա՞ր ասէ
Տղին. որ ա՛յսօր ազատնա կերպ ե՛
ըմանալը ըս յայտնեցար աշխարհի. ա՛ս

ՈՐԴԻՆ ՈՐԴՈՒՆ ԽՈՍԻ

Ա՛ր իմ երթալէն աՀաւոտ ընդ հօր ես բե՛ր ա
նակեալ. և ի մէջ ոչխարաց ապաստարան ել.
այսօր կամաւ հօր իմ երկիրն երևեցար
մարմնով կուսական ծընեալ ընդ արանց.
զքե՛զ ընդ ոչխար անմարմնոցն ա՛ն
դադար օրհնաբանեմք. Յորմէ զար
Տնարել դժուա՛ն սրտբէնադունդ չոխք
ա՛Հաւոտ. թևաւոր ոգեվով ծածկեն զե
բեաս իւրեանց. այսօր տղայաբար ի՛
կուսական ըստեանգը՛ն կերպարեցար.
մարդասիրա՛ պէս. զքե՛զ Ա՛ր յան
պատուա՛ փառաց իսո՛ նարհեցար յեր
կիր. ախտակիր եղեր հողեղէն բընու
թեա՛. այսօր ըզ մեղուցեա՛լ ըզնախա

Հայրըն կենդանարծնչեր ի կեանսըդ
յաւիտենից։ մարդասէր։
Ի՛ղբեղկոյս և մայրն և քնակիմանն
ածոյին ներմարդութենն։ դոհաբա
նեմք և վերս օրհնեմք զնեղեալ փրկօղ
կենդանուե այգի մարդկան։ վն որոյ
ըղբեզ ածածին և կոյս՝ բարեբանեմք
ըղ մայրն և զաղաւնին փրկչին մերոյ։
Ընծանդըն հօր և հին աւուրց՝ ան
ժամանակն յաւիտենից՝ ժամանակաւո
յորովայնի քումմ քնակեցաւ և ի հօրէ
ոչ մեկնեցաւ։ վն որոյ ըղբեզ
Ընեալն ի քէն ի խաչ երեալ՝ և ի յա
րութիւն փառաց ընդ հօր անարգեալ
իմարդկանէ փառաւորութիւնդ կրեցեր
երկրպագեալ։ վնան որոյ Ի՛ղբեզ
ոչ միայն որդիք մարդկան՝ այլև վեր
րին զօրութիք։ դասք անմարմնոց հոգե
ղինաց հրեղինաց զբեարթենոց և հրեշ
տակաց։ դոհանամեն և վերս օրհնեն
ի՛ փառաւորեն ըղ մայրն և զաղաւնին
փրկչին մերոյ։

Յայսմ օրում որ յաւետեաց փառաց ընդ հօրն
ծնանեալ լուսոյ կուսէ քրիստոն զ-
մարմնացեալ բանն. ծնանեալ
լուսով ըզպատճառսն յորդէդրուէ շընորհս
Այսօր անպարագրելի բանիդն հօր.
բազկի՛ի մարմնոյ յանբանիմ ծո-
րից ստեն. ևս խնդամբ քերովբէիցն
հանդէր։ Այր նոյն ինքն է ձառագայթ
լուսոյն հօր. ի յովհաննէ հայցեր մկր
կիր ծրտիլ ի յորդանանու ջուր
ձանան. առաքելական կոչմամբ ըզտիե
զերս հրաւիրելով։ Ոչ ծընեաւն ի
սէր կուսէ՛ն ընկալցուք ի սիրտս
մեր քրիստոս հաստատ. ոչ երբեմն ի
դիրկսն սրմանց։ Ընծեցաւք զա
ռաքեալն ի հօրէ. որ ի խառնաձարմանքս
պատեցաւ քրիստոս վասն մեր. ևս փրկեց
ըզմեզ ի յանիծիցն ադամայ։ Ուրախ
լեր անպտղ ծարաւի և ծաղկեա հնուով
երանութեամբ քրիստոս յայսմ հետէ. քանզի
քո յովհ յայտնեցաւ հեթանոսաց։

Ա՛ր յանձառելի ծոցոյ հօր յերկի՛ն
ծադեցա՛ր մարդկային արարո՛ւած
անբասիրչա՛ն արա՛ծ . զքե՛զ ընդ հրեշ
սա՛կըս բարեբանեմք արա՛ծ հայրըն
մերոյ : Ա՛ր. խոնարհեցա՛ր յերկինից
իբրեւ զարարածս անչա՛փ . մարմնացա՛ր
իկուսէն ի՛ակից բանըդ
հօր . զքե՛զ Ա՛ր ի խանձարուրըս պա
տեցա՛ր անեղանելիդ ո՛չ մեկնելո՛վ .
յանքննին փառաց հօր ի՛սկակից ա՛ր
հոգւոյն . զքե՛զ Ա՛զատ Ա՛ր քաջանուա
օրհնե՛մ ցեղք լե՛ռնա՛ւոր
բա՛ւ ըզր ա՛րարիչ ըզնա՛ յաւիտեան :
Օ՛ ա՛ռաքեալն ի՛ հօրէ զբանն՝ և՛ զմեր
մեացեալն իկո՛ւսէն՝ զանձ ընկա՛լեալն . Ա՛ր
Ա՛ զճնեալն խոր՛ըրդոյ կո՛ւսէն՝ և՛ յան
բանից մեռուր եդեալ՝ ըզհո՛գ կեն
հաց . Ա՛ր Օ՛ երկրորդաբերեալն ի մոր
դուց՝ և՛ զմկրտեալն ի յորդանան՝ ի
յո՛վհաննէ . Ա՛ր աբա
Ա՛ճաչեն և սրբո՛ւհի . ա՛ր ըզբանն
աբ

եր

նի երևի արդարութ՛ արիւն · այսօր

սուր վարդ · Ո՞րքան ինձ մտերմաց

պատի՛ եղանի՛ և դրնի յանգանիցդ մի՛

աչք և մարդ կատարել · իսկ նձարրովք

լայլայիմն · այսօր յիրկրի երևեաղ

յաւուրս քան զյաւիտեանս արդ նա

սրն փրկութ՛ ա՛զդի մարդկան ·

առնու ի կուսական յարգանդէ · վար

ուրբս ծանուցեալ մարմնանալ յանձն

և համագոյ սբ հղեցին · ի վերջին ա՛ր

և աբ՛ծ բանն · կերպարան անեղին

ի՛ երկն խակ՛ զբանէ՛ առ սատա՛ծ

ղբ՛զբեզ ածածկին և հոյր · անդա

կնիք դառապ՛ տուր · և քո կանգնե

գաւ մեղա՛ցեալ մայրըն գլորել · վա՛ որ՛

գեալ բանին · անդա՛ ՚Ի՛ւ լուծանն

Ձառ՛ելոյ բընա կոչին ի՛քեզ փեսայ

և յերուք՛ լսե՛ոյ · և առապա՛ստ ան

լրեաց · անուերին յերկնքէ յարգանդ

կրեցեր · անդամա՛ր երկու մեծա՛

գուցանելոյ · Ո՛վ քեզ մայր կուսութ՛

աբ՛ծ անուերին յերկնքէ յարգանդ

երկրորդ անգամ, յարձակելից եւ ի
մոգուց՝ . Եւ վասն այնորիկ յերկնից
իջանելոյ Տեառն . վասն։

Որ անտես եւ անքննին քառակերպ
պիտոյիցն վերադասին՝ . ի փրկել զմեզ
եկեսցի անմահից թագաւորն օրհնութի
առաքողն։ Որոգայթ հրշեկակապեան
առ սերովբէն հողեղէն՝ . ասէ տէրն եւ
արարչն առաքեաց ի հօրէ մարմնա
նալ ի քէն փրկօղն։ Ընկերաբ իւր
դանան վերակերպիմ հօր եւ հոգւոյ՝ .
պատանալ իբարձունս երգեցին մանկ

կունքն օրհնութիւն որդւոյ դաւթի։
Որ նախաստեղծ ամենայնի ասէ
շաւասիւղ՝ . վերաբնութեամբ յարմատոյն
յեսսեայ՝ . զբեզ քաւիչա կանչեսցեն
վերադիզեաց եւ թնարիւնն շնորհ
հաց հոգւոյն ընդունարանն դոյ՝ .
աստուածածնին երկրի կոյս՝ . զբեզ ի
մի ծայրացանկիցն։ Չանգեղ ձայն կ
պատրաստին քահանայք ընծայելոյ

դասակից եղեն Հռովմ քրէ Հանդիսից
ոյնն սիսն դարձեալ յայրին . այսօր
փայլեալ թագաւորիկ հրամայէն առ
Հռոմէականացն երեսաւկիցելով բոցեղէն
յայտնեալ ախեղբօրն : Նմանութիւնն
բար ծրնտնդ : այսօր ցնծութիւն
ծեցաւ երկնելոյն անձառուս
տուօղ որ խնդ հրաշագործ
նրակրեղեսնակին սեռիլ փոյթ քրիստ
Ա

Կանոն Ի Երեսուն աստուածաբանին :

վանս ղազար . զքեզ ըմբ ծա :

Հայ ըմբ բոյ . բարեխաւսէս ի կանգուն
վերափոխեցար յարքայն ի սրտէդ ըր
պատիւ վերնոյն ամենայն արիւնք ըն
բան ըմբ ծա . այսօր յառաքելոցն
Բազմաբանիւրեալ ի մարմնի անա
հն աստուածա ամենե՛ք զքեան զքե
շակնել ծառայն դ ի տուե . սրբու
յուրախանք ի տաղաւարեցելոյ ի ձա
յիմն մեզ ողկոյզն ա ներսանդ

վերնոցն։ Ընդհանուր ծաւալեցան
ծափ մարդն լուսոյ. մոգ՝ երգեն հեռաւոր
լոյս աստեղքեն գոչակեր լցեր ընդունող
յայրին. անդ մատուցանէին զընծայս

ԱՃապէին ծնընդեան։

Ո՛ր յերուսաղեմ ընդ հօր և սբ հոգ
ւոյն անբաժանելոյն որդի. խոնարհեցար
ի հայրական ծոցոյ. մարդ եղեար մար
մնացար ի կուսէն. բառնալով զյաղ
թութիւն մահու յանցանաց նախահօրն.
քեզ երգեմք ընդ զօրսն հրեշտակացն
ի միջ հովիւքն օրհնեալ ես քո՛ նա
խայաւետեան բանդ։ Ո՛յսօր ծն
նար որ ի հօրէ յառաջ քան զյաւետեան
որդի. ճառագայթ փառց և ճապա՛մէն
յանմահնելի լուսոյն. աստղադուշակ
տեսլեամբքն յայրին իջեալ նա և ի մ
սուր յանբանից բազմեալ. քեզ երգ
Ա՛փ փառց քո և արարիչ բնութեան.
ած հր զօր իշխան հայր հանդերձեալ
լուսոյն. մանուկ երևեալ այսօր ան
փոփոխելիդ ի յերես. քեզ երգ

դատն՝ և հայրան անփորձ՝ օրհ.

Ո՞վ ջաւ զ եղեկիէլ եւտես ե՛րկնայի՛ն
աշէ՛ն. յո՛րովայնի քո՛ւմ կրեցեր՝ օրհ:
բա՛րշակիցըն հօր զեկզեանէ բա՛ն ինն
ինչ կոյս օրհնեա՛լ եռս յա՛տն: Ա՛ր զա
տեա՛ծ ա՛ն ի յո՛վհաննէ՛ ա՛ր. օրհ:
ըմպո՛ւ ա՛ցն. օրհ: Ա՛ր իջանելո՛վ իջուր
սըն՝ սրբեաց զ յորդանա՛ն. և՛ մ՛ըրկեր
վանեա՛ թ՛ագո՛ն. զերկրպագեա՛ծ ա՛ն
Ո՛ղ ծընեա՛ն ի սո՛ւրբ կուսէ՛ն զնոսա
գո՛ա՛ յին. օրհնեցէ՛ք և բարձր ա՛րարէ՛ք
տու՛ն և բա՛ն. զեակի՛ծ ըն հօր և՛ հո
Ո՛ւ՛ր: Օ՛տա՛քեն ինհօրէ լո՛յս խնա
դա՛ր հոգեո՛ր երդո՛ւմ ա՛՛ծ հա՛ր:
ղեակի՛ծ ըն հօր և՛ հոգեո՛յն անդա՛
ծընո՛ւնդս ա՛՛ծ: Խո՛րհեա՛նք մ՛ըք
և ծընո՛ւար ա՛նախտ. ազա՛տեալ զա՛խտի
տա՛ծն մե՛ռց: Ա՛ր զ՛ըմբո՛ւսեա՛ց յեր՛կի՛ր
բընակի՛չ յա՛ղտա՛նդի կուսէ՛ն ա՛՛ծ
Ա՛ր խոնարհե՛ցա՛ր ի հայրակա՛ն ծոցո՛յ

և աղաղակեն. ա՛ծ ա՛ծոյ՝ և ասէ տէ
ՃՇ ՃՇ ՃՇ

ծին Կոյս։ Օ՜ վ որուհետև չհանդուր-
հեցաւ ընդ քեզ բարբառեանելոյ աՀա՛ ես
եւ ընդ Քրիստոսի մարմնացայ։ Ընդ
ձեզ ևս ոչ ինչ ինդրեմ եթէ ոչ զայս
միայն զոր ասացի։ Ընդունարո՛ւք
զիս ի ձեր հոգիս։ Ընդունարո՛ւք զիս
ի ձեր տունս։ Ընդունարո՛ւք զիս ի
ձեր սիրտս։ Ընդունարո՛ւք զիս ի
ձեր ամենայն ինչս։ Ընդունարո՛ւք
զիս ի ձեր ամենայն ինչս։ Ընդունա-
րո՛ւք զիս ի ձեր ամենայն ինչս։ Ընդ-
ունարո՛ւք զիս ի ձեր ամենայն ինչս։
Ընդունարո՛ւք զիս ի ձեր ամենայն
ինչս։ Ընդունարո՛ւք զիս ի ձեր ամե-
նայն ինչս։ Ընդունարո՛ւք զիս ի ձեր
ամենայն ինչ

ի մեղաց մերոց. աւրհ:

Ը՛զ ջո՛ւրսըն սրբեցեր՝ սրբեա՛ զմեզ
յորդանա՛ն մկնըրտիւ ի յովհաննէ՝ որ
աւրհնեցաւ ի քրիստո՛ս իջեր ի
ջուրս՝ եւ ջուրք սրբեցան. ա՛յսպէս
եւ մեզ սրբեա՛ զմեղս մեր՝ եւ ա՛ռ
զանօրէնութիւնս մեր՝ որ ի քէն
ելեալ ենք՝ եւ ի քէն ելեալ ենք՝ եւ
ի քէն ելեալ ենք՝ եւ ի քէն ելեալ
ենք՝ եւ ի քէն ելեալ ենք՝ եւ

ցաւ՝ անմատոյց լուսոյն երկնատա-
նահանջ յայտնութենէն աշխարհիս ծագ-
մերց. մեծա՛ւ Աստուածն մեր տուե-
կեցաւ՝ զի՛ ոչ աւրէն ևս փրկիչ ունայնց
գանդի՛ զուտ անապականութեամբ բնու-
աշխուժերն մեծացուցանէր։ Այր յար
արատ. զոր ոչ բռնցի կիզեաց հնար
զկուսութիւնդ քո ապականին ան-
որ լուսատուիցն ըզմեզ. օրհ։
զոյ և զանբասիս ալեբխերըն լուսոյ
հօր և արդարոյ ըզ նոր հոգին. զնորս
նոյ անդրանիկ մրսուր. և զմկրտեալն
լըն յանբանից մրսուր. և զմկրտեալն
Աստուածն. օրհ։ Ո՞ՀԱՅԵՑԵՍ
իմոյ հոգեւոր. և զմկրտեալն
ներկինից մարմնացեալ իկուսէն. օրհ։
կին ոսոնոնկզբնահից ոգոդին. և իջեալ
յաւիտեան։ Այր ի՛ն փառաց իւրոց
դովեցեալ. ու՛ բարեր արարիչ ընկնա
ա՛ծ զան յաղթելոյ զթշերն. օրհնեցէ՛
նոյ ըզ նոա մեղադիր. զանբասիզեա
Այ՛զ նոր ամենայն գործոցք տո՛ն օրհ

Արձանարկեցար իբարձանց՝ և մարմնա
ցեալ իկուսէն. որ ընդառեղծ իքրօբէ
ՈՒՐԱ ա՛րարիչդ արդծոց։ Աչքիւ նք
էհին բանական փառաց անմահ անե
ղիդ. ոգւգանդ կուսին ժուժկալեա
ԼԸՆԴՈՒՆԻԼ ընդ զանձդ երկնայինն։
Օրմէ սարսեալ սերոբէքն՝ ոչ լինիսկ
լին մերձենալ. ընդ նձարուս պատե
ցա՛ր ևեդար ի մըտուր յանբանից։
Բաշխալի բարբառդ երկնաւոր զո
րացն. Հընչեա՛ մեզ օրհնէին զանմահ
Թագաւորեսին։ Ընձեաւ ծընօնդըն
փառաք երևեալ. և ա՛ստղըն լուսա
պսծաւ հովանի էր յայրին։
Բանըն բազմեալ յանբանից մըտուր.
և մի՛ զբըն հեռանէին ծագմամբ
լուսափայլ աստեղին։
Ա՛ՀԵՆ լուսոյ և ամպ հովանի ես բոյս՝
որ ցօղեցեր խմեզ ըղցօղն երկնայինն.
զբեզ բարեբանեմք ասծածինն կոյս։
Ընկերզ մարեմն և սրօբէ հողեղէն ես
կոյս՝ քանզի պըտուղըն կենաց

բարձեր · զքեզ։

Կանոն Ա-ընդ երգս առաքե-
լոյ իւրոյ ի հօրէ առաքեա-
ցեալ եւ մարմնացեալ ի սբ կու-
սէն. զի վերըստին նորոգեա-
ցես զաւազականաբնէն ադամ. Ո՛վ
սբ ծ էյերկրի երևեցար և ընդ մարդ-
կան ընկեցար. և փրկեցեր ըզմտիս
ղերըս յանիծիցն ադամայ. Ընդ ի
յերկնից վըկայեաւ հօր քո ձայն. սա-
դա է իմ որդի և սբ հոգին ընդքեզ
յայտնեց աղաւնակերպ երևմամբ.
Ընդքեզ որ հոգւով և հրով մաքրե-
ցեր ըզմարդկան աղտեղութիւն. ոչ զնծ
և ըզփրկիչ. ամենեքեան օրհնեացուք.
Փրկիչն երևեցաւ. և զնա ապրեցոյց
խաչատրանաց խշնամւոյն. որդեգրու-
թիւն շնորհելով իձեռն մըկրտութեան.
Տ զով կիւմն ըզմեղըս մեր այսօր. երե
հաւ ապրեցուցիչն. և զովացուցանէ
զաշխարհս ամենայն ջըրհեղեղ.

Ա՛ղբե՛ր վիշապի՝ եւ փըրկիչըդ Քահ
նեց ի յոդոանան՝ ի ձուկ. եւ ինքեան՝
իշխանութե՛ամբ զանձնեաւսն ապրեցոյց։
Ո՛հ՛ ո՛ մարդըդ նորոգեցուց փրկիչդ
իմ բարեաւ ի գոյ ածօր. զի զապիհնակ
ըղձութի՛ւն քո ջրով նորըս գործեաց։
անձին ըղձեաց փոխարէն տալով մեզ
Ա՛ղիքուի՛ք՝ ե՛ւ արբի՛ւ ամարա՛
քածք. եւ տայ մեզ Քրիստոս մեղաց. Ջրով
եւ հոգւով վերաստեղծեալ զմեզ։

Ջնորհեցաւ յարդար նեղի կուսին
խակակից հօր եւ սրբ հոգւոյն. բան ե
ա՛ստեղծ է ի հօրէ յաղագս նախա
ո՛ղջ մարդոյն. բանականաւ ըղ յա
նեցաւն. ժողովուրդք օրհնեցէ՛ք.
ղաստեղծ էն ի հօրէ ըստ ծ հարցըն
ըմերոց։ Ա՛յսոհա յաւիտեան տրգէն
փառակից հօր եւ սրբ հոգւոյն. ի
յոդոանան եկեալ այսօր մկրտիլ ի
յիմանէ. կերպացեալ խոնարհ յաղագս
ի՛մ. զնախահօրն եբարձ ընդ ջուր. ժո.

Ա ոգիդ ողջ ի մարմնի. ի մահ ոչ ի
ձեռն ոչ ինչ ի մեզ գործեսցես. զի
ոչ ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ
ոք ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի. Դ Ա՛զ ոչ
ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ ոք
ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի. Ե Ա՛զ ոչ
ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ ոք
ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի. Զ Ա՛զ ոչ
ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ ոք
ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի. Է Ա՛զ ոչ
ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ ոք
ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի. Ը Ա՛զ ոչ
ոք ի մեզ ապրի ինքեան. եւ ոչ ոք
ի մեզ մեռանի ինքեան. զի եթէ
ապրիմք՝ տեառն ապրիմք. եւ եթէ
մեռանիմք՝ տեառն մեռանիմք. եթէ
ապրիմք եւ եթէ մեռանիմք՝ տեառն
եմք. զի ի սոյն ի Քրիստոս մեռաւ
եւ յարեաւ. զի եւ կենդանեաց եւ
մեռելոց տէր լիցի.

տակաց օրհնաբանեալ ասէ՝ Լիսանասըն
լսրդուէ միանամիան. բա։ Ա՛ր ինձ
բանեան. ես և մէք օրհնեսցուք զեր
նեալ Տէգին Լիջեալ Հեռանալ ինչ ի կա
Ա՛ր ի՝ Տօրէ վը՝ կայեալ ու՝ դի՝ կայա
նելով ըմ՝ ՟ծ՟ շա յա՛ խիսեան։
զաշխարհըս լուսաւորեաց՝ . բարեբա
դանան այսօր՝ ը՛զ մե՛ղս մեր ուսոյց և
զանակիչ ձեն նորա զորդին՝ . որ ի յոր
Ո՛ անբաժանելի՝ ըզ բանըն Տօր և
Տորեվոյ ածոյին ծադմամբեն.
զոր ի մէնջն էառ . ը՛զմե՛ ՟ծ՟ղ լուսա
Հանէ՛ ածոյին բնութիւն մարմնովեն
Ա՛ըկրատեա՛ ծը՛ ի յորդանան ի՛ յով
մե՛ ՟ծ՟ րա վերանորոգել ի՛ փառս.
միանդամ վերըստին՝ ընորհելով ըզ
իշխանէ՛ նախասատե՛ղծին ըզմեզնա
Ա՛ըկրատեա՛ ծը՛ Նախատեղծին ըզմեզնա
նորոգել պատկեր ։ Ա՛ըկրատեա՛ ծը՛
սին բա՛ նդ ա՛ըծ՛ . ը՛զմե՛ ՟ծ՟ րա վերա
թեըս՝ արևօրհնեցա՛ր յորդանդի՛ կու
Պատկերա՛կից եղե՛ր Տոգեղէ՛ն բընու

յորդանանեան առեալ յովհաննէս ա՛մ
սէր. ահա գառն աստուծոյ որ վերկայէ զ մեղս
հսուածոյն. զոր օրինեալ ասէ ՚ի
նըմանէ՛ն ա՛ծ բանդ որ ի հօրէ
ա՛ռաքեցաւ՝ ընդ ժամանակաւ լինի՛լ
հաճելեացդ և մարմնացեալ ի սո՛ր կոյս
սէն վասն մերոյ փրկութե՛ան. այսօր
մկրտի՛լ ի յորդանանն ի յովհաննէ
բանեալով զյանցանս. առաջի՛ն նահ
ատուղ ձայն լսէցին. Նըմանելոյդ
ա՛ծ բանդ անմեկնելի՛դ ի հօրէ ընդ
ժամանակաւ լինի՛լ հաճելեացդ և
մարմնացեալ ի սո՛ր կոյսէն աա՛ծ և
մա՛րդ յայ՛տնեալ՛. այսօր մկրտ
Ա՛որեկեա՛ տպաւ՛ն հրեղէն աղաւնի
լուր հնչե՛ր. քարոզեա՛ց աւետարանին
աշխարհ՛ս՛ ամենայն՛ զի սա է որդի
հրեշտակ ասէ՛լ՝ ահա գառն այ որ
ի՛ հօրէ վերկայեաւ դա՛ն որդի ի՛մ
սիրելի. ըստ որում ես հաճեցայ.

Յ Ա՛ստուածոյ Յարո՛ւց զիս դէպ՝
անձա՛ւ փրկ֊ց խոնարհեցարս։ 99 ամ
Եւ ծնանիր ի՛նձ կո՛ւսէն անաս։ մ
Ա՛յսօր զեկեալդ խիրիս֊թի՛, ժգ
Յարուցեալ՛ն ի մեռելոց բնակարանն մ
մայր և կոյս որ ընկնելոցեա՛ն յա՛դա
մայ կենա՛դարծէ անա՛կին՝ զքեզ մեծա
յուցանե՛ր որ օրհնելոցես ի կանայս։
Ա՛ռաւօտն երկնի՛ և երկրի եղեր առ
ձար և առաջնոյն որ ընկնելոցեալն
մեր հրեղէն նո՛ւագ՝ զքեզ մեծա՝
Ա՛ռաքեալն ա՛ւետարա՛ց արբուցեր
ընդ՛ որ ընկնելոցեալն
մեր վերստին նո՛ւագ՝ զքեզ
Ա՛ր զաւետիս Գ՛աբրիէլ՝ն Կ՛ուրհ
ակին ընկալը՝ ու֊րախ լեր բերկրեալդ
ար ընդ քե՛զ մա՛րիամ անհա՛րսնացեալ։
Ա՛նբասկի՛ զբան բանին հաճեցա՛ս ասդ
նուա մարդեղու֊թե՛ն ըսկի՛զբն ի կու֊
սէդ՝ զ՛ո՛ւ արձ֊ թե՛րն յաւիտեանից
Ա՛զաւետ ընդքե՛զ՝ ո՛ր ամ֊ա֊ծ֊ին՝ ա՛ր֊ քո՛

բարեխօսեա վերջիկել զմ ժողովրդս

իւր զոր գթացեր արեամբն իւրով։

Ա՛ծածկութեանեդ զգեցիր որ ի հօրէ

բանդ և անձառելի ծննդեանդ. որ

ի կուսէն մարմնացար ցուցար մեզ։

Ա՛ծածկութեանեդ զգեցիր որ կոխեցեր

զմահ անտրտում ծանկիւս և լուծեր զմ

հինէն մահու. որ ի խաչէն բարձրեցար

կամաւ հօր։ Ա՛ծածկութեանեդ զգեցիր

որ թաղեցար ինքր ի գերեզմանի

և յերրորդ աւուր յարեար. որ ի յեր

կինքս համբարձար փառօք հօր։

Ո՛ր զհրեշտակին չգաձայնէն լսի

ւեան՝ հիացեալ բերկրեցար՝ բա

րեխօսեա վասն մեր. մեք օրհնա

բանեալդ զօրհնեա՛ զդ ի կանայս։

Ո՛ր զհնութեան ոտ յորովայնի քումմ

կրեցեր անկիւզելի մարմնով՝ բար։

Ո՛ր զանշօշափելին յերից իդիրկա քո

բարձեալ դիեցուցեր կաթնամսուն բ։

Ո՛ զքեզ երևել դուստն առ եղեկի

Ուրախ լեր աճած ինձ. տաճար ան
խախտելի՝ ըզքեզ մեծացուցա
նեմք։ Ընդարձակ անուրաստաբար
և զաճ վայելչապէս ծնար. ուրախ

հոգւոյն սէր միշտ կոյս. զբ
Ընդունի տաճար ոչնորհնեալ կոչեցար
նալոյ ի գիւրկրօք մարմնով՝ զքեզ
Այր էից լուսոյն արժանի եղեր բառ
ծացուցանեմք որ օրհնելոս իւրանց
դունիլ յորովայնիդ միշտ կոյս. զքեզ մ
Այր ընդանն աճ բաւական եղեր ըն
յայտնէ ձայր սրդի բարձրելոյն՝ օր
նակի ծնընդեան ի բոլորից փրկուե
Այդքեզ որ իօրէ անժամանակ ապէս
կասի յայտնէ ձեր մրդկան ազգի օր
Այդքեզ որ իմարեւոյն առ մոլեկ
սիւ ըմարգարէին. ընդար խորհուրդ
օրինաւորեաճ մեծացուցանեմք։

Աղոթք մարդերէն սուրբ եւ առաքեալ քո
պատգեցիր արդարութիւն եւ գործեան երկ

Նոյնին. ա-բաժին ձեր.

Ո՛Նարհա առաքեալ քնակարան անբաժան
բանին Աստ, մարդասէրդ կոչեցեալ. զբեզ
եւ զիշ ծրնեալն խնդրեմ մեծագործանութիւն:
Յարգանդի կրեցեր որ յառաջ քան
զյառնանալն ինձ բանն. ինծ
նար մարմնով. զբեզ եւ զնոյն
Ընդ խնդրութիւնք ինչն անդադար քո
բեխաստեան վերանձանց մերոց. առարկին
քո միածին Որդուն. փրկիչ բոլոր խոստո-
քեզ եւ յայտ վերստանգիր մերոց:

Ո՛Վ գերագոյն ծաղիկ բոնարեալ յեր
գործոյ. Հատ անմահական ծնողդ
ձայնի յորմէ սիրեցար մեզ ընդ ու
երեսաց. օրհնութիւք զիշ քեզ մեծագործ
նութիւն. Ո՛նա լուծիչ երկաթից բար
ձոյ ա՛նի ծից. ծագումն արեւուն լու
սոյն ձրշմարտին. ո՛րով հերքեցաք խոշ
առն ուսուցչին. օրհ. Ո՛, զբեզ ստանիմք

Ա՛ղբերդ պայծառ երկիր հաւատոյ
լուսեղէն. ծնօղ արարչին և մարեխի
անկիղելի մեր։ Ա՛ղբերդ դուռն երկ
նից և ճանապարհ ալիքայնեաց. բարձր
անիծից և սրօքէ հողեղէն մեր։

Ա՛ղբերդ ածածին որ վերծանեխ
իզոյից հրեշտակաց. ազգ մարդ
կան կենդանեաց մեծացու
ցանեալք։ Ա՛ղբերդ բնակ
հրեղէն ածուեն. յիմանալի զօրացն
երանեալ. ազգ։ Ա՛ղբերդ մայր էմմա
նուէլի. մարգարէին յառաջադուշ
հեալ. ազգ մարդ։ Ալլ. Ա՛ղբերդ։ 62
Ա՛նհիծ։ Ա՛նիծից։

Ա՛յր լսո՞ւսոյն մարիամ անհայրական
ցեալ օրհնեալդ իականայս։ Ո՞յեան ան
ըստուերդ յարդա՛նդի կրեցեր օրհ։
նեալ մեր։ Ա՛ն դա՛դարեր վասըն մեր բարե՞
խօսել օրհ։

Ա՛ծին երկնայի՛ն դո՛ւռն ածա
սի՛ն ձայնի՛ն ա՛ւետարա
նէր հրեշտակն. ո՛րպիսի լեր

Ողջոյն և աղաչանք առ Աստուածածին Մարիամ
Աղաչանք առ Աստուածածին
Ողջոյն առ Աստուածածին
Ողջոյն առ Աստուածածին
Ողջոյն

թուէ եղեր արեւելք. Ըմէ
Նայեայ ի քո գերիս. Եւ արեգական արդ
Ալ ոչ էից լուսոյն արժանի եղեր բառ
Նմար ընդ վերամբառնալն երկնից. Ըմբռնել
Նարտաւ. Եւ անհատապէս ծրել
գանդի կրեցեր սրբութիւն ի
Նէրք. Ալ ըզբանն ալբ ծ յար
ղ քեզ օրհնութիւն մեծասցուցա
Ի փայտըն կենաց. քեզ երա
Լիքն ընդ հոգեղէնքս՝ եւ քեզ մերձեցաք
բանին. քեզ Ի՛ր հոծեցան խմանա
երինից մարիամ. ամէնայր և աիտու այ
ածին Ալ՝ պիտ ասուանի և հայրան
խօսեաս միշտ հնի. քեզ երանեն ամ
Ալ՝ այր և կոյս սուսկին քեզ որ բարե
Ի՛ւնեանդ վկայեն.
Ալ՝ ենապատրաստ. Ալ՝ ենապատրաստ
ցուցանել զանձինս մեր.
ծին. բարեխօսեայ քեզ այ մերոյ կե
Դանձ անապականն գլուսաւ ալբ ածա
ալբ ի փրկութիւն անձանց մերոց.
ալր՝ քանզի որ ինքն ծընաւ ըմեծ

և ընտրյալ։ օրհնութ՝ անդադար զո-
տատես մարդկան՝ միշտ օրհնեմ
Վրաս լեր ամեն փրկութ՝ յոյս հատ
անուն զքո ընդունի՝ օրհնութ՝ մեծա-
իկայեայ օրհնեալ՝ կրկնով ի քեզ զան
ի՞ զքեզ անհատանալ ոչ միայնիդ
կան՝ առ քեզանկուտի՞ ի քէն մարմնոյ։
ղէն ամէն։ որպ՝ երկինքդ էիմն բոլոր
Ձաճին մայր լուսոյ ա՛ր կոյս լուսո
նալով անապական։ օրհնութ։
րամ։ կուսութի՞ յետ ծնելդ ան մը
յէղուն անսերմնական ծնանիդ անա
կալես ի՞քեզ աստանի ամա՛ճ ի՞քեզ ։
օրէնքէդ։ օ՛ր ։ Ո՛չ ըհա խորհուրդ սա
դէմն աստօրէն հոգեղէն վերհատոյնքդ
հեղիհեղ։ ու՛ մարդն զոր ծանեան գե
ի՞զքեզ երկնայինդ դուռըն զոր եսեան
զանանձեղէն ամենայն ։ օրհնութ
ըզքեզ ամա՛ճ ի՞քեզ մեծացնելոյն
ի՞ զքեզ անհատանալ ոչ միայնիդ
բուսի՞ և մայր քէն ։ յարդանդի առաքո
ի՞նարտ կոյս ամա՛ճ ի՞քեզ մարիամ սրբ

Աստուածածին, որ կուսանեց ես
պարծանք եմ մարդ հաստատուեմ մարդ
կան. օգնական և շնորհ ես մարդ
ամ. մայր և աղախին փրկիչ ես մերոյ
Աստուածոյ. ամենեցունց զարմ և տանէ
լով զգլուխս անտանելի զամենեցունց
ամենակալին արժանի եղեր կրել յորո
վայնի. որ երևեցաւ ազգիս մարդկան.
Աստուածածին աղօթս ցանեցար ածածին.
ի գիրկս բանալով զնիցն ամենայն.
որ նասին ի քեզ օգնական միշտ բա
րեխօսեա կեցուցանել ի հմայից
Աստուածածին ես վեր օրհնեալ ի
խորհրդեդ. ծոպելով ի քէն մեզ լոյս
մայր եղեր վերստացողին. ազգ և ա
զինք ի գերեզմանեն. ի հին
եղեր եկեղեցւոյ խորան եղեր հո
գոյն սեր. ի հրշեմից սպասարեալ դաս
րիկ քեզ աւետեց. ազգս տեսանեմք
ի գասակալէ. գհրաշալի խորհուրդ յայտ
նեալ. ի քէն սեր յայտնեալ գանձան ած
մարմնով ծընաւ. ազգս

խօսել վասն մեր. քի՛

ուտային մարիամ. մի դադարիր բարե

պագին մարիամ. պարծանք եկեղեցւոյ

քի մայր. Ա՛ր քեզ զարեգակն պայծա

Ա՛ր քեզ զանց. 57 Ա՛ր զարար. Ո՛վ քե՛զ

Ա՛ՀՈՎ քեզ եւք ապաւինեալ՝. քի՛ մայր

այ մերոյ. Ա՛ր քան զերկինս բարձ

Ա՛ծածկին. 52 Ո՛վ քեզ մայր. Ա՛ՀՈՎ լու՛

Ա՛ղ քեզ ասե՛. 48 Ո՛վ պար. Ո՛վ ձէ՛

Ա՛ծածկին սբ՛ կոյս. 43 Ա՛նա՛ հաւրեն

ուսայցն դուշակեալ մայր Ա՛ՀՈՎ կոյս. Ո՛

ուն փակել և աղբիւր կնքեալ նախա

մարենի անկէզ լեառն վիմածին դու

ո՛չ խախտեցան կրնիք. Ո՛վ քե՛զ

թեն ամբողջ պահեալ Ա՛ՀՈՎ հաւատովդ քո

Տրաշափառ քո ծննունդ և վերայ բնու

Ա՛յծ զօրէնսըս բերնուե՛ մարդկան.

Ա՛ՀՈՎ փրկութիւնք ըզմի՛ածին քո զորդի՛ն.

երգիլ զքեզ բարեբանե՛ք

լուսաբեայն ըզմեզ. Հոգեւոր

արեգականն արդարութե՛ որ

Ծածկին մայր Ա՛ՀՈՎ. ծագօղ

Ա՛յսօր Տէրն ընդ առաքեալսն
Պատմուճանեալ ի կուսէն նախա-
յարմարեալ զանդ. այսօր ի տա-
ճարն երկիր կատարել զօրինա-
զաւորն փրկութեան ի հեթանոսաց.
Ա՛յսօր յանարատ ննջոց նախա-
բանեալ ի հրշտակ. այսօր ի խոհ-
առանալով ի գերեզման. որ ընծայեաց
ըղձալի հիւրընկալն յաւուրն. Ա՛յսօր
ձակիչն երա կապեալ պարգեւատու
անձին. այսօր հոյլդմնձիք ծերբունդն
արձակեաւ և դիս ըզբազմամեղս ի կա-
պանաց մահու իւիւրընկալն յաւուրն.
Ա՛յսօր անակընկալն ընդունեաց հոյլ-
կան ծոցոյ բանն. հիւսուրեալ խաչին
ընծոյլ զարմացաւ երկիր ի տեսիլ նո-
Ա՛յսօր բարձեալ եղև ի դերեզմանէ
րանեցոյն. որ բանիւ զարարածսն
բարձեալ ունի օրհնութեամբ սգոյր.
Ա՛յսօր և մեք հաւատացեալքս ընծ-
րունցուք սիմէոնի. ընդբանն հանգոյ
Ո՛վ հոգի և մարմին հոդուածոյ օրհ-

դիրկս իւր. և օրհնէր զաշխ մաեւրէ-
ալեօքըն ծերունին աճ որդւոյն իւ
աւետեաւ ի տաճարին: Այսուհետև
ճաշ մարմնոյցաւ ինկուսէն. այսօր գըտ
քս աշխ. որ մարդ: Սկզբանէ բանն
արեգականն. որ ծագեցար տիեզերաց
ես կեցո՛ զմեզ: Այսօր իմանալի
տիեզերաց քո աշխ. որ մարդասիրդ
այսօր Տէր ցուցար լոյս. և փրկուի
Ա՛յսօր ի տաճարն եկիր փա՛ռաւոր. և դէ
ծերունեացն ի դիրկս ընկալեա՛ մանչդ
արդ արձակեա՛ զքո ծառայս քոյ Տէր:
Ա՛յսօր Տէր ցուցար լոյս. և փրկուի
հեթանոսաց լոյս ծագեցա՛ք ազգաց. և
փառք իւրոյ ժողովրդեանն Իսրայէլ:
Ա՛յսօր ի տաճարն եկիր փա՛ռաւոր. և
իւրոյ ձեռաց իւրոց: Ա՛յսօր
յերկիր՝ և ընծայել յանձն առնու
զի սիրէն ուշիմանոյ իշեա՛լ յերկնից ի
Ա՛յսօր երկիրս երկինք անանգեցա.
ղոր խնդութեամբ ընկալաւ Եզիմ.
Ա՛յսօր երկիրս երկինք անանգեցա.
և ի դիրկսն սիմէոնի զըտա՛ւեցաւ.
Ա՛յսօր խառնարն եկեալ կենդանարար.

չեռալ մարմնով. զոր զօրք երկնից
ի, ցաւոք եւ սիմէօնի դիւրիկս իւր քար
սիմէօն. զի՞ ոտիւն ի դիւրիկս իւր քար
լեռնէն խդիւրիսն սիմէօնի. օրհ։

Ա՛ստուած քաղաքեցան ի վերուստ ամ
ամ ։

բարձունքըս հանապազ մեծացուսանե՛ս.
Հովուվէրն դուէր ցընծայր ալեօքըն
ծերանէին ասելով՝ թէ ըն անմահ
զոր. Աստուածընկալ աղբյուրէ՝ ար-
ձակեա զիս ի խաղաղութի՛ն. ամենասնա
ծընողի՛ քո բարեխօսու՛թ. զոր.

Ա՛րդ առեալ Հրամանն ի՛ սբ Հոգւոյն
ոչ առանձին ըզմեզ միանգա՛մ առաքէ
զծնեալդ. եր ազօթիւք ծերոյն ո՛չ
ղմահաւ. Արդ ընկալաւ ըգնորին խոր
զօրեալդ և Հայցէր ի կենդանդ ըզնոյն
Հարձակիլ ի խաղաղութի՛ն. եր ազօ

Յորդ այսօր ի՛ պէրկամն դէզուածքայր
Ա կատարեցեր ըզ փափաքումն ըն
ծոյելոյ քո ի տաճարին. եր

Օ՛ ո՛ր փո՛բանեն ի բարձունս խնամա
լի զօրութէքն. այսօր ի տաճարն եկիր
ընծայումըն քերեսաս՝ որ ընծայե
զարարածըս բանդրելոյ քոմ Հօր.

Ա՛ւիւ ծերոյս մարմնով բարձեալ եղեր
ի ծերունեացն. որ բանիւ զարարածըս

բարձեալ ո՛չնիս քրիստոնյս որ վասն
մեր մարմնացա՛ր ի սբ՛ կուսէն։

Ո՛ տրայ ևս մեք ընդ սիմէոնի դոչեմ
ցնա՛ք ։ որ ի հօրէ՛ լուա՛եալ լոյս ճա՛
գեցո՛ր մեզ ևս կեա՛նք ։ փա՛՛՛ռք

դասըսաւեան քո՛՛՛ւր։

Ո՛նորակի զբոն բանըն յանըսկզբնա՛
կան իհօրէ՝ և սկզբնաւորեա՛լ իկու
սէն մարմնոյ զոհեցմամբ ։ քա՛ւեցո՛ղ
լո՛վ յորժ՛ամին՝ և ընդ հօր դո՛ղով
և սահմանեա՛լ ժամանակաւ ճշմարի՛տ
նի՛՛՛ աստուած և մարդ։ Ո՛ղեալ ի
օրինօք անհիւթականն հոգանիւթ
դամբա՛ն զհոգածնէրըս հօրն ընծայ
եաղէ՝ ած սրդո՛ն ո՛ր ի ծոց հօր տղայ
քաւա՛նօրհնեալ բառնի իդիւրիցս ծերու
նեան։ և յայտնապէ՛ս ծնո՛ցանի՝ ա՛՛՛ռ
Ո՛ տրայ ևս սիմէօն ցնծա՛յր հոգւովն ա՛՛՛
ղաղակէ՝ ի խոստմարին։ արդ արձակէ՛՛՛
ի՛՛ ծառա՛յս քո՛ տէր ըստ բանի՛ քո՛՛՛ի
խաղաղութի՛՛՛ն՝ զի ընդ հանուր տեսի ըզ

փրկիչդ՝ ա՛՛՛ստո՛՛՛ւ։

Ո՛ դեսպանեցեալ ի Հօրէ ի սուրբ առաւել
քան զ՚ամենայն մարդկան երա
նելի ի՛ հարցս նա անուն՝ առ
քո բարեխօսեա՛ լե՛ ամենայն մեզ
Ո՛ր անձամբ լինելով զաւրութիւն
կեաց աշխարհք՝ յօժարութեամբ բարձեր
զվարիս մարմնոյ՝ առ քո՝ Նահապետ
յիշմամբ առաջի քո՛ օգնական լեր
ածնողաց զհիշատակըդ՝ ի և բղխեալս
ընկալցի՛ զօրհնաբան նուէրիւն։
Ո՛ր ի հանդէս քո ձգնեալ երկնային
զարթուածքըն նայեցեալ զարմանային՝
խարիսխ տեառնեղով զանմարմին խոր
հանգ ըզվարս՝ ոլ նա հայր անուն քո
բեխսեա՛ առ ք՚ս վս անձանց մերոց
Ո՛ր գերագոյն քան զ՚ամենայն հոգե
ղենաց ժուժկալեալ զանապական տան
Հանաց համբերելով յանեւրևայն թըշ
նամոյն՝ ոլ նա՝ Ո՛ասուն և մեք առ
նելով ընձգնուեալ քո նա զհիշատակ

ռաջին եղեսիի, և յօհաննու մկրտչի
պատ քարոզանաց. փա- Համմանման
րանալագործաց ձգնութ ի յայրս և ի ծեր
Ի փափաքելոց լերանց բնակելով խոս
իշակի սէր քրիստոսի ընկալ յոհան
լոյսդ օրհնեցիք՝ փառաբանիչք այ
ձանապարհին. փոխեցար յերկրայինից
որ էիր նախընթաց բարեաց՝ կենաց

յայնմանէից դասակցութեան. ով-

Ա ղաւասկիզբն միանձնից երանելի
նը հայր անուանին. վերնամարտ յոյժ
ակն ունելով զերկրաւորս արհամար
հեաց. և զինուորեցաւ քեզ քրիստ աղջ
խարդըն մերոց. Ա՛ենամարտեալ ընդ
դեմ չարին և բազմանիւթ վիշապին
ժուժկալեաւ համբերեցեր ազգի ազգի
վշտաց քաջաւէժ կռիւոքն. և զինու
ձանապարհն բնակելով առօթանուէր
թիւօքըն հալածեաց ըզ բազմութիւն
լեզուին զօրացն. և քաջալերել յորդո
բեաց ըզ միանձինս աւետ. և զինու

Ի՛զուր օրհնեցիք՝ փառաբանիչք այ
իշակի սէր քրիստոսի ընկալ յոհան
րանալագործաց ձգնութ ի յայրս և ի ծեր
Ի փափաքելոց լերանց բնակելով խոս
ռաջին եղեսիի, և յօհաննու մկրտչի
պատ քարոզանաց. փա- Համմանման
րանալագործաց ձգնութ ի յայրս և ի ծեր
Ի փափաքելոց լերանց բնակելով խոս
իշակի սէր քրիստոսի ընկալ յոհան
լոյսդ օրհնեցիք՝ փառաբանիչք այ
ձանապարհին. փոխեցար յերկրայինից
որ էիր նախընթաց բարեաց՝ կենաց

յայնմանէից դասակցութեան. ով-

Ա ղաւասկիզբն միանձնից երանելի
նը հայր անուանին. վերնամարտ յոյժ
ակն ունելով զերկրաւորս արհամար
հեաց. և զինուորեցաւ քեզ քրիստ աղջ
խարդըն մերոց. Ա՛ենամարտեալ ընդ
դեմ չարին և բազմանիւթ վիշապին
ժուժկալեաւ համբերեցեր ազգի ազգի
վշտաց քաջաւէժ կռիւոքն. և զինու
ձանապարհն բնակելով առօթանուէր
թիւօքըն հալածեաց ըզ բազմութիւն
լեզուին զօրացն. և քաջալերել յորդո
բեաց ըզ միանձինս աւետ. և զինու

ողորմեա՛ տէր եկեղեցւոյ տօնին ըղհաւատակրօն
նըզբ տէրտրդուհին։ Ո՛ւյսօր և մանկու
կաւն դաւսակ ցուէին. օրհնեմըք մեք
նաւար երկնային հոչմանն ի՛ հրեշտա
նօրէն՝ ով՛ տէր անառնիտս. արժա
խաչըն փրկչական յորդեդրմըթե շը
ընօրհնէք տէր հոգւոյն բարձեր ըզ
ըզմեծ զաղթմուն. քո՛ տէր և ար
անմոռաց յիշմամբ հայցեսցե՛ս ի՛քեզ
ընդհանդերձեան օր յիշատակի. զո
յիշեա։ Ո՛ւսոյց ևմեք այսօր տօնմամբ
խաչակրօն անդադար աղաղակեցուբ.
բակեաց օրհնութի՛ ընդ հրշտակս. ով՛
հուե համբերօղ խաւսմբերուբ և պա
զօթիւբ։ Ո՛ր առեր ընդ լուծ խոնար
զքի՛. քո՛ տէր և արժան ընդունակ ա
նոպարհին՝ յիշեսջիր ըզ մեզ առաջի՛
մաց՝ եղիր դուռըն մըտից կենաց ձա
տէր անառնիտս. եղեր օրինակ բազ
նը՛ զերծրդուհին։ Ո՛ւյսօր և մանկու
կաւն դաւսակ ցուէին. օրհնեմըք մեք
նաւար երկնային հոչմանն ի՛ հրեշտա
նօրէն՝ ով՛ տէր անառնիտս. արժա
խաչըն փրկչական յորդեդրմըթե շը
ընօրհնէք տէր հոգւոյն բարձեր ըզ
ըզմեծ զաղթմուն. քո՛ տէր և արժան
անմոռաց յիշմամբ հայցեսցե՛ս ի՛քեզ
ընդհանդերձեան օր յիշատակի. զո
յիշեա։ Ո՛ւսոյց ևմեք այսօր տօնմամբ
խաչակրօն անդադար աղաղակեցուբ.
բակեաց օրհնութի՛ ընդ հրշտակս. ով՛
հուե համբերօղ խաւսմբերուբ և պա
զօթիւբ։ Ո՛ր առեր ընդ լուծ խոնար
զքի՛. քո՛ տէր և արժան ընդունակ ա
նոպարհին՝ յիշեսջիր ըզ մեզ առաջի՛
մաց՝ եղիր դուռըն մըտից կենաց ձա
տէր անառնիտս. եղեր օրինակ բազ
նը՛ զերծրդուհին։ Ո՛ւյսօր և մանկու
կաւն դաւսակ ցուէին. օրհնեմըք մեք
նաւար երկնային հոչմանն ի՛ հրեշտա
նօրէն՝ ով՛ տէր անառնիտս. արժա
խաչըն փրկչական յորդեդրմըթե շը
ընօրհնէք տէր հոգւոյն բարձեր ըզ

քո՝ ոչ՝ զմիշտկա՝ ոմն ոչ՝ հայր ձգնաւո-
լաց՝ զի ընկալցին զանձկին պատգեան
խ՝ի՝ այ մերոյ՝ օրհ՝ ո՝ աստուածպար
դեա՝ վերընկալեալ՝ զ՝ միաւս յայլ՝
հոգեաներն՝ քի ըմմաստուն կուանան՝
հայցեացես՝ ի՝ քէ՝ զ՝ թողութի՝ մեղ՝
ցելոցս՝ իլսել՝ զ՝ ձայնն ԵԹԷ եկայք
օրհնեալք՝ հօր իմոյ՝ ժառանգեցէք

զ՝ կեանն յաւիտենից՝

Պարծանք եկեղեցւոյ և ուրախու-
հրշտից՝ ովք՝ ոչ՝ հայր անաօն՝ զաղչանըս
մեր հանդիպ մաո՝ ոչ՝ երթորդուեն՝
Ա՛ր իմարմին կաո՝ ել և զանմարմնացեն
բերելով՝ ի՝ քեզ՝ զ՝ վարս՝ ոմն Հաժակ
Հոգևորին լցցել՝ ածային՝ ոչ՝ խոսք՝
՝ ոչ՝ ոչ՝ ՝

Ալանան աբէն Թէոդոսէ Թէոփոսէ
ր զերկնաւոր Թագուհէ՝ զ՝ քո
զօրինակ ցնցեր երկերկրի՝ հաս
տատեալ զաշխա Թագաւորու
Թէոդոսի՝ Թագի յարդարուն՝ և յեր

բանդանա. բարեպաշտութեամբ առաքելական խրատս կատարել ի մեզ: Ար զօրութեամբ նշանի խաչի քո ոչ պատերազմեալ լաւ. խորտակեա՛յ զընդդիմամարտս բանսարկուին հեթանոսաց և հաստատեցոյ խաղաղութեամբ զեկեղեցի. բարե: Ար եռանդ զերծուանս արդարութեամբ քո արքայ. դաստեղով ըզժողովրդս քո արդարութեամբ ըստ հրամանի սուրբ քոյ պատուիրանաց. բարե:

Ար զարդարեալ գեղապանծ վայելչութեամբ սուրբ զեկեղեցի. պատակեցեր առատութեամբ զհոգեւոր և համատատել ամրացուցեր սուրբ թագաւորութիւնդ. բար: Ար զինու զօրութեամբ հնազանդ վառեալք ի պատերազմի. վանեցին զմարտիս հերձուածողաց և խիստ ատրուճանաց բիւս հաստատեցին զսուրբ եկեղեցիս. բ: Ար շնորհեցեր յաղթել թագաւորել մեր ծին թէոդոսի. և կատարել զկենսատու հաւատով ուղղափառութեամբ վերամխիթար զեր այսօր յերկինսդ թէոդոս. բա:

Տէր Աստուած երկնից եւ երկրի, որ առեր զիս ի տանէ հօրս իմոյ եւ ի տեղւոյ ծննդեան իմոյ, եւ որ խօսեցար ընդ իս եւ երդուար ինձ՝ եւ ասացեր. Քեզ տաց զերկիրս զայս եւ զզաւակ քո յետ քո, նա առաքեսցէ զհրեշտակ իւր առաջի քո, եւ առցէ կին որդւոյ իմոյ ի տանէ հօրն իմոյ եւ ի ցեղէ իմմէ. եւ եթէ կամեսցի կինն երթալ ընդ քեզ, եւ ես ազատ եմ յերդմանէ քումմէ. միայն որդւոյ իմոյ մի՛ տանիցես զնա անդր։ Եւ ես եկի այսօր առ աղբերակն ջուրց, եւ ասացի. Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, եթէ դու յաջողեցուցանես զճանապարհ իմ զոր գնամ ես ի վերայ նորա, ահա ես կայից առ աղբերակաւ ջուրց, եւ եղիցի աղջիկն որ ելանիցէ քաղել ջուր, եւ ասացից ցնա. Արբո՛ զիս սակաւ ինչ ջուր ի կուժէ քումմէ, եւ նա ասիցէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացս քոց ջուր տաց, նա եղիցի կինն զոր պատրաստեաց Տէր ծառայի տեառն իմոյ։ Եւ մինչդեռ ես խորհէի ի սրտի իմում, ահա Ռեբեկա ելանէր, եւ կուժն ի ձեռին իւրում, եւ իջանէր ի ջուրն, եւ քաղէր. եւ ասացի ցնա. Արբո՛ զիս։ Եւ նա շտապեալ իջոյց զկուժն ի ձեռին իւրմէ, եւ ասէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացդ քոց ջուր տաց։ Եւ արբի, եւ զուարակացն ջուր ետ։ Եւ հարցի զնմանէ եւ ասացի. Դուստր որո՞ւ ես դու։ Եւ նա ասէ. Դուստր Բաթուէլի որդւոյ Նաւովրի, զոր ծնաւ նմա Մելքա։ Եւ ես դրի զհանոյս ի քիթ նորա, եւ զապարանջանս ի ձեռս նորա։ Եւ խոնարհեալ երկիր պագի Տեառն, եւ օրհնեցի զՏէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, որ ուղղեաց զիս ճանապարհաւ ճշմարտութեան, առնուլ զդուստր եղբաւր տեառն իմոյ որդւոյ նորա։ Եւ արդ եթէ կամիք առնել ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն ընդ տեառն իմում, յայտնեցէք ինձ. եթէ ոչ, յայտնեցէք ինձ, եւ դարձայց յաջմէ կամ յահեկէ։

Եւ պատասխանի ետուն Լաբան եւ Բաթուէլ եւ ասեն. ՅԱստուծոյ ել այս բան, մեք ոչ կարեմք ասել ցքեզ զչար կամ զբարի։ Ահա Ռեբեկա առաջի քո է, առ եւ գնա, եւ եղիցի կին որդւոյ տեառն քո, որպէս խօսեցաւ Տէր։ Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ ծառայ Աբրահամու զբանս նոցա, երկրպագանէ երկրի Տեառն։ Եւ հանեալ ծառայն զսպասս արծաթեղէնս եւ զոսկեղէնս եւ զհանդերձս, ետ Ռեբեկայի, եւ զպատուական ինչս ետ եղբաւրն նորա եւ մօրն նորա։ Եւ կերան եւ արբին նա եւ այրք որ ընդ նմա էին, եւ հանգուցին զգիշերն։ Եւ յարուցեալ առաւօտուն ասէ ծառայն. Արձակեցէ՛ք զիս առ տէր իմ։ Եւ ասեն եղբայր նորա եւ մայր նորա. Կեցցէ՛ աղջիկն մեզ հետ աւուրս կամ տասն, եւ ապա երթիցէ։ Եւ նա ասէ ցնոսա. Մի՛ արգելուք զիս, զի Տէր յաջողեաց զճանապարհ իմ, արձակեցէ՛ք զիս, եւ երթիցեմ առ տէր իմ։ Եւ ասեն. Կոչեսցուք զաղջիկն, եւ հարցցուք զբերանոյ նորա։ Եւ կոչեցին զՌեբեկա, եւ ասեն ցնա. Երթիցե՞ս ընդ այրն այս։ Եւ նա ասէ. Երթիցեմ։ Եւ արձակեցին զնա եւ զդայեակ նորա, եւ զծառայն Աբրահամու եւ զայրս որ ընդ նմա էին։ Եւ օրհնեցին զՌեբեկա եւ ասեն ցնա. Քո՛յր մեր ես դու, եղիցիս ի հազարս բիւրոց, եւ ժառանգեսցէ զաւակ քո զդրունս ատելեաց իւրոց։ Եւ յարուցեալ Ռեբեկա եւ աղախինք նորա հեծան ի վերայ ուղտոցն, եւ գնացին ընդ ծառայն Աբրահամու։ Եւ Իսահակ եկն ի ճանապարհէ հանդերձելոյ ի Բերոյ տեսլեան, եւ նա բնակեալ էր յերկրին հարաւային։ Եւ ել Իսահակ աղաչել զԱստուած առաւօտուն, եւ ահա ուղտք գային։ Եւ Ռեբեկա տեսեալ զԻսահակ՝ իջանէ ի վերայ ուղտոյն, եւ ասէ ցծառայն. Ո՞վ է այրն այն որ գայ ընդ դիմի մեր ի դաշտին։ Եւ ասէ ծառայն. Տէր է։ Եւ նա առեալ զքօղ ծածկեցաւ։ Եւ պատմեաց ծառայն զամենայն բանս զոր արարեալ էր, եւ ասէ. Ահա ես եկի առ քեզ, զի Տէր յաջողեաց զճանապարհ իմ, եւ ես գնացի առ տէր իմ Աբրահամ, եւ նա ետ ինձ զամենայն զոր ինչ ունի։ Եւ ետ ինձ զծառայ իւր եւ զաղախին իւր, եւ զարծաթ եւ զոսկի, եւ զանասունս եւ զարջառս, եւ զծառայս եւ զաղախինս, եւ զուղտս եւ զէշս։ Եւ ետ Սառա կին տեառն իմոյ որդի ծեր ի ծերութեան իւրում, եւ ետ նմա զամենայն զոր ինչ ունի։ Եւ երդուցոյց զիս տէր իմ եւ ասաց. Մի՛ առցես կին որդւոյ իմոյ ի դստերաց Քանանացւոց, յորոց ես բնակեալ եմ յերկրի նոցա, այլ յերկիր հարցն իմոց եւ յազգ իմ գնասցես, եւ առցես կին որդւոյ իմոյ։ Եւ ասացի ցտէր իմ. Գուցէ ոչ կամեսցի կինն գալ ընդ իս։ Եւ ասէ ցիս. Տէր Աստուած որում ես հաճոյ առաջի նորա, առաքեսցէ զհրեշտակ իւր ընդ քեզ, եւ յաջողեսցէ զճանապարհ քո, եւ առցես կին որդւոյ իմոյ ի տանէ հարցն իմոց եւ ի ցեղէ հաւր իմոյ։ Եւ եթէ գնասցես առ հարսն իմ, եւ ոչ տացեն քեզ, եւ ես ազատ եմ յերդմանէ քումմէ։ Եւ եկի այսօր առ աղբերակն ջուրց, եւ ասացի. Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, եթէ դու յաջողեցուցանես զճանապարհ իմ զոր գնամ ես ի վերայ նորա, ահա ես կայից առ աղբերակաւ ջուրց, եւ եղիցի աղջիկն որ ելանիցէ քաղել ջուր, եւ ասացից ցնա. Արբո՛ զիս սակաւ ինչ ջուր ի կուժէ քումմէ, եւ նա ասիցէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացդ քոց ջուր տաց, նա եղիցի կինն զոր պատրաստեաց Տէր ծառայի տեառն իմոյ։ Եւ մինչդեռ ես խորհէի ի սրտի իմում, ահա Ռեբեկա ելանէր, եւ կուժն ի ձեռին իւրում, եւ իջանէր ի ջուրն, եւ քաղէր. եւ ասացի ցնա. Արբո՛ զիս։ Եւ նա շտապեալ իջոյց զկուժն ի ձեռին իւրմէ, եւ ասէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացդ քոց ջուր տաց։ Եւ արբի, եւ զուարակացն ջուր ետ։ Եւ հարցի զնմանէ եւ ասացի. Դուստր որո՞ւ ես դու։ Եւ նա ասէ. Դուստր Բաթուէլի որդւոյ Նաւովրի, զոր ծնաւ նմա Մելքա։ Եւ ես դրի զհանոյս ի քիթ նորա, եւ զապարանջանս ի ձեռս նորա։ Եւ խոնարհեալ երկիր պագի Տեառն, եւ օրհնեցի զՏէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, որ ուղղեաց զիս ճանապարհաւ ճշմարտութեան, առնուլ զդուստր եղբաւր տեառն իմոյ որդւոյ նորա։ Եւ արդ եթէ կամիք առնել ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն ընդ տեառն իմում, յայտնեցէք ինձ. եթէ ոչ, յայտնեցէք ինձ, եւ դարձայց յաջմէ կամ յահեկէ։

Եւ պատասխանի ետուն Լաբան եւ Բաթուէլ եւ ասեն. ՅԱստուծոյ ել այս բան, մեք ոչ կարեմք ասել ցքեզ զչար կամ զբարի։ Ահա Ռեբեկա առաջի քո է, առ եւ գնա, եւ եղիցի կին որդւոյ տեառն քո, որպէս խօսեցաւ Տէր։ Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ ծառայ Աբրահամու զբանս նոցա, երկրպագանէ երկրի Տեառն։ Եւ հանեալ ծառայն զսպասս արծաթեղէնս եւ զոսկեղէնս եւ զհանդերձս, ետ Ռեբեկայի, եւ զպատուական ինչս ետ եղբաւրն նորա եւ մօրն նորա։ Եւ կերան եւ արբին նա եւ այրք որ ընդ նմա էին, եւ հանգուցին զգիշերն։ Եւ յարուցեալ առաւօտուն ասէ ծառայն. Արձակեցէ՛ք զիս առ տէր իմ։ Եւ ասեն եղբայր նորա եւ մայր նորա. Կեցցէ՛ աղջիկն մեզ հետ աւուրս կամ տասն, եւ ապա երթիցէ։ Եւ նա ասէ ցնոսա. Մի՛ արգելուք զիս, զի Տէր յաջողեաց զճանապարհ իմ, արձակեցէ՛ք զիս, եւ երթիցեմ առ տէր իմ։ Եւ ասեն. Կոչեսցուք զաղջիկն, եւ հարցցուք զբերանոյ նորա։ Եւ կոչեցին զՌեբեկա, եւ ասեն ցնա. Երթիցե՞ս ընդ այրն այս։ Եւ նա ասէ. Երթիցեմ։ Եւ արձակեցին զնա եւ զդայեակ նորա, եւ զծառայն Աբրահամու եւ զայրս որ ընդ նմա էին։ Եւ օրհնեցին զՌեբեկա եւ ասեն ցնա. Քո՛յր մեր ես դու, եղիցիս ի հազարս բիւրոց, եւ ժառանգեսցէ զաւակ քո զդրունս ատելեաց իւրոց։ Եւ յարուցեալ Ռեբեկա եւ աղախինք նորա հեծան ի վերայ ուղտոցն, եւ գնացին ընդ ծառայն Աբրահամու։ Եւ Իսահակ եկն ի ճանապարհէ հանդերձելոյ ի Բերոյ տեսլեան, եւ նա բնակեալ էր յերկրին հարաւային։ Եւ ել Իսահակ աղաչել զԱստուած առաւօտուն, եւ ահա ուղտք գային։ Եւ Ռեբեկա տեսեալ զԻսահակ՝ իջանէ ի վերայ ուղտոյն, եւ ասէ ցծառայն. Ո՞վ է այրն այն որ գայ ընդ դիմի մեր ի դաշտին։ Եւ ասէ ծառայն. Տէր է։ Եւ նա առեալ զքօղ ծածկեցաւ։ Եւ պատմեաց ծառայն զամենայն բանս զոր արարեալ էր, եւ ասէ. Ահա ես եկի առ քեզ, զի Տէր յաջողեաց զճանապարհ իմ, եւ ես գնացի առ տէր իմ Աբրահամ, եւ նա ետ ինձ զամենայն զոր ինչ ունի։ Եւ ետ ինձ զծառայ իւր եւ զաղախին իւր, եւ զարծաթ եւ զոսկի, եւ զանասունս եւ զարջառս, եւ զծառայս եւ զաղախինս, եւ զուղտս եւ զէշս։ Եւ ետ Սառա կին տեառն իմոյ որդի ծեր ի ծերութեան իւրում, եւ ետ նմա զամենայն զոր ինչ ունի։ Եւ երդուցոյց զիս տէր իմ եւ ասաց. Մի՛ առցես կին որդւոյ իմոյ ի դստերաց Քանանացւոց, յորոց ես բնակեալ եմ յերկրի նոցա, այլ յերկիր հարցն իմոց եւ յազգ իմ գնասցես, եւ առցես կին որդւոյ իմոյ։ Եւ ասացի ցտէր իմ. Գուցէ ոչ կամեսցի կինն գալ ընդ իս։ Եւ ասէ ցիս. Տէր Աստուած որում ես հաճոյ առաջի նորա, առաքեսցէ զհրեշտակ իւր ընդ քեզ, եւ յաջողեսցէ զճանապարհ քո, եւ առցես կին որդւոյ իմոյ ի տանէ հարցն իմոց եւ ի ցեղէ հաւր իմոյ։ Եւ եթէ գնասցես առ հարսն իմ, եւ ոչ տացեն քեզ, եւ ես ազատ եմ յերդմանէ քումմէ։ Եւ եկի այսօր առ աղբերակն ջուրց, եւ ասացի. Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, եթէ դու յաջողեցուցանես զճանապարհ իմ զոր գնամ ես ի վերայ նորա, ահա ես կայից առ աղբերակաւ ջուրց, եւ եղիցի աղջիկն որ ելանիցէ քաղել ջուր, եւ ասացից ցնա. Արբո՛ զիս սակաւ ինչ ջուր ի կուժէ քումմէ, եւ նա ասիցէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացդ քոց ջուր տաց, նա եղիցի կինն զոր պատրաստեաց Տէր ծառայի տեառն իմոյ։ Եւ մինչդեռ ես խորհէի ի սրտի իմում, ահա Ռեբեկա ելանէր, եւ կուժն ի ձեռին իւրում, եւ իջանէր ի ջուրն, եւ քաղէր. եւ ասացի ցնա. Արբո՛ զիս։ Եւ նա շտապեալ իջոյց զկուժն ի ձեռին իւրմէ, եւ ասէ ցիս. Արբի՛ դու, եւ զուարակացդ քոց ջուր տաց։ Եւ արբի, եւ զուարակացն ջուր ետ։ Եւ հարցի զնմանէ եւ ասացի. Դուստր որո՞ւ ես դու։ Եւ նա ասէ. Դուստր Բաթուէլի որդւոյ Նաւովրի, զոր ծնաւ նմա Մելքա։ Եւ ես դրի զհանոյս ի քիթ նորա, եւ զապարանջանս ի ձեռս նորա։ Եւ խոնարհեալ երկիր պագի Տեառն, եւ օրհնեցի զՏէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրահամու, որ ուղղեաց զիս ճանապարհաւ ճշմարտութեան, առնուլ զդուստր եղբաւր տեառն իմոյ որդւոյ նորա։ Եւ արդ եթէ կամիք առնել ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն ընդ տեառն իմում, յայտնեցէք ինձ. եթէ ոչ, յայտնեցէք ինձ, եւ դարձայց յաջմէ կամ յահեկէ։

խելով ըզ սատանայ՝ ընդ երկնայինսն
թիւքդ վանեցեր ըզ Թըշնամին՝ կո
ւոն երկնաւոր։ Ո՛ր քոյին նբ աղօ
Թէր. վասն մեր բնիսասեա առ Թագա
Թագ պարծանաց. ո՛վ Թէոդոս մե
կան իշխանու Թբ ընկալար ի՛ քէ ըզ
Ո՛վ երանելի՛դ ամցո՛ն՝ սիեղերա
Ե՛ւ իւերկինըս պըսակեալ. բարե
Ո՛ր Թէ՛ւրաց ես ի՛ յերկրի պարծանք՝
քի՛ Ե՛ հիմնադիր նբ Տաճարայ. բարե
Ո՛ր երկրպագօդ ես
ըզ մեղս մեր։ Ո՛ր երկրպագօդ ես
աւ Թէ՛ւրն երկնաւոր. Թողու՛լ մեզ
մեզ Թէ՛ւր. բարեխօս լեր վասն մեր
Ո՛վ երանելի՛ Ե՛ բարեպաշտ Թէոդոս
մեզ վերինսյն՝ ն քո ջնաղազուխդ։
դասէր տեր. յիշեալի՛ սո պարգևատ
Ո՛դ անկեալ աղաչեմք ըզքեզ մեր
փառս Թեամբ ընդ քո ժողովրդա
ղեցի՛ նբ. և հարգաւորեաց ուղղ
Ո՛ր բարեպաշտուՁ հիմնեցոյց զեկե
ւոն եկեղեցի՛ սբ Թադաւորի՛ն։

Աստ և մեք հանապազօրեայ ա-
նելիք գործ կիշխի՝ օրինակի առաքե-
լոյ ըստ ըղձից պատուիրանն. ոմն ի նոցա

Ց արման Ցրտոյ Ծնոտաւորին։

Այր դերադոյն քան ըզ բնութիւն հրա-
շագործեցեալ ըստ ոմանց առաջնոյ. առ
Թագաւորին Տայոց առաքեալ. զա՞
սազանաւ քո բարկութեամն զիմա՞
րութիւնն կիմա՞ստ փոխարկեա՞ր.
վասն որոյ. մանկունք եկեղեցւոյ կիշա
տակի սորա՝՛ օրհնեն ըզ քեզ տէր։
Այր հանդերձեա՞լ բարեխաչաւո՞ղ ըզ՞ն
բարեխաւսին. կիսանգանի՞ց փոխեալ
կերպարան՝ յանբանականն բնութե
նէն նըւա՞ճելո՞վ զայրացեալ մեծ տէր
զա՞տ. վասն որոյ. մանն։
Այր կի՝ էջեալն մանկանա՞յ սըրբոյն
գրիգորի. կի մարդկայի՞ն բնութի
զարձեալ՝ յանանանեղէն կի բնութէն
նորաստեղծեա՞լ զայրացեալ մեծ տէր
զա՞տ. վասն որոյ. մանն։

Ձմարիտ գիտաւ յօրինաբանս եմ ասել
ընդ ամենայն դաւիթ. որ զօրացաւ
իմաստութեամբ աստուածային. և հաստատուն
պատուոյ զանազանութեան ընդ ոտիւք. զմարդ
գարիչն և արատաւոր բարեխօս առ տէր
վերանձնից մերոց. Ասասրուք զարդարութիւն
ընդ բընակիչս երկրի. նայեցարուք
ընդ արդարսն յակոբ. որ հաճոյ եղեն
ի վարուցն իւրովք. ըզնա արասուք
Ամեղք գլուխ առաքելոց սրբոց. և կոչեն
գաւ եղբայր տէր խոստանէ դաւիթ. ըզ
Ի երջանիկ լուսաւորն զմարգարէսդ
մարգարէն դաւիթ. և հոգեւորն վե
րանայր ի կամարսն լուսեղէնս. ըզնա
Ի հոգանութիւն բնութեան զոգեկից
ընդ սբ հոգւոյն. և ազատէր ըզ թա
գաւորն ի դիւական ախտէն. ըզնա
Ի հրաշալարդեալ դրաւս ի կարդս
թիւրաց. և մանաւկից եղեւ սբ առա
քելոցն. ըզնա

ցաւ յերկիրի խղճալ դաւթի. ողո-
թիր յաւետնից . որ մարմնով երեւե-
ցար մարդկան մեզ : Նամարմնոց վերնոց
դաւթի. աղօթիւք սուրբ ամարտաց
դեցար մեզ եղջիւր փրկութեան խաչել
զհակառակն ընդ յիւրոյ . որ ճա-
պատ եւ ճեղեցաւ իւրոյ օրհ :
քանչելին ընդ յաւիտ. պարկին սուղ շրջել
թիւն ինել օրհ : Նր կացոյց զրա-
նա յաւետեաց : Նր ընտրեաց զերա-
նելին ընդ դատ թ . յառաջնորդու-
թիւն ինել օրհ : Նր կացոյց զրա-
նա յաւետեաց : Նր ընտրեաց զերա-
նելին ընդ դատ թ . յառաջնորդու-
թիւն ինել օրհ : Նր կացոյց զրա-
նա յաւետեաց : Նր ընտրեաց զերա-
նելին ընդ դատ թ . յառաջնորդու-
թիւն ինել օրհ : Նր կացոյց զրա-
նա յաւետեաց : Նր ընտրեաց զերա-
նելին ընդ դատ թ . յառաջնորդու-
թիւն ինել օրհ : Նր կացոյց զրա-
նա յաւետեաց : Նր ընտրեաց զերա-
նելին ընդ դատ թ . յառաջնորդու-

Յհետաւոյ. դաւիթ մարգարէն. ա՛ի
Վաւաշման ծաղկեա՛ց յայրմա՛ տոյն
ընտի՛ր յօրինո՛ւթիւն ինձնո՛ր։
ցանել ըզմե՛զ կամ՛ցաւ. ՝ օրհնե՛ցէք
փրկու՛թեան խոստո՛ւմ դաւթի՛ հուցո՛ւ
ինո՛ր. քանզի ծագեա՛ց ձե՛զ եղջիւ՛ր
(՝Ո՛րհնեցէ՛ք ըզ տե՛ր յօրհնո՛ւթիւն ամէն
նեցէ՛ք զնո՛ւն նորա՛ ամէ՛ն։
ղուարդ՝ ըզ հոգևո՛ւրն ինձ. բարեբա
լիր տէր ժառանգո՛ւ նուաւա՛ ըզնո՛ր ժո
դուեցէ՛ք ըզ նորո՛ւ ՝ Ո՛ յամէ՛ն ընտրեց
պատառո՛ւց ըզ ձրդո՛ւն օծեցո՛ւ խնդո՛ւ.
Ա՛ռաքեա՛ց մեզ տէր եղջիւ՛ր խնա՛ւ թ
նէր նստո՛ւցանել ի յաթո՛ռս նո՛ր. օրհնե
Եւ ոստեաց նըմա՛ւ պատո՛ւ յոթովայնէ
Ա՛րդո՛ւնա՛ տու դաւթի՛ ճշմարտութե՛ ս
ջէլին յամէ՛ն. աղօթի՛ւք։
Ըզ ինո՛ւ երգեա՛ր տէ՛ր կոչեցա՛ր ըսքան
Յաւելո՛ւած ածա՛ր տէ՛ր անուա՛նդ

Կանոն Աբբոյն Պետրոնոսի
Նախավկայի։

Ա՛ստուածդ ընդ մեզ մարդ։ այսօր
նախատարփանա՛ց զմեզ մարդ։
վկայ՝ քրիստոս՝ ընդ առաքեալսն։
ցա՛ր ստեփանոս։ զոր ընտրեցին
զանթառամ ընդ ոսկեայսն։ և մկրտե-
ցա՛ր սուրբ՝ ընդ երկնաւորսն
ընտրեցա՛ր՝ ի դասս երկնաւո՛ր զո
Ա՛ր ընտրեցա՛ր՝ ի դասս երկնաւո՛ր զո
Հրեշտա՛յ՝ յա՛յտնեցաւ կո՛ն նմա։
եղեր այսօր իմիջիմ մերում։
Ա՛հատանի բարի՝ քրիստոսի

ՀՈՐՀԵԼ ՄԵՂ Ը՛Ղ ԿԵՍՈՒՑ ԱՆԱԽԱՀԱՆՈՒՆ.
ԲԱՆԱՐԸ ՎՐԻՊԻՆԵՑԱՒ՝ ԱՂԱՂԵԱՑ ԶԱՒԾ
ՅԱՆՁՆ ԱՌԵՐ՝ ԵՒ ՅԱՆԱՀԻ ՁԵՆԱԿԱ
ՍՏԵՓԱՆՈՍ՝ ՈՐ Ը՛Ղ ՔԱՐԿՈՑ-ՈՒՄԸՆ
ԱՌԱՔԵԱԼ ԵՒ ՆԱԽԱՎԱ՛ԿԱՅ ՔԻ ՍՏ՛ԵՂԸ ՂԿ.
ՊԱՏԱԿԻՉՆ ՆԵՑԵ ԵՒ ՎՆ ՄԵՐ ԲԱՆԱԽԱՒԱՐ
ԱՌՆՈՒԼ ՊԱՏԱԿ ՆԱԽԱԴ Ի՛ՎԼԻՈՅ . ԱՌ
Ա՛Ր ԱՐԺԱՆԻՔ ԵՂԵՐ՝ ՁԻՔՐԱԽՐՈՍԱԿԱՆՆ
ՁԱՀԱՒ ՂԸՆԴԱՀՄԻ՝ ՀՕՐ ՆՔ ՍՏԵԱՐ՛ՆՆ.
Է՛ԱՓԼՄ ՎԱՍՆ ՔՈ ՈՒԽՏԱՒՈՐՈՅՍ Ա՛Յ
ՔԱՌԱՀԻԴ ԺՈՂՈՎԵՑԻՆ ՆՔ ՍՏԵՓԱՆՈՍ.
Ա՛Ր ԽՆԴՐԵՑԵՐ ԶՔՈՂՔ՛Ի՝ Ի՛ ՎԵՐՈՅ ՔՈ
ԽՕՍԱ ԱՌ ՔԱ՛Ն ՁԻ ՄՆԱՑԱՆՑ ՄԵՐՈՑ.
ՀԱՐ ԼԻՆԵԼՈՎ ՆՔ ՍՏԵՓԱՆՈՍ . ԲԱՐԵ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉԱՌԵՑՆ ԱՐԺԱՆԱ
ՍԱՂՔԵՍ՝ Ա՛Ր ԸՆԱՐԵՑԱՐ Ի ԿՈՉՆԱՄՆ .
ՎՆԴ ՍՏԵՓԱՆՈՍ՝ Ի ՎԵՐՒ՛ՆՆ ԵՔ ՐՈՆ
ՍՐԲԵՆԱՒՆ . ՈՐ ԸՆԿԱԼԱՆ Ը՛ԶՁԻՑԴ ԿՐՔ
ՀԱՐՔԱՀԱՐՔ ՔՐԻՍՏՈՍԻ . ԳՀՈՒՆԻ ԵՐԵՔ
ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՔՐԻՍՏՈՍԻ . ՈՐ ՀԱՅՈՑ
ԱՌ ՔԱՀԱՆԱՅՍ ՄԵՐՈՑ՝ ՍՏԵՓԱՆՈՍ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ՝ ՍՏԵՓԱՆՈՍ
ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ՝ ՍՏԵՓԱՆՈՍ

Տ՛ուն անմահ իմանալի դրախտին
շնորհեցար երկրէ. և լուսաւորեցար
անձառապէս. այսօր ցնծա՛ն դմա՛ռ
հրեշտակաց ընդ քո՛ մեծապայծառ ձըդ
նո՛ւիդ. աղա՛ւ Յ՛ուսաւորեա՛ մա՛րդոյն
պատո՛ղ ընծա՛յեցաւ մերձ յանմարքել
նա՛ւել լո՛յսն. և՛ հայրենի՛ս տա՛նդ
թեանն եղեր ժա՛ռանգորդ՝. աղա՛ւ
Ա՛նապա՛րհ վի՛կայից յերա՛ք դը
ուռ. և՛ ա՛ծային փառա՛ցն արժանա
ւոր եղեր. բա՛նասարկո՛ւն զինու՛ քո՛
վերա՛ւորեցաւ՝ և նա՛խատասեղծ ըն
պոյծա՛ռացեալ բերկրեցա՛ւ. աղա՛ւ
Ա՛ստակարդեալք և մե՛ք ընդ անմար
մնակա՛ն բազմութի՛ւն՝. վերահա՛յցեմք
ընդ հրեշ՛ն լեզո՛ւացն՝ աղօթանո՛ւէր
մաղթանո՛ք՝. հա՛յցե՛մք ի՛ քէն մարդա
սէր փրկիչ՝. խնայեա՛ խաղ ստեղծո՛ղ
մեր և հեա՛նք աշխարհի՛ն.

Ա՛՛նդ երկնայինն հոգեղենաց դա՛սքն.
այսօր առնե՛մք ըղձիշտ սբ՛ն ստե՛փան

ամեն։ Աստուած երկնայինքն բացեր
թէ արդեօք նախանձկոտի՞ն քո և ողո-
թեր քո զողորմութիւն. բարեխօսու-
թիւնդ քո զոհութիւն. Աստուած ի
ստացուածս քո. զոր ստացար արեամբ
որդւոյ քոյ միածնի. զեկեղեցի քո
սուրբ։ Ամէն։ Տէր ողորմեա։ Տէր
ողորմեա։ Տէր ողորմեա։

Ի ժամ երկնից՝ զբնութիւնդ։

Քահանայք ընդ վերին ղո-
փանոսի. Ճաշակեցարուք եւ տեսէք
զի քաղցր է Տէր. այսօր յիշատակ
սուրբ հարցն մերոց. Ամէն։ Տէր
ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր
ողորմեա։

Ի ժամ երկնից՝ զբնութիւնդ։

Քահանայք ընդ վերին ղո-
փանոսի. Ճաշակեցարուք եւ տեսէք
զի քաղցր է Տէր. այսօր յիշատակ
սուրբ հարցն մերոց. Ամէն։ Տէր
ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր
ողորմեա։

Ի ժամ երկնից՝ զբնութիւնդ։

Քահանայք ընդ վերին ղո-
փանոսի. Ճաշակեցարուք եւ տեսէք
զի քաղցր է Տէր. այսօր յիշատակ
սուրբ հարցն մերոց. Ամէն։ Տէր
ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր
ողորմեա։

ընդդուն. զուցաներով զանձաւելի
խորհուրդ. ան՝ըն աղաչանօք իր
նայեան իմիջեր և ողջ։ Ա՛ր աղօթա
նուէր հայցմամբ ընթողուի խոնդ
րեալի ի քէն. անօրէն ընդանողաց
խրատ. սուրբն աղաչանօք իր։

Ա՛վետեանիկ ճառագայթ. առաքեալ
կան քարոզուեցն արժանաւոր լինել
լոյսեր առեխանեան. հանատաւոթի
ի քոյ հայցեա՛ զսա՛ եւ եկեղեցւոյ։
Ա՛ր գոյն յօժարական համբերութի
ընդ քարկոծումն յանձն առեր. ընդ
հեռ քեզ յոյ լինիլ յարբայութեան քո.
զի ևս մեղ ուսուցեր փառաւորիլ ընդ
զերծուդունն։ Ա՛ղօթեալ ոտ քառա
ձիքեն լինէր ն քեզ նահատ իվկայ
զի առցես ընդհատուցմունն բարւոյ գործ
բարեշն ամեն. և այժմ ազաչեմք ընդ
քեզ և վասն մեր բարեխօսեա։

Ա՛ռաքելոյ ուխտակից և առաջին մրտա
ր ի քէ պատակեցար. և յերկինսաձ

Ա՛վ սուրբ աստիճանաց՝ մեծ և
զարմանալի փառօք զարդարեալ աստուածոյ,
Տէրունի տեսանելով յերկինսն հայել
և ի ձախ կողմանն Աստուծոյ զքեզ նստեալ
ի բարձունս՝ ի հանդիսի հրեշտակաց
և ամենայն հոգեղէն զօրութեանց
ի գոհութիւն ամենեցուն ի քեզ
Քրիստոս՝ ասացեր. Ես եմ
զոր տեսանես զիս
ի փառս
Հօրս։

Ա՛վ սուրբ աստիճանաց՝ մեծ և
զարմանալի վերակայ քրիստոնէի՝ աղ։
Ընծայ այսօր եկեղեցի սուրբ զքո վայելչակերպ
տեսիլն զհիշատակ կայ։ ու՛վ ընդ
սուրբ աստիճանաց մեծ և պատուական անդ
էանիւք խիզախեալ աղաչեաց զերծ չնչ։
ամենայն իմոյ բարեաց ամէն աշխարհի
և լուսաւորիչ ճանապարհացն երէց ժա
ռանդորդ։ ու՛վ սուրբ աստիճանաց մեծ
և սքանչացուցիչ զինու վարեցար նա
Տեառնէ ծածկեալ զերկնից ամենայն
զոր տեսանելով երկնից բացեալ տե
սեր և զարդիւ ընդ աջմէ հօր ։ աղօթիւ
իւրով լեր մեզ քարոզիչ ազգացն ։ աղա։
Կիսեղջիւրք արդարոյն և ժողովք ուղ
ղափառ։ այսօր ի հիշատակին քո սո
նէք և արտասուօք զհոգեւոր քեզ
ընծայեմք ։ աղ։

Աւանդ Գալիլեացւոց Յաւուրս Պէտրոսի և Պօղոսի։

Ընծայ այսօր եկեղեցի Աստ՛ծոյ, յիշատակաւ սուրբ առաքելոցն. հաստատեա՛լ ի վերայ վիմիդ հաւատոյ՝ Քրիստո՛ս զարդարեա՛լ ի փառս մարգարէից բանիւ նո՛ր զեռնի անձառելոյն միաձոյլն. յայտնութիւնք հնչեն ի վերնատան դասուն հաւատոյ. Լերանականն արժանաւորեալ հնչորհի՝ Քրիստո՛ս. վէմ անվանեալ իդրանց դիմաց։ Ոչ անմարմնոց դասուց հրամ՛ն ընտրեաց. հնչեղէնն բնութիւնք զեղրա զանգեա՛ց. և բարձրացեա՛լ ի յերկինս նայեին խորհ՛նան. անձառ բանիւն արժանաւորեա՛լ։

Ոչ գերագոյն ընտրելոց. առաքելոյն ընդ դասս ծաց. անուանեցե՛ր լինիլ վերանալոյն ըստ պետրոս՛ի. զնո՛ւմ սէր հաւատոյ հրամ եկեղեցւոյ։

Ոչ յաւուրցդ կոչմամբ. առաքեցեր

յաղթողական ձայնիւբ ընդ բնակեալսն
Ա՛ղաւ օրհնեցէ՛ք բարձր ա՛ղաւթիւ զ
կանչեալ քեզ խաչեա՛ կեցցա՛։ ողջ։
առաքեալսն պետրո՛ս. արո՛ւր ժո՛ղ
վակօղն արքայութեն երկնից սո՛ւրբ
խոստովանող՝ ա՛ղաչանօք։
արիւնիւվ յաւե՛տ ազատեալն լինիլ քեզ
ասրիմ սո՛ւրբ զառաքեալսն պօղոս՝
վեղ ա՛ր աղբ՛ Հա՛յրըն ըմե՛ղց։
յաւիտեանից՝ ա՛ղաչանօք սորա կեցո
որ հրաւիրեց ընդ մեզ ի յայս հեռացըն
քայլեն երկնից երանելոյն պետրո՛սի
Ա՛ղ խոստացար առ ընդ փա՛կանա ար
նօ՛ք սո՛ցա խընայեա՛ ի մեզ։
զեկեղեցի՛ զո քրիստո՛ս։ մաղթա
տրըչքն ա՛շխարհի՛ ց հաստատեցե՛ր
Ա՛ղ երկաբա՛նք ընտրելո՛ւք լե՛ա
յօրինաբանո՛ւթի՛ կոչել զհեթանոս
զանձա՛ ան օրէնսո՛ւն զո խորհո՛ւրդ
զանօթն ընտրու՛ած։ յայտնելո՛ւ ըն

Ա՛մեն մի հողեղէն բանի՛ երթեալ. չարչա-
րուածովքն ու զաշխարհս ամենայն։
Հաւատովքն կենդանի եղեալ. ի մեռելոց
յարութեան հասեալ. ի գալուստ քո սպա-
սելով. ամէն։

Ո՛վ ընտրեց զերանելին առաքեալն.
ամոլը՝ զհաւատոյ սիւնդ եկեղեցւոյ.
լուսաւորչական՝ ի տրապարակին զաստ-
ղահանն ամենասքն շնորհելով. բար-
ձրացեալ ամպովքն յերկինս. ընդ ամե-
նայն հոգիսն. և լուսաւորեալ փա՛ռքդ մեզ
փարեալ ընդ ինքեանս. բարձր։

Ամոլը՝ զհաւատոյ այսօր փայլեն հայր
սուրբ՝ ի՛ր սուրբ եկեղեցւոյ. մարդասէր
վերակացու ողորմած։ Խարեհաս
առաքելոցն. մարդաւ՝ ի՛ սուտ երթալ
զի՛ սուգս դարուն թեռնեա փառաւորեմք
զերկրորդումդ. երկոքանչիւրացն
աղօթիւք՝ ամենողորմ ողորմած։

Երանելի սուրբ առաքեալքն. ոչ զմեր
դահիճն ծադեցան ի յերկիրն ՚ծ. արձա-
կեալ զի՛ զհաւատացեալս ընդ ախեղճ
լուսաւորչին և զաշխարհս ամենայն։

զոյ լինիլ կը ցուրդ այրեամբք խաչին ։ Այլ
յայտ ջուշակելով մայհուն խո-
սի լոյս յանս անբաւութեր։
Այլ ի հեղձակն մեղաց ծովէն վեր
բաբերեաց ջհոդեղէն բնութիւնս
ի կեանս ։ բայ՚ն որ ի յերկիր
երեցաւ ։ ուռկանաւ աւետարանի
սրբոց առաքեալն պետրոսի ։ հրաւիրելով
լոյս յանս անբաւութեր։
Այլ արեւիս հրաշ լոյս ծագմամբ
պայծառացոյց զ մութ սիրտս անձամբ
ոսկեհան ։ լոյս յանս որ ի խաւարի առաքեա
ցաւ ։ առաքելականն քարոզութիւն սրբ
բոցեայն պետրոսի ։ հրաւիրելով

ԻԲ. ՎԱՀԱՆԱԿԱՆ ԱՆԱՊԱՏԱՎՈՐ

ԻԲ՝ Վահանակա՝ անապատավորին՝ որ ի յիւրում պա
ծաճաճկեալ արիւնամոլ գազանաց
թիւք՝ ու յոյժ յան որ պայճառ քա
զարեպահն • սրտատիպելոյ շնորհ
նակիր սքանչելագործ պատմեսի • Հրաշ
քելոյ ու ուրախ յան անկասելոյ
ԻՀ գերազանցն քեզ բնաբեր՝ վերջ ան
բարձեալ ի յերբանկէ խորհրդեան երկնից
ԻՀՀՈՐ Հրահրեան վերտակացն արդ
մանք զմանկեալ • Ծորդորդութեանն ա
ժանապրելոյ տեսլեաբորն ասպ
բնչն պատոս • Հրաւիրելոյ ու ի
ԻՀ այնօրէն հոգեզարնն ընտրեալ քա
ընդելով զանուանչն աշն ի չեթանոս
ՀՀՈՐ կատարեալ զընթացքն հա
ասուց պատակեցաւ Հոգևամբ արեան
իրոյ ի քրիստոսէ • Ժառանգե
ու զհեռաստան անվախճան

Յովհաննու Ոսկեբերանի

Ի՞նչ էն յետնե որդիք միշտ է էն. ան-
կան. զի՛ լ՛վերս՛ ասա ինչե-
ցին որդիքն որոնման. և յայտ
նեցին որդուց մարդկան զճա՛՛կա՛՛
պիս խորհուրդ. Յանուն անբասիրեաց
Քրիստոսի սկզբնաւորեալ. ի յերկրի
մարմնով երևեցաւ. զի՛ տեսի՛՛ն քա
րոզք բանիցն ճշմարտութե. և ճանաչ
ցին սիրելիքդ՝ ց՛՛ասլ՛՛ուծ և մարդ
Յակապն բանին ած միացեալ խառնմանի.
անխախտ դոլով յիւրմէ. որոմ
եղե՛՛ն ակառաւաս որդիքն որոնման.
և ընդ հանուր քարոզիցին զբա՛՛նէն
մարմնի եղեալ.

Ար անմահին՝ ի՛՛ հօրէ՝ մարմնացեալ
Քրիստոս՝ բանդ անբա՛՛ժ
բնութե. զի՛ ի մարդկա՛՛ն հոգւոյ
ցին որդիքն որոնման. և հրա՛՛նէցին

ընդ սիրելեսն զա՛ւրեմն կենայց։
Ա՛ր զանտես յերից զնոյդ անատնե
լի՝ պատրաստեալ մարմնով ճա՛ճկեցեր.
զոր ի լերին ընդ արատախտեալ տեսին
որդիքն սրմոնան՝ և մնքրեցան անձառ
տեսլեամբ գե՛ղ լուսոյն։
Ա՛ր կենարար բանիւ քո ա՛նմահա՛
ցեալք՝ և մնհու եղեն գերութա՛նց.
յանձն առե՛ր ընկել զբա՛ժակ էարբա
րանաց ընդ քեզ՝ զի ընկալցին լքեն
ըզսիրտս ա՛նվախճան կենացն։
Ա՛ր զամենայնեան յոչընչէ արա՛րեր և
զտառեցեր ըզ մարդն ի յա՛նմահու
թի՝ պատուիրեր ածուեըզդ քո՝ ըզքեզ օրհ
նե՛լք աստը՛ւած հա՛յրցըն մերոյ։
Ա՛ր զանկեալն ի մա՛հ պատրանօք քան
տարկուն՝ հանդնեցեր ի փա՛ռս աստ
ջին գա՛լստեաւդ ըզ քո յաշխարհս՝
ըզ քեզ օրհ։ Ա՛ր կոչեցեր ըզ տիե՛
զերս ի հատա՛տըս ձըշմարիտս ընտրե
լըվք քո՛ առաքելովք՝ և ցուցեր աւե
տա

Ողջոյն ինձ կանխէ առ քեզ ասէ . որ
սէր ի քէն զատուստեան . բաս
յանձն առին . Հաղորդել փրկուող քոց
Ո. Հարբասրանա եւ ըզ մեզ ընդ քեզ
հի զատուստ միածնիդ . քարոզ
քեն տեսին . աւետարանեցին յարեաւդ
Լնդունել մարմնացար ի կուսէն քարոզ
խոստացեալ սուրբ հոգւոյն մեզ տուիր այլ
նաբանուի՞ սէր երկրորդութեանդ . քարոզ
ըն. Ես ըզ տիեզերս հրաւիրեցին յօրհ
էջին ըզ բանիդ կենաց ծարաւեալ կօ
Աղջիկն որմանան ողջ ի վիրուստ հրեն
ցոյց ի խորանին լուսեղինա օրհ
Աղջիկն որմանան ողջ ի վիրուստ հրեն
զերկանիկ սէր զատապիտան . և դատ
Աղ ընկալաւ ի կերակուր անապականու
զօրացոյց սէր զատապիտան . և հրաւ
րեալ յերկինս արքայութիւն օրհն
Աղ ընկալաւ ի կերակուր անապականու
Աղ ընդ ամենայն յօժարութեան խրախճանք
բեմ ընդնայ յաւիտեան
Աղ ընդ ամենայն յօժարութեան խրախճանք
Աղ ընդ ամենայն յօժարութեան խրախճանք
Աղ ընդ ամենայն յօժարութեան խրախճանք

ՈՂ յաստեղս արեգական՝ ։ Հայցեաւ
զարդեաւ երեւեցար ի մէջ սրբոցն
լեցար որպէս զմահի ի ցնծութեան ։ Լուսա
նոցաւն զանմատոյց ըլճուսոյն՝ և մաք
ՈՂ փարեցար զմարմնոյդ ըլճուսոյն՝ պարտ
ցեա՛ւ ի՛ տանէ զիմողուի՛ւ յանեցանաց։
տար յերջանիկ դաստ ամուքելոցն։ Հայ
տէր յօհաննէս ։ Ո՛ հրաշատ՛ զդ զբ
զ ծագումն չնորհաց՝ ոմ երանելոյ
ՈՂ յանբասուելը ի լուսոյն ճնկալար
սիլ ։ վասըն սոցա՛։
ուրդիքն ոտատան՝ ։ և ընդ այլմէ դա՛ր
զբաժակ չարչարանաց միաճնիլ քո՛
Աարօղք եղեն ամ զօրուք ընդունիլ
եռատրանեցին յաշխա՛րհի ։ վասըն։
եղեն անձաո էուք միաճնիլ քո՛ ։ աս
ի՛ւր խորհնաց երկնից ։ տեղեկացեալ
հազ հո՛գւոյդ սըբ՝ և բարձրացեալ
սոցա՛ կեցո՛ զմեզ ։ Ի՛ գիեալ հնոր
ընտրեալքդ քո՛ առաքելոյք ։ վասըն
ծագեցեր զմեզ լոյս հրամանի՛ քո յիշ

որ ...

որ ամէնայն ի ծովակէն արարեր ()

Թիւն չնորհեցեր եւ մեզ մեղաւորացս

նորա նատելոց է զաւուրսն. Թողու-

Թիւրեալք. իմիտասնգամ գալըստեան

Խաչակեալք ընդ քե՛ւ եւ ընդ նմին

ըղձալ ի կապանաց մեղաց ազատել.

ի յերկինս եւ ի յերկրի՝ արձակեցեալ

ազգի մարդկան՝ կանգնել եւ արձակել

մերոյ։ Այլ ամէնայնմ ոչինչ ի վեր

բարեխօսեցեալ աստ ոչ վա՛ն անձանց

եւ բարեկամիք եմ վըկայք ամէնից որդւոցն

Վերեալք խակըզձանէ եւ ընտ-

րեալք յորովայնէ սպասաւորքն

Ե՛րանելի ուրբ աւետարանչիդ Հրա՛շ

Վանան հայրին աստուածոյն։

Հօր զեա՛կիցդ որդին՝ Հայցեաւ։

տարածեցեր մըզ շանջինաւորակից

դոյն հաճեսցի յանխմանալի՛ն. ամէն

Էլեհո՛մըն շնորհօք՝ եւ ի քե՛ւս հո-

Ա՛րդ հրամայեցեր Հոտ անդշ լինել
ընդ տիեզերս · ոմանց հոտ խմահոտ
նէ խմիչ՝ և ոմանց խիհնամբ խիհանա
բարեխո՛ · Ա՛րդ խոտատացեր նատիլ
յանդուն գաւառականս · գաւառիլ զազգն
իելլ յայնմ աւուր յահեղին · բա
ստաչնորդս և վարդապետս եկե
ղեցւոյ քոմ՛ տէր՝ · յիշատակս պատ
ուելոյ այսօր · բարե · Ո՛րք մշակք ան
պարտելի կամ՛ղեկէ եկեղեցւոյ՝ · Ա՛
պրանկ պարծանաց հաստատեցելոյ՝ ·
բարե · Հաղարապետք աճ՛ման և խոր
հրդոյն · և բացօղք դրան արքայու
թե ե՛լեկից · բարեխոսեցէք առ Ա՛ր
վեան անձանց մերոց ·

Ա՛րդ հաւիցն բանեղ հօր և հոգւոյն որ
էիցեր ի յերկինից ի խիրիստոնէի ա՛զգի
մարդկան · աչ՛ք հարցըն մերոց ·

ամբեցուք ըզ յիշատակ սէրդ առաքեա՛լ
Ա ուրց և մեզ հաւատարիմ ծա՛ռայ
յիչեա կենացըն յաւիտենից . բարե
գործեալ ամենայնի . առաքեալական կոչմամբ
զհեթանոսս . առաքեալական կոչմամբ զհեթանոսս
կոչեցեալ յաւուրս Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
Ա՛ռ ըզ խաւարն ա՛նդիմակ քո մեր
նամին . բարեխօսեա՛ սո՛ւրբ քան խոր
հուրդ Հոգւոյն զաւակատեալ քրիստոսի
ժառանգելոց անձին նո՛ւ որ պատուեր
Օ՛րհն ընտրեցեալ յաւետ՛ենից զմեր
նախնեա՛ս ուխ՛ր ի՛ջանալ՝ նմա՛ս մեր
Ի՛ջեր հայեցմամբ քո՛ զուտ ողորմիւ
պարծեալ ըզքեզ ո՛չ խոստովանողացդ
աշխա՛րհ մե՛ զմեզ բարեխօս .
Լուսաւորչէ ա՛ռեղ առեալեա՛լ և դաստա
տեալ աթոռոյդ ա՛ռաքելական . բարե
Պսակեալ մարտիրոսաց . բարե
Կերակրեալ ա՛ռ ի յոգիս քո
մեղաւորաց . աղաչե՛ մե՛ զմեզ բարե
Ա՛ռաքելական ա՛ռեղ զմեզ բարե
Ա՛ռաքելական ա՛ռեղ զմեզ բարե

Ի մարգարէից հոգեւոյն անօթ ընտ-
րեալ թումման ի փիլիպպոս . բարե-
խոսեալ հայրդ քանաւոր վարքիւ
զմեծ հռչակդ առեալ . հակիւ հոսիլ
Քնահան հօտին ա՛նմահ արօտս ի
գեղ բարձրիմաստ ի թագէոս . ե-
մուելական հայր ստանձեաց հայր հո-
ւսկերակ . ոսկեղէն բա՛ժակ ի ժիր
պղտոյն հրեղէն պարիսպ ի բարձր
յօհաննէս ի յայկօբոս . ի յոյժ ոսկի
փոյթ յի թէոդորէն վա՛ռեաս լանջաց նը
ցմլմնանք հրեղէն պատեղք լուսա
վառակք ի՛ որոտումն ոսկեղբարց .
ա՛նդրէաս . բա՛ . ի՛ բարեբա՛նն հիւսէն
րազմա՛ վէմք հաւա՛տոյ պետրո՛ս ի
ա՛նդրեաս . բա՛ . ի՛ բարեբա՛նն հիւսէն
ա՛նյաղթք հա՛ւիտեանք ծաղկա՛ ծիննք հա
դեալ հիմունք սեպհական սիօնի . լերինք
Հիսարհակիմք բանիւն բազմաց ե՛ղ
ա՛ստուածք ա՛ռ ա՛ր վա՛նն անձա՛ն ա՛ն ա՛ն .
գիրս զանց երկնատաւան ա՛ղբաց ա՛ր

Ո՛վ աստուածաշունչ, երկնային ինքնաշարժ,
վերջնական. ժողովրդի զրնտրեալ
խոհեմաբանիդ զմիմեանս աշխարհի.

ցաց Հաստատե՛ր աստ[illegible]ղն. զաս[illegible]
նան յատ[illegible]ն, Ա՛ղեղեցիք Հեթան[illegible]
Ա՛ղաչե օրհնեցի՛ք ու՛ բարձր արարչի
լինել նըման քե՛զ խոստացար ըզ[illegible]
հարակից, որոց ի փառսըն Հայրենի
տարտարանացըն գոյ, եղեն կամաւ չար
ազգայուդ՝ ըզգեցիլ Ա՛ր ըզ մարմնոյ
ուսքեցի՛ր ընդ սիրելոս աւետաւոր
յառաջքան ըզկինիլ աշխարհի, ա՛յ
հայոց մերոց։ Ա՛ր զընտրեալան հրէից
ալ՛ծ ըզ քե՛զ բա՛րեբանի՛ք ալ՛ծ
ազգի մարդկին, մեռանի՛ր եւ բանի
Ա՛ր լհօրէ առաքե՛ցար ի փրկութի

յաթոռ դաստղական, աղա։

նիլ քե՛զ խոստացար յորժամ նաստ
կինա ե՛ երկրի, ե՛ ապստակե՛ց լի
և արձակել զորդիս մարդկան յեր
արարքեր ընդ զամաքեալան, կապել
Ա՛ր սիրականդ իշխանութե հաղորդս
խոսե խառնեցելոյ բաժակին, ազա
հարակից, որոց ի փառսըն Հայրենի
տարտարանացըն գոյ, եղեն կամաւ չար
ազգայուդ՝ ըզգեցիլ Ա՛ր ըզ մարմնոյ
ուսքեցի՛ր ընդ սիրելոս աւետաւոր
յառաջքան ըզկինիլ աշխարհի, ա՛յ
հայոց մերոց։ Ա՛ր զընտրեալան հրէից
ալ՛ծ ըզ քե՛զ բա՛րեբանի՛ք ալ՛ծ
ազգի մարդկին, մեռանի՛ր եւ բանի
Ա՛ր լհօրէ առաքե՛ցար ի փրկութի

յաթոռ դաստղական, աղա։

նիլ քե՛զ խոստացար յորժամ նաստ
կինա ե՛ երկրի, ե՛ ապստակե՛ց լի
և արձակել զորդիս մարդկան յեր
արարքեր ընդ զամաքեալան, կապել
Ա՛ր սիրականդ իշխանութե հաղորդս
խոսե խառնեցելոյ բաժակին, ազա

ողջ փա՛ռ Յ՛յսո՛ր ը քՀնոյք եւ պա՛շ
Հրեղինաց. որովք եղե՛ն ը զդեցեա՛ք
Այդիք նոր սիօ՛նի Յ՛յիշուի՛ լեզուացն
Պարուիկ ընդ Տըրըշուակս փառա՛ւորե
Լօ՛ղ սբ վերմրդուքիըն Համագո՛յ.
Յ՛յսո՛ր ը պարուիկ եղեա՛ վերնոյն
Ամենեն ընդ Տողբ՛ղ՛ն Նքս զՀիշատակ
Սբ առաքելոցն քի. ոյք դառնցի՛ն ը՛ղ
Ժանե՛ Հանդերձ իւրբ առաքեալն. ա
Ի՛յսո՛ր ը երկնայոյսըն վա՛յր իջեալ
Դնարար սբ Տոգի՛. որ Իւեզուս բա
Լուսաւորիչ զառաքեալն. աղա՛ Լեն
Ձառադայթ. որ շնորՀեցի՛ր աշխարՀի
Կէղբանէ. աղա՛ Քրիստո՛ջ Հանգա՛ծ
Ողջ ծագ բանաս մե՛զ Փառացըն Տո՛ր
ու՛ր յաշխարՀի գընտրեալս քո Խն
Ա՛յր առաքօղ միածնին. ուրմե՛ր
որ ծագեցաւ առաքելոլքն օրՀ.
Նպիկ՛ երդում. զոր Յայնն ՀԸ շմարիտ
Քանի՛ երկինք Տաստա՛տեցաւ օրՀնե՛
ՔաՀանայք և ժողովո՛ւրդք միաբա՛ն

Ընթան Աբգ Ա. Աստուծոյ Մատենի և Խաղաղարարութեան։

Ինքնակիր զբեղն ահ և սրճաստուկի
ասի
լոյս հանճարոյին։ Ճապուցեր բիւ
ոգւոյն Քեռա՛մբ զլոյս ինէ
աստուածային քո դիտութեամբ նոր ի
հայեստան։ Ա՛իաճիկն ո՛րդի լոյս
իսաւոյ Ճապուեա՛յ յայնհանդ։ կոչեցեր
զհայոցմա՛ն ի հաւատս անբիծս
ի՛ձեռնն առ քո առաքելոցն։
Ընդայնպէս ա՛ղբիւր կենդանարար
բղխեալ ա՛ճառ։ լոյս ծագեցեր ընդ
հայոցմա՛ն բանիւրդ փրկիչ և
կեցուցիչ քո դիտութեամբդ։
Ա՛րդ եկայք լուսաւորեալք ի ծոցոյ
վարդք հայոցմանէ ոյց ի ձեռն սո
առաքելո՛ն բարդուղիմէի ա՛ր
օրհնութիւն տայր իբաղձանս։
Ժողովեցարք աշխարհաւաք ա՛ռաքե
լոյն Թադէոսի։ երեսաք լինիս ի խաչ
ել։ բարեբան ընդ ի՛ք ընդմարեացեալ
բանն աստուա՛ծ։

Ոմն զարդաթեցայք երկնայինն լուսով
Նեցուկէք բարձր արարչէք ըզնա յատեան։
Ընդունեցէք ամ զօրծըք ոն ըզնոր օրհ
Առաքեալն բարեուսումնոս։ ազաչա
Աստ՝ն երկրին պարգեւեցեր զնե
Անեղ հօր էհակից։ լուսաւորիչ հոգ
Ո՛ր նորոգեցեր ըզաւեզերս հոգւով
Ո՛ր ինկուսական որովհետև ծընաւ մեր
Ինով բան զոդ ա սարեաց ի փրկիչ
Արդարոցս ամենայն առաքեցեր հայաստա
Նեայց զնոր առաքեալըն Թադէոս ազ
Ո՛ր կիսաստիան ոտիւքն ծընաւ մեր
Ինով բան զոդ ա սարեաց ի փրկիչ
Արդարոցս ամենայն առաքեցեր հայաստա
Նեայց զնոր առաքեալըն Թադէոս ազ

Նեցուկէք բարձր արարչէք ըզնա յատեան։
Ընդունեցէք ամ զօրծըք ոն ըզնոր օրհ
Առաքեալն բարեուսումնոս։ ազաչա
Աստ՝ն երկրին պարգեւեցեր զնե
Անեղ հօր էհակից։ լուսաւորիչ հոգ
Ո՛ր նորոգեցեր ըզաւեզերս հոգւով

Ո՛ր իսկզբանէ սահմանելով ըզվերջ
կոսիւ հայոսաստ նեայց հայր ա նը
կիզբն եւ ա ռաջնոր դ մեզ ծանու
ցեր ըզվիճակ ինդ իւ ձեռըն սբ ա ռա
քելոցն։ աղաչանք ա ռցուս նեցեա մեզ
ար ա ծ հայ րըզ ն մերոց։

երկնաւոր։ օրհնեմք զքեզ անդադար
եւ ի հանապազ ասեմք զքեզ սուրբ
սուրբ սուրբ տէր զաւրութեանց։ լի
են երկինք եւ երկիր փառաց սրբոյ
քոյոյ։ ողորմեա մեզ տէր։ Ա՛ր ընդ
առաքելոցն զՀոգին սուրբ առեր
եւ ի Պենտեկոստէին զաւրացուցեր
զսոսա։ զՀոգին քո սուրբ մի
առնուր ի մենջ։ եւ նորոգեա ի մեզ
զսիրտ մաքուր։ ողորմեա մեզ տէր։
Ա՛ր զաւրացուցեր զսոսա ի քարոզ
ութեան աւետարանին քոյ։ եւ
զանազան լեզուաց ուսուցեր զսոսա
զքեզ ճանաչել զհայր եւ զորդի եւ
զՀոգի սուրբ։ ողորմեա մեզ տէր։
Ա՛ր զաւրացուցեր զսոսա ի տանջ
անաց եւ ի նեղութեանց։ եւ ի
հալածանաց։ եւ ի մահուանէ ան
դարձ արարեր զսոսա։ ողորմեա
մեզ տէր։ Ա՛ր զաւրացուցեր զսոսա
ի տանջանաց եւ ի նեղութեանց։
եւ ի հալածանաց։ եւ ի մահուանէ
անդ

Կանոն Յովհաննու Մաւմաւէնի
ի զանձառելի ձայնակապէս
խորհուրդ տնօրինութեանդ քո.
մարդասիրեալ եւ ողորմած
ցուցեր. ամբիծ հայրցըն մերոց.
Որ զանապատ կայն վարուցըն քո
երկրի նըշանակեց յովհան. ի փոր կո
տին պահեալ կենդանի. ամբիծ հայր.
Որ ըզ երկաթ կայն քո աւետարանի
գործակեալով վհատ տուրդ. նմինոյնէ
քարոզել ապաշխարութիւն. ամբիծ.
Վարձ ըզբաժին ընդուն օրհնեցեալ քաջ
բանային երգով բարձր ասելիք յետին

Ալլելուիա բաշխող երկի՛ր
Խարեխօտութիւն.
Ա՛ր դարձիր ի փոս Ղայն բանդիր.
ոսկիդ ոտք հոգի՛ն.
Հանդէպ ու՛յ . Ի բարձր արձրիր զիա-
բերեալներդ ընդ քեզ երկրիդ քան քա՛ղ
փրկեայց ի դժոխոց ապականութե՛ն.
Մարգարէիդ ելեսուայ անդընդոց . Ու
Հնչեցէք օրհնեցէք . Ալ ըլլա՛
արձրիր զձեռակի՛ց բանիդն հօր.
սերդէն պայծառնեայիդ քի՛ն. Ի բարձր
անարատ պահելով . գովեցէք ընդ
մարգարէին . Ա՛ծանոյց ըզգերքնէ՛ն
նեաց ի փոր կո՛տրն զիա խոշեցեալ
Ալլելուիա ըզայս օրհնեցէք . Ալ ըլ ամե-
բարձր արարչիդ ըզՀայրն երկնաւո՛ր.
թիւնս աներ՛նայն ժողովուրդք . Ու
Նան. քարոզել նիւնուէացւոցն ապաշ
խարելի՛ն . օրհնեցէք ընդ զբա՛ր
քինց ողորմութիւ՛ն զմարգարէ՛ն յո՛
Հանդէպ ու՛յ . Ի բարձր արձրիր զիա-

Ի՛քեզ վա՛ռք յա՛ւիտեա՛նս ամե՛ն։

Ե՛ղիզ ի՛ սպասնալեաց դեհենին։ փրկեա՛ զհոգիս մեր ի՛ փրկու՛թենէ չա՛ր ոգւոյն, եւ ի՛ ծուղակէ որսողացն։ Ո՛ր մե՛զ ընդ նոսին հայցեմ՛ք ի՛ ռա՛ւրաց, փրկե՛ալ ի՛ մէ՛ջ ազգաց ամե՛նեցուն։ Լաւ է՛ մե՛զ ձայնել տղայոց անմեղաց քան լսել ոռոգմունք չա՛ր ոգւոյն։ Հանցա՛ւ ընտրեալ առա՛ջնոցն, կո՛ւրացաւ ակն մեր ի՛ դի՛տելոյ։ Ա՛ռ քեզ զբաժա՛կ, փրկեա՛ զմեզ ի՛ մահաւո՛ր հրա՛մանէն ե՛ւ ի՛ ձայնէ ոգւոյն չարի՛ եւ ի՛ նենգաւո՛ր խորհրդոցն։ Ա՛յնպէ՛ս հատուսցեմք պղծո՛ւթեան, զոր ի՛ մեզ գործեցի՛ն։ Ա՛ռ քեզ զբաժա՛կ, փրկեա՛ զմեզ ի՛ նենգաւո՛ր ծուղակէ որսողացն։ Ա՛յսօր երկի՛ր սա՛ղ եւ այլ ոչ ևս լի՛նի ի՛ ցեղս մա՛րդկան։ Ղա՛զար ե՛ւ մարգարէն ազա՛ղակէր ի՛ նենգո՛ւթեան ածո՛ղացն։ Ա՛ՀԱ ե՛րկեաք ասէ

ԻՐԻՆՅՆ ՅԱ՛ՒԻՏԵՆԻՑ։

Ը՛ստ քո սրբո՛ւթեան քո՛ յ փրկեա՛ զմե՛զ

զերկեա՛լքեա պատուա՛կան արեամբդ

զնիդ լինե՛ցաց մահո՛ւս։ Ընդ ո՛րս ե՛ւ

զքեզ թագա՛ւոր անմա՛հ ո՛չ։ փրկի՛ր

Աստո՛ւած օրհնութի՛ւն նոր երդեցին

զհո՛գւոյ ե՛ւ զմարմնո՛յ զերկուքին։

Ո՛ր առաքեցեր զյովհան՝ քարոզել մե
ծի քաղաքին Նինուէի՝ յայտնելով
զառաքելութիւնդ քո զմարդասիրու-
ընկալաւ Աստուած ապաշխարու-
Այլեայլ ի կեանսն՝ երեքօրեայ թաղ
մամբ պահելով կենդանի՝ յօրինա
թաղման քո և յարութեամբ՝ հան
ցո՛ Աստուած զմեղաց ըղձմեռեալս։
Ո՛ր լսեալ ձայնի աղօթից՝ երկոտասան
բիւրուց համանգանց տըղայոց՝ նո
ղորդեալծ և երկայնամտե՛ա՛ս՝ լսո
այժմ ևս ինձ որ կարդամս առ քեզ։
Պաշխարութիւն ապրեցար՝ քանզ
քեզնինուէացւոց՝ ի լսելոյ ձայնի մար
գարէին՝ եղև՛ թողութիւն մեղաց
Այհաս բանն առ թագաւորն՝ պա
ռէ՛ր տայր ժողովրդեանն՝ լսել
ձայնի մարգարէին՝ եղև՛ թո
Ի բերանոց մանկանց տըղայոց՝ զի
քա՛յն երկնից յօդնութիւնն կո
չէին՝ ի լսելոյ ձայնի։

մեհեանք Աղբարդութեանն
ընտրել ծառայ ևս հաստատ
զիմ յաղթող սպասաւորէն
զքեզ
տ
ոմ

Ահաչահմատակ, երեսփոխաս սահմանին
սարդիս շնորհաց օրհնեալն. բարեխօս լեր
հոս լեր առաքեալ վերս անձամբ մերոյդ
Մոգաստուրին երկնաւորի տուրբ
զօրագետ ևս մենամարտիկ. սիրով առ
մահիճ և խաչելեալ յաշխարհին, երեսփո
տաս սահմանիդ սարդիս խաչիւր ուր
սահեալ. բարեխօս լեր։

Աղեղապանն արդարութեան մեծ
կարապետ պայծառ արուեստի. ցոյս
ջեր յարեմտից ի յելս արեւու
երեսփոխաս սահմանիդ սարդիս անշէջ
վառուածովք. բարեխօս լեր։

Աղեաւոր հոյոց մեծաց դիմաստ
լմեջ երկրի ի հիւսիսոյ. հօղմիկն
հարուստ ի դաշտս ծաղկաց ծիւն, երես

դահաս սուրբդ սարդիս սանկ
անմահութե։ բարեխօս լեր։
Ո՛ւրախ եւ ցնծա՛ զինո՛ւ վառեալ մի՛
տեր ի՛մ Ք՛ս Յա՛նդէս քան զնո՛ւթեան։
մարտիրոս արդիւնք ի պարս վճռեալ
երանեա՛հաս սուրբդ սարդիս ևմար
տիրոջ մեծ պըսակաւո՛ր։ բարեխօս
լեր ու՛ր վո՛ր անձանց մերոց։
Զերանելոյն պատմե՛ առեր ի բարձ
րեղոյն բանիւ բարեխօս։ կատարեալ
խնդրուածոց լըսող սիրով Քի՛ն եր
դահաս սուրբդ սարդիս դերեաց
դերհանեան։ բարեխօս լեր։
Յաւուրս կենաց մերոց զօրեղ
բժշկով սըրբիչ արտասուաց։ նեղ
լոց դիւրիչ վշտաց մի խիթար
երանեահաս սուրբդ սարդիս դի
հաց հարց ծիլ։ բարեխօս լեր։
Զերեցիկ անուն բարի քաղցր և ա
նուշ պատուղ շրթանց հաւատացե
լոց ի դիշերի և խոնարհջեան յուսով

ար
Հիշ
տա
կա
ան

սաց· զօրեղ զինաւոր անման
Թագ պարծանաց մարտիրո
ւկ
ջամարտիկ նը նահատակ

վարին։

Հարիւն Աւետն Գաբրիէլ Հ՚ծ՚ տա

սարդին բանձնեաց կուրծս նիզ՚ · բա։
բոյն մեռօք պայ՝ երազահաս նբ՚ը՚դ
ի՚զաւթան տեղւոյն օրհնեալ սրբ՚
առաւել պայծառ ի գլխէրն գագայ
դուրծ անուամբ իմաչ Ա՚ յեկեղեցի՚ ·
Խաչակարքեր նը դիտապետ նր՚շանա
ընտիր հե՛ծելոց՝ · բարեխօս լեր։
սո՚րբե՛դ սարդիս ամուր պարիսպ
սեր զօրաց Ա՚ զօրապետաց՝ առենահաս
սուսեր աջոյ վանան հաւատոյ քոյ
եդեալ ի գլուխ մերոյ ի՚շխատնին ·
Աղաւաչիս յուսոյ անանձ բանին՝
սարդին զերեաց ազատիչ · բար։
Ա՚փառաւորեալ երազահաս նբ՚ը՚դ
կռճեցեալ բնդ աս սեղնա յիշեալ

Ո՛վ Տէր, ողորմեա՛ մեզ։

Ո՛վ Տէր, ողորմեա՛ մեզ։

Ո՛վ Տէր, ողորմեա՛ մեզ։

տուն։ Եւ երդ ասէ՛ր մայր ու հայր
հաբեր պողոսն լուծեալ զպատուհան.
նաց՝ բնութ մերս՛ վասն պահելոյ՛ զմա
երդ ասէ՛ր ասելոյն՝ եան յանցս
յոյն՝ անձամբ ի լինելոյ՛ ըզձաշակաց
պողոսն քաւել զպարտիս . աբ ջ։
Ա՛ւր օրհնեցէ՛ք բա՛ երդր արարչ
ըզնա յաւիտեան։ Ա՛ր ըն պահ՛ող քա
ռանօրեայ՝ փրկողն։ պահել վհարս
նացեալ եկեղեցի. զի մաղջ ի յաուշտա
ըն փեսային յարուցեալ՛ց. քա՛ երդր ասէ
ի՛ւրայք հաւատացեալք զբրիստոնեայ . ցըն
ծութի՛ պահեցուք ըն անմահին՝ մա
հե մեռանելով մեզաց՝. զի յարուցէ նոր
կենդանացու՛ք արդարութի՛ց. քա՛ ։
Ա՛ր ընտրեցար ի սկզբանէ ձեռապա
կան՝ երդ ասէ՛ր ասելոյն՝ ի՛ւրայք
սրբութեան՝ն . անձառ լուսոյն որ ի
հօրէ՝ . առ նա միշտ քարոզեսցուք
ցուցանել ըզմեզ։ Ա՛ր առ ի՛քէն երկ
նայ՝ ասելոյն՝ ի՛ւրայք ասելոյն՝ զի
նայ՝ բնութ մերս՛ վասն պահելոյ՛ զմա
տուն։ Ա՛ւրդ ասէ՛ր մայր ու հայր

Ա՛ր տար աղբիւրն ցոդ. փա՛ռք
Հաղորդիլ. արժանասցո՛ք կենդանա-
ռելութեանդ մեղաց. զի և կենա՛ց քոց
Տո՛ւր մեզ ճաշակել մահո՛ւ քո նմանիլ. ա-
պա՛հով. փա՛ռք յարու-
յարքարակից գոլով քեզ սրբութեանդ
քո քա՛ւ. եկեղեցի՛ հեթանոսաց.
Ա՛ր տրտմակո՛ն էարչարանաց խաչի՛
Աբարձանց փա՛ռք յարու-
Հարուածեցի իմ փրկու. պղտր:
նաց մեղաց. զի՛ յարուցեա՛լ ընդ-քեզ
եկեղեցի՛ քո քա՛ւ. մեռանելո՛վ օրի՛
Ա՛ր ի խորհուրդ քո կամաւոր մահուանն
պահելով կենդանասցո՛ք. պղտր:
օրինակ մեզ պատուիրան կենայդ. զի
տե՛ղիանքն մե՛ռաք. ընդհերձեր զ քեզ
Ա՛ր զառաջինն ոչ պահելով զ պատ
ի. Ինչո՞ խմ Ա՛ղբ ի՛ բաժակ ի՛նձ աղբ:
Հորա՝ Հարութեացուք. առ հաս:
ընդ նմի՛ն պահելո՛վ. որ յարու-
ըզ ծնեալն ի՛ քէ՛ն վասնըզ մեր զի՛

Ո՛ր հայեաս քաղցրութիւն յարատեւ
ծիս քո հայր ամենակալ. օրհ
նեալ ես որ ի հարցն մերոց
Ո՛ր լքեր խիրհել զարթիս քո արդիւդ
մաճին. օրհ Ո՛ր խնամեաս տեսչութիւ
զարարածս քո հոգիդ ճշմարիտ. օրհ
Ո՛ր ոչ ընդ անէնայն դարձիս քո ըզքեզ
օրհնեն Ո՛ր յոչընչէ գոյացուցեր զերկ
կինս և զերկիրն. յի՛ շնորհ զքեզ տր
մարդասիրութիւդ քո. ամենայն գոր
Ո՛ր անդադար փառաբանին լքո յարա
րածոց. ը՛ նկալ զաղաչանս սո
եկեղեցւոյ քո՝. ամենայն

ոյր բազմամղորմ խոստովանիմ առ
քեզ ոչ զանառակ որդին՝ Թո՛ղ ինձ
ըզմեղս իմ և ողորմեա՛ Տ՛ր որ զքեզ
ցեր ինկինըն քանահացի՛. զքեզ և յիս
խնդալ սիրս և ող Տ՛ր որ դարձուցեր
ըզմանքասուրն ի՛ գիտուի ճշմարտութե
դարձի և զիս ը՛զ մոլորեալս և ող

Ո՛վ
արարիչ յաւիտեան զՅիսուս լինել։
և ծողովուրդդ միաբանութեամբ բարձր
Ո՛նհատան լիցի բարերարութեամբ քահանայիդ
արարիչ յաւիտեան զՅիսուս լսական։
ընդ երկնայինսըն միաբանութեամբ բարձր
Ո՛ն անխոնարհելին ի յիշումբ երկրաւորաց
արարիչ յաւիտեան զՅիսուս միաբանութեամբ բարձր
Ո՛վ ձեր օրհնեցեալ Աստուածածնէ բարձր
ի Հիմնէդ բոլոր եկեալ բոցոյն ուսա՛ր
Ո՛վ ապրեցուցեր զերիս մանկունսն ի
ցին ընդ քո զանջատ զօրութեդ ուսա՛ր
զաղն աղօթիւք՝ հրաշացուցեր խաղ ջնո
Ո՛վ երկեցո
զահաւոր անունդ քո սբ։
մերոց աբեր ուսա՛ր անդնդեր օրհնել
Ո՛վ համագոյից ես հաստիչ հարցըն
անուանդ քոմ սրբոյ քաղց
ուսուցեր մեզ յաւժամ փառս տալ
Տ՛ր որ
մեր ողորմութեամբ քոմով։ Տ՛ր որ
քաղցրութեբ խոնարհեալ ընկալ զաղ
Տ՛ր որ խվեր քեզ օբէից փառաբանիս

Ա՛սաբաց բանդամ սղոցիւ. խըմնայեա
յարարածըս քո հայր ամենակալ և ո՛չ
ընդմեռ։ Ա՛րեգական արդարութե՛ն. ճա
դեա ի հոգիս մեր ըղձայս ճըշմարտու
թեան՝ և սղոյր։ Տա՛ր մեզ որ զնա
ղակա՛նքի. և փրկեա ինեղջից մերոց
հոգի՛դ ճշմարտութե՛ն և սղոյր։
Ի՛ջեզ վայելէ՛ աչ֊ք ծ օրհնութի՛ զօր
հա՛նապազ։ Օ՛ հայր և զորդի՛ և ըզա՛ջ
գի՛դիդ՝ գո՛հութի՛ բարեբա՛նեսցուք
Օ՛ծըրօրդութի՛ միա՛նականն գո՛վեսցի՛
Ա՛ր ըզ մի աչ֊ութիւն։
Ա՛ր յաւի՛տեան կարօղ օրհնեա՛ք ըզքեզ
սուրբ աչ֊ ՀայրըՅ մերոց։ Ա՛ր անպակա՛ն
քոյով զօրութի՛ պահեցեր. զյոսա
ցեա՛լան ի՛քեզ սուրբ ըզմանկտանն.
փրկեա և ըզմեզ մարդասէր տէր. աչ֊
Խորհրդեցեա՛մբք գովելով զանուն քո
սբ Թէ՛ր ի՛ր որ յաւիտե՛ն փառաց նըմանի՝
ծնեա՛ մեզ ինեղջի՛ մերում. աչ֊
Ո՛րդի՛ք ա՛ն ըզաչ֊ի՛ր օրհնեցէ՛ք
և

Ա՛ր ինձ զքեզ ի ձեռն ամենայնի, զի ամենայն ինչ ի քեզ է, եւ ես ի քեզ եմ, եւ

յաւիտեան։ Ամէն։ Ամէն։ Ամէն։

Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։

Օրհնեցէ՛ք զՏէր։ Օրհնեալ է Տէր։

Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ Նա էր ի սկզբանէ առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Յնմա՛նէ կեանք էին, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաղթանդամ լինի խաւարին, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ։ Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայութենէ այրոյ, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յՀաւրէ, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ՝ եւ ասէ՝ Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նա էր նախ քան զիս։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածին Որդին, որ է յանդիման Հաւր, նա պատմեաց։

Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։

Օրհնեցէ՛ք զՏէր։ Օրհնեալ է Տէր։

Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ Նա էր ի սկզբանէ առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, զոր եղեւ։ Յնմա՛նէ կեանք էին, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յաղթանդամ լինի խաւարին, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ։ Եղեւ մարդ առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս։ Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ։ Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ։ Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան։ Որ ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, հաւատացելոց յանուն նորա։ Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յարենէ մարմնոյ, եւ ոչ յակամայութենէ այրոյ, այլ յԱստուծոյ ծնան։ Եւ Բանն մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յՀաւրէ, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ։ Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, եւ աղաղակէ՝ եւ ասէ՝ Սա էր, զոր ասացի, թէ որ յետ իմ գալոցն է, առաջի իմ եղեւ, զի նա էր նախ քան զիս։ Եւ յլնութենէ նորա մեք ամենեքեան առաք, եւ շնորհս ընդ շնորհս։ Զի օրէնքն յՄովսէսէ տուաւ, շնորհն եւ ճշմարտութիւնն յՅիսուսէ Քրիստոսէ եղեւ։ ԶԱստուած ոչ ոք երբէք ետես, միածին Որդին, որ է յանդիման Հաւր, նա պատմեաց։

Ո՛վ աչքն իմ. ամբառն օրհնեսցուք
և փառս տայցուք նմա: Ի խածնի
լա՛նամէն. երկիւղիւ երկիւղացուք
և փառս նմա: Ձի ընդէն աշխարհիս.
դոհութի՛ մեծացուսցուք և փա՛ռ
Խարեբանեա՛լ ես թագաւոր անհամ
աչքն հայեցեալ մերոց: Հմտասահեցեր
ուխտս ընդ ծառային քում աբրահա՛մ
մեր աչքն հայր: Խորհրդացուցեր զնան
կուռնա եկեղեցւոյ սբ՛ք քո աչքն:
Ընձա՛ր օրհնի՛ցէ՛ք զ՛ք և բա՛՛ր՛ք
արարի՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն:
Տի՛ր և դիշերք ըզնո՛ր օրհնեցէ՛՛
զ՛ք և բա՛՛ր՛: Ի՛՛ր լուսոյ ակ՛՛ր օրհ
նեա՛ցէ. և առաւո՛՛ր և բարձր արա
րի՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն:
Ա ղաւնդիմ իբազմանէ մեղաց իմոց.
աչքն խաղաղութե՛ն ծփեսա՛ զհնձ:
Ընկոճիմ հոգմամ անօրէնութե իմոյ.
Թէր խաղա՛ղ Ի՛ջորդ մեղաց ծովո՛ն
տապալե՛ր ի ծովի՛ն. Նահապետ բա

ա

Ա՛ր բնակեա՛ցո՛ւս իւրեր[ո]կ[ո]ւս օ՛րհնե՛ր
սո՛ւք ղբե՛ր։ Օ՛ր հանապա՛զ օրհնե՛ս
զա՛ք զանո՛ւն սո՛ւրբ քո՛։ Խորհ
արա՛րիչ ը՛մեր աստուա՛ծ մե՛ր։

ե

Խարեանա՛ցո՛ւ ե՛մ իւրա՛քանչիւր՝ ա՛ն
զո՛ւր շնչե՛ց տա՛ղտո՛ւկ մե՛ր։ Ա՛ն
ա՛նեղ իւ՛ր ը՛նդ զաղտո՛ւմն քո՛։ ո՛՛ր
ո՛ւս սո՛ղոմո՛ն քո՛։ քո՛ւմ փրկեա՛ զմե՛զ
ինեղո՛ց մե՛րոց։ ու՛ր շնչե՛ց հա՛ր։

զ

Ը՛զ՝որ օրհնե՛ց դէ՛պ և բարձր ա՛ղաղա՛կ
ընդա՛ յա՛ւիտեա՛ն։ Ը՛զ՝ն[ա]խատեաւն ի՛
քերո՛ւբէակա՛ն աթո՛ռ։ օրհնե՛։

Ը՛զ՝որ օրհնե՛ցէ՛ք և բարձր ա՛ղաղա՛կ
ե՛ք։ օրհնեցէ՛ք ժողո՛վո՛ւրդ և բա՛ր։
Օ՛ղ փա՛ռաբանեն զօրք անմարմի՛ն ց
հրեշտակա՛ց։ քա՛հանա՛յք սրբաբա՛նեք
ըզ՝ ժողո՛վո՛ւրդ։ առաւե՛լ բարձրա
ցո՛ւցէ՛ք ը՛զ՝ընա՛ յա՛ւիտեա՛ն։

ը

Ա՛ղո՛ւ՝ղ ըմեա՛ւ ինձ աղե՛ր։ Ա՛ղո՛ւ՝ղ ըմեա՛ւ ինձ աղե՛ր
Ա՛ղո՛ւ՝ղ ըմեա՛ւ ինձ աղե՛ր։ Ա՛ղո՛ւ՝ղ ըմեա՛ւ ինձ աղե՛ր
ա՛ւուրն։ յոյժ ամ հարկա՛նէ՛ հրեշտա

Ալ յօրինակ աներեւոյթ վէշապ օձին
Ալ եղեալ ըղմէ ղ քրիստոս Քաղաւորէ։
Ի գահս երկնաւոր զօրացդ. աղաչանօք
Ըստ քեզ Քէնդիրոս. զոր խաղեցեր
Եղեալն իմարդկութենէ. որ և ղէր նստ
Ալ ընարեցեր խակ ղբանէ զհաՀՃոյ
Թէոդորոսի ղյաղթօղին։

Յաղթական Տաճկաւն Տօնէ Սէբաստ
Ու ղէր և պահեա յանէ։

Հայր բազմութեան գութ. փրկիչ ընդ
Ալ ղէր և պահեա յանէ։ Ի ձեռն իմ
Ա գիր պատմի կարդամ առ քեզ
Ընդունել և պահել յանէ։ Ի ձեռն իմ
Ի երեսաւին աղաչանաց յեւոյ տա
Այդ ծագեաց մեզ փրկ երկօղ փրկիչ
Մեզ և պահել յանէրևոյթ թշնամւոյն
Գաւրդ ես Քաղաւորաց. փրկիչ ընդ
Ամբարձեր զանձն իմ առ քեզ որ թա
Հաւատոյ ես Քաղաւորաց. փրկիչ ընդ
Ալ ղէր և պահեա յանէ։ Ի ձեռն իմ
Ա գիր պատմի կարդամ առ քեզ
Ընդունել և պահել յանէ։ Ի ձեռն իմ
Ի երեսաւին աղաչանաց յեւոյ տա
Այդ ծագեաց մեզ փրկ երկօղ փրկիչ
Մեզ և պահել յանէրևոյթ թշնամւոյն
Գաւրդ ես Քաղաւորաց. փրկիչ ընդ
Ամբարձեր զանձն իմ առ քեզ որ թա
Հաւատոյ ես Քաղաւորաց. փրկիչ ընդ

զիր և կոխիր հրամայեցեր. արբիա բար
քիմ դորա. զերևելի դիւխս վիշա
պին խորտակեաց քոյով զօրութեամբ. աղ
ա՛ր ըզհնարն արկեալ յերկիր բորբո
քեցեր յոդիս սըբըցին քիմոդորայ.
ար և ըզ տանջարն լուցեալ ըզ կռոցն.
և մատոյց զնձեն ողջակէզ քեզ պատա
րաղ ընծայեալ. ապաչա

Ա՛ն Աբդիսո Ալ-բաւէն
Ա՛ղա-հոցէ

ա՛ր զօրինըս սրբոց քոց պահող
նախ խղճահար և աւանդե
ցեր՝ զըր ո՛չ պահեցի՛ նախա
ապ զիջեցըն ձայնակնամբ պատուին ձայ
կեցին ըզդատնոսի՛ մեղաց և մահու.
վնան որոյ հնարհեա մեզ ա՛ր ձայնակ
ըզ քաղցրութի՛ն քոց պատուհիրանաց.
ա՛ր զանազան վիրաց մեղաց հա՛րատ
յոդիս ի քրիստոնեան՝ և ի բաղմա

բաժակ։ Ա՛ր անապին ծնընդեմբերդ
քո մեղուր զուրախասրի սիրոյ քո
նաց քոյ Հաշակութեան, աղաչեմ ար-
լեայ փոխեցեր ի քաղցրութիւն օրի-
արդարութեանդ պահելով քաջասանոց
Թեան սլառողին Հաշակին սրով մեռա-
ակոյ, աղաչեմ ամենաշնորհեա մեզ
նորեցիլ ի յերկինսկն ի վարդս հրեշ
խնարհութեանդ քո Հանճարհան առաջ
զմանկունս եկեղեցւոյ քո զերկասոս
Ա՛ր գերադոյն փառաց բարձրացուցեր
ջանաց մեր զո՛ւ կեցո զմեզ փրկիչ։
ի յարուն աննմանութեանդ, ալ ամրոյ աղա
յարձակ հրաւիրեցեր ըզ մահացեալս
օրն մարդկան, և կենդանի նարարքո
խիրութեանդ մարդկան ծնընդեամբ կու
տա՛ս արագ մարդասեր։ Ա՛ր եկիր
մեր. վա՛ն ամոյ բերկրեա ըզմեզ քրիս
մարդասիրիդ բանալոյ ըզ ցաւոյն
պահիկ հիւանդութիւնս՝ կարօտացոյց

Հօրըն արտասուե որ վր եղեցն Իդուսա-
րեր ըզնա յանիսաւան։ Ինդ նոսա ար-
Ա.Ի.զ որ օրինացն բառ ԱՍՐՐՐՐ ար-
մահուքիւն վերասիր խորհեր։ ար։
նաւոյ իւ կեանս՝ որպէ զերծուիք յան-
ամ շնորհեցեր բոլորա անդրէն և գար-
ոչ դարձուցեր յիմոէսոց արդարոյ ։
Ա.ի զոր զքեզ ար[illegible]ան ակնոյ գո
ը մահու անկեալ քեզ[illegible]ուն ։ օրհ։
պէրանըն ոչ պահելով դարձոյ կենդ
րեցեր ըզմարդն առաջին ։ ու[illegible]
Ա.ի ի պատիկըն աշխարհըդ գո զմեզ
օրհնեալ ըզքեզ աւր և հարցըն մերոյ։
աւրէն արով հոգե և երկինք և երկիր ։
նակ ծընանել կոյսէ։ անճառելի բան գո
Ա.ի յառաջ քան զյաւիտեան անժամա
զանձինըս մի՛ ր ի փորձութիւնս։
նըս մեզոյց մերոյ ։ և աղաչեաս փրկել
առ միածին որդին լուծանել զկապ
մարդկան մեղ աստուածոյ բարեխօսա
զո ըստ երեսաց զհամբարձեալ ։ ար։
Ա.ի զոր օրինացդ բառ ԱՍՐՐՐՐ ար
մահուքիւն վերասիր խորհեր։ ար։
նաւոյ իւ կեանս՝ որպէ զերծուիք յան
ամ շնորհեցեր բոլորա անդրէն և գար
ոչ դարձուցեր յիմոէսոց արդարոյ ։
Ա.ի զոր զքեզ ար[illegible]ան ակնոյ գո
ը մահու անկեալ քեզ[illegible]ուն ։ օրհ։
պէրանըն ոչ պահելով դարձոյ կենդ
րեցեր ըզմարդն առաջին ։ ու[illegible]
Ա.ի ի պատիկըն աշխարհըդ գո զմեզ
օրհնեալ ըզքեզ աւր և հարցըն մերոյ։
աւրէն արով հոգե և երկինք և երկիր ։
նակ ծընանել կոյսէ։ անճառելի բան գո
Ա.ի յառաջ քան զյաւիտեան անժամա
զանձինըս մի՛ ր ի փորձութիւնս։
նըս մեզոյց մերոյ ։ և աղաչեաս փրկել
առ միածին որդին լուծանել զկապ
մարդկան մեղ աստուածոյ բարեխօսա
զո ըստ երեսաց զհամբարձեալ ։ ար։

ածեաց ի հետանոյ. առնոյ
շակուռն ի յանվախձանն ըզնոյն վերջ
քառանօրեայ քաւեցոյց զանբծոյն ձայ
եղեր մեռելն սպասոյ. զոմն պահօք
փրկութիւն եզահակնացս. սո՛ւրբ հայ
ուաբար ծընանր մարմին ի հրեշտակ
կան զէակին էիցդ զոյացութիւնդ. անձա
անձին մերոյ. Այր ընդմէնն անեղա
րեր. սո՛ւրբ միշտ բարեխօսեա վասն
յարդանաց կենդանացոյց յիւրով յայ
կոյս մարիամ. որով մեռեալքս ոչ
նացոյս բնութիւնս ի քեզ կրեցեր ա՛ռ
Այր ընդ կեանքեն անմահարար մահիւ
ի կեանսն յաւիտեան. բարձր
յարութիւնն քրիստոսի յաւետել նուաճ
նայ աւուրծոյ. յիւսաւորեալ լինիք
պետին որ յիւսաւորս կոչէր զանուն
երկնէցոյ բար։ Ընդ երեսաւոյ նահա
մարի ապաշխարութիւնդ զի յաւիտեան ընդ
ուն կենաց. ընկալցուք և մեք զսպասա

Ա՛ր առաքեցա՛ր ի՛ հայրակա՛ն ծոցոյ
ծածկեալ խորհո՛ւրդ ընդ հո՛ր յաւի՛
տեան. և առեր մա՛րմին զմեղուցեալ
նախատեղծին յանապակին կուսէ՛ն
անեզեռ միո՛ւթ. վա՛յսն մերոյ փրկո՛
ւթե՛ ո՛ղորմեա՛ Ա՛ր փոխանակ ճաշա
կացո՛ւն դառնութե՛ մա՛հաւեր պըտղոյն.
անճաշակ լինելո՛վ. զո՛ քառնո՛ւթեայ
քաղցրացեր յա՛տաւ ը՛ղուճ նո՛ր զո
օրի՛ նաց՝ . վա՛ Ա՛ր աջակո՛ղ առաքա
կին բա՛յերը ը՛նդո՛ւմն դրախտի՛ն կե
նաց. բա՛ց և մեզ մեղաւորաց ողորմի՛ւթ
ողբ ը՛նդ նըմին ղբե՛ղ դառնո՛ւթիւք ա՛ր
և թագաւո՛ր. ա՛ղաչեմք ը՛զքե՛զ ո՛ղոր
Ա՛ր անմարմի՛նց հոգեղինաց զա՛սակ
ցեցեր զո՛ւ ա՛ր զեկեղեցի՛ . ողբ ընդ նո
սի՛ն համաձայնեա՛լ փո՛ւրեմք ա՛ր զեր
րորդո՛ւթի՛ւ սրօբէական՝ սրբասացո՛ւթ.
երդեցո՛ւմ ը՛ղ փա՛ռս ի՛ բա՛րձունս.
Ա՛ր յաղթեցեր մեռո՛ւմ բնո՛ւթ կփոր
ձո՛ւեա՛ կամակո՛ր օձին. որով եաւուր իշ

ա ...ով կենցաղոյ յա հանապազ զնո
ւմ մանկունքն ի հնոցին զսոհաբանէ
ին. որ պահեցեր ըզմեզ ի հրոյս ևմար
ժանի արարեր օրհնել ըզ քեզ աբրհ.
և տալով զանուն քո յաւիտեան
պահել ընդմանկունան ի հրոյն օրհ
փեր ըզհուրն բնութեանն՝ և անկիճ
ակիցըն հօր իջեալ ի հնոցին և թօթա
և բաժներ արարիչ ըզ նա յաւիտեան
ի փրկեցեր զերկիր մանկունան ի
հրոյն բռնութէ. փա՛ռ քեզ օրհնեցէք
ւորութիւք ըզգեզ այրծ հայոցն
անուն քո քա՛ օրհնեմք՝ փա՛ռ
հրաշագործեցեր. երգեմըք քեզ ըզ
նի վերին հաւատոյ՝ զոր ի ծովէն
ծովէս. որ պատուրեալ լսեմք ուռկա
ածեր ըզմեզ յաշխարհակայն մեզա
երգեմ ըզդ ՚ի դասատեամբ քո վեր
պրա ջար վիշապին. և ըզ երկնայնոցն
խանգէն որդւոց ազգանոյ կոչեալ ըզ

Ա՛սացէ. Օ՛գուտ թեամբ պա հոգւոյն
ապրեցո՛ւցեալ ի մա՛հ ցո՛յն. բարձր։
Ա՛ղ ուր օրհնե՛ցէ՛ք բարձր արարչ
զամենայն յաւիտեա՛ն։ Ա՛ՄԷՆ։ Ա՛ր ը՛զ
հա՛ւր ընծայեցին շի՛նչ՝ և զանկանա
մեր ինձ յարուցանէ։ Ա՛ր ը՛զ ա՛ղ
ա՛ր ը՛զ ա՛ղ

փրկեցան անձանձիկքն. և երդեցի ես
միաբանեալ բարձր ձայնիւ զայս.

Ողորմեա՛ մեզ յինկղմիլ օդնեայ ինձ նաև
ամպիս բարի՝ զանգի ծանրացան իմոք
ոտք իմ ընթանալ ընդ ճանապարհ քո. Ա՛յ յօդ
նել ինձ փուքիկ զանգի խորհրդով քո
ընկղմիլն զիս յանդունդս այլ
դու նաւամատեա լեր և ի՛նձ ձեռնտու
փրկեա՛ ի վտանգէ ըզ նաւաբեկ կեա
իւրացդ ծովէն. զանգի կու ընդիմիմ
ի մեղաց անօրէնութեանց իմոց.

Ա՛ստուածածին կուսութիւն մարիամ զքեզ
հարձրեալ ասացեալ ես փութով քեզ
հարձրեալ վասն վերին ամենայնի.
աղաչեա՛ վասն մեղաւորիս. բարձր
հարձրեալ ես դու յերկիրն ոչ ծ.
յաւէրկրի ես փութով քո. բարձր
Ո՛ ի դու բարձրացար՝ ըզմեզ փրկե
ցիր. նաւար ընդ ալիքն հոգւոյ մեզ կեաց
նող հնարիչդ. բարձրեալ.

Ա՛ստուածածին հաղորդեա մեզոյդ. բարձրեալ
նեաւ ի անուանդ յաւէտ Ա՛ ու ուխտիդ

տար անէ մերմէ։ Յանձնառ փառաց
Տէրդ փառս այլ բընակելոյն ի յեր-
կինս՝ ահաբեկ ընեսցէ։ Ընդունակելոյն ի
սրբութիւն մատուսցէ զաղօթս մեր.
և խլեսցէ զսուտ զաղերմունքն ի բա՛ց
ի մէնջ։ Ամէն։

Ո՛ղջ քո խնայեա յիս և ողորմ։

Ե՛ս քեզ ապաշխարեմ Տէր, պատճառեա ինձ
ապաշխարութիւն լըսանալ ըզմեղս իմ և
ողորմեա՛։ Ո՛ւրախասիս իմ և զհառա
նեցրս սրտի իմոյ. մերձեսցի ընդ քո
ընկալարար և ողորմ։ Ա՛ղերսեցին խնդրե
ածք իմ առաջի քո ամենաբարերարութիւն
ըզ քո խնայեա յիս և ողորմ։

Աղերսել անձն իմ անօրէնութ՛ի՝ մի կո-
րիցէ ամէն վաղվաղակի լուր ինձ տուր։
դարձցեն զերեսս քո յինէն՝ զի նե-
ղեալ եմ ես։ Ես ընդ նոսին՝ դովեցայ բարձր։
եղջիւր զօրութ՛ի զօրինաբանն առ
նայր։ անդադար դովեցայ բարձր։
Ի՛ջամբ սրդուցն ա՛յ բոց հնոցին զո
բարձր արարէք ըզ նա յաւիտեան։
փառաւորէի՛ն։ Ի՛ զոր օրհնեցէք
գնային ի՛ մէջ հնոցի հրոյն՝ զի՛ջ
ոչ դաւրէի՛ն զոյս արկեա՛լէր և
ա՛ր կեցո զանձինս մեր։ Ի՛ւ այնքան
ցըն մերոց։ Ի՛ւդայր ես յամենայնի՛
իբարերար փրկչէն մերմէ։
բանեալ։ և խնդրեացո՛ւք զողորմու՛ի
ցուք ի՛ սրբութ՛ի՛ անձանց մերոց գո՛հա
ձի՛ շնորհեսցէ։ Ա՛մէն։ Օ՛ւստա՛ծ օրհնեա՛
ի՛ դարձուսցէ՛ ըզմնացորեալս խղխտու՛ի
խոնարհեցա՛ւ վայրն փրկուի՛ մերո՛յ։

Ա՛յլ ինձ ասիցէ յերծութիւն և հայցից զառաքինութիւն յ
ինձ. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զարհուրանս և հայցից զանվախութիւն
ինձ. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանկարողութիւն և հայցից զկարո-
ղութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանգիտութիւն և հայցից զեռանդ-
նութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհոգութիւն և հայցից զհոգա-
ծութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամբերութիւն և հայցից զհա
մբերութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհնազանդութիւն և հայցից
զհնազանդութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհեզութիւն և հայցից
զհեզութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհանդարտութիւն և հայցից
զհանդարտութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհոգեւորութիւն և հայ
ցից զհոգեւորութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհաւատարմութիւն
և հայցից զհաւատարմութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամեստ
վարս և հայցից զհամեստ վարս. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհանդիսա
ւորութիւն և հայցից զհանդիսաւորութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ
զանհամակերպութիւն և հայցից զհամակերպութիւն. Ա՛յլ ինձ
ասիցէ զանհամեմատութիւն և հայցից զհամեմատութիւն. Ա՛յլ
ինձ ասիցէ զանհամաձայնութիւն և հայցից զհամաձայնութիւն.
Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամբարտութիւն և հայցից զհամբարտու-
թիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամարձակութիւն և հայցից զհամ
արձակութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամեստութիւն և հայցից
զհամեստութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամբերութիւն և հայ
ցից զհամբերութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամբերութիւն և
հայցից զհամբերութիւն. Ա՛յլ ինձ ասիցէ զանհամբերութիւն
և

քեզ
կարպաւէ առ
իմեզ ի վանից գիտեսցե. կարպաւէ առ
նոյն փութ. քան զալիցն. որ ծագեցեր
առ քեզ լոյս ճշմարիտ մերոյ։
աղաչեմ զքեզ տէր կարդամէ
երկնից։ Այլ երջանկութիւնն անման։
հաւատոյ քեզ։ որ շնորհեցեր մեզ
զայսակիսի լինել զաւակս քոյ
երկնից։ Ով երջանկութիւն անհաս։
գնեցեր երկրի։ Օ՜ ինձանէ ի գերեզման
օրհնեմ զքեզ տէր աղաւթիւնիւք երկնից հո
Ար տերդ ես երկնի և երկրի։ զոր քեզ
անցո՛ լիցի նովք ի վաստակս քո։ մեղա
Խոստիցիր տալ ի գարիւթիւն քոմանն
ձեզ ընդ ամենայն քո։ մեղա
դեղս։ Ահեղութիւնք անօրինեցաք ամենեքեան
Ի՞նչ եղեալ իմ Աեզա՞ քեզ տէր քաւեա՞
քան զիս։ Ես ի մեղս ծնայ։ և ի մեղս
ծնաւ մայր իմ։ Ես ի մեղս ծնայ։ և ի մեղս
ծնաւ մայր իմ։ Ես ի մեղս ծնայ։ և ի մեղս

նիկք ար երկնիրքն ընդհիշատակ ք
Պանկունեք նոր ար ամէն փառատ մ
Հայրապետին։
Ի գեմն որ Աւետն Աւետեաց հրեշտակին
օրհնեցուցեալ ի ժամերգութիւնն։
փառատ բարեբանեմ. ընկալ ընդ մեր
Ծնեալ ընդ մեզ
յաչակողմանեան դաշնիլ ընդ բեմբ
կուսած ես քերովբէից. շնորհեցեր մեզ
Հանդիսաս։ Ա՛րդեօք միածին որ ի
տեսի մեզ խաղաղութիւն հայանիլ ի նա
ողորմ որ խրնամոզդ ես յայնի. շնորհ
տաճկաբնակս խիզել. Ձայլ բա՛ զիմ
յայր ժամ. ամրացոյ աներկիւղ զհա
Ա՛դնակից ես մեր լեր աւր և ապա՛ն
Ծածուկ. բնակիչդ իւրոյ անուա
Ալերբերբեան աղօթիւ մերս
կեցոյդ իւրոյ անմահութեան. կարդացեալ առ
իմարդկանէ երկիր երպագեալ. բնակ
ասցին քեզ։ Յանմարդունից վերս օրհնել
քեզ աղօթիւ մեր հաճ

Ողջոյն Աստուածածնի

Ո՛րպէս ըստ քեզ անբնակիւղ
բոլոր հայոց որդւոյդ միածնի՝
զօր առաքեցեր ի դարձուածն
մոլորեալ ոչխարին. դարձո՛ւ և ղմեզ
ի մեզաց որդւոյդ քո չարչարանաւքն։
Պաշտեմք ըզքեզ բան և ըզյոյս որ ղմեզ
բանայն քո պատկեր՝ լուսալ ճրագիւ
քո գըտեալ վերականգնեցեր. կանգնեա՛ զանկեալսըս մեզոք քովն
նըմ չարչարանօքդ։ Խնդրեսցուք զքո
ռակուցըդ հօր զհոգիդ ճշմարիտ՝ որ

ա՛ծ ածին. որով արքեցե՛ երկիր ծարա-
ւեա՛ս հոգւոյն իմմատուիք. ասէ մեզ մար-
գարէ աղերսե՛ս արտասուօք. մնքրել
զ ա՛ր զանդրկանդեալ կերպարան ըզդե-
ցուցեալ ծառային. և զարդարեալ փա-
ռօք եդեալ ի դրախտին օծմնեալ ես
ա՛ր աբեր. հարցէն մերոց ա՛ր ձայնակ
մանկ պըտղոյն մատո՛ւ յանմահից կե-
նաց մեռուք. իսկ գալստեամբ քո լե՛
ցեալ դրախտին դուռըն
բացաւ՝ օրհ. ա՛ր փրկանակ մահա-
բերին. որով անկ՚ծքըն տրտմոդին.
մեզ փայլա կենա՛ց ետո՛ր զհաւէ քո
լուծեր նոլուռ բ՛զկնա՛ մահու՝ օրհ.
ա՛ղաւ օրհնեցէ՛ք լե՛ բարձր արարէ՛
ըզնա յա՛ւուն. ա՛ր ապրեցոյց զնոյ տա
պանա՛ն պահելով հայր ե՛ն. և զկե
զեզ մեղաց մաքրական հեղեղա՛ւ զուրց
դատա՛րեցոյց. և բա՛ր. ա՛ր լծակ այս
աշխարհի չինեաց տապան զերկերեցի.
և խամ զօծանդակեալ հոգիս փրկե
կեաց իջուրց մեղաց. և բարձր.

Ա

Ա

Ա

Եւ ասէ
նմա՝ Տէր, ասա՛ւել բարեբանեցէ՛ք. և
Ա՛զ նոյնժամայն ի վե՛ր քերօբէից՝ քա՛հա
բան՝ երգո՛ւլ բարեբանեցէ՛ք՝ և բար-
նո՛ւ յա՛ւիտեան։ Ա՛յլ ժողովուրդք միա
ընկա՛լ զ՚ձայն օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զ՚
երրորդութի՛ւն որ յա՛ւիտեան բարեբանել։
Ա՛յլ իսանութիւն՝ աղա՛ղակ՝ աղա՛ղակ։ Ա՛ր լիցի՛ր ի՛մ ջնորհն և փրկե
ցեր զ՚ինձ ի՛մանկունեան։ ըղձքո՛վ օրհնեմ
զ՚քեզ ամենայն ժամ։ Ա՛ր ի՛մ ջնորհն մեռա՛ց
ձողին՝ և ի՛մ հրեշտակ երդեա
ցո՛ւք՝ փառք ի՛ բարձունս աստ
ուածն պահելո՛ւ յաղթո՛ղ հնչեցո՛ւք փառ
աւետեաց արտասո՛ւք՝ մաք։ Ա՛նդ երկն
կա՛ն բարձունն արտասո՛ւց։ պաղատ
Ա՛նդ իւղաբերիցն արտասուա՛։ զմարդ
խո՛նարհս ա՛ղօթից մատուցո՛ւք՝ մաք։
նանցն։ ա՛նմա՛ն բուրմանն անուշից։
քեզ՝ ա՛ստուա՛ծ մեր՝ փա՛ռք յաւիտեանս։
Ա՛նդ խո՛ր նիւթերն առաքեա
լո՛ւ ընկա՛լ զ՚ձայն օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զ՚
երրորդութի՛ւն որ յա՛ւիտեան բարեբանել։
Ա՛յլ իսանութիւն՝ աղա՛ղակ՝ աղա՛ղակ։ Ա՛ր լիցի՛ր ի՛մ ջնորհն և փրկե
ցեր զ՚ինձ ի՛մանկունեան։ ըղձքո՛վ օրհնեմ
զ՚քեզ ամենայն ժամ։ Ա՛ր ի՛մ ջնորհն մեռա՛ց
ձողին՝ և ի՛մ հրեշտակ երդեա
ցո՛ւք՝ փառք ի՛ բարձունս աստ
ուածն պահելո՛ւ յաղթո՛ղ հնչեցո՛ւք փառ
աւետեաց արտասո՛ւք՝ մաք։ Ա՛նդ երկն
կա՛ն բարձունն արտասո՛ւց։ պաղատ
Ա՛նդ իւղաբերիցն արտասուա՛։ զմարդ
խո՛նարհս ա՛ղօթից մատուցո՛ւք՝ մաք։
նանցն։ ա՛նմա՛ն բուրմանն անուշից։
քեզ՝ ա՛ստուա՛ծ մեր՝ փա՛ռք յաւիտեանս։

Ա

Ա

Ա

Գովեմք զքեզ ով ածին որդի. յո-
յաւիտեան ժամ օրհնութիւն ի բարձունս։
Օրհնեմք զքեզ զքեզանձնակիզեսցէն հոգի՝
զի ոչ ինչ ի քեզ անկարելի է։ Ամէն։
Ի ձեռն իմոյ բանսարկուին ոչ եղեն
հաւատացեալքն ողորմած անձինք
և ուրացան. միայն մարդասէր։ Ով երկայ
ժամ շնորհս քոյ ի մեզ ցուցեր։ Ով ներո-
ղութիւնդ քննող գաղտնեաց մեր
ամենագէտ ես ամենայն ողորմած ան-
ուանդ ասեմ ի քեզ գոհանամք և
ապաշխարեմք երկայ-
նամտութեանդ և հանդուրժողութեանդ
համար. անդադար զայսոքս
ոչ կարասցուք. անդադար զայսոքս
ոչ կարասցուք. անդադար զայսոքս
ոչ կարասցուք

բարձր արարչիդ ըմբռնա յաւիտեան։
ընտր օրհնեցից զքեզ. և հառաչեսցէ ոգի
իմ առ քեզ։ Տիւք և գիշերիւք
ընկեր ընդ նա լուր։ Ի
քո օրհնեցեալք ե՛ւ բարձր արա-
փառասիրի մատուցանեմք քեզ։ որ
նարհաց ընկալիր։ առաքեալ արբե-
արդար. որ աչք հարցին մերոց։
ղորութիւնդն անդադար օրհնութիւն
մատուցանեն քեզ. փրկիչ քրիստ
օրհնեն. փրկիչ քրիստ վայե։ երկնային
աստ ասպրած ոգեղք ընդքեզ միայն
փառք։ Երեշտակք և մարդիկք և
ցուք զանուն քո. փրկիչ քրիստ վայելէ
եղ բարձր արասցուք. և բարեբանեսս
(Երկնեացուք և գովեացուք առաս-
ժամ գայ դատել զերկիր ոգ
Ի քո ի միածնէդ գալստեանդն յոր
մեղայ ջարին խաբմամբ ոգ
քառիչ էին։ Ով քեզ անկիշատար որ

Ա նկուն եք եկեղեցւոյ փուբանիչ եք
բանեցէք. երդով եմ ձայնիւ ցնծութ-
Ա յն եք զհնդիկն առ շունչ բարւոյ
խոնէք. գովեցէք զերդին միածին.
Ա րդիւք սրտիկ ցնծութեք և ուրա-
քանչիւր. օրհնեցէք ըզտէրն Յիսուս-
Ա նգամն փողոյ սաղմոսարանաւ եմ
երկրպագանեմ. և մի՛ տար յափակա-
նութիւն զքո ժառանգութեան։
Ա ղաչեմ զքեզ տէր մի՛ տար յափակա-
ղորմեան մեզ։ Ա ջեաք մինչ երդիմիտիա
ընդունեալք յանօրէնութենէ մերմէ.
եր յիշեա՛ ըզգենոս արեան որդւոյ քո
Ա ղաղորմեա՛։ Չարչարեա՛ ի մեզ եր նը
շանաւ խաչիդ զընդդիմամարտս և զան
երկրպագեմ. և մի՛ տար յափակա
նութիւն զքո ժառանգութեան։
Ա ղաչեմ զքեզ տէր մի՛ տար յափակա
ղորմեան մեզ։ Ա ջեաք մինչ երդիմիտիա
ընդունեալք յանօրէնութենէ մերմէ.
եր յիշեա՛ ըզգենոս արեան որդւոյ քո
Ա ղաղորմեա՛։ Չարչարեա՛ ի մեզ եր նը
շանաւ խաչիդ զընդդիմամարտս և զան
Ա նգամն փողոյ սաղմոսարանաւ եմ
քանչիւր. օրհնեցէք ըզտէրն Յիսուս-
Ա րդիւք սրտիկ ցնծութեք և ուրա-
խոնէք. գովեցէք զերդին միածին.
Ա յնչափ զհնդիկն առ շունչ բարւոյ
բանեցէք. երդով եմ ձայնիւ ցնծութ-
Ա նկուն եք եկեղեցւոյ փուբանիչ եք

Թաւիշուր հրշեղը ւմ պանչելագործ.
Խորհուրդ ուրացուած զմնուն քո նոր.
Ի՞նչ
ընչ մեղ յոյսերմն ինչ քոմմէ.
Ան ցերեկ զուխտս քոյ մի՛ մերժեր
ամէն
ամէն
ամէն

Թեամնդր քոյ.
Արեգն մերոց օրհնեալ եւս տէր
Ւմ փառաւորեալ յաւիտեան։
Հայրն երկնաւոր ընդադար երկրով
պաշտօնեայք քո լսասարուելոք նոր
աւանդանան. զուարճացիք զերկրին միա
ձին ի նդա։ Քանհանայք հոգեւոր եր
գով ընդ սերովբէն և ընդ քերուբէան։
բարեբանեցէք զՀոգին Ճշմարիտ ան
ւմ յամբառնալով զայս մեր կարդամբ
առ քեզ մարդասէր. որ յահեղ գալոցդ
աթոռդ նըստիս։ Ընդ հոգիս վանեալ
աջոյ քո պահեա զմեզ ջերմագութ.
որ յանմահ բնականն զօրացեր դուխս
փառք քեզ տէր ամենասուրբ յայ
հեան։ միա՛ծոք ամենայն երրոր

յատն։ Ա՛րարչակից հոգի որդւոյ միա
ծին Հա՛յր ամենայն ստեղծուածոց։ Ո՛վ
զանձինս մեր՝ լուսաւորեա տէր ի
կենս աւի՛ երկիր։ Ո՛ւսաւորեա տէր
զանձինս մեր՝ լուսաւորեա տէր ի
կենս աւի՛ երկիր։ Ո՛վ ինա՛ փառք ի վեր
արձակեալ ի յերկրի։ Ո՛վ ինա՛ փառք ի վեր
արձակեալ ի յերկրի։ Ա՛ստուածային խոնարհեալ
զի պանդուխտ եմ ես յանցաւոր երկրի։
Ա՛ստուածային խոնարհեալ մի՛ լքեր զիս
ի՛մ աղաչեմ զ՛ղջեզ Թող ինձ տէր։
Յանցանա՛ց իմոց զարհուրի սիրտ
ի՛մ ողորմեա՛ իմոց մի՛ լքեր զիս տէր։
Յա՛ր ժամ աղաչանք իմ ա՛ղ ես տ՛՛ո՛ւ
ծառայդ այ։ զի՛ ես ընդ ձեզ օրհ
նեմ զքրիստոսն ամենայն։
Ա՛ստուածային խոնարհեալ զի պանդուխտ եմ ես յանցաւոր երկրի։
Ա՛ստուածային խոնարհեալ մի՛ լքեր զիս ի՛մ աղաչեմ զ՛ղջեզ Թող ինձ տէր։
Յանցանա՛ց իմոց զարհուրի սիրտ ի՛մ ողորմեա՛ իմոց մի՛ լքեր զիս տէր։
Յա՛ր ժամ աղաչանք իմ ա՛ղ ես տ՛՛ո՛ւ ծառայդ այ։ զի՛ ես ընդ ձեզ օրհնեմ զքրիստոսն ամենայն։

օգնական կաց՝ եւ մի՛ թողուր զիս
քո մարդասիրութեան։ Ա՛ն եւ յայնմ աւուր լիցի իմ
շարժիլն զօրութիւք երկնից՝ եւ ի յայնժամ
կոչ եր խոնարհ ղերկիր։ Յայնժամ
ես մի ամաչեցայց քաւարար զիս եւ ողջ
ամ՝ մեղուցեալ քառաւար զիս եւ ողջ
Ա՛նառապարհելք քո ուղիղ երե՛ս եւ
միայն մի՛ լուրեցայ դարձո՛ զիս եւ ողջ
մա՛ ինձ ա՛ստուած։ Ա՛ստուածելք քո արդար երե՛ս եւ միայն
Ա՛ստուածելք քո արդար երե՛ս եւ միայն
ամ մեղուցեալ քառաւար զիս եւ ողջ
Յորժամ գայցես բազում հրեշտա
կօք ի՛ր խոնարհ ղերկիր։ Յայնժամ
շարժին զօրութիք երկնից ի՛ր ի յահ
քո մէջ։ Ա՛ն յայնմ աւուր լիցի իմ
օգնական կաց՝ ի՛ր իմ եւ ապրիցի
ծին։ Կենդանա՛ր ի՛ր ի յայս
Ա՛ստուածելք քո արդար երե՛ս եւ միայն
կիչ։ Ա՛ն զանձն քո փա՛ռաւորեցո՛ք
Ա՛ղերս օրհնեցի՛ք եւ քա՛ղցր ապրի՛ք
ղնա յաւա՛ն։ Ա՛խչերք բ՛ղեր օրհնե
ցի՛ք եւ մա՛ռաւե՛ք քա՛ղցր։ Ա՛խչ
բ՛ղեր օրհնե՛ցի՛ք։ Ո՛ խնդրող ամենայ
ցո՛ն ա՛մ ժողովո՛ւրդք։ օրհնեցի՛ք։
Ա՛նա՛ռ իմ Ա՛ղաւնա՛ կնձ ա՛ր
նա՛ ժողովո՛ւրդ կնձ։ զի անապա՛տասխանի
ես յա՛ւի՛ տ՛ղի կնձ ա՛ր։ Տա՛ւ ապերք
Ա՛նառապարհելք քո ուղիղ երե՛ս եւ
միայն մի՛ լուրեցայ դարձո՛ զիս եւ ողջ
մա՛ ինձ ա՛ստուած։ Ա՛ստուածելք
Ա՛նառապարհելք քո արդար երե՛ս եւ միայն
ամ մեղուցեալ քառաւար զիս եւ ողջ

ան լինիր քեզ չէ՛ ասում իմ ու՝ ուրջ կրկ-
ն. Անդառնալ տրա կանգնեցի՛ց յանդի-
տարժանի՝ քոյին ու՝ ուրքոյոնէ՛ց ու՝
ղիս ուրջ կիսատամ մեզայ իմոյ. ատրա
կերկինս և առաջի՛ր քո՛ւյդ վերկրեա-
ան զանատակ որդին. Հայր ու՝ ղայ
կինչ ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
խուա արտասուաց իմոյ. ողորմա-
նաց իմոյ. ու՝ ինչ ես դու՛ ուր քաւէ յանդա
ուր օ՛ղջունե՛ա՛ այգ. ե՛ա՛ւ բար։
ան իմ՝ ես ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
ինչ ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
ընծայեցէ՛ք. ու՛ բար։ Ա՛որայել ե՛ւ
ղիս ուրջ կիսատամ մեզայ իմոյ. ատրա
ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ
ուրջ՝ Ո՞վ քեզ ասած էնեցայ

Ընդ առաւօտս լուիցես ձայնի իմում
որ ընդ քեզ աղաչեմ որ
Նայեա յաղօթս իմ Թագաւո՛ր։

Ես սերձ հարցին մերոց յայնմ աղուոր
ես և սեր է քո առաւի՛ր։ Այրեաք սուն
կանգնեցին հրեշտակքն ձայն
բնն ընդեղեզ փնրկի՛ն։ Այս երգեալ
զայս ասկին օրհնեալ է քո առաւի՛ր
օրհնեմք և փառաւորեմք։ Այ՛ զսր օրհնե
ցեր և բարձր արարիք ընդ նա յաւետ։
Այ՛ զայրեցօղ բնաւի բոցոյն իցօղ
փախուցիկ նովաւ ի տաղմանէ հնչմանն զե
րիս մանկանցն անկիծ պահեալ և բար
Հրաշալի ածայնէն տեսլեամբքն էր
լուսին։ բռնաւորքն պահուցեալ զօրհ
Նաբաննեն զմարգացոյց և բարբե

Ա՛ղաչէ իմ բարեխաւսեն յայժ ծանր են
քան զանազ ծովու։ քանզի քեզ ա՛մ
այնոց մեղայ ողորմեա ինձ աստ։
Ինաց սր ընդ դուռն ողորմի՛ն ես որ ոչ
լսեալ կարդամ առ քեզ։ քանզի քեզ

զերկիր մանկունսն քան ։ Եւ ոչ ընդ
ոյր ։ զի ոչ ունի զոր ։ զի ոչ ունի
զո

փոքր ծաղիկ իմ ջինջ հոգին օրհնաբանիցն
ընդ նոսին համաձայնեալ երգեսցուք
խոնարհ սրտիւք՝ զի հիջուսցէ զանասա

Նեղի հրէշտակն բորբոքումն բա-

Ո՛վ Տէր իմ Աստուած իմ՝ ես եղայ քեզ ա-
ղօթեաւ Աստուած անօրինեցայ՝ և մատնե
ցայ ի՛ձեռս ա՛նօրէն թշնամւոյն. արդ
անկեալ աղաչեմ թո՛ղ լինել ա՛ր-
շաման առաւել մեղայ ա՛ր իմ գթած
քան զամէն անօրինեցայ և մատնեցայ
ի՛ձեռս ա՛նօրէն թշնամւոյն. արդ անկ-
Ա՛ մարմա՛ծք համբո՛ւնալով ը՛զ ձե
ռըս ձեռ՛ք. օրհնեցէ՛ք ը՛զտէր ո՛ր
զընա՛կաս՝ ընդ ի՛ երկիկ նըս։ Ա՛ մ ժողո
վո՛ւրդք յօրհնու՛թ ի՛նձ՝ ո՛ր. գոլով
ցե՛ր ը՛զտէր ո՛ր զընա՛։ Ձայնիւ եր
գո՛ղ ցընծա՛ք. բարեբանեցէ՛ք զա
տուածն ընդ սո՛ւրբս նորա՛ր. զընա
Ա՛ղթո՛ւնք և՛ պատրաստք եղերո՛ւք տէ՛ր
այլ մերոյ։ Ա՛ղեղ և՛ սաղմոս ասեցո՛ւք
այլ մերոյ։ Ո՛վ ի՛նչ է տէր որ մ՛ր մեր.

փրկիչ ը՛զմեզ և՛ կեցուցանէ։ 180

Օրհնեցէք զՏէր եւ բարձրացուցէք զնա յամենայն դարս։ Օրհնեցէք զՏէր երկինք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զաւրութիւնք նորա եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր արեգակն եւ լուսին եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն աստեղք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն անձրեւք եւ ցօղք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հողմոց եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր հուր եւ ջերմութիւն եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ցուրտ եւ տաքութիւն եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սառն եւ ձիւն եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր գիշերք եւ ցերեկք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր լոյս եւ խաւար եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր կայծակունք եւ ամպք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր երկիր եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր լերինք եւ բլուրք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ծառք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն աղբերք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ծովք եւ գետք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն կէտք եւ ամենայն որ շարժին ի ջուրս եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն թռչունք երկնից եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գազանք եւ անասունք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր որդիք մարդկան եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր քահանայք Տեառն եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ծառայք Տեառն եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր հոգիք եւ հոգիք արդարոց եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սուրբք եւ խոնարհք սրտիւ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր Անանիա, Ազարիա, Միսայէլ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սրբոց մարգարէք եւ առաքեալք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն վկայք եւ ճգնաւորք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն սուրբք եւ խոնարհք սրտիւ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր Անանիա, Ազարիա, Միսայէլ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սրբոց մարգարէք եւ առաքեալք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն վկայք եւ ճգնաւորք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հոգիք եւ հոգիք արդարոց եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սուրբք եւ խոնարհք սրտիւ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր Անանիա, Ազարիա, Միսայէլ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սրբոց մարգարէք եւ առաքեալք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն վկայք եւ ճգնաւորք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հոգիք եւ հոգիք արդարոց եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սուրբք եւ խոնարհք սրտիւ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր Անանիա, Ազարիա, Միսայէլ եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր սրբոց մարգարէք եւ առաքեալք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն վկայք եւ ճգնաւորք եւ բարձրացուցէք զնա յերկինս երկնից։

օրհնեսցէ. Եւ բարձր արարէք ընդ նմա
յաւիտեանն սէրն նորա եւ ճշմարտութիւն
Ո՞վ է այր որ կամի զկեանս եւ սիրէ զաւուրս
և քան զիրիկուն քո՝ սահեսցէ զանձն
նորա ի մեղս. Ողորմեա քո՛ Տէր
ձշմարտեա՛ քո՛ և լոյս երեսացդ քոց
առաքեսցէ մեզ ի յարդարութիւն
որ ողորմածդ ես քրիստոս և երկիր
նամին քո՛ ընկալ զաղաչանս մեր
բարեխօսութիւնք սուրբ աճմանիկ նո
Տէր ընդ լուր մի՛ սասանեսցի քո՛ գալըս
սեան նոն լուայ և երկեայ. զի ուսայ ի
սբց պատուի՛ր քոնոց՝ եթէ գան դո
ի դատաստ զերկիր. Տէր յիշեցի զգեղ
ջդ քոյ և զարհուրեցայ. զի գա
նեայ ձշմարտութեք զմիհատուր և զանձ
ատ ընդ քեզ դատաստան. Տէր յիշեցի
և ընդ քեզ արարչական սիրոյ քոյ
ատ քո՛ արարած. Ել ի քո՛ գրքոյդ
ապա՛ հնեաց ողորմած ինձ
յաւե՛տ յաղիկ զ՚ն ամբաստ գտուր

Ա՛մէն ։ Տէր ողորմեա՛ ։ Տէր ողորմեա՛ ։ Տէր ողորմեա՛ ։

Տէ՛ր որ ողորմեցար Տիրամօր քոյ ծնողացն Յովակիմայ եւ Աննայի՝ որ ծնար զսուրբ Կոյսն Մարիամ ի ծերութեան նոցա՝ ողորմեա՛ եւ ներեա՛ մեղաւորիս։

Ո՛ր արմարեր զօրութիւնդ ղևմանայ
լեռացն աշխարհս վերին՝ և ի
նմա հաստատեցեր արմատս
ի զակատս հրեղինացն՝ օրհնեա՛ զքո զան
հատանելի զօրութիւդ։ Ո՛ր տիրապետ
մեծատուն՝ ստեղծեր երկրորդ աշ
խարհ զդալէ՝ և խդրախան որ յաշդենի
տընտես եդեալ զմարդն առաջին՝ օր։
Ո՛ր չինեցեր բարձրադոյն՝ զեկեղեցի
քո խորհրդեանդ։ և համա՛ կարգեալ
տընտես զքարող բանին ճշմարտուե։
օրհ։ Ընտանեկոյն տաղաւար՝ բարձող
էիցըս բարձողին՝ որ ծընար զնա՛ մար
մնով՝ զանմարմնաբար ծընունդըն հօր։
բարեխաւսեա՛ վասն մեր ընծայ մարդկան։
Ո՛ր տիրակալնս տա՛ր քեզն՝ կարգեալ
տընտես բնութե՛ մերոյ՝ ի մասուն

զնարատ պատարագիդ զենուսն՝ ։
Տարեդարձ մերոյ։ Աւր զվերկայն քո օր
նոցան՝ ։ Ընդ քեզ օրհնեմ Քրիստոս աստ
անօրինուածեդ քո՝ ծանուցեր տեսա
գոյ ոդեղն Ա՛բան ։ որ ընդհատրոդ
Աւրաբակիցդ հօր ։ Հոմանգոյ հոգ՝ ։ դէպ
առքս ընդել ընդդիր մեղաց մերոց։
նաց կերակուր բանաւորաց։ երբեսեմ
ըստ մարեմնոյն՝ այլ ետուր զհացըն կեր
Աւր վառեցար ի յարիւնն և աչք կիսեցար
մաքրութիւն՝ ի Քրիստոսէ մեղաց մերոց։
քրմիսորհրդոյն ։ ընտրեալ ընդնայն
մաքրապէս մերձեցաք գոլ պարտապան
կունսն՝ իսրօբէլեցն անհրաժեշտին ։ ան
ըստին՝ ողորմոյ։ Յաճախ՝ն կայծա
հօրըն պարտանաց՝ ։ զառեալ ընդնայն վե
գոյն ։ մերկացաք մեղաց ըստ նախա
առաջին՝ զոր զառնցուցեր օձ մանկամբ հո
թիլդ քո քեզ ։ Աւր զապատմուճան
թիլ և ընդ մեր ընդ յանցանս ողորմա
ընդպարտիս եկիր զոյոց պարտանացն՝ ։

ՄԵՂ

մահուամբ պատուհն ի ժամու ետուր
հոգւոյն վերստակաց տընկեցար. և զան-
շարժ բուրաստանիկն ոսկի խդնա՝ ցս
Ա. Ձաւսիանի խնկաբեր ծառ յանուս
դատաւորին քրիստոսի՝ բարձր արարչութ-
քեն. մեղխատեղեկի քաջանայապետին.
քան քաջանայից՝ բարձր արարչութ-
ՄՄ՝ զ վերոգինն Շմարիտ։
Ա. Ձաւսիանի խնկաբեր ծառ յանուս
տես սուրհակաւ ևս ցնծացաւ. ի զբերդ
ալր վիճակորեալ խաչ քո. զօրշակեր
սանդուղքըն յանկուցյ. որով հրեշ
տակք իջեալ և մարդիկք
յերկինս ելին. ի զ ալ՝ զոր օրհնեցեք
բարձր արարչութ՝ զ վեհ յաւիտեան։
Ա. ախանձաւորք Ձեռնուէ. մեծ նահատ
ակին յոբայ արդարոյ. հայեաց Ձեռն
ուրաց՝ բարձր արարչութ՝ զ ի զհայրն
երկնաւոր։ Ա. ոդ ոգիական՝ զ յուսե
փոյ. որ յաղթեաց մեզաց ցանկուե.
մանկունք սիօնի՝ բարձր արարչութ՝
ՄՄ՝ զ զքո Թէրն։ Ա. ոդ ոգիական՝ զ
քի. մեղխատեղեկի քաջանայապետին.
դատաւորին քրիստոսի՝ բարձր արարչութ՝
ՄՄ՝ զ վերոգինն Շմարիտ։
Ա. Ձաւսիանի խնկաբեր ծառ յանուս
շարժ բուրաստանիկն ոսկի խդնա՝ ցս
հոգւոյն վերստակաց տընկեցար. և զան-
մահուամբ պատուհն ի ժամու ետուր

ընչա՞ ընկալար, լուր։ Ի՞նաւաւրեան
ասեն անգթութե՛ի դմա՛ն աբրշմա՛ն
հուն նմա՛ չնորհեցեր, և ընդ մեծա
խնանի՛ն չաչեն կարօտութե՛ զկատն անմա
լուր մեզ և ողորմա՛ քո՛ աղօ՛ր։ Ա՛ր փա
երկնից, ընդ նըմի՛ն լեցո՛ւք արժանի՛,
զի կամաւոր աղքատութե՛ աղքատութե՛դ
օրինա՛կին զա՛զարոս ժո՛ժկալութի՛ն։
Նորհեա՛ մե՛զ տէր, ընդ աղքատա՛ց
դե՛զ զմեզ ի՛ հնութի՛ն մեղա՛ց։
պարանն, ։ Ա՛ր որոյ բարեխօսեա՛ նորս
վերստին նո՛րոգեա՛ց յատաջինն կեր
դեա՛ զպատակերն ի՛ւրական, զոր
ա՛րա՛ւ մարմնոյն լո՛յս աշխարհի՛ պրոյ
լուսոյ ծագումն ի՛ քեզ վաւերա՛ց զմ
սական ծո՛ւնդեամբ։ Ա՛ր ։ Յարութի՛ն
ոյն յեսսեայ ծա՛ղկի՛ վա՛յելչա՛ց կո՛ր
քո տրնկեալ բնի՛ղեցե՛ւ յա՛րմա
բոլո՛ն յաճախի՛ն դրախտէն յորովայն
ծագո՛ւցանեմք։ Ո՛նանապական բոլ

զայրոյս սրտից ատանալ մեզ ողորմութիւն
իւրեանց ու եր զողորմութիւն. զի մի ընդ մեծա
տանքն հայցեսցուք իւրոց հնոցին՝ ա
դիւ մատուն ի զուր իզմահացումն. լսեր
ի ընդ յոյս աճապարանս քո բանին՝ ա
գեցեր յաշխարհամած խաչերն անդի
տուիցեմ. լսեսաւորեա և զմեզ հօր
խոստանալ. ի ընդ զհամօրէն դատաստա
նի ու օրինակ. նըշանակիցեր առ մեծա
տունն իւ զազատս. ներհակաբարո
ասելով զոր աստ ընկալան. ի որպ
աղաչեսցուք ըզքեզ տէր. փրկել ըզմեզ
ի հրոյ մեղաց և տանջանաց. հա նե
ձիլ ի գոդ նահապետին արդարոյ.
ի ընդ և մեք ընծ հրեշտակացըն դասց.
անբծնելի սբ երրորդութիւն. համա
ձայնեալ երգ ունք ըզփառս խբ ձնայ
ա առաւօրեալ անուն քո յաւէտ.
ակ ամ ընծ հայրըն մերոյ.
ի ա ամէն քո մեծ ծ. ի մատ
ներ ըզմեզ խաչտա. ամ. խարձեցաց

ցկ՚ՀՀ՚ք • ևս ը լոեսասուրեսացն ըՀզ ՄՀՀ՚ՀՀ՚ն՝
նե զՀոգ՚ն ևա՚ շոշնեՀՀ՚ք բարբառոե՝
փրկեայց ըՀզ ՄՀՀ՚ՀՀ՚ն՝ Ո՚մրեխթա՚ըն՝ Ո՚
թե բարբառեցէ՚ՀՀ՚ք • որ ե՚՚ին ու
փառաց՝ Ո՚ղորմին՝՝ ՄիածՀ՚ն զոհո-
ընդ Հրեշտա՚ՀՀ՚կս • որ միայն էՀ թՀե՚ՀՀ՚ր
Ա՚ՀՀ՚ Հայելն ե՚րկնաւո՚ր օրհնեցէ՚ք

զուռ զիսո՚՚ՀՀ՚ք ՀՀ՚ ոզո՚ն՝

հաց մեզաց ք՚ՄՀՀ՚ց՝ Ո՚նորոշեա՚ զհոս Հո
Հես՝ ՀՀ՚ ոզո՚ն՝ փՀ՚ՀՀ՚ւկես՚ զհոս ի յանդա
իփաղանի նեՀՀ՚ից բանաստեղծին պա՚՚
Ո՚ղմեա՚՝ (անուրուզի թՀշնամոյն զ
ՀՀ՚ յայտ վատանդից տապա՚՚ցն՝ ՀՀ՚ ոզո՚
Ո՚ր ե՚րթ զհոս յորդայիթ ոտսՀՀ՚ն
բարձրելո՚յն • քահանայք օրհ՚
ու՚ ի բարձունըՀՀ՚ս յաՀՀ՚ոմ՝ ընդաջմէ
Հոգոց՝ • ժողովո՚ւրդք օրհ՚ ՈՀ՚ ևըս
իՀերկինըս Հանբարձա՚՚ ի՚՚ՀՀ՚ թՀուց
ՀՀ՚ ե՚րկնա ցաՀ՚խոեա՚՝ ՈՀ՚ ի յերկրի
Ո՚ՀՀ՚ք օրհնե՚ ցՀՀ՚ք ՀՀ՚ բարձր ատ
նեմՀ՚ք գովելով՝ զՀնու՚՚ն քո ևը՚՚ա՚՚ն՝

ընդ հրեշտակին զո՛ւ ի յերկին ՚ւս։

Օ՚ր

(՚ջնեմք ըզ քեզ անըսկիզբն ըզքո։

ինձ ըզ մեղս իմ հա՛յր ամե՛նակալ։

ՀՈՐԸՆ ՊԱՏՄԱՆԱՑ ԶԻՆ ԻՈՐՈՒԱՅՆ

ՆԵՆ։ ԱՅԼ ԴՈՒ ՆԱԻԱՅԱԵՈՒ ԲԱՐԻ՝ ՀՆՈՐ։

Ա՚Ր ՄԻՍՆ ԻՀԱՒ՚ՆԴԵՍ ԲԱՂՂՈՒ ԸՆ

ՄԵԶ։ ԼՈՒԵՍ ԱՂԱՂԱՒ ԸՆԴԵՂԵԱՅ ԲԱՂ

ՂԵՍ ԸՆ ՄԵՂՍ ԻՄ ՀԱ՛ՅՐ ԱՄԵ՛ՆԱԿԱԼ։

ՆԱՒԱՅԱՆԴԻՍՏ ՀԱՅՐ ԱՄԵ՛ՆԱԿԱԼ։

ՈՐԴԵՍ ՆԱՒԱՅԱԵՈՒ ԲԱՐԻ՝ ՀՆՈՐՀԵԱ ԻՆՁ

Ո՚Վ ՄԵՂՍ ԻՄ ՀՈ՛ԳԻ ՁԵՒ ԱՂԵԿՈՒԾ։

ՆԵՂՈՒԼ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ. ԱՌԱՒԵԼ ԲԱՐՁՐ։

Ի ԴԱՍՈՒՑ ՔԵՐՈՒԱԿԻՑ՝ ՔԱՀԱՆԱՅՔ ՕՐՀ

ՄԱՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ. ՈՒՐԱՆԱՅՆ ԱՂԵՂՔՔ

ԴՈՒԵԼՈՒՆ ԲԱՐՁՐ։ Ա՚Ր ԵՐԿԸՐԱՊԱՀԻ

ՆԱ ՅՈՒՆՆ։ Ա՚Ր ՓԱՌԱՎԱՆՆ ՅԱՆՄԱՐ

Ը՚Լ ԶԱՐ ՕՐՆԵՑԻՔ ԲԱՐՁՐ ԱՐԱՐԻՔ ԸՆ

ԽԵՂՆ. ՄԻ՚Ա ԱՆԱՒԵՍ ԱՒՆԵՐ Ը՚ՂՁԵԼ. ՈՐ

ՊԱՏ. ՈՐՉԻՔ. Ա՚ՒՏՉԱՐԻՆ ՔՈՒՄ ԽՆԴՐԵՒՄՔ

ՍԻՐԵԼՈՅ ՔՈ. ՄԻ՚Ա ՄԵՐԺԵՐ ԸՂՁԵԼ Ի՚ ՊՂ

ՇԱՐ՚ԺՔ ՀԱՅՑԸՆ ՄԵՐՈՑ։ Ա՚ ՊԱՐՏԱՒՈՐԱՑ

Վ՚ԱՌԱՒՈՐՈՒԱԾ Է ԱՆՈՒՆ ՔՈՒ ՅԱՒԻՏԱՆ.

ձայնի ասղօթից իմոյ որ կարդամ առ
Ա ես լինեալ ի օր զայրոյ քո այր լսեր
զբղձումն. քահանայք օրհնե-
զամենայնք վերլսողդ. զանբան-
նայն. զհաւատարիմ բարեպաշտութ օրհ-
նութիւն զիսուսատուրեալ հոգեպատուհանն ի հրեշտակաց զիսուսատուրեալ
արարիչ երկնից և երկրի. Այդ-
պէս օրհնեցէք և առաւել բարձր
զօրհնեալ եւ անյաղթելի հրեղէն թագդ. ընդ-
սերովբէիսկն բերբանեալք. օրհնեալ ես տէր
օրհներդուձի երկից մանկանցն ընդ-
քոյ ձիւնին. աղբ [illegible] հարցընն մերոց.
(ընհնեալ ես տէր և փափաքելի է անուն
ես փառաւորեալ փառօք քեզ ասեմ.
քեզ վայելէ օրհնուձի. զի դու միայն
ժամանակ սրբութիւնք քոյոյ հաճեսցի
հաւատալ ամէն յարարածոց քոց. Ընդ
նեալ թագդ. զի դու միայն ես փառա-
օր հանդիպ օրհնեցարք միայն օրհ

Յաղթիչ խոց ունկընդիրս տր՝ եւ խիտ
առ զաղաչանս իմ զառաքեալս որ
կարդամն առաքեզ ողջ (Ա)ր ընկեր
մեռցես եմ ի խորըս չարեաց՝ տէր զնո
գիտ զո առաքեա առիւս որ կայծ
(Ա)րհնեմք զքեզ տէր ընծայս զո ի
յերկին նա։ Տուր մեզ իմանալոյ փա
ռաւորել զքեզ հոգեզ իսոնէ եւ իգիշերի։
ընդ հրեշտակըս զո լ(ո)յոյս։ Տուր ձայնի
աղօթիցդ ժողովրդեանդ զուարճանալ
ապաւէն պահելով ի խաղաղութե։
Յ(ի)շեսցի մերոց տէր՝ զքեզ բարե
բանեմք։ ոմն օրհնեալ ես ի յաւիտեան։
Ա(ո)ւրախ հարցն մերոց՝ մի մերժեր
զմեզ ի քէն բաղում գթութեդ։ ոմն
Յահաւոր առեալ ի յահէն յայնմ
առուր ողորմեա անձանց մերոց։ ոմն
Լ(ո)ւսեր օրհնեցէ՛ք եւ բարձր արա
րիչ զնա յաւիտեան։ Աղեկ Աբրէք
մանկունքն ի հնոցն՝ միաբանութե
երգէին աստուծ։ ամենասուրբ գործըք

Ո՛զարիանց ձայնիւն երկնիմէ՛ք քեղ
ցըն դանաք զքե՛զ փառաւորեն . օր։
մերոց . Ա՛ր հրաշալի՛ ձայնիւ վերծո՛ղ
(՛ընեալ ես՝ որ այր՛ ի՛ծ հա՛ղցըն
զիմ ամպա՛ռս ը՛զմեզ . ընդ հո՛ղս հնձա՛ռ
աջի՛մըդ քո՛ տըբ՛ եւ ակեցո՛ւ։
Տո՛ւխ՝ եւ ակեցո՛ւ . Ա՛յս յաւ՛ ի վերտան՛
ըզքո՛ փրկիչ՝ ըտեսաւորեա՛ ը՛զ մեր ըզ
մարդասէր եւ ակեցո՛ւ Ամանաչի՛ ըտեսով
Ո՛ռաւօտ խաղա՛ղասէ՛ ծա՛գեա՛ խոնդ
ու հոգեւո՛ց եւ մա՛ր ընծայ ո՛ւնի՛ս իշխան
Նուէր եւ ո՛ղջ ը՛մեզ՝
յաղթութեան ձայնիւ՛ն երգեմի՛ք քեղ
ցըն դանաք զքե՛զ փառաւորեն . օր։
մերոց . Ա՛ր հրաշալի՛ ձայնիւ վերծո՛ղ
(՛ընեալ ես՝ որ այր՛ ի՛ծ հա՛ղցըն
զիմ ամպա՛ռս ը՛զմեզ . ընդ հո՛ղս հնձա՛ռ
աջի՛մըդ քո՛ տըբ՛ եւ ակեցո՛ւ։
Տո՛ւխ՝ եւ ակեցո՛ւ . Ա՛յս յաւ՛ ի վերտան՛
ըզքո՛ փրկիչ՝ ըտեսաւորեա՛ ը՛զ մեր ըզ
մարդասէր եւ ակեցո՛ւ Ամանաչի՛ ըտեսով
Ո՛ռաւօտ խաղա՛ղասէ՛ ծա՛գեա՛ խոնդ
ու հոգեւո՛ց եւ մա՛ր ընծայ ո՛ւնի՛ս իշխան
Նուէր եւ ո՛ղջ ը՛մեզ՝

Ընդ միւսեայ դասոյ հօր. քեզ հրեշտակք
Ո՛ր յանմահացեալ յուսոյ ծածկեաւք բոլ
Ո՛ր ամենայն ոգիք եւ մարմինք զքեզ
Թէզր փառաց. օրհ. Ո՛ր ի սկզբանէ
բարձր աչերիք ընկատեալն ի քերովբէ
Ո՛ր ցկեաց. Օ՛ր յան անկենին ի հայրա
կան ծոցի առաքեալ. օրհնեցէք բար
Ո՛ր ացեր. Ո՛ր զազգս մարդկան
ի յիշեցան՝ն նորոգեալ. օրհն
Ա՛ իրաւարեալ յանցանաց անձն իմ
առ քեզ համբարձի զաչս իմ. Թո
ղ՛ ինձ ըզմեղս իմ միայն բարե
գութ և ողորմեա՝ ինձ արդ՝ ըստ մե
ծի ողորմութե՛ քոյ։ Արդարանալոյ
զիս չարագործ թշնամին՝ և կամի՛ իս
պատ զիս որսալ. Տա՛ր բարեգո՛ւթ
բերկրեա՛ զվիրաւորեալս և ողորմեա
ինձ արդ՝ ըստ մե։ Ո՛ղորմեցիր մե
զաց պա՛շարեցին զիս՝ զի բազմա՛մեն
քեն զա՛ռաջ ծովու՝ առ քե՛ զաչս պահ
տի՛ միմի՛ւ փրկեա՛ զիս ի վտանգէս՝ և ող
Ո՛ր ամենայն ոգիք թէզրին յաւիտեանից ։
Ո՛ր յանմահացեալ յուսոյ ծածկեաւք բոլ

Ո՜վ անապականի ընկերուհւոյ ընդանէկին,
զկոյսին. բարեբանեցէք եւ բա՛ւ
առակին հօր եւ որդւոյ զնորոգօղ՝ նո՛ր
Խորհրդ ընծա՛ր օրհնեցէք՝ Ո՜վ փա՛ռ
ղիաճ՛ի՛ն սրդին. դուէցէք՝ եւ բա՛ւ
ցէ՛ք. Էակի՛ցըն հօր եւ հոգւոյ
օրհնեցէք եւ. Ո՜ղբերըք ընծա՛ր օրհնո
դաւորըն յաւիտենից՝ զնոր ծ արարչէ.
Վախճըք ընծա՛ր օրհնեցէք. Ո՜վ քա՛ղ
բա՛ղձր արարչէք ընկնա՛ յաւիտեան.
Վոյծըք ա՛ն ընծա՛ր օրհնեցէք եւ
ընդանա՛ւոր պարտա՛ւ ըմ՛ենջ նոր՛ ծ.
օրհէից. յանձա՛նց խոնարհա՛ծ ընկալ
զ՚ո՛ր նաեւս ի՛ջբօրէն եւ ընդեանէս խոս
ցոյն ապրեցո՛ զմեզ նո՛ր ծ հա՛ր.
կա՛ զմեզ ի՛ նրոյն՝ եւ խնդրելոյ քո
րոյ. Ո՛ ո՛ւխտի քո ա՛ռ հարսին՝ միջ
ա՛ղաչեա՛ եա՛ որ նո՛ր ծ հարցըն մե
տակս երդեն ա՛սելով ա՛մէն
ղեցոյ. անդա՛դար քեզ ընդ հրե՛շ
Հայանա՛յք եւ պաշտօնեա՛յք նը եկե

քեզ ի մըտանել սրբոցդ արքունեաց վերս ՚ի
օրհնութիւն (՚) եւ ասաց ցնա պետրոս
դէն ար քո սատանայ. եւ գիր՚՚ քեզ
ինչիւսիսոյ եւ ինծուխ քեզ երկրպագա
ցէ՚՚ (՚) արեւելից և յարեւմտից.
ըստ լոյս ճշմարտութեանդ քո ասէ.
կուռք եկեղեցւոյ (՚) ընդ ամէն արդ՚
՚՚ զբանն զայս ընդունեալ մա՚՚
՚՚ ընդ քեզ զբի՚ստոս անտրտունջ մնա՚
՚՚ արբուքեաւն զոմ բարեբանեցի
՚՚ զբի՚ստոս փրկիչ մեր (՚) օրհնութի՚՚ն ինար օրհնեա
՚՚ զբի՚ստոս փրկիչ մեր (՚) ՚՚զվերդ զոր ես ակ՚՚
անուխակի փրկէ՚ զնայեա իմ։
խորհուրդս ոսկ ձիթենի. այլ անդի շաչար և
քանզ երկնեա ոսկ զարմանելի պատա
նաստ անբարձնա ի տրէզ. այլ առ (՚) ցանկ Տուեալ իմոյ քակտեցի և երկն
փրկիչ զնայեա իմեղուցեալ ծառայ
այլ առ քեզ վիշտն պատահիմ բարերար
յատականացու կենցաղոյս ծախեցի։

Այլ բանեցէք անլռելի ձայնիւ։
Ո՛հոգի՛ն ձայնիւ ցըՆծուԹՔ։ բարե
բանեցէք Հրեշտակապետական ձայնիւ։ Եւ
տակաւին ձայնի՛ւ։ Այս զնորմիօղ ար
դէն սկսաւ։ բարեբանեցէք Հրեշ
տակ երկնից։ Օ՜ասւ ևՀօրէ ծրնեալ զոր
կան։ բարեբանեցէք ըզ զուարԹուն
կաՀ։ բարեբանեցէք ըզ զուարԹու
թիւն անբասիզըն ար ըզՀայրն ամենա
զոր երկնից։ Ո՞ւր ևս կայցէ մեռանի
լիքն ոգի։ Ո՞ւր անտես առներ՝ ոգի
զես մայր իմ. ազաչեմ փրկիչ՝ ոգի
Ի՞նչ ևս ասացից ևս ի մեղս երկնեցայ
խրատեա՛ Ընդունելութիւն իմ մեղս երկնեցայ
Ա՛րի՛ ասա՛ ար ծ ա՞ստուծոյ ոգի
Ի՞նչ ասացից ևս ի մեղս երկնեցայ
ա՛ղաւթիանք բարբառեցան՝ զբերեալ
կա՛ն օրհնութիւն երդեալով. բա՛ն
Պարուսցել
Նա՛ ևս յաւիտեան։ Ընդունելութիւն ցօղանայր ը
լիցանել Հրեշտակին՝ և մանկանցն օրհ
նա՛ ևս յաւիտեան։ Ընդունելութիւն ցօղանայր ը
զոր օրհնեցէք բա՛րձր արարէք ըՂ
Այ զոր օրհնեցէք բա՛րձր արարէք ըՂ
բարիուԹի ամրացո՛ մարդասէր՝ ար ծ
Ա՛յ ար ծ Հոգի՛ դ ճշմարիտ։ ԻՀասեալ
զրա՛ի շրնորՀեա՛ մարդասէր՝ ար ծ

Նակիզեն ած և թիւր երկնաւոր.
զայ յերկինս և առաջի՛ գո՛ն ։ նմա՛
աղերսանօք աղաչեր ը՛զբեզ ։ Հայր մի՛
շիա՛ զկո՛ւ սը՛ ։ նմո՛վ Նեռաւա՛կ ոգեկոյծ
Հազա՛րն աղաղակէր իմ՛ խաչին ։ Յի՛՞
ևս գո՛չեմ ողորմեա՛ ինձ արդ ։
էա՛ ը՛զ քա՛՛ւ թի՛ ։ նո՛ւիրն ձայնիւն
Աւաքատարն Հա՛՛ռաչանօք ի տաճա՛՛րին
օրհնո՛՛ւթեա՛՛մբ ։ և բա՛՛րձր։
Ա՛՛մենայն ժողովն ՚ՁՁՁ՛՛ուդք ։ երգով
Խոյանէր ը՛զսե՛՛՛՛ ՚ՁՁ՛՛ր օրհնեացն ։
Տի՛՛ք և դի՛՛՛՛

Յ՚ամենայն աջոյ ձեռուն՝ զոր տեր պահեա
հանապատ ի քոյոց արարածոց։

և սպասէ՛ն քեզ յամ ժամանակի. որ օրհնէս
ի պատանի հեռուից ներ։ Ո՛ւր յոյս մեր
փորձէ՛ք. յաներևոյթ թշնամուդն և
անուն քո տեր։ Պահեա զմեզ տեր յամ
զի օրհնեացիւք հա՛ նոպատ զաչառոր
նեցէ՛ք՝ օրըստօրէ զփրկու՛թի նորա։
բանեցէ՛ք զա՛ նուն նր։ Ո՛չ հեռաւրա
նուն նորա։ Յուվեցէ՛ք զոյր՝ և բարե
բարեբանե՛մք՝ տե՛ր Հոգւի՛ դ՝ շնորհ՛ք ( ) Ընծեցէ՛ք ը՛զոյր՝ և օրհնեցէ՛ք զոյ՝
ազդեւաց և՛ ամե՛ն ողորմե՛ն։ ը՛զբեզ
ուրբաթ։ ը՛զբեզ օրհնե՛մբք Տայր անբա
Հօր և փա՛ռաւորից Քրիստո՛ս։ բաշխող
որդի՛դ Աստծո՛ւ։ Ա՛ր Հակիցդ ես ը՛
Հոգւի Սրբո՛յ փրկու՛ն։ արձակի՛չ կապելոց և
մերոյ փրկու՛ն։ Յոնասրեցայր իբարձանց վէրն
Հ՚ՀԵ՚ՀԵ՚ՀԵ

զաւետացելոյ անաւանելոյ առանձնանայն.
ժընդակ օդոյն՝ առդնապետի՝ ի լերձին
Ալաւելել պատուական մարմնոյն իդէ
հանբերեցի՝ ի առանձնանայն՝ բարեբ
պատ վանեալ. տարեալ ժողովելոյ
լոյ անօրէնն բերնաբորբն. ածոյին՝ ի
սոյա՞ ք՞ս խրնայ՞ն իմէ. Ա՞ր ը՞զմն
յաղթեցին Թշնամանայն՝ բարեխաօսե՞
պարեն՝ որք ի՞ սեբաստիա

Յաւր ընդանամարտուցն դա՞ս

Ճաբան որ Աբեւոյ Վաստանէց

թեւոյթ Թշնամանայն.
շան՝ Ա՞ղէ՞ն յաղթեաւե ընդդիմանե
երկիւղած՝ զոց նը
ելոյ՝ մեզ պահապան լ՞սո՞ւ՞ն և լ՞դ
զէրն՝ Ա՞սուր երկիւղած՝ զոց նը
քայ քրիստոս պա՞հեսցե ը՞զմեզ՝ և
ես ը՞զմեզ՝ և
Հերն զնե՞ր Ո՞ ո՞րտե՞ւ ա՞ր քայ խաչի
ես ը՞զմեզ՝ և՞ ո՞ր հոգ

զայս ի յերկինս համբարձեալ և զօգ-
նող ի քէն եղանդիկն. որ յոյս և ապա-
հէնդեա քոց սրբոց խընայեա խմէզ
յաւր զանյաղթելի մարտիրոսացն
եկեղեցի ասէնէ ըզհիշատակ ձգնող.
սրբք ի սեբաստիա պատերազմեալք ըն
թշնամուցն յաղթեցին և քաջաբ. սո
ցին աղաչանօք ք՚ս խընայեա իմէզ
յաւր անուանելի ջարդարանօք նա
հատակեալք ի լերկին սուրբ ցեղոյ երա
նելի քառասունքն. որք ի բարձանց
անձաւելի ձմերոյ ցրտին նըշդոք
տապացեալք լինէին. որ իջեր խմէզ
սբց քոց ք՚ս խընայ յաւր խըրճա
ծոյին երկոցն անցանելն ընդ ջուր.
մաքրելոք ոչ զոսկի փորձելով կոնա
լ համարձելք ի յերկնային զինուո
րութեան. դասուլով ընդ անմարմին զը
արթունսն. որ ես փառաւորեալ ի

Ի սրբոց քոց ք՚ս խընայ

յաւր տօնելով ըզ յիշատակ և քոյ

Ա՛ղոթք օրհնեցէ՛ք Քահանայ ամբիոնէ

Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ընդունիս զաղաւթս եւ զխնդրուածս ամենայն որ մատուցանեն քեզ, եւ զամենայն ինչ որ ի սրտի մարդկան ծաներ, մեք ոչ արժանի համարձակիմք ինչ խնդրել ի քեզ, այլ միայն ի ողորմութենէ քում մեծի, զոր ունիս ընդ մեզ, եւ ի ճշմարտութենէ քում, զոր ունիս ընդ ամենայն ազգս մարդկան, զի ոչ ի մեր արդարութեանս, այլ ի քում ողորմութեանդ ամենայնի, զոր ունիս ընդ մեզ, ի սկզբանէ մինչեւ ցայսօր եւ ցյաւիտեան, զոր ոչ ոք կարէ պատմել զգործս զարմանալեաց քոց, որ ամենայն ինչ գիտես յառաջագոյն քան զլինելն, եւ ոչ ոք կարէ ասել առաջի քո, զի ոչ ոք ոչ ինչ գիտէ, եթէ ոչ միայն դու

յաղթութեան ձայնիւը ըզգենուեալ զին
իմ՚ի սրբոցդ։ Ո՚չ յաւր հրաշափառ
ծադումնդ որդի՛ն մի՛ւս ծին։ զձառա
դայթս ասծուենն երեւեցո՛ցեալ իմ՚ի
լուսին։ արեւիս հրաշ փա՛յլմամբ՝ լու
ծանելով զի պատմութեն դառնայշունչ
դըժբնդակ ի օդմէն։ Ե՛ր՛ձ՚ո՛ւ բար։
Ո՚չ յաւր վերանորոգիչ սա հոգի՛ն
ճշմարիտ։ նախագո՛ւշակ սեամ՚լեամբ
հօտսպետին՝ յայտնեալ ըզգա՛ն նձիւ
հոգեւորս։ ու բոցա՛ ձա՛ձանէ հրա՛յ
շիւ՚ք ի փայլմանէն նոր շուքէնէն համա
հաւասարիլ ի հոսանէս ջո՛ւրցն։ ե՛ր՛ձ
՚բա՛շխիա՛ս ծադումնդ լուսոյ քո
քրիստոս։ որ ի՛մ՚ի լո՛յսդ լո՛յսիցն։ զեւար
ձագոյգ սա՛ ըզ քա՛ռասնեակն։ ուղիղ
սեա՛մ՚ի՛ր ծ։ Ո՚ւսուսիա՛ր ողոր
մութ՛ի՛ւնդ շնո՛րհեսցէ։ ծադեալ ի՛մ՚ի քա
ռասնեակն։ զեւարձագոյգ սա՛ բոլո՛ր
կո՛ւնան։ ուղ։ Հրանելոյ վերկացք քո՛ զք
նէհաւակեալք խոյանեցուպին՝ ե՛ր՛կնչեան
զանա՛պատակ ո պրնա՛կն։ ուղ։

նայիցս լըՁիւն. վայրն ի պատուիրեալ
գայիմ։ առապանց ՅՈՒՅՍ ծուխն առ
Քրիստոսահաճիւ եւ երկնային շնորհ
մարգեցաւ ՅՈՒՅՍ անձանոյ։
ծին ըզվառանդ. Ճըգնեալ սոյգ ՅՈՒՅՍ
ծուխ վիճակ զծուխ ի կենցաղոյս լու
ցեալք պըղտկութեան. ոչք իսեբաստիա
ՅՈՒՅՍ ՅՈՒՅՍ
ՅՈՒՅՍ ՅՈՒՅՍ
ՅՈՒՅՍ ՅՈՒՅՍ

ԼՅՈՅՆ

Լ՚յսոյ բացեալ երկն դրունդք վերայ
պրաւիկըս յայնմանայց լուսոյն. և նոցա
թիւ. գեր խիերայ տեսեալ բազմութիւն
հեթկինն. կոչեալ ի գերեզմանէ յօգնու-
Լ՚յսոյ ամբարձեալ զաչս իւրեւս նոց
քաղցրացուցիչն. և նորայ միաձայն.
Լ՚յսոյ կացեալք առաջի բազմանաս-
րին. յատենի՛ն ի սերբանտիա՝ և ի զ
դատաստ ամենատեսուչն հանապատ
Լ՚յսոյ կացեալք առաջի բազմանաս-
նէին ամենօրհնել Քրիստոս անմահ.
մացան. և միաձայնեալ աղաչին՝ ողոր
քատանգից որք հանապատ հանդիր
Ճայ սիօն՝ ընդ յաղթօղ ձգնուն՝ սբց

Լ՚յսոյ վեճ ապիճ պանճայեալ ցընդ
ի կորնթոսացիան բազմանիան՝ Ճրդ.
օյտեան՝ ի բանսարկուէն եւյէ արուսա
նուիրելոյս մեր օրհնեա՝ զի միտք
զոց բարեգործութ ըլլացեր. զմիաբա
Լ՚յսոյ բացեալ երկն դրունդք վերայ
պրաւիկըս յայնմանայց լուսոյն. և նոց
թիւ. գեր խիերայ տեսեալ բազմութիւն
հեթկինն. կոչեալ ի գերեզմանէ յօգնու-
Լ՚յսոյ ամբարձեալ զաչս իւրեւս նոց
քաղցրացուցիչն. և նորայ միաձայն.
Լ՚յսոյ կացեալք առաջի բազմանաս-
նէին ամենօրհնել Քրիստոս անմահ.
մացան. և միաձայնեալ աղաչին՝ ողոր
քատանգից որք հանապատ հանդիր
Ճայ սիօն՝ ընդ յաղթօղ ձգնուն՝ սբց

Լ՚յսոյ վեճ ապիճ պանճայեալ ցընդ
ի կորնթոսացիան բազմանիան՝ Ճրդ.
օյտեան՝ ի բանսարկուէն եւյէ արուսա
նուիրելոյս մեր օրհնեա՝ զի միտք
զոց բարեգործութ ըլլացեր. զմիաբա

ՅՈՒՆ

Ի ՅՈՒՆԻՍ ԱՄԻՍՆ ԼԱՒ

Յովհան Հնդեցի Ալեքսիոս պատրիարք ի պատմի-
չին Յունաց Նիկիփորոսէ գրեալ զվարս եւ զվախ-
ճան սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի Հայոց։ եւ զի
նմանապէս ի Յունիսի ամսեանն ի տօն սրբոյ
Գրիգորի Լուսաւորչի Հայոց։ եւ զի նմանապէս
ի Յունիսի ամսեանն ի տօն սրբոյ Գրիգորի
Լուսաւորչի Հայոց։ եւ զի նմանապէս ի Յունի-
սի ամսեանն ի տօն սրբոյ Գրիգորի Լուսաւորչի
Հայոց։ եւ զի նմանապէս ի Յունիսի ամսեանն
ի տօն սրբոյ Գրիգորի Լուսաւորչի Հայոց։ եւ
զի

ամբոխ ըստ հեռացեալս ի նմանէ.
Եղել հնդիսիս և միաբուրեցին դարձեալ
այդ աղաչեաց զին Հաշտեցոյն ընդ այրի
Ասրիաւոր կոյս ու հանդատ զանձկին փե
Ո՞րպիսի կոյս ու հանդատ զանձկին փե
ասեն արդարք ըստ ոսկիք վայ լանջոյ իմոյ
դի իմ պատճառս ուսայ զերբասնելս զո
Լաւ ասեմ ձեզ փեսայիդ այրի հո
Լուսկ անկրակ զատաւորին որ ի քա
զհոգի և ընդմայրի՛ն. արդարացոյցն
զատանաք ըստ օրինաց՝ ց քոյ քո՛.
ցեր ի՛մոզ ըզ միտս՝ մեր՝ . զատել
Ղատաւորն արդարացոյցն հաստատո՛

ողորմելք հոյիլ ի՛ըստ քո՛ քո՛.
զխանդալի՛ աչեր արտից մերո՛ց. ընդեղ
Ծանծնին անդադար ընդ մեզ նոցին.
որ կերակի՛ նա. Ղազարոզ ատաո՛ա
քաւ ա՛ղօթիւք ըստ անմարմնա՛ց
Քահ լինել քեզ յանդիմա՛ն՝ . մի՛

Եղիա

ա. Թագ. ժէ. ա. Եւ ասաց Եղիա Թեսբացի՝ ի բնակչաց Գաղաադայ
առ Աքաաբ. Կենդանի է Տէր Աստուած Իսրայէլի, յոր կայ
ես առաջի նորա, եթէ ոչ իցէ ամս սոքա երկիր անձրեւ եւ
ցօղ, բայց ըստ բանի բերանոյ իմոյ. եւ եղեւ բանն Տեառն
առ նա՝ եւ ասէ. գ. Գնա՛ ի կողմանէ արեւելից, եւ պահեա՛ զանձն
առ վտակաւ Քորայ, որ է ընդդէմ Յորդանանու. եւ եղիցի
ի վտակին՝ եւ ես հրամայեցի զագաւնեաց սնուցանել զքեզ
անդ. եւ գնաց Եղիա, եւ արար ըստ բանի Տեառն. եւ գնաց
եւ բնակեցաւ առ վտակաւ Քորայ, որ է ընդդէմ Յորդանանու.
եւ զագաւնիքն բերէին նմա հաց առաւօտ եւ միս, եւ նոյնպէս
հաց եւ միս իրիկնոյ, եւ ի վտակէն ըմպէր. եւ եղեւ յետ աւուր
ոմանց՝ ցամաքեցաւ վտակն, զի ոչ եղեւ անձրեւ ի երկրի.
եւ եղեւ բանն Տեառն առ նա՝ եւ ասէ. դ. Յարի՛ գնա՛ ի Սարեպտա
Սիդովնացւոց, եւ բնակեսցես անդ. ահա ես հրամայեցի անդ
կնոջ այրւոյ սնուցանել զքեզ. եւ յարեաւ գնաց ի Սարեպտա
Սիդովնացւոց, եւ եկն ի դրունս քաղաքին, եւ ահա անդ կին
այրի հաւաքէր փայտս. եւ կոչեցեալ առ նա ասէ. ե. Բե՛ր
ինձ սակաւ ինչ ջուր ի սափորի՝ եւ արբից. եւ մինչդեռ գնայր
առնուլ՝ կոչեցեալ առ նա ասէ. զ. Բե՛ր ինձ եւ պատառ հացի
ի ձեռին քում. եւ նա ասէ. Կենդանի է Տէր Աստուած քո, եթէ
ոչ իցէ ինձ հաց, բայց միայն ի բուռն ալեւրոյ եւ սակաւ ինչ
իւղոյ ի սափորի. եւ ահա ես երկու փայտս հաւաքեցի, եւ
մտից եւ արարից զայն ինձ եւ որդւոյ իմում, եւ կերիցուք
զայն եւ մեռանիցուք. եւ ասէ ցնա Եղիա. Մի՛ երկնչիր, մտի՛
արա՛ եւ արա՛ ըստ բանի քում. բայց արա՛ ինձ նախ ի նմանէ
հաց սակաւ մի, եւ ապա արա՛ քեզ եւ որդւոյ քում. զի այսպէս
ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Սափորն ալեւրոյ մի՛ սպառեսցի,
եւ իւղոյ ի սափորի մի՛ պակասեսցի, մինչեւ ցաւուրն յորում
տացէ Տէր անձրեւ ի երեսս երկրի. եւ գնաց կինն, եւ արար
ըստ բանի Եղիայ. եւ կերաւ նա եւ նա եւ որդի նորա աւուրս
բազումս. եւ սափորն ալեւրոյ ոչ սպառեցաւ, եւ իւղոյ ի
սափորի ոչ պակասեցաւ, ըստ բանի Տեառն զոր խօսեցաւ ընդ
Եղիա. եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ՝ հիւանդացաւ որդի կնոջ
տանտիրոջ տանն, եւ էր հիւանդութիւն նորա ի վայր, մինչեւ
ոչ մնաց ի նմա շունչ. եւ ասէ կինն ցԵղիա. Զի՞ ինձ եւ քեզ,
այր Աստուծոյ, եկիր առ իս՝ յիշեցուցանել զանօրէնութիւնս
իմ եւ սպանանել զորդի իմ. եւ ասէ ցնա Եղիա. Տո՛ւր զորդի
քո ինձ. եւ առեալ զնա ի գրկաց նորա՝ տարաւ ի վերնատունն
ուր նա բնակէր, եւ եդ զնա ի մահիճս իւր. եւ կոչեցեալ առ
Տէր ասէ. Տէր Աստուած իմ, մինչեւ ի չարիս եւ ի կնոջ այրւոյ
որում ես պանդխտանամ առ նա՝ տանտիրոջ տանն, մինչեւ
սպանանես զորդի նորա. եւ չափեաց զանձն ի մանկանն երիցս,
եւ կոչեցեալ առ Տէր ասէ. Տէր Աստուած իմ, դարձո՛ զանձն
մանկանդ ի նա. եւ լուաւ Տէր ձայնի Եղիայ, եւ դարձաւ անձն
մանկանն ի նա՝ եւ կեցաւ. եւ առեալ Եղիա զմանուկն իջոյց
ի վերնատանէ ի տուն, եւ ետ զնա մօր իւրում. եւ ասէ Եղիա.
Տե՛ս կեայ է որդի քո. եւ ասէ կինն ցԵղիա. Արդ գիտացի
զայս, եթէ այր Աստուծոյ ես դու, եւ բան Տեառն ճշմարիտ
է ի բերանոյ քում. եւ եղեւ յետ աւուրց բազմաց՝ եւ բան Տեառն
եղեւ առ Եղիա յամի երրորդի՝ ասելով. Գնա՛ երեւեսցիս
առաջի Աքաաբայ, եւ տացեմ անձրեւ ի երեսս երկրի. եւ գնաց
Եղիա երեւեցաւ առաջի Աքաաբայ. եւ սաստիկ սով էր յերկրին
Սամարիոյ. եւ կոչեաց Աքաաբ զԱբդեայ զտնտես իւր. եւ
Աբդեայ երկնչէր յոյժ յերկիւղէ Տեառն. եւ եղեւ յորժամ
կորուսանէր Յեզաբել զմարգարէսն Տեառն, եւ Աբդեայ առեալ
հարիւր մարգարէս եւ պահեաց զնոսա հիսուն հիսուն ի քարայրի,
եւ սնուցանէր զնոսա հացիւ եւ ջրով. եւ ասէ Աքաաբ ցԱբդեայ.
Գնա՛ ի երկիր առ ամենայն աղբերս ջրոց եւ առ ամենայն
գետս, գուցէ գտցեն խոտ եւ կեցուսցեն զձիս եւ զջորիս, եւ
մի՛ կորուսցուք զամենայն անասունս. եւ բաժանեցին զերկիրն
ի միջի իւրեանց՝ անցանել ընդ նա. Աքաաբ գնաց ի մի ճանապարհ
եւ Աբդեայ գնաց ի մի ճանապարհ ընդդէմ նորա. եւ գնացեալ
Աբդեայ ճանապարհաւ՝ ահա Եղիա ընդդիմացաւ նմա. եւ
Աբդեայ ճանաչեաց զնա, եւ անկեալ ի վերայ երեսաց իւրոց
ասէ. Միթէ դու ես Տէր իմ Եղիա. եւ ասէ ցնա Եղիա. Ես եմ.
գնա՛ ասա՛ տեառն քում. Ահա Եղիա. եւ ասէ Աբդեայ. Զի՞ եմ
ես մեղուցեալ, զի դու տաս զծառայ քո ի ձեռս Աքաաբայ
սպանանել զիս. կենդանի է Տէր Աստուած քո, եթէ ոչ իցէ
ազգ եւ թագաւորութիւն, ուր ոչ առաքեաց տէր իմ զքեզ
խնդրել զիս. եւ եթէ ասէին՝ ոչ գտանի, երդուուցանէր զթագաւորն
եւ զազգն, եթէ ոչ գտցեն զքեզ ընդ նոսա. եւ արդ դու ասես
ցիս՝ գնա՛ ասա՛ տեառն քում. Ահա Եղիա. եւ եղիցի յորժամ
գնացից ես ի քէն՝ եւ Հոգի Տեառն տարցէ զքեզ ուր ոչ գիտեմ,
եւ եկեալ պատմեսցեմ Աքաաբայ՝ եւ ոչ գտցէ զքեզ՝ եւ սպանցէ
զիս. եւ ծառայ քո երկնչի յերկիւղէ Տեառն ի մանկութենէ
իմմէ. ոչ պատմեցաւ տեառն իմում զոր արարի ես յորժամ
կորուսանէր Յեզաբել զմարգարէսն Տեառն, եւ պահեցի ես
հարիւր մարգարէս Տեառն հիսուն հիսուն ի քարայրի, եւ
սնուցանէի զնոսա հացիւ եւ ջրով. եւ արդ դու ասես ցիս՝
գնա՛ ասա՛ տեառն քում. Ահա Եղիա. եւ սպանցէ զիս. եւ ասէ
Եղիա. Կենդանի է Տէր Աստուած զորոց կայ առաջի նորա,
եթէ ոչ երեւեցայց այսօր առաջի նորա. եւ գնաց Աբդեայ
ընդառաջ Աքաաբայ, եւ պատմեաց նմա. եւ գնաց Աքաաբ
ընդառաջ Եղիայ. եւ եղեւ յորժամ ետես Աքաաբ զԵղիա՝
ասէ Աքաաբ ցԵղիա. Դո՞ւ ես որ խռովեցուցանես զԻսրայէլ.
եւ ասէ Եղիա. Ոչ ես խռովեցուցանեմ զԻսրայէլ, այլ դու եւ
տուն հօր քո, որ թողէք զպատուիրանս Տեառն, եւ գնացեր
զհետ Բահաղայ. եւ արդ առաքեա՛ եւ ժողովեա՛ առ իս զամենայն
Իսրայէլ ի լեառն Կարմեղոսի, եւ զմարգարէսն Բահաղայ
չորեքհարիւր հիսուն, եւ զմարգարէսն Աստեղաց չորեքհարիւր,
որ ուտեն ի սեղանոյ Յեզաբելի. եւ առաքեաց Աքաաբ առ
ամենայն որդիս Իսրայէլի, եւ ժողովեաց զմարգարէսն ի լեառն
Կարմեղոսի. եւ մերձեցաւ Եղիա առ ամենայն ժողովուրդն,
եւ ասէ. Մինչեւ ե՞րբ դուք կաղայք ի երկուս կողմանս. եթէ
Տէր Աստուած է՝ երկիր զնա, եւ եթէ Բահաղ՝ երկիր զնա.
եւ ոչ պատասխանի ետ ժողովուրդն զբան մի. եւ ասէ Եղիա
ցժողովուրդն. Ես միայն մնացի մարգարէ Տեառն, եւ մարգարէքն
Բահաղայ չորեքհարիւր հիսուն այր են. եւ տացեն մեզ երկու
եզս, եւ ընտրեսցեն իւրեանց զմի եզն, եւ մանրեսցեն զնա,
եւ դիցեն ի վերայ փայտից, եւ հուր մի՛ դիցեն. եւ ես արարից
զմիւսն եզն, եւ դիցեմ ի վերայ փայտից, եւ հուր մի՛ դնեմ.
եւ կոչեցէք դուք ի դիցն ձեր, եւ ես կոչեցից ի Տէր իմ, եւ
եղիցի Աստուածն որ հնարաւորեսցէ հրով՝ նա է Աստուած.
եւ պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն, եւ ասեն. Բարի է
բանն զոր խօսեցար. եւ ասէ Եղիա ցմարգարէսն Բահաղայ.
Ընտրեցէ՛ք դուք զձեզ զմի եզն, եւ արարէ՛ք նախ դուք, զի
դուք բազումք էք, եւ կոչեցէ՛ք ի դիցն ձեր, եւ հուր մի՛ դնէք.
եւ առեալ զեզն զոր ետ նոցա՝ արարին, եւ կոչեցին ի Բահաղ
յառաւօտէ մինչեւ ցմիջօրէ՝ եւ ասէին. Լուր մեզ Բահաղ.
եւ ոչ էր ձայն, եւ ոչ ոք պատասխանի ետ. եւ խոյանային
ընդդէմ սեղանոյն զոր արարին. եւ եղեւ ի միջօրէին՝ եւ
ծաղր առնէր նոցա Եղիա՝ եւ ասէ. Կարդացէ՛ք ձայնիւ մեծաւ,
զի աստուած է. գուցէ խորհուրդ ունի, կամ ի պատերազմ
գնացեալ է, կամ ճանապարհ ինչ է նմա, կամ գուցէ ննջեցեալ
է, եւ զարթուցանիցէ զնա. եւ կարդային ձայնիւ մեծաւ, եւ
խոյանային ըստ սովորութեան իւրեանց ընդդէմ սեղանոյն
զոր արարին, մինչեւ ի ժամ մատուցանելոյ զպատարագն
երեկոյին. եւ ոչ էր ձայն, եւ ոչ ոք պատասխանի ետ, եւ ոչ
ոք ունկնդրեաց. եւ ասէ Եղիա ցամենայն ժողովուրդն. Մերձեցարո՛ւք
առ իս. եւ մերձեցաւ ամենայն ժողովուրդն առ նա. եւ
բժշկեաց զսեղանոյն Տեառն որ կործանեալ էր. եւ առեալ
Եղիա տասն քարինս ըստ թուոյ ազգաց որդւոց Յակոբայ,
առ որ եղեւ բան Տեառն՝ ասելով. Իսրայէլ եղիցի անուն քո.
եւ շինեաց զքարինսն ի սեղան յանուն Տեառն. եւ արար
խրամս շուրջանակի սեղանոյն, որ տարածանէր երկուս չափս
սերմանեաց. եւ կարգեաց զփայտսն, եւ մանրեաց զեզն, եւ
եդ ի վերայ փայտից. եւ ասէ. Լցէ՛ք չորս գաւաթս ջրով, եւ
արկէ՛ք ի վերայ ողջակիզին եւ ի վերայ փայտից. եւ ասէ.
Կրկնեցէ՛ք երկրորդ. եւ կրկնեցին. եւ ասէ. Երրորդեցէ՛ք.
եւ երրորդեցին. եւ գնային ջուրք շուրջ զսեղանոյն, եւ
զխրամսն լցին ջրով. եւ եղեւ ի ժամ մատուցանելոյ զպատարագն
երեկոյին՝ եւ մերձեցաւ Եղիա մարգարէ՝ եւ ասէ. Տէր Աստուած
Աբրահամու եւ Իսահակայ եւ Իսրայէլի, այսօր ծանեայցեն
զի դու ես Աստուած Իսրայէլի, եւ ես ծառայ քո, եւ զամենայն
բանս քո արարի ըստ հրամանի քում. լուր ինձ Տէր, լուր ինձ,
եւ ծանեայցէ ժողովուրդս զի դու ես Տէր Աստուած, եւ դու
դարձուցանես զսիրտս նոցա. եւ անկաւ հուր Տեառն՝ եւ
կերակրեաց զողջակէզն եւ զփայտսն եւ զքարինսն եւ զհողսն,
եւ զջուրսն որ էին ի խրամսն՝ եւ ամենայն ժողովուրդն տեսին,
եւ անկեալ ի վերայ երեսաց իւրեանց ասեն. Տէր նա է Աստուած,
Տէր նա է Աստուած. եւ ասէ Եղիա ցամենայն ժողովուրդն.
Բռնեցէ՛ք զմարգարէսն Բահաղայ, եւ մի՛ ոք ապրեսցի ի նոցանէ.
եւ բռնեցին զնոսա, եւ իջոյց զնոսա Եղիա ի գետն Կիսովն,
եւ սպան զնոսա անդ. եւ ասէ Եղիա ցԱքաաբ. Ելի՛ կե՛ր եւ
ըմպե՛, զի ձայն անձրեւի լսելի է. եւ ելեալ Աքաաբ կերաւ եւ
ըմպեաց. եւ Եղիա ելեալ ի գլուխ Կարմեղոսի՝ եւ խոնարհեալ
դնէր զերեսս իւր ի մէջ ծնկանց իւրոց. եւ ասէ ցծառայ իւր.
Ելի՛ տես զճանապարհ ծովուն. եւ ելեալ տեսանէր, եւ ասէ.
Ոչ է ոչինչ. եւ ասէ. Դարձ՛ եւ ասա՛ ցիս եօթն անգամ. եւ
եղեւ յեօթներորդի անգամին՝ եւ ահա ամպ մի՛ ելանէր ի ծովէ
իբրեւ զբազուկ մարդոյ. եւ ասէ. Ելի՛ ասա՛ ցԱքաաբ. Կապեա՛
զկառս քո, եւ իջիր, մի՛ զանձրեւն կալցի զքեզ. եւ եղեւ
մինչդեռ դարձեալ էր երկինքն ամպիւ եւ հողմով, եւ անձրեւ
մեծ եղեւ. եւ հեծեալ Աքաաբ գնաց ի Յեզրաելիա. եւ ձեռն
Տեառն եղեւ ի վերայ Եղիայ, եւ ամբարձեալ զմէջս իւր՝ եւ
վազեցեալ մարգարէքն ընդ առաջ Աքաաբայ մինչեւ ի մուտս
Յեզրաելիա. եւ Աքաաբ պատմեաց Յեզաբելի զամենայն զոր
արար Եղիա, եւ զամենայն զոր սպան զմարգարէսն սրով.
եւ առաքեաց Յեզաբել առ Եղիա հրեշտակս՝ ասելով. Այսպէս
արասցեն ինձ աստուածքն, եւ այսպէս յաւելցեն, եթէ ոչ
զկեանս քո իբրեւ զկեանս մի ի նոցանէ դիցեմ վաղիւ ի
ժամ այսմ. եւ տեսեալ զայն Եղիա՝ յարեաւ եւ գնաց ըստ
կամաց անձին իւրոյ, եւ եկն ի Բերսաբեէ Յուդայ, եւ եթող
զծառայ իւր անդ. եւ ինքն գնաց ի տեղի մի աւուր մի
ճանապարհի, եւ եկեալ նստաւ ի ներքոյ ծառոյ մի եղեւնոյ,
եւ խնդրէր զանձին մեռանել, եւ ասէ. Բաւական է ինձ այժմ,
Տէր, առ զանձն իմ, զի ոչ լաւ եմ քան զհարսն իմ. եւ
պառկեցաւ եւ ննջեաց ի ներքոյ ծառոյ եղեւնոյ. եւ ահա
հրեշտակ մի՛ հասեալ ի նա՝ եւ ասէ ցնա. Յարի՛ կե՛ր եւ ըմպե՛.
եւ նայեցաւ, եւ ահա ի հնոցի հացի եւ սրուակ ջրոյ ի գլխոյ
իւրում. եւ կերաւ եւ ըմպեաց, եւ դարձեալ ննջեաց. եւ
դարձեալ հրեշտակ Տեառն հասեալ ի նա՝ եւ ասէ. Յարի՛ կե՛ր
եւ ըմպե՛, զի բազում է ընդ քեզ ճանապարհ. եւ յարեաւ եւ
կերաւ եւ ըմպեաց, եւ գնաց զուարակութեամբ զաւուրսն
քառասուն եւ զգիշերսն քառասուն մինչեւ ի լեառն Խորեբայ.
եւ մտեալ անդ ի քարայր՝ եւ ահա բան Տեառն եղեւ առ նա՝
եւ ասէ. Զի՞ ինչ է քեզ անդ Եղիա. եւ ասէ. Նախանձեցայ
նախանձու Տեառն Աստուծոյ Զաբաւովթայ, զի թողին զուխտ
քո որդիքն Իսրայէլի, զսեղանս քո քակեցին, եւ զմարգարէսն
քո սրով սպան, եւ մնացի ես միայն, եւ խնդրեն զանձն իմ
առնուլ. եւ ասէ. Ելի՛ կաց առաջի Տեառն ի լերինն. եւ ահա
Տէր անցանէ, եւ հողմ մեծ եւ զօրաւոր քակտէր զլերինսն,
եւ զվիմունսն խորտակէր առաջի Տեառն. ոչ ի հողմին էր
Տէր. եւ յետ հողմոյն շարժումն երկրի. ոչ ի շարժմանն էր
Տէր. եւ յետ շարժմանն հուր. ոչ ի հրոյն էր Տէր. եւ յետ
հրոյն ձայն հովոյ սաստկագնացի. եւ եղեւ իբրեւ լուաւ
Եղիա՝ ծածկեաց զերեսս իւր ի մանդեայ իւրում, եւ ելեալ
կայր ի դրան քարայրին. եւ ահա ձայն առ նա՝ եւ ասէ. Զի՞
ինչ է քեզ անդ Եղիա. եւ ասէ. Նախանձեցայ նախանձու Տեառն
Աստուծոյ Զաբաւովթայ, զի թողին զուխտ քո որդիքն Իսրայէլի,
զսեղանս քո քակեցին, եւ զմարգարէսն քո սրով սպան, եւ
մնացի ես միայն, եւ խնդրեն զանձն իմ առնուլ. եւ ասէ
Տէր ցնա. Գնա՛ դարձի՛ ի ճանապարհ քո ի տեղի անապատի
Դամասկոսի, եւ գնացեալ օծցես զԱզայէլ թագաւոր ի վերայ
Ասորւոց. եւ զՅեհու որդի Նամեսեայ օծցես թագաւոր ի վերայ
Իսրայէլի. եւ զԵղիսէ որդի Սափատայ ի Մաբողացւոյ օծցես
մարգարէ ի տեղի քո. եւ եղիցի որ զերծցի ի սրոյ Ազայելի՝
զնա սպանցէ Յեհու. եւ որ զերծցի ի սրոյ Յեհուայ՝ զնա
սպանցէ Եղիսէ. եւ թողից ես ի Իսրայէլ եօթն հազարս, զամենայն
ծունկս որ ոչ ծնրադրեցին Բահաղայ, եւ ամենայն բերան որ
ոչ համբուրեաց նմա. եւ գնաց անտի, եւ գտանէ զԵղիսէ որդի
Սափատայ, եւ նա հնձէր զակն. եւ տասն եզք առաջի նորա,
եւ նա ի տասնեւերկրորդում. եւ անցեալ Եղիա առ նա՝ արկ
զմանդեայ իւր ի վերայ նորա. եւ նա եթող զեզս, եւ վազեցեալ
զհետ Եղիայ՝ ասէ. Համբուրեցից զհայր իմ եւ զմայր իմ, եւ
ապա երթիցեմ զհետ քո. եւ ասէ ցնա Եղիա. Գնա՛ դարձի՛,
զի ոչ արգելի քեզ. եւ դարձեալ եկն ի նա Եղիսէ՝ եւ առեալ
զզոյգ եզանն՝ զոհեաց, եւ եփեաց զմարմինս նոցա ի կահս
եզանց, եւ ետ ուտել ժողովրդեանն, եւ յարեաւ եւ գնաց զհետ
Եղիայ, եւ սպասաւորէր նմա. եւ եղեւ յետ աւուրց բազմաց՝
առեալ Եղիա զԵղիսէ ի Գաղգաղայ՝ եւ ասէ. Գնա՛ դարձի՛ ի
տեղի քո, զի ահա Տէր առաքեաց զիս մինչեւ ի Բեթէլ. եւ
ասէ Եղիսէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է անձն քո, եթէ
թողից զքեզ. եւ գնացեալ ի Բեթէլ՝ եւ ասէ ցնա Եղիա. Գնա՛
դարձի՛ ի տեղի քո, զի ահա Տէր առաքեաց զիս մինչեւ ի
Երիքով. եւ ասէ Եղիսէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է անձն
քո, եթէ թողից զքեզ. եւ եկեալ ի Երիքով՝ եւ ասէ ցնա Եղիա.
Գնա՛ դարձի՛ ի տեղի քո, զի ահա Տէր առաքեաց զիս մինչեւ
ի Յորդանան. եւ ասէ Եղիսէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է
անձն քո, եթէ թողից զքեզ. եւ գնացին երկոքեան. եւ
յիսուն այր ի մարգարէիցն գնացին, եւ կացին ընդդէմ նոցա
ի հեռաստանի. եւ նոքա կային ի Յորդանան. եւ առեալ Եղիա
զմանդեայ իւր՝ եւ ծալեալ զարկ ի ջուրսն, եւ բաժանեցան
ընդ այս եւ ընդ այն, եւ անցին երկոքեան ի չորութեան. եւ
եղեւ իբրեւ անցին՝ եւ Եղիա ասէ ցԵղիսէ. Խնդրեա՛ զինչ
կամիս առնել քեզ յառաջ քան զառնուլ զիս ի քէն. եւ ասէ
Եղիսէ. Եղիցի ինձ երկու մասունք հոգւոյ քո. եւ ասէ. Դժուար
արարեր խնդրել. եթէ տեսցես զիս առնուլ զիս ի քէն՝ եղիցի
քեզ որպէս ասացի. եւ եթէ ոչ՝ ոչ եղիցի. եւ եղեւ մինչդեռ
գնային նոքա ընդ ճանապարհ՝ եւ խոսէին, եւ ահա կառք հրեղէնք
եւ ձիք հրեղէնք բաժանեցին զերկոսեան, եւ ելանէր Եղիա
ի մրրկի յերկինս. եւ Եղիսէ տեսանէր, եւ աղաղակէր. Հայր
իմ, հայր իմ, կառք Իսրայէլի եւ հեծեալք նորա. եւ ոչ
տեսանէր զնա այլ եւս. եւ բունեալ զհանդերձս իւր՝ պատառեաց
զնոսա երկուս պատառս. եւ վերացոյց զմանդեայ Եղիայ որ
անկաւ ի նմանէ, եւ դարձաւ, եւ կայր ի գետեզերին Յորդանանու.
եւ առեալ զմանդեայ Եղիայ որ անկաւ ի նմանէ՝ եհար ի ջուրսն,
եւ ասէ. Ո՞ւր է Տէր Աստուած Եղիայ. եւ ինքն եհար ի ջուրսն,
եւ բաժանեցան ընդ այս եւ ընդ այն, եւ անցին Եղիսէ. եւ
տեսին զնա որդիքն մարգարէիցն որ էին ի Երիքով ընդդէմ
նորա, եւ ասեն. Հանգեաւ հոգի Եղիայ ի վերայ Եղիսէի. եւ
եկին ընդ առաջ նորա, եւ երկիր պագին նմա ի վերայ երեսաց
իւրեանց ի վայր. եւ ասեն ցնա. Ահա հարիւր հոգի ծառայք
քո, եթող զնոսա եւ գնասցեն, եւ խնդրեսցեն զտէր քո. գուցէ
առեալ զնա հոգի Տեառն՝ եդ զնա ի վերայ լերանցն կամ ի
վերայ հովտացն. եւ ասէ. Մի՛ առաքէք. եւ ամաչեցուցին
զնա մինչեւ ասաց. Առաքեցէ՛ք. եւ առաքեցին հարիւր հոգի,
եւ խնդրեցին զնա երիս աւուրս, եւ ոչ գտին. եւ դարձան
առ նա՝ եւ նա նստէր ի Երիքով. եւ ասէ ցնոսա. Ոչ ասացի
ձեզ զի մի՛ երթայք. եւ ասեն մարդիկ քաղաքին ցԵղիսէ.
Ահա բնակութիւն քաղաքիս բարի է, որպէս տեսանէ տէր
մեր, եւ ջուրք չարք, եւ երկիր ապականեալ. եւ ասէ Եղիսէ.
Առէ՛ք ինձ սկիհ նոր, եւ արկէ՛ք անդ աղ. եւ առին եւ
բերին ցնա. եւ ելեալ Եղիսէ ի ջուրսն՝ եհան զաղն անդ, եւ
ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. Ես բժշկեցի զջուրսդ, եւ ոչ ասի
անտի մահ եւ ապականութիւն. եւ բժշկեցան ջուրքն մինչեւ
ցայսօր ըստ բանի Եղիսէի զոր խօսեցաւ. եւ ելանէր անտի
ի Բեթէլ. եւ մինչդեռ նա ելանէր ճանապարհաւ՝ մանկունք
մանկամարդք ելին ի քաղաքէն, եւ ծաղր առնէին նմա, եւ
ասէին. Ելի՛ հերաբաց, ելի՛ հերաբաց. եւ նա դարձեալ նայեցաւ
զհետ նոցա, եւ անէծս արար նոցա յանուն Տեառն. եւ ելին
երկու արջունք ի մէջ անտառին, եւ պատառեցին ի նոցանէ
քառասուն եւ երկու մանկունս. եւ գնաց անտի ի լեառն
Կարմեղոսի, եւ անտի դարձաւ ի Սամարիա.

Գ. Թագ. ժզ. Եւ Յորամ որդի Աքաաբայ թագաւորեաց ի Սամարիա
ի տասնեւութերորդում ամի Յովսափատայ թագաւորի Յուդայ,
եւ թագաւորեաց տասներկու ամս. եւ արար չարութիւն առաջի
Տեառն, բայց ոչ իբրեւ զհայր իւր եւ զմայր իւր. եւ հեռացոյց
զկուռս Բահաղայ զոր արար հայր իւր. բայց զմեղսն Երոբովամայ
որդւոյ Նաբատայ զոր մեղուցանէր զԻսրայէլ՝ ոչ հեռացաւ
ի նոցանէ. եւ Մեսա թագաւոր Մովաբու էր անասնապետ, եւ
մատուցանէր թագաւորին Իսրայէլի հարիւր հազար գառունս
եւ հարիւր հազար խոյս ընդ բուրդս. եւ եղեւ յետ մահուան
Աքաաբայ՝ ապստամբեցաւ թագաւորն Մովաբու ի թագաւորէն
Իսրայէլի. եւ ելանէր Յորամ թագաւոր յաւուրսն յայնմիկ ի
Սամարիայ, եւ հանդէս արար զամենայն Իսրայէլ. եւ գնացեալ
առաքեաց առ Յովսափատ թագաւոր Յուդայ՝ ասելով. Ապստամբեցաւ
թագաւորն Մովաբու ի ձենջ. եկիր ընդ իս ի պատերազմ ընդ
Մովաբ. եւ ասէ. Ելից. ես իբրեւ զքեզ, եւ իբրեւ զժողովուրդ
քո, եւ իբրեւ զձիս քո. եւ ասէ. Ընդ որո՞վ ճանապարհի
ելցուք. եւ ասէ. Ընդ ճանապարհ անապատի Եդովմայ. եւ
գնացին թագաւորն Իսրայէլի եւ թագաւորն Յուդայ եւ թագաւորն
Եդովմայ, եւ շրջեցան ճանապարհ եօթն աւուրց. եւ ոչ էր
ջուր հանդերձ բանակին եւ անասնոց որ ընդ նոսա. եւ ասէ
թագաւորն Իսրայէլի. Վա՛յ մեզ, զի կոչեաց Տէր զերիս
թագաւորս տալ զնոսա ի ձեռս Մովաբու. եւ ասէ Յովսափատ.
Ոչ է աստ մարգարէ Տեառն, զի խնդրեսցուք զՏէր առ նա.
եւ պատասխանի ետ մի ի ծառայից թագաւորին Իսրայէլի՝
եւ ասէ. Ահա Եղիսէ որդի Սափատայ ի Մաբողացւոյ, որ
ջուր ածանէր ի ձեռս Եղիայ. եւ ասէ Յովսափատ. Ունի
զբան Տեառն. եւ իջին առ նա թագաւորն Իսրայէլի եւ
Յովսափատ եւ թագաւորն Եդովմայ. եւ ասէ Եղիսէ ցթագաւորն
Իսրայէլի. Զի՞ ինչ է ինձ եւ քեզ. գնա՛ առ մարգարէսն հաւր
քո եւ առ մարգարէսն մաւր քո. եւ ասէ թագաւորն Իսրայէլի
ցնա. Մի՛ զի կոչեաց Տէր զերիս թագաւորս տալ զնոսա ի
ձեռս Մովաբու. եւ ասէ Եղիսէ. Կենդանի է Տէր զորոց կայ
առաջի նորա, եթէ ոչ զերեսս Յովսափատայ թագաւորի Յուդայ
երեսայի, եւ ոչ տեսանէի զքեզ. եւ արդ առէ՛ք ինձ նուագիչ.
եւ եղեւ մինչդեռ նուագէր նուագիչն՝ եւ ձեռն Տեառն եղեւ
ի վերայ նորա. եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. Արարէ՛ք ի ձորոյդ
զայն ձորս ձորս. զի այսպէս ասէ Տէր. Ոչ տեսանիցէք զքամի,
եւ ոչ տեսանիցէք զանձրեւ, եւ ձորն այն լցցի ջրով, եւ
արբցէք դուք եւ անասունք ձեր եւ գազանք ձեր. եւ աչք
այս չնչին է առաջի Տեառն, եւ մատնեսցէ զՄովաբ ի ձեռս
ձեր. եւ հարցէք զամենայն քաղաքս ամրաշէնս, եւ զամենայն
քաղաքս ընտիրս, եւ զամենայն ծառս պտղաբերս կտրեսջիք,
եւ զամենայն ակունս ջրոյ խցեսջիք, եւ զամենայն վիմունս
ընտիրս ի վէմս ածեսջիք. եւ եղեւ առաւօտուն ի ժամ
մատուցանելոյ զպատարագն՝ եւ ահա ջուրք գային ճանապարհաւ
Եդովմայ, եւ լցաւ երկիրն ջրով. եւ ամենայն Մովաբ լուեալ
թէ ելին թագաւորքն պատերազմել ընդ նոսա՝ ժողովեցան
ամենայն որ կրէին զինս, եւ յերիցս ամենայն որ ելանէին
ի զէնս, եւ կացին ի սահմանի. եւ կանուխ յարուցեալ առաւօտուն
ծագեաց արեգակն ի վերայ ջրոցն, եւ տեսին Մովաբացիքն
զջուրսն ընդդէմ կարմիր իբրեւ զարիւն. եւ ասեն. Արիւն է
սուր, եւ սրով կոտորեցան թագաւորքն, եւ սրով եհարին
զմիմեանս. եւ արդ Մովաբ ի յաւար ելցէ. եւ եկին ի բանակ
Իսրայէլի, եւ յարուցեալ Իսրայէլ եհար զՄովաբ, եւ փախեան
յերեսաց նոցա. եւ զքաղաքսն կործանեցին, եւ զամենայն
ընտիր վիմունսն ի վէմս ածին, եւ զամենայն ակունս ջրոյ
խցեցին, եւ զամենայն ծառս պտղաբերս կտրեցին, մինչեւ
ի Կիր-Քարաս թողին զվիմունսն նորա, եւ շրջեցան զնոսա
նետաձիգքն, եւ հարին զնոսա. եւ ոչ կարացին ելանել ի
վերայ նոցա. եւ տեսեալ թագաւորին Մովաբու զի զօրացաւ
ընդդէմ նորա պատերազմ՝ առ ինքն եօթն հարիւր այր սրակիր
հարկանել զթագաւորն Եդովմայ, եւ ոչ կարացին. եւ առեալ
զորդի իւր զանդրանիկ որ թագաւորէր փոխանակ նորա՝ եւ
մատոյց զնա ողջակէզ ի վերայ պարսպին. եւ եղեւ բարկութիւն
մեծ ի վերայ Իսրայէլի, եւ կացին ի նմանէ, եւ դարձան ի
տեղի իւրեանց.

Գ. Թագ. ժէ. Եւ ասէ Եղիա Թեսբացի՝ ի բնակչաց Գաղաադայ
առ Աքաաբ. Կենդանի է Տէր Աստուած Իսրայէլի, յոր կայ
ես առաջի նորա, եթէ ոչ իցէ ամս սոքա երկիր անձրեւ եւ
ցօղ, բայց ըստ բանի բերանոյ իմոյ. եւ եղեւ բանն Տեառն
առ նա՝ եւ ասէ. գ. Գնա՛ ի կողմանէ արեւելից, եւ պահեա՛ զանձն
առ վտակաւ Քորայ, որ է ընդդէմ Յորդանանու. եւ եղիցի
ի վտակին՝ եւ ես հրամայեցի զագաւնեաց սնուցանել զքեզ
անդ. եւ գնաց Եղիա, եւ արար ըստ բանի Տեառն. եւ գնաց
եւ բնակեցաւ առ վտակաւ Քորայ, որ է ընդդէմ Յորդանանու.
եւ զագաւնիքն բերէին նմա հաց առաւօտ եւ միս, եւ նոյնպէս
հաց եւ միս իրիկնոյ, եւ ի վտակէն ըմպէր. եւ եղեւ յետ աւուր
ոմանց՝ ցամաքեցաւ վտակն, զի ոչ եղեւ անձրեւ ի երկրի.
եւ եղեւ բանն Տեառն առ նա՝ եւ ասէ. դ. Յարի՛ գնա՛ ի Սարեպտա
Սիդովնացւոց, եւ բնակեսցես անդ. ահա ես հրամայեցի անդ
կնոջ այրւոյ սնուցանել զքեզ. եւ յարեաւ գնաց ի Սարեպտա
Սիդովնացւոց, եւ եկն ի դրունս քաղաքին, եւ ահա անդ կին
այրի հաւաքէր փայտս. եւ կոչեցեալ առ նա ասէ. ե. Բե՛ր
ինձ սակաւ ինչ ջուր ի սափորի՝ եւ արբից. եւ մինչդեռ գնայր
առնուլ՝ կոչեցեալ առ նա ասէ. զ. Բե՛ր ինձ եւ պատառ հացի
ի ձեռին քում. եւ նա ասէ. Կենդանի է Տէր Աստուած քո, եթէ
ոչ իցէ ինձ հաց, բայց միայն ի բուռն ալեւրոյ եւ սակաւ ինչ
իւղոյ ի սափորի. եւ ահա ես երկու փայտս հաւաքեցի, եւ
մտից եւ արարից զայն ինձ եւ որդւոյ իմում, եւ կերիցուք
զայն եւ մեռանիցուք. եւ ասէ ցնա Եղիա. Մի՛ երկնչիր, մտի՛
արա՛ եւ արա՛ ըստ բանի քում. բայց արա՛ ինձ նախ ի նմանէ
հաց սակաւ մի, եւ ապա արա՛ քեզ եւ որդւոյ քում. զի այսպէս
ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Սափորն ալեւրոյ մի՛ սպառեսցի,
եւ իւղոյ ի սափորի մի՛ պակասեսցի, մինչեւ ցաւուրն

Եղիայի սրբեալ պահօք. զի սեպհական
աճմանին լուսոյն արժանասցուք հո՛
գւով. ա՛ւ. Ո՛վ յաւր պահօք շըր
մարտուե՛ եղջուր ի լեռնէն փորձուե
ընդ ի պատերազմել ընդ Աշխատանսն.
զի յաղթեսցուք նոքա՛ւ. ա՛ւ.

Ո՛ստոհածանի՛ն դերապետին քերո՛ղ
բեխից՝ բանին բարձօղ՝ որ զամենայն
կրկ զօրութի՛ւն. բամբեխասեա՛ սուրբ
վասն մերոյ փըրկո՛ւթեան։

Ա՛ծր սրբա՛ւթե՛ բարձրապետն սերո՛
բեխից՝ զանսո՛ւն ինքեան ի քե՛զ կրե
լոյ ծադեցեր զմեզ աշխարհի. բամ։

Ա՛մե՛ն ձեռամբ որ զամենայնս ստեղծի
ի քէն եաւ՛ր նախանձ մեզն եւայ՝ բամ։

Հարեր երկնային ամպսաեղոյ. բամ։

Ա՛ստո՛ւծ արդա՛ր. մեր հաստատեցեր
խոհ դատաւոր բնութե ըզ Հիսուս մեր Տր.
ընդ հրեայս սրամբ դատել զանձինս իրաւ
ամբք եւ արդարութի՛ւ։ խնայեա՛ ի
մեղ որ ապաշխարե՛։ Ա՛մէն երկնաւոր

կենդանական դործոնքեր բարեւոց ընտ-
կենդանացուի վիճակելոց մեղջէ .
բար մեզ . ու յարուցէ զոր ոչնոյն քաղաքոյ .
մէն նոր ադամոյ . վասն . կենդանու-
կենդանացուի անվախճանութեան ի նմա՛ն-
ղջոյն իւր մարդն արդարանալ . յոտով
զայն ի խաչին սպանեալ . նորոգելով
փրկիչ . Ալ ընդէնն մարդկան մեր մե-
վան ոմն զի թա՛ի մի՛ղ մնալոյ մեր .
թեն՝ համբերելոյն՝ ի խաչի վարդեն մեր .
տուծոյ . խնայողեցեր ի հոգոյդ՝ ընտ-
հօր ու հոգւոյն . զրիստո՛ս ոդի այս
Ալ փրկանիկս ինչ՝ շատակա՛ց ընդ ա
մըս մարմնո՛վ . խնայեցա՛ւ .
հոգւոյս կամաց՝ հնազանդել ընդ հիմ
ձեզ զարդարութի՛ն . ամէն զօրուն
ըզմեզ . ու յարուցէ զոր յաղագս մեր
Ալ մահո՛ւամբ մարմնոյ զո մեռանելոյն
Թուէ ու յօդուած իմնէ միտքո՛վ . խնա
իմէն զհա՛գիս մեզ՝ ըզ . մարգութա զը
տարին զո ակնե՛ղեցոյ . զայրի՛ եղեալ

Ե

Ծաղ

Օ՛ստրաճէն յաւիտե՛նից ։ ը։
ցե՛ք։ բար։ Ինձ ըզնո՛ր օրհնեսցե՛ս ։
Տի՛ւք և գիշե՛ր ըզ ընտր օրհնե՛ս
նեցի՛ք բարձր արարի՛ք ը՛ղ նա յա՛ւն
տակի՛ն օրհնաբա՛նէի՛ն։ Ա՛զ տո՛ր օրհ
ղըբ՛նաւորին · ընդ ջուրս ո՛ւժ հրեշ
հրոյն · զըսպա՛նողին արհամա՛րհեցին
զուի՛ն օրհնո՛ւե՛ն ։ Ձ իշուկի՛ն ըզբօ՛ղ
կունքն ո՛ր գըտի՛ն զօդնո՛ւթի՛ւ յօ
փո՛ւթ · ի՛նչո՛ւրն ընկերցի՛լ պահէ՛լին մանն
հուրեաղ յա՛ւն ։ Ա՛ղէ՛ո՛ղ զօրո՛ւթ
կեցո՛ւածես ըզ մեզ · առա՛ւե՛լ փառա՛
ցո՛ւր ըզքեզ մերո՛յ աչա՛ · որ խնա՛ղո՛ւե՛
ա՛յլ ըզքեզ փրկիչ յո՛ւսացե՛լոցս ի՛ քե՛զ։
երկնի՛ւ և երկրի՛ ։ Ա՛ղաչեմք ըզքե՛զ
խրախա՛ճ յանձինս մե՛ր ըզ թշո՛ւո՛ր
Տէ՛ր երկնի՛ւ և երկրի՛ աղերս և՛ յայս մեր ։
ըեցո՛ զնս յօրոտա՛յքէ՛ն մեղաց՝ և ո՛ղո՛ր ։
Ա՛պրեցո՛ւցիչ իմ և փրկի՛չ իմ ա՛տ
զնս յօրոտա՛յքէ՛ն մեղաց՝ և ո՛ղո՛ր ։
Պա՛ւե՛ա յա՛յս և ապաւէ՛ն իմ զերծո՛

Ա Ամէնամեծ յանցանքը ծանրաբեռ-
նել է անձն իւր. միմիայն քեզ մարդա-
սիրի ապաշխարողական ինձ ասէ Ծ։
Ի՛մ զեմանդը արտասուաց և հառաչան
նզա սէր լսէին իմոյ. անդադար հոսցեմ
բառնալովն քաւեա զիս ասէ Ծ։
Ի ազգատոհմի մարդասէր ընտրեա՛ զիս
զիւրոնէն իմոյ յանցանս նոցա. զի սո՛ւտ եղեզ
միայն պաշտաւիմ. քա՛ւ։

Ա՛ր խաբեաւնդրա բնակիւաղեաս և իմ
քեզ նմա ապա՛ւինեալ. արդ ծգ ամ
օրհնեն զքեզ։ Ա՛ր մեղուցեալ հովիւդ
ես դարձի իմիջն ըզցասո՛ւմն քո՛.
արու Ա՛ր ծարաւեցող աղբիւրդ ես
և քաւիչ ես մեղաւորաց. արարո՛ւ
Ա՛ր յանխոնա՛ն Օրհնել ես յա՛լ
տեա՛ն։ Ընդ ծհարցն և ամ յաւիտից՝
օտ։ Ա՛ր նահա՛ն իմոյ քերծ եղից. զոլեղ
ա՛ռատաւել բարձրցել ես յա՛լիտեա՛ն։
Ա՛զգեր օրհնեցէ՛ք բարձր արարչի՛ք Ա
տե՛ր յաւե՛ն։ Ա՛ն զոլեղ ա՛նամահ. քա՛ւ։
Ա՛նբաւեա՛նն յաղթո՛ւ փա՛ռաց. քա՛ւ։

Ո՛ր մարդասէրք՝ որ զմնաքատուրն այս
դարձցեն՝ քաւեսցի ինձ ընդ ետուրս
Ո՛ր քաղցին՝ հանդերձեսցի՛ զի զերծանիցեն
ցանկն ի՛ քեզ բնչ՛ընկեցեր՝ քաւեսցի
Ո՛ր բանին՝ հրամանն քո զանդամա-
լոյծն առողջացուցեր՝ քաւեսցի
Ո՛ ըստլծանք եղիկնիդ Հոգևոր եղ
դուխ ի՛ ձայն հնչմանդ՝ զքեզ փրկեն
Ո՛րիցատ տեսակ բանսաւոր Հօտի՝
ձայնիդ երդո՛ղ զքեզ փառաւորեն
Ո՛ՅՈՐ ՀԱՅՐ զի Հանապազ օրհնելիք՝
որ խաչեցաւ՝ Հաղ ես փառաւորեալ
Ո՛ր յամի ցուցեր ընդամ սքանչելի տ
և ի բարձրից փառաւորեցար երրեակ
միութեն՝ զքեզ ընդ օրհնաբանեալն
բարեբանե՛ք ։ Ո՛ր ընդ բոլորքեալ
ըմբռեալն ի՛ցօղ փոխեցեր՝ և զարդե-
լեալն ինձ ո՛ր պահպանեցուցեր ։
զքեզ ։ Ո՛ր ընդառնուն ի՛ թագաւորին
խորհակեցեր ։ և զյուսացեալսն ի՛ ջո-
րելդ զքո փառաւորեցեր ։ զքեզ ։

դաժան փառաբանութեան, Ո՛ւրախութեամբ
թիքն՝ քեզ երեքտասնեակ կանչ յանդ
ոչ ինայիր ոչ զօրութեանդ զինուորդ
ոչ ընկալար Հռոմեասիրի և զի՝
դեմ քո նշխար՝ ոչ խնայեցեր ընձեռ
Այլ զառաջնոյսդ զայս ընդունեաւ մեղ՝
ուրաց՝ և զի մն՝ Այլ զառաջնոյսդ
Ո՛ր հառաչմամբ ձայնիւ ապաիեոյն՝
ժանիք ըզձայն՝ մեղուցելոյս ընդունիցի՝
Ո՛ր զի մն ապաշխարութեան առաւ այր
առ ընկալար փրկիչ մարդասիրապէս
Այլ զաւազակ և կընդէն պղատոսի՝
զատարծունք երկնից՝ ըզնա ան՝
Այր յաչէ փառաց աճուրեն՝ դժոխ՞ն
Ո՞րպէս ընդ օրհնեցեալ՝ բարձր՝
բար ընեբանեալն ի չարեշտակաց՝ ըզ
Ընդ անեղտսիր օրհնեցեալ՝ բարձր՝
Ո՞րպէս ընդ օրհնեցեալ՝ բարձր՝
Գոլոթայ ան՝ ընդ օրհնեցեալ՝ բարձր՝
բարձր ապարիչ յաւիտեան՝
Գոլոթայ ընդ օրհնեցեալ՝ բարձր՝

ՆԵՐ Տ՚ՅՐ ՁԱՂԱՉՆ ԻՄ

ղոնի յանցանաց իմոց։ մի՛ անտես առ-
ո Ընդ ինձ առաջի՛ քո և խնդրեմ զքեզ
քեզ թագաւոր փառաց ընդ քո։
Ընդ ինձ առաջի՛ քո և խնդրեմ զքեզ
աղաչեալ եմ օրհնութ՚ի։ զովեցին ըզ
Ա՚րդեին մանկունքն ի մեջ հնոցի՚ն
հաբէն հոգմաբեր ցօղովն ընկղմեալ եւ
նան իձեռաց անօրինաց։ հինգեցեր ըզ
Ա՚ր իջեր ի՚նոցն փրկեցեր զմանկունս
աւրհնեալ ընդ հանապազ օրհնաբանեմ զքեզ։
առներ ըզմեզ ո՚ր աւր։ Ա՚զատ Ա՚զգ քո գ
սիրեցեալ խնդրեմ ի քէն։ մի՛ անտես
լինիր յաղաչանաց իմոց։ Ա՚ստուած
յամենայն ամենեցուն ես յայտնի։
Ա՚ր երկնայնոցն եւս յայտնի։ Ա՚ր
ի՚ր ամենայն մեղուց փրկեալ
Ա՚ղաչեմ զքեզ տ՚ՅՐ ՁԱՂԱՉՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆԵՍ
ԲԱՐՁՐԵԱՆՑ ԱՅՍՈՒՀԵՏՈՒ։
զօրան ըզ գոչեմ առաջի՛ քո։ փա՛ռք
նոսի՛ն։ փոխանակիւք ընդ ըմբերն
լոյս։ Ա՚՛ն մի՛ք հանդիսակիցք ընդ
ասելո՛վ։ փա՛ռք վերուծ ադոլիդ ըզ
Ա՚ղբիւրն ի՚մ դաստ։ փառաբանեն

դանիել մղծիեր մա՛ր աշ՝ ապրե-
ցու-
ար աշ Հարցըն մերց։ Արգարէն
ղայս և զհատար իսկզբանէ՝ օրինեալ ես
Տէր աշ՝ ար հատուսեցըր ըզ
Տէր աշ ի մեր։ ար միայնդ ես վատա
Հանապազ օրհնեմք ըզքեզ անհատա-
նել փրկիչ՝ ար մի՛այնդ ես վատա
սիրեմ աշ ար յաղթող ես
ղայս և զհատար իսկզբանէ՝ օրինեալ ես
ապրեցայ՝ և ի գաղանի նեամէց բան-
ասարկուէն վիրաւորեցայ։ մի՛ ան։
Ա՛ղաղակեմ որպ մեքսաւորն և հե-
րա՛մ զարհատա՛ս իմ առ քի՛ զի ոպ պրե-
նիկն։ մի՛ ան։ Յաներևոյթ թշնամոյն
Ա՛ղաղակեցի՝ և ի գաղանի նեամէց բան-
ասարկուէն վիրաւորեցայ։ մի՛ ան։
(՚) Ա՛ղաղակեցի՛ ըզ՚ար յերկինս զօրք
և ա՛մ հրեշտակք՝ ար հոգիքդ ե՛ք
հա՛ղկատարս թե՛ սպասաւորիչք ան։
(՚) Ա՛ղաղակեցի՛ ըզ՚ար յերկրե՛ կա՛ս և
ամենայն կայսուածք։ ար տեսանիդ ե՛ք բա
հատր հօտ փառաբանիչք ան։
(՚) Ա՛ղաղակեցի նոր երգեցո՛ք ան եկե
ղեցիք սրգ՝ ար որդիդ ե՛ք վերին
սիրելի օրհնաբանիչք տեառն։
Հանապազ օրհնեմք ըզքեզ անհատա-
նել փրկիչ՝ ար միայնդ ես վատա
Տէր աշ ի մեր։ ար հատուսեցըր ըզ
ղայս և զհատար իսկզբանէ՝ օրինեալ ես
ապրեցայ՝ և ի գաղանի նեամէց բան-
ասարկուէն վիրաւորեցայ։ մի՛ ան։
Յաներևոյթ թշնամոյն Ա՛ղաղակեցի
նիկն։ մի՛ ան։ Ա՛ղաղակեմ որպ մեքսաւորն և հե-
րա՛մ զարհատա՛ս իմ առ քի՛ զի ոպ պրե

արդիւնք միայն արդիւնք. ի յաղթ
իւրաքանչիւր ժամ։ Զովեմք զքեզ
(՝) Երկնեալք ընդքեզ հայր ամենայն ։
մեծ եւ բարերար Աստուած։
մանք կարդամանութեամբ Աստուած ։ փրկ
ձայնի։ բազ։ Ապաւորին հառաչ
առաքեալ փրկի Աստուած. քանանացոյնն ըզ
բազմամեղիս ողորմեաց։ Ընդ ազգակիցս
Նինականիմ առաքեալ քոյ Աստուած ։
երկրէն ։ առելով ընդ
ընդ հրեշտակս
աղօթիւք ։ ընդ մանկանէն ի հնոցին։ Օ
։ բոլորգրեալ ընդ հուրըն չհնոցեն
դիշերի եւ յամ ժամու՝ ընդնա անդա
ձայնի։ սրօքեալք և մարդկամբ։ ի
ցանեմք։ Որ խոտ օրինի անդադար
Ընդնա անդադար բանգրացու
ցոց զօրհնաբանեա ի ձեռաց մահու։
ցին իբաբելոնի։ Խորհր ապրիք զայդ
հայոցն մերոց յաւիտենից. որ ապրե

Խաչեցանք ընդ քեզ Տուիր ձրի
մանչ՝ ի յայտ.

Ո՛ր զերիս մանկունան ի Տրոյն փրկիչ ցեր · ցուցանելով զ զօրութիւն աննիւթ բնութեդ · ընդ քեզ օրհնեմք ասեմ ։

Ո՛ ն երանաւէտս ուխտին՝ որ Տաճան եղեալ վքրկեա զմեզ յաւիտենական հրոյն · ընդ քեզ օրհ · Օ՛ որ տեսեալ հրոյն յինքնեան զպատրօդ · ևս զայրեցօղ բնութիւն անիւթ զանէր · ընդ քեզ ։

Ի՛ զեր օրհնեցեալ բարձր պարարեալ ընդ նոս յաւիտեան Գիւրեր ՃՈՒԹԵՐ ընդ ընտր օրհնեցո՛ցեալ · բարձր ար · Խարեայ ընդ ընտր օրհնեսցէ՛ · Օ՛ աստուածն յաւիտեան՝ ՆԻՒԹ · բարձր ։

Ա՛ղաւեա ինձ քեզ · ոգւոյմբ քո զոր մեծաւ ձօ · զի կարծա եմ ես շնորհի քո և պաղատեցեայն · ողորմեա և լուր ինձ բազմամեղիս · Ա՛ ուր տու ձայնի ի՛ զբաղեալն · ևս ցաւագին պատա

ԱՂԵՐՍԱՏԻՍ։ Ա՛ղբեր աղաչեմք զքեզ
ի քո ողորմածութենէդ. զի մի՛ զրկեսցես
զմեզ ի փրկութենէդ ամենողորմ հոգւոյ
քում միամտի պահես զիս արա՛ յիշել. և
զքեզ կարդամիք յօդնաձի՛ որ անդ
ես հոգւոյն յաւիտեանս ամէ՛ն։

Ա՛ղբեր հոգւոյն յաւիտեանս ամէ՛ն։
Ա՛ղբեր կարդամիք յօդնաձի՛ որ անդ
քեզ միամտի պահես զիս արա՛ յիշել. և
զքեզ աղաչեմք զքեզ ողորմածութենէդ
ի քո փրկութենէդ. զի մի՛ զրկեսցես
զմեզ ԱՂԵՐՍԱՏԻՍ։ Ա՛ղբեր աղաչեմք զքեզ

Յաւր զանազանեալ ընծայ երկեր
ղեցի · զրամխան աճապանելոյ
ծաղկեալ · յորմէ տրեսաս մեզ
տուելոյն անանձնուրեան տէր գրիգորիոս ·
և պատուական խորհրդոյ ընկալ տիեզերս
ամէն · Խնդրեսնակ ողիոզաբեր ձկնա
բիւր որթոյն · մշակեալ հայրական աճ
ապէն ազգէն · յորմէ բղխեցք բաժանին
ուրախարար տրամեցելոյ աղբիւր · որով
արբեալ ընդ մեղեցաք ուրախութեամբ
հոգևոր · Պատմանաբերն էր հընչումն
հարանցն և հողմոյն · ձառագայթեալ
հրով աճապն և հոգւոյն · որով հաղեցաք
սաքրն կուսապաշտութեն հիւսիսաբնակ

ալանց՝ · և եղեն ծաղկեալք ի ծոյլին
գիտուքիւն։ Զրահիա նորազուարճ
պնիեալ յՏէրէ հոյոց՝ բազմաջան քրդ
տակք աւր գրիգորիոս՝ · արբեր խմոս
կոյ հասանան քաջութեն ճշմարիտ բանիւն՝ ·
ծաղիկաբեր լըցեալ հրաշագեղ սրբո
հիք։ Ա՛րիանոյին ըսյս ծագեալ ի յերկի
րի ցուցաւ՝ պայծառասցեալ փայլմամբ
ի յարեւմտից կէտից՝ որպէս հեղեցաւ
խաւար թանձրամած հայհոյութեանցն
ազգի՝ և աւերին ըզ լոյս շնորհաց աբ
նուքն։ Օ՛ջուց հրեղինաց անմար
մանիկն դասուց՝ պարսիցեալ ցնծա
ընդ Տէրանիւք քնուեաց՝ որ ընծայեց
ան այ զաւր գրիգորիոս՝ որպէս ընդ
ի փառս ուղղասլաց Հաւրդ մանկիկնք
Հ՛ակաճն բարւոյն՝ կերպասարս բար
եաց՝ · Հոլանապետ բարւ աւր գրիգո
րիոս՝ · քաղցրագայն հնչմամբ գաւրդու
ցիչ մարգարէ Հօսիա՝ · ժողովեալ ի Հօ
ձիմարիա Հովիւ ին։ Ի՛նարեալ յայ
ժանայծեայսն անբիծ՝ · քարոզով ձըշ

մարիամ աշ բանին. ընծայեցեր անձ այ
նոր ժողովրդի մկրտել. հրաւիր
զհաւատ ի փառս վերնոյն սիօնի։
Հանդ պարծանաց արշակունեաց կաղ
մեալ. առաքելական վարուք ար զրի
գիրիսոս. յօրինեցաւ բազմադոյն ա
կամբք հանդիսից նահատակուն. վայե
լուչ պճնակ հիւսեալ ընդ եկեղեցոյ։
Յառանդորդ եղեր հայրենի սեփհա
կան հօտին. վիճակեալ թադէոսի նո
առաքելոյն. պարգեւատան զաւակ կեն
դանի նըշխարաց նորին. շահեալ շնո
հաց աղօթիւք հոյցեալ։ Ի միջաբեր
արմատոյ վարդ կարմրերփնեան ծաղ
կեալ. առաքելաշնորհ ար զրիդ սիսու
անուշահոտ բուրմամբ լցեր զերկիր
ասուն ես. յոյսանկըլալ խաչիդ երկնա
գիտուեր։ Ի հաստատուն ծաղիկ ի
յերկրի ցուցար. բերթիկն հոգեւոց մե
ծաց ար զրիդ նորա. քաղցրաբուրմնակ ար
մատենի ի տանն այ արմկեալ. պարար
ապեցեալ ազատիլ հոտառոյ մանկամբք։

Ով Հայր
ողորմեա՛ք. շնաւորիչ Հոգւոյդ մերոց
Զայնիկ մաղթանաք ի քո յիշակս քո
ամէն։ Ով Հայր ողորմեա՛ք ի քո
Հոգւոյդ սրբոյ։ Ով Հայր ողորմեա՛ք
ի քո սրբոյ եկեղեցի՛ ի վեր՛ս ողջոյ
խնամեա՛ք քո՛ մկրեցեալ. որով ցընծայ
րիս՝ զայսականսն ջերմեռանդաց տո՛ն
բազմաշխարհեայ նահատակ սուրբ զրիգո՛ր
խոստովանո՛ղ քո՛ Աշմարիտ վկայ։
Ով Հայր ողորմեա՛ք ի քո սրբոյ
Հոգւոյդ սրբոյ։ Ով Հայր ողորմեա՛ք
ի քո սրբոյ եկեղեցի՛ ի վեր՛ս ողջոյ
խնամեա՛ք քո՛ մկրեցեալ. որով ցընծայ
րիս՝ զայսականսն ջերմեռանդաց տո՛ն
բազմաշխարհեայ նահատակ սուրբ զրիգո՛ր
խոստովանո՛ղ քո՛ Աշմարիտ վկայ։

հայր դրիդորիոս՝ կապիճա երկաթիս
ծանուցանա և դառնամկըսիճա կախաղա
նոք ընկալան՝ դեռանամածեալ ծըն
րադրութ ծունկք մարմնոյ քո սբ՝
Ո հիւոք հաստատոյ ընդ ծով շիր ան
ցեր՝ վշտակիր մարմնովըր դրիդորիոս
տանջեալ չարդեցան ածակիր բարձք
անդամոց քոց սբ՝ ի լուծել անդամք
հոգւոցս հանատամեացես վերըստի՝ ն
Ա՛ր շմարիտ հոգւոյն հանձարով լը
ցեալ՝ աղբերատաւր շնորհիւ սր դրիդո
րիոս՝ տառապեալ եղեր ջրաչարչար
պարսպամամբ և ուռուցմամբ ձգնել՝
ի լուսացես ըղմեզ ի յաղտոյ մեղաց՝
Ա՛ստըղին ար հատիչ հոյատանեցյց
եղեր՝ արիաբար հակօղ հայր դրիդո
ռս աճապարն օրինաց ըն բեռնաբարձ
զամբ կրեցեր ըղճանրութ աղին՝ որով
բարձեր իմն նզ զբեռի նըս մեղաց՝
Յեռեալ ընդ ոսկւոյ ակամբք պատ
ուականս մարգարտաշար հիւսեալք՝
զպսակատանայ քոց թիւր սր դրիդորիոս՝

դեպարանջք անդրօք և առաջանդրօք ջա-
րանեար առանձեալ. զանդաստանագոյ
և զմյուս առաւտուն ծագելն բերանոյդ.
Նահատակ բարի քեզ ընտրեալ. որ
քայլեն զինուորս տէր դրիգորիոս.
առաքելոց կամեմք զառնալ ի-
շընչանն արիաբար առաքար. զի ուղ
ղեացես ընդեղանցս ոտից մերոյ երկիր նա.
կենաց. երկրին աւետեաց հետևօղ
եր դրիգորիոս. մինչդաշինչ եղեր քա
ցախ ընկալել հոգիսաշինչ ուրնդամբք.
պարգևելով ուրախասել մեզ օծումն.
Ա՛սկիաձիլ գերազոյն պատուականն
զևսէն. համանըմանեալ հոգևոյ հայրդ
դրիգորիոս. կըռփեալ հարուածովք
եղեալ ի մահուրս աճապարեալ գլուխ քո.
որով բարձրացան դրժուխք կորացեալ
մեզք. Ընդհանրական պարծանք հո
ղեղէն քննութեան. զարշապարանք ժուժ
կալեալ ընդ դրիգորիոս. առաքեալ
առնել զերանեալ քերթել և կապ

րա՜ր Տալեան՝ • խանձողեցան նշխարք
քո սո՛ր ոսկերացդ։ Պարակից հոգիք
ղինաց երկնայի՜ն զօրացն՝ • սրբափա՛յլ
ղեւաւուք սո՛ր գրիգորեան՝ • ի խոր վի
րապին իջեր ի՜ սոդղմին ի՜ մէջ գա՛նձա
շահանց՝ • զի փրկեացես զմե՛զ ի
ջա՛ր վիշապի՜ն։ ՚Ի երեւեանդն աղօ
թիւք և հոգևոր սիրով՝ • վաստակեալ
յուսով սո՛ր գրիգորեան՝ • զանկեա՛ր
ի յերինից ի խոր անդընդոց վիրա՛
տորեա՛ց մեզ՝ • վերբերեա՛ ընդ քեզ
յերկինսին խորա՛նան։ ՚Ի տին քաղց
րութեան մեզ ի՛ վերուստ շնորհեալ՝
երիք ՚նկոզ ամպ ի՛ վիրապի՜ն ձգե
նեալ՝ • ա՛ծ սին տեսլեամբն երեալ բը
ժշկեր զ՚ն հարուածեալն ի դիւաց
բա՛նս առատին՝ • և լուսափա՛յլ բանին
բղխմամբ հա՛ստատեցեր ի՛ հաւա՛տս։
Պոսկրի՛ տեսլեանն ի՛ վերուստ յոյս
նեալ՝ • մրրիկս հրոյ հոգւով սա՛ստանդ
երեր՝ • բա՛ցման խորանին վերնակա՛ն
յորիկն և երկնայի՜ն լուսոյն՝ • խոս

նելով մարդկան ընչ հրաշքս զօրացն։
Ի պարագային արեամբ վճիռքս ընտ
ան։ մաքրեցաք երկիրս ի չարուց մե
ղաց։ որպ հիմնեցեր խորան խորհրդոյ
տաճար սրբութեան քո ինեալ։ յորմէ
բղխեաց աղբիւր քաւութեան մեզաց։
Տանն այ սեռատոհ բարի։ արժանացեալ
ընտրեալ որ դրախտիս։ կործանիչ
բազեաց քակտիչ մեհենից զօրու
թիւ խաչին։ քահանայապետ ընտրեալ
աստուածոյ ի յայտնութեամբն։
Պաքուձոյն հրամանաւն ի վերուստ
կոչիլ։ յառաքելական յաթոռ որ դրի
գորիոս։ յորդառատ բանիւ հոգե
ւոր ծնեալ ի ջրոյ ամենայն ըստ
հայաստան աշխարհ։ ընդ ամենեսին
չինեալ խորան փառացն այ։
Յանկարծ արօքէից անամբ ըմբռնեալ ն
վարուք մաքրասիրեալ մարմնով որ դրի
գորիոս։ յանապատին բնակիցդ հան
գոյն յօհանոս և եղիայէ ձգնեալ։
օրինադրէր ածոյին պատգամաց նը

մանն մեծին մովսէսի։ Ի ևս ծերոյ ցս
մեղաք տէր առաւել որդեցս։ ածափուք
ծերոյ հայր գրիգորիոս։ հայցամեզ
աղօթիւք առ հոգին երկնաւոր խնդ
րեա։ կատարել զնիթացըս մեր ուղղա
փառութեամբ։ Փրկեաւէտ մանկան կենա
րար բանին։ կենդանի վկայ տէր գրի
գորիոս։ առ ծրնեալն ի հօրէ որդին
միածին լոյսըն ճշմարիտ հայցեա։ լու
սաւորել զանձինըս մեր ա՛ծային գի
տութեն։ Ինձր քաղցրութեամբ ածայի՛ն
հնչեին։ յօրինել մարմնով և՛ մաուտմբք
հոգւոյդ։ առ բոլսեանն ի հօրէ փո՛խիր
արդարոյ աբ՛ հոգի՛ն մաղթեա։ զի մաք

ըմեցեր լ՛զմեզ լ՛մեղաց մերոց։

Երկինք ամ այսօր ցնծացէ՛ք ընդ մե
ծապայծա՛ռ փառաբեր սեպուհ՛ն
գերազանց լերկրին։ քանզի ինձմո բնա
կեցաւ սբբն գրիգորիոս սո՛ւն լու
սոյ հայաստանեայցդ աբ՛ եկեղեցւոյ։
որով ցնծայ լ՛փառս վերնոյն սիօնի՛
ո՛ր ա՛ռաւել խորհրդով խնդայ

քան զարդասիեաւ՝ նըմն բարձըր մա-
սիւք՝ · քանզի ինձմէ հանդերձաւ սբըն
դրիգորիոս՝ առաջնոյն ապրեցուսի՛ է
ինձանաց մեղաց հայցմամբ ապանց ·
րով վրկիմք միշտ իջմ՛ըդ հոգանաց։
Պեղապանծ լուսով բերկրել զուար
ձանայ լեառնըն սեպուհոյ հանգոյն
ինոյի՝ · յորում եկաց կամարն ամպ
ղէն սբըն դրիգորիոս՝ գերահրաշ լու
սով զարդարեալ նըմանն մծամբ։ որով
փայլին երեք շնորհք սբ՛ հոգւոյն։
Օրըն հրեղինաց պարփակեալ պա
հի լեառնըն հանգաստեան սբյն դրի
գորի սեպհեամբ կարմրագոյ՝ զորըս պա
րսպեն կառքըն կենդանի մաքրմխոյլ
աղօթիք սբ լուսըչի՛ն հօրըն հոգևոր։
զոր ամ սուր ունիմիք միշտ բարեխօս։
Չամանըմանեալ ամովսածնին եսայեայ
կայծակնամատուր սբ՛ մարգարէի՛ն
սուր դրիգորիոս՝ վերծեալեան սրօբէից
կիսէջ կենդանեաց եղև տեսանօղ
հոգւով կենդանին՝ · զա՛ նդ ընդ ամ

ըմ ձորն երկնից կամաւք յօրինեաց։
Ե նորհաքաշխ աջմէն յիւ պատուեցաւ
լեառն սեպուհոյ խոխոջ առնիւրայ և
ահեղմանն։ յորմէ բղխեաց աղբիւրըն
լուսոյ ջուրըս բարեհամն և վտակա
յորդաբեր խաղաց հոսանօք։ որով ցըն
ծայ երկիրըս ի բերքս արմտեաց։
Ոչ ինդեմբ սբ կուսին յայրըն բեթ
լեհէմ յորդորեցան դասերքն լայն լի
նել կուսութեամբ իմայոք քի։ յո
րում ծագեցաւ խորհուրդըն պայծառ
յերկինանբամն և երթինն ի յայրըն մանկ
եայ մանրական վարուք։ որով սըր
բեմըք միշտ ի յաղագս մեղաց։
Խորհուրդ խաչելոյն գերագոյն տե
ղւոյն գողգոթայ ծածկեալ ի սմին և
երթին առաւանի։ զինչն արքայինն սան
մանըն գործի։ կենաց արքայինն ի կե
նայ գործիս երթիւրեալ։ որով փրկեա
ցեբ ըզմեզ յաւերտենից մահուանէ։
Օ խորհուրդ սեպուհոյ սեպհական
վաստաց։ հոգեւորըն սբ մարդարէին

ծանուցիչ. զմրև հարցանէր զևտրանն
այ և ըզնեառնն ու՝ նիթ ով բնակիցք.
զոր և սեմաք առ սբ՝ն դրիպտր կո՝
տարեալ. Ո՝նդիծըն վարուք արդա՝
րըն Հոգւով՝ բանի՝ն ճշմարիտ և սբ՝ն
սրտի՝ն ու՝ր դրիպտրիտ. որպ՝մ ցան՝
կացան զօրքըն սրոբէից բերա՝նք Հրե
ղէնք յերկնի՝ց յերկիր խոնարհեալ՝
ի՝ուն՝ մարգով՝ շի՝դնողին. որև պա՝
տիւ տեղւոյն անուա՝մբըն կոչի.
Հովո՝ւին Հրեշտակն՝ ճշմարիտ և քա՝ջ
Հովո՝ւին պատկերի՝ Տ՝ի՝ր՝ն եղեն
Հեռաւոր՝ զոր ամէնայնէցին զմարմի՝
նըն մաքուր՝ մերձ ի՝ յայրըն մանեալ
մեզ դեղ ախտից մաքրուե՝ նրով սբ՝
բիմք Հոգւով ի՝ Թիւնից վիշապի՝ն.

Ա՝ր ի՝ Հօրէ՝ առաքեալ. ա՝րեգակն
ա՝՛՛՛րդար. ծագեցեր ընդ աւե՝ղ
զերս ըզմոյս քո առաքելովքն ըզքեզ
բարեբանեմք ա՝՛ծ Տ՝ի՝րըն մերոց.
Ա՝ր փոխանակառաքելոցն. սուրբ առաքեալ
Հքա՝՛՛՛ր՝ զ. ածեցեր Հայաստանեա՝ցդ
ըզՏ՝ըն դրիպտր՝ ըզքեզ զ

տուր ի՛ձեռն սբ֊յն գրիգորի. բա֊
նիւք զեռաժուկն խմոր
նախ քո փաղանին. ըմպել զեռաժուկն խմոր
Ա֊ր կոչեցեր ը֊զՏեառնէդ ի֊հարսա֊ ա
խոզըն չնորհ֊ած. բարձր։
պե֊տի֊ն. բարեբանեցէ֊ք զբա֊ղ
քահանայու֊ն իձեռն սբ քա֊հանայա֊
երկնաւո֊ր պատարա֊գին. հատորոց
ը֊զ լոյն ի֊ հօրէ֊. բարձր ար։ Ո֊վ հոյսո֊ր
սբ լուսաւո֊րչի֊ն. գովեցէ֊ք
լուսաւորեա֊ք խնառուն֊ք ի֊ձեռն
բա֊նիւք սրբոյն գրիգորի ը֊զ քեզ։
Ո֊վ տէր Ա֊ստուած լուսաւորչին լուսաւո֊ ա
րեալ. նուիրա֊ բարձր այրեա֊ը ըղլոյսն
ա֊նըմա֊ռեր։ Ո֊վ հոյսո֊ր ժողովուրդ
հայաստա֊ն եւ այլ. աշակերտեա֊լք ճշմ
մարտութե֊ն ի֊ձեռն սբ֊յն գրիգո֊ր
րի֊. օրհնեցէ֊ք ըզլոյսն անբախիճան֊
բարձր արարի֊ք ը֊զնա յաւիտեա֊ն։
Ո֊վ հոյսո֊ր նորածնեա֊լք աւազա֊նան֊
լուսաւորեա֊լք խնառուն֊ք ի֊ձեռն
սբ լուսաւո֊րչի֊ն. գովեցէ֊ք
ը֊զ լոյն ի֊ հօրէ֊. բարձր ար։ Ո֊վ հոյսո֊ր
երկնաւո֊ր պատարա֊գին. հատորոց
քահանայու֊ն իձեռն սբ քա֊հանայա֊
պե֊տի֊ն. բարեբանեցէ֊ք զբա֊ղ
խոզըն չնորհ֊ած. բարձր։
Ա֊ր կոչեցեր ը֊զՏեառնէդ ի֊հարսա֊ ա
նիւք սրբոյն գրիգորի ը֊զ քեզ։
Ո֊վ տէր Ա֊ստուած լուսաւորչին լուսաւո֊ ա
րեալ. նուիրա֊ բարձր այրեա֊ը ըղլոյսն
ա֊նըմա֊ռեր։ Ո֊վ հոյսո֊ր ժողովուրդ
հայաստա֊ն եւ այլ. աշակերտեա֊լք ճշմ
մարտութե֊ն ի֊ձեռն սբ֊յն գրիգո֊ր
րի֊. օրհնեցէ֊ք ըզլոյսն անբախիճան֊
բարձր արարի֊ք ը֊զնա յաւիտեա֊ն։
Ո֊վ հոյսո֊ր նորածնեա֊լք աւազա֊նան֊

թեխասուք սորա ոչխարաձեռ մեղաբեր։
Ո՛ր գերադոյն քեն ընդանի՛ չարչարա
նաք քո ընտրելոյն. դարձուցեր ընդ
լրեալքս իդիտուի ճշմարտութե՛ւն։ քա
Ո՛ր ի՛վերայն անդընդոյին՝ չաղևեր
նովա՛ զդեսդ վիշապին։ ի՛գբի նեղը
նո՛ւն իչմամբ նորին՝ բարձրացուցեր
զմեզ ի՛ յերկի՛ նա։ բարե։

Ո՛վ յաօր զիմանալի՛ լուսոյն ծագօ՛ղն ա
ի՛ խաւարի՛ նըստեալոցս՝ զդրի՛գորիա
նք հայրապե՛տն՝ հիմիք վերա՛պատ
ուեացո՛ւք։ Ո՛վ յաօր զանապակա՛ն հո
գւոյն պարգևո՛ւս բաշխող որդո՛ւոյ Թոր
գոմայ՝ ։ յո՛րդիս լուսոյ նովաս ծը
նաւո՛ղք եկեք։ Ո՛վ յաօր զնաճոյի՛ն
բանին պատմո՛ղ ի՛ հայաստան տե՛ր ։
աշակերտեա՛լ նըմա մանկտո՛ւնք եկ։
Ո՛վ յաօր երդի՛ եհեղեցի՛ որդո՛ւվք
իւրովք ընդ հրեշտակս ։ յիշատակի՛
լուսաւորչի՛ն փա՛ռք իբարձո՛ւնս
ամեն։

Ո՜վ յօր ոտնկ՛ եկեղեցի՛ ուրախու-
թեամբ ընդ յիշատակ սրբոյն դեր-
դոր՝ որով լուսաւորեալ պայծա-
ռացար վայելչապէս. ի համագումբն
յանկհնութեան զսրդարեալ ի պըր-
կեալ. օրհնեցէք մանկունք զքրիս-
տոս թագաւորն։

Ո՜վ յօր ցնծա՛ն նորածնեալ ոդիք
լուսոյ յիշատակաւ սուրբ լուսա-
ւորչին՝ որով հրաւիրեցան ի հարսա-
նիքն ան՛ճառականի. մղտանել ընդ
փեսային երկնաւորի ի յաւուրս
ըն՛ն լուսեղէն. օրհնեք.

Ո՜վ յօր քահանա՛յք հոգևոր պա՛-
տարագի՛ն ընտաստուրք վերապատ-
րաստեն զ քահանայապե՛տն սբն՛ որով
երկնային քահանայութեամբ նոքա՛ն
հաղորդեալք. յոր վերատեսեալ
սյօր մղտանէ՛ ի սրբութի՛ն սրբոց
միշտ բարեխօսել առ տէր վասր՛ն
մեր. օրհնեցէք մանկունք։

Կանոն Ս. Էկեղեցւոյ Աղաւնեայ

Ո՛ր ըզ խորհուրդ քո գալոյ
սեռանդ՝ յառաջագոյն գու-
շակեցեր՝ մարգարէիւքն իս-
րայէլի՝ զոր ընտրեցեր յՔո մուխեան՝
որք խօսեցան հոգւով Սբ՝ ըզմայրա-
սիկ օրինակաւք. ոտիւք մեզ փրկիչ ոտ-
մուի՝ և ըզ մեղայ ըզթողութիւն։
Ի՛մերձենալ ամաց վերջին՝ զոր տե՛
սանօղքըն Ծանուցին՝ ըզ Հաւատնիլ
մեր փրկողիդ՝ որ ի՛ վախճան ժամանա
կին՝ երևեցար ի՛ մէջ մարդկան՝ զգե
ցեալ ըզ կերպ Ծառայական՝ ոտիւք
Ի՛ վեցերորդ աւուր զադամ ստեղծեր
ի՛ տիպ քո տերական՝ որ ոչ պահէալ ըզ
պատուիրանն ըզնմերկացաւ ըզ պատմու
ճանն՝ իսկ նոր ադամդ խնդեց դարուն՝
այլ արարիչ կորուսեալն՝ ոտիւք
Տնձար լուսոյ անբաւերին՝ և առա
գաստ անճառ բանին՝ որ ըզ նախնիդ մօրն

մօրն Աստի՝ բարձեր զանիծանէն տըղա
մալի՝ Հայեաւ յորդւոյ քո միածնի՝ Հօր
Հաշտեաց ըզմիջնորդի՝ բանիւնալ ի
միոջէ բնչ խոստովանի՝ և տայ զոգւոց
խաղաղութիւն։ Ո՛ստ ուսեսեաց մարք
դարձին՝ որ առ փըրկեալըս այրեամք
գառնդ՝ ցնծալք և մեք ծառք անաս
ուի՝ ընդ գայլուսոտ անըդ կրկնակի՝ Հնոր
հեա մեզ ըստ ընդարձրոցն՝ ըստ ուխքեն
տընկեալ ծառոյն՝ ան՝ աւյժըմ յուսով ը
զուարճանալ՝ և յերկրորդին ընդ քեզ
ցնծալ։ Ա՛յմին նման տայ աւետիս՝ զա
քաղխաս նոր սիօնի՝ եթէ ուրախ լեր
ահա գայ առ քեզ խոնարհ և հեզ ազգայ
նատել ի յիշ և յաւանակ՝ կրկին ազանց
գոլ օրինակ՝ նրբատեսիլ յաթոռ քերօ
բէից՝ նիստ գըթոնէ ի մեր հոգիս։
Օ՛ անհեղ միոց գոց երեւումն՝ որ լինիս
լոց և յերկրորդումն՝ եռաես դասից
յանջագոյն ծանոյց կանխաս աղէմամբ
հնչուն՝ լիկ յայտնապէս ած գայցէ՝ հաւր
առաքի՝ իւր բորբոքէ՝ յայնժամ յո
ի՛մեզ խնայեաս գըթած քո և ողորմեաս

Աշխարհն անհարանակ եղեալ, երկիրն
երկինս հարան ընդ այեալ. յորժամ
բազմիս լուսոյ ներման՝ զո միածնին Աստ-
յաչիւողմանն. յայնժամ մաղթեաւ ընդ
որ ջնոյն՝ փրկել զմեզ յահեղ բո
ցոյն. Համամարտասիլ ընդ արդարոցն
երգել զփառս ընդ երկնայնոցն։

Ո՛ր յանձառելի ծոց հօր ծածկեա՛լ
անբննին ծրնունդ և բան. և իմբռնակից
երկրպագեա՛լ փառաբանիւք՝ ընդ
բարեբանե՛ալ աշ՛ծ Տ՛ր երցն մեզ.
Ո՛ր խոնարհո՛ւ իջեալ յաշխարհ շն
ջուցեր զմեզ ի ոտ մեռանց. ան երբեմն ի
բաբիլոն իմէջ հընոցին՝ զոր Ո՛ր ետ
նախաձայն մրգրէիցն եկիր իլսուամեն
խորհրդոյ. զոր անօրինաբար կատարե
ցեր վասն մերոյ փրկուե՛ զոր քեզ
Ո՛վար օրհնեցէ՛ք բանքր արարի՛ք Տ՛ր
նա յա՛ւիտեա՛ն. Ո՛ր յայտնեցաւ Հոգին
աշխարհ դանիէլի՛ մարգարէ՛ն.
վիճաբանեալ գալստեանն քո զվայր
Հա՛մբրդ բանքր։

Ա՛ր զմէնջ հոգւով քրիստոսիա՛ն եւ մեղմ լամբա՛ս։

Նոյոդեաց ըզհրնչեա՛լքս. նոյոդեա՛ւ եւ ղմեզ ողորմի՛ր։ Ա՛ր

պատճա՛ռ եղիցի ըզդ տիւրերս. որ՝ զի՛ քո՝ իշխո՛ւթեան տրնկեալ անմահակա՛ն

դեմ. որե ծա՛ռքն կենաց ի՛ մէջ դրախ՝ արօ՛ր։ Պա՛տռէդ փակել ա՛ծառոյնակ ել՝

վէ՛ն զոր հոսեցեր ի յերկիր ծարաւո՛ւս. ընկենաց ի քէզ հեղել ի յերկնայինս ծո՛

Ա՛մէն ի՛մ Թեթե՛ւ և լո՛ւսաւոր. որ զանձրո՛ւկ օդոյ հեռացո՛ւցանեմք։

որօքէնին ձա՛յնիւ՝ զքեզ բարեբանեմք։ ա՛րդ զբարեբանեալ

սրտով խաւարն անդիտութե՛ն հալածեցե՛։ Ա՛ր ծագե՛ր ես ըզլոյսըն մեծ և զերկնայ՝

մեղ ծագեցեր ըզլոյսըն մեծ և զերկինս. որ՝ ի՛ ծագե՛ն պայծառքն զերկինս։

ընդ ամպս երկնից եկեա՛լ բար։

Ա՛ր ղէնին աւետեցե՛ն ա՛ճ եառես նաւեալ յաթոռ քերովբէի՛ կա՛ն։ և զերդի

բարձեա՛լ զօրու՛ն ա՛ճ որդւո՛ն բար։ Ա՛ր ղէնին աւետեցե՛ն ա՛ճ եառես նաւեալ

առաքեա՛լըն յաստո՛ւածոյ։ ծանոյց զի՛ ա՛ճ որդւո՛ն բար։ Ա՛ր ըզէրրորդ զաղանն ա՛հեղ զառըս

Յոր ոչ
ունի
ամենայն
ինչ
ի
նմա։

Յոր ոչ ունի ամենայն ինչ ի նմա։

Ո՞ր իմաստի՞ն մե՞ռաւ մարմինս. և զեռեւակքըս դարձուցեր իկեա՞ս. կամ և զմե՞զ հոգւով քրիստոնեա՞ ոչ ո՞ր յարեա՞ր ըզ մե՞ռելոց՝. և յարուցեր ըզբնաւիրըս մեր յուսալ. յարի՞ և զմե՞զ հոգւով քրիստոս Ո՞ր ըզսիրելի՞սն քո՞ զղաճարնա. կոչեցեր իդիրմանե՞ս. կոչեա՞ և զմե՞զ հոգւով ի կեա՞նս ոչ։

Ա՛րարիրդ տեսլեամբ յարուե՞ք քո՞ւր. ա՛ն զակնիրդ փայլմամբ՝. զարհուրե՞ցան զբ՛՛՛ժ խո՞ւք. և մեռեա՞լք ընդ կենդանեա՞ւդ յարեա՞ն ի հաւատս Համբերէն յարուքե՞ն Յորժամ փա՞ռք տայրենի՞ք քո՞ ծագիս ի՛ լերկինս՝. և յարուցանես զմե՞զ մե՞ռեալսն. յայնժամ դասեա՞ ընդ աջմէ՞ քումմէ՞ զմե՞զ. և կոչեա՞ զմեզ ի փոնս քո։ Յորժամ հեծանոցա՞ն դասուցանե՞ս քո՞ւր՝. սրբեա՞ զ կայ աչեա՞ս մե՞րմէն յէ շառնամրա՞նս արբոյքեա՞ս զեզ։ ժողովեա՞ զմեզ ընդ աղդարարացն։

Տէր լուսոյ ցնծութեան փրկութեան.
ծածկելոյ գազանաց սրբոյ խմոյ.
աշխարհս ելից սիրոյ. ևս քննեաց ըղ
ղոմբեա ինձ արձակ. կատարեր սր
քան. որ միայնեաց ես զմահուամբ քաղքեաց
զմեզ իմ խաւարեալ լինելիս ածեաց
Օ՜ նորոգիչ սէր զհնձիդ ն. ևս բան.
հաւ յաւետն. Օ՜ քաղաքին ք՜ն. ևս բա.
րելիչն արբ՜ծ. ևս բարձր արարիչ ըզ
յուցեր. օրհ. Ո՜զեր օրհնեցէք. Օ՜ա
Ո՜ր լինողին զերկիս մանկունն ասեր
Ո՜ճենազօր թագ՜ր յաւիտեանից. օրհ.
Ո՜ր լինեալ տէր արձ հայրցն մերոց.
փառս տայ մեծի արուեստիդ քո.
զնա յանցանաց մերոց. Ո՜ստ մեզ տէր
Ը նորհեա մեզ տէր զթողութիւն քոյ
յորժամ զաս թագաւորութեանդ քոյ
քան յարքայուեդ. Հիշեա զմեզ տէր
գաւառ մեր. յիշեա եւ զիս տեր ի
մուէ քումմէ. Ո՜ղ զառաքեալ կն արտ
զակեմ ա՜ք քեզ. յիշեա տեր ի
ղոմբեա ինձ արձ. կատարեր սր
ծածկելոյ գազանաց սրբոյ խմոյ.
աշխարհս ելից սիրոյ. ևս քննեաց ըղ

և հմուտ առուեալ զնա քան զհասանողեսն
զնս. և ոչ
քեզ փառս մատուցանեմք։ Քեզ
ար ամենակալ. անձինս մեր օրհնես
ցեմ։ Օրհնեալ ես տէր, օրհնեմք զ
քեզ զոհելով և փառաւորելով։

Յ տրցըն մերոց օրհնեալ ես տէր. ուսիր
են ձանձրացեալ քո։ Ընդար ես դու
տէր. ուսիր են ձանձրացեալ քո. որդ
երկայնամիտ խընայեա յարարած ըս քո։
Որ յաւիտենից ես. առաւել բարձրացիր
աղաղակեմք. որդ երկայնամիտ խը։
Ընդ տր օրհնե ցեք և բարձր
արարեք զ նա յաւիտեան։ Տի՛ր և
գիշեր զ ընդ օրհնե ցեք զ։ և
առա՛ր բեր։ Խորհէ ցի՛ր ամէն
տր օրհնե՛ք զ։ Օ՛ ստոր
՛ան. ոչ և արարիչ ամենայն
նի՛. ամ գործ օրհնեցէ՛ք և բարձրա
ցեմ՛ ընդ նա՛ յաւիտեան։
Լ՛ուիք յանցանացդ զիս ալեկոծեն՝ և
մեզ իմ բազմ զիս յանդիմանեն։

օրհնեցեք և առաքեա՛ք բար։
ընդնա յաւիտեան։ Վասիրեք ըզ տէր
Ա՛զգք օրհնեցէք և բարձր արարէք
նեմ ըզբեզ տէր ամենակալ օրհնեալ։
տուր և ա՛ծա՛ծեսցէ։ եչ ես զարեթա
բերեալ բնցոյն։ ծանուցեա՛լ բոնեալ
մանկանցն։ օրհնեալ տէր արք օրհնեալ։
Ո՛ թանձրացեալ հնոլորտն հնձոյց զբոր
(՚) ՚րհնեալ տէր արքն։ որ յօղեցեր երից
(՚) ՚րհնեալ տէր ամենակալ օրհնեալ։
դիւդ որ փառակիցդ ես հօր և որդւոյ։
դիւտ բարբառով։ բարբենեմք ընդ զհո
սերօբէից։ Ընդ ադաւր բերանո՛վ անհն
բէից։ Վասիրեմք ըզբեզ միածին որդի։
որ անդադար փառաբանի ի դասուց
որ յամ ժամ օրհնին ի դասուց քերո՛ւ
(՚) ՚րհնեմք ըզբեզ անմահիցդ հայր։ ա
զթութի՛ւն բազում յանցանաց իմոց։
Ա՛ղաչեմ քեզ ընդ ո՛ր որդի այ։ հնարհա
որ չեմ ապրելոց յաղթին հրոյն։
Ա՛զգ քրիստոնէից մեղա՛ցեալ անձամբա։
```
```

Ինձ ընդեր օրհնեացե՛ք. Տէր որ ի բա՛ց
բիւրոն աստուածեր ընդիանճինն որդիդ.
Եհո՛վա զհնո՛ւր հընոցին շինուցեր յե՛ր
րուց մանկա՛նցն. ընդ նոսին օրհնեմք
ընդքեզ դո՛վեմք և փա՛ռաւորեմք։
Տէր որ ի՛մ ջերմն աղաւերտացուցեր
ընդնո՛ւրն ինձմէ։ Տէր ի սրտե իմմէ
հան ինձ ա՛րատասո՛ս ապա՛շխարուե՛։
Օ՛ի կեցից և ա՛պաշխարուե՛ ապրեցայց
ի՛ հանդերձեա՛լ քոց դա՛ւոնա՛տանաց։
Ա՛ն ի՛ աճո՛ւրդն երրո՛րդուե՛ ա՛նբաժա՛
նելո՛ւ ո՛ր ի՛ հրեշտա՛կից անդադա՛ր օ՛ր
հնաբանի՛։ Ընամարմնոց զինո՛ւորու
թի՛ւք փա՛ռաբա՛նեն ընդքեզ իշխան
հա՛յր ա՛րդ։ Ընդերկրպագեա՛ն կենդա
նիքըն վա՛յելո՛ւչ ա՛ղաղակեն առ քե՛զ
իշխա՛ն նո՛ւիրեց որդի՛ և բա՛նդ ա՛րդ։
Ընդհանուրի՛ք ա՛ր հո՛ւոց դո՛վեն ընդ քեզ
ամենա՛ր հո՛գի և բոլորի՛ց ա՛րդ։
Ընդհանե՛լ ես ա՛ր ա՛ճ հա՛յրըն մերոց.
և օրհնե՛լ է անո՛ւն սո՛ր փա՛ռաց քոց
ա՛ր ճո՛ւ հա՛յրն մերոց։ Քանզի նըս

Հայր՝ անհայտանելի և փառաւորեալ
Երկրիս եւ երկնից, որ ամենայն ինչ տեսանես
եւ ոչ ոք կարէ զքեզ տեսանել, զի ոչ ունիս
նմանութիւն ի բնութեան արարածոց, այլ
դու միայն գիտես զքեզ, որպէս ես, եւ
ոչ ոք ուրեք գիտէ զքեզ, եթէ ոչ միայն
Որդի քո միածին, որ ի ծոցի քում է
յաւիտենից, եւ Հոգի քո սուրբ, որ
ամենայն ինչ քննէ եւ զխորհուրդս
Աստուածութեան քո ճշմարտապէս
գիտէ, զոր ոչ ոք ուրեք գիտէ, եթէ
ոչ միայն Որդի քո միածին, որ
ի ծոցի քում է յաւիտենից, եւ
Հոգի քո սուրբ, որ ամենայն
ինչ քննէ եւ զխորհուրդս
Աստուածութեան քո
ճշմարտապէս
գիտէ։

Հօտի՛ր եւ առ քեզ պահե՛ւ ինձ. Նովքի՛ր
մեռա՛ ինձ այր ։ Ալ՝ էլսար եմ բանաւոր
Եղայ՝ քեզ այր, քաւեա՛ զիս՝ եւ ողոր
գոմ՝ ցիկ ըղ ըսա՛ յիւ՛ սեա՛ն։ Ես
նի՛, այր գործ օրինեցի՛ց. Ի՛ բարձրա
ա՛ր օրինե՛ւ ։ ոչ՛ր եւ արարի՛չ ամե՛նայ
սա՛ ։ Ես՝ բա։ Իսրայի՛ց ծո՛ր ըսկսի՛ր
դի՛շեր ըղ ա՛ր օրինե՛ց ի՛ք եւ
սրտի՛ք ըղ նո՛ յաւիտե՛ն։ Ձի՛ք եւ
Ա՛ղաւե՛ւ ։ օրինե՛ւ ա՛խտա՛ց ի՛ք եւ բարձր
Ա՛ղաւե՛ւ ։ վատա՛ւորեա՛ւ ոչ՛ր կե։
ես յաւիտեա՛նի՛ ոչ՛ր կեցո՛ւ զմեզ։
նեա՛ւ ես ի՛ յա՛ւ ի՛ւ սեա՛ն։ Օ՛ի արդա՛ր
Ա՛սա՛ւ ։ օրինե՛ւ ա՛խտա՛ց ի՛ք եւ բարձր
սրտի՛ք ըղ նո՛ յաւիտե՛ն։ Ձի՛ք եւ
դի՛շեր ըղ ա՛ր օրինե՛ց ի՛ք եւ
սա՛ ։ Ես՝ բա։ Իսրայի՛ց ծո՛ր ըսկսի՛ր
ա՛ր օրինե՛ւ ։ ոչ՛ր եւ արարի՛չ ամե՛նայ
նի՛, այր գործ օրինեցի՛ց. Ի՛ բարձրա
գոմ՝ ցիկ ըղ ըսա՛ յիւ՛ սեա՛ն։ Ես
Եղայ՝ քեզ այր, քաւեա՛ զիս՝ եւ ողոր
մեռա՛ ինձ այր ։ Ալ՝ էլսար եմ բանաւոր
Հօտի՛ր եւ առ քեզ պահե՛ւ ինձ. Նովքի՛ր

բարեխօսութիւնք ծնողին քո. և առա-
ջին աղօթիս մերս՝ ընկալ տէր
ի քէն. և ծոցածոյց քոյ. և առաքեա իմեզ տո՛ւր
նուիրեն իւրեանէ սրբոյ քումմէ։
չիւանասցի՞ աչք քո տէր իւրն առեղ
ծոցածոյց քոյ. և առաքեա իմեզ տո՛ւր
բեր քո. և առաքեա՛ իմեզ տո՛ւր զօդ
անուն ունն օրհնեալ՝ յայսմ։
ունն օրհնեալ՝ յայսմ։ Ա՝ բուցեն աղօթք իմ առ
անուն ունն օրհնեալ՝ յայսմ։ Ա՝ ուսումն
ինչէ՞ յաւիտեան։ Ա՝ եղիցի անուն
ունն օրհնեալ՝ յայսմ։ Ա՝ ուսումն
պահեա՛ և կեցո՛ զմեզ։
ուր ունն ան՝ չք մեր. ի՛ քեզ յուսացաք
փառս մատո՛ ցանեմք։ Ո՛ ի սա՛ քեզ
նաւորն և մարդ՛ ամիրն. օրհնո՛ւի և
իշխեա՛ յաւարած՝ ըս զո՛ւր։ Հօրդ երկ
րնեմք ընդքեզ մարդ՛ ամիրն տէր։ ( )
փոխեա՛ զիս ի վտանգէս և ազ
լի՛ փրկեա՛ զիս ի վտանգէս և ազ
և՛ առ քեզ սպասակեմ. նաև՛ ապեր բա՛ց
բա՛րի՝ խնդրեա՛ զիս ըզ մոլորեալ
և ազ Ա՝ ծովը՛ ամեղաց ալեկոծել եմ
ամեղաց ալեկոծել եմ

Կ՚ունե՞ս քո յաւիտեան։ Օ՛րհ
նեա՛ լսել՝ ը զաղջ հարցըն
մերոց։ Ա՛նսն աբրշմա՛ս ակ
րեալի քո՝ մի՛ մերժեր ըզմեզ։ զաղջ
Ո՛ր առաւել քարձրցեալ ես յաւիտե՛
նից։ գովեա՛լ և փառաւորել։ զաղջ
Վօրձըք տեառն ըզնո՛ օրհնեցէ՛ք։
և քարձր արարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեան։
Վհիշեալ ըզնո՛ օրհնեցէ՛ք։ Ո՛րա
րիչն արարածոց տեառնայն աղէ՛ք։ օր
հնեցէ՛ք և գովեցէ՛ք անդադա՛ր ձայ
նիւ։ և՛ քար։ Խօսեցէ՛ ըզնո՛ օրհնեացե
Ո՛ քաջերն Թէոդորոս և զաբէրըն տե
րանց։ քոնանայք և ժողովրդա՛ն ը
եկեղեցւոյ։ օրհնեցէ՛ք և գովեցէ՛ք
Տ՛ստուա՛ծ երգով։ և՛ քարձր։
Ո՛ւրտուրեա՛ր դողցա՛ւ ամե՛
նայն երկիր յե՛րեսաց տեառն։
տանն Յ։ յաննեարելի՛ սո՛ղոմանացն։
Վքանչի՛ կամե՛ր մերձե՛ցաւ յե՛մէ
զըս մե՛ծամեծս։ ա՛րդ կա՛յ և՛ մնաց
ինձ։ աննեարելի՛ պա՛տուհասան։

Ես յիս իմ. իմանկո՞ւթենէ իմէ. ՄԿ

Ժամ գա՞ս ի՝նորոգել զերկիր։

փերկիչ էմեր. փերկիւս զմեզ. յոր-
ցուք ըզ գեղ տէր ըս։ Կրկ՞ասու-
րան ըմ՞ւմ. զի օրհնես
թո՞նս եր՝կնից։ Ո՞րա՝ զմեզ-արժանի
օրհնե՝ն զքեզ տէր ընդ զե՝ա-
խանիւս՝ ըզքեզ իժամ առաւօտս՝ս։ ա
խայիւ գո՝. ա՝ո՞ւ գալստեն գո՝ տ՝ր։
Ո՝ հա՞ստատո՞ն ա՝րարեր. զեկեղեցի՝ս
սաւո՝րեցեր. զարիարած գո՝ փերկիչ։
սէր։ Ո՝ամն ըբարձանց ե՝ւկիր. և լու-
պա՝շտօնս. մատո՝ւցնեմք քեզ մարդա ա
Ո՝ առաւօտո՝ս զաղօթս. և զբանասաւ՝ր
փերկեա զիս։ յա՝հա՝դէ ն՝ըմրոյն. զի ա՝ը
ա՝ր. մի՝ հա՝մ՝ներ յինէ ն. զի ա՝ըծ. Ո՝ւ
ա՝ըծ ես ապաշխա՝րողաց։ Ո՝ւ զհոգի՝դ
Ո՝ամնա՝կալ. քա՝ւեա զմե՝զ յոմ էմ. զի ա
ցեա՞լս. և ո՞ղորմա՝ծ լինէ բա՝զմամեղի՝ս
ես բարեբարե՝. խնայեա՝ ս յիս իմ՝եղու
Ո՝ընդ անկեա՝լ աղա՝չե՝ս՝ փերկի՝չ

Մի՛ թողուր դու ես տէր աստուածդ իմ
Յո՛ւյս իմ ի ժամանակի ծերութեան իմոյ.
Մի՛ թողուր Յո՛ւյս իմ ի միասանգամ գա
լստեան նման քո. Մի անտես առներ զիս։

Կանոն Յարութ Պ. ապրող։

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՕՐ

Յ՝յաւր դատաստանի՝ քո ամենազօր աՀ
Հրամայեսցես՝ ձայնեցից ի քէն
ըղազաչրուէդողացաւ
մահ՝ դիմաժողով պարտեցաւ՝ ածպինուէն
լուծանւ. կենդանիքդ քո կեցո ըզմեզ
Յ՝յաւր դատաստանի՝ զքո գաշ
խարհակեցոյց նբ զյարուիդ. յանուա
ջագո՛ յն ծանուցեր անապինէր կոչ
մամբ զչորեքօրեայն ի թաղմանէ. կենդ
Յ՝յաւր դատաստանի՝ երկոյղ
ցուց մանկունքն ըսքանչացիլ ասէին.
զմարիամ՝ ու զերեսայրն ի թաղմանէ յա՛
րուիդ հրաշից մարխամու. կենդ

Ալենդանուքեց բաշխօղ քո՛ բեթա
նիա՛ եկաւորեալ այսօր. բարեկամին
զազա՛րն պարգևե զնենդանուն.
Տնօրինաբա՛ր արտասուելո՛վ ընդ
մարթայի՛ և ը՛ մարիամու՝ ողբակիցը
և ոգի մեղր հարցանէր ա՛ր եդիք զ
զազարա։ Այ՛ ոգի զա՛ծ բարբառով
յարուցանէ՛ ի մեռելոց ը՛զբերքօր
եայն. և զուգընթաց ձայնին մեռեալն
ելին արտաքս անա՛պակա՛ն։

Ձա՛ծային ձայնէ գո՛չմանըն սարսե՛
ցին դոզալով կա՛րծուը՛ք դըժոխքն.
և մեռեա՛լն ելին արտաքս անա՛պակա՛ն։
կա՛ցեալ ի դուրս այ՛րին և ձայնէ՛ր
ազդ արարօղ բարբառովն ի դըզմանն.
զա՛զարէ՛ ելի արտաքս անա՛պակա՛ն։
Ա՛լեալ ի դերեզմանէն երիզա՛կի՛ նդ
պատանո՛ք ը՛ն մեռեալն. հրամայեաց
լուծանել ի կա՛նաչն յա՛ւրհնեցից։

Ձա՛յին գոչմա՛մբ ձայն արկեա՛լ առ
զազարա կոչեցեր լ՛ինաղմանէ՝. ա՛ս
տըա՛ծ հա՛յրըն մերոյ։

արտասուեցեր և ասացեր ցնոսա՝ ։

Այր յարտասուս մարևմանդ դիտացեալ

նաց մեր և յայս ողորմեա՛ մեզ։

երթալ յանձն առեր ։ աղաչեր զհետ

դասխրատիկ փրկչիկն ի բերթանիա

փառաբանեա ի բարձունս ։ այսօր մար

Այր ի ջուրեկին ոտեան կենդանեաց

օրեան ին ի թաղմանէ ։ օր։

աշաւարս կոչեաց ։ ըզ մեռեալ ջուրեդ

ծեալ ըզ զօրութիւնս դիմովխոց

Այրուցել ըզսեր օրհնուածդ ։ Այե լոյ

նեցեր և գովեցեր բա՛ր թեր ասա

յարութիւն առնելոյ զաղարտե ։ օր

փառաւոր ին ի բերթանիա եկեր այսօր

Վարդեր ընտր օրհնեցեր Այր հօրմէն

բա՛ր թեր արարեր ըզ գնա յաւիտեան։

Վարդեր ընտր ու նդ ըզսեր օրհնեցեր ե

անպիտան կոչեցեր ի թաղմանէ ։ արդ

Ո՞վ ջերեքօրեայ զմեռեալն իշխանութե

ոչ անտես արարեր բարերար ։ ար ծ։

Այր զարտասո՛ս մարմոս և մարթային

ուր եմ՞ գնալք ե՞ս յարուցից ըզ սիրե-
լին՝ եւ իմ ղազարոս. ասէ Աստուած
ցանկասցի զարմանալ ի քեզ ի թագաւո-
նէ կոչեցեր զղազարոս. ցուցա՛ր
կենդանեաց եւ մեռելոց տէրն. ասէ
Ղազարոս անմահութեամբ գրկեսցի ի քեզ
Թանկա՛ն. կենդանարծաց ընդ ղազարոս
ի թագաւորն։ Պանկեսցի մարիամանդն
արտասուալից հառաչմամբ. գուին կեն-
դանացեալ զերկրեքօրեայ մեռեալն։
Յաճախին ձայնիկ գոչմանքն ասրսե-
ցին դողալով դիժոխք. եւ երիզապինդ
մեռեալն ըզգեցաւ զանմահութիւն։
Յիսո՛ւս միաճինն անմահութեց
պարգեւատուն երեւեցաւ ըմե՛ռ.
խափանեաց զզօրութիւնն մահու։
Ընդդէմ՝ մը արտասուց մարիամա
եւ մարթայի՛ անկեալ առ ոտսն տեա՛ր
ան. խնդրեի՛ն զնորոգումն եղբօրն։
Ասէ՝ ցնա՛ բանն ած կենդանարծաց
ընդ ղազարոս ի թաղմանէ՛ն. և եկեալ
արտաքս անկեա՛ն։

Յովհ.

Ողջոյն Տեառն Յիսուսի

Կանոն Ողջոյնի Աստուածածնի. Պատասխանի

Տէր ողորմեա

Ո՛ր երկնից լուսոյ բանդ աղբ ծ մարդ
եղեալ ի՛ սրբոյ կուսէն . յարուցիր
եկիր առնել բարեկամին քոմ զազա
րոս փառաբ դալստեանդ քոմ քրիս
Թեւոր անմահ : Ողջոյն դողան դաբք
հրեշտակաց մարդասիրապէս արտաս
ուեցեր . ողբակցեալ ընդ մարթոյի
և ընդ մարիամու փառս : Աղբիւր կեա
նաց և անմահութե . ածոյլին ձայնիդ
դողացուցեր ըզ մահ . և նարոգեցեր
զերեքօրեայ զՔեռեանդն . փառաբ դա

սո՛ց եբրայե՛ցւոց որդի՛ դաւթի՛ փա
ռաւո՛ր ընդ հօր յեր՛կիր՝ երկե՛ալ
տեսաք՝ · քրօբէակա՛ն ձայնի՛ւ օրհնե՛ս
ցուք՝ օրհնա՛ւ երկեալ անո՛ւանդ տ՛ն
Ա՛յսօր յաւանա՛կ քերօբէ՛ և տրվա՛ք
եբրայե՛ցւոց բարեբանե՛ն · օրհնա՛ւ
որդո՛ւյ դաւթի՛ օրհ՝ Ա՛յսօր զո՛ւարճ՛ն
տիւ՛ զերդք դասեւո՛ւմբ աճապարե՛ն
յերկի՛ · և դոչէ՛ն ինքեանք երդո՛ւալ օրհ ·
Ա՛ր լ՛քրօբէակա՛ն աթոռ ըն հօր նըս
տէր բա՛նալ աբ՛ծ · այսօր խո՛նարհո՛ք
նատար մա՛րմնով նոր յա՛ւանակի՛ ըզ
քե՛զ բարեբա՛նե՛ք ազ՛ծ հա՛յրն մերոյ ·
Ա՛ր ի սրօբէի՛ ցըն սրբասաց ձայնի՛ւ
անդադար օրհնաբանիս · այսօր ի՛ դա՛
ռա

այսօր մըտանէ ի քեզ նըմաւոր ի վէր
վհանդի. քո սէր կէն յ յաքսէ փոխ
ըզդրնէրս քո քա՛ղցրեղ ձայնդ
պայծառացնէր երեսուսդիմ զաղտարեա
Վերսին լեր յոյժ դո՛ւ ասէր սիրելի
հոգեւոր երգով բարձր ձայն։
թագաւորն ե՛ւ կամ կ՛ըսիր քո՛ւյդ
ուրախութիւն բարեբանեցէք զանձն
Այսօր ընդ ծերոցն օրհնաբա՛նեցիր
մանկունքդ սբ՛ եկեղեցւոյ բարձր։
ուրցն եկեալ նոր աղբոյ լսե՛լ ձայն։
մանկունքն եբրայեցւոյ բարձր։
Այսօր ընդ երեսուն երկու հա՛զար
երուսա՛ղէմ. ժողովուրդդ ոդեր
փրկչին մե՛ր ասէ. ցըն՛ծութիւն ասէիր նոր
նա յաւիտեա՛ն։ Այսօր ըզգալո՛ստա
Այ՛սօր օրհնեցի՛ք բարձր ձայնիւ ըզ
գովեցա՛ր ովսաննայ երգով ըզքեզ
օրհնաբա՛նիս. այսօր ի ծերոց և ի տղայոց
երգաբանեալ ընչմա՛ր ի բարձունս
ա՛մբանեցա՛ր ըզ։ Ա՛ր ի հրեաներէն ցն

Նեռին զանբանն Թադաւորին։

Ձո՞նիւ գոչէին երդ նոր։ բարեբեր
արմատեանէօք։ Այլ՝ ամբան նախ՝ն
ծերքն մատուռք ձիթենեօք և տղայքն
ելեա՛լ ազքայինն դանք երբայեցւոց.
նստել էնոր յատ նահկին։ Նդատաստ
ի յաթոռ փառաց՝ տեսաք ի լերկրի
։ զբի՞ սատս Թադաւո՛ն ո՞ր կէն
զտատրս ծաղկեա՛լս հատատով և՛ատա.
օրհնեալ՝ որ եկիրզդ Թէր տեղերաց։
և բերկրեա ժողովուրդ ա՛յ ։ մատո
փրկէ և կեցո՛ցանկ։ Օ՝ բ՛արձացիր
ի յատեանակի՝ նորոյ՝ ա՛ղբատիս փրկէ
նի՝ ատա՛ Թագաւո՛ր քո դայ նստեալ
յ՝ յատանակի՝ նորոյ՝ ա՛ղբատիս փրկէ
և սիօն
ցբ՛նծա՛ հա՛նդերձ ամենայն սրբովք։
Այ՛նդա յոյժ դո՛ստրը վերկ՛ն
տեան սո՛րբ միա՛ծնին ։ ուրա՛ խ լեր և
Ա՛ւրա՛ խ լեր եկեղե՛ցի՛ սբ՛ ի՛ գալըս
ամ՛ն ։
Նեա՛ եկեալ ա՛նո՛ւանդ ա՛ն։
դեին՝ օրհնո՛ւ որդո՛ւյ դաւթի՝ օրհ
ոսո՛ւվք ձիթենեօք միաբանութ՛ եր
յա՛տանա՛կի նորոյ՝ Օ՝ երք ե՛ տղայք

թեցրեն վեր երգե՛ք։ Նորից
ծերից և ընդ ուղայոց օրհնաբա՛նե՛ն
նեցա՛ք ի ուղայոց ։ ուվան։ Ա՛յսօր ըն
յաւանակի նորոյ նատեա՛լ բարեբա՛
նիկ ո՛չ բաւէ ի՛ն ի վերա՛ յ՛ն ։ Օր
սերօբէ՛ի՛ցըն ծաղկաբա՛ր ընդ ու՛
նա՛ օրհնեա՛լ եկեա՛լ ի յանո՛ւն տե՛ր
վե՛ւ ևաղա՛յքն արմա՛ւենեաց ։ ուվան
յո՛յ ընդ հրաւելոցեա՛ն դասո՛ւցն
օրհնաբա՛նե՛ւ ի՛ն ծերըն ուսա՛ւ
։ յսօր ընդ հրաւելոցեա՛ն դասո՛ւցն
փառաւորեցո՛ւք ։ ծըշ։
հընչեա՛ր երդով քաղցր ձայնիւ
ջողըն դաւա բազմութեա՛ն ։ ըղ սա՛
նիկայք նոր ժողովուրդք ընդ անմար
րոց և ի՛ ուղայոց փառաւորեցա՛ ։ ծըշ։
քառակերպի՛ցըն բազմի ։ այսօր ի՛ ծե
Յառա՛ջ քան զլեառնա արդիւն որ ի՛ վէ
արքայ եկեա՛լ անցաղթելո՛ւ թշնա՛ր ։ թգ
յաւանակի նորոյ նատեա՛լ ։ ծրշնեա՛լ
քերօբէ՛ի՛ցըն հանդէս ։ այսօր ի վերայ դկ
։ Ներսէ՛ս զբա՛նըն հօր՝ որ ի՛ վէր ճշ

արքայիդ եկեսցէ յերուսաղէմ. ուր
() ՚ի հինեսի եկեսցէ անուանմամբ տէր.

ծրինեսի որ գալոցդ ես.

Եւ ՚ի մուխալատէն.

ադաւոր գոլով քո յոտն. մը
տեր ի քաղաքն եէ ծմ. նըս
տեալ ի վը հողեղէն նոր յանանակի
՚ի. կոչել զհեթանոսս յերկրպադու
թիւ: ՚ի երկն ոստովք ձիւ թեններօք. և
տղայքն ոստովք արմաւենեօ ՚ից. և ե
րամ երամ գաստէքն աղաղակէ ՚ին.
ովսաննայ օրհնեալ եկեսցէ ի յանուն
էն տէն: ՚ի երնծացու սբ սիօն. բերկրե
ցան սբ եկեղեցի ՚ք. և խնդուտ բազ
մաւ երկին ընդ առա ՚ի ՚ջ. օրհնէին
զդալուստս քո փրկիչ յաշխարհ.

՚ որժամ եկը ՚ն յն. յեմ ի քաղաք ՚ն.
ընդ առաջ երկին ծերքն ոստովք ձիթե
նեօ ՚ի ՚ք. և զաճտորդին փնտուրէին
՚ի երուսաղէմ ձիթենեաց. տպաճանէին
մանկունքն ըղհանդերձս խրեան ՚ց.
և ոստս ի ծառոց բերեալ մատուցա

փառաբանութ. և
Ի ծերոց քահանայ օրհնութ. և խոստայոց
Ա՛սաս ի ծառոց քերթեալ մատուցանէին.
ածուղտոյն առ Ջանալ ըհան. և անդա-
դերձա՝ և անդադար ձայնիւ օրհնէին
օրհնեալ եկիր անուամբ տեառն
Ա՛սաւ ի ծառոց քերթեալ մատուցանէին.
Ա՛սաւելք և տերևեամ ձիւթենեօք. որ
բայեցուց մանկունքն օրհնէի ծն.
ուրախ լեր երուսաղէմ քաղաք՝ ՚ի՛ք.
և ցընծա՛ սիօն մայր եկեղեցի.
՚Ի դալուստ քո քո այսօր յերուսա-
ղէմ նոր եկեղեցի՝ որ յաղթական եր
դով երեքանեքիւք օրհնեալ եկեալ ան
ուամբ տեառն Ա՛ր վն մերոյ փրկո-
թեն յաւանակի նստիլ յանձն առեր.
ընդ մանկունսըն քաղեքանեքիւք օրհ
նեալ երկնաւոր զեկեղեցի քո ան
շարժ պահեա՛. և զերկրպագուս անո
նըդ քո՛ պահեա՛ ի խաղաղութե՛.
Ի՛ յարութե՛ յաւո՛ր դասուն փրկիչ
էին՝ սարածանէին մանկունքն ըզՀան
դերձա՝ և անդադար ձայնիւ օրհնէին
օրհնեալ եկիր անուամբ տեառն

Ա՛ծե Հրեշտաբերին։

Ընձեղն իհօրէ ծընեալ որդի՛ յան
էից գոյացոյց զերեսաւքս ։
զերկնայինն և զերկրաւորս
էութի՛։ արարած ծո՛ւ ամ՛ենք փա՛ռս արար
էին յաւիտեանից։ Վա՛տակեր աներեւոյթ
փո՛ղըն հօր ի՛ պատկեր բարերարութե՛
նէ՛ բոյ՛։ արար զմարդկայինս էրնո՛ւիս՝ ար
Ա՛յսն իհօրէ լուսոյ ծագեա՛լ լուսափայլ
զարդարեց զագամ։ իդրախտին եդեա՛լ
անեղին պընկա՛ծն երկրագնե՛ծ ։ արա։
Ա՛կայք որդիք մարդկան այսօր ողջա՛
ցո՛ւք ընհօրն զուարճանա՛ք ։ որ մերկացա
մեղք ընդփա՛ռս արարչին ։ և զգեցաւ
զիրըղենա՛ծն ծածկոյթի փոխանա՛կ ան
ձա՛ռ լուսոյն։ Վա՛յելեցէ՛ք զորդին այ
սո՛ր ցնծութի՛ն որդիք ադամայ ։ որ
էին ի խընդի՛ր եղծեա՛լ պատկերին ։
և գըտեա՛լ նորո՛գեց ի փա՛ռս առաջին
պատմուճանի՛ն։ Սո՛ր նորոգող բնու
թե՛ մերոյ լի՛։ որ ի խորհո՛ւրդ հընո՛ւ

դոյն ընչիաւս յերկրի՝ն կենդանեաց։
դովք իւրովք խնդրեր ըղ բարձրա
ցանկայր Տոգւով և մարմնով. մայր որ
մարդասէր։ Ա՛րուս այսօր փափաքել
խաղաղու՛թ. ըզ քեզ աղաչեմք միայն
դ՝ամենեսեան զքեզ ած՝ք Թէ՛ր
մեզ պահելի՛ խորհուրդ՝. ած՝ք երկոր
նուի՛ր ե՛ւ։ Ա՛րհնեսցի՛ Տ՛ր ի ծանո՛յց
ընկնի յա՛ն։ Ա՛րհնեցի՛ Տ՛ Թէ՛ր և
Ա՛ղեր օրհնեցի՛ք ե՛ւ բարձր արձակ
զաբեղն՝ որ նըմա՛ միայնոյ վայելէ օրհ
զաղաչանս ըղ քեզ տեսչութի՛ւդ. ըզ
Ա՛ր ապաւէնդ ես մատրիցից. և խնամո
բանաւոր կենդանի մարդ ի՛ոդոյ. ըզ
Ա՛ր Թէզդես Թագաւորաց. և շնորհես
քեզ օրհնութիւք արձ՝ հարցըն մերոց։
ծեր զարարած՝ս ա՛մ յո՛ղնչէ՝. ըզ
Ա՛ր արարիչդ ես յաւիտեանից. և ստեղ
ծել մեզաց նորոգեա՛ ի կեանս անմա՛հ։
ցուցեր զքըզեն՝. և ըզմեզ ի՛ հնու
մարդն՝. զանպա՛տուէն այսօր էրա

Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ինչ ստեղծեր եւ զամենայն արարածս ի գոյ կոչեցեր, եւ ի ձեռն Սուրբ Հոգւոյդ զամենայն զգայական եւ բանական բնութիւնս ստեղծեր եւ զարդարեցեր, եւ զմարդն ի պատկեր քո եւ ի նմանութիւն քո արարեր, եւ զնա ի դրախտ հաներ, եւ զպատուիրանդ ի նմա դներ, եւ զանցուցեալ զնա ի մահ ոչ թողեր, այլ ի ձեռն մարգարէիդ եւ առաքելոցդ եւ ի ձեռն Միածնի Որդւոյդ զկենդանարար ճանապարհ ցուցեր, եւ զամենայն զոր ասացեր կատարեցեր, եւ զմեզ ի մեղս անկեալս ոչ ընդ մեզ ըստ մեղաց մերոց ոչ վարեցեր, այլ ըստ ողորմութեան քո մեծի եւ ի մեզ

Եր յանէից գոյացուցեր զբա՛ղ ըստ
բաձա իսկ զբանէ ի պասիւեր ածուե
ըդ զո ստեղծեր մարդ ի հողոյ. ժո՛
ռանդել նըմա զնմանութեա՛ն զրկեա՛նն։
Ա՛յլ պատճառ՛ բանասիրին ի
դրախտէն արտաքս անկեա՛լ ի յաւէժ
կենդանութեէն մինչ տալիք պըտղով ա
ռել. մերկացաւ ըզփառս անըմտութեա՛ն
լուսոյն։ Ա՛յլ դու փրկիչ բարերար
որ մարմնացար ի նա՛ւ կուսէն և հեղ
մանբ արեանըդ զո բարձեր զյան
ցանս նախաստեղծին. փրկեալով ըզ
մեզ յանիծից նըմ։ Եր լսեա պարտեաց
նախաՀօրըն յանձն առին յօժարութե՛ա
ընդել զաժանկ չարչարանաց ընդ քեզ
որդիքըն զերեխտեայ. չնորհեա՛ մեզ
ա՛ր ըզ բաժակ զո փրկութե՛ա՛ն։
Ա՛մենասնդամ զո դա՛ղտնեաներն յոր
ժամ գա՛ս դատել զերկիր ընդ նոսին
գառա՛ւորեա՝ ըզմեզ ի փառս յաջակող
մանն. որով հանցո՛ք քեզ զօրհնուի
յանըպատ յաւիտեանի՛ն։

Ճառ ի Ծնունդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ա

Ամենայն կոտորածք ըստ պատուիրանի տեառն լուաք եղեալ ի ծնունդ Քրիստոսի. եւ ոչ երկնաւորի փեսայիցն վասն լսելոյ ձայնի փեսային ի ժամ ուրախութեան. այլ ի ժամ տրտմութեան կոտորեցան ոչ նմանք լինել ի յիւղոյ. անպատրաստ գտան ի գալստեան փեսային. զի ոչ ունէին ի սրտիս իւրեանց զսէր Քրիստոսի. եւ ոչ ի ձեռն իւրեանց ունէին զլոյս ճշմարիտ

նուբ. ընդառաջեալ ոմն դմա ի դատել
սպասեացոյ՞ք պատրաստեալ ա՞յնմ
ես ի մեծ փառաց քեզ
ծառայ իմ։ Ես ոչ գիտեմ զի
ըստ մարդկան ե՞ս։ Այլ ասա
զամբաստանելն իւրով զիմ կոչումն
ես։ Այլ ասաց
զի ոչ գիտեմ զի այդ
թարեկ ըզ նա յաւետարան։
Այլ ասաց ցնա Թէպէտև յաւետեսիցէ
հեա անարատ ըզգեստ փրկեալս։ օրհ։
Այլ հաստատեցեր ազգի մարդկան
ջրովք սրբմամբ յանդունդս։ օրհ։
Եւ ըզ ջրհորն պատժեալ գործակցօք
Այլ զհաստատուցեալսն ի քեզ պահեալ
օրհնեալ ես ածիր հարցըն մերոց։
և աշաւոր իմիջ երիցն անուն քո ած-
Այլ ոչ գիտեմ զի
ծառայ իմաստուն ա՞ւրհնեա ես։
րայծ. պատուհասիչ ի հրէշտակ զեր
ուրուանց մարդկան ե՞ս։ Այլ ասա
գաղտնեաւքն իւրով զիրկոքին
ե՞ս եմ։ Այլ ասաց
քո։ որ ելին և փրկեաց զամարտաճա-
Այլ ոչ գիտեմ
թարեկ ըզ նա յաւետեսին։
Այլ զտար օրհնեցէք ե՞ս եմ քաղեր ա-
հեա անարատ ըզգեստ փրկեալս։ օրհ։
հրով փորձիլ ի յերկրորդումն պա-
Այլ հաստատեցեր ազգի մարդկան
ջրովք սրբմամբ յանդունդս։ օրհ։
Եւ ըզ ջրհորն պատժեալ գործակցօք
Այլ զհաստատուցեալսն ի քեզ պահեալ
օրհնեալ ես ածիր հարցըն մերոց։
և աշաւոր իմիջ երիցն անուն քո ած-
Այլ ոչ գիտեմ զի

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎ

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԽԻՎ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎ

ՀՀ

ի հաւատս՝ ի գիտութիւն ճշմարտութեան։
Ա՛ռնուրեամբ ըմպել քան ի միւսանգամ
քո դալստեանն. յորժամ ծագիցէ ի
յերկինից և նմրոդես զքո զարարածս։
Ընդ հնարեաց մեզ ի արթնութիւն ընդ
լամասոնն կուսանացն. և զհոգւոց
մերոց լապտերսն պայծառացոյ։
Երկնչեմք ի քէն ամբ զարհուրելիդ
ի պատասխանոյն. զամենասաւրհել եթէ
ընդ ո՞ւմ ըզձեզ։ Յորժամ գա՛ս փա-
ռօք հնձո դատել զսուրբսդ ամ. շնորհ
հեան և մեզ ամբ կալ ի յաջմէ քումմէ։
Հացըկ մեզ դո՛ւն ողորմութիւնդ երկ
նաւոր փեսային՝ և մտցո՛ւք ի յառա՛ջ
գասս ընդ իմաստունն կուսանեան։
Յանմանեացուք ընառաջ փեսային և
մտցո՛ւք ի յառաջասս նորդ. զի մի մեռա
ցուք սրտմտեալ ոչ գիմեալ կուսանեան։
Պայծառասացին լապտերքդ հոգւոց
մերոց և բազմեցուսցես զմեզ ընդ
հրաւիրեալսն ի կոչումն արքայութեանդ։

Կանոն Աւետեաց։

Ձ

Ձ՛ր յաթիւռ փոշց բազմեալ ընդ հող
անընակելդնանկից բանդ. այսօր
բազմիլ ընդ հողեղենսըն յանձն առեր,
օրհնե՛մք զքե՛զ կեալդ ի փրկուի՛ն հոգ։
Ա՛ր զանձառ ածուքդ օծեալ զքո՛ծա
ռայակա՛ն կերպ. այսօր հաձեցար օծա
նիլ խոյնո՛վ խաղա՛ղդց. օրհ։ Ա՛ր կենդր
Թագաւոր քո՛ գուշակ կ՛զիւղդն ծանո՛
ցեր զօծումն՝. այսօր յո՛ւդայկն յայտ
նեցե՛ խորհո՛ւրդ արծաթասիրուե՛. օր
Ա՛ր խորհրդեա՛ծմբ ընծո՛ր և հոգեւոյն
արար ի՛ պատուեր ի՛ր ըզմարդն առա
ջինն. այսօր որդիք մարդկան ժո՛ղովեա
խորհին մա՛նանել ի՛մանի՛ զորդին այ։
Յո՛ւդա ծոյ սիրոյն աշակերտ. փոխան
կեաց զառեղծո՛ւ առ վարդապետին
մանանե՛ւով քահանայիցն ընդ երեսո՛ն
արծաթոյ։ Ա՛ր զամենա ծոյն անօրինա
բար կամաւ յանձն առեր փրկի՛չ ընդ
մեղաւորաց՝. վա՛ն այնձառ խոնարհո՛ղ
Ո՛վ թեզի՛դ քո՛ և մեղ ողորմեա։

Ա՛վ քրեզ որ թշնամի Թագաւորաց՝
ի ծառայէ դժոխապարտեալ՝ ղեկ ըզքեզ
փըրկեացես ի յանկիծիցն աղաւնոյ.
Ա՛յսօր եկեալ կամաւ փրկիչն աշ
խարհի անօրէնն ժողովրդէն՝ վասն
փրկութեան հեթանոսաց։ Ա՛յսօր մատ
նի բանն ի բանսարկու հօրէն և յառաջ
նոյ դատապարտի յանօրինաց ժողո
վրդէն՝ վասն Ա՛յսօր հողն ըզ տերն
դատապարտի՝ և արձակի վաճառի
արարիչն արարածոց. վասն փր
Ա՛ր ընթանայիք այսօր առաւանեամբ
յաշխարհի ի մէջ հնդեկնաց՝ արա
րած ձեր արարչին ըսպանուածք խորհին
զնորհրդուրդ։ Ա՛ր բանիւն իւրմէ զեր
կի՛նս և զերկիրըս հաստատեաց յո՛չ
նչէնչէ դոյացուցանել. վաճառի այսօր
գինւոյ ընդ երեսին արծաթոյ.
Ա՛վ յո՛ղջոյս արուսեակ երկնաւոր
վարդապետին սպանուածք խորհիս զնո՛ր
հուրդ՝ մանանեղով անօրինաց զի խա
չեսցի ի մէջ երկրի։

Աղաւնի Աւետեաց։

Երանի՛ այնմ ոք երկնից միանգամ լինի
հօր ի ծոցին. ներքուստ ծածկեալ իմիք
իւրով քան զ՚ակերպ անկողնապատեալ աճու-
ռեալ զ՚ղ կ

Ալ ես եմ իմ յերկինս և իմ երկիր.
այսօր յանձն առեր լուանալ զոտս
աշակերտացն. և զիս լուա քրիստոս
իմեղաց իմոց: Ալ բարեբանիս յիմէ
նալի ողորմութեան. հաճեցար մկրտ
նուլ պատարագել. արա և զիս արժա
նի աճապարին շնորհիդ: Ալ
քեզօքն իմիերնասուրն բազմեցար՝
կենարարը բիւրաւն ըզմեղ փրկեցեր.
փրկեա և զիս յաւիտենից խորհրդոյն.
Ալ ահա՛ որ վասն մեր խոնարհեցար
իկամաւոր ջարբայ քանս լուացեր զոտս
աշակերտացն այսօր ինքն վերնատունն.
առաջեմք փրկիչ սուրբ լուա:
Ալ կաղամեցեր սեղան խորհրդոյ. և ար
բուցեր յանմահական բաժակին. սրբ
բոց զոց առաքելոցն այսօր. ի նոր վերնա
տունն. առաջ: Ալ աքրեա ըզմիտս եւ ըզ
խորհուրդս. զի և մեք հաղորդեսցուք
սրբուն. ընդ սրբոց զոց առա
Ալ վասն մեր յերկրի երևեալ. ամէն
կա

որդւոյն ամենահզօր։ օրհ։

Շաշակերտ Քրիստոսի ի զմայրմէն և զարեւն
նորոգեցաք ի յանխափան նախահօրն.
թլփնամոյն։ օրհ։ Ա. յօթը վերջատին
զնոս աշխարհըս տանջեն ի պատուհաս
տապէն կատաղի ըրեաց։ լուսանչլ Ա՛ն
Ա՛ր զատուկ երեսէ ըսեն այսօր Ճըշմար
օրհնեցէք զԵղիա հրեղէնարդ
պարանոց եղեալ նախայաւիտեան բանն։
խէ ինչ նայիլ ա՛յօր ինձառայի կերը
Յորմէ սարսեալ լ աերօքէն ոչ երբ
քեզան՝ ա՛յօր հաղորդին հնդեղէնիք
աճապարի՛ն խորհըրդոյդ։ որդե՛ Ա՛ն
և զարիւնըդ քո բաշխեցեր ի յանա
րիա՝ որ զաշխարհակեցոյց զըմարմի՛ն
Լա՛ն հօր և քահանայապե՛տ ճըշմար
լուանալ զոտս աշակերտացն։ որդե՛ Ա՛ն
բանիդ ի մարմնի ա՛յօր խոնարհեցար
գա՛ն անհրաժա՛ր։ որ զատապարտեցեր
Ա՛ր ճշմարիտ և
այ՝ ա՛ղջ լուսոյ։
բո՛ւն ըստ երակայ և ոս հնչին։ որդե՛
կատարեցեր ստօրինանցն ա՛յօր կատա

ի յերկինս. ըզնա Աստուած բարձրացոյց
զաջովն իւրով ի փառս եւ ի տէրութիւն.
եւ ընկալաւ զխոստացեալն ի հօրէ զՍուրբ
Հոգին. զոր եւ ինքն ետ մեզ ի տեսանել
եւ ի լսել. զոր ոչ ամենեքեան ընկալան
զայս. այլ միայն զոր ընտրեաց Աստուած
նախ քան զաշխարհին հաստատութիւն.
զորս եւ կոչեաց առաքեալս. զոր եւ
զօրացոյց զանձամբ իւրով յարութեամբ
եւ զանձամբ իւրով համբարձմամբ. զոր
եւ ետ նոցա զՍուրբ Հոգին. զոր եւ
ընկալեալ ի նոցանէ ամենայն ազգ
հաւատացելոց. զոր եւ մեք ընկալաք
ի նոցանէ. զոր եւ ետ մեզ ի տեսանել
եւ ի լսել. զոր ոչ ամենեքեան ընկալան
զայս. այլ միայն զոր ընտրեաց Աստուած
նախ քան զաշխարհին հաստատութիւն.
զորս եւ կոչեաց առաքեալս. զոր եւ
զօրացոյց զանձամբ իւրով յարութեամբ
եւ զանձամբ իւրով համբարձմամբ. զոր
եւ ետ նոցա զՍուրբ Հոգին. զոր եւ
ընկալեալ ի նոցանէ ամենայն ազգ
հաւատացելոց. զոր եւ մեք ընկալաք

զէն ծառայի ծածկելով զմեր
ուծ · այսօր զգեցար զգեստ հնդե
Ա՛ր անբասիկ զգեն յեսեդեան ա՛սէր
ընկալ զմեզ միշտ մարդասէր։
ցեալն ի ձաշակմանէ · հաղո՛ր ըզդա այսմ
մարմինըդ քո՛ · նորոգելով զմեզ մահ
զեցոյ · քաշխեցեր աշակերտացն ըզ
Ա՛ր ի խորհուրդս փրկականս եկեր
զհնդոյ խմոյ զհինանդութիւն։
հոգեղէնս · բերիր շինել տաճար զ
շապիս նախահօրն · բերիր շինեա
Տէր կատարեա ի կատարած զայրգարան
կաց · խոնարհեցար ի լուանալ զոտս
Ա՛րմ երկրպագեմն դահոյք հրեշտա
զէն կաթող ի կանաչ զարդարանս։
լափաճանիչ յանձն առեր · օրհներ զ
տունըն խորհրդոյ · ըզգեստ ծառայի
այսօր անձամբ խոնարհութեամբ ի վերնա
Ա՛րկօղդ ըզ լայս արդարեա զոմ թագ
յերկնից յոգեբոյրեանն · ըզնոր
ձաշակմանէն · հրաւիրեցեալ ըզ մեզ
հենդանարար խորհրդոյ անապական

կուբի նախահօրն. օրհնեալ եկեալդ
Քրիստոսիմն աղբիւր մարդկան։
Ո՛ր վեր օրհնիս ի հրեղէն քերովբէ
էդ. այսօր եկիր կամաւ ի վերնատուն
նըշն խորհրդոյ. լուացեր զաշակերտ
սըն յօրինակ վարըն մեր. օրհնեալ։
Ո՛ր յաթոռ փառաց նըստիս ըն դ
հօր. այսօր բազմիլ ընդ աշակերտսըն
յանձն առեր. բաշխելով ըզ մարմինն
և զարիւնն քո սըբ. օրհնեալ։
Ո՛յսօր կանդնեցար առաջն մերըք
տուԹիւ ի ԹշնամուԹիւ մեղաց մերոց.
Ո՛յսօր տրըն մեր լուանայր զոտս աշա
կերտացն և պատճէրեր զայս ասելով։
Ա՛ն ոմն ի ձէնջ եղբայրք մատնելոց է
զիս ի մահ՝ և պրոշն յաշակերտացդ։
Օ՛ն լուեալ պետրոսի ա՛կնարկէր
առ յիսկիա՝ հարցանել Թէ՛ ո՛վ
էիցէ։ Բանըն զոր ա՛սաց յիսուս՝ տըրտ
մեցոյց զնըւր զաշակերտան՝ և խռովել
ցան ամենեքեան։

Ո՛յսօր ի կատարումն ածային ընդ
երեսաց նորա ուխտի աշխարհս ե
քո՛ ի վերնատունն խոր
հրդոյ տասն՚երկուքեան յուդայ ի հո
ան փրկիչ • ուստի և դու դառն անո
ան ծածոյ դիմեալ կամաւ նմանո խաչի
առ ի բանտնոյ զգեցեալ աշխարհին • վա
որոյ նմանեալ ի մեզ քո՛ կամաւ ո՛ր
քո ջարդարանաց։ Ո՛յսօր որ ի հրեղէն
զօրաց երկնից միշտ փառաբանել եր
կրպագիւս բանդ աղօթիւիր առ հայր
մարմնով՝ ընկալեալ ընդ հօր ի՛ւ քո
վն իմ զպատճառանան • ուստի կամաւ
կրելով զերկիւղ ի հրշտկաց զօրանայիր
զօրացուցիչդ երկնաւորաց և երկիր
ւորաց • վերջի՛ Ո՛յսօր յիւղ նրշանա
կեալ հրամանդ՚ն քո կամարիւր յաշա
կերտաց դանդ քո նզի վհուիւրդ քո՛ շ
հարեալ ցրուեցա՛ հօտն ի՛ատ մարգա
րէին • որ և կատեցար ա՛ն նկա՛տելով

ի յանձնայն և ի կայսերական դիւտրեալ.
ի ծնեալ սպատակեցար և նախատանաց
Թոռք կերպարան նըզ հօր ընկալար. Ո՛յսոր ըզվէմն հատատոյ շարժեաղ
փորձողին խաչեդութե՛ մնրա ահ ի
քէն Թողայուցել ըզ մարդկային տը
կարաւէր յանդիման նեղիլ. և առ յոյս
դարձի մեղաւորաց՝ որ դառնապէս
արտասուեցին ընկալաւ ի քէն երիւք
հարցմամբ սիրոյն՝ զերից ուրացուեցին
ըստ բժշկութե՛ն. ընդ նըմին՝ ի բժշկ
կեա՛ ըզ մեզ քո՛ և հնարհեա մեզ սր
տասն և ապաշխարութեան:

Ո՛յսոր զոր յերկնային լուսեղինացն
ահին պատեաւեալ բան նդ ա՛ր ծ նըսե
մացեա՛ լդաւթ երբայեցւոցն զի մանա՛
լի լայտ ի՛դիշերին ջահիւք և սա՛սե
րօք եկեա՛ ըմբռնել զանըմբռնե՛ն
լեդ. վ՛ն որոյ երկրպագեմք անձանձ
լի՛ քո խո՛նարհեա՛ դ. Ո՛յսոր զոր
սերովբէքըն ծածկէին զոգւոմն յա՛յ
փառաց ա՛ծ՛ւեդ խոկ կորըստեա՛ն

կաւ զիւրեան։

դեցաւ ընդ ամենայն ոգի զհանդերձ ար
իմքն ընդ ինքեան աբ հոգին. և ընդ
նըշան և առաւել մնայր։ ¶ Երկայցա
ընդանի կալարուք. ով համբոյր նենգութե
ան օրէնսն ելիցէ զոր արդի՞ առաւ ծայր
հոյք անմարմինքն ի հրաբուխն սեւեցան
պահիցեմ՛ զամենայնսն առ ինքն
լով զանառանելիդ մասնակ կամաց
ձեռաց մերոց։ վասն որո՞։

¶. յաւր բարեկամք և մերձաւորք քո
հեռի եղեն ի քէն քո ծառայացո՞ն
ևեղբարբք քո. և ցուրբք դիզք պահ
քեցին. ոչ խոպոպ և ի փարխեցուց.
և շուրջ եղեն շինող բազուկ զինք
ւորք պիղատոսի և հերովդէսի։ վա
¶ թաթախուք ըն մեղու յաւդ. քա
զիւր ըզմեծ ըզվարդապետան ընդ երե
սն արծաթով հրեից մատնէր։
¶ ընդ որում ես համբուրեցից ասէ
նըշան և առաւել մնայր։ ¶ Երկայցա
յինքնէն զաճայինն աբ հոգին. և ըզ
կաւ զիւրեան։

Ա՛դիշերին յորում մատնիւր փրկիչ
ըն մեր ի մահ խաչի՛ն . ել ի լեառն
ձիթենեաց՝ . աղօթելո՛վ պայս ասէր
հայր անցի՛ գինէն զբաժակ կս։

Ա՛ռ անօրէն աշակե՛րտին Թո՛ղեալ
զսէրն սիրոյ նորա՛. և փութայր առ
քահանայն՝ . ասէր ինձ զինչ կամիք
առ՛. ես մատնեցից ձ՛զ վարդապետն։
Ա՛ղովեաց հրեիցն կշռեցին ար՛
ծաթ բազո՛ւմ . սուրբ տարան առ
պիղատոս . ասեն իւ՛րաչ հա՛ն իւրաչ՝ զի
հայհոյի՛չ օրինաց։

Ա՛ՀԶեր յերկնից անըսկիզբն որդի՛ . կՀո
ղեղէն իւ՛նուչ մարդկա՛ն զբարբա՛րա
նս յանձն առեր . օրհնեմ ձ՛զքեզ որ
էիր յառաջ քան զամ յա՛ւիտեան։
Ո՛ր ոտացեր բանիւ լինին ամե՛նայն
ի յերկրի յառեւնի կացեր տե՛սանէին.
արարածք. օրհ։ Յորմէ դո՛ղման զբա՛ր
Թուն եղինից՝ . այսօր եկիր կամու՛ ի
խաչ զեղարդեամբըն խոցեցա՛ր . օրհ։
Ա՛զգեր օրհնեցէ՛ք բարձր արարէ՛ք յա
ւիտեան։ Այս զինաւորըն գե՛ղար

դեա՛մբըն յարձակեալ · խո՛ցեա ցաւ
զիսոյ կենդանարարին · քա՛ւ Աստո՛ւծոյ աղբիւր
կենդանարար բղխեալ · լո՛ւա ցաւ
զտիեզերս ի մեղաց · բա՛ր

Արեա՛ւ ի փրկու՛թիւ մեզ մարդկա՛ն · ո
ի ծառայէ՛ յանձն առնու մատնիլ ի՛
դատաստան · համբերելով վա՛յ ըզմեզ
կէ՛ցուցանել Աստուա՛ծ պիղատոսի՛
ոչ մա՛հապարտ · ի՛ յանմայէ՛ և ի՛ կայի՛
ափոյ դատաստարտեալ · համբերե՛
Ապեա՛ր ի յատենի՛ երկրորդ աղա՛մ · ա
վա՛ առաջինն ա՛դամոյ պարտեաց զըն
թողո՛ւթե՛ · համբե՛ր

Ա՛վ ըսքանչե՛լի՛ և տեսիլ ահա՛ւոր՝ զա՛ս ո
բարիքն երկնի՛ և երկրի՝ այսօր տեսա՛ք
ի խաչի՛ · Տեսեալ ը՛զերն ի խաչին՝
խա՛ւարեցաւ արեգի՛ն՝ և վարադա՛յր տա
ձորին ցե՛ղ լա՛յր վերստա՛ւ մինչ իմա՛յր ·
Ա՛նարդաւա՛ծ խաչեցա՛ւ արեն իմ՛ չ՛ի՛
յա՛նօրինաց՝ · զի լցցի գիրն ո՛ր ասէ
թէ ընդ անօրինս համարեցա՛ւ ·

Աստ
ԴՁ

Տէ՛ր, ի քեզ յուսացեալ եմ, մի՛ ամաչեցուցաներ զիս յաւիտեան։ Ի
արդարութեան քում ազատեա զիս եւ հանգո՛յց զիս։ Ակն
քո դարձո՛ւր առ իս եւ փրկեա՛ զիս։ Եղիր ինձ յաստուածս
հանդերձեալ եւ ի տեղի հաստատութեան՝ կեցո՛ զիս։ Զի
զհաստատութիւն իմ եւ զապաստան իմ դու ես։ Վասն
անուան քոյ առաջնորդեսցես զիս եւ սնուցանես զիս։
Հանցես զիս յորոգայթէ զոր ծածկեցին ինձ։ Զի դու ես
պաշտպան իմ։ Ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ։ Դու
փրկեցես զիս, Տէր, Աստուած ճշմարիտ։ Ես ատեցի
զդիտութիւն սնոտեաց։ Ես յուսացեալ եմ ի Տէր, եւ
ողորմեսցի։ Եւ ուրախ եղէց եւ ցնծասցէ սիրտ իմ ի
ողորմութեան քում։ Զի ետես զխոնարհութիւն իմ։
Ապրեցոյց զանձինս իմ յանձկութեանց։ Եւ ոչ
մատնեցեր զիս ի ձեռս թշնամւոյ։ Կացուցեր ի տեղւոջ
ընդարձակի զոտիս իմ։ Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, զի
նեղեալ եմ։ Խոնարհեցաւ ի վշտութեան աչք իմ։ Եւ
հոգի իմ եւ որովայն իմ։ Եւ սպառեցաւ ի ցաւս կեանք
իմ։ Եւ տարիք իմ ի հեծութիւնս։ Տկարացաւ ի
չքաւորութեան զօրութիւն իմ։ Եւ ոսկերք իմ
խռովեցան։ Յամենայն թշնամիս իմ եղէ նախատինս։
Եւ ընդդրացիս իմ յոյժ։ Եւ ծանօթս իմ երկեան ի
տեսլեան իմում։ Փախեան արտաքոյ ինձ։ Մոռացեալ
եղէ իբրեւ զմեռեալ ի սրտէ։ Եղէ իբրեւ զանօթ։
Զի լուայ զհանդիմանութիւն բազմաց ներգործելոց
չարեաց։ Ի գալ նոցա ի միասին ինձ։ Առնուլ զանձինս
իմ խորհեցան։ Եւ դու, Տէր, յուսացեալ եղէ ի քեզ։
Ասացի՝ Դու ես Աստուած իմ։ Ի ձեռս քո ժամանակք
իմ։ Փրկեա՛ զիս ի ձեռաց թշնամեաց իմոց եւ ի
հալածողաց իմոց։ Երես քո լուսաւորեսցի ի ծառայ քո։
Եւ ապրեցո՛ զիս ի ողորմութեան քում։ Տէր, մի՛
ամաչեցուցաներ զիս, զի կոչեցի զքեզ։ Ամաչեցին
անիրաւքն եւ իջցեն ի դժոխս։ Համբակեսցին շրթունք
նենգաւորք։ Որ խօսին ընդդէմ արդարոյ զանիրաւութիւն
ի հպարտութեան եւ ի նախատինս։ Որ քաջ ես ի
վայելումն քոյ զոր պահեցեր երկնչելեաց զքեզ։ Եւ
գործեցեր յոյսս առ քեզ յորդիս մարդկան։ Ի ծածուկ
երեսաց քոց ապրեցուցանես զնոսա ի յարուցչաց
մարդկան։ Ծածկեսցես զնոսա ի ծածկոյթի ի քեզ ի
հարուածոց լեզուաց։ Օրհնեալ Տէր, զի սքանչելացոյց
զողորմութիւն իւր ինձ ի քաղաքի պատնէշի։ Եւ ես
ասացի ի սաստի իմում՝ Մերժեցա՛յց յերեսաց աչաց
քոց։ Այլ դու լուար ձայնի աղաչանաց իմոց, յորժամ
աղաղակէի առ քեզ։ Սիրեցէ՛ք զՏէր, ամենայն սուրբք
նորա։ Զի զճշմարիտսն պահէ Տէր։ Եւ հատուցանէ
առատութեամբ արարչաց զամբարտաւանութեան։
Զօրացարո՛ւք եւ զօրասցի սիրտ ձեր, ամենեքեան որ
յուսայք ի Տէր։

Յաղագս Տէ՛ր, ի քեզ յուսացեալ եմ։ Ոգեգրեալ Դաւթի։
Յաղագս անձանց որ փոխեցան։ Տէ՛ր, ի քեզ յուսացեալ
եմ, մի՛ ամաչեցուցաներ զիս յաւիտեան։ Ի
արդարութեան քում ազատեա զիս եւ հանգո՛յց զիս։
Ակն քո դարձո՛ւր առ իս եւ փրկեա՛ զիս։ Եղիր ինձ
յաստուածս հանդերձեալ եւ ի տեղի հաստատութեան՝
կեցո՛ զիս։ Զի զհաստատութիւն իմ եւ զապաստան իմ
դու ես։ Վասն անուան քոյ առաջնորդեսցես զիս եւ
սնուցանես զիս։ Հանցես զիս յորոգայթէ զոր
ծածկեցին ինձ։ Զի դու ես պաշտպան իմ։ Ի ձեռս քո
աւանդեմ զհոգի իմ։ Դու փրկեցես զիս, Տէր,
Աստուած ճշմարիտ։ Ես ատեցի զդիտութիւն
սնոտեաց։ Ես յուսացեալ եմ ի Տէր, եւ
ողորմեսցի։ Եւ ուրախ եղէց եւ ցնծասցէ սիրտ իմ ի
ողորմութեան քում։ Զի ետես զխոնարհութիւն իմ։
Ապրեցոյց զանձինս իմ յանձկութեանց։ Եւ ոչ
մատնեցեր զիս ի ձեռս թշնամւոյ։ Կացուցեր ի տեղւոջ
ընդարձակի զոտիս իմ։ Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, զի
նեղեալ եմ։ Խոնարհեցաւ ի վշտութեան աչք իմ։ Եւ
հոգի իմ եւ որովայն իմ։ Եւ սպառեցաւ ի ցաւս կեանք
իմ։ Եւ տարիք իմ ի հեծութիւնս։ Տկարացաւ ի
չքաւորութեան զօրութիւն իմ։ Եւ ոսկերք իմ
խռովեցան։ Յամենայն թշնամիս իմ եղէ նախատինս։
Եւ ընդդրացիս իմ յոյժ։ Եւ ծանօթս իմ երկեան ի
տեսլեան իմում։ Փախեան արտաքոյ ինձ։ Մոռացեալ
եղէ իբրեւ զմեռեալ ի սրտէ։ Եղէ իբրեւ զանօթ։
Զի լուայ զհանդիմանութիւն բազմաց ներգործելոց
չարեաց։ Ի գալ նոցա ի միասին ինձ։ Առնուլ զանձինս
իմ խորհեցան։ Եւ դու, Տէր, յուսացեալ եղէ ի քեզ։
Ասացի՝ Դու ես Աստուած իմ։ Ի ձեռս քո ժամանակք
իմ։ Փրկեա՛ զիս ի ձեռաց թշնամեաց իմոց եւ ի
հալածողաց իմոց։ Երես քո լուսաւորեսցի ի ծառայ քո։
Եւ ապրեցո՛ զիս ի ողորմութեան քում։ Տէր, մի՛
ամաչեցուցաներ զիս, զի կոչեցի զքեզ։ Ամաչեցին
անիրաւքն եւ իջցեն ի դժոխս։ Համբակեսցին շրթունք
նենգաւորք։ Որ խօսին ընդդէմ արդարոյ զանիրաւութիւն
ի հպարտութեան եւ ի նախատինս։ Որ քաջ ես ի
վայելումն քոյ զոր պահեցեր երկնչելեաց զքեզ։ Եւ
գործեցեր յոյսս առ քեզ յորդիս մարդկան։ Ի ծածուկ
երեսաց քոց ապրեցուցանես զնոսա ի յարուցչաց
մարդկան։ Ծածկեսցես զնոսա ի ծածկոյթի ի քեզ ի
հարուածոց լեզուաց։ Օրհնեալ Տէր, զի սքանչելացոյց
զողորմութիւն իւր ինձ ի քաղաքի պատնէշի։ Եւ ես
ասացի ի սաստի իմում՝ Մերժեցա՛յց յերեսաց աչաց
քոց։ Այլ դու լուար ձայնի աղաչանաց իմոց, յորժամ
աղաղակէի առ քեզ։ Սիրեցէ՛ք զՏէր, ամենայն սուրբք
նորա։ Զի զճշմարիտսն պահէ Տէր։ Եւ հատուցանէ
առատութեամբ արարչաց զամբարտաւանութեան։
Զօրացարո՛ւք եւ զօրասցի սիրտ ձեր, ամենեքեան որ
յուսայք ի Տէր։

յինքեան զնահատուն՝ · ապա՝ որեմն
հոգեղինաց՝ այն որ անտեան է հրեղէն
նաց՝ · առաքեալ պաշտօն իւր ծանուցին՝
այն որ պաշտին խորհրդեաց՝ թէ արա
սէ էից՝ և վարդապետութեան բոլորից՝
պաշտեցուցանդ և ջահաւորից՝ զորս
լուսաւորի ինոյ աղուց՝ միմեանց և դուք
համարձուք՝ ցուցեալ ըղնայն խոնար
հութի՝ · բարձրացելոյն ի կործանումն
և անկելոյ բնութեդ կանգնումն։

Օ՛ր մաքրեցեր յառազանին՝ մաքուր
ձեռօք զտուրս նոցին՝ և ուսուցեր խոշ
նարհութեան յաղթօղ լինիլ չար հրապուրին՝
և զեմ լուա զտիրնէն մեղաց՝ աղաչանօք
սէր գինդին՝ · և ըզդէնացս ուղեա
զտուին՝ խոնարհութեան հլուք յերկինս։

Օրէն՝ Ի՛ւ-եօթան ըստ Յովհաննու

Ի՛ն ամեն առ յէդ։

Ո՛վ ղօրք նորն մանկտիք՝ զոր խոսե
ցաւ ի սինոյի՝ · եկեր ըզգառն օրինա
կին՝ և ըզբաղարջն ընդ եղեգին՝ ·
ըզհինն ի նորոգ փոխելով՝ ղեսուէրն
ի լոյս ճշմարտելով՝ · փոխան դառնին
ինքըն դառնալ՝ դառն ացն նըւիրելով։
Ո՛ղջ բաղարջին՝ հոգ անխմոր՝ ետ

ՀԻՒ

ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԻՄԱԹԱՑԻ

Ի ՅՈՎՍԷՓԱՅ ԱՐԻՄԱԹԱՑՒՈՅ ԵՒ ՆԻԿՈԴԵՄՈՍ

վասըն դարձի. մի ումն ի ձէնջ ասէ եղ
բարբ զնս մատնելոց է առ ի մէնջ. պետ
րոս լուեալ զայն զարհուրեր՝ և ասէն
արկեր առ յովհաննէս. հարցանել թէ
ով էրկ՝ զատաձանող վարդապետին։

Օրէն. Աշխարհն ըստ ոչ առաւոտ

Ա երէցեցա պան բազար։

Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն ըզ
տրտմութիւն ըն փարատեաց. թացեալ
պատառ տայ յուդային՝ նշանակեալ
զդաւճըն մատնիչ. զոր առեալ և մերկա
ցաւ՝ յանձինն Հոգւոյն չնորհայ. մատ
նեցաւ նախանձարին՝ ընդ մատանութիւ
վարդապետին։ Օ. պղտորեցին լուսոյն
զրկեալ՝ խաւարասէրքն արտաքս ելեալ.
տրըն յայտներ լոյս եղելոցն՝ ըզտայ
թակղելն ի դիշերին. պետրոս խոստո
վանեալ՝ և իշատմբեալ հաւանո
սի. զնոսն յաշխարհէ զխոխելն ասէր՝
և ըզպաղատատ Հոգւոյն պատմէր։
Աղբրոնեաց յայնկոյս ձորոյ՝ իվերնա
տունն եղ խորհրդոյ. եմուտ պարտիզ
ընդ պաշտոնին՝ եմոյծ զաղամ յատկին
դրախտին. մուծցես և զվէշտր ըն նը
մին՝ ուսան հաներ նախ զառաջինն.

զի ժառանգեալ ըղհայրենին՝ արժանասցուք
ցուցք մեք վերըստին՝ ի ծնօղացդ ըզերկնի-
ցըն տրամաբար՝ երիւքն եղեալ առանձ-
նաբար՝ փըրկել զմեզ հոգիս յօժար՝
բայց ի բնութիւն մարմնոյս տկար՝
ոչ ումն ուժիզ և զօրաւոր՝ և ումն անզ-
զօր վըտանգուսուր՝ այլ միւն և նոյն ջոկ
միաւոր՝ կըրկըր ըզկիրսըն կամաւոր։
Զոյնիւ մազթէըր աղօթական՝ վա՛ խմ
առ հայր իւր էական՝ ծունըր դընէր
խոնարհական՝ որմա՛մ կըրկնի ծունր
ամ՝ եթէ փըրկիլ մարդկան հնար է՝
առանց մահու իմ որ դրեալ է՝ բայց ակ
մահս յինէն անցցէ՝ ոչ իմ կամաւ
այլ քոյդ եացէ՝ Ալ օղեաւ յերկինս՝
քրտանց հոսման՝ ոսկեառաձիւ կայլակ
վիժման՝ ի զօրանալ հրշոյ մերձենալ
ըզինական դիրըն լըցեալ՝ զի կոտո-
րած էառ զընուէն՝ ահըն բան չ՚ը
մարդկէն՝ պարտ էր զերկիւղ և զահըս
մուխ՝ յիւրմէնն կրել անօրինութիւն։

Օրն՝ Աբեղայն ըսա Ասդհոյ։

Ա՛ռաւօտեան մուտ էին՝ որ ըս բնութ
ըս մարդկայնին՝ տատնապեցար ի գիշե

րին՝ աղօթեցեր ա՛ռ հայր յերկին՝ ծա
դեա՛ խմէզ զայդ երկնային՝ և փարա
տեա՛ զերկիւղ քարին՝ մատուհք հո
գւոց մեր և՛ մարմին՝ յերկիւղ քո նը
քեռեռացի՛ն։ Ա՛երձեալ յուդա՛ս
որ մատնելոյ՝ հանդերձ դասուն փո՛
րիսեցւոց՝ ։ անկան նըմանն սուր անկե
լոյն՝ որ յա՛նն չէ՛ն կանդնելոյ՝ ։ յու
դաս նենդաւո՛ր համբուրելով՝ առի՛թ
մահու նըշանն տալով՝ փոխան սիրոյ զնա՛
մատնելով՝ զար ը բարւոյ վըճարելով։
Յայնժամ առ դո՛ւք սիրոյն պետրոս՝
ը՛զ ծառային անուն մաղքոս՝ ։ եհա՛տ
սուսերք զակա՛նջն աջոյ որ ո՛չ լսա
ւոլն իւրոյ՝ ։ իսկ տէրն մեր ապրեցա՛նէ
յունկըն մերձեա՛լ բժշկեա՛նէ՝ ։ առող
ջացոյց ա՛ծ ապէ՛ս՝ զար ո՛չ սեաւին կո՛
րացն հանդէ՛ս։ Նո՛ր հօտին փոքու
ցըրո՛ւեալ՝ քանզի գհովիւըն քաջ հա
րեալ՝ ։ պետրոս միայն ըղհետ երթեալ՝
ի յայգիական վիմին շարժեալ՝ ։ նըշանա
կեա՛լ հաւքն խօսեր՝ առ՝ ի պետրոս տէրն
ասին արկեր՝ ։ զբանըն յիշեր դասն ար
տասուէր՝ իւղտրմանէն դրձել կընդներ
Ընդհեալ վիմին եկեղեցւոյ՝ զար

պահեցեր ի հոսելոյ. և կանգնեցեր ի
դէզս ելոյ վասն սրտին արտասուելոյ.
կանգնեա և զնա՛ ըստ ընծին ի դէզ
մանէ ասլիթաքոլին. տալով աչացս
յորդ արտասուս և ջուր նմանս ծո՛
վու գնեայս։ ՚ի կամաւ զանկասե
լին կապեա՛ զգեստս արձակողին.
ի յապարանսն սանկէին կոյիտիոյ և
աննայլին. ծառայն զերեան այն ապ
տակէր՝ յորմէ արօքէն թևապօզեր՝
թոռք արձակեալ պիղծ բերանովն՝
յայն որ կուրին լոյս ծագեաց թըռվին։

Օրէ՛. Ընդ Աբեսաղան զատ Ասիէոսէ։

Հայնձակ առ ջնեաս։

Ո՞ր կապանաց մարդկան լուծիչ՝ որ
կապեցար ընդ կապելոյն. զնա արձա
կեա յինքնակապէս մեղաց կապից դը
ժոխայնոյն. որ ընդ մեղաւք պարտաւո
րին կացեր անմեղդ ի յատեանի. յորմէ
փառաւք գաս Հայրենի՝ մի՛ դատեսցես
զնա ընդ նոսին։ Պօտկառանաք հինն
ադամոյ՝ որ ձաղեցար վասն նորա.
ընկենուս զամբիծ մեղաց լըրբին՝ որով
զերեաս իմ ծածկեցին. որ ներսեցեր
ջար ծառային՝ աճել ձեռաք քեզ ապ

սակին՝ · Հար ուժգնակի զեմրա չա
րին՝ որպէս և զնա եհար ուժգին։
Ի սկզբան լուաւ յառաւօտին՝ ի յու
բաքանչելն Հընոյ զասակին՝ · կայր առաջի
դատաւորին՝ ծառայն նըստեր ի կա
ւնին՝ · ի հարցանել պիղատոսի՝ արդ
ոչ առնէր պատասխանի՝ · զի կանխաւ
դիւրըն լըսցի՝ եղէ ես մարդ որ ոչ լսո
ւմ։ Ասակիան դասք զինուորացն՝
արիւնն Հանդերձ նախատանաց · այնմ
որոյ զգեաստն էր փառաց՝ իբրև զո
Թոց զինքեանմէ արիւնն՝ · ի ծունր ի
ջեալ կատակէին՝ զդլուխն եղեգամբ
Հարկանէին՝ պըսակ ի փշոց գոլորէին
ըզ փուշ մեղացըն բարձուցի՝ն
Սոսկալին քերոբէից՝ բառնայր ինն
քեամբ ըզսիայս խաչին՝ · մինչ ի տեղի
դողդոջային՝ յորմէ եգեալ մարդն
առաջին՝ · եւտն ըմպել դինի՝ զմըր
սեալ՝ և կերակուր լեղեաւ խառնել՝
որով զալըտոյն դատըն ճաշակ՝ փոխեց
մեռ քաղցր և ախորժակ ։ Երկնային
քըն զարհուրեալ՝ տեսին ըզ տէր ըն
մերկացեալ՝ · և ըզ Հանդերձըն բա
ժանեալ՝ պատմուճանին վի՛ճակ ար

Եւ ի վիմէն վտակ բարբի՝ արբոյց առ
նոսա զջուրն ի ծարաւոյն։

Ոմանք ասեն զայս ի Մովսէսէ եղեալ, եւ
ոմանք ի Դաւթէ։ Եւ ոչ ինչ է մեզ հոգ ի
վերայ այսմ խնդրոյ, զի ամենայն ինչ
ճշմարիտ է։ Եւ ոչ ինչ է մեզ հոգ ի վերայ
այսմ խնդրոյ, զի ամենայն ինչ ճշմարիտ է։
Եւ ոչ ինչ է մեզ հոգ ի վերայ այսմ խնդրոյ,
զի ամենայն ինչ ճշմարիտ է։ Եւ ոչ ինչ է
մեզ հոգ ի վերայ այսմ խնդրոյ, զի ամենայն
ինչ

Տ՚ողն ըմպել՝ քեզ ըղձ֊ացեալ՝ և ըզ
ըզ֊քոյրդ մեղաց՝ ըզ տըրտմագին֊
արեամբն ներկած՝ և ըզ֊ցո զուրա֊
խալին ըզպատմուճանն իմ զառաջին՝ ու֊
րիւնաւոր թիկունդ՝ լծածնոր լինել
խոյ առնելին՝ ճաճկեալ ըզ դուխ
ըզ կռիւելին՝ և եղեգամբ հարիանելին՝
և զիմ անկեան մինչ ի գետին՝ ի հնազան
դել կամաց չարին՝ մի՛ թողուցուս խա
ղալ սովին՝ այլ կանգնեցես զիս վե֊
րստին՝ Ամեն բ֊ըզըդ քո մար֊
մին՝ յետ վճռելոյ դատաւորին՝ սատակ
էած զհարուածդ գանին՝ վասն գանից
նախատեղծին՝ զիս որ յոտից մինչև
ցգլուխ՝ ցաւագ նեղեմ անհնարին՝
առաջացո դարձել կրկին՝ որպէս ընդ հոգ
յատազանի՝ Այրբախիլ պըճնեալ
զարդուն՝ զոր զգեցոյցեր աշխարհի՝
փոխան պըրակ ի փշոյ եդին՝ մըշակք
այգւոյն խաղողի՝ ըզ փուշ մեղաց
հանցես յինէն՝ զոր յիս եհար ի՛մ թըշ
նամին՝ և ողջացո զնայեալ վերին
զի սպիք մեղացն ջընջեսցի՛ ու
Օրէ՛ Ա֊ետարան ըստ Ա֊ովհաննու
Յերկ֊ոյժ եղե֊
Յոմն ըմպէ՛ քեզ ըղձ֊ացեալն՝ և ըզ

զնշխա՛ն[ն]ն մահաճ[ին] հաներ զհոգիան
որ ի բանտին. և զնս հանցես սր ընդ
նոսին բանտէ մեղացն աղջամղջէ[ն]ն։

Օրէն. Ա՛ե փարան ըստ Պ՛ոհաոս։
Ա՛ե եէրե այէ եղե։

Ա՛ղբերացն անպիտան որ յետ մահ[ո]ն
անմահարար. բզղևեալ ի քէն վրտակ
կրկին. ի նորոգումն կոզաճնին.
բաց ըզբերան իմ յարբուցումն գր
արեան կենարարին. լու՛ծ դատեալ
յաւա՛զանին. թէ ոչ ընդհ[ա]ք այլ ար
տասո՛ք։ Յա՛նմահիդ մեռանելոյ
զմեռեալ հոգիս կենդանացո. թաղ
ման՛ն ի նոր գերեզմանի. զթաղեալս
ի մեղս վերածեա. ի գբի ննջեցեա
իջանելով ի գբոյն մեղաց վերաբերեա
խաւարեր մահու զբնակելովք լու
սա՛ւորեա և զնս հոգեւո՛ւ։

Ա՛ի քո իմ առաքե՛լ աղաղակէ՝ բան որ
ընդ հօր իսկզբանէ. որ կամաւոր վար
մարդկան՝ կրեցեր մարմնով զայս ամ
ինձ լսել՛ի արս բզձայն՝ յաղթեայեր
քո կոչման. ընդ ժողովեցն անդ անդրան
կացն՝ օրհնել ըզքեզ միշտ յաւիտեա
Օրէն. Ա՛ե՛ սուրբ՛ Ա՛նուա՛ս ասել պարա

Ա՛նան ձեծէ շաբաթուան Յաղագս ինն։

Տ՛ԵՐԵԼԱՍՈՒՆ ամեն՝ այսօր իմաստ
րի պարգեւս ի պիղատոսէ. և ար
կօղն ընդունայ ոսկ զօթից հանա
նել պատիլ յիմանեփայ։ Աչեղնասունն
ամեն՝ այսօր գընի ինոր գերեզմանի.
և գանձն անմահ նուեր ինքի մատանեաւ
գինայ։ Ալարաճոց փրկուի քո
այսօր եղաւ ինորափոր վի ի. զոր օրհ
նէն զօրք երկնից երգով պահպանի
իվենուորաց։ Աչեղանին յաւիտանից
քո այսօր խնդրի ոսկ մեռեալ ի պիղա
տոսէ. և մերկուե ծածկիլն ադա
մայ. յանձն առնու պատիլ իյովսեփայ
Ընտհուեց օրօր քո այսօր. իհմ
մահու խոնարհեցար. և քնակեաւն ի
լոյս անմահութեյ՝ Թաղեցաւ մարմնով
ի սիրտ երկրի։ Ալրեգային արդարուե
քո այսօր եղաւ խրբի ստերականի.
և փառացըն հօր ձառագայթ ծածկե
ցաւ վիմայ ի միջ երկրի.
Ալաճին մարմնով քո այսօր դընի
իհոյս գերեզմանի. և լուծիչն երկանց

դրժոխոց՝ մանաւանդ հնար չէ ձեզ
ի՞ր ըմբռնուն ընտրեալ ս արարչէն ամե
մյսօր. ննջել իւրեանց՝ որ պա
հնչեն զնեղ անգամն պատպանի ի զին
տրուցաւ ի ծնունդ արարածոց ք
մյսօր. արտասուի ոչ մեռանել ի սըր
մաղձեցիլ՝ և բուրմանն անմոռնա

խնկի ի զատկին խաղաղութ
քեզ օրհնեմ ի թագաւոր յաւ
առնիլ՝ անմահ ա՛ր ծ հայրն մեր
օր ոչ բնութիւն արարածոց զնո
տանիւր. մահուամ մեզ տայմանեալ դ
նի ինձ զերեզմանի. նո՛ր զիս ընդու
նելով մեր ծրդ. գովեմք լուսեղ
ի անփակ գրով հատանեալ քրտեզ
ինքն՝ մատաներ՝ անկորուստ պահ
լոյ. լ՛ամբ հ՛ատատով՝ ի ծրդ
գովեմք զոր ի՛ զոր՝ օրհնեմ ի՛մ
և բարձր արարչ՛ք զնա յաւիտեան
օրհնեմ ի՛մ ի՛մ ի՛մ

ա

Ա՛ր բաշխօղդես բարեաց և պարգև
ամե՛ն արարածոց քոց · այսօր հաձե՛ց
ցար խը՛ նդրել իսպարգևի մասի՛ն իսքի
ղատոսե · ղի և մե՛ղ չնորհեացես զպար
գևս ողորմե՛ քո։ Ա՛ր զանձառ ըզլոյս
փեց՝ իբրև՛ զօթող ըզքեւ արևա՛ր·այսօր
անձառ խոնա՛րհու՛ե պատեցար ի յոյ՛
սեփայ ի՛ դերե զմանկի՛ տըքնե՛լ · ղի ըզհը
նութի՛ մեղաց մերոց նորոգե՛ացես ՝ի
կեանս անմա՛հս։ Ա՛ր յիսուե՛դես ըն հօր
անպա՛տագրելի՛ բանդ՝ այսօր մատանե՛ւ
քո՛նայիցըն պարագրի՛լ ի յանձն առե՛ր
անկողպատե՛լի գանձ՝ · զի ըզ մե՛ղ փրը
կեացես ի՛ յանցանաց մեղաց մերոց։

ա

Յովսե՛ծ ՝ի ձեմարիտ և արդար՝ հայ
ցեր իպիղատոսե՛ զՅաստրաիից ըզպար
գեւատո՛ւն · որ տըւա՛ւ ըմե՛ զ դանձ ան
կողպատելի՛։ Պատե՛ս ծո՛ւթ կրաւո՛ւք
զմարմինըն տրո՛ւնկին զարկօ՛ղն ըզլոյս
ոչ զօթոց· որ ըզդեցոյց ըմե՛ զ ըզդեստ
անկողպատե՛լի։ Ո՛դա՛ ծո՛ւ ինորաւիր
ի՛վիմի՝ և մատանեա՛ւ կընքեցաւ · որ
զնախատա՛ծըն կենդանացոյց ե՛ւ
զմարդկա՛ն կապանս մահու եւրոյծ։

Յովսէ՛փ ի քեզ հաւատացեալ ։ ա
զաւուրս աղերսելոյ ։ շնորհե՛ զերդ
նեաւնդ մարմի՛ն ։ Ո՛ անպիտան զա
ոճաճայել մարմինդ ։ պատեաւ զերդ կր
ւովք և ե՛դ ի գերեզմանի ։ Ո՛ր ար
րիչդ հաս աւրարածոց ։ հանդուցեր ի՛ք
րեբէս ։ վեմա՛ վ հնձեցաւր յերկրի ։

Ա՛ստ Վ՛ովՔաւ ։ Յինանցն
արեա՛ քրիստոնեա խմե՛
լոց ալէլո՛ւիա ։ Ա՛կայք ժո
ղովուրդք երգեցէ՛ք
ան՛ ալէլո՛ւիա ։ Յարուցեալոյն ի՛մե
առելոց ալէ՛լո՛ւիա ։ որ զաշխարհս
լուսաւո՛ր արաւց ալէ՛՛ ։

Ա՛րարացո՛ւք զօրհնո՛ւիս յարո՛ցեալոյ
խաչեալոյն ։ Ո՛ր նորոգեա՛ցն ի՛ զ ա՛ի
զերս ։ նո՛ր օրհնութի՛ւ երգեցո
յարո՛ւցեր ։ Ա՛կայք նո՛ր ժո՛ղովուրդ
նոր օրհնութի՛ւ երգե՛ս ։

Ա՛ստուա յանձն ա՛ռեր ըզմարգարէ՛ն
խաչե՛լն և հա՛մբերեր ցե՛ր ։ ալէլո՛ւիա
Ա՛նձեալ ի սո՛ւրբ երկրի երեքօրեայ

դանապար քո յաջորդեցէ՛ ընդ երկ։
Մահուամբ քովն մեզ շնորհեցեր կեան՝
Ալլ մահուամբ ըղմտի լուծեր՝ ան՝
օրհնու՛ թեզ երգեցուք. ալէլուիա։
ընդ երկնայի՛ն զաւրութի՛ւնս. ետր
պարգեւատուքս անմա՛հ թագաւոր
Ալլ յարեարդ իմմեռելոց կենդանուեցո
նաւար փեսային. երգեցո։
Լկայք մանկունք առագաստի՛ երկ՝
զերաց կենարար յարուեն. երգեցո։
ալելուիա ալելուիա։ փրկողին ոմե՛
Յարուցելոյն իմմեռելոց քի՛ այ. եր
գեացուք ընդ հրեշտա՛կս օրհնութի՛ա
եր կարօղ ի պատերազմի. տոնեք։
Տ՛ն հրեշտ զօրութ՛ւբ հարուա
եաց տոնեք։ Տ՛ն հրեշտ զօրութ՛ւբ հարուա
մահուամբն իւրմով և զհրեշտն կոչ
իմեռելոց։ Այ ըզդիմոխրս դերեց
Տնեք օրհնութի՛ տան այ յարուցելոյն
կեացուցանէ՛ զմարդ։ ալէ՛։
կրպակեացուք ալելուիա. որ փրկ
ալէ՛։ Յարուցելոյն իմեռելոց եր
ալելուիա։ և յարեաւ յաճախէս

Ար երկրին նման համբարձար և ընդ ամէն
Ի՜ հօր նստար յաջմէն փառաց բանդ
ատրեան ընդ երկիւ

Ի ԱՆԱՆ ԱՂԵՆՈՒԹԵՐ ՅԱՐՈՒԵԱՆ ՏԵՂ ԴՐԱՑ

ՅԻ ՀԻՒ.

ՅՈՕՐ ՅԻՐԵՒՆԻ

ի մեռեալ՝ փեսային ան
մահ և երկնաւոր՝ քեզ աւետիք խըն
դութեան։ Հարան ի յերկիւղ եկեղեցի՝
օրհնեա՛ ի՛ձայն ցընծութեան զայր՛ծ քո
սիրոյ։ Ա՛յսօր անձնատուր լինան ի լուսոյ
լուսաւորեաց զմանկունսն քո՝ լուսա
ւորեա՛ երեսամբ քո զանձկալիս քո՝ զայ
լոյս քո՛ քեզ։ օրհ։ Ա՛յսօր խաչարկեալ
անձինս քո՝ հայծոյեցան երկեակ վտ
ասեն

սուրբ և քեզ ծառայեմ ցմահ ի սէր քո։
յարուցեալն ի մեռելոց քրիստոս։ օրհ
յօր զատիկ մեր զենմամբ քրիս
տոսի։ ախտացո՛ւ սէ ծնանցուքն նորո
գեալքս ինքնուէն մեղաց ապեղով։ քո յա
րեաւ ի մեռելոց։ ՚յօր հրեշտակն
լուսափայլ ի յերկնից ի քարհանէ
լեաց մեզ յոյժ երջանիկ։ և նոր
ցին քրիստոս ասելով։ քո յա։ ՚յօր նոր
ին կոչեցեալք ի քո։ ապաստա՛ լք սո
եամբ գառինն ամաւծոյ։ պարեցաւք
ընդ երիվնայնոցն ասելով։ քո յար
՚յօր մեծ աւետիք ադամայ նա
խաստեղծի՛ն ուրա։ արի որ՛ ննջես
լուսաւոր եղև քեզ յարուցեալն քո
ւր ծ հայրն մերոց։ ՚յօր ձայն ա
ւետեաց յիսայի՛ զուշա՛ն լսեցիք։ դա
տերքն իւղաբերք։ սեռաք յարուցեալ
ի՛ քէ յարուԹիւն քո՛ ի՛ քէ։ ուր ծ։
՚յօր հրեշտակք յերկնից ի՛ջեալ
տան զաւետի՛ս մարդիա՛ն։ յարեաւ
խաչելեալն և յարոյց զ ձե՛զ ընդ
ինքեան։ ուր ծ։

դառանցըն զենմանց՝ պարգեւեցեր մեզ
Յոյս ըստ արենցն օրինակի՝ ն անբաւ ն
դուց զասելիկ՝ սբ յայրուէ քո քա՛ր։
Յոյս զ պատիք չարչարանացն ե՛
լից խորհելի փոխեցեր՝ ի փրկուէն հո
հաս յայրուէ միածնի սրդուոյ քո։ զ
ցիր հարան իյերկրէ երկնից՝ քնդի ոյ
ծր երկնայնոցն իշխեալ տային քեզ զա՛
վերատին յայրուէ ծննա իկոյս գե
լեզմանէ ն։ զքե՛զ։ Յնծա՛ և զուարճա
լէկոյս՝ քնդի ծրնեաւն իկուսէդ՝ այսօր
ցուցնեմք։ Ուրախ լեր և բերկրեա՛ մեծ
բանն սբ՛ ծ։ զքե՛զ երբեքանեաւ մեծա
պարադրեալ անձառաբա՛ր ծընար զմ
Ծածկեն տաճար լուսոյ՝ որ մարմնո՛վ
ղեցոյ։ յարուցեա՛լն ի՛ մեռելոց քո՛ս օրհ
Յոյս սիւն լուսոյ ծադեա՛ց սբ եկե
յաղթական երդիվ օրհնեցէ՛ք և բար
բեա՛ւ։ եկայք պարեսցո՛ւք ընդ հրեշտ կս
նայ իսեա՛ն։ Յոյս ասրեն մերմ յա
Յ՛զատ օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զմ

ռահուրեցիք ասած Հարցըն մերոց։

Կանան ըե և չէնսաբէր յարուբեն գոլ։
Միաբան գոչեսցուք քեզ յայս։
Մխեռանց արիացուք դէմ երկու սերոյ։ և
ռասցնըք սօնիւս։ ընդ Հաշտուէ՛ այ
Յ՛յաւր և մեք զուարճացեալք պոյճա
րուցելոյն։ զոր առեալ պատմէին քո։
Յ՛յաւր և մեք զուարճացեալք պոյճա
Հաւատոյ և յօհաննու սիրելոյ։ ընդ
գնծացեալք այսօր քո։ Յ՛յաւր վէմին
գնծութեամբ պատմել աշակերտացն առելով
Յ՛յաւր զուարթունն իվիմին՝ Խնկա
բերիցն ըե իանանոյն։ փոքեր ձայնիւ
ցեք այսօր քո յարեաւ իմեռելոց։
Յ՛յաւր ընդ մարդկան։ որք իջեալ
իւ յերկինից տան զսքեսիս Տի։ ցնծա
բանիկն ընդ մարդկան։ ըե մեռելոց
Յ՛յաւր հրեշտակք իբարձունս՝ սը
ազատեցեր ըզսերելեան։ ալեստուղ կենաց
ննջեցեալոյն և անդրանիկ մեռելոց։
Յ՛յաւր ընդ անդրանիկացն ազատուե
դառն աշխ զսերելեանդ քո փրկական։

Ընդ արեամբըդ քո ա՛զատեցեր զմեզ ։

Ո՛վ ինձ մահո՛ւ պատճառակի՛ն մարմնով և
անբուժելի՛ վէրքով ցաւագա՛ր եղեալ ։ Ո՛վ
հեռուէն ըզմահ կոխեցեր ։ ահ՛ ա՛ռ
ոգիս մեր՝ ըզմեղս բռնաւորեալ ։ ա՛ռ ա՛ռ
զանձն մեր՝ ըզմեղս բռնաւորեալ ։ Ո՛վ
իմաստնոցդ ամենայնի՛ւ գերազանցեալ
Յանդո՛ւր ոգի՛ եղեալ ։ Ո՛վ ճշմարի՛տ
լանդ որ ի՛ հօրէ ելեա՛լ մարմնացար
եկի՛ր ի՛ մեզ ։ ամենայնի՛ւ ժողո՛վուրդ քեզ
ըստ ա՛ռաքելո՛վ ։ բարձր ։

Յանձնառ ինչ՝ 99 ։ Ա՛ւ ճշմար՛ Ո՛ յաղ։

Ո՛վ ինձ մահո՛ւ պատճառակի՛ն մարմնով և անբուժելի՛ վէրքով ցաւագա՛ր եղեալ ։ Ո՛վ ինձ մահ՝

Ընդ լուսնանալ միաշաբաթին կանխե-
ցին կանայքն ի գերեզմանն՝ ի խնկել
զնախապատրաստեալսն նոցա։ Եւ գտին զ-
վէմն բարձեալ ի դրաց գերեզմանին՝ և
և լուեալ բարբառ ի հրեշտակէն՝ եթէ
յարեաւ ք՚ս և խափանեաց ըզ մահ։
Եւ հանդիպեաւ քոյ սուրբ առաքելոցն
և տրեաւոյ ողջոյն կենդանարար առա-
քեցեր զնա ի կիրկոսէ ախերջաց։
Հրաշալեաւն ասաւ հարցն վճանգոսեան ասա-
ւէ ։ ի՚ր ասրօնո։

Օ՚րհնեա՛լ ես դու ք՚ս որ յարեր ի 68։
Յարուցեալ՚ն։ Ա՚ղաղակէն։ Ակերակ։
Պայծառացեր եկեղեցի՛ հեթանոսաց.
յարեա՛ք՚ քի՛ որ յարեա՛ն այսօր ի՛
մեռելոց՝ ։ պըսակեաց զքե՛զ խաչին
հրո՛մ։ աբք հաղցն մերոց։ Ա՛յսօր ող
բա՛յ լինկեն ըզկործանումն ի՛ւր մահ.
քանզի որ յադա՛մ մե՛ռեալքն էին
կենդանացան յարուեա՛ք ք՚ի՛։ այ հա՛յր.
Ա՛յսօր ցնծան մանկո՛ւնք առ գաւառի.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

իսկ ի փայտ՝ն կենաց . նորոգեցաք
ամենեքեան . փա՛ռք յաւետ .

Ո՛րչափ ես աւր աւծ հա՛ յդն մերոյ
Ա՛ր բարձրացար ի խաչն ու վա՛ղ
մարդկան . առաքեա՛ զքո զորմութիւդ
խաչատնեայս և յերկրպագո՛ւս . աւծ .
Ա՛ր զամենայնն յանձն առեր վասն
մեր բարերար . խնայեա՛ յարարածդ
քո յաւետ Թէ՛ր դո՛ւ . աւծ հա՛յր .

Ո՛ զար օրհնեցէ՛ք բարձր արարէ՛ք ի՛ զ
նա յա՛ւիտեան : Ա՛ր յանդիման աթո՛ռ
նըմանի բարեբանեա՛ն ի՛ հրեշտակաց
կամաւոր չարչարանաց համբեր մա՛
հո՛ խաչի՛ մահիճացր բանն . անդադար
օրհնեցէ՛ք և գո՛վեցէ՛ք բա՛ : Ա՛ւ իջ
եալ ի գերեզմանն անկեան մարմնով
զի նորոգեսցէ՛ զոդ հընոտ Թէ՛ մեռելոց
Թէ՛ մերոյ յաւետ էն խոտով . անդադ

Ա՛ւետ 70 : Ա՛ւետ : Ա՛ւետ :

Ո՛ղջասուելի հօր էա՛կից ի՛ խաչ ելեալ
կամաւ հօր ողջմի՛տ : Ընդունելոց տր

նորոգեցեր ի տիեզերս. ալ՛՛ծ ։

Ընդ
որում ի գերեզմանի. ևս յարուցեալ
քան զհրեշտակսն փրկեցեր զմեզ. ալ՛՛ծ ։ Փառաւորեալ
հայրն մերոյ։ Ա՛ր ելէիր ի յերկինից խո-
տարհ՛՛եալ. և խաչի համբերեալ
քաղե բա՛նեմք զձ՛՛ք ալ՛՛ծ ։

Ընդ երկիր մի՛ նկո՛ւնան օրհնեալքն. ՀՀ

ա՛մենազօր Թագաւո՛ր անմա՛հ։
քանզի՛ ելիր. որ յարեր ի՛ մեռելոց
րոզէ ձ՛՛այնիւ. ի՛ զքո՛ ձ՛՛այն զա-
Ընդ նմի՛ն ա՛ւետարա՛նեն ք՛ քա՛
մրնիթարել ըզհոդին և լուսաւորել։
մեզ հանդիսացի յաւուրն դիտաւո՛ր.
աւետաւո՛ր զբա՛ժնին գրիւ՛ն քո
սըն զօրնաբա՛նու՛ն։ Փրկանակ ա՛ր
քո ընկալ և ըզմեզ։ փրկանակ խա՛չ նիւ
առա՛օսեմբ՛ք կենդանի՛ք յաւիտեանից
Ընդ կանա՛նն իւղաբերան առ քի՛զ
յայս յարու՛ն ցո՛ւցար մեզ ողո՛ր։
ողբմա՛ած։ Ա՛ր յերկրի աւետ յայտնեալ
ւօղ ք՛՛ն իւղերեզմանն ի՛ջեր ոգ մարդ՝

Ա՛ղաչեր օրհնեցէ՛ք՝ բարձր արարէ՛ք ձ՛ղ
նա՛ յաւիտեան։ Օ՛ Թէոդորն անմահ
և ազնիւն յա՛խտեաց ։ ամենայն
ժողո՛վուրդք բարեբանեցո՛ւք զնո՛ր։
Ա՛ր մահուամբն ըզ մա՛հ խափանեաց՝
և յարուածեա՛ մե՛ր իւրով զյարո՛ւթի՛ն

Մեղ պարգեւեա՛ց ։ բարձր։

Ա՛ր ըզհրեշ 70։ Ա՛ր ըզհուն։ Ա՛ր զան-
Ա՛ր խոնարհեցար ի՛ յերկինսի՛ց և ի՛ջեր
ի՛ յերկի՛ր մի՛ածի՛ն որդի՝ և բա՛նդ
արձա՛կ ։ ա՛ղաւեա՛ւ բանաւո՛ր հօտի՛։
Ա՛ր կնդնեցեր ըզևա՛ջ քո ի՛մ ջերկրե՛
և երեա՛կ բարձրացար փրկեցեր ըզտիե
զերս ։ ո՛ղ։ Ա՛ղաչեցար ինո՛ր ի՛ գերեզ
մա՛նի՛ և յարուցեա՛ւ յերրորդ աւո՛ր
ի՛ յերկինսըս համբարձա՛ր ։ ո՛ղոր։
Ա՛ր անձա՛ւ էս՛ն քե՛ զ հօրդ՛ն փառա
կից՝ ։ զարշաւի՛ր մարմնո՛վ յանձն առե՛ր
վա՛սըն մե՛ր ։ մշտաւրնջենաւո՛ր օրհնու՛թ
ի՛ հրեշտակաց ծրհնեա՛ւ ես տե՛ր։
Ա՛ր էա՛կդ ես ընդ հօր և՛ա՛ւ հոգւո՛յն ։

խաչեցան և թաղեցան կամաւ հօր վա
սըն մեր՝ մըշտնջե՛ն։ Ա՛ր միւսանգամ
գալոց ես հայրենի փառաւք՝ հնոյհելով
աճապարէն յարուԹի ուխտերուց՝ յամ

արարածոց յաւիտենից օրհ։

Ոյսդ որ ի՛նձ երեկին աԹոռ բանձրա
ցեալ հանդիսի՝ երեքասրեան ձայնիւ
իդասուց հոգեղինաց օրհնաբանի՛ս.
աւ՛՛ծ հայրըն մերոյ՝ պատկերակիւց
եղեր հոգեղէն բընաւեա՛ս՝ մարդաբար
բաւէն գըԹացար՝ կուսական ծնընդ
դեամբդ ազատեցեր ըզմեզ՝ աւ՛՛ծ։
Ռանգի միոյն յանցանաւք ամբեա՛ն
մեռաք՝ այլ ի՛ խաչիդըն զո՛ք ամենե
քեան նորոգեցաք ի փառս՝ աւ՛՛ծ։
Ո՛վ՛ր օրհնեցի՛ք և բա՛՛րձր ասըցի՛ք
ըզնա յաւի՛՛տեա՛ն։ Ա՛ր բազմեալ հանդ
էր յանարամբեա՛ստ ի յաԹոռ ըզ մա
խաչի՛ ի՛ յանձն էառ վա՛ն ամենի մարդ
կա՛ն՝ օրհնե՛։ Ա՛ր ի՛ կատարա՛ծ արեան
աղբերէն նորոգեցան արարա՛ծք և
անմահացա՛ն՝ օրհ։

Ի՛ղբեզ եբ՚՝ 70։ Ի՛ղբեզ որ։ Ի՛ղբեզ
Ի՛նակի՛ զբնն բա՛նդ՝ անբաժանելի
ծընո՛ւնդ հօր. որ վա՛սն մեր մարմնա
ցա՛ր ի՛ կուսէն՝ ըզմահ խաչի ի՛ յանձն
առեր և թաղեցար յերկրի։ Ո՛՞չ յաղ
զանա՛ց և զանա՛պական մարմինդն ա՛ն՝
կա՛նայքն ում մեռեալ խընկե՛լ խընդ
րէին՝ այլ հրեշտակին ձայնեալ առեր
զի խնդրէ՛ք ըզկենդանի՛ն ընդ մեռեալս։
Ա՛յ ընչ թո՛ղնաւին կապեա՛ց և զդէ
ժախա աւերեա՛ց յարուցեա՛լ ի՛ մեռե
լոց ք՚՝ ա՛՛ ա՛ր՚՝ պարգևէ՛ ազգի մարդ
կա՛՛ն զձեռ զմարմնաւորին։
Ո՛ոսկալո՛ւ տեսիլ հրաշակին՝ խիտաւոր քո
դերեզմանին՝ ըզ պա՛՛հապա՛՛նն զար
հուրեցոյց։ Ի՛մանալո՛ւն՝ մարմնական
ձայնի՛ւ բարբառեր ա՛՛ռ ա՛՛ր կանայն։
փա՛՛րատեցոյց զոտս և զարհուրմանէ՛։
Ա՛վ կա՛նայք ըզգաստ՝ ա՛՛ճապարէ՛՛ք զա
մեներո՛՛ն զյոյն և զյարութի՛ւն՝
ընդ մեռեալն զի կեն՛դանի՛ք։

Տէր ողորմեա՛ ամենայն մարդկան։ Ա՛մէն։

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զի դարձեալ դարձցի եւ կեցցէ, ընկալ զաղաչանս մեր ի ծառայից քոց, որ ի ձորոյս խորհրդոյ ի քեզ աղաղակեմք, եւ ի ձայնէ ապականութեան ազատեա՛ զանձինս մեր։ Ո՛վ ընդ ամենայն ինչս ողորմած եւ ամենայնի ներող, մի՛ զարհուրեցուցաներ զմեզ ի մեղացս մերոց, այլ ի քո անսահման ողորմութենէդ ընկալ զաղաչանս մեր, եւ ի ձորոյս խորհրդոյ հանեալ զմեզ, ի լոյս կենդանեացդ ընդունելի արա՛ զմեզ։ Ո՛վ ընդ ամենայն ինչս ողորմած եւ ամենայնի ներող, մի՛ զարհուրեցուցաներ զմեզ ի մեղացս մերոց, այլ ի քո անսահման ողորմութենէդ ընկալ զաղաչանս մեր, եւ ի ձորոյս խորհրդոյ հանեալ զմեզ, ի լոյս կենդանեացդ ընդունելի արա՛ զմեզ։

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զի դարձեալ դարձցի եւ կեցցէ, ընկալ զաղաչանս մեր ի ծառայից քոց, որ ի ձորոյս խորհրդոյ ի քեզ աղաղակեմք, եւ ի ձայնէ ապականութեան ազատեա՛ զանձինս մեր։ Ո՛վ ընդ ամենայն ինչս ողորմած եւ ամենայնի ներող, մի՛ զարհուրեցուցաներ զմեզ ի մեղացս մերոց, այլ ի քո անսահման ողորմութենէդ ընկալ զաղաչանս մեր, եւ ի ձորոյս խորհրդոյ հանեալ զմեզ, ի լոյս կենդանեացդ ընդունելի արա՛ զմեզ։

Կարապետ աղբայրն Երկնից աբեղ
այսօր ի դիշատակ։ գովի։

Ո՛ր ի գանն 71։ Ո՛ր էին Աստուած
մարտի՝ ի գլխատմանն կաթողիկ
կրօնքին յովհաննու։ գյաղթանակ
Յանուագատի բարբառոյ ձայնի ըզ
ի ծնընդեան նն քի։ որ ի խրիստոսի
Հոր յայտնեցաւ աշխ բանն գովե
Ասպետքերոյն յորովայնի կոյս
լոյս այսօր ի ձայն հրեշտակն գովե
զառաքինութեանն ըզ հանէս տօն
թագաւորին և զմիկրոսէին վհանան
Ո՛ծնեան ի ծնունդըս կատար զկա
նիմբք բերեօք։ այլ Ո՛ զին Յովհեղ
ի զ որքերիստո՛ս միշտ ևյ խոհեան
նեմբ։ ևանդադարձ ձայնիւ ըզքեզ
Ո՛ղք հաւատով ի զհիշատակիս գո
տեսեալ գո և երկրպագել։ այլ
անսեասանելին՝ յարգելի կուսի
Հարցն մերոյ։ Ո՛ր ընդ հակաց
հանէիմ մկրտիչ։ այնպես զայ

զարուսեակն և զանաղօտ լուսաւորեալ.
երբ ընդլսել մրմրեին· հիմն ցանել
հերովդիադայ ի պարզևի մանկան կնդ-
ռանէ գլխոյ Յովհաննու Մկրտչին.
Յանօրէն դիւնարբուսն մոլեգնեալ
ձանձրացեալ Թշուառին յաւիտենից.
և պատճառ ածուխն ոմանցն. Հրդեհ
զանապարհս Թշուառին յաւիտենից.
Ոչ շմարիմ մարգարէ և ձեռնադիր
զոր ընկեցին ասէ յանաչելիսն կատա-
փակեա զի յանաչելիսն կատաղեա
փումըն լուսոյ արդեանն արդարու-
ի ազգ ազատող բարբառոնէն· ընդ
Ո՞րինաբաղաքացի՞ն յովհաննէս մեծ
իջնեաղբս կանաչ ոգ քրիստոս յանապատ
այսօր ի՛ներուիրեալ վերափոխեցաւ
ի դաշտս անմարմնոց· ա՛լ·
և կատարիչ խորհրդոյ գլխատեալ
եալ·ոլ· Ձայն բարբառոյ յանապատի
յայտնեաց աշ և մարդ յերկիրի երև
Ա՛ր առաքել քան զմարգարէս մեծ
Թիւք սուրբ որ լուր մեղ և ողորմեա·
քարոզ փրկուեաց յաւիտենից· ա՛լ·
հանիկ մկրտիչ որ եղեւ աշխարհի

Հրաշալի արարիչ քո ընչից յաւիտեան
կուբ մերոյ. օրհ: Ով որ օրհնեցիք
զերկրս հրեշտակաց զնաւատակսն փրկ-
ծառացեալք վայելեցէք. ոսկեղն ընդ-
Այսօր մանկունք առաքեսան այ-
րուժն մերոյ. օրհ: որ ցնծայ այսօր եկեղեցի ընդ նո-
ա քո նորոգեցեր զմնացեալսըն մեղաւք.
Ով կենդանարար նոր յարուցեալ
օրհնեմք զքեզ այծ հայրըն մերոց.
յաւազանի և վերըստին ծնեալդ ամեն.
սիր ևս քո եկեղեցւոյ զոր մանկըտեցեր
ազգ անմահ և երկնաւոր. լուսեր հար
Ով խոնարհեցար յանձառ փրկ փչ
զկցորտացելդ. որով առաք զերանին
որք ոչ տեսեալ հաւատացեալք:
վերածայներ ոտ ևս ած դասանելով
Հաց ոսկեղէն և զբաժանացն. և գոչելով
Աստուածն Քրիստոսի շօշափէր զնոցա
այսօր փափաքողին զվերըն մարգարդ:
տաւալ զբջիլ տեսողացն. որում ցուցեր

Ա՛ր խորանիդ արդեօք ինն արդարե-
նոր օրհնութի՛ւ տացո՛ւք. և անդադար
երեքեա՛ն նե՛սցո՛ւք. Ա՛ր տաճարիդ ան-
ձա՛ւ լուսոյն որ ի հօրէ՛ նոր երգս եր-
գեսցո՛ւք. և ասե՛ւ. Օ՛ն նոր խառնարանդ
հրաշալի՛ն նոր խառնմա՛ն բանին և
մկրտութե՛ան. Տոգեւոր երգով բարե-

Ա՛ր վերնատունն նորոգեցեր ըստ մեզ ի
հնումէ՛ հի՛նն ապականեալ. և զբանկրեան
որպիսին գեղեցկութի՛ւն ընդհարեցեր
նորաստեղծեալ յոգիս հրաշափառ
պէս. աղաչեմք ըզքեզ քո՛ն ողորմեա
Ա՛ր զբարձրատո՛ւն նաւակատեաց խոր
հուրդ հանդերձելոցն. այսօր ծա՛նու-
ցեր. կենդանարար Ե՛ւ սքա՛ նշխարք քո՛ւ

Ներցէ՛ք վքե՛ր Թագաւորն՝ ասէ։

որդւոց լուսոյ հոգւով ձերոյ եւ ընդ պատուհասն Հոգւոյ ձերոյ եւ ընդ ի նեղութիւնս մեծս ի վերայ ձեր եկեսցէ՛ ոչ ի վէմս մեռանիցէ՛ եւ ոչ յարիցէ՛։ մանկունքդ ձեր ոչ ուսանիցեն զիմաստութիւն ի գրոց եւ ոչ զիմանալի ի գիտութենէ։ Վա՛յ ձեզ որ ի մեծի ծրագրեալք աւազանին չնորհօք չկրկնիս ի նմա։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մարդիկ անուանի անուն Քրիստոսի։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր հայհոյի անուն Աստուծոյ։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի հեթանոսս մատնի աստուածութիւն։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մեծամեծս ի թագաւորս եւ ի կուսակալս ի տանջանս մատնի հաւատք։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մարդիկ անուանի եկեղեցի։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մեծամեծս ի թագաւորս եւ ի կուսակալս ի տանջանս մատնի հաւատք։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր հայհոյի անուն Աստուծոյ։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի հեթանոսս մատնի աստուածութիւն։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մարդիկ անուանի անուն Քրիստոսի։ Վա՛յ ձեզ որ ի մեծի ծրագրեալք աւազանին չնորհօք չկրկնիս ի նմա։ Վա՛յ ձեզ որդւոց լուսոյ հոգւով ձերոյ եւ ընդ պատուհասն Հոգւոյ ձերոյ եւ ընդ ի նեղութիւնս մեծս ի վերայ ձեր եկեսցէ՛ ոչ ի վէմս մեռանիցէ՛ եւ ոչ յարիցէ՛։ մանկունքդ ձեր ոչ ուսանիցեն զիմաստութիւն ի գրոց եւ ոչ զիմանալի ի գիտութենէ։ Վա՛յ ձեզ որ ի մեծի ծրագրեալք աւազանին չնորհօք չկրկնիս ի նմա։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մարդիկ անուանի անուն Քրիստոսի։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր հայհոյի անուն Աստուծոյ։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի հեթանոսս մատնի աստուածութիւն։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մեծամեծս ի թագաւորս եւ ի կուսակալս ի տանջանս մատնի հաւատք։ Վա՛յ ձեզ որ ի ձեռն ձեր ի մարդիկ անուանի եկեղեցի

տար իւ բարձանն՝ ողորմեա՛։

Կիրակէ Համբարձման ընդ առաջ հօր եղ

ի լերինն Սինա՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնսդիր

իսրայէլի՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնքդ՝ որ ի յոյժ

շահեցեր. և յերկնորդ աւուր յարեար

ի մեռելոց՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնքդ՝ որ ի քեզ ժողով

եալ էր. և զդեղեցիկսն փրկեցեր

ի նմանէ՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնքդ՝ որ ի յոյ

ժամ ի վերուստ ընդ առաջ հօր եղ

Ա՛ր եկիր ի վերուստ՝ վա՛յ ազգի

մարդկան. ընդ քեզ անդադար բա

նեբանեմք աւրն՝ հարցըն մերոց

Յանձն առեր ընդ արբշարանս և խայթ

հանդերեցեր. ընդ քեզ Կոքեցար վի

մի՛վ յարուցեալդ մեռելոց. ընդ քեզ

Ընդ՛որ օրհնեցեալ բա՛ր ամարէք

ընդնա՛յ յաւիտեան։ Ա՛ր անմահըն՝ մար

ծուով վա՛նըն փրկուեր մերոյ ընդ մահ

հաշակիւեաց. և խա՛փանեաց ընդ մահու

թիւրութի՛ւ. բա՛ր Ա՛ր յաւիտ կեն

դանութե առհասաւորեա՛ց ընդ յարու

ածայինն մարմնոյն պարգեւեա՛ց մարդ

կան. և ևս առաւել բա՛ր

Սուրբ աւրէնսդիր՝ որ վա՛ր մեր ընդ մահ հա՛ն

շակեցեր. և յերկնորդ աւուր յարեար

ի մեռելոց՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնքդ՝ որ ի քեզ ժո

ժողովեալ էր. և զդեղեցիկսն փրկեցեր

ի նմանէ՝ ողորմեա՛։ Սուրբ աւրէնքդ՝ որ ի յոյ

դեպց · միաբան հաւատացեալք՝ օր-
հնեցէք զՏէր. եւ յարուցեալն խոր-
հեցաւ մեզ կեանցս պատ-
ուիրել. զի բոլոր ըստ մեզ Թագաւորն խոր-
հեցաւ զբանս մարդկան օրհնեցից զՏէր
փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
ցեր զաշխարհս առաւել գովեալ քան զ-
մահ՝ · եւ յարուցեալդ քո կենդանարար
օրեալ Թագաւորդ քո՛ մեռաւցեր ըզ-
զոհ քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
լով մարմնով. եւ լուծեալ ըզկապանսն մե-
ղաց քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
խաչին բանեւորեցար բանալ ըմբռնե-
լոյ մարմնով. եւ լուծեալ ըզկապանսն մե-
ղաց քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
փրկեա զմեզ սուրբ անբիծ Տէրդըն մերոյ
կնոջ · վասն ի՞նչ արդեւ քո՛ փրկիչ մեր
ի վաղն մերոյ փրկե՛ր ի՛ մեր ի մահուանէ
յարութիւնդ քո սուրբ · օրհ ·

և ի յերկինսըս հանեալ փա՛ռք
յերրորդ աւուր յարեար անճապիճ ·
անանց՝ և ի՛ հօրէ՛ ոչ մեկնեցար · օրհ ·
սել սուրբ ծ · ի՛ գերեզմանն իջեր թէպետ
հուն ազգի մարդկան · օրհնեմք զգեղեց-
ի բարձրն սրտարհ ի՛ զնայ յաւիտեան ·
փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
զոր օրհնեցէք զՏէր ի՛ զոր օրհնեցէք զՏէր
ցեր զաշխարհս առաւել գովեալ քան զ-
մահ՝ · եւ յարուցեալդ քո կենդանարար
օրեալ Թագաւորդ քո՛ մեռաւցեր ըզ-
զոհ քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
լով մարմնով. եւ լուծեալ ըզկապանսն մե-
ղաց քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
խաչին բանեւորեցար բանալ ըմբռնե-
լոյ մարմնով. եւ լուծեալ ըզկապանսն մե-
ղաց քո՛ փրկիչ մեր՝ փրկեաց զհոգիս մեր ի մահուանէ
փրկեա զմեզ սուրբ անբիծ Տէրդըն մերոյ
կնոջ · վասն ի՞նչ արդեւ քո՛ փրկիչ մեր
ի վաղն մերոյ փրկե՛ր ի՛ մեր ի մահուանէ
յարութիւնդ քո սուրբ · օրհ ·

Հարցըն մերոց։

զնաւն և զշինիչսն յԱրարատ։ ասէ՞ց

կուսէ՝ պատ՝ ցանձն առեր իւրում

Ընդունիլ զբանն բանդ մարմնացեալ ի

երդէին՝ սէր օրհնեալ է քո յաղթող։

բերմանաւն։ և հոդեցէին բարբառովն

իմեալ էին և բանակեալ շուրջ զդգե

ցոյց զարարածս ամ։ Օրդ երինից

և հրամ անուշ բարեաց կոչ։ և լը

փանել դրօնք երինից բացեալ եղեն՝

ծայրն։ Այն է յարուցեալ աճապարեցին

գեց կոչ։ և երկիր նք և երկիրքս ցըն

ծինն ոտ փոյլակն՝ և լոյս փառաց ճա

Յարուցեալ տրն ի դերեզմանէ և փա

և փրկութեամբն ողոր։

Ցոյս յարնե մերոյ ։ աղբիւր կենաց

գեալ նորոգեցեր զմարդիս՝ ողոր։

դիմ մարդկանն՝ ողորմեար Աստ յարու

Աստ ես քոյ կեանք և յարնէն աղ

քահանայք հնդեւոր երդեալ օրհ։

Ար նաւտ ընկալմամ հօր ծընանել խրոյ։

և մարդասէր բարեկամ զարթծա։

Յաւիտեան հօր և հոգւոյն բան եղ սուրբ
սա՝ յԵրեզման ի յԵր մինա
լուս ահագին ձայն։ Յարեաւր ի
մեռելոց յաւուր երրորդի լուծ
նելով զի շնահուի ըմանչո՛ն։ աբգ
Ի՛ր օրհնեցէք բարձր արարէք ըզ
ընդ յաւիտեան։ Հրաշալի ըզսարու
թի՛ն ածումն։ ժողովո՛ւրդք բա
ցեք ըզ յարուցեալն ի մեռելոց։ քա
հանայ՛ք հոգևո՛ր երգով։ բար։
Ի յԵր յերկնից սրդե՛ այ և մարմնով
ցեր ի սբ կուսէն։ որ անեղական եղեռն
ի՛ հօրէ՝ պղծեցաւ։ Ակիր իշարշարանըս
համաւրապէս աբգ։ և խաչեցար վա
պղծի մարդկան։ և յերեզման ի յԵր
անապական՝ պղ։ Ամէն լուծեր և
ըզ աղատեցեր կարծրապէս սբ։
և ի մեռելոց յարեար իշխանութի՛ պղ։
քանզելի՛ հրեշտակքն սրբեն ցնծութի
Ի յԵր ի յերեզմանէն հարկանեն զքր

վասն յարմարելոյն ասէ։ Ի՝նչարիանել ի՛մ
ղոյն պահապանքըն զարհուրեցան
և եղեռնեցան. ի յահէն որպէս մեռեալ։
Այն եղիւ ինձ շնչելոյն բառնալ եղև
ուրախութիւն որ յարեառնել. վասն
յարմարելոյն ասէ։ Դուժքըն փակեսցեն
երեսեաւ յո աշակերտացն և ասելոյն.

խաղաղութիւն ընդ ձեզ։

Յայս ընթերցուածս Աւետեաց ճշմարիտ է.
Ա՛ր յաթոռ փրկ նըստիս ընդ հօր.
օրհնաբանեսին ի դասուց քերովբէից.
օրհնեա՛ զ ա՛ր աշխ հանրցըն մերոց։
Ա՛ր եկիր ի փրկել զ նախահայրն ա՛
դամ ի՛ շահակմանէ՛ մահաբե՛ր պատ
ղոյն. օր։ Ա՛ր փոխանակ ծառոյն գի՛
տուե՛ եառա՛ր զ նախաչ քո՛ տր. և արբո
ցեր զ՛մե՛զ ի՛ կողտոտ աղբերէդ. օրհ։
Ա՛ զ տա՛ր օրհնեցէ՛ք և բարձր արարի՛ք
զ նա յամենայն յա՛ւիտեան։ Ա՛ր եղոյծ զ
վասնզա՛ւոր երկնի՛նըս նախամօրն.
ծընանե՛լով ի՛նքն կուսէ՛ն։ օրհ։

Այսօր տեսեալ առաքելոցն՝ և բանդ
դաշնակք ըզկայսրութիւն՝ ած ծովրդեանն
Ա՛ր եբարձ ըզպիշաբեր անիծատրութ
բառսաբերին. քեւեռելով ի վերայ խաչ
էի ՚՚՚՚ն. օրհ։ Ա՛ր ձաշակեացն ըզկե
ղի դառնութե վինեղ ապտի մարդկան.
և պարգեւեաց ըզմարմինն և զարիւն
իբր զանապական ՚՚՚՚ն. օրհ։

Ա՛ր խոնարհեցաւ յերկինից ի հայրա
կան ծոցոյն. միածինն որդի աստուածոյ
և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն.
վասն մերոյ փրկութե ընդ մեզ բնակեաց։
Ընդ մեզ արձ շրջեցար ընդ մեղաւոր
բացաւ և կոխեցեր ըզգլուխ վիշապին
և հինձան խայթոցեալ մահաբերին. և
փրկեցեր ըզ ադեղերս՝ ընդ Բնաեռս
ցեր ըզ մեղս մեր ի վերայ խաչին. և
համբերել մահու ինչեր ի գերեզմանն
կենդանութի շնորհեցեր նըստել ըզ
ի հաւարն. և զօրութե յարեան ընդ
դաշնակ ըզկայսրութի ած ծոր

մուխքը հրեշտակացն. երբեմն երբ
նոր անլռեալի ձայնիւ. այն ահեղ
գաբրիէլեան փողոյն այսօր դողդո
աւետարանիդ ահեղութիւն. այս
երդէ. այս մեծ և ահաւոր այսօր
ծագեաց սուրբ եկեղեցւոյ յարու
ցեալն ի մեռելոց ք՚ս. երդ.

Ընդունելիդ ահա լիցի յերկինս ի
յերկրի կանչս. և անձառելի ծագմամբ
ընծայութեանդ յարդանդիւ կուսին
արեգակն ամրակոխեաց. օրհնեմք
զքեզ սուրբ և հայրցըն մերոյ.

Ընդունելիդ ի՛հօրէ եկիր կամաւ ի
մահ խաչի. և ընդարադարձանըն պատ
ժեալ ի՛սպանդ վարեցար՝ այլ ի՛ծո
ղոյ հօր ոչ բաժան նեցար. օրհնեմք.

Ընդհանուր տուօղ քոյ կենդ ի՛հոգ
մահու. կատարելով զողջոյնըն հոգ
երդոլին՝ եդար ի՛գբօն նեղբնուածն.
այլ ակնարկելով քո ի՛դժոխս՝ հանել
ըզկապեալսն՝ քաջութ և որ ննջէ՛ն
ի՛տապանն. օրհ.

Ա՛ղ ըստ օրհնեցիք եւ բարձր արտասանեցէք
ընդ ընտան յամենիսեան։ Ա՛ր անպիտան
թաղամէնն եղոյծ զանէ ծս երկրի՝ ։
լինանելով ի՛ստորինս՝ ազատուած շնոր
հաց նստելոցն ի՛ խաւարի՝ ։ օրհնեա
Ա՛ր կենսաբեր յարուցեալն իւրով ազա
տեաց զազատեանս ի կեա՛նս անմահ՝ ։
ևս մարմնով եւ արեամբըն հրաւիրեց
ընդ մեզ յերկինսի՛ց յաղթական՝ ։ օրհ
Լ՛ուեր ի՛ տեսութի՛ն անտեսանելոցդ
ալծ եւ մարմին զոգեցար ի՛ սբ ըսոյ կու
սէն ։ կենցաղիչ եւ յոյս մեր կեցո՛ զըմեզ
Լաչի՛ համբերեցեր վն ազգի՛ մարդ
կան ։ եւ մեզըսվըս չարչարեա՛լ փըր՛կե
ցեր ի՛մահո՛ւանէ ։ կեցո՛ւ
Լ՛դաս ի՛ դերեզմանի կեա՛նք աշխարհի՝ ։ եւ յա
րուցեա՛լ յերրորդ աւո՛ր զմարդիկ
ի՛ կեանըս փոխեցեր ։ կեցո՛ւ
Լ՛րգեսցո՛ւք քեզ ընդ հրեշտա՛կս յաղ
թական օրհներ՛գուն՝ Ա՛ր մեռա՛ւն
զո մեռուցեր ըզմահ։ եւ յարուն՛ պար

դևերդ հնդանիւթ բընաւեն. երդ-
Ա՛ր ցուցար մեզ Հանապարհ Նորին-
և մեքրեցեր զաղտեղուի յանցանացն
զոր պատրեաց թշնամի՛ն. եր-
Ա՛նխեղճի՛ն կանայքն իւղաբերեալ՝ ի-
դերեզմանն և տեսին զյարու-
ըն տան։ Բացաւ դո՛ւռըն յարու-
դերեզմանի՛ն կինքերայ լոյս ծագեաց
սիրելեր։ Յարեաւ տէրն իմ՛ մեռելոց
հըղօր զօրութի՛ն հաստատեաց զհի՛-
մունս եկեղեցւոյ նըբ-
Ա՛ստեղեաց աճ իմ՛ վերայ հեթան նոտաց
և լուսաւորդեա՛լ պսակատացոյց նը
զի՛ եկեղեցի՛. ժողովրդիք ըզքո՛ բա
րեբան նեցի՛ք։ Ո՛ւրեցաւ տէր զօրու՛
ըն ի՛ մէջ իւր էած. քանզի հիմոյց զևայ
Թոյց մահու խայէ՛ն ի՛ւրով սըբըն՛
ժողով։ Յարեաւ աճ և սիրելեր
ամ նորափեսա՛ր զարդարեցան՝ և
մանկո՛նիքն հաղորդեցան մարմնոյ և
արեա՛ն կենարարին՝ ժողով

զի ողորմած ինձ Տէր ծ։ Ի՛խաչին բեւեռ
սեցեր զտարաշծս. անհանգիստ առաջի՛ն
Ի՛ջեր յերկինից որդի ամստուածոյ ազա
ւ
էր ի յերկինըս համբարձաւ Տէրծ. ամ։
շարժեալ. ամ։ Ի՛սաղեցաւ իմէ երկիր
եւ ի յերկրորդ աւուր յարեաւ ածանգս.
րեալ ևՀցեալոյր վարագոյր տաճարին վե
րեալ ևՀցեալոյր վարագոյր տաճարին վե
ամ։ արարած ըզք գովեցուալ բարձր ա՛ր։
ցաւ. և կերակուր ընկալաւ ըզվերջի
ցաւ և իդարձոյ ձեռն իւրոյ ապտակե
ընկաւ յանխուճ։ Ի՛ր ի՛խաչին բեւեռե
Ո՛վ ամենայն որ անցանէք ճա՛նր բան ըզքր
մեռելոց զ՚ո՛ւ յաւիտեան երկնչիմ. զք։
ի՛ր ի՛դերեզմանի՛ եղար և յարեար ի՛
ի՛ր ի՛խաչին բեւեռեցար և հեղեր զա
բիւնդ ի՛փրկու՛թ սիրելեր աց. զքզ։
հնեացուք ասծ հարցըն մերոց։
ի՛ր ի՛ երկինից իջեր անըսկզբն
ասծ բան և լոյս. զքզ ամէն օր

ռեցար ասէ՝ և ը՛զմարդն ի՛ կապանաց
մահու արձակ կնգեր՝ և զկս միանտես
առներ որ մեղաւս եմ մեռեալ։
Ո՛ադումըն հօր անմահ տոյց լսանն
որ իջեր ի՛ գերեզման՝ կենդանացուցեր
զարթարածըս քո՝ և զկս միանտես առ
ներ՝ քանզի քեզ միոյնոյ մեղայ։
Ի՛ գերեզման քո կանխեցին կանայքն
կս և զնո՛նկըս բերելն ի՛ պատի՛ն
թաղման քո՝ զի զմեղաւք ը՛նդոդացեալ
վերածեր ի՛ կեա՛նս։ Ոխանակ իւղոյն
զՏ՛ա՛ւտս անբիծ՝ և զաղաչանըս մեր
ընդ առա՛ւօտեան կա՛նանցն ընկալ։ որ
զողջո՛յն կենաց լուա՛ն և այլ ունկամբն
Ի՛ տուն սո՛ւրբոյս առ՛քելոցն յարեա՛յ
րո՛ւցիչըն մեր աւերեա՛ց ը՛զդըժնեայս
և զկ՛ընձաւին կապեա՛ց ի՛ յանդո՛յծ կ
[illegible]
Ա՛ռաւ աղեաւհաւոպան ձե-բակեն
[illegible]
[illegible]

ի քեզ Ա[illegible]

րանց ընտրեց և՝ Տաճկաց՝ և բընակիչ
յայ եկեղեցի. քանզի ընդքեզ ա՝ ըրկն ան
լսընդա և զուտարձակիր Տարանձլուդ
ար Թէըրն եկաւորի իւրք եկեղեցի։
նակից լի՝ նէն ընդ մէզ՝ քանզի երկնա
Ա յաոր Տրեշտակաց բաղմութիքըն սո
ինչև յանկեանս սեղանոյ. և առա։
զաբ՝ ա արարէ՛ք սանս ո՛ւրախութիք
եըրորդութիքն՝ յեկեղեցիս օրհնեցէք
և առա։ Ակայք Տաւատացեալք՝ ընդ
նը եկեղեցի. աւետարանչք դոլեցէք
քո՞ թէ՝ ուր եկատուրի այսօր ի
Ա՝ նդ անմարմնական բաղմութիքն ըզ
բըրանելով ըզնր։ Ա՝ զեր օրհնեցէք
և առաւել բարձր արըէք ըզնա յաւան։
ցոք զնաւակատիս նը եկեղեցոյ.
ղք ի՝ երեք նահաց՝. ցնծութիք սանես
մի՝ Տաւատոյ տէր։ Ակայք ժողովուրդք
սրբուե՛ք զձ՝ զոր Տիմնեցուցեր իւր վի
ձ՝ սանք փառաւորել ըզքեզ ի տաճարի
Ակ աշակերտեալք ի՝ սբց առաքելոցն.

Ո՜ն
լի՛ զօրըս հրեշտա՛կաց · բզբնաւ հո-
ր հաստատեա՛ց զերկիրն՝ եւ զի՛ մնաս
մի՛ ծածկեա՛ց անձառելի՛ ծագմամբ՝
ո՛ր լո՛յս
կա՛ն էա՛ր բա՛նն ի՛ հօրէ՝ · որ լո՛յս
գա՛ւառ երկո՛ւիս օրհնե՛ · Համատո՛ւր
յո՛րմէ՛ զա՛ր մարմրա՛ծս · բզբնաւ հո՛ր
իւ՛րմէ՛ հա՛ր անեղ բնութեա՛ն գոյացեալ
զամենասո՛ւրբ վերրօրդո՛ւին · որ նո՛յն
ս՛ք յա՛ւիտեա՛ն : Ո՜ անբաւակի՛ զբա՛ն
Լո՛ւր օրհնեցէ՛ք եւ բա՛րձր ար-
կոխեցեր եւ զայրուն՛ քո՛ ցո՛՛ւցեր · օր:
և ծրնար ու՛՛մ նուկ · որ բզմոհ
Ա՛ր յարգանդէ՛ կուսին բնակեցար ·
երեքեանցն գովելի՛՛ սաե՛՛լոյ · օր:
կո՛՛նան ապրե՛՛ցո՛՛ւցեր · եւ նոքա
լոնի բզբաց հրոյն չի՛ ջնա՛ցեր · եւ զման
նեակ ես ա՛՛ր աստըւա՛ծ · Ա՛ր լուսաբ
մանկունսըն ցօ՛՛ղ ո՛՛ւն օրհնո՛՛ւե · օր:
խո՛՛ջ հնո՛՛ցին · վարկեցեր զերկիր
իմ՛՛՛ջ հնո՛՛ցին · վարկեցեր զերկիր
Ա՛ր հրեշտա՛՛կ բանդ ասաըւա՛ծ · որ լուսեր

յաղ
տամբ քո՛ ու մի մեռուցեր ըզմեզ՝ ըզ-
նեցուն յարուն։ Այլ երեքօրեայ թաղ
մեր ըզկեանսատրեալն մեր ու՛ր ըզ-
կացեալ և ի զի՞նաւորսդ բա՛ժ ա՛ռ
զմե՛զ թեզ։ այսօր ի՛ւրաչ ձայնըն մեր
վիճաւորեա՛ք յանմարմնականս քա-
զմե՛զ ողորմեա՛ ի մեր ծանրութեանս։
հեաղ ես ու՛ր աչք չա՛ղցն ըմբռնե՛ն
և արարիչ ա՛ռնեսցես լի՛նելոցդ։ օրհ
Այլ թագա՛ւորդ ես յաւիտե՛նից՝ ու՛ր
դեմ թը չնամոյն՝ զէն անպա՛տա
ս՛ւր ցո՛ւցա՛ւ մեզ՝ օրհն։
Այսօր ընդ
բիւրն երե՛ւեալ՝ օրհն։ Այսօր ընդ
Այսօր նոր շն ու՛ր խաչին՝ ի յե՛ռ
հարթեր ա՛րարիչ ըզընդ յաւիտե՛ն։
ու՛ր ու՛ր չա՛ղ չա՛ղ՝ ըզ՛ր օրհնեա՛ք ձեզ
բաշխեցա՛ մեզ պարգե՛ւք անմա՛հութ։
խաչն օրհնեսցո՛ւք։ քա՛նզի ինքն ստո
Այսօր ըզ կենսատրեալն մեր ու՛ր ըզ
ցար վասն մերոյ փրկութե՛ն։ օրհն։
կացեա՛լ և ի զի՞նաւորսդ բա՛ժ ա՛ռ
զմե՛զ թեզ։ այսօր ի՛ւրաչ ձայնըն մեր
վիճաւորեա՛ք յանմարմնականս քա
զմե՛զ ողորմեա՛ ի մեր ծանրութեանս։
հեաղ ես ու՛ր աչք չա՛ղցն ըմբռնե՛ն
և արարիչ ա՛ռնեսցես լի՛նելոցդ։ օրհ
Այլ թագա՛ւորդ ես յաւիտե՛նից՝ ու՛ր

ս

ա

դ

Հրեշտակապետն ի վեր վիճին կանանցն
փայլեալ մեծապայծառ ծագմամբ.
զարդեղեամբս ինամ։ Այո՛ յօր լուսոյ
զանգի զդրժոխս աւերեաց և գերեաց
նային՝ ձշմարիտ յարուցեալ Աճդուդայն.
յօր զուարճացան սիրեղբարք ամե՛ն

Այո՛ զուարճացան սիրեղբարք ամե՛ն
յօր զուարճացան սիրեղբարք ամե՛ն։
Այո՛ զուարճացան սիրեղբարք ամե՛ն
յօր զուարճացան սիրեղբարք ամե՛ն։

ահ տր ամէն։ Եւ զարդեցեալքն իւ
բանից Քէնէ մահու. ազատեցոյց ե՛
րեքօրեայ յարուցն ի Լազրոս ամե։
Ա՛ր խաչեցար և Թաղեցար վե՛ս մերոյ
փրկու՛ե և յարեր իմ՛ռեռելոց. Լանայեա՛
իմ՛ժողովուրդս զո՛ր միայն մարդա՛ն։
Ա՛ր ըզդիմ՛ոխս աւերեցեր և ըզգե՛
րեալն փրկեցեր և մեզ կեանս շնոր
հեցեր. Լանայ։ Ա՛ր ի յերկինս համբար
ձար և ընդ աջմէ՛ հօր նստար իմ՛իւս
անգա՛մ գալստեանն. Լանայ։
Ա՛քանչելի կանայքն անբիկ՛ւղ եկին
իւ՛ւեանել ըզդերեզմանն՝ ալ կա՛
տարեա՛լ սերն մերժեաց զերկի՛ւղն։
Լ՛կին ի Լանկել զաւրա՛նեան մարմինն՝
և տեսին յարուցեա՛լ ի դերեզմանէն.
Լ՛ւ վերլսա՛ն լսյսն ճա՛գեաց յիւ՛ս։
Ա՛արդեա՛ց հրշտակն զայրա՛ւելն ան.
և բացա՛ն գերեզմանըք ննջեցե՛լոց.
և յարու՛թի՛ւն յայտնեա՛ց մահո՛։
Ա՛ր զարդարեալ նորացո՛ւցեր զարա՛

բանից դուրս գալուն համապատ
և հոգևոր ։ Ընդ քեզ միշտ օրհնեմք
ամեն հարցին մերոց։ Որ կամաւոր խո
նարհութեանդ քո յանձն առեր ընդ
ջարդարանս ի խաչին բնեռեցար՝ ընդ
քեզ։ Որ զմահացու մեր բնութիւնս
վերստեղծեր կենդանութիւն հրաշա
փայլ քո յարութիւն ։ Ընդ քեզ։ Որ զմեր
օրհնեցեր գովեցեր և բարձր արա
րեր ընդ ընդնա յաւիտեան ։ Որ էջն ի
դերեզմանն և աւերեցաւ ըզդժոխս
մեծ ևհզօր զօրութ և յարեար ի մե
ռելոց ։ օրհ ։ Որ սաւորիչն հի որ
աղատեաց ի մեղաց ըզամենեսեան հա
նորհրդոյ յարութեն իւրով ։ օրհ ։
Որ ի յարքայութեան՝ յարքայանացն
լուծիչ ։ բնեռեցար խաչին՝ լուծեր
ըզկապանս մեղաց մերոց ։ քո յար
յարութեանդ մերոյ աղերսեաւ Որ ջեր ի գե
րեզման աւերեցեր ըզդժոխս ։ և յա
րուցեալ յերրորդ աւուր զաշխարհ
լուցուցեր խնդութ ։ քո յար։ 34

Ա՛ստեր առ աշակերտսն քոյ զայսոսիկ
ընդունա՛ և խոստացո՛ր լինել ընդ մեզ
զամ՛ աւուրըս հինգ մերոյ ։ քա՛ւ
Այո՛ նախեւս՛ նբ կանանցն ըստ առաւօտեան
իջեր՛եմանն և զահաւո՛ր յարու՛ն ըզ
Քոյն ի՛ հրեշտակի՛ն լո՛ւեալ ե՛մի՛ յա՛
րեա՛ւ աբա՛ ։ Ա՛ղեաւ ը՛զարտամո՛ի
երկանիկ և՛ նբ կանանցն և խնդուա՛ն ընդ
Թանալին պատմե՛լ աշակերտացն ե՛մի ։
Օ՛գնե՛ն և հ՛րաշագործ ը՛զ յա՛
րու՛ն ք՛ի՛ ։ առաքե՛լոցն ըստուգա՛նալ
տեսեալ ը՛հանո՛ր քարոզե՛ին ։ ե՛մի ։
Ա՛ւետի՛ն յաւիտենի՛ց մատուցո՛ւք
զօրհնե՛րգու՛ն մ՛ր իկուա՛ն մարմնացե՛ալ ։
Հաստատեա՛յ զն՛ս ի՛հաւա՛տս անսասա՛ն
նե՛լի ։ փա՛ռք ն՛ր՛մա՛ այժմ և յաւիտե՛ն ։
Ա՛ր կամաւ հաճե՛ր մահս խաչի՛ն ա՛ր
բա՛նն ։ և ե՛ղեալ զարիւն իւր նբ ի՛
փրկու՛ն տիե՛զերաց ։ փա՛ռ ։ Ա՛ճապէ՛
յարո՛ւցեալ ինորափո՛ր ի՛ վի՛մէն ։ լուա՛
զարդեա՛ց զեկեղեցի՛ իւր նբ ի՛ փա՛ռ
և ի՛ դո՛ւռեսա ա՛նուա՛ն իւրոյ ։ փա՛ռ

երեսիդ մարմնովդ խիղճդ մեզ. օրհ
չաո միմեթին. լիկուսական որովհետե
հարցըն մերոց. Ո՞րպիսի լիցի հօրէն ան
փիլիսոփայ մեզ. օրինեմք զդ զքեզ աքծ.
առաքեցեր զդ միածին սրդիդ քո լ
Նրանք ասացին նրան. որ
յարեաւ արդեն ի մեռելոց. քո յայ
իմն՝ որ քարոզէր առ նը կանայան
ածէր. քոյ Պաշտամն ահեղ հրաշակին
ծանուցեր քոյին կամաւորս մահու
րութեդ ասուրբած. սրբ զմահ մահո
կոխեալ է քո յա
Եւ յորժ ուրբդ փառաբ վայելէ եր
կայնամիտ ես: Ո՞րպիսի
յաթոռս փառաց. ոգիդ:
Ա՛ր իբերիկնոս համբարձար ամենա
կարօղ. և ընդ աջմ հօր նըստար
նորոգեցեր զաշխարհս. ոգիդ:
Ա՛ր ի գերեզմանի
եղար անապական. և յարուցեր
Ա՛ր ի քաղաքն սրբ. ոգ
բիւնքո սրբ. ոգ
Ա՛ր ի խաչին տարած եղեր զանարատ

Ա՛ր նախ ի՛ քրօքէս · և յանմարմնոց
վեր ծրնխիս քո՛ սրբբասաց ձայնիւ ·
համբերելով չարչարանաց ի խաչէն ·
բարձրացար · խորտակեցեր ըզ զօրու-
թի՛ մահու · օրհ։ Ո՛վ ա՛ր Ա՛մենայն
ակնի՛ն ղբե՛ր դո՛ւ եցե՛ք զչարու եան՛ն
ի՛ գերեզմանին ա՛ ն ապական մարմնով ·
Ո՛ քարոզ հրեշտակին լու եա՛լ կա-
նանցն ընթա՛ցեա՛լ պատմէին աշակերտ-
ացն ասելով յարեա՛ւ ա՛րդ՝ ամե։
Ա՛ւ մե՛ք ընդ նո՛սին ե՛րթա՛կցե՛ա՛լ
հանցո՛ւք զօրհնե՛ա՛լ։ փրկողին ի՛մ ·
ասելով յարեա՛ւ ա՛րդ · ամե։
Ա՛յլքե՛ր ա՛ր և մո՛ր ծնացա՛ր ի կուսէն · և
զհողեղէն բնու՛թի՛ս ապա՛ս եցեր ի՛ մե-
ղաց։ Այլքե՛ր ա՛ր բև՛ե՛ռ եցա՛ր ի խաչին
ըզ մեռանի՛լ յանձն առեր կենդանա-
տու մե՛ռելոց։ Այդո՛ր ա՛ր ի նորոգի՛
ի վի՛մի · և մատանեա՛ւ կնքե՛ցար դա-
ձըմ՛ կենաց աշխարհի։ Յարեար ա՛ր
աւե՛րեցեր ըզդըժոխս ի՛ յերկինըս հա-
բարձար և ի՛ նդա՛ջմէ հօր նստար։ 350

նելով զղջիցէն անմահ՝ միա-
Հոգալով սարսեցին դըժոխք՝ առաս-
յն արարածք՝ միաբանութ օրհնե-
Հրաշալի յարութիւնդ փրկչին նորոգե-
և բարձր արարչիդ զղնաչ յաւիտեան։
Հօր նստաւր՝ օրհ։ Կ՚զուար օրհնեալ ցեղք
Թէզ՚դ քո կանգնեցեր զմահացելն՝
ի յերկինս համբարձար ընդ ամպս
լուծեր ։ օրհ։ Կ՚զուար փառաւորեալ յարու-
մանէն երիքօրեայ զբռնութիւն մահու-
Ոտն թէզ հօր միածին որդւ ։ և թագ
ալիք՝ հարցըն մերոց։ Կ՚զուար խաչեցեալ հա
կամաւ քոմիր բընաւ ։ օրհնեա՛ք ես ար՝
աւեր վանըն մեր՝ ։ և խոնարհեալ գո
Կ՚զուար զծառոյն զղկերպարանըս յանձն
մեցեք աշակերտայն ասելով քո։
թութացրուք ով ըբ կանայք և պա՛տ
րեք զղկենդանին ըբ մեռեալ՝ քո։
Նա առնն ասեր հրեշտակըն զի՛ խնդ
ի գերեզմանն ասելով քո յարեաւ։
Լայն առաւօտուն կանխեա՛ կ՚կանանցն
Կ՚զուար լի՛ մեռելոց։ Կ՚նդ արշա

Ի՞նչ ասէր նա կանայք. փո՞ւթ մարդ
ոչ եթէ՝ յարեա՛ւ փառաց թագաւոր
զի՛մ խնդրէք զ՚ի կենդանին ընդ մե
դեռացք՝ . ա՛ռաւօտեան նա կանգ
հրեշտակին . զըւա՛ր զձայնն որոմ
մա՛՚հ փուց քաշտուրն . Ա՛ւ ի ձոյն
րեզմանն՝ և ա՛՚ղաւով խնդրէին զ
՚րձ խղովք և խանկովք . եկի՛ն ի նա
՚՚ռաւօտեան նա կանայքն՝ . հանդ
Ա՛՚յր ասաւ՝ ՚՚՚ցս ողոր
յարուցեալ լո՛յս ծագեցար սուրբ
մի՛ն յա՛նձն առեր զերեքօրեա՛՚՚յ
անապականաբար փո՛րկի՛չ և ղթաղ
ցո՛ւմի՛ն յա՛նձն առեր ի՛ զի՛նուո՛րն
ցար կամա՛ւորապէս փո՛րկի՛չ՝ և զկ
ո՞՚ զատո՛ւմ՝ Ա՛խտէին բեռեռ
նա խաւսեցի՛՚՚՚ն ո՛ղորմեա
ըն մերոյ բընութե՛ . վասը՛ն յանցանաց
՚՚՚ն՝ ա՛ր ըն՛ած՝ առեր մարմի՛՚՚՚ն

անբաժանելի եղակ միութեամբ խառնեալ
Ա՛ր հատանելոյդ ոտս հնձր և նոքա հնձասցին
քեզ և պատերազմեսցին զոմն ժամանակ առ
նմ առ։ Ո. Յարուցեալն ի մեջ
երկրի և զեղեալն ի նմա զերեզմանս
բաւ ըզձր արարիցէ։ Ո. Խաչեալն ի մէջ
Ա՛ր ասեն օրհնեցէք Ա՛ստուծոյ ամենայն տղայոցդ
նայեաց լոյս մեղս խնայ ք զոչ քեզ։
ըստահն նորոգեալ կենցաղեր զոչ հոգ
ըզ ասարս քիւնորդ քո ցոցեր։ և վե
Ա՛ր երեքօրեայ թաղմանդ վերկեալ
բերելով ի ջէր ի զերեզմանի խնդն ըզ։
յանձն առեր։ և խաչի և մահու հաճ
Ա՛ր ըզկերպարանս ծնդի ձեռատապ ո
քեզ օրհնեմք արձ հայ ըզչ մերոց։
առեր մարմին ի ա՛ձր կուսէ ի՛ն ըզ
բա՛ղ ա՛ստուածդ։ վն մերոյ փրկուե
Ա՛ր էիր յառաջ քան ըզ յաւիտեանս
և յո՛վհանու սկրեալ յոր։
տեսեալ։ պատմող լինիկ պետրոսի

խաչի քո ք՛ս հիմնեցո՛ւցեր զկաթո՛ղ
հնձ մա՛հաբեր պատղոյն։ Ո՛վ տէրու՛թ
տեղեաւն։ կենադարձելով ի ձաշակիս
մէջ երկրի։ և սովա՛ւ ը՛զարօքեափակ
դուռնդ դրախտին՝ բա՛ցեր նահապ
բնութի՛ւս։ Ո՛ր կանդնեցեր զը խաչ քո
ծառ կեանքն ի մէջ դրախտիդ։ զոր ոչ
ոք կարէ մերձենալ ի կո՛ւսէն։ վերականգնելով ի
խոնարհեցա՛ր ի հայրական ծոցոյն ա՛ռեր
Ո՛ր յաթոռ փա՛ռց նստա՛ս բանդ ա՛ր ք՛։
ցեալ վերածեա՛ց ը՛զ նրնջեցեալն ը՛զնա
լով սատանեցան դժո՛ւխք։ այսօր յարու
Ո՛ր էջն ի սաւորին կողմ երկրի։ և զողո
և խաչի յանձն առնու ըզմահ՝ ըզնահ
կեալ ի նորոգո՛ւմն եղծեա՛լ մարդկան։
արարչէ։ Ո՛ր ձոխաբար յօժարութ է
Ը՛զ ը՛զնահոգևո՛ր երգով բա՛ր
ը՛զ
տուչին գեղաբդեա՛մբըն խոցեցա՛ր՝ օր
յանձն առեր վա՛ր արարածոց։ և իզինա
նըս համարեցար՝ օրհ։ Ո՛ր զմեռանիլ
ըզձեռըս քո ի վե՛ր խաչի՛ն և ը՛ընդ անօրէ

եղեալ ըստ իմաստն երկիւղին ըստ
կարծիս. նախաժամանեցին իպարխոս պա
նուրն ՚ի. որ մտնէ ամեն ելոյծ ըստ
և անմահուն պարզեւեաց ամէն
(՚) ընծայել ի բարձանն. անօրինել
ցելոյն ի կուսէն Թագաւորին մերոյ
ալելուիա. ալելուիա (՚) ընծայել ի
բրձունն. անապատելոյ և հաստատեան
յաւուրն մերոյ ամէն (՚) ընծայել ի բար
ձունն. անբաժանելի և միասնական
սէր երրորդութեան՝ ամէն։

առաւօտուկաք ըզ քեզ ած ած
հարցըն մերոց։ ՚ի ըզգօղ անա
պահան արեւանըն ցօղեցեր տիե
ղերաց ի վեր խաչին. օրհնեմըք միշտ և
փառեմք։ ՚ի թագաւորեան երկնօրեայ
յարուցեալ ըզմեզ ծաղեցեր տիեզերաց։
՚ի ըզմեր օրհնեալ ձեռք և բարձր սրտիեք
ընծայեսցո։ ՚ի իբարձանա եւ դե
ղեց ըզդեղերսին և հետ պրդեա որդոց
մարդեան՝ օրհ։ ՚ի ի մեռեալս ազատ
առանց օգնական նիւ քեզնայք օրհ։

Լսայիայ Հօր կամաւորութիւն եկիր ի
երկնից ասելով. զբաղարանս յանձն
առեր խաչիւ համբերելով իջեր ի դե-
րեզման։ Ի՛ւղաբերիչն եկեալ ի դե-
րեզման փը՛րկիդ. զի՛ աղ
նայշըս բերին ի խնկել զանապական
մարմին նո։ Ի՛ւեթես լըսեալ ի հրեշ
տակէն որ այսէր. տե՛ր յարեաւ
իմ ուրեքէց ձեզ կեանըս պարգևեցաւ։
Ի՛ւղաբեր և սբ կանայքն ողբալի՛վ
փութային երթալ ի դերեզմանն քո
տր. ի խնկել զանապական մարմին նո։
Բարբառ աւետաւորի հրշտակին. որ ը-
նդ քարեղ երկանիկ կանայսըն՝ զի խընդ
րեք ըզկենդանին ընդ մեռեալս. քննզի
յարեաւ տր և աւերեաց ըզդըժոխս։
Պատմեալ երանելի կանանցն ըզյա՛
րութի՛ն աշակերտացն. ուրախացեք
ընթանային պետրա և յօհաննէս ի
կէ՛ն նաստուս դերեզմանն։
Ի՛ւաւաւորեաղ որդի այ՝ որ եկիր կո-

տուն զնա նմրոտեա և ապրեցո զնա։
անդամ ի գալստեան քո՝ որ վերըս
փրկեա և ապրեցո զնա։ Եւ խիտ
կենարարաւ պահեա և յարուցեալդ
միայն ես մարդասէր։ Եւ խաչիւդ
եւ յիս զրկեալ ի մեզաց՝ բար։

Յամենայնի բազմամոլորմաբծ · նայ
ա ած զսիրեզերս ի մեզաց՝ բար։
աղբիւր կենդանարար բղխեաւ · լը
զհող կենարարին՝ բարձր։ Ա՛ստի
դեամբն յարձակեաւ · խոցեաց
յաւիտեան։ Ա՛ւ զնուաւորըն գեղար
Ի՛ր որ օրհնեցէ՛ք բարձր արարէ՛ք
ցոյց ը՛զձոյն ի՛ն ջերմեռի՛ · ի՛ յահէ փա
ժեալ չարչարանաց արբչիդ · խաւարե
ի՛ վերա՛ յ խաչելո՛ յ էն · էհանդուր
Եւ սեսեալ արեգականըն զարարչէդ ·
րեր · ի՛ յահէ փառաց քոյ՝ որ աբ
հիացեալ սասանեցաւ և դժդալիլ ե
ի՛ վերա՛ յ խաչելո՛ յ էն · և երկիրըս
Տարածեցեր զամենազօր բազկիդ փ
ի չարչարա՛ նս · որ աբ հայրցն մերոց

զվեր-դրեք երեւ։

բեաղ ի զօրուց զըւարթնոյց. Հիմք ժո-

րոյ. քրիստոս թագր փնջ փառաւո-

գըլ ժոխոց խօրհրդոյ անօրէնութե իշ-

եռնոյ ի ծովուն ամենայն ։Ո՛ր եւրոյծ ըզ զօրութիւն

։Ո՛ զոր Աբրդոյ օրինաւք բանդր ապա-

եանն աւերելով ըզմեզ. զքեզ օրհ-

ի՛ջեր խոժոխս փըրկիչդ ըզ զեղ-

։Ո՛ր էակն ցդես հօր եւ նոր հոգւոյն.

բանիւր վիմի անձկիան մարմնով զքեզ

քրօջ էական ամենս հաւասի. եդար ինձ

։Ո՛ մանկունըն բարութեց ես որ՝ եւ ի

զքեզ օրհնեմք ամէն ես հայրըդն մերոյ

բանս՝ համբերելոյ խաչի եւ մահու.

հեանդանուտ. խոնարհեցար ի ջուրսն

։Ո՛ր յանխաւանի ցեսս ահ եւ որ՝ ամենայն

զեւս հընչմամբ երգով. օ՛ր հ։

։Յոյս եւ հրճշտանիք ի յերկինըս հղ

տալով ամբերընդն. օ՛ր ընհեն զամբ ի զ։

։Յոյս եւ կանանցըն իզարերըդ աւետիս

տացել. ի մի ամբ ի հայր առհնակալ։

։Յոյս եւ ամենայն ազգ մարդկան ամենակալ

Ո՞ր բանիւ գոյացոյց զմարմնաձա՛ն էակ
կիւց բանն ի հօրէ քո՛ւ. և մնայնո՛ւ խաչէն
զամենայնիւն վա՛ռեր համբերեալ յաղ
թեաց մահու իշխանութե՛ւն. եւ այ՛ժ ժո՛ղ
վ՛ Ո՞ւր ա՛լծ՝ որ ամրացեցեր զկո՛ղ ձո՛ւ
ռըս քո՛ւ ի խաչին՝ և լուծեր ընկնիկ
դատապարտութե՛ւն մերոյ ազգ՛ի՝ մեռա՛ւ
ի՝ խաչին բեւեռեցար և հեղմամբ ո՛ղ
ջանդ քո՛ւ փրկեցեր զտիեզերս ի
մեղաց՝ ազգ՛ս Ադաղեցար ի՛ ձեռ զերկիր
և յերրորդ աւուր յարեար՝ զկնի
ժո՛ղա՛ս աւերեցեր բանիւ՝ ազգ՛ս
ի խաչանիշ փայտին դըղըմեցան դեղ ծ
ժո՛ղք՝ զօրա՛ւք՝ սբ՛ Հոգւոյն նորոգեցա՛ւ
երկիր՝ ո՛վ է սա՛ որ խաւարեց զմեզ՝
Հրշտին աւետեր լուսին մարի՛ ամա՛ւ
սա՛ է խոհզբանէ բանն որ յառաջ քան
զյարութիւն որդին՝ սա՛ է Թէքն որ
խոտիա՝ Յարեա՛ ձե՛ւ յաւուր երրորդ
դի՛՝ վէ՛ մըք պատառեցան՝ երկիր շար
ժեցա՛՝ սասանեցան դըժո՛ւխք՝ սա՛ է
կենդանին յաւիտեանից քո՛ւ։

Ոյ աւեր մարմին պարապրիլ ի կռւսէն.
Ոյ ոչ շնորհս որ ի հօրէ առաքեցար
Նորոգեալ ըզմեզ ի քրիստոս ի քարձր։
արդարութեամբ. ի կեանսն յաւիտենից
պրտոյն, պարգեւեաց մեզ հերկիւր
Ոյ փոխանակ մեղսանեաց մահացու
խարհի պատարագել. յորմէ սեղանոյ
բուրեաց անուշահոտ հոգւոյ քոյ։
Ոյ կանգնեաց ըզ քառանիւրեան սե
ղանն խորհուրդ, յաղագս քառակողմ աշ
խարհի ընդունել զաղաւնեայն ի վերայ խաչին։
Ոյ զոր օրհնեցեր զ Խարձր ա
տեաւք։ Ոյ զոր ոչ ոք կարաց ի ջուր յորդանանու մկրտել
Ոյ նահատակեաց տէրտէր քո զարդ, ի գերեզման
Հայաստան. զատուպարտեաց ի խաչ եմ
լեր վանն ազգի մերոյ կանգուն։ Ոյ
Ոյ նահատակեաց տէրտէր քո զարդ, ի գերեզման
մեռն ի ջեր յորում կիջեալ մեռանէր
Ոյ զոր օրհնեցեր զ Խարձր ա
տեաւք։ Ոյ զոր ոչ ոք կարաց ի ջուր յորդանանու մկրտել
Ոյ նահատակեաց տէրտէր քո զարդ, ի գերեզման
Ոյ ոչ շնորհս որ ի հօրէ առաքեցար
Նորոգեալ ըզմեզ ի քրիստոս ի քարձր։
արդարութեամբ. ի կեանսն յաւիտենից
պրտոյն, պարգեւեաց մեզ հերկիւր
Ոյ փոխանակ մեղսանեաց մահացու
խարհի պատարագել. յորմէ սեղանոյ
բուրեաց անուշահոտ հոգւոյ քոյ։
Ոյ կանգնեաց ըզ քառանիւրեան սե
ղանն խորհուրդ, յաղագս քառակողմ աշ
խարհի ընդունել զաղաւնեայն ի վերայ խաչին։
Ոյ զոր օրհնեցեր զ Խարձր ա
տեաւք։ Ոյ զոր ոչ ոք կարաց ի ջուր յորդանանու մկրտել
Ոյ նահատակեաց տէրտէր քո զարդ, ի գերեզման
Հայաստան. զատուպարտեաց ի խաչ եմ
լեր վանն ազգի մերոյ կանգուն։ Ոյ
Ոյ նահատակեաց տէրտէր քո զարդ, ի գերեզման
մեռն ի ջեր յորում կիջեալ մեռանէր

Ի՛ւաւօտեա՛ն ու՛ր կանանցին դիտմամբ
և դո՛ղալո՛վ շարժեցա՛ւ երկի՛ր։

Յարիւսիա՛ւ հրեշտակին իջմա՛ր ննո՛ն,
հո՛ւրեցան զինուո՛րքն դա՛ւ լսե՛լո՛վքն

Ա՛ձայն այ՛հեղ յարու՛ած քո՛ւ տո՛ւր, զայ՛ր
պա՛տառեցան։ քրիստո՛ս որ։

քո՛ւ տո՛ւր, երկի՛ր շարժեցա՛ւ վէ՛մն զ-
Ա՛ր յայ՛հե՛ղ բարբառո՛ւյ յարու՛թիւն

րոդի՛։ քրիստո՛ս որդի՛ այ՝ փա՛ռա։
Ա՛ր յարեա՛ւ դի՛ մեռելոց յաւի՛ր երը

փա՛ռաւորեա՛լ քո՛ւ յարու՛թիւնդ։
րու՛սա պահելո՛վ զայ՛րն ծա՛ռ բա՛նդ տա՛ւ

փակո՛ւեցաւ քո՛ւ մեռելոց դեղ։ անկո՛ղ
կիր հողեղինացս եղեր ։ վա՛ռեն մերոյ

Հարչա՛ռանըս յանձն առեր՝ ախաւո՛ղ
յարդո՛ւնդի կուսին կրեցար բա՛նդ տա՛ւ։

զանց՝ զոր երկի՛ւղ չէ բաւե՛ցին տանել
բարեաճո՛ց և քան զա՛մ մի՛տս գերա՛

տա՛ւ ողո՛ւ րմեա՛ւ Ա՛ր անհա՛ւատ հա՛յ
ո՛չ մեկնելո՛վ յանկննկին էո՛ւթե՛ք բա՛նդ

լիցել ի ձայն սահեղ յօրուէ ածորդւոյն
ասհարեցոյց. և հրեշտակին ի յերկինից
կա
ի երկինից ի հօրէ և մարմնացեալ
ի կուսէն. համբարձ զվերինէ
վանքն մեր ի մահ ձաշակեցեր.
նկիր ի տարտարոսեան ջրտարանացըն
ծից. խաչեցա՛ր թաղեցար՝ եւ
դար ի դերեզմանի քո ալծ մեր.
նա յերրորդ աւուր յարեար ամենա
հարց ղեր. պարգեւեր՛ վ աշխարհի
զնաղեալսն և զմեծ զնորմն ի.
բաշխել յարեալին ըզ պահպանեալն
ասհարեցոյց. և հրեշտակին ի յերկինից
ի ձայն սահեղ յօրուէ ածորդւոյն
ի երկինից ի հօրէ և մարմնացեալ
ի կուսէն. համբարձ զվերինէ
վանքն մեր ի մահ ձաշակեցեր.
նկիր ի տարտարոսեան ջրտարանացըն
ծից. խաչեցա՛ր թաղեցար՝ եւ
դար ի դերեզմանի քո ալծ մեր.
նա յերրորդ աւուր յարեար ամենա
հարց ղեր. պարգեւեր՛ վ աշխարհի
զնաղեալսն և զմեծ զնորմն ի.
բաշխել յարեալին ըզ պահպանեալն

կանանց ևս առեալ իւրեանց զոմ-
ն ձայնէ հրեշտակ կիւն զըսարշաճան
տրտմազգեաց կանայքն . և դարձան
խնդութիւբ եւսն ածեալ առաքե-
լոցն . եթէ յարեաւ նախապատմելին
կայք լսանզգեաց յօրինել նոր
օրհնեացուք ըզտէր . քանզի մարմինն որ
ի մէնջն էառ՝ ի հրշտակաց երկրպագու-
առնու . ի սրբբէից և ի քրօբէից
Տնէք ըզնա ի ս ի քարձունս . թագա-
ւորին յաւիտենից՝ որ փրկեաց
զազգս մարդոց մարդկան . ի ծառայու-
թիւն թշնամւոյն . օրհնութիւն առաքե-
լոցն ի բարձունս՝ ա՛լ ինքն էշնայ
նուէր բաշխեցաւ ի վերոյ խաչէն կապ
եաց զնշխանքն մեղսահարն . զմահս
գերեալն յադամոյ կենադործեաց ի
կեանս անմահ . օրհ՝ ա՛խոյսխոեան
մրդիկն փառակից հօր և սբ հոգւոյն .
դընկ՝ ինոր գերեզմանէ . նոր նորո
գիկ զիս ըզհրնացեալ լըսն մեղաք . օր

յանձն

Ահեակք ի փրկուէ մեղ Քրիստոս անմահ,
խոսէն. սուրբ աքջ Հարցըն մերոյ.
ցոյ. Լուառեր մարմին խոնարհեալ
առաքեցար ի Հոյրմէական ծոց
Նշաւեալդ քնուէ և քան հօր,
յաւիտեանս ամէն.

մատուսցուք պատիւ երկրպագուի
Հրեշտակապետութեան և մի աստուածութեան.
յորմէդ խնդրեմք և մի աստուածութեան.
քարոզին երկինք և երկիր. մատուս
ցուք երգով դասիցանուի ամ երկիր.
դուխ բարեբանեցէք ամ երկիր.

Քանաւորն քն. օրհնութիւն երկ
կիս. ամէն. օրհ.
մխիթարեցաք քո դալստեամբն. օրհ.
արքհաւորեա տէր զի տեսանել ըզքեզ
եղեն տեսանել ըզքեզ մի յարուեալ. քո.
սրբոց քոց աւանդեցեր ՝ որք արժանի
Հաղորդս արար եկ ի մեզ ի տօն. ընդ
ուերդս ասա եկ ի մեզ ի տօն. ընդ
նացեր յահէն եղեր ի մարդկան մեռանել. օր.
րուեցեր ան. ազատեցար պատհատ
վերայ վիմի ն. Հարիանկ ի փոր յա

Ո՛չ ոք ի մեզ ի տօն. ընդ
Հաղորդս ասա եկ ի մեզ ի տօն. ընդ
արքհաւորեա տէր զի տեսանել ըզքեզ
եղեն տեսանել ըզքեզ մի յարուեալ. քո.
սրբոց քոց աւանդեցեր ՝ որք արժանի
նացեր յահէն եղեր ի մարդկան մեռանել. օր.
րուեցեր ան. ազատեցար պատհատ
վերայ վիմի ն. Հարիանկ ի փոր յա

յանձն առեր քո մահ խոստի. Ուխտեր
ի գերեզման անապական. սա՛րբ տեր
Աստ յարո՛ւցիր ի մեռելոց երեքօրեայ
լոյս ծագեցար տիեզերաց. իշխանութիւն
լուծեր զերկինս մահու. տե՛ր տեր
Ա՛ղաւո՛ր օրհնեցէք քահանայք
զկիրակն ամուն. իշխան ևս հայր միշտ ևս
խոստան. Ո՛ չարութեանն ի մեռելոց
քո տալծ. ժողովուրդք առեալ բարձր
արարիք ըզնա՛ յա՛ռ. Ո՛ պանիկեան լոյս
ի հօրէ ծագեալ տե՛ր հոգին. քո նոյն
ընդ սերովբէսն գոչեցէք և առա
Ա՛ր յարեա՛րդ ի մեռելոց քո տալծ. և
մեզ կեանս շնորհեցեր. ով՛ երկեր
Ա՛ր զանկեա՛նն ի նախանձու ի մեզ
պատճա՛ռն արեա՛մբդ քո կանգ
նեցեր. և մեզ կեա՛ց. Ա՛ յարուցեալդ քո
զշնորհս կեցո՛ւցեր. և ընդ բո՛լոր
զի՛ ժողով փրկեցեր. և մեզ
Յարեա՛ տէ՛ր ի գերեզմանէ՛ն
Ընդ յառնել փրկչին մեր՝ Յ երիկս

ի՛ . անպսրատականդ մահու ընդբեղ
իմարդասիրութեան . և քանձեր ընդհատ խոշ
լորեա՛ . Ընդ ամենայնի հնազանդեալ . ոտից
նեռի և ընտիրըն յա՛ խրատել . կիզ
րեզմանէ՛ն . Ի՛ ճառէր կանայքն . եկին
ի գերեզման փը բիչէր՛ն առաւ՛ . ի
ղաք եմմաւոք . յօճանեա՛ զամէն
միանըն տրճնակա՛ն . Ի ծառասպան
հրեշտակն . նստէր ի վը՛ վիմիր՛ն
ա՛ւետարանէ՛ն կանանցն . յարեա՛ն
փը բիչէրն տիեզերաց .

Ա՛խտասխոսեա՛ն ոգի՛ . փառաւիղ
հօր և որ՛ հոգւո՛ն . որ միշտ յանձնո
փառս բարերանիս . ի վերին զօրացդ
ըղթով օրհնե՛ մը ա՛ծ հարցն մերոց
Ի՛ղեալ մարդ աշմարիտ . եկիր կամա
իմարդասիրա՛ն . և քանձեր ընդհատ խոշ
մի . անպսրատականդ մահու ընդբեղ

Ո՛ր
սէր. աղաղակելով փառք քեզ:
Ո՛վ քո յարուցիդ օրհնեմք մարդ-
բեամբ ի մեռելոց ք՛ս՛ս՛ս՛ն. զքեզ:
Փրկեր զմեզ անմահ քրիստոսէ. և յա-
ռաջին երեքշաբաթի յարուցեալ. լոյս ծագեցար
ստուերանքս ամենից. ըզ[ո]ւ Ո՛վ զոր օրհնէ
ցնծալ բարձր արարչ՝ զ՛ք զնա յաւի-
տեան: Ո՛վ քաղաքն քո. որ վասն մեր
յանցանաց ըզմահ ճաշակեցաց. բար-
ձր Ո՛վ երեքօրեայ
թաղմամբ զդժոխս աւերեցաւ. բա-
նակիցն բանդ անձառելի ծ-
նունդ. որ առաքմամբ հօր լինէր կենդ
ակից վասն մերոյ փրկ՛ն՛ե՛ն. զքեմ՛զ
սրբեցեալք ողջոյնս քո արտաքոյ:
Ո՛ր անեղ ածուք և անխափան խնդիր
բնութ՛ն. կիսուսէն ծնունդ նախատոհ
ծ-ն ի կենդանեաց. և երկիր լայնատ
ձայնս ամբառնա. զքեզ Ո՛վ խաչին բեւեռեցար
կամաւ՝ հօր և հ՛գ՛ւոյն. ի լինել
ըզդերեզման անմահ բնութ՛ն. և յա-
րութեամբ ի մեռելոց ք՛ս՛ս՛ն. զքեզ:
Ո՛վ քո յարուցիդ օրհնեմք մարդ-
սէր. աղաղակելով փառք քեզ:
Ո՛վ

Ո՛վ Բարձր արարիչ ջնջա յաւիտեան
Զ Զիս՝ որ ծանեայ զքեզ ի մանկութենէ.
Ո՛վ Տէր իմ, մի՛ ապաշնորհ դարձուցաներ
Ի ծառայութենէ քումմէ զիս ամենեւին.
Ո՛վ յաւէտ ողորմած, մի՛ զրկեր ինձ
Ի շնորհաց քոց, զոր ընծայեցեր ինձ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս թշնամեաց իմոց
Մատներ զիս, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ախտից իմոց
Մատներ զիս, զի ոչ ոք է որ բժշկէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս մահու մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ կեցուսանէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս դիւաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս դժոխոց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ փրկէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ուժոց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն իշխանաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն պատուհասաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն տանջանաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ատելեաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ատելեաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ատելեաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ատելեաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.
Ո՛վ Տէր, մի՛ ի ձեռս ոգեղէն ատելեաց մատներ զիս
Ի ժամ ելից իմոց, զի ոչ ոք է որ ազատէ.

Ո՛վ ամենայն զգեցեալ մարմին. ի
քառանկիւնն սեղան խաչին բարձրա-
ցեալ. սքրօքէք սարսեալ դողջկի՛ն.
առա։ Ո՛ր ըզցօղ անապական արեանն ի
կողահար աղբերէն արբոյց տիեզերից.

Ժողովուրդք հնազանդութեամբ առա։

Ո՛ր տրտմահաղորդ քո ջարչարանօք
խաչին. ազատեցեր ըզմարդն իսրայել
մազեաց փոյտին. և ի մեղաձաշակ
պտղոյն. ք՛ս աբէթ և մեզ ողորմեա՛
Ո՛ր մահուամբ քո կենդանի և մեռեալ
լուեալն յերկրի. նորոգեցեր դարձեալ
զաշխարհս և զհողացեալ բնութիւն.
ք՛ս աբէթ։ Ո՛ր երեքօրեայ յարութ քո
և համբարձմամբդ յերկինս. վերա-
ծեր ըզմարդն աւուրս կենաց փոյտըն և
անմահական ճաշակին. ք՛ս։

Տեսիլ փոյլակնաձև զըսարկնոյն. ի
վերին հնչեցեալ ստ խրնկատզեաց կո-
նայ փառատեցոյց զերկիր ողջոյ
սրբատուք հրնանս։ Պահպանեալքն պա-

կուգեար լսել ասելիքն. և կանանցն
աւետարանեալ մահ մահու յաղ-
թեաց և ճառնուցան մահ: Քարոզս
առաքելոյ առ երջանիկ առաքեալն.
փոխեայարուք ի գալիլեա և տեսա-

Նիցէ՞ք զկենադործօղն ըզքա՛:

Յանձառ փաւաց խոնարհեցար և ա
ըզբեցար ըզհոգիդ քո՛ նուէս. վեր
ծառեր զանկեալն ի գլորմանէ յանմա
հակառն ի կեանս. ըզքեզ ծրինե՛ք
անապական ըզքա՛ նդ ամ՛ստլա՛ծ:
Նպատրամակ նրդ մահու դատապարտե՛լ
իվե՛ր խաչին. որ փո՛ խանա՛կ զամե՛նե
պղծեալն ազբե՛ացեր մեզ խոհափառ կո՛
զեզ. ըզքեզ: Ա՛ռաքեցար ի գլուխս
ցուցանելոյ ըզզօրութի՛ մատուածո՛ւեդ.
չարեսե՛ցեր ըզգլո՛ւխ խաղդախտին
խափանեցեր ըզզօրութի՛ մահու. ըզ
ա՛սել ածուե՛ զքո՛ քո՛. փո՛սատորե
ցեր ազ զեկեղեցի՛ պահեա՛ ըզսուրբ
շարժ յաւիտեան: Տո՛ղնէ այսօր երու

ասոնք ամենքն մ. հաստատեցուցեալ բանսարկեալ
զնաւակատիսն սրբ եկեղեցւոյ պահ.
Հայցան դրունքդ հաստատ նոր սիրոյ
նոյ. ընդունիլ զանմահ փեսայդ յաշ
ուադատս. բաշխել զմարմինդ և զա
րիւնն պահ.

Ա'ր եկիր կամաւ հօր իմոյ եւ ընկալ
ել այգեդ մարդկան. թէև
ի[illegible]ացար զ[illegible]
Ա'ր սիրելիդ իմ հօրեղբ. թագա
ւոր. անուիրեալդ իմ հօրէ. թագա
Ա'ր երջանիկ թագաւորդ պահեցիր
հեղուածոյ. յարուցիր մեր Տիկնայ թա
Ա'ր զոր օրհնեցեալ ցեղք եմարտիր սրտի
ըն ք ընկոյց յաւիտեան. Ա'ր ի վերս
էին եկեղ զարիւն իւրոյ. ի փրկիչ
զմարգարէս ի մեզ. օրհ. Ա'ր ընդմէ
կոխեաց զեղերմեան աւերուց. յարուցեալ
ի մեռելոց աղաւաղեաց զմեզ օրհ.
Ա'ր կամաւդ հօր ի զատարկեցար փրկիչ
ասեր բանդ ալիծ. ողո.

տեսանէ

Վասն շնորհք ըզսուր օրհնեցէ՛ք։ Այ՛ զինուոր
բա՛ր զբեր պարտէ՛ք յաւիտեան։

Վասն ըզսուր օրհնեցէ՛ք։ զ
կենդանանայ քո աստուա՛ծ · օր՛ հ։
Վասն ըզբ ան ըզ սուր օրհնեցէ՛ք։ ա՛մէն քա
Ալ՛ն նըստիս ի՛ վերայ ջորեքկերպեանն
զնահատեղծին պատմիչ · օր՛ հ։
նարհեցար յերինից և առեր մարմին
ես Ա՛ղուեսի յաւիտեան։ Ալ՛ խո
ծօբէից անմահ Թագաւո՛ր · օրհնեա՛լ հ
Ալ՛ բարեբանեա՛զդ ես ի դասո՛ց քե
յարեր քո յարո՛ւցիչդն մեռելոց · փա՛ ։
կանայնդն աւետարանէ՛ր աւե՛լ վ
րեզմանին · փա՛ ։ Այ՛ ըզքան չէ՛ր՝ ըզ
ղի՛ւ զարհուրեցոյց առ դրանըն դէ՛
ի՛ջաւ՝ · ո՛ր ըզպահա՛պա՛ն նան երկի՛
յարուցե՛ քո ա՛ր։ Ըզբշտահապետին
յարեա՛ր յաւո՛ւր երրորդի՛ · փա՛ ։ ո՛ր
մե՛ր խանչեցա՛ր զըզ՛ծոխս աւերեա՛լ
փառաբանելո՛ց հօր ո՛րդի՛ · ո՛ր վերն
եալն փրկեցէ՛ր զո՛ յաւո՛ւրէդ · ող
Ալ՛ հաւատա՛ր ըզ հո՛գւոյն ըզդեր

տեառնէ ի յայնմ փոյթ · ընդառաջել բերա-
նեառնէ ի հրշեմից ընդնա անդրէր օրհ-
նեալ եկեսցէ անուն տեառն · Ար յայ-
նմ փոյթ ածուէն · դոյզամ ընդառ
քառնէր երկնից ընդնա անդադար օր-
հնեսցուք տեառն · Ալհայլ էիներ բա-
ներ աղաչանս մարդ
նացեալք ի հուսկն հատեալ հօր և հո-
գւոյն · ի փրկութիւն անդի մարդկան
նդերձեալ անապական · զի
զեռելոցն թիւրս մեր բարձեալ ընդ-
բեալսըն փրկեցեալ ի ձեռաց սահ-
նչ յերկրպագեսցուք ի ձեռաց թշ-
ի յերկինսըս հանգարձայք ընդաջմէ հօր
նատեալ · փառաւորեալք ի հրեշտակաց
և երկրպագեալ ընդ իսերծելոց ·
նանցըն կանխեսցուք ի քաղցումն
կենդանեացն տեսին ընդմէնս ի դրան
խնաց մերժեալ · Ողորմութիւն ընդերթալ
մանն և ունայն տեսանելին և արտաս
թիւ լայնին յիւրաքանչիւրք · Այլ խա
ընցելոյն զի լաւ արտասուեցեալ քանզի
քս փառաց մեծաւ յարութե-

երև

ցեր. ու: Այր ըղձատագնապ ա՛ճ ու՛ռ-
որդի. Նոյն ի նմին ըղձըճչիսս աւե՛րե
Այր ի յերկինսն ի հօրե իջեր անբա՛ժանելա-
ի. ի՛ն՛ն ա: Ա՛ղերմա՛ր մե՛զ աստ՛ծ՛:
ընդա՛ջմէ՛ հօր ներա՛ւ. ա՛ր:
Այ՛ր յաօր ի յերկինս հառաբազա՛ւ
երեսաց ընդդէմ հա՛ւ. ա՛ր:
Այ՛ր յաօր մըա՛ռնալ ի գերեզմա՛ն ա՛ւ
զմեռելսն արմատ՛ք. ա՛ր:
Այ՛ր յաօր վերսին ա՛ռ խաչիե՛ն
ծըբ սեռա՛ն ընդ ա՛ւ օրհնե՛ցէ՛ք:
Այ՛ր ա՛ստ՛ղ ընդ ա՛ւ օրհնե՛ցէ՛ք:
խոչ՛ն. ա՛ն ըղձատագնապ ա՛ճ ու՛ռ-
աւա՛ր բա՛նձրեա՛լ դո՛ւռք. ներշնա՛հ
նըշանա՛ր խաչի՛ն ըզմե՛զ ապրե՛ցո՛ցէ՛ր.
աչք. Այ՛ր նստի՛ր ի յաթո՛ռ փառա՛ց.
Այ՛ր ի վերջին եւ՛ան սրբո՛ւեսը դ
մերոյ: Այ՛ր ի վերջին եւ՛ան սրբո՛ւեսը դ
Հա՛նդէ՛ր ս: Ելնա՛ր զբո՛ւ զա՛ր ի՛ն՛ն
դա՛ռոյց Հոգե՛ւո՛ր երդե՛լ. աչք Հարցն
անդրեկ՛ի ձա՛ղկի՛ւ օրհնէր ի՛ պայծա՛ռ
Այ՛ր ի՛քառա՛կերպա՛ւ ներ՛ստի՛ւ յերկո՛ւ
5

երեւեցուցեր փրկիչ զպատիւսն
զարհուրեցուցեր. ոչ ոք ոչ ձեռագործն
թիւմայի շշուփեցաւ փրկիչ. ոտ աշակէ
րտսեն մըտեր դրօքըն փակեալքէ. ու
Հաւատ ոն ձայնիւ զոր քո. ի վերայ
խաչին դողացուցեր զարարածս ամ.
զերկնայինն և զերկրաւորն բընութիւ
Հաւատ ն երեւումբն հրեշտակին.
զարհուրեցոյց ըզկանանցն ասելով.
զի խնդրէք ըզկենդանին ընդ մե
ռեալս. Ա՛ւ յայնէ զօրուէ ածող
դուն զարհուրեցաւ կարապետըդ
զքաւոխոցն ասելով. համբարձեալ իշ
խանք ըզդրունս ձեր ի վեր.
Ոչ ոք ի խաչին բեւեռեցաւ քո
ւր ծ և զադամ նորոգեցեր ի նախա
տեղծ բընութենն. օրհնեալ տեր աղծ հայ
ցըն մերոյց. Ոչ ի սպասաւորէն ապա
կէցար՝ և ի զինաւորէն դեղտրդեամբ
ըն խոցեցար. օրհ. Թաղեցար ի մեղ
երկրի և յերրորդ աւուր յարեար
ամենակարօղ փրկիչ. օրհ. 378

մարմնացար ի սէր իմկնէն։
Որ և մեզ յերկինս առաքեալ տայսն մեր և
Տնտրդ՝ Համադոյական եղիցից սուրբ
Ա՛ր ի վերդ եա քան զ՚ի միաս և զհոգի
բնաւորդ ի մեռելոց ։ զ՚զ քրիստ։
Աստուած առաջ ողորմութեան որ յայ
Աննախանձութեան ակբիւր ևս պարգե
ռելոց՝ որ ի խաչին բնաւորեցար ։ զ՚զ քրիստ։
ար և դասուսր կենդանեաց և մե
ապրիլ մարդկան։ Աերօբէից ահ
քրիշ ծա՛ն նահաւ սիր ծ ակնկալութ ողորմեա
պատճառ որ ծընար ի կուսէն ։ զ՚զ
Ա՛ղեղակից բանիդ հօր՝ և եղիր լոց
մեր բնութեցար ։ յիշեա՛ զմեզ տէր։
Ա՛ր բանիւ քո բարձեալ ունիս զա՛
մեռցին արարածս ։ և ի խաչն ի վասն
յիշեա՛ զմեզ տէր։ Ա՛նէր զ՚զ տէր օրհ
ցար ի յերկիր ։ վասն մեր մեղաւորաց
յիշեա՛ զմեզ տէր։ Ա՛ր ելար ի յերրորդ աւուրն
Դուշերք քո՛ն զ՚զ տէր օրհնե՛ցեք։ Ա՛ր հիր
բարեխաւեա՛ն։
Պարծիք ե՛ն զ՚զ տէր օրհնե՛ցեք և

Ընկերանին իւ յերեքե աչէ տնօրինե-
ցար յարդանդէ կուսին. ապրեցու-
ցանել զնախաստեղծին ճշնուդ.
և վերըսկսի՛ն նորոգել իւ փառս:
Ի շատացար մարդ եղանիլ աչէ. այլ
և խաչի համբերեալ ըզ թաղե՛ամըն
յանձն առեր զերեքօրեայ. և յարու-
ցեա՛լ նորոգեցեր զաշխարհս:
Ի՝նչ ծին որդի աստուծոյ զահեա-
ռանալոմըն սրբոց մարդարէ՛ից ին ան-
տանօր լուսափայլեալ պայծառացու-
ցեր. օրհնեալ ե՛ր աստըւսած հա՛յր
ցըն ըմեզոց. Ամա՛ւորըք եկէք ի
չարչարանս՝ և ըզ մահաբեր փայտըն
բա՛ր ըձեր ի վերայ կենսաբեր ա՛՛՛ս-
նդ. և ըզնոյն կենաց փայտ մեզ շնոր-
հեցեր. օրհ. Հանգիր կողիւըն վերջ
ւորեալըն խաչնչին. ի քո անարատ
ի կողդ ընկալար ըզխոցոտմըն գե՛՛՛ղ
Ա՛րդեանն. և անդիկան արեամբըդ քո
լուսաւորեցեր սը՛ք զեկեղեցի. օրհ.
Ի՝զ սը՛ր օրհնեցեք բարձր 380

մինչեւ աշակերտացն առնուլ. յար-
ընթացեալ կանանցըն խնդալ պատ-
ուիրեաց տալ ի գերեզմանէն։ Եւ
յարուցեալ էր ի գերեզմանէն։ Եւ
տեսին այսօր աւետիք կանանցն առ-
նուլ. յար-
ուցեալ է Տէրն ի գերեզմանէ։ Եւ
ընթացեալ կանանցըն խնդալ պատ-
ուիրեաց տալ ի գերեզմանէն։ Եւ
յարուցեալ էր ի գերեզմանէն։ Եւ
կերատացն եթէ յարեաւ Տէր. Եմմ։
Ընթացեալ ի մարմնոյն պետրոս և յով-
հաննէս. տեսանէին զգեստեր մեռելոյն
յատուա ծայրն մարմնոյն ունայն. ա
Եկեալ ի փրկուն թեւեր մեռելոյ ա
ըստ Ճաշակեցեալ փրկիչ Տէր. ողջ
ոմանք Տեսանէին հաստատեցեալ ըստ վէ
մարդկան. և զթաղումն յանձն առեր
զերկրորդեայ. ոչ Եւ ի մեռելոց յարեր
իշխանութիւն տրպիչս տուր. զի՞ս զմեղոյ
ըմեռեալ նորոգեա՝ և կեցո՛ցո
Յարուցեալ ածորդեան հրեշտակ ո
տեսին այսօր աւետիք կանանցն առնուլ. յար-
ուցեալ է Տէրն ի գերեզմանէ։ Եւ
ընթացեալ կանանցըն խնդալ պատ-
ուիրեաց տալ ի գերեզմանէն։ Եւ
յարուցեալ էր ի գերեզմանէն։ Եւ
կերատացն եթէ յարեաւ Տէր. Եմմ։
Ընթացեալ ի մարմնոյն պետրոս և յով-
հաննէս. տեսանէին զգեստեր մեռելոյն
յատուա ծայրն մարմնոյն ունայն. ա
Եկեալ ի փրկուն թեւեր մեռելոյ ա
ըստ Ճաշակեցեալ փրկիչ Տէր. ողջ
ոմանք Տեսանէին հաստատեցեալ ըստ վէ
մարդկան. և զթաղումն յանձն առեր
զերկրորդեայ. ոչ Եւ ի մեռելոց յարեր
իշխանութիւն տրպիչս տուր. զի՞ս զմեղոյ
ըմեռեալ նորոգեա՝ և կեցո՛ցո
Յարուցեալ ածորդեան հրեշտակ ո

Եւ տուր եւ մեզ ընդ հրեշտակին դաշ
Երանելոյդ պատրաստ թիւնեըն քո. որ վերջ
Կեացն ըզմեզ ի ձեռանց մահու։

Համբարձման Տերեն մեր Յիսուս Քրիստոսի, որ եղև
Նստաւորեաք ի քաղաքին Երուսաղէմ, մինչև զգեցուք զզօրութիւն
ի բարձնէ։ Ա Նախանեաց սբ առաքելոցն միահոգի և միակամ ծն. միա-
բան նստէին ի սբ վերնատան Երուսաղէմ. և
անդ ունէին զգալստեան սբ Հոգւոյն.
Յանկարծակի եղեւ ի նմանուել լսե-
ցաւ ի մէջտեղի ծն. ահագին բնակեցեալ ներ-
առաքեալսն Երուսաղէմ. մինչդեռ նըստէին ն
ի նէ վերնատունն Համբարձման տեր
ըն մեր քց օրհնեալ ընդ առնս երկ-
նի ծց. և առաքելոցն երկրպագեալ
դարձան յեղ Երուսաղէմ. միաբանեալ վեր
առաքէին զազօթս։ Ա Ըստեալ էր երկիւղ
նոցա բազումս զօրագք բանիւք Տեր-

տակաւ ծց. որք աղաղակէին եւ ասէին՝
Տ՛ն. օրհնեալ եկեալ ի յանունն տեա՛
նլ՛սառեալ ըստ աչմէ ծընողին կամարէ
լով ի՛ զհոտոտանցել պարզեւ ծոն. մխիթ
թարիչ որ հոգի՛ն դայ առ ձե՛զ Տ՛ի՛
աղաչեցաւ ցանել զմեծ զողմոմի՛
(՝) օրհնեալ պաշտօն քահանայ
որ պահէցեր ըզմեղ յերկրի՛. այսօ
համարձա՛ր փառաք յերկի՛նս ա՛
հայր՝ հրաշակից դասուք. օրհնեալ
արծ հա՛րցն մերոյ Քրիստոս վերինք
ընդ մարդկային քո կերպ՝ հա՛րցաբա
նեալը զեռայեան՝ ի՛ւէ սա դիմեալ
յերկրէ՛ արիւնազեռեալ. օրհ
ո՛րդի՛ն հրեշտակքն ըզդաւթեան
առաջն առ բերպա՛նս դրանց երկնից
ասեն համարձակ խլեանք ըզդրո՛
նոյս ձեր ի՛ւերը և մեզուք պարիսպ՝ օրհ
ո՛ւր օրհնեցի՛ք ե՛ք քարձր արարչ
ըզնա՛ յաւա՛ն ո՛ր երկն ի՛ կառս ի՛
և ընկճեաց զեշխանսըն մահու. օրհ

Ա՛ր էդ յամպս ըզ-նմա՛ցս իւր և վերս
ալացա՛ս առ-հայր ի՛ երկիրն։ ծր։ Ա՛ր նըս
ոտ ըս-ալՁի՛ հօր հաւ՛ր նը՛ց հո՛դմն։ ծր։
Ա՛ր ողո՛րմա՛ծ քո՛վ հիմնե՛ցեր զ-նա՛
և իջե՛ալ փրկեցեր ի՛ յանի՛ծ իցն ադա՛մ
մոյ։ այսօր համբարձա՛ր փառա՛ք յերկի
նըս՝ ահ՛ Ձեր ո՛ղջո՛ւ-թիւ՛ն մե՛զ ա՛ր Ձ։
Ա՛ր երե՛ք իբարձրադի՛տակ քա՛ռաՁե՛ն
առնելո՛վ զհեծե՛լսի՛ փրկու՛ե։ այսօր։
Ա՛ր երկքօրեայ Թաղմա՛ծք քո՛վ դա՛տաւոր
տեցեր ը՛զ դա՛մա՛ռնող վիշապն։ այս
Խ՛ևանո՛ւիք երկնի՛ց զա՛ր Տ՛ուրեցան
տեսանելո՛վ զեղե՛ալ քո՛ք։ ընկեր ա՛ռն
կեր ա՛մբառա՛ս ասէին՝ ո՛վ է սա Թա՛գաւո՛ր
փառա՛ց։ Ա՛յն մարգարէ՛ն բանն ա՛ր Ձ
որ ի՛ խաչին ը՛զ մեզ ըսպան՝ և վերըս
ալացեա՛լ փառա՛ք գայ յերկինս՝ ա՛ր
Տէրո՛ր զօրութի՛ւն։ Ա՛յ որ ի՛ գե՛
թսեմանէն յարեա՛ւ և առ՛երեա՛ց ը՛զդը
ժնա՛ն։ և վեր Համբարձա՛ւ փառա՛ք
գայ ա՛ռ Տ՛ուր ա՛ր հարցն ի՛ պատե՛րազմ։

Ա՛ր ըզմա՛հ կոխեաց քա՛ւ առջ եւ մէկ
կենաց պարգեւեաց հրաշալի յարուեա՛ն
իւրով օրհ՝ Ա՛ր ա՛ր մեռանայն
դորձըք սեամբն ըզա՛ր օրհնե՛ցէք
յօր խոցեա՛ն խոխրոջէն համո՛ղ
ամբիծոնէն քաղցրացոյց ըզճաշակա՛ն
ըզդա՛ւնեւ՛ն՝ ա՛՝ Ա՛ր յօր ամպ
լեւոյ սիւն դորձեա՛ւ հրաւիրեց վկա՛ն
պահապանքըն պա՛կուցեալ ի հրաւիրեա՛ն
նէ լեւոյն՝ ա՛՝ Ա՛ր յօր հրաձգե՛ փայ
ընկնացեալ լոյն ազգեաց ըզգաստեցն
ի հրաշագործ ը յարուե՛ն՝ ա՛՝
Ա՛ր քեզ ազա՛չեմք ողորմած մարդա
սէր՝ Ա՛ր հինց հա՛ կ փո՛խէց ընդ հո՛ր
լա՛ւարարչակից հոգւո՛յն՝ խոնարհեա՛ւ ի
մերս վեր մա՛ռեր զմարմին՝ ըզքեզ աղ
Ա՛ր վախճա՛եան աւուր դատաստե՛ւ
ղա՛յն քաղցրացոյցեր ըզճաշակն՝ դատ
նեա՛ւ ըզքեզ տէր աւա՛զակին՝ եւ մե՛ք աղ
փրկաւորել անձնաւո՛ր յարուե՛ն քո՛՝
Ա՛ր կամա՛ւ հօր եւ հոգւո՛յն իւր քառա՛

ՀՂ

փարաւոնցոյց · բարձր արա։
լեցոյց · եւ զ տրտմութիւն խաղաբերիցըն
Տիացմամբ զզ պահապանսըն զարհու-
չոր բարձրեցաւ · բար։ Ա՛ր առակալ
ի դժոխս կապեաց զիշխանսըն մեղաց
սէր · զմահու գերեվարսըն յանդմուխ կե-
նադործեաց իւրեանս անմահ · փառ։
Պատասխանել զանձն քո աւրհ-
նեա զՏէր մերոյ։ Ա՛ր յանբասիրդ-
կան կան ի հօրէ առաքեցար եւ առեր զմար
մին ի սըբոյ կուսէն · աւրհ։ Ա՛ր ջարդ
րեցար մարմնով վասըն մեր եւ բարձեր
զ մեղս մեր ի խաչափայտն · աւրհ հա։
Ա՛զոր օրհնեցէք բարձր ամբոխք զ
յաւիտեան։ Ա՛ր ի խաչին բեւեռեցար
քո զմահ կոխեցար · եւ զդժնախոտոտեղծն
ի ծառայութէ մահու ազատեցոյց · բար։
Ա՛ր ի գերեզմանի եղար ոչ մարդ
եւ ի հրեշտակաց մըշտընջենաւորակից
հօր քարձրեցար · բար։ Ա՛ր առակալ
տիացմամբ զզ պահապանսըն զարհու-
րեցոյց · եւ զ տրտմութէ խաղաբերիցըն
փարաւոնցոյց · բարձր արա։

Ո՞ղջ ժամանակ կիզ աչք պնըսկիզըն և
ան ձանձուկն անաե՛ս սրօքկիր ց. օր միշ
ընդ հօր օրհնաբա՛նկիս ի յանըմտ
կիր ց. զպատուական օրհնաբանիչ
եղեալք, արդ ա՛ստուածոյ ոգիս ըմեռ
ո՛ր ա՛ռաքելացըր ի հօրէ և մարգարէ
ընձան ասացեալ ես թե ի կոտորէն. հաձե
ցաւր ըզ ըմեռ խաչ ի յանձէն
ամ առնուլ, փրկանակ դպատուարեռե
ընան խաչեալ ես՛ն. արդ։ Ո՛ր բե՛ռե
ռեցաք ի խաչին յաղագս մերոյ յան
ցանոց փո՛ր բնչ բանիրեց. ահաւոր դո
ըմանաք ձմի՛ կեր զարմացըս դո
զացան՛ ըզեր. և զգուշաւորըն խաւա
լըցո՛ ըզ. արդ։ Ո՛ր ըն ձեռեալ
համարէալ զքաղցրա՛ն ընկալար բո
վանդակելո՛ն ան՛ բանիդ. յօրուցեալ
յերբ՛ բարդ սի՛ տուր հրեշտակացն
աւետարանի՛ն ըմբ. քարոզեցար աշ
ակերտաց հանապազ. արդ։ ա՛մ։

Ո անձառելո՛ն յարուցիչն հրա՛շացել
հրաշակըն գոչէր ա՛ռ կանգնան ասելով.

այսօր խոյլ դասուն որ ինձ երկիր նա։ Ան-
նէն իւրմէ լըսեալ. եթէ ոտն մը ծ ի
հոգւոյց լըսասուն ի պաշտպան
եծ ծնդրոյ այս խորհուրդ ը
անդուլ առ մեզ հասեալ։ զոր
քեզ ընդ հրեշտակս առելոյ. Թա-
ռաւրեցեր ը զի կերեցի. երկեմք
Ո՛ կենդանարար արեամբդ քո լը-
Թէզդ քո նորոգեցեր զանչանդս. Թա-
մէն մեռուցեր. և ա նապա կան յարու
քեզ փառք։ Ո՛ հանար մահամբդ զմ
գոյն. որ վասր ն մեր մարմնացար ի ս
կուսէն. խաչահար փառաց քրիստոս
գեցեր զիս ի հոգ ևս հոգ ևս
կոզեաց ըսքանչելի յարութեն իւրով
խորտակեաց։ և զարդեւսլան ի նամ
աբն խաւարից և ըզզօրութիւն դժոխոյց
նաքն խնդութ քարոզեին։ Յարեր
ա՛ր էակիցդ ես ի հօր զա՛ հաւոր յա
ւ ի քո ի գերեզմանէն. արբասանեալ կա
հոգւոյց լուսաստուն ի պաշտպան
ան ծնդրոյ այս խորհուրդ ը
անդուլ առ մեզ հասեալ։ զոր
քեզ ընդ հրեշտակս առելոյ. Թա-
ռաւրեցեր ը զի կերեցի. երկեմք
Ո՛ կենդանարար արեամբդ քո լը-
Թէզդ քո նորոգեցեր զանչանդս. Թա-
մէն մեռուցեր. և ա նապա կան յարու
քեզ փառք։ Ո՛ հանար մահամբդ զմ
գոյն. որ վասր ն մեր մարմնացար ի ս
կուսէն. խաչահար փառաց քրիստոս
գեցեր զիս ի հոգ ևս հոգ ևս
կոզեաց ըսքանչելի յարութեն իւրով
խորտակեաց։ և զարդեւսլան ի նամ
աբն խաւարից և ըզզօրութիւն դժոխոյց
նաքն խնդութ քարոզեին։ Յարեր
ա՛ր էակիցդ ես ի հօր զա՛ հաւոր յա
ւ ի քո ի գերեզմանէն. արբասանեալ կա

ասաեաց զնաղանդութիւն։

Ա. Յօր ցընծայ եկեղեցի՝ երկնաւոր

Ուանզի էյեերկիր՝ երկնաւորին
որ էյերկիր՝ ըստ դասուց երկնայինացըն
առնէին ուրախութիւն՝ ի հրեշտակացըն
սկսեալ մինչ ի յաւիտեանս կանանչեալ։
Ի՛սկ ի՝ ընդրկեալդ՝ ի դասէ՝ պաշտպան
եղեալ լուսաւորչին՝ ի դասն իւր
փութացեր ուրախութիւն առնակցութիւն.
զոր հարցմանէ ի՝ նմանէ առեղեանայր
մարմնով հրեշտակին։ Ա. քանզի մեծ
այս խորհուրդ ի վերուստ՝ բանաւորեց.
հրեշտակաց ի մարդկան առ հաւատոյն
կատարեալ. երկոցունց սեռիցն իմիա
սիոն յարմարուի։ Ա. զի շարժեալ
նախանձու երիցատոյն զաւակին՝
ի՞նչ ի՞ւս մոլորեալ և կորուսեալ ա
նառակին՝ հրամայէ հայրն վերինն
ուրախանալ ի միասին։ Ա. որով ի
մէջ հանդիսացեալք ընդ նոսին՝ երջ
պեսցի՞ք զօրհնութիւն հաւատոյ փրկ
իչին՝ որ եբարձ ի զհատուածս և հան

րաց և երկրայնոց · քնելի՛ մեկնեա՛լք ի՛
միմեանց ըստ նախահօրըն յանցանաց ·
միաւորի՛ն վերըստին արարչական խո
նարհութե՛ն։ Ո՛վ յաւր զեահին համայնից
խմանալեաց և ըզգալեց · որ և ըզմարդն
ի՛ պատկեր իւր ստեղծ զանկեալն ի՛
պատրանաց · օրհնեցէ՛ք որդիք մարդին
կանգնեալք երկրորդ արարչութե՛ն։
Ո՛ր զհանդերձեալըն խորհուրդ հո՛
գևոյն յայտնեաց տեսանողացն · և ե՛
կեա՛լ կատարեաց հօր և՛ հոգւո՛յ առաք
մանըն · օրհ · Ո՛ր ի՛ լերուն բարձրից
անօթինականն մեծ խորհրդոյն · առե՛
ցեալն ա՛ռ ի՛ մէնջ փառաք առ հա՛յր
վերհամբարձա՛ · օրհ · Ո՛ր տեսեալ
ամենածանչին ի՛ հիացմա՛ն ըզվերինս ·
բարերեալն առ միմեանս եթէ՛ այս ո՛վ
եկեալ յերկիր · կարմրացեա՛լ հնդերձ
ձիւ՛ ի՛ տիգախոց բըղխեա՛լ կողէ՛ն։
Սասի լըսե՛լ ինամանէ զարժանահաս
պատասխանին · եթէ՛ զդերեա՛լ ազգ
մարդկան՝ իդէ՛րուղէն՝ արեա՛մբ գնեցի՛ ·
յորմէ օրհնա՛թիւք նըմա՛ ի՛ փրկեալսս
արեամբ նո՛ր։

ցո՜ւցանեմք։ Այլ թէ թէև լսե՜սուր
նուիրէ՛ ընդ քէզ բարեբանեա՜լ մա՜ծ
ծա՜ղեցեր ընդ յոյն գերազանց ։ օրհ
արդարո՜ւ մարեւելք ։ որ լիսաւո՜ր ճա
Ա՜ճաքին մայր լուսոյ արեգակին
մա՜ծանեալ ։ որ գա՜սեցոյցեր ։ օրհ
քրօքէսըն գասեցոյք ։ ընդ նոսին Տ
Կ՜ոհանայք և պաշտօնեայք ։ որք ընդ
որով զանձա՜ւ փառան ընկալայք ։ օրհ
նուագ՝ որք ընդ Տիրշուկըն բարեբացայք
ընդնայ յա՜ւետն ։ Յո՜դուածուդք հեթա
Ա՜զգեր օրհնեցէք զ՜Աստուած բարձր աթոռէ
քէզ յաթոռս Տօր Տա՜նդուցեր ։ ընդքե
նաց՝ գերապա՜յն քան զառաջինն ընդ
Ա՜յսօր որ զառաքեալսն ընդ յանգա
ցո՜ւցեր փառաւք յերկինս ։ ընդքէզ
ր՜ զմեզ մեռեա՜լ բնութիս բարձրա՜
Ա՜յսօր հինդանիք յաւիտենից՝ որ
ղեքեզ բարեբանեա՜լ ընդ Տա՜րցն մերոց
Տրուշ աթոռդ՝ զարդարեցեր զեկեղեցի
Ա՜յսօր արարիչդ աթոռ ծո՜ց որ նորա

տուր հանդիսակից՝ ձեր ծովնզգա-
ւանեալ քրիստոսիս՝ բերկրեցուցանել
զերկնաւոր հայրն մեր՝ որ ի սկզբանէ
անապատ բնութեան՝ բազմահեծ քերօթեաց
անասնոց սնուցանէր զհանդիսացեալսն
ի նմա՝ ամենայնիւ առատապէս։ Նոյնպէս
եւ մեզ ի ցամաքեալ բնութիւնս ցո-
ղըն կենաց ի ցամաքեալ բնութիւնս ցո-
ւոր քերօթիւն՝ որ զանասնեան ի նոցունց
յորմէնէ քուա կրեցեր։ օրհ։

Ա՛ր բանիւ քո՝ նոր հօր գոյացուցեր զ
զնմանութիւնդ՝ ի պաշտօն փառացդ եւ
էակից փառակցիդ։ աղօթեմուց մաղ
թանօք սուգ եւ երկրորդ բանաւորացս
Ա՛ր անձամբ պարգեւօք քովն զնջնիսըն
լընուալ ի ձեռըս նոյ որ իխոնսիրհ քան
զնա։ Ա՛րուէ եւ մեք վերջացեալ
յամենասուրբ շնորհէն՝ ձոյլանամիրդ
նոքօք գեր ի վերոյ քան զարժանն։
ողոր։ Ա՛ ո՛րոյ եմ մեք հանդիսացեալք
զնդ նոսին։ ասնեմք ցնծութիւն զհասոյ
բակաց զփրկուն։ վայելեսցէք յանհաս
խանձ ասծոյն՝ քո պարգեւանն։

Ա՛յնպէսզի մուաջինք՝ հանդիսաք
անաիսա բնութ։ բազմահեծ քերօթէք
եւվերթեւեան սերօթէք։ բերիցն լերուք
ասուր հանդիսակից՝ ձեր ծովնզգա-

Տէրութիւնք վերինք՝ և զօրութիւնք
տիրզօրին՝ իշխանութիւնք վճռադիտիք
և քահանայապետք երկրորդք՝ բար-
հրշտակապետք երկնաւորք և հրեշտա-
կոց զինուորութիւք՝ պատուիք բարձրա-
գեալք ի քահանայապետի երրորդ՝ ը-
Ո՛ր իսկ զբան փըրկուեն ի քաջհով-
ուի՛ն յոյժ նութիւն՝ անբան հօտիցն
հովուաց երգակցելոյ երգէին՝ ընդ
նոսին համաձայնեա՛լ երգեմք և մեք
զիհաս ի բարձունս։

Ո՛ր զամենազօր զօրութիւդ քո ցո՛ց
ցեր ի բաբելոն՝ փրկեալ զերիս
մանկունսն ի հնոցին՝ ը զքեզ
օրհնեմք աստուա՛ծ հարցն մերոց՝
Ո՛ր ը զբազմազեղ ներողութիւդ քո
ցուցեր զծերացեր երկնաւորաց՝ տարածե-
լով զբազուկս քո ի խաչին՝ ը զքեզ
Ո՛ր ը զբազմագութ ողորմութիւդ քո
ցուցեր առ ազգս մարդկին՝ թաղելով
ի սիրտ երկրի՝ զկ զմահու բաժակս
զերկիւղ՝ ը զ

Այժմ հրշտին աւետարանէր յայ-
սմ ժամ եկին ի գերեզմանն ի՞ր
շերեր կանայք. ևս բերին բոլոր
ի խընկել զմարմին նորա։
պատրաստեալն արեամբըդ քրիստոսի։
կամ ժողովուրդըս քո՝ զոր ըստացար
փրկիչդ և միածնիդ անմահի. փրկ
րութիւնդ քո փառաւորեմք։ Փառք
անմահի. երկիր պագանեմք և գոյ
փրկիչ ողորմեա՛։ Ընդ քե՛զ թագաւոր
Յարեաւ երեւեցաւ առաքելոցն և մեզ
կանայն որ յարեաւ ի մեռելոց։ բա-
մանըն կենսատուին. աւետեր առ նոք
լակ հրեշտակապետն ի՛ջեալ ի գերեզ
աւուր լոյս ծագեալ տիեզերաց. բա-
և նոք մարմնով. յարուցեալ ի գերեզմա
բար։ Նա ի՛ջեալ ի գերեզմանն անպական
էարշարանաց զմահ խաչի՛ ի՛ յանձն էառ
ի՛ հողեղէն գոյացուա՛ծ. համբերեալ
յ՚ Ի՞նչ անճառական խոնարհեցեալ
զիար օրհնեցի՛ք բարձր աստիճանս ըզնա

ուանիլ յանձն առեր. Համբերեալ էր
խաչ. Ո՛ր խնդրոյ նախատուեղծ ինդ
բան նդ Եմիկի ց Հօր. Ո՛ Երկիր կամաւ
ազգի մարդկան՝ յանձն առեր ած ծ
Ո՛ր լսելիս պատրաստ նդուս մահացու բանս
տուն մեղ պարգեւեաց. քար.
Ո՛ր երեքօրեայ թաղմամբ զդրժոխս
աւերեաց. և յարուԹիւնն խնդրով զայ
հեռից զաւիեղերս. և Հեղմամբ արեան
իւրոյ զԹողուլն մեզ շընորհեաց. քար.
Ո՛ր էարբարանօք խաչէն ի փրկ
չատ ու Ո՛ր օրհնեցեալ բարձր արքայ ընդա
աւետարան նիր զյարուԹիւն որ. քար.
Ո՛յսօր նորոգեցար ի սիեփեղը ամ յայ
րուԹիւն որ Հրշակապ
Ո՛յսօր ցնծան երկինք և երկիր յայ
աշխարհատացն զարհուրին տեսիլն.
մէ ահագին տեսլեանն. պա՛տմէին
զարմանալին ընդ միմեանս. Ասէ ոմն զարհուրեալ
թեստ. զ՚ո պատմեցէք աշխարհատացն

բարձր.քո քաղցրութ. փառ։

Ձնունդ բընաւհատ ես. ու հայր ս յա-
Հաւէ ը աղբ հայրդն մերոյ։ Ո՛ր հբար
վերջաւորութ է անսի՛ն քո նբ. ա՛
վերջաւոն ըսյոցն ծագեա՛լ ի հօրէ։
Մայր եկեղեցի. քանզի փրկիչդն մեր յա-
ռաջմէն վերին՝ . այսօր ցնծայ սիօն
ռանէին . է՛ձեւ։ Ո՛յսօր ցնծայ երու-
կիակ պայծառացաւ զարհուրեալ մեզ
իւրնդ զինուորացն . այսօր սրսաւէլ
զակերտ հրեշտակապետին մերձեալ
գեաղ ի յաշխարհ։ Ո՛յսօր տեսիլ ահել
ասելով . է՛ձեմզ վերստին լոյսն ծա-
ղիլ ի յաշխարհ։ Ո՛յսօր տեսիլ ահել
եղկանիկ և նբ կանանցըն քարոզէր
Հրեշտակն յերկնից ասելոյ ա
Ձնունդ բընաւհատ ես. ու հայր ս յա-
Հաւէ ը աղբ հայրդն մերոյ։ Ո՛ր հբար
վերջաւորութ է անսի՛ն քո նբ. ա՛
վերջաւոն ըսյոցն ծագեա՛լ ի հօրէ։
Մայր եկեղեցի. քանզի փրկիչդն մեր յա-
ռաջմէն վերին՝ . այսօր ցնծայ սիօն
ռանէին . է՛ձեւ։ Ո՛յսօր ցնծայ երու-
կիակ պայծառացաւ զարհուրեալ մեզ
իւրնդ զինուորացն . այսօր սրսաւէլ
զակերտ հրեշտակապետին մերձեալ
գեաղ ի յաշխարհ։ Ո՛յսօր տեսիլ ահել
ասելով . է՛ձեմզ վերստին լոյսն ծա-
ղիլ ի յաշխարհ։ Ո՛յսօր տեսիլ ահել
եղկանիկ և նբ կանանցըն քարոզէր
Հրեշտակն յերկնից ասելոյ ա

Ո՛ր էյերկրի երևեցար և ընդ մարդկան
շրջեցար Քաղաքաւոր յաւխտենից · փա
Ո՛ր ըզ ամէնայն արարած ծնեալ օրհնե
ցինք · և բարձր արարիչք զնա կեանքն ի
փրկութիւ մարդկան · Ո՛ր էայկի՛ցն էր
հօր և սուրբ հոգւոյն՝ ի յերկրի երևե
ցաւած · ամենայնի · Ո՛ր հրաշատակացն ան
տեսանելի՛ն էր՝ ի վերս խաչին տեսանե
ամբ · Ո՛ր արօբէի՛ցն անհասանելի՛ն էր
ի դերեզմանի՛ մեռանս · ամենայնի ·
Ո՛ր քրօբէի՛ցն անհամանալի՛ն էր · ի յեր
րորդ աւուրն յարութեամբ · ամե ·
Ով՛ հնա՛ւ մ՛ Ո՛ղջմրեա՛ք հնձ ա՛ր
Ո՛ր ի՛ հօրէ առաքեցար անբաւիւքեան
որդի՛ և ի՛ սըբ՛ կուսէն ծընար · ողջ
Ո՛ր ի խաչին բեւեռեցար ա՛մօթալի՛ծ
բանդ · և ի՛ հօրէ ոչ մեկնեցար · ողջ
Ո՛ր ի գե՛րեզմանի՛ եդար թաղեալ ան
մահ · և ի՛ յերրորդ աւուր յարեար · ողջ
Ո՛ր ի՛ յերկի՛ն նըս հանդերձեալ ամենա
կատարած · և ընդ աջմէ՛ հօր նըստար · ողջ

ԻՆԱ կիրակեաց ի՛ հեռանա՝ մի՛ Աը վի
նըս դը ժոխոց փշրեաց և զարդեկեան
դանեն յաւիտե՛նից միա՛ Աը ըզդրա
Օ՛ յարուցեալն ի՛ մեռելոց քո և զկեն
բա՛ր զբր արարի՛ք ըզնա յաւիտեան
թը օրհնե՛ ՚ցկնի՛ք ես առա՛ք ե՛ւ տո
րին վերադարձաց. հնդի երեսաց ըմե
ՆՀ ըզհրաշալե անո՛նըդ քո մարգա
ա՛անդեցեր զքո՛ սբ զհո՛գիդ. ա՛ր
Ամա՛ռքդ անշէջացա՛ր և ի ծո՛ց հօր
ջե՛ցար. ասաւե՛ա՛ծ հա՛րցըն մերոց
յերկրի երևեցար. և ընդ մարդկան շր
Աը յառաջ քան զա՛րև անո՛ւն քո՛ ի՛
պարգևեաց աշխարհի՛
զերկո՛ւնս մահո՛ ելո՛յծ և կեանս
սբ՛ն պատմէր. Աենդա՛նին յարեա՛
կոյսն սբ՛ և ընթացեալ առա՛շ կերա
տուծոյ. Երեշտակին ձայնիւ ցնծա՛յր
կիր վայրա՛բերեալ ի՛ սուգս որդո՛ւն սո
Երեշտակացըն դասքն յերկինից ի՛ջեր

գեղարդեամբըն խոցեալ զանարատ
ըզկնի՛ք քո՛ի խաչին. եւ ո՞ր թշուառ
դեռ անմահ՝ զմեռանի՛լ յանձն
առեր. ո՛վ զթածո՛ւմն ո՛րեքօրեայ.
վա՛ր արարածոց քո՛ց փրկութե՛ամբ. եւ
կ՚ըլա՛ր օրհնեցէ՛ք. կ՚երաժեշտէ՛ր
բարձր ա՛ղաղակ ըզնա յաւիտեա՛ն։
Ո՛թնգաւօրըն մեսիոյ եւ ըզնաչէտըն
խնջ ի՛ յանծրինաց. ե՛ր ընդ լերդ դաշ
նուե՛ ձայնակեալ վա՛ռըն մեր. առա՛ջ
կ՚նարա՛ դա՛ռն աւ՛ր պատա՛րագեալ
ե՛ր ըզնոցա՛ն գեղարդեանն առեալ
ի՛ կո՛ղն. ե՛ր ըզ փրկականն արիւնն ե՛ղեղ
ի՛ վե՛ր ամ՛ ո՛րեզբարց։ առա՛ջ
Ա՛ռաջն մերոյ փրկուե՛ն խոնարհե՛ց
ցա՛ծ ի՛ յերկնի՛ց՝ եւ ի՛ [illegible] կո՛չեցին
մարմնացա՛ր աստուա՛ծ բա՛ռնդ. ո՛ղջ
գնացի՛ր ընդ մա՛ր ձ՚ընտրուածդ մեր
տացա՛ր եւ ըզ՚նդ մարդկա՛ն ըզրջեցա՛ր
կատարեցեր զամենայն. եւ օ՛ր [illegible]
նեցեր յա՛ռաջին անիծքի՛ն. աստուա՛ծ

Քրիստոս որդի՛ աստուածոյ ի՛ մեռե-
լոց յարուցեալ. և ի՛ [illegible] յերկինս
համբարձաւ. ընդ[illegible]:

Փառք յարու[illegible]թեան քո[illegible] տէր:

Ասէր ի՛ յանձն առեր զբ[illegible]թած՝
և ըզմահ ճաշակեցեր՝. զամենեսեան
յարո՛ւցեր զհաւատացեալսն ի՛ քեզ
որք պղատո՛կէին ասելով. փառք:

Ի՛մբք պատառեցան իխաչելո՛ւթե՛
քոյ տէր. և գերեզմանք բացան՝. զբ
ժոխք զօրհնուրեցան՝. և մեռեալքն
յարուցեալ պղատո՛կէին ասե՛:

Յարո՛ւցեալ էր տէրն ի՛ գերեզմանէն ո՛չ
հեղակերպ փայլմամբ. պատառեցա՛ն
վէմքն և երկիր սասանեցա՛ւ ի՛
յայնհետ բարբառէր մեծ կարապետ՝ ու
ՉՀրեշտակն ի՛ յերկինից ի՛ գերեզմա
նըն ան՝. ինչքո՛ւցա՛ նո՛ր ըզձայն
ահեղ գոչման փողո՛յն ի՛ վերայ գե
րեզմանի՛ նո՛ւ Ո՛ակ եկեալ ընկա՛նանցն
ի՛ խնկել զմարմնի՛ն տէ՛ն՝. և լըսե՛ալ

արդիւ համարեալ. բար-
ի լուսեղէնն ամպոյն. ձայն եղև դու կո-
այ կեանս որ ի հովանաւորի
պիլ ես սո թագաւոր փառաց. բարձր-
նուէն և զօրք երկնից երկիր պա-
նայ յաւիտեան ։ Ամբարձաւ ած օրհ
լ՛զարմ օրհնեցէք բարձր արարչի զ
բարձր ի խաչ վանցն մեր՝ ըզ քեզ
բերայեցւոց դրօպրաց և փարիսեցոց
հեց հօր և սբ հոգւոյն. ես ի դասուց
ես ի բարձրութիւն երկնից էիր ի սակ
և առիթ մահուանդ. ըզ քեզ բա։
բուէք մերձեաւ ի համբոյր՝ ընշանակ
քոյ քրիստոս. ի սակ յուդայի լքո
լոյ ըզ դէմս յարիհարշ փառաց
ես սուրբ սքիօբէքն ի խոնարհ ունել
բարեբանեալք ած ըզ տ հարցըն մերոց։
նից վաթըն մերոյ փրկուեք. ըզ քեզ
ըզ հօր ես յերուե. խոնարհեցայր յերկ
ես սուրբ յահեղակեր թագուս նըստիս և
ռելոց ից կենդանի՛ն յաւիտեանից։
ի հրեշտա՛կ կո՛ն ետես յաբեաւ ի մե

Ա՛ր վասն սէր յերկնից իջեալ
հեցար նորոգել զոտից երես. օգնեա՛մ
ինձ փրկիչ ողորմա՛ծ ես Աստուած
Ա՛ր ըստ հոգեկն ես բնութե՛ մարդկան
զբեցար զմարմին. զվիրաւորեա՛լ ըզ
մեղաւք զանձն իմ մխիթարեա՛ ողո
Ա՛ր ըզդատաւորիդ մահկա՛ն լուծեր զնա
խաստեղծին. զաստուածպարտեա՛լ ըզ
մեղաւք զհնդիւս իմ նո՛ր բրդեա՛ ողո
Փա՛ռք քո ամենաշո՛ր յարո՛ւթե՛ն
Վրէ՛ ամենաշո՛ր յարո՛ւթեն երկրպա
պա՛ն քերովբէ՛ից. և վերելեա՛ն սերո
բե՛ից հնդեւրակա՛ն հնչմամբ երդի
առե՛լով. փառա՛ Ա՛յսօր անուշահո
քուրմամբ ընթա՛նայիմ սէ՛ր կանայք
սեպհական իւ՛ր հնդեշտակին արեգակնա
կերպ փայլմամբ իւ՛ վերայ վիմին գո
էէր առե՛լով. փառա՛ Ա՛յսօր արձա՛կե
գոռ ի՛ կապանացն նախահօրն. և վերա
սին նորոգմամբ յա՛ւիտեանական կե
նացն երջանիկ ժառանգորդք. փա՛ռք

Ուղիք երկ՝ ով կարդայցեն եկեալ
լի՛ սբ՞ գերեզմանն. Ելաբ զմիհար
ընծերեշիկապետէն և ընդձայնեն լուեալ.
ար՞ երդը վիսակեւեաչն խնդրելոյ՞ք
յամրեւ քա՞ մնըմա՞ն Թադեա՞ւորն.
Ո՞րիւհարա՞ն շո՞ւյս մեծ ծանգել
լի՛ սբ՞ գերեզմանն. Ելաբ զմիհար
ըեաչ պահապանացն երիւեւալից ը
մեռանելին. այլ քա՞րն զերեշտակապէ
տի՛ն որ գոչէր առ կանայսն. ար՞ երդ:
Ոչնթացեալ պետրո՞ս և՞ յովհան
նէս լի՛ սո՞ւրբ գերեզմանն. Ելաբ՞ զհար
հանդիպեա՞լ վարշամկի՛ն և սո՞ւրբ
կըսաւոցն. այլ քա՞րն զերեշտակապէ
տի՛ն որ գոչէր առնն. ար՞ երդը:
Ոլ ա՛նբաւելի յաղթո՛ղ զօրուքդ
Թադեա՛ւոր ես երկնի՛ և երկրի՛ քո
պարծա՛նք. օ՛ընդունաբանեա՛ր ըզ քեզ:
Ոլ փա՛ռաւիցուք ընդ հօր վերջ օրհ
նեա՛ յանմահին. և խոնարհեա՛ մարդկին
ըղդեցար փառաց Թադեա՛ւոր. օ՛՛ր՝:

Ո՛ր կարողապէս՝ ընդմէն կոխեցեր, և
յարուցեալ լուսաւորեցեր սիրով զ
կեղեցի՛ անմահ էութի՛ն, ո՛չ

Ա՛ՈՒ ԱՐԱՐՈՑ

(ա՛հ ‖ դ՛ձ)

Ա՛ղաւոյ՝ իջանելովն մե՛ր
Ճաճանչն հնչմամբ իբար
Ձա՛ծնդ. ի՛նմանութեն լուսոյ փայլման
Հրաշինեա՛ց անկիւզեւն զաշակե՛ր
թան. մինչդեռ նո՛ստեի՛ն ի նը՛ վերը
նատա՛նն։ Աննիւթական աղաւնի՛.
ա՛նբընեելի՛ որ քննե՛ զհամբա՛ւ ձա՛ց.
զոր առեալ ի հօրէ՝ պատմէ զահաւո՛ր
և զմիաւո՛ր գալո՛ւստն. զոր
քարոզեցի՛ն հանդի՛սեալքն։ Որոնց
Թիւն ի՛ բարձունս՝ երկնին ի՛ հօրէ՝ հո՛ր
գան ը՛ց. որով ա՛ռաքելքն ա՛յրեա

Ա՛նան ա՛ԷՅ ՎԷՆԱՓՈՍՏԷՆ։

ԱՅՍՕՐ ԸՆԴ ԼՈՒՍԱՆԲԵՐԱՅՍ ՅԱՏԱՊԵՏԱՅՍՆ ՅՈՎ

ՆՈՒՑԱՆ ՄԱՐԳԱՐԷՄՆ ՆԱԽՄԱՆ։

Ո Վ ՀՈԳԵՈՅՆ զգալուստսն ասծ՝նեմք ՀՈԳԵՈՅՆ զգալուստսն ասծ՝նեմք
ար մշևիթարեաց զառաքեալսն Տանդ ար մշևիթարեաց զառաքեալսն Տանդ
էջելով լինս Տրեղէն լերանէ։ օրհնեաց ՀՈԳԵՈՅՆ զգալուստսն ասծ՝նեմք
յաւիտեան։ Ո Երևումն Հոգեւոյն ասծ՝նեմք վերաբերեալ աՀ խոստմամբ
նմանէ՝ զոր զօրակոչ լիկեղեղանայրապ։ օրհ
Լ՝յաւր ուրախացեալք Հոգեւոյն ։ Լ՝յաւր ուրախացեալք Հոգեւոյն
խոստմանսն աՀ զՀոգին սբ բղ խոստմանսն աՀ զՀոգին սբ բղ
խուժն եւ լըծոցեալ զայր։ օրհնեաց՝ խուժն եւ լըծոցեալ զայր։ օրհնեաց՝
Լ՝զայր օրհնեալ՝ յհՀ եւ ասաՀ՝ Լ՝զայր օրհնեալ՝ յհՀ եւ ասաՀ՝
բարձր արարեալ ըղբ՝նայ յաւիտեան։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
յաջմէ զօրութեան Աստուծոյ։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
սբ զՀոգին ի օրհնեալ։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
յաջմէ զօրութեան Աստուծոյ։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
Լ՝յաւր ընդ ժողովուրդք՝ ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
բան ընտրութեան օրհ։
յայսօր աՀ խրեղինօք լերանէ։ սար
սբ զՀոգին օրհնեալ։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
բարձր արարեալ ըղբ՝նայ յաւիտեան։ Ո Ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
Լ՝զայր օրհնեալ՝ յհՀ եւ ասաՀ՝ Լ՝զայր օրհնեալ՝ յհՀ եւ ասաՀ՝
խուժն եւ լըծոցեալ զայր։ օրհնեաց՝ խուժն եւ լըծոցեալ զայր։ օրհնեաց՝
խոստմանսն աՀ զՀոգին սբ բղ խոստմանսն աՀ զՀոգին սբ բղ
Լ՝յաւր ուրախացեալք Հոգեւոյն ։ Լ՝յաւր ուրախացեալք Հոգեւոյն
նմանէ՝ զոր զօրակոչ լիկեղեղանայրապ։ օրհ
ոմանեմք վերաբերեալ աՀ խոստմամբ ոմանեմք վերաբերեալ աՀ խոստմամբ
յաւիտեան։ Ո Երևումն Հոգեւոյն ասծ՝նեմք յաւիտեան։ Ո Երևումն Հոգեւոյն ասծ՝նեմք
ջելով լինս Տրեղէն լերանէ։ օրհնեաց՝ ջելով լինս Տրեղէն լերանէ։ օրհնեաց՝
ար մշևիթարեաց զառաքեալսն Տանդ ար մշևիթարեաց զառաքեալսն Տանդ
Ո Հոգեւոյն զգալուստսն ասծ՝նեմք Ո Հոգեւոյն զգալուստսն ասծ՝նեմք

ՆՈՒՑԱՆ ՄԱՐԳԱՐԷՄՆ ՆԱԽՄԱՆ։

Լ՝յաւր ընդ ժողովուրդք՝ ընկալաւ զնա յերկինս եւ նստաւ
յայսօր ընդ լիլանեբ յատապետայրն ծա

յերուսաղէմ. ըղ ընաւ-
զաւձս աՅմ. Ջրոյ կենդանոյ բղխեալ
սուրբ Հոգին ապաօր. վերայ ծնեալ ց
ի Հօրէ ևՀ յոհաննէսէ բդուայ ի շհանակից
գՅացեալց զաՀարածս. անանց ըզ բարեաց
Ա՛ր ի վերայ ջնորցն գոհաննէս ըսկ
ժանամբ պէս պէս շնորՀաց. ըզ ը
լոյս ածեալ զազգըս մարդկան ըզ
բաժանեալ լեզուս քաՀոզեցին. ի
արարչակից ևՀ Հոգին ապաօր. Հրով
անձրիւ բաժանմամբ ի յոհաննէսէ բդուայ
յերկինս՝ ևն. Նոյնադպ բանութիւ
ընծայեցաւ ըզ ծովակ քրիստոս
առաքելոցըն լըցաւցեալ երկիւղիւ. ըզ
ռաջ բղխեալ անՀատաբար ի յոհաննէսէ
դայ սիրեալն ևՀ Հոգին ապաօր. ի
յերկինս ցաՅսմիկ Հնչեալ ի դասս
Ա՛ր ի Հարաշարժ ի յոհաննէսէ ղբերէն յա
ընթացեալ լաբ արբուցին սիրելեացն.
որք արբի՛նըն կենդանացա՛ն։
Ա՛ոք արբի՛նըն կենդանի. ևՀ

✲ Կանոն Հոգեւորէ Հ[illegible]

[illegible]ոյն և նըման հօր և որդւոյ Հ[illegible]
դիւդ անճղ և համագոյ. բըղխու[illegible]
մըն հօր անքննաբար առօղ յոր[illegible]
դւոյ անձառաբար. ի վերնասենեակն
այսօր ի Հոգեր գՀոգիւդ շնորհացդ աղ[illegible]
բուցեր. աՀրեղ և մեզ ողորմութիւ[illegible]
ի բաժակէդ խմաստուե[illegible]

Լ[illegible]ից ստեղծօղ արարածոց՝ որ շըն[illegible]
ջէիր ի վեր ջրոց. նոյն և ի Հրեղեն ա[illegible]
սմանէն իշնորհել մեզ քո՛մ էակիդ
դրդռմես սիրով աղաւնակերպ՝ զմար[illegible]
դիկ ծնանիս աճակերպ. աՀր[illegible]

Լաբուն վերնոցն խմանալից՝ և լսող
րին այսր ըզգալեաց. որ մարգարէս
տաս ի Հովհ՛ան՝ և առաքեալս ի ձկնո
նորատ. առեալսդ ըզ մաքառորս
քարոզ բանի՝ քո՛մ զՀալածօղն. Ար[illegible]

Ա[illegible]րատարերն Հոգւոյ նըմանե՝ աՀեղ
դոջ տաստիկ ինչմամբ. երևեցար ի վեր
նատանն Հոգիդ դասանն երկոտասան
ոչիք առ ի քէն մըկըրտչեան՝ ոչ զսակի
Հրով մաքրեցան. մաքրեա ի մեզ ըզ
մեղ մեղաց՝ և ըզգեցո ըզգեստս փառաց

Ա. Կիր յերկիր ածաբար՝ դատել զՆա
իշխանաբար՝ ընդ արդարոսն և ընդ
մեղաց՝ և ընդ չարին դատաստանաց՝
բացեր ըզգանձդ անհիւթամկան՝ պար
զևս եռուր ոդոց մարդկան՝ մաքո
Ա Էրն ի խիրոյ զսէրդ առաքեաց՝ յին
քըն զանդամն իւր քո յօդեաց՝ զե
կեղեցի իւր զոր շինեաց՝ եօթըն սե
փ հատատեաց՝ որ նոսա ինամ եդ
զառաքեալն եօթնեակ շնորհօք քո
զարդարեաց՝ մաքո

Ղ Ա՛ր անխմանալիդ ես յերե՛ւ և անապա
տակ
ամ հնգիդ ձերշմարիտ՝ անբասկըզ
նաբար բղխեաւն ի հօրէ՝ և համագոյ
կից որդւոյն միւռ ծնաւ՝ օրհնեմք ըզքեզ
ըրջ հարցն մերոց՝ Ա՛ր կատարեալ
անձնաւորութիւնք յերից կատարելոց
ի՛ և նոյն ջնորէ՝ որով ընդ հօր և ընդ
որդւոյ միշտ երկրպագիս յարբծոց
հնգիդ առատ ծոյ՝ օրհ՝ Ա՛ր համապա
տի՛ հօր և որդւոյ քարոզեցին զ
քեզ ածաբար նըն եկեղեցւոյ՝ յոր մը
կը բախիմք և դաւանիմք զհամագոյ

Ա՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցն
խառներ յայգւոյն Եդեմայ, աղա-
դեաս ի դամս առաքելոցն, աղա-
քեաց՝ նա, արբուցեր երկնաւոր գինեաւն
խմաստութեանդ զՀոգիս սոքա ի քո առ-
որդւոց առաքելոյ ի զբաժակն ու-
ստ Ա՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցն
Ա՛ր առաքեցեր ի՛ հօրէ՝ Հոգի՛ սուրբ
ի՛ քեզ օծմամբ սբ՛ Հոգւոյն, բա-
Ա՛ր ի՛ Տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ
Ա՛ր ի՛ հրեղէն լեզուս բաժանեալ հան-
Ա՛ր ի՛ Տրեղէն լեզուս բաժանեալ հան-
Ա՛ր ի՛ Տրեղէն լեզուս բաժանեալ հան-

վերնատունն՝ որով Նորոգեցյալն դասը
քանզի Նորոգօղն էից Տուին էջ ի [illegible]
ընդ երկրաւորսդ Նորոգութեան [illegible]
յաւ երկնայինքն ուրախացան [illegible]

Ա՛նձն Երրորդ Աշխարն։

նախ Տեղեր առաւտական Տնդիմ ձըշ
մարիտ՝ զաճախին և զգեստաւորին զո
խանատուիդ՝ լինիլ փառաբանիչ ըս
երրորդութեանդ՝ ընդ նոսին փառաւորեա
զերծել մի՛ ունիդ ։ Ա՛ր զկերպարանն
աճային առեղծեալ երրորդութեանդ
խորհրդա կցուիցէ զարդարեցեր փրկ
մարդ ընորհաց քոց կենդանի նարար ։
և ընդ ծնանիլն առ իւնամանէ՝ խոստ
ցար օրինիցն ու մարդարէիւ իւր ։ ընդ նոս
Ա՛ր յերկրորդի՛ լինելութեն քո յիշ յայ
րուք քոմ էիր կցին ։ մըտեալ իվերնոյ
առնան դրօքըն փակ կերևիր շնորհ
բան առաջին փչմանն ըղքեզ մեռանիլ
նիցն ։ ապըստոլոցն առաց առնէ Տոգի Ա

Ա՛ր բոլորից ես պատճառ՝ էիլ ան-
պատճառից՝ և որից պատճառաւ։ Հայր
անճիւն և անեղական։ որդւոյ պատ-
ճառ անժամանակ ծնելոցդ եամբ և հո-
գւոյ բղխմամբ անբաժանելի։ ծնո-
նեակ ես աբ ծ հայ ըցեալ ի մեզ։
Ա՛ր կամաւ հօր և նոր հոգւոյն անեղա-
կից քան նեղ աստուած։ ի հայրական ծո-
ցոյ ի ջեր աւետաւոր դաբերեալ՝ որ ըղ-
հոգին բերկրեաց կուսին։ յորմէ ծը
նար մարմնով անճառաբար ի հնդ-
սըբեալ։ օրհ։ Ա՛ր մեղադիրեալքդ դու
շակերտը հնդիդ յառաջադոյն զձա-
լուատքում էակին։ և ի յորդան ան
վը կայեցեր աղաւնակերպ էջմամբ ի
վերայ մարմնացեալ բանին։ ծրհ։
Ա՛զար օրհնեցեալ՝ բերեր արարչէդ բնու-
յաւիտեան։ Ա՛յսօր հանդուցեալեցեր
հօր և որդւոյ հոգին՝ հրաշիւք ծա-
մանք լցեալ ի վերնատունըն մրկրը
սեաց ըզ դաման առաքելոցն ի հնու-
անկիւնքն։ ըստ

Ա՛յսօր արարչակիցըն հօր և արդ-
հոգին՝ բնչնեաւ անհնարական զօր
կենդանի յերուսաղէմ. խմաստութե

և մանրուքե մեղանց · ը՛չ՚որ·

Ա՛ր ի վերայ բնչնեալ գաւազանին
յեսսեայ հանդեաւ երկնաւորին
շնորհք. հոգի՝ աստուծոյ և խորհր
դոյ · հոգի հեղուբ՛ և զօրութե · հոգի
խմաստութե և դիտութե · հոգի երկիւղ
ածպաշտութե · աղաչե՛մք շնորհեա և
մեզ ողորմութի՛ ի քոյ պարգևացդ·
Ա՛ր զգուշակեալըն քո եսայեաւ եղեց
օծեալն ի քէն մարմնով · ասէ՝ հոգի
տե՛ն ի վերայ իմ· զոր ի՛ անօրինութեն
խոնարհութե ընթերցեալ սը վասն իւր
ղբա՛ն մարդարէին · աղաւ Ա՛ր զգուշ
քրիստոս առ ի հօրէ՝ և ի հոգւոյդ բա
նէ՛ն յայլհանս մարգարէ ի՛ բնչն ծա
նուցեր · զոր ի՛ դիմաց մարդացելոյն
բարեաւութե աւետարկուբե՝ ա՛ր սը
առաքեաց զնս Ա՛հոգի նորա՝ · աղաւ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՏՕՆԻ

Երեկոյեան ժամուն Հոգեգալստեան տաւնին
Հոգւոյն աստղածոլին երգեմք. փա-
ռաւորեալ է գալուստ Հոգւոյն սրբոյ:
Ո՛վ առաքեալք խմբեցեալ այսօր ընդ-
ձայնակք վերագործեմք Հոգեառ. փա-
ռաւորեալ վերնատունն սիոնի որդիք
նորոյ. երդեցիկք ձայնիւ վերնանան. փա-
ռաւորեալ ցնծութեամբ առնեն Հոգիք տա-
ճարք զմեզ նորոգմունն ընդհանուր. փա-

ԱՒԱՆԴ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՍՏՂԱՅԻՆ

Երեկոյին արդարոք ի քո ծա-
ղիկ յաշխարհ Հայաստեայ ըզ-
լաւագոյն անդիւտ տեսիլ. և
յետ մահուն և յարուցեալ համբարձաւ
առ Տայր յորմէ ծագեաց. որ երկրային
և յերկնաւորաց և յերկրաւորաց
հօր լինել Հոգեւոյն. վասն որոյ և մեք
երկիր պագանեմք հօր Հոգւոյ և
Որդւոյ. որ ի մէնջ յերկինս. ամէն ասացաք
ծին բանին որ ի յերկինս. ամէն ասացաք

Ի՛ր անկանին դ- ու յԵրուսաղէմ հանդերձ
իշխանսն ամենայն ի Բաբելոնէ. եւ ի
գերութենէն մինչեւ ի մահ Ի՛ր յամսեան
ի՛ր նոյնքան. վերըսկսան ճշմարիտ հոգին
յոտն կալ հաստ ի վերայ հիմանցն իւրեանց.
եւ ի՛ր Համագումն ե՛ն ի մի տեղի. եւ որպէս
ասացեր ընդ մեզ ի վիշտ հիւծ. ա՛յսօր
ընկեցեր զմեզ. եւ ի դիմի ոչ ելանես
զօրս մեր. ի՛ր ամարսխելի
ա՛յսօր եւ որդեւոյ. որպէս կենդանացոյց
զմեզ ա՛յսօր որդեա՛ն. ա՛յսօր որդեա՛ն
ճշմարիտ ի՛ ջուրց. ա՛ն. ի՛ր փառաւորի
ա՛յսօր եւ որդեւոյ. եւ քննեա՛ զմեզ ըստ
ա՛յսօր խորհրդոյն ասացեր. ա՛ն
զի մարդասէր աշխարհի արա՛ր զմեզ. հոգի
ի՛ր անկանին դ- ու յԵրուսաղէմ հանդերձ

վեր լինել ի քաղցանց. զանպիան պատ-
ղիւր կենաց բաշխող շնորհաց Հ՚ի
Հոգւոյ երկնաւոր բարձր արարեալ ըզ-
յիւրեանց երկրաւոր տաճարս. զոր
ասացեալ է ի մարգարէսն. եւ լինի
յետ այսորիկ ասէ Տէր. եւ հեղից
զՀոգի իմ յամենայն մարմին. եւ
մարգարեասցեն որդիք ձեր եւ դուստր-
քն ձեր. եւ երիտասարդք ձեր տեսի-
լս տեսցեն. եւ ծերք ձեր երազս երա-
զեսցեն. եւ ի ծառայսն իմ եւ ի սպա-
սաւորսն իմ հեղից յաւուրսն յայսոսիկ
զՀոգի իմ. եւ մարգարեասցեն. եւ
տացեն նշանս ի վերոյ յերկինս. եւ
հրաշս ի վարոյ յերկրի. արիւն եւ
հուր եւ գոլորշի ծխոյ. արեգակն
փոխեսցի ի խաւար. եւ լուսին ի
յարիւն. մինչեւ եկեսցէ աւուրն
Տեառն մեծ եւ յայտնի. եւ լիցի
ամենայն որ կամեսցի կոչել ի
անուն Տեառն. կեցցէ. Ա՚յսոքիկ
ամենայն ի Հոգւոյն սրբոյ խօսեցան
եւ ի մարգարէսն. զոր ասացեալ է
ի Յովհաննէս. եթէ ոչ էր Հոգի
սուրբ. զի Յիսուս դեռ չէր փառա-
ւորեալ. Ա՚յլ երբ Յիսուս փառաւո-
րեցաւ յաջմէ Հօր. եւ ընկալաւ զա-
նուանեալ զՀոգին սուրբ ի Հօրէ.
եւ ետ զնա առաքելոցն իւրոց. եւ
նոքա ի նոյն աւուր սկսան խօսել
զանազան լեզուս. որպէս Հոգին
սուրբ տայր նոցա խօսել. Ա՚յլ
ամենայն ազգք որ էին ի Երուսաղէմ
ի հրեայս. եւ ի գերեզմանէն ելեալ-
քն. եւ ի Հռոմայեցիս. եւ ի Կրետա-
ցիս. եւ ի Պարթեւս. եւ ի Մարս. եւ
ի Մարաստանեայս. եւ ի Կապադովկիա-
ցիս. եւ ի Պոնտոսեցիս. եւ ի Ասիա-
նոս. եւ ի Փռւգիա. եւ ի Պամփիլիա-
ցիս. եւ ի Եգիպտոս. եւ ի Լիբիա
որ ի կողմանս Կիւրենացւոց. եւ ի
Լիբանանացիս. եւ ի Կիլիկիա. եւ
ի Կիպրոս. եւ ի Մարկոս. եւ ի Ար-
աբացիս. եւ ի Պարսս. եւ ի Հնդիկս.
եւ ի Կուշացիս. եւ ի Մարդիանոս.
եւ ի Մարդիանոս. եւ ի Մարդիանոս.
եւ ի Մարդիանոս. եւ ի Մարդիանոս.

Լանօթ Հինգերորդ Լուսին

այսօր նշմարն ամառնի հոգւոյ · զոր
փառաւորեմք հոգևոր երգով։
Օ հաւմագոյակիցըն հօր և աղբօրն
զաշխարհըն շնորհաց · որ ի հրեղէն լե-
զուս բաժանել զբանն ընտրեաւ լեզ-
ուաց շնորհեաց ևս առաքելոցն · զոր։
Օ աղբիւրն խնամատեաւ ըղկատարեալն
անձնաւորութիւն · որ խօսեցաւ յօրէնս
և ի մարգարէս և յաւետարանս · զոր։
Ա յսօր ցընծան դասք առաքելոցըն
գալստեամբն հոգւոյն այլ · զորս մխիթ
թարեաց փրկչական բանիւն մարմնացեալ
լոյ եղեալ ընդ նոս · փառք սուգ
նոցա ձայնիւ ։ Ա յսօր բոլոր
խաւար ջնջեալ կենդանին յեղեմ յորմէ լը
ցան գետք աճեալքն · և ընթացեալք
պրեսցին տիեզերաց զքաւառաւոտ կ
աղբիւրն եդեմայ · փա։ Ա յսօր ցօղով
իմանալեաւ յամպոց հոգւոյն զնա
թիայն բոյսք եկեղեցւոյ պտղաբերացան
դաշտք սրտից քո և գեղեցկացան
անապատք մարդկեր կուսութիւն · փա։

Ա՛ղջեր սիր ողորմութիւն քրիստոս. և զ-
հինն ևս զնոր օրհնա սէր. ամէն:
բնութիւն խմաստից. որ խօսեցաւն ընդ
Ելոհն ի հօրէ զաւա՛տաբուղխ աղ
քեալն ի նա՛ վերնատունն. ամենայն
նային՝ զարկեա՛ր բանին յերկիր բա՛ց
նաւա՛ր. որ մերկերտեաց այսօր զառա՛ջ
ոչ բբեան ձայնիւ. Ա՛զ հա՛ւրն երկ
զեսակի՛ցն ընդ հօր և ոգուսյ երկր
միաւորեալ բնութե՛ան. օրհ: Ա՛զիոր Ա՛մ
նայն հոգի՛քն զհոգին սբ գա՛վեցէք.
գաւակի՛ցն ընդ հօր և ոգուսյ երկր
կատարեա՛լ անձնաւո՛րութե՛ամբ և կատա
դեամբ. որ ետո՛ւր մխիթարիչ առաքե
լոց զոգ սրբո՛ց զհոգիդ զոր տիրակից
գոլով. օրհ: Ջո՛դի դ այ անեղ էութի
Ա՛դո՛ւմն ի հօրէ անձամբ ծընեալ
օրհնեա՛լ ես սէր սրբ հարցըն մերոյ.
զհոգի՛դ ի փառս միածնի որդւոյ.
որ առաքեցեր յաշխարհ զանեղակից
Ելոհի՛դ ի փառս միածնի որդւոյ.

ընդ հրեշտակս երգեմք ըզ փառս ի
գոլոստեան երկնայնոյն. Եւ պարելով
Ո՛վ յաւր ցնծալով երկրաւորքս ընդ
ցեղ վերնաքաղքենեան երգեսցուք։
Ո՛վ յաւր ի ձայն գոհութեանն զհոգիս ն
ընդ հօր և հոգւոյ. Հնձիք ա՛մօրհնէ
բնձիւ յոլովիւթեամբ հոգեւոյն նո
Ո՛վ յաւր խնդայ նոր սիօն՝ սրդոհիք ի
դամայ դանեալ յերեմ վերըստին։
Ո՛վ յաւր լինէաք ի յերկիր հօր աւե
ղէն ի բարձանց. ասէ աւետիս ա՛
Ո՛վ յաւր աղբիւր գիտութեան բղխեաց
ի սբ վերնատունն. յորմէ լըցան ամե
ամպէս պարգևօն աղբատ բըն
ըզգանձ երկնային. և բուխեցեր առա
քեցեր սբ հոգիդ։ Բայցեր ու այսօր
կինս. և մըխիթարիչ առաքեցեր առա
ցեր։ Իւրեր ու ը հայր փառաւք իւրեր
մեռեալ բընութիւն ի կեանս վերատիսեա

Կանոն Ա Երեսուն Նոյեմբեր

Կանոնադրեալ բաժակ հեղեալ յերկինս ըստ հոգւոյ. զոր ընդունեալ ի վերնատունն զամենայն առաքեալսն ցոյց. օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած մեր որ ընտրեցեր զսա ի մարդկանէ ձրիացմարիտ. Ալէլուիա ծաղկեալ խաչիւ Տեառն ի հոգեղէն ագռաւէ. քանզի արբեալք առաքելոցն և արբուցին զամենայն տիեզերս ի հեղմանէ. օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած մեր որ ընտրեցեր զսա. Ալէլուիա նարդոս բաժակ. օրհնութեամբ ընդունելի ուրախութիւն ի քէն ընդ ամենայն աշխարհս

ցեալ լուցեր զաւուրքեանն . առաջ-
նորդ զիշերոյ լուսաւորիչն զուարճացու-
ցանէր զլուսաւորչական բազմութիւնն .
եւ ձառս բերէր առաքելական . եւ
կենդանի բերդ ևս հաստատուն եկե-
ցին ի հայրապետական խոհուքին յաւե-
տեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
ձառելոյ խորհուրդ երկրորդութիւնն ընդ
յայտնեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
կենդանի բերդ ևս հաստատուն եկե-
ցին ի հայրապետական խոհուքին յաւե-
տեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
ձառելոյ խորհուրդ երկրորդութիւնն ընդ
յայտնեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
կենդանի բերդ ևս հաստատուն եկե-
ցին ի հայրապետական խոհուքին յաւե-
տեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
ձառելոյ խորհուրդ երկրորդութիւնն ընդ
յայտնեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան
կենդանի բերդ ևս հաստատուն եկե-
ցին ի հայրապետական խոհուքին յաւե-
տեաց նոցա . խնամատուն աղքատ-
ացն նոցա . բայց ոչ զան պատկ եղեալ ի նոսա . բայց ոչ զան

ուղղ օրհնէին ըզՀայր վասն ամօթ Հոգւոյն։
Տիկան կենաց լուսով զարդարեալ.
կենդանարար աղբիւր լուսոյ · անմա-
Յանկարծահաս հընչմամբ հնդեալ
մամբ աչաց սպասէին Հոգւոյն · օրհ-
Համակածաւքեալ գունդըդ սրբոցն
յ՛ վերնատունըն խորհրդոյ · Համբարձ
լով ըզՀայր զասամօթ բանիւն։
առաքելոցն երիցս բազադիւն · օրհնե՞
ինըստին ընդ աջմէ Հօր · զոր արձացել
լ՛ Համբառնալ բանին յերկինս · և
օրհնեա՛ ես լոյս գերազան նց։
ասացըն լըցեալ · փեսայութիւն երդիչն
Հըրձուողական խընդութիւնըդ աշակերտ
ուածեալն ի լոյս փառաց քոյ Հոգւով։
Տ՛ ջ ձմնորիս · Հրաշազարդեացդ զո՞
Ա՛ յսօր ի՞ ըզ վերնատունն ընկեալ
Հոգւով։ օրհնել ես լոյս ճշմարիտ։
Տ՛ Հաստատեալ մղեսերդն · ան Հատ
Համբարձ վտակ · կենդանատարր ըզ
ի Հարաշխարհ մղեսերդն · ան Հատ

ՀԱՅՐ

ՀԱՅՐ

ՀԱՅՐ

ՀԱՅՐ

Ի՛ր միշտ ընդունող սրբոց. և լսե՛ցու-
ցիչ աղաչուցի՛չ ջ. և միշտ ընդ հօր և
ընդ որդւոյ կարգեա՛լ և թագաւո՛ր ՚իբ՚ի
և միշտ օրհ՛։ Աշտարարժ ի՛նքնաշարժ
ինքնիշխան ինքնագիտ ամենատես ծր.
վասն որ չնչե՛ս ուր կամի՝ որքն ախորժէ
յորժամ և որքա՛ ՚իբ՚ն. և միշտ օրհ՛։
Ինքե՛ն յինքեան՝ նոյն միշտ ընդ որըս
դա՛սեցաս ա՛նեղուկք անժամանակ ծի.
անողորմելի՛ անխնայելի ՚իբ՚. և միշ՛
Ա՛ռանց որքա՛նութե ճառանց որպիսո՛ւ ծ
ա՛ռանց տեսութե անշօշափելի ՚իբ՚. և։
Տ՛ր առաքիչ սրտիւիչ՝ տա՛ծր առնե՛ք ինքն
ինքեա՛ծն առաքնորդե՛ զօրացու՛ցանե՛
ուղ և կամի բաժանե՛ լուսոյ ՚իբ՚ս և։
Ա՛ինք և ինդա՛նարար լոյս և գոյացու՛
ցիչ յաւա՛ծ. ինքե՛ն բարի աղբիւր բա
րութե՛ հնա՛րն ուղիղ առնողակա՛ն և
չա՛րի զօրութե և երկիւղի՝ սրով հայր
հանապա՛ն ե՛ որդի միածնորի՛ծ. որոց
մի կամք՝ մի գործ՝ մի էրկրպագութի՛
կատարելո՛ւ սրբոյե՛ ՚իբ՚ն. և միշտ

Ա՛ռ տեսեա՛ զանհիւթականն ի ձեզ
կարկեղով ընտօրինացն ի տաճարին.
ամէն մատանիկդ ի սրբուհւոյ սրբոցըն էրն
թացն երեսեակ քանդակեալ ոսկեայ.
բեղեզ. ամէն Վանակալեան երկնից զօ
նոսեղ քո ոչ յամառիլ ծերոյն եղիսա
բեթ. ամէն Վանակալեան տէրունից զո
րեա. աւետարանիդ ըմբռնաչիւր ծը
տիշխանակալեան առաքեա՛լ ամէն զաքար
Հրեշտակապետեան առաքեա՛լ ամէն զաքար
Ղաբրիէլ
աբերդրդուեն. ամէն. Վասն որոյ
Յարձրեալն անձառ խորհրդ տեառնօր
մեր Յիսուսի. ի յորովայնէ մաքր
րեալ տաճար աստուծոյ և բնակարան
Հոգւոյն. ի յորմէ յանէ մաքր
Ամաւոտ զԴաւիթ. ի յորմէ ծնաւ
զՔրիստոս. ամէն. Վասն որոյ
Ամէն մատանիդ զանհիւթականն ի ձեզ
կարկեղով ընտօրինացն ի տաճարին.
ամէն մատանիկդ ի սրբուհւոյ սրբոցըն էրն
թացն երեսեակ քանդակեալ ոսկեայ.
բեղեզ. ամէն Վանակալեան երկնից զօ
նոսեղ քո ոչ յամառիլ ծերոյն եղիսա
բեթ. ամէն Վանակալեան տէրունից զո
րեա. աւետարանիդ ըմբռնաչիւր ծը
տիշխանակալեան առաքեա՛լ ամէն զաքար
Հրեշտակապետեան առաքեա՛լ ամէն զաքար
Ղաբրիէլ
աբերդրդուեն. ամէն. Վասն որոյ
Յարձրեալն անձառ խորհրդ տեառնօր
մեր Յիսուսի. ի յորովայնէ մաքր
րեալ տաճար աստուծոյ և բնակարան
Հոգւոյն. ի յորմէ յանէ մաքր
Ամաւոտ զԴաւիթ. ի յորմէ ծնաւ
զՔրիստոս. ամէն. Վասն որոյ

քարոզելոյն. ամե՛ն։ Հնո՛ւր կիւանծղ զմ
զոր մարդկան գո՛ւշակեցեր զառաջի՛ն
դարմնասոր՛ն ունի. իսկ զառաջնականս հե
ծանոցաւ մանրեր ըզկալ աշխարհի՛ն ըն
միւսանգամ գալըստեա՛ն Քրիստոսի. ա
Այ՛ն բազբասո՛ւն յանապատե զքե՛զ
անուշանա՛ց եւայի՛ա՛ս, և հրեշտակ ա՛ն
առաջի՛ն աստուածերով ծանոցեց հոգեւո՛վ
ըն՛ն մաղթանքի՛ա՛ս. ամե՛ն։ Ո՛վ և առաքեա՛լ քա
հանայո՛ւեն յա՛ՀարութենԷ՛ ի՛քեզ կատա՛ր
րուա՛ն. և ձշմարիտ քահանայապե՛տ ն
որ ի՛ քրի՛ստոսէ ի՛քեն ըսկիզբն՛ն հա
տուտո՛ւե. ամե՛ն։ Ա՛րդա՛ օրհնացըն մեզ
սո՛ր լուսաստեղ առա՛ն խորհրդի՛ն. և իմ
նալի՛ արեգակա՛ն Ա՛ն յառաջընթաց ա
ի՛ յերկի՛ր ծագմանն ի՛ կո՛ւսէն. ամե՛ն։
Ա՛ն ընդ ամենայն ըզ՛ղեղարդից պճնե՛ն ամե՛ն
եկեա՛ք հրաժարե՛ցի՛ր. սեւանալո՛վ զե
լուսալոյծա՛ն լո՛յս ա՛ծուեն ընդ հոգե
դէն բնութե՛ա՛ն պարտե՛ա՛նք ասե՛լ. ամե՛ն։
Յո՛ւժամ ի՛ջ ի՛ յորդանա՛ն հոսին պճ

ինքն մը կըսէ. վերնայինն իշխանու-
թիւնը զահի հարեւանցի զարմանալին
նորահրաշ սեպհականքն. ասս. Այլ ես
զիա նախ զալստեանն քարոզ լսատ
ղինոյն որ ի յերկնորդին. արժանի եմ
զեր լսել Հայրական ձայնին ըզմի-
ածնին՝ զա՛ է որդի իմ սիրելի. ասս.
Ը նորհատնէն արարածոց որ ի հօրէ
հոգւին ձեր շնորհիս. առաւնակերպ տես
լեամբ քեզ երեւեցաւ զածուքն ինքը
եակին և յայտնեաւ աշխարհի. ասս.
Ա՛ր ըզ խորհուրդս անճառելի անօրինու-
թեանքն ոչ լուծա՛ նէ իբ. զհամադոյ
երրորդութե՛ն ամենասրբութե տեսա-
նել էյորդանան ն արժանի եղեբ. ասս.
Ձար իշխանքն խաւարին յաշխարհա-
կա՛ն մեզանց ծռվէս. հալածեցաւ ջրով
ընդ յորդանան նահն՝ մերկըստաեալն ի քէն
ըզգեստ վիշապի ն ինանա խորտակեց.
ասս. Պարագլուխ մարդարէիցն ծրե-
նադրեր զդաւն օրի նահկին. իսկ դու

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա՛ր ոչ ոք ի մեզ ի ծնունդս իւր ի մարմնոյ ի մեռելոց յարեաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ի մեռելոց յարեալ ի մեռելոց ոչ մեռաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ մեռեալ ի մեռելոց ոչ կենդանացաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ կենդանացեալ ի մեռելոց ոչ ապրեցաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ապրեցեալ ի մեռելոց ոչ ելեւ էջ, եւ ոչ ոք ի մեզ ելեալ եւ էջեալ ի մեռելոց ոչ ի դժոխս իջաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ի դժոխս իջեալ ի մեռելոց ոչ ի դրախտ մտաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ի դրախտ մտեալ ի մեռելոց ոչ ի գահ Աստուածութեան նստաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ի գահ Աստուածութեան նստեալ ի մեռելոց ոչ ի յաւիտենից յաւիտեանս կեցաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ ի յաւիտենից յաւիտեանս կեցեալ ի մեռելոց ոչ անմահացաւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անմահացեալ ի մեռելոց ոչ անապական եղեւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անապական եղեալ ի մեռելոց ոչ անմեռ եղեւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անմեռ եղեալ ի մեռելոց ոչ անճառ եղեւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անճառ եղեալ ի մեռելոց ոչ անհասանելի եղեւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անհասանելի եղեալ ի մեռելոց ոչ անհաղորդելի եղեւ, եւ ոչ ոք ի մեզ անհաղորդելի եղեալ ի մեռելոց ոչ անհաղորդեցոյց զանհաղորդելիսն, եւ ոչ ոք ի մեզ անհաղորդեցուցեալ զանհաղորդելիսն ի մեռելոց ոչ անհաղորդելիսն հաղորդեցոյց, եւ ոչ ոք ի մեզ անհաղորդելիսն հաղորդեցուցեալ ի մեռելոց ոչ զանհաղորդելիսն հաղորդեցոյց, եւ ոչ ոք ի մեզ զան

ծին ոդին՝ ի յամէնսրդոյն Հոգւոյն մաք
նեալ։ Եւ զ Աբրահամ ոչ եւս կուստ
առեան բանին՝ առաքեցաւ ձայնն յայ
նոյ յաւետեաց Աստուածն զ Աբրահամ զ
ասելեացն զԵրեշտակապետին և զաղ
աւթեցեալ զԵրեշտակապետին և զաղ
ղիս։ ահաւասիկ ինձ զաքարիայ զաւե
տօքն ծննդեան յառաջընթացից կարաց
ուիմն և քո յօգտանուն։ ապաշանօք ար
կեցո զինեզ աղերսագին հայրացն ընդերց
յո Յաղագս որոյ ասէ Տէր Աստուած
Իսրայէլի՝ զի ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք

ոդբ

Հիշատակ Հոգանկերթ Հրեշտակի Ծն.

Յաւր ցնծան Հրեշտակք ի յերկինս՝ ա
Եւ յերկրի ուրախանան մարդիկ. ա
Զի Հրեշտակ մի ի մեզ եկեալ ա
Եւ ի մեզ ի մարդկանէ կեցեալ ա
Եւ ի մեզ ի մարդկանէ կեցեալ
Զոր ոչ ակն ետես ոչ ականջ լուաւ
Եւ ոչ ի սիրտ մարդոյ եկն
Զոր պատրաստեաց Աստուած
Սիրելեաց իւրոց. Ալ.

Զոր գերագոյն սիրոյն ծնունդք
Ծնան ի ծնունդս կամ ծնունդ, և ծրագիր
Ծածկեալ ի յաւիտենից, որ և ի դիմի լոյս
Կան դալոց ասելն քո քաղցրագոյց. ա
Հարսին քո եկեղեցւոյ ցուցեալ. զոր խոշ
Սեցեալ քեզ բարեկամեալ և փեսասիրեալն
Քո յաջմանէ՝ ա. սորին մանկտանջք
Ողորմելոյ. Բաժակերակից անհաս
ԵՒ անտես ի սերոբէից. սրբուհեցդ նա
ԵՒ ուխտ բանիցդ խոնարհեցար ի յոր
Դայիսեան. հայցելով ի ծառայիցն
Մաքրուհի ջրոյ ի լուանալ բղմեղս ա
Դամայ. սորին Ալ. յամենայնի վե
Կայեցար գառն ա բարձող մեղաց.
Զոր գերագոյն սիրոյն ծնունդք
Ծնան ի ծնունդս կամ ծնունդ, և ծրագիր
Ծածկեալ ի յաւիտենից, որ և ի դիմի լոյս
Կան դալոց ասելն քո քաղցրագոյց. ա
Հարսին քո եկեղեցւոյ ցուցեալ. զոր խոշ
Սեցեալ քեզ բարեկամեալ և փեսասիրեալն
Քո յաջմանէ՝ ա. սորին մանկտանջք
Ողորմելոյ. Բաժակերակից անհաս
ԵՒ անտես ի սերոբէից. սրբուհեցդ նա
ԵՒ ուխտ բանիցդ խոնարհեցար ի յոր
Դայիսեան. հայցելով ի ծառայիցն
Մաքրուհի ջրոյ ի լուանալ բղմեղս ա
Դամայ. սորին Ալ. յամենայնի վե
Կայեցար գառն ա բարձող մեղաց.

ոչք համառաստեալք ասկին բարեաց
ուն՝ ՚ի՛յ. երգեն զերկնաբնակս հօր ի
բարձունս։ ՚Ի՛յ օրօր ցընծան հոգիք
արդարոց. նահատակաց և մարտիրոսից.
ձայնակից լինել մեծին ի ծննդեանդ
իւրմէ՝ ՚ի՛նց. երգեն զերկնաբնակս որ
դասն միաձեռն։ ՚Ի՛յ օրօր ցնծան դասք
անմարմնոցն. ոչ նախանձելով զմիմեանս
մեծի միկրտուածն՝ ոչ. որ առաքեալքն ի
սիրելին և մարգարէից լըսեր՝ ՚ի՛ն.
ընտրին և մեք բազմեցեալքս ի հօրէն
երկնեալք ի վիտառս ի բարձունս։
Արդարեւ ի մարտիրոսից դնիւաքոյն ամեծ ի
ծննդեանդ իւրմէ. որ լըսանօրէնութի
ամեծութեամբ ի յարդանդէ ծառեաց
հոգւոցն՝ աղաչեաց զերծ վանել մահ
կանց եկիզեցոյն։ Քրովտեանք յորդ
վան երկրպագեալ գէ. որ ըզ Տէրն
աշխ մեծով բնութիւնք միկրտեցեր ի
յորդանան. ամէն Աստուածն մերոյ
Ննաիսուսի զերն շնորհաց՝ որ հղ
ծնեցին ի դըժոխս քարոզեցեր ըզփրկ
ութիւնն գալստեանդ քո։ ազ

կո՛չեմ քեզ քարոզեցոյց · հօրն ·
զի՛ն քարոզող · որ ի դիմի՛ս բազմեր
ո՛վ յանապատ բընակիչ և շրջտոյ
զբա՛ղ յառաջ գու շակերացդ · հօրինու
ե՛րբ զբանի՛ն ըզ ձայն · որ յորմէդմէ
ուրացո՛ւր ։ Ո՛վ միածնի՛ն իւրոյոյ
ելեալ · յօրինուածիս հնձո՛ղդ պա՛տ
Ծնունդդս իսանանց մի՛ հո՛
դաւորի՛ն զինեաւդ · որոյ ի՛ գ
մարգարէի՛ բարձրելոյն եզբա՛ր ա
Կանոն Յովհաննու Մաւրուզնոյ

լուսաւորչի՛ն հայոցառանձնացոյց հնո՛ ։

Ա՛յսօր շնորհեցա՛ւ մեզ դերզ կենաց
նշխարք սուրբ ոսկերաց · ի՛ձեռնն ա
կեղեցի՛ փիլոթէոսի՛ ի յերուսի՛ղէմ ։
Ա՛յսօր փեսաւո՛րն և բարեկա՛մն ընդ
երկնաւո՛ր փեսային · միաւորեա՛ց զնո
բաղեալ հոգեւո՛ր մարմնո՛վ փեսային ։
Ա՛յսօր ցնծա՛ց եկեղեցի՛ ի հոգեւո՛ր
հարսանիս · զոր պատրաստեաց Հայր

ղուԹի • տուաւ • ուչ գուշակեաց զանձաւ զի զմարդե
ի քէն վերկայեցար • ի յորովայնէ յայ
մերոց • Ա՛ր մեծ ի ծնունդըս կանանց
զբեզ ուիշտ օրհնե՛ալ ածէ Տարցն
կարապետին զուա յօհաննու • տուա
ո՞ր • ի՝ ծննեալքե՛ զոր յիշատակի
ոչ արձանոյ այսօր եկեղեցի զո
զդաշնաւոր որդուոյն աբ • Ա՛ր յօ
ցար • Ա՛ր մարգարէ՛ցն իջե
և ի դամբս Հրեշտակաց վերակարդե
Հերովդէս ընկալաւ ը՛զ վանծ՛ խաչան •
քեզոցն • Ա՛ր յօ • Ա՛ր մկրտուելդ ըն
տիւ • և ը՛զջերկրըս ձկմարիտ սը ա՛ա
ամրդարձ՛ցն ընկալար ը՛զպանծ՛
բոլորի՛ց բարձ՛ղն մեղաց • Ա՛ր յօ •
կոչեցար ի տեսծմ՛ունէ • մկրըտե՛լ ըզ
սեամ վե՛ անձա՛նց մերոց • Ա՛ր յանապատ
ծ՛ղ • քարոզո՛ղ ճշմարի՛տ որդուոյն աբ
տե՛ր յօհաննէս • անդադար բարեխո
Ա՛ր յորովայնէ՛ ընտրեցար յաստուծմ՛

Ո՜հ վերջին ատեանն սոսկալի՝ որ իշխեին
Հայել ի փառըն զոր ընտրեաց եւ արժանաւ
պիտի՝ ձեռնադրեաց ըստ քեզ ի յոր
ձանաչել յորդանանէ. առաքեալ

Ո՛վ ճշմարիտ օրհնեալ ճիգք եւ բարձր պրպտիչ
ըղձից յաւիտենից. Օ՜ կարապետիկ ո
յօհաննէս կատարելով ըզ յիշատակս
անդադար ձայնիւ զայդ հայր օրհնեալ
ցեղ եւ բար. Օ՜ երանելոյ մկրտութեան
ձեռնադրեալ ըզ ստեղն. հնդեւորական
ձայնիւ զքեզ թագաւորեն. օրհնեալ

Ո՜ւռանապետ բարբառոյ ձայն՝ եւ առ
ատուր արքայն ըզ ձեզ ի. ընդ ելս
զձեզ շամարիտ տէր հոգի՝ն օրհ

Ո՛ւրախ ճշմարտութեամբ տէր յօհաննէս
մկրտութիւն որ ծադեցաւ ի յերկրի. ազգ
թիւք ասէա տէր ըզ մեզ և ազգութեանց
Ա՛ռաքեալն և առաքեալ ճշդութեան
ի ձայն բարբառոյ ազգ արարող ան
ջերից. ազգ. Ա՛ն զարտասանելոյն ծա
գեալ ի յերկրի. եղեալ կարապետ արգա
կանդ արդարութեան. ազգ.

Ա՛ղ երանելի սո՛ր ոչ ոք զրկի զայդ ընդէր
ունիմ՝ զ երեսոյս սո՛ւրբ ի վերայ ունձանդ
յանցանաց իմ զկնի աշխարհս ելցէ
Անհնար լինի զրկել ի Քրիստոս Յիսուս
ի սոցաչէ վճառն՝ զի ոչ խոտորացայ
ունիմ զերեսոյս սո՛ւրբ ի վերայ ունձանդ
Ա՛ղ երանելի սո՛ր ոչ ոք զրկի զայդ ընդէր
ունիմ՝ զ երեսոյս սո՛ւրբ ի վերայ ունձանդ

ցիկ քն ժ՚ի՚ն՝ փառաւորեցուի՚ ի՚ զիա
նակա՚ն ած զերկրորդուի՚ն՝ ած՝
Ա՚ր առաքեցեր ըղհրեշ՚ի՚ն և զՀաւատա
րիմ քո պաշտօնեչն ի՚ղձ ի՚ դրիգո՚ր՝ և
ի՚ ձեռն նորա լուսաւորեցեր ըղհոգ
ան աշխարհս՝ ի՚ղձի՚ զ՚ի՚շտ օրհնեմ
ած՚ն ստուգի՚ն մերոյ՝ Ա՚ր հաւատ հա
բերի՚ն անսահմանի՚ն էարէարանոց ոչ՚
բոյն դրիգորի՚՝ և նորին ժ՚ո՚ժ՚կալեցի՚
լուսաւորիչեր ի՚ղհոգեղէն հա՚՝
ի՚ղձի՚ զ՚ Ա՚ր նորին ած աղօթիւք բար
ձեր զնաւաւր հռաւպ՚շաւե ի՚հոգեղէն
աշխարհ՚ն՝ և արարիր երկրորդաւծ
ամենած՚ երրորդուի՚ն՝ ի՚ղձի՚ զ
Ա՚ զ՚ ած՚ օրհնե՚ցե՚ք և բարձր արարէք
ի՚ղնա յաւիտեա՚ն՝ Ընդ հեղեղ հա
ւատոյ՚ցե՚ալք և հոգե՚ցե՚ալք յորդե՚
դրոյ՚ն ած՚ն դրիգորի՚՝ օրհնե՚ցե՚ք և
բարձր արարէ՚ք զած՚ն ամենեցուն
Յե՚նո՚ւթի՚ ածնեցաւք ըղվիշտակի
հոգեառե՚ալն մերոյ՝ և ընդ նմի՚ն

զոր օրինաց սուրբ աբբ դրիդոր։ Եկայք
զհամայապահ այգ ի պատմօղ աշխ-
արհս։ Եկայք լուսաւորեսցուք ի ձեռս
յանձն առօղի վանիցն մերոյ սուրբ աբբ դրի-
գոր։ Մաշ խաստաց վանօղին զրկի սուրբ
ցուք այգ գործոցիւ։ Այլ եկայք հաւատացեալք ի ձեռնին նոր հան-
անձանց մերոց այր սուրբ դրիդոր։ Այժմ լսեալ հաւատոյ ի լուսաւորիչ
եկայք հաւատացեալք ի ձեռնին նոր հան-
դոյ։ Եկայք լուսաւորեսցուք ի ձեռս
յանձն առօղի վանիցն մերոյ սուրբ աբբ դրի-
գոր

լինել կենացըն յաւիտենից. վա՜յ
զայս արարեր ըզ մեզ ժառանգաւորդ
ճշմարիտ աճդիւտեաւք. և արժանաւո-
րաց ամենայնի բարեաց. և առաջնոր-
դաց երկնաւորի ծով երանելի ոտիւք սո-
ղոմոնի. և եղեր վերակացու ճշմարիտ
դիզդիզ. և հովիւ ոչխարաց քոց ա՜ծ
Ա՛ր կոչեցար յորդեդրութիւն հօ՛ր ըն-
դ
րոյ կենցաղանել զանձինս մեր.
պատ և աւր. բարեխօսեա՛ քո՛ ա՛յ մեզ
Ա՛րդ ողորմիք ըզ քեզ հայր վարդա՛ն
տո՛ւր ի վերայ հիմանն սուրբ ա՛ռաքելոցն.
Ձմեռն բարի և առաջնորդ կենացըն
յաւիտենից ա՛ր սա զրկեցար. հաստա
տեա զանձինս մեր հաւատով Քրիստո
տո՛ւր ի վեր հիմանն սբ եկեղեցւոյ.
Ա՛րդ աղաչեմք ըզ քեզ հայր վարդա՛ն
պատ և աւր. բարեխօսեա՛ քո՛ ա՛յ մեզ
Ա՛ր կոչեցար յորդեդրութիւն հօ՛ր ըն-
դ
րոյ կենցաղանել զանձինս մեր.
երկնաւորի ծով երանելի ոտիւք սո-
զոմոնի. և եղեր վերակացու ճշմարիտ
դիզդիզ. և հովիւ ոչխարաց քոց ա՜ծ
քի՛ աչք մերոյ. վա՜յ սըն ժողովո՛ր
դեսն քո՝ հայցեա՛ ի տեառնէ ըզ
քաւութի՛ւն. Ա՛ր համբերութի՛ւդ քոյ
սուրբ և քեզ ժողովուրդ սեպհա՛կ
կո՛չնա և ընտրեա՛ս. և նորահիւսո՛ւր
զարդարեցեր ծընընդեամբ սբ աւա՛զ
զանկն. վա՜յ սըն ժո՛ Ա՛ր մոլորեալսդ
ի լաւարի բանից զղուշացն լսե՛ս
ճշմարիտ ածդիւտեաւ. և արժանաւո-
րաց ամենայնի բարեաց. և առաջնոր-
դաց երկնաւորի ծով երանելի ոտիւք սո-
զոմոնի. և եղեր վերակացու ճշմարիտ
դիզդիզ. և հովիւ ոչխարաց քոց ա՜ծ
քի՛ աչք մերոյ. վա՜յ սըն ժողովո՛ր
դեսն քո՝ հայցեա՛ ի տեառնէ ըզ
քաւութի՛ւն. Ա՛ր համբերութի՛ւդ քոյ
սուրբ և քեզ ժողովուրդ սեպհա՛կ
կո՛չնա և ընտրեա՛ս. և նորահիւսո՛ւր
զարդարեցեր ծընընդեամբ սբ աւա՛զ
զանկն. վա՜յ սըն ժո՛ Ա՛ր մոլորեալսդ
ի լաւարի բանից զղուշացն լսե՛ս

Ա. ՇԱԲԱԹԻ ԱՌԱՒՕՏԻ

Ո՛ր զԱստուած ածային զիմաստութեան հիւսիսական ազանց ճառեցեր նիւթասարք կռապաշտութեան վերայ ճեր ընդդէմ ի ձեռն ՚ի բնաւորչին օրինակաւ բազբեղ ՚ի չարեցն մերոց։ Ո՛ր վերլսուին զարդարեցեր զեկեղեցիս Հայաստան նահանգ, արփիափայլ ճառագայթիւք քրիստոսաբղխեալ շնորհացդ ըզբան դրի գործի. օրհ։ Ո՛ր բազմաց զոր հրամանաւ քարոզեցեր և հաստատեցեր լոյս. յանդիմանելով բազբնութիւն թշնամեացն. և ի վեր ածային զոյ օրինացդ նահատակեցան. օրհ։ Ո՛զոր օրինեցեր եբարձր արարիք բազբնաց յաւիտեան։ Ո՛ր դերապային Նոյ օրինաց քոնայոյ ՚ի վնորըս զարդարեաց. եկեղեցի՛ հիմնաւոր նոյնց ընդորոշ բնութեան քո։ օրհ։ Ո՛ր ճեղեցիկ ճամարիտ բան կարդի՛ն մեկնիսեդեկի. ՚ի յիշատ

Տ՚այրն երկնաւոր։ Ո՚յսօր արդիք Թոր
իւղոց սեաւ գրիւդրի՝ օրհնեցիք զ՚ըղ
ըղձիշատակ ս՚ը Տ՚այրապետաց շաւա-
խոտոյ արդ Տ՚այրապետաց անուն
նոց զ՚ահանայք Տ՚ղեւուր երդով՝ օրհ։
Ո՚ր հրաւիրեցեր զորդիս մարդեան
յորդեդրիւթի հօր քոյ արդի աստու
ծոյ՝ և կոչեցեր արբայութիւն քո ժո
ռանդութի ի՚ ձեռըն ս՚ը Տ՚այրապե
տացն՝ աղօթիւք սուրբ ոդոյմեամ։
Ո՚ր լուսաւորեցեր զերկիրեցիս Տ՚այսո
ւանեայց լո՚սով քով զրկաստուածութ
դարեալ նորացուցեր պայծառ ծաղ
մանէ շառաւիղօք ս՚ըն դրիդորի՝ աղ։
Ո՚ղբ զընթացս խ՚րատուց հ՚ատարեցին
ըստ հաճոյից կամաց քոց զրկ՚աստ՝
նահատակեալըք ձդնու՚ք ընդ դէմ
թըշնամեացն՝ և փոխեցան յերկինս
ա՚ղթեալ թիդ՝ աղօթիւք։
Ո՚յսօր ը երկնայի ն զըւարթունըն
Տ՚ղեւուր երդով Տ՚այսուսա նեյց՝ ասելով
ընդ իշատակ ս՚ը Տ՚այրապետաց շա
խոտոյ արդ Տ՚այրապետաց անուն
նոց զ՚ահանայք Տ՚ղեւուր երդով՝ օրհ։
Ո՚ր հրաւիրեցեր զորդիս մարդեան
յորդեդրիւթի հօր քոյ արդի աստու
ծոյ՝ և կոչեցեր արբայութիւն քո ժո
ռանդութի ի՚ ձեռըն ս՚ը Տ՚այրապե
տացն՝ աղօթիւք սուրբ ոդոյմեամ։
Ո՚ր լուսաւորեցեր զերկիրեցիս Տ՚այսո
ւանեայց լո՚սով քով զրկաստուածութ
դարեալ նորացուցեր պայծառ ծաղ
մանէ շառաւիղօք ս՚ըն դրիդորի՝ աղ։
Ո՚ղբ զընթացս խ՚րատուց հ՚ատարեցին
ըստ հաճոյից կամաց քոց զրկ՚աստ՝
նահատակեալըք ձդնու՚ք ընդ դէմ
թըշնամեացն՝ և փոխեցան յերկինս
ա՚ղթեալ թիդ՝ աղօթիւք։

քահանայապետ վերկայ քրիստոս

Երդեցող ըզ վառս ի բարձունս։

Ա՛յնմիկ հաւատոյ հարցըն եղեւ դա-
ւանութեան. ծագեցան քեզ ընդ հո-
գեւոր լոյս հայրապետականացդ աբ ա-
կնասոյ
կէս. անդադար բարեխօսեսջիք վասն
ձայնոյ մերոյ։ Առնասուր հօտին քո
ընտրել հովիտս քաջ. հիմնարկեալ լու-
սոյ
բղխեցիր շառաւիղ բարեաց ի վերին
նէս. անդ։ Պայծառեալ ի վերկայ հօրըն
մեծի համարձակեան. քոյոցդ զանօրէ-
նոց խորտակեալ պատուիրեն ոչ աբ
յաւիտ. անդա։ Պատուիրեցեալ անուան
միոյզն մարմնոյ կուսածնէ ընդ. Ձեռնադիր
քահանայապետ վերկայ քրիստոս

դաւանեալ ած զՀոգին Սրբոյ շնորհս ընդ
. ո
ոզք պատուհասեալ Աբրն Նեբրոսի՝ ո
բաղեատացըն ժողովից . զերծուցին փա
Այերջանիկ ըմ Նորեակ սըջեռոց Տէր
աղաչանօք լենայեալ ի Սմեղ քրիստոս
դաւորեալ բարեպաշտուէ . սրբոյն
տեըն զարդարեաց զեկեղեցի՝ կար
Ա՛ր օրինօք Քրիստոս
վիճակ Հայրենեաց . Հովեալ արդարութէ
Ա՛ր ընտրեցեր յորովայնէ զմայրըն
Տայր երկնաւոր զբնութ ի՝ մեզ ոչընչութ
յՀայաստանեայց . զբնութ
այն քո զիմաստեղ ծագեցեր
ար բղեզեայ ա՛նձառ շնորհաց ա
Ա՛նօթ պէյն, Աստուած Հայրապետին։
անոյանըն ա՛ն ընբ դանիէլ . անդա
յերկիր Հաստրդ ձգնաւո՛ըէ . յանդի
մանակո՛ բղթաբերըն կատարեցար ո
ըէ զերկնայինսն ի

Ա՛յսօր ասենք եկեղեցի ընդհատակ
աբեղն նեղսեռին։ Հայտառակ եղայր լու-
սաւորչի սրբոց և քաջ հովւապետին ընտ-
րեալ ի Քրիստոսէ հօտին քրիստոնէից. աղա-
ղակ ի վերուստ հնչեաց զկերպ ու ձայն
ցրտին ըմբռնեաց։ Ա՛ր յարմատոյն սրբոյն
վերածաղկեալ ծաղիկ հաւատոյ. որ
ոչ նեղսիտ սէրն հոյակատարեալ շա-
ւասիղ անմահ տղեկին պատուական
սոյ որ լուսատարբեին։ աղ։ Ա՛ր օրհնեալ
ի հրեշտակաց մեղսասէրն Ձայնէ՛ն հնչ
մամբ։ Հնարհեցեր մեզ դէղ կենաց
զանմահութեան վարուք մաքրելն ըղձ
զանխափ նոր շնորհս աբեղն նեղսեռի. աղ։

բղխածոսք սբյն ներսեսի. աղ։

Ներջից մերոյ և աղաւեաւ յանօրինոյ
զնա յանի ծից. փրկեսա՝ ըղմեզ ի
Ա՛ր պատուին արեգ.ըդ. զո ազատեցեր
նեռ ցոհեցեր սբյն ներսեսի. աղ։
մերոյ յառաջադոյն ժամնոսկօք յայտ
զո օրինաց. ընդպատուհաս բարիուք
Ա՛ր խոստնագանձ լիբրանցն ածոյն ն
ղօթիւք սր աղօրմեաւ մեզ ամենեցուն։
վին ընտրեալ զանաբբայն ներսեհս. ա
մոյ՝ եռաւոք յանգնէն արշակունեց հո
կեղբաւն. աղօրմելով մերոյ ամե
Ա՛ր անցեր ողորմութիւն շինել ընծա կո
ղոտին ճշմարիտս բանեբանեցիք. ե
ցեք. բան։ Նկատ մանկունք սբ եկեղե
ցոյ. զարդարեալք ի շնորհացն հոգւոյն
ըղձն լուսոյ. զարդին միածին զամե
այսօր լոյս խաչարեղոց ի յորդւոյց հօ
զայրն երկնաւոր օրհ։ Ա՛ր ծագեալցն
աճոյին. հոգեստականեալց սբ եկեղեցոյ
յտեան։ Ա՛ր լոյսնեցան այսօր զանձն
Ա՛զար օրհնեցիք երգր ամարիք ի գնայ

Ա՛յսօր զուարճացել ամենք ի երկնայ
ին կենդանի մարդկան. պարակից եղել
փրկուէ՛ն մերոյ. քանզի յաղանդս մեղ
հոգևոր դանձըն լուսոյ. արևելեան
արեգինէն ճառագայթ սբ ըն ներսէս
բրիծօսէ՛ն սուրբ տէ՛ր պարգևեաց զնա
զաղուէ հայաստանեայ՛ց աշխարհին։
Ա՛յսօր վերըստին նորոգեցաւ քրիստ
կեան դպրութիւնն, դիզեցկապէս ծաղ
կեաց պայծառացաւ. քանզի շնորհեցաւ
հովիւըն քաջ բանաւոր հօտի. յար
մատոյ լուսատարչին բազում բուսեալ
սբ ըն ներսէս. բարեխօսութ սորա
տէ՛ր հաստատեա զեկեղեցիդ քո
հայրապետականն աթոռոյ։ Ա՛յսօր
մեծասքէս փառօք ցնծայ քրիստոնէ
ական ազգս. զի հաշտութ սիրոյ սբ հայ
րապետին. քանզի եհատ ի յօգնութ
օրինադրօղըն քրիստոսի. մարտակից
զինուորական դասուն սբ ըն ներսէս
բրիծօսէ սորա տէ՛ր բարձրացո
զեկեղեցիդ քրիստոսի աթոռոյ։

ամենայն գործ ի նմանէ ելանէ, եւ ի նմա դառնայ, եւ ինքն ամենայնի պատճառ է։ Եւ ոչ ոք կարէ ասել, թէ ոչ ինքն է ամենայնի պատճառ

* Ի ապիան Արբոյն Խաչիկեան
Հայոց Հայրապետէ

Ա՛ր յարմանայ հարցընն արբուց մէզ
դա՛ռ ազգն բոլոցը. ըզ խաչիկ սբ
Հայրապետն հնչեցիր ըզ ծո՛ր քո ք՛ւ
Ա՛ր ըզ ևսեբիոս անդիտուե՛ հայեսոս
առաքեալ լուծեր. զիմաստուե՛ ծադել
ըզ լոյս սուրբ հոգւոյն թնդոմայ
Ա՛ր զհանդերձեալն խորհուրդ քո ա՛ր
աբեղեամբ սբ յն ծանուցեր. յիշատակի
սբ ընկալ ըզ ողջոյնս աղաչանս

Թագաւորըն պերճացեալ զօրութ֊ե֊ւ և
փառաւք ի մանուկ իկուսէն պարտեալ
ամաչէր։ Յորովհետ բազմութ֊ե֊ան
գաց և աղանց ։ ի զօրին ն առ մի նա
հատակ ։ քանզի հասեալ ի թիկունն
աներևոյթ օգնութ֊ի֊ն խորտակեաց
յայնապակս ըզգաղանի պատերազմին։
Ի վերայ միոյ պատուականին մըրտի ։
խաղացին ցնծալով ամենայն հետ֊ե֊ւ
նոքա ։ արևմտից ի յարևելս ընթա֊
ցեալք հանին ։ քարոզել յայնապակս
ըզ ջնջեալ տեսուին։ Ի ըսման թագա֊
ւորք և լծ֊ցան խնդութ֊ե֊ւ ։ որոյ չանձն
առ ն ըզգաղանի մեծուին ։ պարզև
ել իւրեանց խաստանալին բանիւք։ և ծա
ծանակ հընարիք գողանալ իմիմեանց։
Այր հարուրդ հոգևոր յղեալ ի ցընծ յայտ
նիւր։ և երիտասարդք փըրկութ֊ե֊ւ աշխար
հի ձեպէին ։ քանզի կամեցաւ վերին
հրամանին քաղցրացեալք ։ իջուցին
ի վերուստ ըզ պարգևն փըրկութ֊ե֊ւ։

ընդդէմ երկուց հարցն Հռոմայ եւ մարմնոյ ։
Հայեաց բաժանեաւն ։ քանզի բաշխեաց
զոսկեղէնս ։ ոչ ետ զարծաթեղէնսն ։ եւ
զպղինձսն ոչ ետ զերկաթեղէնսն ։ այլ
ամենայնի զհամեմատ ընդունելութեան
նոցա ։ զի արբեալքն ի կենաց անմահ
գինւոյն ։ ոչ ինչ կարիք ունին ի մարմնա-
կան կերակրոյ ։ եւ ոչ ի ջրոյ ։ զի ոչ
ծարաւիք լինին յաւիտեան ։ եւ ոչ ի հա-
ցէ ։ զի ոչ քաղցիցեն ։ եւ ոչ ի հանդերձ
ի ծածկել զամօթ մերկութեան ։ զի ոչ
մերկանան ։ եւ ոչ ի տանց ։ զի ոչ ան-
կանիցին ։ եւ ոչ ի դրամոց ։ զի ոչ ինչ
գնեսցեն ։ եւ ոչ ի ծախելոյ ։ զի ոչ ինչ
ծախեսցեն ։ եւ ոչ ի ստակոյ ։ զի ոչ
ինչ ստակեսցեն ։ եւ ոչ ի ոսկւոյ ։ զի ոչ
ինչ ոսկեսցեն ։ եւ ոչ ի ներկոյ ։ զի ոչ
ինչ ներկեսցեն ։ եւ ոչ ի ներկելոյ ։ զի
ոչ ինչ ներկեսցեն ։ եւ ոչ ի ներկելոյ ։
զի ոչ ինչ ներկեսցեն ։ եւ ոչ ի ներկելոյ ։

փորձ բանաւից զեւսրանաց եւ կատարց՝ յ
րոյ քան զբնութիւն. ժո՛ժկալեա՛լք յ
Թոպեցան յերկինս գանից՝ զերիվեր
տուն ընդ դեմ մեզ՝ գալ ուրեան.
նաց։ Ո՞նդադրեա՛լք զմեհու խրմէ
հեան ստացան բնդթագրեն պարծ
րիւց տիրաբար սիրեցին. էակցին հօր
նեցան անպարտելիք՝ զի զա՛ծ բոլո
մունան. երջանիկ ձակատամարտիք յայտ
լով սբեցն՝ ընդ հուպարին շտ պաշտա
ուսմբն խաբեայ։ Ո՞իմանա թա զ
խաչակից լե՛ւ վերկայք՝ կամաւոր մահ
մարդի՛կ վերապրեաց՝
նիք անիծ՛ին առ իմէնք. զերապա՛նծ
համբեր մահու. բառնալով բզդմատակ
Ո՞նբակի զբնն բանն ա՛ծ որ վա՛ մե՛ր
բաղե՛մ յա՛նգամանցն։
սբբոցն՝ չնորհելով զթո՛ղութի՛ւն մեր
քաղցրացի՛ն վա՛սքն մեր աղաչանքե՛ք
և ուրախութի՛ւն ամենայն արդարոց։
Վերջ ցըն՛ծութի՛ւն դ ես քո՛ աբե՛ք։

էարանոք զբարին մուրհակսըն կապտե
գին՝ պատրաստեալք բարեդիւթիւն
հրեղէն դեւոցն ըզկիզմանն՝ զոր
կենաց դեւոնհետեալ բղխեցին մեզ
յարբուցումն։ Ապա դարձեալք ի
լուսաձեմ յաճախիրա ի խորանն՝ որք
բախտք զբեռսն՝ պճնեալք ըստ զար
դա՛ նոր սիօնի՝ վերս առեալ վկայօրէն
ըզմարդարիսըն հաւատոյ՝ սեղմացեալ
անձա՛ն լուսոյն՝ վերսալացան ի կեանս
անմա՛հ։ Ապա՛ռնեացըն հրաշալեաց
գացուք և մեք աշակերտեալք՝ զօրես
գին մեր պրեսաստ՝ ըստ զօր պրեան նոյ
հատակացն՝ հաստատեցին թիւրք հպա՛տ
ընդ հիւսից պրսակիլոցն՝ վայրկեանին
դարձը բարեաց՝ ընդ լուսատիւ ի
մարտիրոսն։ Ո՞վ պրսակելոցն զաղջ
թանո՛ւկըր ըզ մարգիանոս՝ զերանելոյ
նահատակացըն մասունսըք ի յոյն
ծայրսն՝ զի՛ հաճութ խոնարհեալ
ընկալցի՛ վասըն մեր՝ Քրիստի՛ Հնար
հեացի՛ մեր բազում յանցանացն։

Ա՛յո՛ւ ասէ՛ծ բաւեր ընդ՝ա՛ռեալն հաւատով
ի՛ձեռն սրբոյն դրիգորի՛. օրհ՛
Առանձին՝ նորոգեա՛ց զաշակերտեալն
Ա՛րար վարդապետն հեղումամբ սուրբ
հ՛նկ՛. օրհնեցէ՛ք ընդ՝նո՛ր երգո՛վ օրհ՛
Ա՛ր պա՛յծառասզեց վա՛յելչութ պատ
կեա՛ց զ՝աբեղն հոգեխոսիմ և զ՝պա՛յ
ծառ՝ ընդ՝նո՛ր երգո՛վ օրհ՛նութեամբ.
Ա՛ղբեր Ա՛ղբ քո թադաւորն օրհնեցէք
պա՛տուեալ զերերորդութի՛ն. զոր
սիմէ՛. և հիւսիսակա՛նաց ոճողոց ու
ի կա՛մարրս լուսեղէնըս սրբեա՛ն հոգի
թիւրն. զո՛ր Ա՛յո՛ւ պայծառացեա՛լ
բա՛նաւորին խո՛սաւանեալ զ՝գո
աբա՛ր ընդդիմամարտեա՛լ յաղթեաց
արքայն սրբեա՛ն հոգեխոսիմ. և առի
մերոյ. Ա՛յո՛ւ հրաւիրեցա՛ լերկնից
վերնիս՝ ընդ՝անմա՛րմնական
ցի. բարեբանեցո՛ զ՝ընդ՝ա՛նմա՛րմնակա
Ա՛ր ուսո՛ւցիչսն ոճո՛ւ եւ եկեղե
կեա՛ց զ՝աբեղն հոգեխոսիմ և զ՝պա՛յ
ծառ՝ ընդ՝նո՛ր երգո՛վ օրհ՛նութեամբ.
Ա՛ղբեր Ա՛ղբ քո թադաւորն օրհնեցէք
պա՛տուեալ զերերորդութի՛ն. զոր
սիմէ՛. և հիւսիսակա՛նաց ոճողոց ու
ի կա՛մարրս լուսեղէնըս սրբեա՛ն հոգի
թիւրն. զո՛ր Ա՛յո՛ւ պայծառացեա՛լ
բա՛նաւորին խո՛սաւանեալ զ՝գո
աբա՛ր ընդդիմամարտեա՛լ յաղթեաց
արքայն սրբեա՛ն հոգեխոսիմ. և առի
մերոյ. Ա՛յո՛ւ հրաւիրեցա՛ լերկնից
վերնիս՝ ընդ՝անմա՛րմնական
ցի. բարեբանեցո՛ զ՝ընդ՝ա՛նմա՛րմնակա
Ա՛ր ուսո՛ւցիչսն ոճո՛ւ եւ եկեղե

սուգ հըրէշեայ կենցաղ. և օրհնութ-
եան հաւատացեալք ընդ ձեռնըն ըս-
կսան հիշատակ գրել զանուն նոցա վկայից
Քրիստոսի. որք ի տանջանսն եղեմ-
տական զանազան տեսակ չարչարանս
կրեցին հոգւովք անմահովք. խաւարասիրք զգիշե-
րային ժամուն ի մէջ հայոց
տանեցւոց։ Յայնմ օր զօրքն պայծա-
ռացեալ ի կամարըս լուսեղէնս ընդ ան-
մարմնոց բանմանէնն. խոստովանեալք
ըզքրիստոս։ Յաղթեաց ձեռն հայ-
ոց հեթանոսական. ընկալաւ ի բազմապատիկ չարչարանսն. ընկալ ի բազմապատիկ փրկիչ յոր-
դէդրութի ի դպրութէ կենացդ։

Պարիւզ ծա՛շտ կանայքըն սըբըն հոխ-
սիմեանք. եղե՛ն ակօղ ըզքեզ և
ընկալաւն զանապակաւն ըզ պրատ կեա-
նարար ծա՛ռն սոճայր սըրբութեան
որդւոյն այ. չինեա՛ր ի վերայ
հիմանէ առաքելոց և մարգարէից։
Լո՛ւաւեր ծո՛ր քան ըզպատուա՛ռս ի
մէջ աստեղաց. փայլե՛ն ի դաստա-
հրեշտակաց դասուցըդ վերինն եկե-
ղեցի։ Հիշատա՛կ քրիստոնեից սըբոց վկայիցն
եկայք հաւատացեալք ըզ ձեռնըս կո-
չեսցուք

երկնից. վասն մեր սո՛ւրբ Հա՛յր է
այսօր դասակցեալ ընդ աղաւորիսն
և՝ ծայրն փառաւքն զարդարեցար.
որ ընտիկնուէր ընծայ Թողեր ընկաս
եղեալ Տէրոյ վերանալ առ Հայր։
Հրեշտականան պաշտօնեան. արժանի
Հրամանատար պաշտօնեայ. ոչ խաչանակելով ընդ
դէմսի. և՛ ի չարաւարս ձեր շնորհեալ
սո՛ւրբ։ Հշակերտեցար առաքելոյն Թա
դիոսի. ուրոյ ընդունելով զնա իբրեւ
զքրիստոսի՝ Հա՛ղեր զարիւնն քո
տակաւ նզին. զո Թողեր զպաշտօն. վասն
վերկայուհի՛ սո՛ւրբ սանդուխտ. որ ընծայ
Ա՛և պարծի այսօր սո՛ւրբ եկեղեցի. ոչ
դեռաց վայելչութե՛ւ սո՛ւրբ նահատակ։

Ց պարիան Սրբոյ Յակոբոսի Անդեղոց։

Ո՛ւրախ եղիցի երկինք և երկիր. ուրախ
եղիցի ամենայն արարած. զի Տէր ամենեցուն
Յիսուս Քրիստոս. որ ի սկզբանէ ընդ Հօր
իւրում էր. և ի ժամանակի ի Հարցն
ի մարգարէսն. և ի Հոգւոյն սրբոյ
խօսեցաւ. ի վերջոյ ի մարմին
եկեալ. և ի մեզ բնակեալ. ինքն
ինքեան զոհ մատոյց Հօր իւրում
ի տեղի Հեղման արեան Հերոյ դատ
Հրեշտակաց սո՛ւրբ նե՛ն ընդ մեզ եկայք
Ա՛ւ տաճարի՛ Հոգեկան ի մեզ վկայ
րո Հեծաց. եկեղեցիք սրբոց պսակաւոր
դեռաց վայելչութե՛ւ սո՛ւրբ նե՛ն այսօր եկ

Յանձն Տապանակի Տէառն։

Ղեբէզ քաղաք ալ Լատաձոր ըլլայ
Նահալին, ասկէ վար Լուսաձոր
կոչուի անվախճան փառաբանութիւն
սահեցաք ընդ հոդին. Լ. յաւէժ ուրախ
խանան միշտ հաւատացեալքը։ Ի քեզ
ծագեալ ի Համազասպեան այրդարձէ
արեգակն, որ լուսաւորեալ փարատեցաք
ի քէն ըղձաւաչքն անդխտութէ և հոգ
տառեաց ըզ հիմնանալ քո ի վերայ հո
ման առաքելոց և մարգարէից։
Ի քեզ կանդնեալ սեղան սրբութէ և
ըղձեալ աղբիւր ա՛նապական. ո՛ր յոր
դառատ վտակօք սրբութեանէ յաւէտ
ըզ սիրելեսն գեղեցկապէս ըղձեալ
ըզբաղեա՛ զս ա՛նուշիւդ. Լ. յաւէժ։
Ի՛վր վիմի հաւատոյ հիման ա՛ռաքե
լոց Լ. մարգարէից է՝. շինեցեր ըզ քո
սբ. զեկեղեցի՛. և ի սմա միաձայնեալ
եղեն մարդիկք ընդ հրեշտակս փա
ռաւորելով սբ. վերնատունդ։

Տեղի՛ ապաւինի և ժողովարան քա-
նաւոր հօտի՝ · բընակարան հրեշտա-
կաց · նաւահանգիստ սրդոտից՝ և մե-
ղաւորաց զբօսարան՝ · զարդարեալ
առաքելովք և մարգարէիւք ։

Կանգնեա՛ և ճաճանչեա՛ խորհրդեալ
յաւետեա՛ նից · ի ջերմ լ՛յերկնից մարմ
նացեալ ի կուսէն՝ հաւքեա՛ լերկրի և
թաղեա՛ ընդ լ՛դերեզմանի՝ · և յա-
րուցեա՛ լերրորդ աւուր զի զմօրդ

ԵՒԻՆՆ ԸՂՁԱՒԱՍՆ ԿԱՏԱՐԵՑԱՀ

Ա՛յսօր ցնծան դարձք հրեշտակաց՝ ի
նաւակատիսն քո սբ քրիստոնեից · երբեմն
նեղիւք ընդ սկիւռն արձ հաւրցեր մերոց ։
Ա՛յսօր ասմնեն դարձք սբ առաքելոցն
ընդ ասո վերինն երգել մի՝ · յիմանալի
առաջարին մասունսն զերդ հո
գևոր երդիւղ · ակն ր Ա՛յսօր երդ
առեալ դաշնեն դարձք հաւատացելոց
միաբանութեամբ արժանի՛ արա զմեզ ի
սահարի՛ քում սրբութեանդ փութասրել զա
մենեսեան զերրորդութիւդ · զոհ։

ԵՒ ՅԱՈՅ ԵՒ ՄԵՂՔ ՅԱՆԾԱՆՑՔ
ԶՄԵՂՍ ՈՅՆ։ ՅԱՈՅ ԵՒ ՄԵՂՔ ՅԱՆԾԱՆՑՔ զաթոռ նորին
Հայնիւ օրհնեալ զաթոռ Տեառն մերոյ
փառաւորեանն զԵսարիոնոյ ։ ով մեք ցանկացեալ
Հաստատելոյ զերկիր ։ պարտ է մեզ
դիմել հանապազ առ ։ յաւր ածուխն զոր արարեալ Նոյ
զատարած քո ։ ի նմա ի ժողովուրդ
Վասն ո՞ երթ սաղէմ զպատ ։ և օրհնեալ
մատուցանել աղօթիւք յերուսաղէմ։
Լ՝ ած օրհնուի ի սիօնէ ։ ու՛ք ի՛ զ
(՝ րհնեցուն ամպամսխուք քեզ վայել
փառք սեամ ։ զարդարեան զամենայն քո ։ և
ուսաւորեաց եղիր մի զի հասեալ ի
ըին զօրացն ։ ձնկնիք օրհնեցէք և առա
զմանկունսն ։ ի ևկեղեցւոյ ի դասս լիր
ցիք և առեալ բար ։ ի բարձրացեալ
ածայինն լուսոյ ։ ամ ազնիւք գոլով
րեաց զկաթուղիկէ ։ ի ևկեղեցի
արարիչ ։ ի նա յառն ։ ի ր լուսաւոր
զատարած քո ։ ի նմա ի ժողովուրդ
Վասն ո՞ երթ սաղէմ զպատ ։ և օրհնեալ
մատուցանել աղօթիւք յերուսաղէմ։
Լ՝ ած օրհնուի ի սիօնէ ։ ու՛ք ի՛ զ
(՝ րհնեցուն ամպամսխուք քեզ վայել
փառք սեամ ։ զարդարեան զամենայն քո ։ և
ուսաւորեաց եղիր մի զի հասեալ ի
ըին զօրացն ։ ձնկնիք օրհնեցէք և առա
զմանկունսն ։ ի ևկեղեցւոյ ի դասս լիր
ցիք և առեալ բար ։ ի բարձրացեալ
ածայինն լուսոյ ։ ամ ազնիւք գոլով
րեաց զկաթուղիկէ ։ ի ևկեղեցի
արարիչ ։ ի նա յառն ։ ի ր լուսաւոր

մամբն յարդանան՝ օրինակեցեր՝ ։
կեանս վերադարձի՝ բընուեա՝ դարձ
ի՛ր ։ տէրն ներքսեան ։ փառաց անձ
նաց բանիդ աստուծոյ ։ փառաց անձ
պանակն ածայն՝ ուխտի կամակատ
սբբուց կուսին՝ ։ տըպաւորելով տա
անապական անօրինութեամբ քոյ ի՛
փառաբան աստուածոյ ։ ։ր զհոգիս մեր
դոյն ի՛ սինայ լերինն ։ լուսաւորելով
կեաց մօսէս խորանաւն երկնահան
զոյն նախանշակեր աեսութիւն նշանա
տեցեր զնկեղեցի՝ հօր իմաստութեն ։
։ր իսկզբանէ՛ իմաստութիւն հաստա
լոյ առքեզ լոյսըն հեթանոսաց ։
տեսանելիք զօծեանն ըզ քրիստոս ։ դ
նէ և հայրն երկնաւոր փեսային ։ ա
նդա՛ և զսուարձացեր եկեղեցի ։ կոյ
ան անդադար զբան կենդանի ։
առ աճ դոհութիւք ընթանան ։ պատ
պէս փայլմամբ երեւեցաւ յաշխարհի
տանի՛ս ընդհանուր հնչմամբ ։ մեծ

Ա՛ղաչեմք զքեզ Տիրամայր և զքեզ Որդի Աստուածածնի
Յանմահն եղիցի տապանակաւ խոտ
ջին Տրաչադործեալ Նոր Խորհրդի Ա՛ւօրհ
նութիւնդ ընդ երկեսեան ի մանկանդ։

Ո՛ր լերինն սպասեցեր ցուցեր
զնծային քո զօրութիւդ. զբեղ
փառաւորեմք խնամածիդ լոյս.
Ո՛ր ըզ Հառաջագոյն փրկաց քոց ցնծ
ցեր արեգականէրոյ փայլմամբ զպրո
ւածս լուսաւորեցեր. զբեզ փառա
Ո՛ր ահագին ահեղեմբ զարհուրեցու
ցեր զբո զաշխարհս. խնդրուի հրաշ
շեցան խաչեր ածային փառացք. զբեզ
Աղօթք երբեմն աշակերտացըն հրաշ
շելի տեսլեամբ. պայծառացեալ ի թաբո
բոր լերինն. Այժ զերբեալ միտք
զանատանելի ըզ լոյսն տեսանելով
կենդանայնն մարգացոյն. Հանդիպեալ
նախահարցըն տեսութիւնք հոյցեին ի
ւանդ. ասեն բարձր է մեղ այս լինիլ
Աղաչեմք երիս տաղաւարըս՝ ձեզ և
մովսէսի և եղիայի. և փոխարերեցուք
Հանապազ զերբեալ միտքն. 482

ԵՐԿՆՂ ԱՇ ԾՈՒԵՐԶՆ ՄԱՐԻԱՄ ՄԱՅՐ ԵՐ-
ՍԱՂԵՄ, ՈՂՋ Ի՛ՔԵԶ ԲՆԱԿԱԴԱՏ ԿԻՐԵՑԵՐ
ԼՈՍԱՅՆ ԶՔՐԻՍՏՈՍԵԱՑ ՈՒ ԴԱՒԹԻ ԱՌԱՔԵԼ
ՔԵԶ ՄԵԾԱՑՈՒԵԱՑ ՆՆԱՔ։ ՈՒՄԱՆԱՒՏՈՒ
ՆԻՄ ՄՈՂԱՒՄԱՆ ՄԱՅՐ ԱՒՐԻՈՅ, ԾԸՐՆՈՒԹԵ ԶՂ
ՈՐՔՎԱՅ ՈՐՈՎԱՅՆ ԱՐԱՐԵԱԼ ԻՄ ՔՈՒԱՄ ՈՐՈՎԵՑԻՐ
ՈՒՄԵՔ ԱՆՁԱՒՈՐԵԼՔ ԶՂԱՑԱՒ ԱՍՏՈՒԱԾ ԾՈՒԵՐՆ
ՀԱՐԵԲԱՆԵՑԷՔ ԶԱԾՈՒԵՐՆ ԵՐԱՆ
ԿԱՆ ԶԱՂՑԱՆ ԵՐԱՒԱՀԱԼ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԼԵՐԻՆՆ.
ԸՂՆԱՅ ՅԱՒԻՏԵԱՆ ՈՒ ՎԱՂՎԵՑԷՔ ԶԱՐԱՓԻԱ
ԱՒՐ ՕՐՆՈՒԵՑԷՔ ԶԵՐԱՐՔՔ ԱՐԱՐԵՔ
ԱՍԷ՝ ԴԱ Է ՈՐԴԻՔ ԻՄ ՍԻՐԵԼԻ. ՈՒՐԱԽ Ե-
ՊԱՆ. ԼՍՁԱՅՆ Ի ՅԵՐԻՒՆԿԷ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՈՐ
ՀՈՎԱՆԱՑԵԱԼ Ի ՎԵՐԱՅ ԼՈՒԱԵՂԷՆ ՈՒՂ
ՅՕՐԻՆԵԼԻ ՈՒ ՔԵԶ ՏԱՂԱՒԱՐ. ՈՒՐ Ե ՀԱՒ-
ՔՄ ՈՒՐ. ԱՅՍՕՐ ՍԵՒԱՀԱՌ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ՍՈՒՍԿԱԼԻ ՀԻԱՑՄԱՄԲ ԶԱՅԼԱԿԵՐՊԱՒՈՐԻ
ԿԵՐՊԱՑՆ ՓՈՂ ՈՒՐ. ՈՒՐ Ե ՀԱՅՐՑԷՆ ՄԵՐՈՑ։
ԹԵԴ ԱՅՍՕՐ ԻՒԵՐԻՆՆ ԵՐԵՔՑՈՒՑԵՐ ԱՇԱ
ՈՒՄԱՆԱՒՏՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՔ ԵՐԻՐԴՈՒ

Ա՛ռաքելոցըն Տ՛ովհաննէս ասեղէն՝ զերծանոյն քեզ Տ՛ոդոյն սրբ
դեայ՝ եւ զօրութի՛ւ բարձրելո՛յն Տ՛ովհան
ուրեակ ընդ ա՛ծաւ ծին՝ ծ՛ր։

Ա՛ԹԱԲՕՐ ի լերինն ձեւացուցեր զք
ենութի՛դ անճառելի՛ գոյացո՛ւբ։ Ը՛ր
և մեք ցընծութե՛ երդեմբք քեզ ո՛ղջ
մեծաց մեզ մարգարէ՛ր։ Ա՛շակերտիք
ացեր բարբառեի՛ն ընտրեալ տ՛ ա
տագնապել սրտի՛ց ի՛ւրեանց։ ընդ որս
Ա՛քանչելի՛ մեծ խորհո՛ւրդ ղերծո՛ւ
ըդ՝ զոց սբց ա՛ռաքելոցըն ծա՛նուցեր
բարերա՛ր։ ընդ։ Ա՛ռակալի՛ հիացմամբ
զայլակերպութի՛ւն քո՛ւ տր։ առաքելո՛ցըն
տեսեալ յօրինեին քեզ տաղաւար։ ընդ։
Տ՛ովհանացեա՛լ ամպ լուսեղէ՛ն և ը՛ղ
հայրակա՛ն նըմն լսեա՛լ ընդ ձայն։ եթէ
դա՛ է որդի՛ իմ սիրելի՛։ ընդ որս
Ա՛րհատա՛ւ ա՛ծ մեր՝ շնորհեա՛ մեզ
ընդ պա՛ռասին և ընդ որդոցըն զերբ
թեայ։ արժանաւորի՛ր զքո՛ւ ծածկին

Ո՛վ ամենաբարձրեա՛լ ընդ ամենայն ինչս ընդ
ամենայն ինչս ընդ ամենայն ինչս ընդ ամենայն
ինչս ընդ ամենայն ինչս

աստուածոյ. օրինեա՛ զքեզ իմ[ա]ս
ամենայն ազգաց. որ ես ակն[ա]ծեցայ
ի մեծութեան։ Ա՛յսօր յայտնեցաւ առա
քելոցն. իւրաքանչիւր մօտակայ և եղբայր.
վասն եղբօրն քոյ յետ. որդի՛ աստուա
ծոյ օրհ։ Ա՛յսօր եմ բարբաւո[ւ]ած իմ վե
րուստ յա՛յ հո՛գւոյ. վասն զի ես ինչ
եաց յառաքեալն. ասէ դա՛ և իմ օր
դի դէմա՛ լուսաւորուք. օր։

✻ Կանոն Երեսփոխ Ա։ Սրբոյն
առաքելոցն փառոյ հօր որդւոյ
հոգւոյն. որ ըզայսդ անվայրա
պահ մարմնով պարագրեաց. այսօր ի
Թաբօր փառօք փայլեցեալ։ Ո՛ր առաւ
սրօքէին անհաս իմաստ քան զլուսան.
ծագիլ կերպիւ պայծառաճաճկեալ ըզայդ
անըստուերս. այս։ Ո՛ր հրեղինայն անձեր
ձեռնադիր հռիփսիմեայ. ի հոգեղէնս
խոնարհեալ լայդ արփիական. այս։ Ո՛ր
զարամն առաջին. որ ձաշակմամբ պատ

երկ երկ նա յաւիտեան։

լե։ ՕՐՀ։ Ի՛ւրար օրհնեցէք բարձր ձայն

հանն դու ի Սիոն, եւ հատուսցէ քեզ

հատանեաց ձորոյն խոր սերք

ձայնով երգեցէք։ երգեցէք նմանապէս

քան կիշխանք իմ խաբեօր լերինն։ ՕՐՀ։

քեզնից երդ մնահս ու գերեզմոս աճ-

մեն մրջերկիցն իջանեն ճանապարհք անոյ

հա՛ երգեն ի մերոց։ Ի՛ յաւր զառաքե-

խոհեցեալ նիկ յայտնեցեր աշխ երդացն

ի խաբեօր լերինն։ ծրնեաւ ու ալ ծ

ու՞ր երդ քո քրիստոս։ երդ ծաճկեսն

յաւր երգեսցէ անձառելի աճ

յաւր վայրաբերեալ խաբեօր հանդերձ

վերցոյց հրեղէն կառաւք գերեզման։ այ

սրդիւ դրամ լուսոյ։ Ի՛ր ի յերկինս

խաբեօր յայտնեալ վրկայեց։ դարձ իմ

պարք խոհեմ։ այսօր լուսափայլ ամպովք

Ի՛ր ի նախնումն երկնեալ մովսէսի ամ

այսօր վերընթերի՛ն փառօք զարդարեաց

դոյն մերկացաւ ընդհատուն անպատում։

Ո՛վ Հոգի՛ սուրբ, որ ամենայնի տիրես եւ ամենայնի կենդանարար ես, որ ի սկզբանէ էիր ընդ Հօր եւ ընդ Որդւոյ, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն որ ինչ ի նոսա է, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զմարդ ի պատկեր եւ ի նմանութիւն Աստուծոյ, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս մարդկան, որ ի վերայ երեսաց երկրի բնակեալ են, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս անասնոց եւ գազանաց, եւ զամենայն ազգս թռչնոց երկնից, եւ զամենայն ազգս սողոց, որ ի վերայ երկրի շարժին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ձկանց, որ ի ծովս եւ ի գետս բնակեալ են, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ծառոց եւ խոտոց, որ ի վերայ երկրի բուսանին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս սերմանեաց, որ ի վերայ երկրի սերմանին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս հացոց, որ ի վերայ երկրի ուտին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ուտելեաց, որ ի վերայ երկրի ուտին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ըմպելեաց, որ ի վերայ երկրի ըմպին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ծաղկանց, որ ի վերայ երկրի ծաղկին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս բուրաստանաց, որ ի վերայ երկրի բուրաստանին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ծառոց, որ ի վերայ երկրի ծառանան, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս պտղոց, որ ի վերայ երկրի պտղաբերին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս բանից, որ ի վերայ երկրի խօսին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս երգոց, որ ի վերայ երկրի երգին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս նուագաց, որ ի վերայ երկրի նուագին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ուրախութեանց, որ ի վերայ երկրի ուրախանան, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ցնծութեանց, որ ի վերայ երկրի ցնծան, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ցաւոց, որ ի վերայ երկրի ցաւին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս հիւանդութեանց, որ ի վերայ երկրի հիւանդանան, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս մահուանց, որ ի վերայ երկրի մեռանին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս տանջանաց, որ ի վերայ երկրի տանջին, եւ ի սկզբանէ ստեղծեր զամենայն ազգս ախտից, որ ի վերայ երկրի ախտան

ծաղկեալքն ի կենաց խորհուրդ յայտնեցէք
ծընունդ հօր միածին. ըղ-
յսոր ոչ կայ ի յերկինս բան՝ ա-

Ի Սուրբ Հարութիւն

Հակիրճ հովանաւորեալ այսօր ի Թա-
գին Շմարիա՝ որ լուսափայլ ամպոք
Պարեբանեցիք ընդ քերովբէսն զիր-
նեց մարմնով զոյս ածուձեն այսօր ի
սերովբէսն զմրդին միածին՝ որ փայ-
լի թագաւոր լերկնից։ Պօվեցէք ընդ
ցեալ բանին վերակացից յերկինից այսօր
եւնգն ընդ հոգւոյն երկնաւոր. որ մարմնա-
զարդարեալ լուսով հայրական փառաւ
առաւելով զերկնաւոր փեսայ
երկնային ամենայն արարչին
եւ մեզ։ Ընծայ այսօր լեռնէն վե
Նաիման լերան։ դասք առաքել
երեսաց ընտրեալ ծառայ։ պատարագին յաւիտ
ծընունդ հօր միածին. ըղ-
յսոր ոչ կայ ի յերկինս բան՝ ա-

ասաց առաքեալն. երրակիր խորհրդով
Ընդէմ այնմ զոր տեսին ընտրեալքն
ասացն՝ ըզ պարտադրեալ ածութիւնն։
տուր արդիւնս. յայտնութիւն աշխարհի
փայլուածն. ծանեցար այնուհետեւ սրտից
ցուցեր ի Թաբոր զանառակելն լուսոյդ
բան ծածկեալ ոգածութիւն։ Ո՜յսոր
քեցար. ծառայի զուարճացր ըզ կերպաւ
անբակիզեն աթձ բանդ ի՛ջհօրէ առաջ
յաթոռ բազմեալ ընդ հօր ու՛ն հեղեն.
երրորդութեդ։ Ո՜ր յանապատեան ի՛
որում ըզմեզ ճաքրեցաս լինել առաջի
բնութեամբ առաքեալքդ խորհրդոյ.
զնորհուրդ երրորդութեն. երրակիր հօ
Ո՜յսոր վկայն հաւատոյ յայտնեալ
այնն կերպիւք ծածկեալոց ծիւրախն։
ընդ որ հաճեցայ. որ ընտրեցեր աշ-
յերկինից. սակ զա՛ն որդի իմ սիրելի
չերաց յառաքեալքն հայթայիր բարեաւ
ծածկեալ աճուրդեն։ Ո՜յսոր հրեն
ապակերացան. ծուխ բնակութեանցն
ասաց առաքեալն. ծածկեալ ի ձեռն
ասաց ըզ պարտադրեալ ածութիւնն։
բան ծածկեալ զաճուրդն։ Ո՜յսոր
քեցար. ծառայի զուարճացր ըզ կերպաւ
յաթոռ բազմեալ ընդ հօր ու՛ն հեղեն.
երրորդութեդ։ Ո՜ր յանապատեան ի՛
որում ըզմեզ ճաքրեցաս լինել առաջի
բնութեամբ առաքեալքդ խորհրդոյ.
զնորհուրդ երրորդութեն. երրակիր հօ
Ո՜յսոր վկայն հաւատոյ յայտնեալ
այնն կերպիւք ծածկեալոց ծիւրախն։
ընդ որ հաճեցայ. որ ընտրեցեր աշ-
յերկինից. սակ զա՛ն որդի իմ սիրելի
չերաց յառաքեալքն հայթայիր բարեաւ
ծածկեալ աճուրդեն։ Ո՜յսոր հրեն
ապակերացան. ծուխ բնակութեանցն

Եւ ելեալ Յիսուս ի Նազարեթ՝ եկն եւ բնակեցաւ ի Կափառնայում ընդ ծովեզերեայ ի սահմանս Զաբուղոնի եւ Նեփթաղիմի։ Զի լցցի որ ասացեալ է ի Եսայեայ մարգարէէ՝ որ ասէ. Երկիր Զաբուղոնի եւ երկիր Նեփթաղիմի, ճանապարհ ծովու, անդր Յորդանանու, Գալիլեա հեթանոսաց։ Ժողովուրդ որ նստէր ի խաւարի՝ լոյս մեծ ետես. եւ որ նստէին ի երկրի եւ ի ստուերս մահու՝ լոյս յարեաւ նոցա։ Յայնմհետէ սկսաւ Յիսուս քարոզել եւ ասել. Ապաշխարեցէք, զի մերձեցաւ արքայութիւն երկնից։ Եւ երթեալ առ ծովեզերս Գալիլեացւոյ՝ ետես երկու եղբարս, զՍիմոն որ կոչեցեալ է Պետրոս, եւ զԱնդրէաս եղբայր նորա, որք ձգէին ի ծովն զուռայ. քանզի ձկնորսք էին։ Եւ ասէ ցնոսա. Եկայք զհետ իմ, եւ արասցեմ զձեզ ձկնորսս մարդկան։ Եւ նոքա անդէն թողեալ զուռայսն՝ գնացին զհետ նորա։ Եւ անտի անցեալ՝ ետես զայլ երկուս եղբարս, զՅակոբոս որդի Զեբեդեայ եւ զՅովհաննէս եղբայր նորա, որք էին ի նաւի ընդ հարս իւրեանց՝ կարկատէին զուռայսն իւրեանց. եւ կոչեաց զնոսա։ Եւ նոքա անդէն թողեալ զնաւն եւ զհայր իւրեանց՝ գնացին զհետ նորա։ Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն Գալիլեա՝ ուսուցանէր ի ժողովարանս նոցա, եւ քարոզէր զաւետարան արքայութեան, եւ բժշկէր զամենայն ախտ եւ զամենայն հիւանդութիւն ի ժողովրդեանն։ Եւ հրապարակեցաւ անուն նորա ընդ ամենայն Ասորիս. եւ մատուցանէին առ նա զամենայն հիւանդս՝ որք պատեալ էին ախտիւ եւ ցաւովք զանազանաւք, եւ տանջեալք դիւահարութեամբ, եւ լուսնահարք, եւ անդամալուծք, եւ բժշկեաց զնոսա։ Եւ հետեւեցան նմա բազումք ի Գալիլեայ եւ ի Դեկապաղիսէ եւ ի Երուսաղեմէ եւ ի Հրեաստանէ եւ յայնկոյս Յորդանանու։

Եւ տեսեալ Յիսուսի զբազումս՝ ելանէր ի լեառն, եւ նստեալ նորա՝ մերձեցան առ նա աշակերտք նորա։ Եւ բացեալ զբերան իւր՝ ուսուցանէր նոցա՝ եւ ասէր. Երանի աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից։ Երանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարեսցին։ Երանի հեզից, զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր։ Երանի որք քաղցեալ եւ ծարաւի էք արդարութեան, զի նոքա յագեսցին։ Երանի գթածից, զի նոքա գթասցին։ Երանի սրտիւ մաքրաց, զի նոքա զԱստուած տեսցեն։ Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեսցին։ Երանի հալածեալ վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից։ Երանի էք յորժամ նախատեսցեն զձեզ եւ հալածեսցեն եւ ասասցեն զամենայն չար բան ի վերայ ձեր սուտ վասն իմ. ուրախ լերուք եւ ցնծացարուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս։ Զի նոյնպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին։

Դուք էք աղ երկրի. եւ եթէ աղն անհամեցաւ՝ ընդ որո՞վ հարսցի։ Ոչ է ամենեւին օգտակար, բայց զի արտաքս տեղւոյ եւ կոխեսցի ի մարդկանէ։ Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք ծածկեալ լինել՝ որ ի վերայ լերինն շինեալ է։ Եւ ոչ վառեալ զմոմ՝ դնեն զնա ընդ սակաւ, այլ ի վերայ աշտանակի, եւ լուսաւորէ ամենեցուն որ ի տանն են։ Այսպէս լուսաւորեսցի լոյս ձեր առաջի մարդկան, զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, եւ փառաւորեսցեն զհայր ձեր որ յերկինս է։

Մի՛ կարծիցէք թէ եկի՛ց արձակել զաւրէնս կամ զմարգարէսն. ոչ եկի արձակել, այլ լնուլ։ Ամէն ասեմ ձեզ՝ մինչեւ անցցէ երկինք եւ երկիր, մի՛ մակն մի կամ մի գրիչ ոչ անցցէ ի աւրինացն, մինչեւ զամենայն եղիցի։ Ուստի որ արձակեսցէ զմի ի պատուիրանացս այսոցիկ փոքունցս, եւ ուսուսցէ զայնպէս մարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից. եւ որ արասցէ եւ ուսուսցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից։ Զի ասեմ ձեզ՝ եթէ մի՛ առաւել իցէ արդարութիւն ձեր քան զդպրացն եւ զփարիսեցւոցն, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից։

Ա՛մեն ասեմ ձեզ, զի ոչ ոք ընդունի զվկայութիւն նորա։ Ով որ ընդունի զվկայութիւն նորա, կնքեաց թէ ճշմարիտ է Աստուած։ Զի որ զկնի Աստուծոյ առաքեցաւ, զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ տայ Հոգին չափով։ Հայրն սիրէ զՈրդին, եւ ամենայն ինչ ետ ի ձեռս նորա։ Որ հաւատայ Որդւոյն, ունի զկեանս յաւիտենական։ Իսկ որ անհաւատ լինի Որդւոյն, ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա։

Եւ եկն առ նա մի ի հարիւրապետացն, որ կոչէր Կոռնէլիոս, զօրագնդի որ կոչի Իտալական, զինուորական, եւ երկիւղած Աստուծոյ ամենայն տանեւք իւրովք, որ առատ ողորմութիւն առնէր ժողովրդեանն, եւ միշտ աղաչէր զԱստուած։ Տեսանէր յերկնից հրեշտակ Աստուծոյ մտեալ առ ինքն, եւ ասէ ցնա, Կոռնէլիոս։ Նա սկսեալ նայեցաւ ի նա, եւ երկեաւ, եւ ասէ, Զի՞ է, տէր։ Ասէ ցնա, Աղաւթք քո եւ ողորմութիւնք քո ելին յիշատակ առաջի Աստուծոյ։ Եւ արդ առաքեա այրս ի Յոպպէ, եւ կոչեցո զՍիմոն մականուն Պետրոս։ Նա հիւրընկալ լինի ի տանն Սիմոնի կաշեգործի, որ է տուն նորա մերձ ի ծովեզերս։ Նա ասէ քեզ զինչ արասցես։ Եւ մեկնեցաւ հրեշտակն որ խօսէր ընդ Կոռնէլիոսի։ Եւ կոչեցեալ երկուս ի ծառայից իւրոց, եւ զաստուածավախ զինուորն ի նոցանէ որ սպասաւոր էր նորա, եւ պատմեաց նոցա զամենայն։ Եւ առաքեաց զնոսա յՅոպպէ։

Իսկ յաւուրսն յետ այնորիկ, մինչդեռ նոքա երթային, եւ մերձենային ի քաղաքն, Պետրոս ելանէ ի վերնատունն աղաւթս առնել ի ժամ վեցերորդ։ Եւ սկսաւ քաղցիլ, եւ կամէր ճաշակել։ Եւ մինչդեռ պատրաստէին, եղեւ ի նա հանգոյց, եւ տեսանէ զերկինս բացեալ, եւ զանօթ մի իջանել ընդ նա, իբրեւ զսաւան մեծ մի, չորեքկունդ կապեալ ի չորից ծայրից, եւ իջանել ի վերայ երկրի։ Յորում էին ամենայն չորքոտանիք երկրի, եւ գազանք, եւ սողունք, եւ թռչունք երկնից։ Եւ եղեւ ձայն առ նա, Յարի, Պետրոս, սպան եւ կե։ Ասէ Պետրոս, Ոչ, տէր, զի ոչ երբէք կերի ամենայն պղծութիւն եւ անմաքուր։ Եւ ձայն երկրորդ եղեւ առ նա, Զոր Աստուած սրբեաց, դու մի՛ պղծեր։ Եւ այս եղեւ երիցս։ Եւ անդէն համարձակեցաւ անօթն յերկինս։ Եւ մինչդեռ ինքն Պետրոս տարակուսէր ի մտի իւրում, զի՞ արդեօք իցէ տեսիլն զոր ետես, ահա արանքն որ առաքեցան ի Կոռնէլիոսէ, հարցեալ զտունն Սիմոնի, կացին առ դրանն։ Եւ կոչեցեալ հարցանէին, եթէ Սիմոն որ մականուն Պետրոս, հիւրընկալ լինի անդ։ Եւ մինչդեռ Պետրոս խորհէր զտեսիլն, ասէ ցնա Հոգին, Ահա արք երիք խնդրեն զքեզ։ Արի իջիր, եւ երթիր ընդ նոսա, մի՛ երկմտեր, զի ես առաքեցի զնոսա։ Իջեալ Պետրոս առ արանցն, որ առաքեցան առ նա ի Կոռնէլիոսէ, ասէ, Ահա ես եմ զոր խնդրէք։ Զի՞ է պատճառ որոյ եկէք։ Եւ նոքա ասեն, Կոռնէլիոս հարիւրապետ, արդար մարդ եւ երկիւղած Աստուծոյ, եւ վկայեալ ամենայն ազգին հրէից, հրամանաւ սրբոյ հրեշտակի առաքեցաւ առ քեզ կոչել զքեզ ի տուն իւր, եւ լսել բանից քոց։ Եւ մտեալ Պետրոս կոչեաց զնոսա, եւ հիւրընկալ արար։ Իսկ յաւուրսն յետ այնորիկ, յարուցեալ Պետրոս գնաց ընդ նոսա, եւ եղբարքն ի Յոպպէ եկին ընդ նմա։ Եւ յաւուրն յետ այնորիկ մտին յԵրուսաղէմ։ Եւ Կոռնէլիոս էր սպասելով նոցա, եւ կոչեցեալ զազգականսն իւր եւ զմտերիմսն, էին ընդ նմա։ Եւ մինչդեռ մտանէր Պետրոս, ընդառաջ եղեալ նմա Կոռնէլիոս, անկեալ երկրպագեաց նմա։ Եւ Պետրոս յարուցանէ զնա, ասելով, Յարի, եւ ես ինքն մարդ եմ։ Եւ ընդ նմա խօսելով մտանէր, եւ գտանէ զբազումս ժողովեալս։ Եւ ասէ ցնոսա, Դուք գիտէք զի անօրէն է այր հրէայ միանալ կամ մերձենալ օտարազգւոյ, եւ ինձ ցուցին Աստուած զոչ մի մարդ անմաքուր կամ պղծութիւն ասել։ Վասն որոյ եւ անարգանաւք առաքեցաք զի եկիք։ Ես ուրեմն հարցանեմ զձեզ, վասն զի՞ պատճառի կոչեցէք զիս։ Եւ Կոռնէլիոս ասէ, Չորեքտասան աւուրս է այսօր, մինչդեռ պահեմ զաղաւթս զժամ իններորդ ի տան իմում, եւ ահա այր մի կայր առաջի իմ հագեալ զգեստիւ պայծառիւ, եւ ասէ, Կոռնէլիոս, լուաւ Աստուած զաղաւթս քո, եւ զողորմութիւնս քո յիշեաց առաջի Աստուծոյ։ Արդ առաքեա յՅոպպէ, եւ կոչեցո զՍիմոն մականուն Պետրոս, որ հիւրընկալ լինի ի տան Սիմոնի կաշեգործի, որ է տուն նորա մերձ ի ծովեզերս։ Նա գալով խօսեսցի ընդ քեզ։ Եւ ես անդէն առաքեցի առ քեզ, եւ դու լաւ արարեր եկեալ։ Արդ ամենեքեան առաջի Աստուծոյ կայցուք, լսել զամենայն զոր պատուիրեցեալ իցէ քեզ Աստուած։

Ա՛ր հաստատեցեր քանիւ զերկերեցի
որդւոյդ մարդկան. երդմամբ ըզնոր
Ա՛ր ամենայնին. լուսաւորութեաց զաղ
Ա՛ր զերկերեցի. նոր շինուած խաչիւն իւ
Ա՛ր պղտակերցն այսօր
Նա յաւիտեան։ Ա՛ր զարթիր արարիչդ ըզ
Ա՛ր օրհնեցեք բարձք արարիչք ըզ
աճեալն ի հօրէ լուսոյ ծագեցէք. նո
սիօն մայր եկեղեցի. քան զի ի քեզ շո
դայ առ քեզ. ար՛ արձ ։ Ա՛ր ուրախ լեր
լինիք եէմ։ քանզի քո արքայն երկնից
լայ դուստր սիօնի. և ցնծա՛ ամ
քանզի ի քեզ հաճեցաւ բնակիլ աստ
աօնեա՛ ըզաօն քո դուստրը սիօնի
Ա՛ր լեր այսօր աբ եկեղեցի. և
հոգ լուսոյ ի՛ քո զմայր եկեղեցի
նըա քո յօրինաշէնութի. ծագողին ը
աբ և կեղեցի. պայծառացո՛ զմանկ
Ա՛ր ուրախ լեր բերկրութեաց հարանց

ԵՐԳԵԼ ԽՄԱԾ ՀԵՐԹՂԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱՆ։
ԱՅԱՆՔՆԵԼ ԽՄԱ ՍԵԼԱՆ ՍԻՐՈՂՈՒԵՔ ԶԱՅՆ
ԽԷ ՀՄԱՐԻՆ ԻՒՐ ԵՒ ԶԱՒԱԿ ՃՆՆ ։ ԵՒ ԱՒԱՅ
ԽՄԱՆՔ ՄԵՂ ՆՈՐՈԳՈՒԵՔ ԻՒՐՈՂՈՒԵՔ
ՄԵՂԱՑ ՄԵՐՑ ։ ՈՂՋ ՀՊՃԱՆ ՍԲՅ ԱՂԱՒ
ՆԱԿԵՐՊ ԵՐԵՒՄԱՆ ՃՄԲ ։ ԻՒՐ ՄԱՐՄՆՈՅ ԵԱՒ
ՊԵՏՆԱՆ ՆՈՒ ԻՒՐՔԻՒՐԵՔ ՀՈԳՈՅ ՄԵՐՈՅ

ՈՒԱՒԵՐԱՒ ԵՂԵՍ ԶԱՒԱԿԱՒՐԵԱՒ ԶԱՆ
ՄԱՐԴԸ ՔՈ ։ ՔԱՆԶԻ ՄԵՐՁԵՑԱԵ ԱՒԵՔԸ
ՓԵԱՅՆ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ։ ԱՐԻՈՒԵՔ ՔԵԶ ՀՄՈՐ
ՀԵՂՈՒՊՂԱԿԱԾՑ ԱԶԱՆԷՂԶԻ ՓԱՌԱՊՆ
ԻՒՐՈՎՔ ։ ՀՅՈՐ ԾԱԳԵՑՑ ՔԵԶ ԴԷՐ
ԽՈՅ ԴՈՒՆՈՐԸ ԱԻՕՆԻ ։ ԱՐԴԱՒՈՐՈՒԵՔ ՈՐԸ
ԴԱԿԸՆ ՔՐԻ ԵՒ ԱՓՈՒԵՑԱՆ ԸՆԴՔԱ ՀՂՈՒՈՐ
ՀՂՔ ՍԲ ՀՈԳԻՈՅՆ ՄԵԾԱԱԿԻՆ ԱՅԱՐՔԵ
ՀԱՐ ։ ՀՅՈՐ ՂԸՆԾԱՑ ՍԲ ԱՒՕՆ ՄՆՈՒՐ
ԵԿԵՂԵՑԻ ։ ՓԱՓԱՔԵՑՈՒ ԶՄԱՆԿԱՆՆՈՒԹԻՆ ՔՈ
ՈՒՂ ԶԱՐԴԱԿԱՔՆ ։ ԶԷ ԱՆՁԱԾՈՒ ԽՆԴՈՒԵՑ
ԹԷ ԼՂՑՈՅՑ ԸՂՔՈՒԵՂ ՔՒ ԹՓՈՒՐՆ ։

ՀՂ ՄԱԾՔ ՆՆ ԻՒՐՈՒՆ ԵՒՐՅՈՒ ՓԱՌԱՑ ՄՂ
ՂԱՆԴ ՆՈՒՄԱ ։ ՀՆ ՅՈՒՔ ՆՈՒՀԵՑԻՒՆՆ ԱՆՈՒՆԴ ՐԱ

Ցերեմիայէ մարգարէի հարցն ընծայ՝ որ՝
Ցերեմիայէ մարգարէի ողոյն փրկեաց։

Կանոն Ա Երեքշաբթի Ձայնի Ա

յսօր Ժողովեալ սրբոց ի միասին. երանելի մա-
քեան լեր եւ կո-
անդն. զի հաղորդեսցուք պայծառ ձայնիւ
լուսոյ անկից ընդ ազատութիւն խոստացեալ.
եւ միաձայնեալ ասեմք ի օրհնեալ
ես ամէն օրհնեալդ ի կանայս.

յսօր դնելով ընծայ ի տաճարն
նոր գերեզմանին. տապանէն եւ ահն
ուռնէին տեառն՝ իսկ ի նմանէն գոյ
զեր ի վերոյ տեսեալ զարդիւնն ճշմար
բազում հրեշտակք. ևնդդ միաձայն
յսօր տեսեալ ընդ ընծայ կոյսն Թեոտ
գեալ եւ ամպեղէնն կառոյն

Նրմանաեալ հրեշտակաց դասուցն. Այն
ոչ ի գերագոյն վիճակ յիշեալ ասէ զերկն
հրեշտակսն իսկական. Եւ զերկիր զայն
զոր ետ որդւոցն մարդկան. Կոչեալ
զամենայն զոր ինչ ընդ երկինս է եւ
ընդ երկրաւ. Զի ամենայն ինչ ի նոսա
ստեղծաւ. Եւ ոչ ինչ ի նոցանէ ան-
կեալ. Եւ ոչ ինչ ի նոցանէ ընդ երկիր
ընկեալ. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտաւ. Եւ ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս
գտցի. Զի ոչ ինչ ի նոսա ի մեղս

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ Ա.

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ Ա. Ի ՅԱՅՍ ԵՒ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԻ ԵՒ ՓԱՌԱՒՈՐ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ ՏՕՆԱՑ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ԿՈՅՍԵՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԵԱՆՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ Ա. Ի ՅԱՅՍ ԵՒ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉՔ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԻ ԵՒ ՓԱՌԱՒՈՐ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ ՏՕՆԱՑ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ԿՈՅՍԵՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԵԱՆՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՊԱՏԱՆԻՈՂԻ

ը մի՛շտ մեծացուցանեմք։
Դաշնեն երկնից՝ ըզ Ծադումն անձա-
ռելի անապական՝ որ ի՛ հօրէ առաքե-
ցաւ. խոնարհութ՛ քո բարձեալ կրեցեր
դիեցուցանելով մարմնացելոյդ ի քէն
ըղնուաստն. քո՛ւ ոչ ըմբռնելի՝ անդ։
Տեղափոխեալ ըզքեզ խնկարկեան ի՛
հառոյս քերովբէական ոտաստաձամայր
սպասաւորեալդ ի սերովբէից. և երկրի
պաղեալդ յանմարմնական ղօրացս։
Ա՛ր ունիս իշխանութի՛ մահու և կեա-
նաց քրիստոս Թագաւոր փառաց.
ողջ լեա՛ մեզ ա՛ր ծ։ Տօնելով ըզքո՛
շաւակ կուսի ածոյդ ծնօղ. հրճո՛
ւիմն հրեշտակք ի՛ յերկինս և ցըն-
ծան դասք առաքելոց և մարգարէից
ընդ կուսակա՛ն ոտնն. ալէլ ու։
Ընդ միայնոյ մօր և կո՛ւսի՝ մանկի՛
մըք հայցեսցուք ի՛ քէն. բարեխօսեա՛ն
դադա՛ր առ որդիդ քո և ա՛ստուածծ
մեր. փրկել ըզմեզ ի՛ փորձուէ և յա
մենայն վըտանգից մերոց։

դեպ ի հողանիւթ գոյացութեան մարդոյ
յօթը զանձատեղի ծնընդեան
Յովան Երզնկացի Իւրայն

Ա. Ինքնահաւան 45 Համեղաս Քաղաքաւոր

հեաւ եա Հոգիդ Հմմարիա ասէ ։
վասն որոյ բաւարեալներով սակաւ օրհ-
մէլի և յանհպաստելի և յանահ նոց լոյս
կան անձամբն, վերափոխելով յանպատ
փութալ հանապատած լոյսն լուսաւոր
Ինհաւանելի հոգւոյն զօրութիւն, սակաւ
սեալ օրհնել եա որդի միածինն աստո
ստա՛մ ի՛կեան ես ։ վն որոյ դովելով ։
որդոյ վերափոխեալ դպրեաց յանպատ
հրաշափառագոյն կոյս ։ զոր առևալ
Աարգարտատելի և ծիրանազգեաց
եա Հայր անըսկիզբն ասաբաց ։

վանն որոյ դովելով ասելն օրհնեալ
լեն և հանդուցեալ ի՛հրեղէն կառս
Ինքահիւզեն ասծ՝ անհատանելի բնու

ընդ վերս՝ ի զուարթութեան հայցեալ
զառաքելոյն դարձ առաքեցոյն, և
Յաւուրսն հրաշից փառաց միածնին
զեղ հրահրեցուն կառոյց ի լերան ան-
զանահեղի բանիւ բարձրացոյցն ըզ-քե
զօքէն Տողեղէնն, բարձրացաւ-ցեր իա
առաքեալդ զերանելեացն կայանս։
Յ՚յօր զանապատէն կոյսն՝ որ ըզ-
քեզ մերձ-եր կալեալ էիր ամբ կերակրեաց։
Ի զգեստիան փոխեալ բնու-թեամբ Նոց
յիմանալեացն խորհս նոս։
Ոյան անբընին ծածկեալ ի՚ծոց
հօր, որ ծագեցաւ ի՚քէն մեզ ևս կոյս։
այսօր իջեալ լանմարմնական դասուն-ք
հրեղինացըն, փոխադրեաց ըզ-քեզ
լուսափայլ տնտեսք ի՚լերան սինդոս-
ոէր։ Նաննն անմարմին որ ի՚քէն մար
մնացաւ, և ի՚գիրկըս զո բարձել կրե
ցաւ մարմամբ. այսօր եկեալ ի՚բաղմու-
թիւ զօրաց հրեշտակացըն՝ վերացոյց ըզ
զեղ հրահրեալ կառոք ի՚լերան ան։
Ա՚ստուծ հրաշից փառաց միածնին՝
զեղ հրահրեալ կառոք ի՚լերան ան։
զուարճացան դասք առաքելոցն, և

ողբ պատուհասիս՝ շուրջ ընդդէմդ
Այոյր ընդ դասուց սերովբէ՛ից .
Ո՛վ զիաճանչ ողջոյն քեզ տամ
ընտրեալ ամենայն երկնից բարձունս . այսօր
դարձեալ ցեր ի փառս առաքին . ընդ
բարեբանեալք աւետ հայրցն մերոց .
Ո՛վ ոչ ի ծոցոյ հօր լուսոյդ ընդ ծոցօն
ոգի մարմնով ծընաւ ընդ ընդ . այսօր փո
խեցեր ի կեանս անպատում . ընդ
Ո՛վ զփառաւոր հօր հոգւոյդ ընդ
ձայր՝ զոր ի քէն հոլանաց էն . այսօր
հանդուցեր ի լոյսն անմատոյց . ընդ
Ո՛վ տէր Ո՛նդ ողջոյն միածնի՝
զմայրն ամէն օրհնեալ մարիամ . գովե
լոյ բարձր արարիք ընդնա յաւետն .
Այսօր ընդ վերին գնաւորիցնաց երկ
նից . ողբ վայր իջեալք ընդ միածնին
ի փոխումն աճաւորն երդէ՛ի՛ն .
օրհնեցէք ընդ հայրն երկնաւոր . քար
ողբ պատուհասիս՝ շուրջ ընդդէմդ

Ա՛յսօր ղեւարձեցան հրեշտակք ի
յերկրէ երկինս. ընդունելով յերկրէ
զմայր բանին եւ զայ յիմմանուէլ խորհուրդ
անմահից։ Ա՛յսօր ցնծացան դասք
առաքելոցն. տեսանելով զերկնից տե-
ր՝ոջ խոնարհեալ յաւանդատունն ամ-

Յովհան Իմաստասէր Պատարագ

Ով յաւէտ հրաշափառ կոչմամբ Տ
գեղոյն Ժողովեալ սիրոյդ ի
ուրբեղոցն ի խնամատարն
կուսաւանցն։ պայծառացեալք խոն
տուիք ի լերկնային փիլիսոփայ պատ
ածմունն և համաձայնեցեալք անմար
ծոյն։ ոչ ընկիցին զամէն օրհնեալ
սրբուհին։ Ով յաւէտ տեսեալ հրաշ
կերպ գաստիք վայր իջեալ լերկնից
զորդի ն միածին սրբիխափայ հրաշ
շալի փառօք։ գերապայծառ մարգարէ
հոգւոյն յատենդումն ամենայն ծ
նողն իւրոյ։ Ով յաւէտ ըզբնակիցն
հոգւոյն սրբոյ վերնականն տրթուն սր
ւիցն փոխատրութիւն լերկինս։ մշտա

Նե[illegible]
ա[illegible]
եղ[illegible]
Ո[illegible]
ձօ[illegible]
Հա[illegible]
եա[illegible]
և յ[illegible]
վան որմ՛ սրբոյ[illegible]
երդեմբք սրբոյ[illegible]
փառաբանութիւ[illegible]
ղէն բնութիս տեսեա[illegible]
առակ՛յեալ դառք. մ[illegible]
կառոյ յանապրմանց վերաբերեալ ի
յերկնային և յանմնոյց լսեալ[illegible]
խրատս. վասն որմ՛ Ո՛յսոր տօնա
կից Տոգեղինաց գոլով հարանացեալ
եկեղեցի՛ նոր. տօ՛ նէ հրաշխոյ
ձ[illegible]
սի՛ աստուա[illegible]

Ո՛ր ըզ[illegible]

հոգեղեն ուրախութեամբ փառաւորեմք զքեզ. զոր
որ սաստուածածնայդ. ուսաւ և դաստ
ոյց հոգեւորին վերջ համբարձաւ ոմ
ոլ յանմարմնից զինուորեաց և ի դա
խտօղ իմանալի լուսոյն զմիմիս շուկայն
ոլ զեղս օրհնեցեք Նարեկ սուրբ ըզ
ցեր ի գհոգեղէնն բնութիւնն. զոր միշտ
կնկալեր և հնդիւդ ճշմարիտ. և լոյ ցեր
անձառելի՝՝ հօրինարիւնն շնորհօք
սյսօր գերազոյն հրեղինացեն գասէ
նարհեաղ յերկնայինան փոխեցեր զանձ
րնութիւ քո զանմարմնեղէն. զոր միշտ
ո՛ր մարգրեցեր ի բնակիս քեզ քոմ
որ մեծութեամբ և հանդիսիւ. և ոչ
զոր մեծարեալ ծիրանեալ սուրբ
դի նախքան զայս խոստիս. և մարգեալ
ծընար ի սրբոյ կուսէն. այսօր խոր
նարհեալ յերկնայինան փոխեցեր զանձ
րնութիւ քո զանմարմնեղէն. զոր միշտ
ոչ ոք մարգրեցեր ի բնակիս քեզ քոմ
Ո՛ր մեծութեամբ և հանդիսիւ. և ոչ
ցեր ի գհոգեղէնն բնութիւնն. զոր միշտ
սյսօր գերազոյն հրեղինացեն գասէ
անձառելի՝՝ հօրինարիւնն շնորհօք
Ի՛ջեր ոչ հնդիւդ ճշմարիտ. և լոյ ցեր
որ մարգրեցեր ի բնակիս քեզ քոմ
ոլ յանմարմնից զինուորեաց և ի դա
ոյց հոգեղեն ուրախութեամբ փառաւորեմք զքեզ. զոր
որ սաստուածածնայդ. ուսաւ և դաստ
ոյց հոգեւորին վերջ համբարձաւ ոմ
ոլ յանմարմնից զինուորեաց և ի դա
խտօղ իմանալի լուսոյն զմիմիս շուկայն
ոլ զեղս օրհնեցեք Նարեկ սուրբ ըզ
ցեր ի գհոգեղէնն բնութիւնն. զոր միշտ
կնկալեր և հնդիւդ ճշմարիտ. և լոյ ցեր
անձառելի՝՝ հօրինարիւնն շնորհօք
սյսօր գերազոյն հրեղինացեն գասէ
նարհեաղ յերկնայինան փոխեցեր զանձ
րնութիւ քո զանմարմնեղէն. զոր միշտ
ո՛ր մարգրեցեր ի բնակիս քեզ քոմ
Ո՛ր մեծութեամբ և հանդիսիւ. և ոչ
զոր մեծարեալ ծիրանեալ սուրբ
դի նախքան զայս խոստիս. և մարգեալ
ծընար ի սրբոյ կուսէն. այսօր խոր
նարհեալ յերկնայինան փոխեցեր զանձ
րնութիւ քո զանմարմնեղէն. զոր միշտ
ոչ ոք մարգրեցեր ի բնակիս քեզ քոմ

Ա՛ր իմ ընդ ո՛վ ոք ելանիցէ ի յերկինս եւ իջցէ
եւ ո՛վ ոք ժողովեսցէ զհողմս ի բազկի իւրում.
եւ ո՛վ ոք կապեսցէ զջուրս ի հանդերձի իւրում.
եւ ո՛վ ոք հաստատեսցէ զամենայն ծագս երկրի.
զի՞ է անուն նորա եւ զի՞ է անուն որդւոյ նորա.
զի գիտասցես։ Ամենայն բան աստուածային
հալածեալ է. նա է վահան յոսին զնոսա որ
յուսան ի նմա։ Մի՛ յաւելցուս ինչ ի բանս նորա.
մի՛ երբէք յանդիմանեսցէ զքեզ եւ գտցես
ստահակ։ Մի՛ զրկեր զիս նախ քան զմեռանիլս.
զանէծս եւ զստութիւն մի՛ հեռացուցաներ ի
ինէն. մի՛ զրկեր զիս զհանգիստ ի կենացս
զոր տացես ինձ։ Մի՛ զրկեր զիս զհանգիստ
ի կենացս զոր տացես ինձ։ Մի՛ զրկեր զիս
զհանգիստ ի կենացս զոր տացես ինձ։ Մի՛
զրկեր զիս զհանգիստ ի կենացս զոր տացես
ինձ։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՄԱՅՐԻՆ

Ա՛ստուածածին Կոյս Մարիամ երկնային ի՛ւղայս
անապական. քանզի երկնայինդ ընդ երկրի
Ա՛ստուածածին Կոյս Մարիամ երկնային ի՛ւղայս
ընդ քեզ ծոց ոչ պանծալի փառաւք
վասն լքեալ յերկինս զայսօր վերածեց
որ ի քէն ծընաւ արդէն միածին Որդի
րած մայր անհարսնացեալ. քանզի
լուսոյն խորհուրդ Ա՛ստուածային կոյս անա
տուածային փարատեաց անդրստուեր
մեզ լոյս ի լուսոյ. և զնաւաստին անդէն
աճածին՝ քանզի առ ի քէն ծագեաց
Ա՛ստուածային մայր անձառն լուսոյ նոր
բերիսաեա՛ վէմ անձառնոց մերոց.
միածին որդի՛ն Ա՛ստուածային. առնա մի՛շտ բա
ընդ քեզ մայր ա՛ծ. անձառելի փառաւք
Ա՛ստուածային խորհրդոյդ բարձրացոյց
կի՛ծնա. այսօր երկնաւո՛ր ղօրք լքեր
ի փախստական մեր քո՛ւ կուսի՛ն. Տայցէ
յարուցեալ Տամբարձաւ առ Տայր ի յեր
Ա՛ր մահուամբ քոյ հեղո՛ւցեր լըմպել և
ծագումն լուսոյդ և մեզ ողորմեաց.
մին խորհրդ կուսի՛ն. Տայցմամբ

Ա՛նգ ՚ւ, տաւիտեաց՝ ըստ խաչին։

Վ Ա Ղ Ե Ր Ա Շ Ա Վ Ի Մ Ի

ՀԱՏԱՏԱՑ ՀԻՆԵՐԵՐ ԸՂ ԱՐ
ՆԵՐԻՂԵՑԻ · ԸՂԱՄ ԱՊՏԱՐԱՆ
Ի ԽԱՉԱՏԱՐԱՆ · ՈՐ ՀԱՐՏԱՐԵՑԵՐ ՈՂՈՐ
ՏԵԼ Ի ՔԱՀԱՏԱՐԱՆ ՀՂՇԱԿԱՑ ԼՄԱՐԴ
ԿԱՆ ՔԱՀԱՐԱՆ · ՈՒՐԱԽ ԱՐԱՄ ԶԱՆՁՐԱԺ
ՔՐ ԶԱՒԱՂԱՐԵԼ · Ի ՈՒՏԱՃԱՐԵԼ ՓԱՌԱՑ
ԱՐԴԱՐԵԼ ՔՆ · ԶՐ ԹԱՂԱՐԴԱՐԱՆ ՄԱՆԿՈՒՆՔ
ՈՒԺԱՑ ՍՈՒՐԲ ԶԱՌԱՑ ՔՐ ԶՄՂՈՐՈՒԼ ·
ՀԱՅՔ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ Ի ՈՒՏԱՃԱՐԵԼ ՓԱՌՑ
ԶՐԿԱՑԱԼ · ՈՒՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆ Ո՛ՐՀՆԵԼ
Ա՛ՐՈՆԴ ԹԱՓԱՌԴ Ը ՈՐ
ԱՂԱՂԱԿԱՑ Ը՛Ղ ԱՍԱ ԱՐՈՒՆՁԵԼ ՓԱՌԱՑ
Ի

դալստաեմբզդ զո զքս ։

ա Խոտանի զմեմ սրբուեե զմբ ընտրեցեր

և ընդ նոքին Թադեսոր եաձիք ։ բան

նշանակիս ։ բնակեալ ընդ նոքին համա

քրեան՝ երկրպագեցուք ասդային սբ

կաե ընդ խաչին ։ Եւ յայնմ և յայնեկ

Թուրգեամ զմ հերձանաս ժամանե

լսիմ ։ բան ։ Այիապք ժողովուրդք

ղեցեր ։ Երկնաւո՛ր փեսայն ալեա

Բանզի քի ե՛ հաբանացեալ սբ եկե

բա՛ զձր արմրեզ բնգնա յաբեհոեան

զո՛ ։ ամսոեա՛ն ։ Ընդ սրբ օրհնեցե

ասնեմք ուբախուեիք նոքանա խաչ

մբկբզտուեք սբ աւազանին ։ այսօ

նոո խաչի զո ։ ամսոբ ։ Եւ նորածնեբ

զեցեր ։ յոհաննէս Հաուբն պբսակեալ նբ

մբրոց ։ Այս դշնոյ ընդ աջմէ սբ եկե

ցուբցաբ խաչ զո սբ ։ աբ ։ Ծ հաբցբ

սաղմ ։ այսօհաուսզբեալ վայելեցուք

Եւ նորահրաշ նաւակատիան որ յերու

տակաց դասամբոբեալ ասնեին սն ։ սո

բհբոեք ։ տուք ։ Ամա և զբրբք հրե

ի՛ սմա՛ միաձայնեա՛լ սպա՛զելոք ը՛զբե՛զ ·
լու՛ր ձայնի՛ ասլա՛նաց մե՛ծոց ընկա՛լ
և ակե՛ցի՛ ը՛զմե՛զ ։ Ա՛ծոյն և լու՛սով բա՛զ
պայծա՛ռ քան զարեգա՛կեա՛ն լու՛սա՛ւո՛ր
բեզեր զբո՛ւ՛ռ զեկեղե՛ցի՛ · ի՛ սմա ։
Ա՛՛յսօր և հրշա՛կք ա՛ռաքեա՛նան ընդ
պայծառու՛ն քո՛ւռ եկեղե՛ցւոյ · ի՛ ։ ա
Ո՛ստաքարի սրբուե՛ փո՛ղոց քո՛ւռ · զո՛ր
ի՛ յերկնի՛ց լու՛սո՛ւ բերեր ա՛ծո՛ւցին ծա՛ղ
մանք · ի՛ սմա՛ ըզբե՛զ անդադա՛ր բարբ՛
բանեացո՛ւք ։ Ո՛ր ըզհատո՛ւց զրկեա փրկա
կանս ա՛ծո՛ւխտե՛ւ · ընդ՛ հրեշտա՛կա՛ւ խմբ
ոլն քո՛ւ նշանակեա՛լն քո՛ւռ վկայի՛ · նորին
աղա՛չա՛ նո՛ր խընա՛յեա՛ խնդ ։ Օ՛ հա՛ա
ա՛ցել ժո՛ղովո՛ւրդս ո՛ւռ երկրպագո՛ւ՛ե՛ դ
և զա՛պա՛հ ընեա՛ զ հերձո՛ւա՛ծո՛ղ
պահե՛ա՛ անհրաւո՛ւլ ի՛ խա՛ղաղութե՛ ։
Ա՛ղաչ քո՛ւռ ա՛՛ր զօրութե՛ց հա՛ա՛ծո՛ւ՛լ մ
լինդնեցո՛ւ ի՛ խորանի՛ քո՛ւռ · եկա՛՛ք ակ
ժողովո՛ւրդք երկրպագեացո՛ւք ։ Ա՛ր
պատա՛ւական ի՛ խորանի՛ քո՛ւռ հիմնեցեա՛
այսօր · եկ ։ Լամա՛ մատուցա՛ Ձիմարիա
պարծանդ և ղեննա՛ծին անդիւան · եկ · 517

Կանոն Երեսարեւ Աստուածածնի

Ա՛ր զանարատ բաղուկըդ քո՛ յ
խաչին տարածեցեր քո՛ սէր ծ
և նորոգեան յաղթութե՛ն մեզ. սո՛վա
ը՛զհինն մեր պա՛հեաւ. Ա՛ր զաշխար
հակեցոյց բազկատարած՝ քո՛ խաչի
քո՛ քրիստոս աւե՛ծ. գաւազանն զօրու
թե՛ն քո՛ մեզ. սուրբ Ա՛ր ը՛զմեռեալն
ի՛ ձաշակմանէ փա՛յտին յանցանաց. կե
նաց փայտերըն կենդանարծեցեր. սո՛
Ա՛յլ խաչն օգնակա՛ն հաւատացեալ
կանդնեցաւ ի՛ յերկրի յաղթող թշնա
մին. ելիցէ ժողովուրդք երկրպագես
ցուք. Ա՛յսաւիկ աւե՛ծ բարձրացաւ ի
խաչին և զմեռեալսն մեղօք փայտին
ձաշակմամբ. լսեմք նորոգեալ ի նոտա
նացոյց. Ա՛միսանդամ դա՛լոստեն ա՛ծ
ուրդն աբ խաչն երեւեր և՛ լուսաւո
րէ. վի նա՛ և յայս հաւատացեալս։
Ա՛յսօր պա՛տուական խաչի՛ն քո՛վ տա
րեցուցեր ը՛զ ժողովուրդս քո՛. ուր

Հայ

Ահա բացատ մեզ ձանձրոյն ճառոյն ի
ընդարձակ պահեաս զի խոտոր չասէցից
պատմութիւնք • այս
իմաստ կենաց որ փոխանակ մահացու
Այր և կին 76 Պարտ։ Ամէն
կոխ ու ի կեանսն յանխափանից • առ
րութիւն • և կուշտաց ընդարձակեսցես ի փիլ
Ռանգի յոյժ ամօթ հրոյր զօր
իւր ամրացեալ իվերայ ընդ խոհի • առա
որդին Ադամայ զանձրուկս բանդուկս
արարիչ ընդնա յանխտան Յոյժ
Ի ոչնչո օրհնեցիք Ուռատել բարձր
ազդ մարդկան սուրբ ոգի • այլ
բանալիս քո • ժողովել ընդհեռացել
մաւ ի խոտ քո քո ամրացուցեր ընդ
հարաւ • այլ • Ոչ համբարձար կա
ռաւերան ի միջոցին դիտեցիր ընդ
մահբեր պատուոյն • որ կանգնեցիր քոյ
յաք կենացըն փոյթուր ի ձաշակմանէ
ալիք հարցն մերոց • Ռանգի անմահ
պատուական զօրութիւնք և փայլ կենաց։

Ոչ ոք կարող է ինձ մերձենալ, եթե ոչ Հայրն, որ զիս առաքեաց, ձգեսցէ զնա. եւ ես յարուսցից զնա յաւուր յետնում։ Գրեալ է յամենայն մարգարէսն. Եւ ամենեքեան ուսուցեալ լիցին Աստուծոյ։ Ամենայն որ լուաւ յԱստուծոյ եւ ուսաւ, գայ առ իս։ Ոչ թէ զի զՀայրն ոք տեսանիցէ, բայց միայն որ է յԱստուծոյ, նա տեսցէ զՀայրն։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, որ հաւատայ յիս, ունի կեանս յաւիտենական։ Ես եմ հաց կենդանի, որ յերկնից իջի։ Եթէ ոք կերիցէ յհացէ յայմմէ, կեցցէ յաւիտեան։ Եւ հացն զոր ես տամ, մարմին իմ է, զոր ես տամ վասն կենդանութեան աշխարհի։ Ապա երկպառակեցան ընդ միմեանս հրեայքն՝ ասելով. Զիա՞րդ կարէ սա զմարմին իւր տալ մեզ ուտել։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիցէք զմարմին Որդւոյ մարդոյ, եւ արիւնն նորա ըմպիցէք, ոչ ունիցիք կեանս յանձինս ձեր։ Որ ուտէ զմարմին իմ եւ արիւն իմ ըմպէ, ունի կեանս յաւիտենական, եւ ես յարուսցից զնա յաւուր յետնում։ Զի մարմին իմ ճշմարիտ է կերակուր, եւ արիւն իմ ճշմարիտ է ըմպելի։ Որ ուտէ զմարմին իմ եւ արիւն իմ ըմպէ, ի մէնջ բնակեալ է, եւ ես ի նմա։ Որպէս առաքեաց զիս կեցուցանող Հայրն, եւ ես կենդանի եմ Հօրն, եւ որ ուտէ զիս, նա եւ նա կեցցէ ինձ։ Սա է հացն որ յերկնից իջեալ է, ոչ որպէս հարքն ուտեցին զմանանայն, եւ մեռան։ Որ ուտէ զհացս զայս, կեցցէ յաւիտեան։ Զայս ասաց ուսուցանելով ի ժողովարանի։

ասաւ պատեցաւ ըզմեզ յայտ խորհուրդ,
զի ի մեռանելն մերում ի փրկութիւն
կեանդանեցեալ ի փրկուիլ
օրհնեալ ես խաչիդ զոր կալար
զոհ ընծայ

Աղաչանք Աստուածածնին *

խաչիդ սիրոյ քոյ ամենայնի։
Ա՛յժմ. Ընդ առնդ ինձ զիա՛ր քո
խաչիդ։ փա՛ռք և երկ. յաւիտեան
ամէն մեզաց։ Ի՛ պատուոյ յո՛ւ փառք ի՛ր
սիրելի՛ քո՛ խա՛չ։ Ընդ՛ ընծանեցա՛ք
սիրելի՛ քո՛ խա՛չ։ ա՛ռ
փառք աբ խաչիդ ակնարկեալ։ աբ
իւրով շնորհեաց պարգեւս այնպարկեալ։
մերոյ վարդն զի երկին բաբեռնն խաչին
այդ հաստատեալ երկրպագեմ քեզ տէր
աբ զայրաբեղ քո փառաբանեմք։ եկ
ղեղեալ մեր ի քո ձայնեցաք։ և
ես երկիր պատարագեմք։ և
յոյսի ոմ բ ես երկիր պատարագեմք։ և
յոյսի փառք ի պատիւ յաւիտեան։
տաս աբ խաչին։ և մեր ակնարկեալ
Ա՛յսօր և մեք տօնակատարք զնաւակ

նշան արտանական խաչին. բայց նիշ
Ա՛յսօր ըն ամպոս լուսաւորս երկնեալ
դրեաց յորդեփրատե շրջ՝ նորհա-
հոգւոյն կարողութ՛ն և ի՛ զմեզ վերա
եալ ի՛ յերկիրն պայծառացոյ զսրբոց-
հաւատով որ ընդ հօր և՛ սուրբ հոգւոյն. երև
պէտս փոյտակերտին. սրբ քառասնիւրն
պէտն անձանց մերոց. Խանն անեղ
խաչ. ըստ որում ասէ Պաւղոս. Ես
մարմնոյ իմոյ բարձրացայր սրբ ծ. և
խաչ հեղեր զ՛ապատանին սրբ զմրու-
նըդ. սա. Ա՛ր զ՛գբ միւսանգամ զ՛դ
գաղտաստղ նըշանաւ խաչի քր ցուցեր
ըն. սա. Ա՛ստուածանեղն ադամայ
ի՛ կենաց ծառոյն ի՛ դրախտ՛ն. խաչմամբ
պատրանաց փոյտին ծառոյն գիտու-
թեան. օձաչամբ պատրանաց ձաշա
կեալ ի՛ պտղոյն. և եղեւ վայրաբնակիլ
մայրաքաղաքն եչմ. Ա՛րեւելք իդրախ
տին ընծայեցին ըզ փոյտ խաչի՛ն. և
եկեալ կատարեր ի՛ տեղւոջ կառա
փոյտն. բարձրանալը ի՛ դիտակ՛ն տարեր
զ՛ն փոյտակերտըն. սրբ քառասնիւրն
պէտն անձանց մերոց. Խանն անեղ
հանգոյ որ ընդ հօր և՛ հոգւոյն. երև
եալ ի՛ յերկիրն պայծառացոյ զսրբոց-
հոգւոյն կարողութ՛ն և ի՛ զմեզ վերա
դրեաց յորդեփրատե շրջ՝ նորհա-
Ա՛յսօր ընդ ամպոս լուսաւորս երկնեալ
նշան արտանական խաչին. բայց նիշ

ղեվոնդ տեսանէին ա՛յօր. ուր եղ
լոյսն սղոմոնէ։ Այ՛ բազում ժո-
ղովուրդք ի՛ Յերիւնից երեւեալ նշանն յաղթութե-
ա՛յօր. հետանոտաց ծանեաց-
եր ի՛ նա՛ ղեվոնդ զայր ա՛յր
երեւելի տեսիլ ահաւոր ժողովին.
քան՝ նայէր երդիւ զայր օրհ.
Այ՛ յերիւնից երեւեալ նշանն յաղթութե-
ա՛յօր ի՛ նա՛ գողգոթայ ցոլացեալ
ղովուրդք. միաբանութե՛ն զայր օրհ.
Այ՛ յաղթեալ նշանն նա՛ խա-
չին ի՛ յերկինից երեւեալ եկայք նայ ժո-
Այ՛ զայր օրհնեցէք բարձր արարչէ ըզ
ընկալեալք ի՛ յանձէ նըմա մեր. ըզնշոյ
րչն թշնամանքն. կինիք հաստատեալ
չական. զի յաղթեցաք նովաւ անօ
Այ՛ն ցուցաւ մեզ նա՛ խաչըն փրկ
տեսանէր ի՛ յերրորդ ժամու. նըշանն
զանակակոյտ ճառագայթիւք միաբան
փայլեաց ճառագայթն նա՛ խաչին. ապր
նըշանն պատուիրեաց. ըզնըշանս քո՛ սար
քաղաքըն պատուիրեաց ընդ՝ուցեալք ի՛
փա՛ղմանէ տեսողացն ընդ՝ուցեալք ի՛

Ա՜ա՛ւ զի՛ւ ամենայն զօրութեանց երկնից շարժեսցին, եւ
ամենայն զօրութիւնք երկնից՝ եւ ամենայն զօրութիւնք
երկրի՝ որ ի մէջ նոցա՝ ի վերայ ամենայն երկրի՝ եւ
ամենայն ազգք երկրի՝ որ ի վերայ երկրի՝ եւ ամենայն
ազգք երկրի՝ որ ի վերայ երկրի՝ եւ ամենայն ազգք
երկրի՝ որ ի վերայ երկրի՝ եւ ամենայն ազգք երկրի՝
որ ի վերայ երկրի՝ եւ ամենայն ազգք երկրի՝ որ ի վերայ
երկրի՝ եւ ամենայն ազգք երկրի՝ որ ի վերայ երկրի՝
եւ ամենայն ազգք երկրի՝ որ ի վերայ

աչքն կ՚ենամարտ՝ որ էզև ըմբ՚՚զ
փրկիտ-ի՛ն . սրվա՛ւ անձ՚՚նե՛ն
քեան ընչ՚՚քին բա՛՚՚ ընթանեմք :
Ա՛ր ի՛ն՚՚ծրե՛ լոտա՛ց լա՛յս ձառագայ՚՚
թեա՛՚՚ն ի յերկի՛ն . և գա՛՚՚ատա՛ն
զօրուե՛ հա՛՚՚ատացելոց . սրվա՛ւ ա՛ :
Ա՛ր լուսափա՛յլ ծագմամբ հրաշափա՛՚՚
ռա՛պես ըմբռ՛՚՚զ ցո՛ւցաւ . ի յօդնուի
ընդդե՛մ Թշնամւո՛յն . սրվա՛ւ :
Ա՛ր յաթո՛ւս 355 Ա՛ր հանգ՛՚՚ւ Ա՛՚՚ զօր՛՚՚ :
Ա՛ՀՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ :

Ա՛ՀՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ :

Ա՛ՀՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ :

Ա՛ղ ես, որ պատկերին աստ նաբ աստուածութեան
զայրութեան մարդկան նաբ նշանն. աղաչէ
զքեզ հրաշալիք, կարգաւորեա առնելով
զայրութեան մարդկան նաբ նշանն. աղաչէ
ամենայնիւ նաբ նշանաւոր. աղաչէ
զմարդկան յանցանքն վճարեալ կենդանի
նոց խաչակից անձնեալ պատարագեցեր
ի՛ր խաղաղութեան. քանզի զիրաւացեալ
սուրբ սարսեալ հալածեցաւ աշխարհս
իմ՛ բերեր. ասէ Տէրն Յիշեցանեմ խաչի քո
լարեցիր ձեռս եւ ենթադրեալ
ի՛մ՛ բերեր. ասէ Տէրն Յիշեցանեմ խաչի քո
ամենայնի ջնջեալ անհատանելին. աղաչ
Սրբոյ հոգի՛ աճապանեալ քարեխոս
ասէ ընկալ զի՛ր զմահապարտութեան մեր.
ամենայնի ջնջեալ անհատանելին. աղաչ
Սրբոյ հոգի՛ աճապանեալ քարեխոս
զայրութեան մարդկան նաբ նշանն. աղաչէ

Ո՛վ որ ըստ պատկերի քոմ ըստեղ-
ծաք մարդ. եւ առաւել
քան զամենայն արարածս զքեզ
պատուեցեր. եւ ոչ ինչ
պակասեցուցեր ի նմանէ. զի
ամենայն ինչ ի քէն ունի
զգեստ եւ կերակուր. եւ
ամենայն պիտոյից զքեզ
կարեաց. եւ ոչ ինչ ի քէն
պահանջէ. զի ամենայն
ինչ ի քէն ունի. զի ամենայն
ինչ ի քէն ունի. զի ամենայն
ինչ ի քէն ունի

Տէր Աստուած մեր, որ ինքնակամ
արարեր զմեզ ի հողոյ, եւ ի քո պատկերի
եւ նմանութեան ստեղծեր զմարդն, եւ
դրախտիդ զարդարեցեր զնա, եւ ի
բանականութեան կարգեցեր զնա, եւ
ի քո ծառայութիւն կերակրել, եւ
ի քեզ ճանաչել զարարիչ իւր, եւ
զամենայն արարածոց զիշխանութիւն
տուեր նմա, եւ ի պատուական
դրախտէդ զնա ոչ արտաքսեցեր,
մինչեւ զքո պատուիրանդ
զանց արարին, եւ ի քեզ
զանհնազանդութիւն գործեցին,
եւ ի քո ստեղծուածոց
զանաստուածութիւն
խորհեցան, եւ
զքեզ զարարիչ
իւրեանց
ոչ
ճանաչեցին, եւ
զանհնազանդութեան
պատուիրանդ
զանց արարին,
եւ ի քեզ
զանհնազանդութիւն
գործեցին, եւ

ցաւ, ողբ ի միջի սիրտս սատակեալ դաղանդ
յայսմ ամենայնի ի Քրիստոսէ ամենասաստիկ երեւեցեալ
բռնեցեալ նշանաւորին իմ տեսլեամբ Քրիստոսի
ընդ այնպիսի ոճրագործի ընդ Յուդայի
ի մէջ անասնաբար գազանաբար սրտիւ
եւ հոգւով ամենայն կերպարանօք
խոնարհեալ ընդ նմա ի մէջ
նմանապէս ի հատ անձն
եղեալ ընդ նմա

Պատկեր Յուդայի դաւաճանի*

սա մեծ ի դէմ նոյն երկայնն առաքեալ
ի հայեցեալ ի քո զեր չնորհեցեալ եղ
սուրբ վերակացուդ ի ժողովուրդդ
զարհուրելն սուն, մարգարէիդ մերձեցեալ
ոչ պատուհասեալ քաշելով զմեզմէ ոչ
քառանկիւն սեղանոյն խաչին, այժմ
օրինակ ձեզ պատուիրեալ, իւր նզիկ լուր
Տէր ամենայնի ընդ նմա ի մէջ

Ա՛ստուածոյ հորդեցեր մեղ անազան մը
կրօտուե. յարդանդ մօ՛ր հոգւոյն
փեսային. ո՛ւրախ լե՛ս մա՛ր ամո՛ւլ
դերձ փառաւք և եղ ըստուածերկնաւոր
արիւնալ վայելչանդ. զարդարեաց Տէն
Օ՛ծարձակելոյ Տարան անարատ ըսքօղ
պատուական հո՛ղմանէ մեր և ցոյս
ղեցիկ ո՛ւբ. ո՛ւրախ լե՛ս մա՛ր վէմ
լուսեղէն խորան երկնաշնորհ եկե
ընդ հանուռսուկ քո ի յերկիր. ՚ՄՄՒ
Ա՛յսօր ցընծա՛ն դրախ հրեշտակաց դ
Ա՛ստուածոյ հորդեցեր մեղ անազան մը
կրօտուե. յարդանդ մօ՛ր հոգւոյն
փեսային. ո՛ւրախ լե՛ս մա՛ր ամո՛ւլ
դերձ փառաւք և եղ ըստուածերկնաւոր
արիւնալ վայելչանդ. զարդարեաց Տէն
Օ՛ծարձակելոյ Տարան անարատ ըսքօղ
պատուական հո՛ղմանէ մեր և ցոյս
ղեցիկ ո՛ւբ. ո՛ւրախ լե՛ս մա՛ր վէմ
լուսեղէն խորան երկնաշնորհ եկե
ընդ հանուռսուկ քո ի յերկիր. ՚ՄՄՒ
Ա՛յսօր ցընծա՛ն դրախ հրեշտակաց դ

ՅԱՆԱ Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԱՅ ՄԱՐԻԱՄ ԱԾԱՂԿԱՊԱՏԻ

Յանա ի սուրբ աստուածածնայ Մարիամ ածաղկապատի

խոհեմութեան մտածութիւն. ըստ իրիկականըդ
դիտուք փայտին մահու. որում նոյ
մեծ հա՛ւ ըզքեզ ի մերոց։ Այլոյ ընդ
ընտիր ուսումն յիմարութիւն. ծրագրեալ ի՛ր տալ
վերս խաչին պատարագել հեղեղք զա՛ր
վասն յանցանացդ նոա խաւստեզ[ին] ի
Այլոյ զեռար դառն աստուծոյ.
փրկիչ յանձնային փո՛ս ըզձեռ թեանէ։
խաղաղացո՛ մի՛ այլ ըստ բարեգործ թ. Ո՛վ
թըշնամանայն։ Այ՛ժմ ըզկեանըդ մեր
տուէ. վա՛ն նոքա զեղծուածիքն ո՛ր
ցեր մեզ յաղթանակ ընդ դի՛մ մահուն
թիլ ա՛՛ղբ մտրդկան։ Այ՛ր շնորհէ
փրկասէր. քա՛՛ ըզձեր զդատապարտու
Այ՛ր նըշանաւ ամենայնիվ խաչի՛՛ քոյ
ամէն կենդի՛՛։ որ ձև։
ղմէ ըզդեւանըն սեւամբ անկոպ ը ըմբան
ջալքն կարմիր. առաջնորդելով ժո
ուական իւ՛ձեւ խաչին. Հերձանաելով
ըզծովքն կարմիր. ծովացնորդելով ժո
ջալքն ա՛ռ ի՛ մէջ խաչին. Ընդ ձեռամբ
ձեռն ա՛ռ ի՛ մէջ խաչին պատ
ղանի ի՛ձեւ խաչին. Հերձանաելով
ջալքն կարմիր. ծովացնորդելով ժո
ղմէ ըզդեւանըն սեւամբ անկոպ ը ըմբան
ամէն կենդի՛՛։ որ ձև։
Այ՛ր նըշանաւ ամենայնիվ խաչի՛՛ քոյ
քրիստոս. քա՛՛ ըզձեր զդատապարտու
թիլ ա՛՛ղբ մտրդկան։ Այ՛ր շնորհէ
ցեր մեզ յաղթանակ ընդ դի՛մ մահուն
տուէ. վա՛ն նոքա զեղծուածիքն ո՛ր
թըշնամանայն։ Այ՛ժմ ըզկեանըդ մեր
խաղաղացո՛ մի՛ այլ ըստ բարեգործ թ. Ո՛վ
փրկիչ յանձնային փո՛ս ըզձեռ թեանէ։
Այ՛ոյ զեռար դառն աստուծոյ.
վերս խաչին պատարագել հեղեղք զա՛ր
վասն յանցանացդ նոա խաւստեզ[ին] ի
բիւրեղ ի՛ւիլիսի՛ն. ծրագրեալ ի՛ր տալ
ի՛ Այլոյ ընդ
դեսուք փայտին մահու. որում նոյ
խոհեմութեան մտածութիւն. ըստ իրիկականըդ

քանզի ոչ ոք ի մարդկանէ գիտէ զգործս մարդոյ
եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ ի նմա է. նոյնպէս
եւ զգործս աստուծոյ ոչ ոք գիտէ եթէ ոչ հոգի
աստուծոյ. մեք ոչ հոգի աշխարհի առաք
այլ հոգի որ յաստուծոյ է. զի գիտասցուք
զպարգեւսն զոր աստուած շնորհեաց մեզ.
զոր եւ խօսիմք ոչ ի բանս որ ուսուցանի
ի մարդկային իմաստութենէ. այլ ի բանս
որ ուսուցանի ի հոգւոյն սրբոյ. հոգեւորս
հոգեւորաց համեմատեալ. հոգի բնական
մարդ ոչ ընդունի զհոգւոյն աստուծոյ. զի
յիմարութիւն է նմա. եւ ոչ կարէ իմանալ
զի հոգեւորապէս քննի. հոգեւոր ամենայն
քննէ զամենայն. եւ ինքն յոչ ոքէ քննի.
զի ո՞վ ծանեաւ զմտս տեառն. կամ ո՞վ
խորհրդական եղեւ նմա. մեք ունիմք
զմտս քրիստոսի. եւ ոչ ինքեանք միայն
այլ եւ ամենայն որ հաւատան ի նա.
եղբարք ես ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ
իբրեւ ընդ հոգեւորս. այլ իբրեւ ընդ
մարմնաւորս. իբրեւ ընդ մանկունս ի
քրիստոս. կաթամբ զձեզ ջրեցի. եւ ոչ
կերակրով. զի ոչ կարէիք. այլ եւ ոչ
այժմ կարէք. զի դեռ մարմնաւորք էք.
զի մինչդեռ նախանձ եւ հակառակութիւն
ի մէջ ձեր է. ոչ մարմնաւորք էք. եւ ոչ
ըստ մարդկան վարիք. զի մինչ ոմն ասէ
եթէ ես եմ պաւղոսի. եւ այլ ոմն եթէ ես
եմ ապողոսի. ոչ մարդիկ էք. զի ո՞ է
պաւղոս. եւ ո՞ է ապողոս. այլ սպասաւորք
որով հաւատացէք. եւ որպէս տէրն
շնորհեաց իւրաքանչիւր. ես տունկ
տնկեցի. ապողոս ջրեաց. այլ աստուած
աճեցոյց. ուստի ոչ է տնկողն ինչ. եւ ոչ
ջրողն. այլ աստուած որ աճեցոյց. եւ
տնկողն եւ ջրողն մի են. եւ իւրաքանչիւր
զվարձս իւր առնուցուն. ըստ իւրում
վաստակոյ. զի աստուծոյ գործակիցք
եմք. դուք արտ աստուծոյ էք. եւ
շինուած աստուծոյ. ըստ շնորհացն
աստուծոյ որ տուաւ ինձ. որպէս
իմաստուն ճարտարապետ հիմն եդի.
եւ ուրիշ շինէ ի վերայ. այլ իւրաքանչիւր
զիարդ շինէ ի վերայ. զի հիմն ոչ ոք
կարէ եդանել այլ զոր եդաւ. որ է
յիսուս քրիստոս. եթէ ոք շինէ ի վերայ
հիմանդ զոսկի. կամ զարծաթ. կամ
զպատուական քարինս. կամ զփայտս.
կամ զխոտ. կամ զեղէգն. գործ իւրաքանչիւր
յայտնի լիցի. զի օրն տեառն ցուցանէ
զնա. զի հրով յայտնեսցի. եւ հուր
փորձեսցէ զգործ իւրաքանչիւր. զոր
ինչ գործ ոք շինեցէ ի վերայ. եւ մնասցէ
նմա. վարձս առցէ. եթէ գործ ոք
այրեսցի. կորուսցէ. եւ ինքն կեցցէ.
այլ իբրեւ ընդ հրով. զի տաճար
աստուծոյ էք. եւ հոգի աստուծոյ բնակի
ի ձեզ. եթէ ոք ապականէ զտաճար
աստուծոյ. զնա ապականեսցէ աստուած.
զի տաճար աստուծոյ սուրբ է. որ էք
դուք. մի ոք զանձինս խաբեսցէ. եթէ
ոք իմանայ ինքն ի ձեզ թէ իմաստուն է
յաշխարհիս. յիմար եղիցի. զի
իմաստութիւն աշխարհիս յայս
յիմարութիւն է առաջի աստուծոյ. զի
գրեալ է. որ բռնէ զիմաստունս ի
խորհրդոցն իւրեանց. եւլոյծ ընդ կամ
ասէ տեառն զխորհուրդս իմաստնոցն
եթէ ունայնք են. ուստի ոչ ոք
պարծեսցի ի մարդկանէ. զի ամենայն
ինչ ձեր է. կամ պաւղոս. կամ ապողոս.
կամ կեփաս. կամ աշխարհ. կամ կեանք.
կամ մահ. կամ ներկայքս. կամ ապագայքս.
ամենայն ինչ ձեր է. եւ դուք քրիստոսի.
եւ քրիստոս աստուծոյ. այսպէս մեզ
համարեսցի մարդ իբրեւ ծառայ
քրիստոսի. եւ տնտես խորհրդոցն
աստուծոյ. ոչ այլ ինչ ինդրի ի տնտեսաց
եթէ հաւատարիմ գտցի. ես ոչ ինչ
ինդրեմ ինձ. զի ոչ ինչ գիտեմ ինձ.
այլ ոչ ինձանով արդարացայ. զի
տէրն է որ դատէ զիս. ուստի մի
յառաջագոյն ինչ դատիցէք. մինչեւ
եկեսցէ տէրն. որ եւ լուսաւորեսցէ
զգաղտնիս խաւարի. եւ յայտնեսցէ
զխորհուրդս սրտից. եւ ապա գովեստ
եղիցի իւրաքանչիւր յաստուծոյ. զայս
ամենայն եղբարք ես ի ձեզ եւ ի
մեզ ձեւացուցի. զի ի մեզ ուսիցէք
զոչ ի վեր քան զգրեալսն խոհեմանալ.
զի մի ոք ի միոյ ընդդէմ միոյ
պարծեսցի. զի ո՞վ քեզ զատուցանէ.
եւ զի՞նչ ունիս զոր ոչ առեր. եթէ
առեր ընդէ՞ր պարծիս իբրեւ ոչ
առեր. ահա դուք յագեալ էք. ահա
դուք մեծացեալ էք. առանց մեր
թագաւորեցէք. եւ երանի թէ
թագաւորեցէք. զի եւ մեք ընդ ձեզ
թագաւորեսցուք. զի ես կարծեմ եթէ
զմեզ առաքեալսս վերջինս ցուցանէ
աստուած. իբրեւ զմահու դատապարտեալս.
զի տեսիլ եղեմք աշխարհի. եւ
հրեշտակաց. եւ մարդկան. մեք
յիմարք վասն քրիստոսի. եւ դուք
իմաստունք ի քրիստոս. մեք տկարք.
եւ դուք զօրաւորք. դուք պատուականք.
եւ մեք անարգեալք. մինչեւ ցայսմ
ժամու եւ քաղցեալ եւ ծարաւի եւ
մերկացեալ. եւ ապտակեալ. եւ
անհանգիստ. եւ աշխատեալ. եւ
հանդերձ ձեռամբ մերով. եւ
հայհոյեալ օրհնեմք. եւ հալածեալ
համբերեմք. եւ պարսաւեալ
աղաչեմք. իբրեւ զաղտ աշխարհի
եղեալ. եւ ամենայնի մինչեւ ցայսմ
ժամ. ոչ ամաչեցուցանեմ զձեզ
գրելով զայս. այլ իբրեւ զորդիս իմ
սիրելիս զուսուցանեմ. զի եթէ
տասն հազար ուսուցիչս ունիցիք ի
քրիստոս. այլ ոչ բազում հարս. զի
ես զձեզ ի քրիստոս յիսուս
աւետարանաւ ծնայ. ուստի
աղաչեմ զձեզ. զի նմանողք իմ
լերուք. որպէս եւ ես քրիստոսի.
վասն այսորիկ առաքեցի առ ձեզ
զտիմոթէոս. որ է ինձ որդի
սիրելի. եւ հաւատարիմ ի տէր. որ
յիշեցուցանիցէ զձեզ զճանապարհս
իմ որ են ի քրիստոս. որպէս
ամենայն տեղեաց ուսուցանեմ ի
ամենայն եկեղեցիս. իբրեւ ոչ
եկեսցեմ առ ձեզ. ոմանք
ամբարտաւանացան. իբրեւ ոչ
եկեսցեմ առ ձեզ. այլ հասանիցեմ
շուտ. եւ գիտասցեմ ոչ զբանս
ամբարտաւանացելոցն. այլ զզօրութիւն.
զի ոչ ի բանի է արքայութիւն
աստուծոյ. այլ ի զօրութեան. զի
զիարդ կամիք. ընդ գաւազանաւ եկից
առ ձեզ. եւ կամ ընդ սիրով եւ ընդ
հոգւոյ հեզութեան. զի լսի ամենայն
ոք եթէ պոռնկութիւն է ի ձեզ. եւ
պոռնկութիւն այնպիսի որ ոչ իցէ
յազգս հեթանոսաց. զի մարդ ոմն
կին հաւր իւրոյ ունի. եւ դուք
ամբարտաւանացեալ էք. եւ ոչ
սգացեալ. զի վերացուսցէ ի միջոյ
ձերմէ զգործեալն զայն. զի ես
մարմնով հեռի եղեալ. եւ հոգւով
ընդ ձեզ եղեալ. իբրեւ ընդ ներկայ
ես դատեցի զայնպիսի որ այսպէս
գործեաց. ի սուրբ ժողովոյ ընդ
հոգւոյ իմում. եւ զօրութեամբ
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի.
զայնպիսի մատնել սատանայի ի
կորուստ մարմնոյ. զի հոգին
կեցցէ ի տէր յիսուս քրիստոս.

պարիսպ ամրուձ հաւատացելոյ քոյ
դաւոր յանխտանելոյ. Ահաւադիկ
նըշան յաղթուձեալ ընդդէմ աներեւոյթ
թըշնամանացն։ Ասա փակելոյ դրախ-
տին բացող և առաջնորդ աւազակին
որ զբացեալն առաքեա՛ց
նեղին հրամանաւ։ Ահա ցընծան
բաւարնայիւքս ամ լ՛ամբառնամք քո
դաւառեան. և յաւէժ ըզառաքեա՛ց
նա՛ն դուք ա՛նմարմնոցն ասա էին։

ԱՆՈՆ ԱՌԱՔԵԱՑ ՀԱՅՈՑ։

Ո՛ր ծադեցեր մեզ լոյս մեծ ըզ
նըշան յաղթուձեալ խաչի՛ քո ցա
դաւոր յանխտանելոյ. Ահաւադիկ
պարիսպ ամրուձ հաւատացելոյ քոյ

Ո՞վ Հեռանդանդիր անարատ Ծընողդ՝
Ծանօթ սիրելոց Թուենից. Աղաչէ
Աստուածացեալդ զիմաստասիրեալն ի լոա-
Էլեան բանակին ու զօձըն պրկելնդէ.
Խաչէն. Ձեռացուցաներ մովսէս խոտոր
Նորատակ օրինակեալ քաւութիւնն ընդ
Նոյ անկեալ զօրացն. ու Յողաբարձ
Ժողովրդեան զի ի բնակութիւն երկ
Յուխտ նահապետն Հրոյն. Հայեր ի զ
Ե՛ զբռնատուրն ծածկեցեր խորհրդն
Զոյց ծո՛վ վուն սակաւ բաժանեցեր.
Ընկալարան. Աղաւ Ա՛ր զանդուանդըս մ
Ելանգ ծովու ընդիմակաց արեւմտ. ե՛ ջրով.
Երանգօք ներկեալ արեւմտ. ե՛ ջրով.
Դեռ խոլորձս մեղր ծծելոյն. վայելուչ
Ի՛ շնորհացդ խմանալի լո՛ւսոյն. ե՛ ջ
Պանեա՛ զ ամեղ ընդ հովանեաւ խոյ
Մուծին. Աղաչեմք զ՛ քե՛զ տէր պահ
Աշխարհակ հզ՛ զօր յերեսաց թշնա

վասն ոտից իշոյ ընդ ձեռն բարեբանութիւն աշխ
յուցեր գերեվարելոյ ասէին գոտեպնդեցեալ։
րեալին ընդերկայն գոյ յաղթող հոտածէր գ
Ալիսատոս ասէին ոչ առաւել քան զայս
նորշանալն սուրհանակաց։ ժողո
շուք յուսացաւ առնել գոտեպնդութիւն հրա
ցի լամբերտ։ այնքան հանդարտացեալ հրա
փոխանակ ընտրելոյն։ ի յարեւելից
արեգակնահարելոյ փայլմանբն ընթա
ձեալ կենդանասոյ սուրբ խաչ ամէն էին
գեալ ուրախանալ։ Քան զեղն ընդշուրջ
բանելով ըզգբխասոյս աստուածընկալ
որ յերկնաւորէն։ ժողովուրդք բարե
մերոյ փառաւք։ ընծայաւորեալ
դամ ամէն ի ձեռն աստուածոյ
Ալիսոյ երկնաւոր ամենակ
Թէ մօր քո եւ հիւրեալ։ ասէ
Նեղութեան ընդունելոյ քոյ
հօր դատել ընդընծայիլ ն
ներեա յանցանացդ մերոց
Նորշանալն սուրհանակաց։ ժողո
շուք յուսացաւ առնել գոտեպնդութիւն հրա
ցի լամբերտ։ այնքան հանդարտացեալ հրա
փոխանակ ընտրելոյն։ ի յարեւելից
արեգակնահարելոյ փայլմանբն ընթա
ձեալ կենդանասոյ սուրբ խաչ ամէն էին
գեալ ուրախանալ։ Քան զեղն ընդշուրջ
բանելով ըզգբխասոյս աստուածընկալ
որ յերկնաւորէն։ ժողովուրդք բարե
մերոյ փառաւք։ ընծայաւորեալ
դամ ամէն ի ձեռն աստուածոյ
Ալիսոյ երկնաւոր ամենակ
Թէ մօր քո եւ հիւրեալ։ ասէ
Նեղութեան ընդունելոյ քոյ
հօր դատել ընդընծայիլ ն
ներեա յանցանացդ մերոց

Բանդի պայծառ ե՛ւ փրկական խո՛չ
քո՛ւր. զարդարեա՛ի ի լուսոյ լերին
Նեղ ցոլացեա՛լ երեխեր յերուսաղէմ.
վանորայր։ Եւ բացաձայնէ փա՛ռ
մանք արեգականացեալ յաղթեր ձայ
ռա՛ջիկից. և ի՛ր յա՛ւիտեան բընա՛կիչ
և ե՛կիք հծռուեա՛լք ի քաւարանն ի
մանեան. վասն։ Ո՛ւր օրհնեցէ՛ք
հո՛ւ բարձր սրաբե՛ք ըղնա յա՛ւետ.
Ո՛ր զսխուա՛ր խորհո՛ւրդ միւսանգա՛մ
գոլաստեան իւրոյ քո՛ւ. տըպաւորեա՛ց
այսօր փոյթմամբ նը խաչին սրով եր
կիրս պանծացա՛ւ. Ե՛ւ։ Ո՛ր սխուա՛ր
ձևով ցո՛ւցին ըզնծ՛ցեեէմ. և զարհու
րեա՛լ դատելին դասք սանդրմեան ե
Ո՛վ յայսո՛ր նըշան յաղթո՛ղ երեւեալ ի
յերկրի պայծառացո՛ւց ըզ տիեզերս.
զե՛ն յաղթուե՛ւ ետո՛ւր ըզնաչ քո՛ւր
ոսկրեցուդ ընե՛լ ըզմեզ ի պատրանաց
Թըշնամին։ Փա՛ռք կենաց կանգնել
նմ՛ջ տիեզերից՝ յոյս և՛ ապաւէն ազգի
մարդ

Տղքըն բմ՛ցեղչն սրօքեկի՛ւք. ա՛յօր
ծա՛ոչն կե՛նաց. քրօքեակա՛յ՛ն
շի՛ն դրա՛խայի՛ն ը՛զ Ճանապա՛րհ
Վա՛ռնակեա՛ւ պահչին յանեղ՛ա՛
զաոեաց ը՛զ մե՛զ ի՛ պատառս։
Լա՛ւ լաւ՛ն ի՛ մեղսասի՛ր բանաւոն. որ ա՛՛
արարած՛ա՛ մա՛. ամա՛՛ սպասէին արդե
փայտին. ապ։ Այ՛սօր լուսաւորեցան
վե՛՛ր ը՛ղ հեռացա՛ւ՛սրն կենսաբեր
որ փրկաւորեա՛ղ ե՛ն ընդ հո՛ր. ժողո
Յամա բարձրացար բարձո՛ղդ անլծից
ապրեցու՛ցանե՛՛ր ը՛ղ մե՛զ ի՛ պա՛տառս։
սա՛՛ ելեցի մե՛զ պահապան յաղթո՛ղ.
Ամո՛ր ի՛՛ երկրպադե՛ն արարած՛ք
Ա՛յնչ՛ փ քե՛ երկրպադե՛ն արարած՛ք
յանցանա՛՛ց մերոց՝ ապրե։
Է՛լուծե՛՛ ը՛զկնիքդ դատաստարուե՛
որ տա՛րածեցեր ը՛զձեռն՛ա՛ փ ինա՛՛.
րու՛ք խաչդ փ պահե՛՛ ը՛զմե՛զ քո՛ ա՛՛ծ
վերանդից մերոց. ապր։ Յաղթօղ փ
մարդկան. սա՛՛ պա՛՛հեացե՛ ը՛զմե՛զ յա՛՛ր

աստուր տէր մեռանի՞ս

Ի քեզ ապաւինեմք քա՛, որ գալոցդ ես
խաչիւ. ոչ ոք փրկեսցես զանձդ կամ
զհոգիս քո. զի ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք
երկրպագումք քեզ Ե՛ր և հոգւո՛յն
պահեա՛ զմեզ ամենայն ժամ ի մեղս
պատեցեալ թշնամի՛ն. Այ՛սու ոտն
ջեցո՛ զմեզ մեր. ոչ ոք դատապարտեսցի
Այ՛ն զոր ելանէ ի մեզ ի փրկութե՛ն. զքեզ
զանմահ մանկա՛ն ընդ ե՛կեղեցւոյ
Այ՛ն ճաշակ ծառո՛յն վերապերեալ կոչ
յոզջակէ՛ր փրկա՛նակ ի քո՛ սիրելի
այլ ի՛ վերա՛յ քո ղեկաւ դառն ջ
նարատ. ի՛ հաւատս ի՛ հօր և ի բա՛նալ
ընդ ղեկեղե՛ցի մեր. զքեզ Այ՛ծ անդր պո
ղնաեա՛ն. գաւանեա՛ զքեզ ա՛ծ ոչ
բանին տեղի՛ և ղե՛նարան. քանզի
քե՛ խոնա՛ ապրեցո՛ք իմա՛ծանօղ և յան
մարմին դա՛ղանիչն. ե՛ւ ի վերայ քո հե
ղեալ շնորհք աննախանձն արեան ըզկո
զածնի՛ն ջնջեցաց ընդ մեղս. զքեզ
Այ՛ն զի սիրէ զիս շնորհեցեր զեն ակե
ղեցոյ քում սեպ. ոչ ոք դատապարտեսցի
պա՛տեցեալ թշնամի՛ն. Այ՛սու ոտն
պա՛նեա՛ զմեզ ամենայն ժամ ի մեղս
երկրպագումք քեզ Ե՛ր և հոգւո՛յն
Ի քեզ ապաւինեմք քա՛, որ գալոցդ ես
խաչիւ. ոչ ոք փրկեսցես զանձդ կամ

Ը ր շանաձա ամէն նայողին խայչիս
ըզդ քոյ քա. պահպանեա զիեզ
մարդմարդ յաներեւոյթ թշնամանէն.
զի դու միայն ես թագաւոր փառաց
օրհնեալ յաւիտեան: Ա՛ր ի վէր առաք
առաքեցեր զանարատ բանզուկըս քո՛
ևՀղերը զարիւնդ ի փրկուէ ախերէ
րաց. զի դու միայն: Ա՛միսանգամ քո
գալստեանդն յերեսիկ նըշանիս.
արժանի արա ըզ ծառայս քո վերըս
ան ն նորոգմանն. զի դու:

Ա՛յլ քո եղիցի մեզ անպատճէն բոցա
նիկ փակմամբն խըրով. խորտակեաց
ըզթշնամին և եւյնդ ըզդատաստիկնիք.
անաւանեալ փայտին կենացդ ի փրկուէ
ախերացդ: Ա՛ր առեալ ցնծան եր
կինք և երկիրս ուրախանայ. ըզ յայտ
նիլ ձեր խայչին սեռականաձև քոնա
թիւնն որ զաշխարհըս լուսաւորեաց

Ա՛ր յայտնեաց այսօր զիւրիկական
ամենայն իշխանսն պայծառացան ։
Ա՛ր զարդարեաց այսօր զեկեղեցի
Հաւատացեալք . նորոգեալ զարդարեցան
Ընդ տեսիլն զայնքօղ նկարեցան արբանեակ
արեգականակերպ ձառադայթիւք ։

Յ

Ա՛ր ը՛զ լայն անձառելի ածութիւ
քո քրիստոս ։ ի վերայ խաչին ծագե
ցեր այսօր իլեառնէն վարդապետ ։ օրհ
նեալ ես որ աբգ՛ար հա՛րցեն ըմբռնց
Ա՛ր զահաւոր և զիւրանդամ քո գո
լգաթեա՛ն եղեւսաւն ։ ծանուցեր այ
սօր նոր շանա՛ խաչի քո ձառադայթիւ
լուս լերկրի ։ օրհ ։ Ա՛ր եսու՛ր նոր շան
երկիւղածաց և զէն ընդդէմ թըշ
նամին ։ պարհպանեա՛ սուրբ ը՛զհաւա
տացեալս անուա՛ն նորդ քո՛մ սրբոյն ։ օ

Ը

Ն՛զեր օրհնեցէք բարձր արարիչ ըզ
նա յաւիտեա՛ն ։ Ա՛ր զարդարեցան
այսօր ը՛զնոր շան խաչին երկնայինք լու
սով պայծառ քան զարեգակն ։ ը՛զոր

զօրհնեցուսցէ մինչ ի յարքունեան։
զայնընկալ նոր նշանս. մատուցանէր
շնորհողն, զյաղթականն ըզպատուականն
Ա՛ռ քեզ քոյ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ
այսօր յերկնից լուսաւորեցաւ։ Տո։
Ո՛վ քաջ բանաւոր դուռն ուղղափառ
անմահ հաւատոյ. զոր ինամ զեռնեալն անմահ
դրախտին. և քեզ տրեաւ մեղ փայտն
ոսկի երկնային մանանայիդն։ Տո։
ասպանակ կառոյ բանին և սափոր
և ծառ կենաց անմահական պըտղոյն
Վերջէդից դերապետդն էին աթոռ
արբեր ՚ուխտ՚ մեծացուցանեմք։
Ա՛ռ զերկրէդից դերապետդն էին աթոռ
և եղեր սրեւելք արեգականն արդար
րնթեան։ Տոգևոր երգով ըզգեցեալ
ըզլոյն առ ի հօրէ ճշմար մարմնով։
Այր լուսոյ մարիամ նբ կոյս։ որ
չին մերոյ։ ի սմա երկրպագեալով ըզ
կենարար խաչիւն։ զերկատեսի փըրկ
ըզոյն վարդապ։ ըզ։ Ա՛կսէք փրկեալք
նըշանն հրեշտակաց ի ջմամբ ի լեա՞
Ա՛ռ քեզ քոյ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ
շնորհողն, զյաղթականն ըզպատուականն
զայնընկալ նոր նշանս. մատուցանէր
զօրհնեցուսցէ մինչ ի յարքունեան։

Այ կամաւ քո՛ զ՚ս և թևաւք ամենաշնո՛ր
նը հոգւոյն. և դարձուք հրեշտակաց
թռուցեալ ելից՛ս երկ. իլեառն վար
գայ բնակիլ ինձ՝ Այ կայք ժողո
վուրդք երկրապագեցուք աճոյին
նը նուշանիս՝ Համբարձիք միաբան
ընդ ձեռս ձեր ի սբ՛ երեսն. և ընդեան
կեաց իսա մի՛շտ փառաւորեցուք։

Հրաշալիւս տեառն ի կաթողիկէ
եկեղեցւոջ տեսանի՝ գործարան մա
հու մահուամբ առնի գ՛ կենաց.
և մահացուցիչ նախատեղծին՝ մահ
ուամբ գ՛ ընդ հնոյն յարութեան.
Պարգև պերատոյն պարգևի ոյսոյ
հաւատացելոց. և մահացեն իկենաց
առնու իւր զօրս վերելեալ. և թռու
ցեալ վերագոյն բնակիլ ի տեղոյն
սրբուհ՝ Այ կայք ժողովուրդք ընդ
հոգեղինացն ապաստաւորեցուք. եր
կրապագեցուք աճոյին նը նուշանիս.
փառաւորեցուք զհրաշափառ պար

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍԿԻԶԲԱՆ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅ ԵՒ ՎԱՂՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՆԱՀԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՂԲՕՐ ՏԵՐՈՒՆԻ

ՀԱՏՈՐԱԿ Ա.

ՎԱՂՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՆԱՀԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՂԲՕՐ ՏԵՐՈՒՆԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅ ԵՒ ՎԱՂՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՆԱՀԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՂԲՕՐ ՏԵՐՈՒՆԻ

Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկինս եւ զերկիր, զանդունդս եւ զանդնդոց խորս, զծովս եւ զամենայն որ ի նոսա է, զլոյս եւ զխաւար, զարեգակն եւ զլուսին, զաստեղս եւ զհոսանս երկնից, զերկիր եւ զամենայն որ ի նմա է

Ա՛ր ե՛ւ ծ՛ր տ՛ր ե՛ւ ի՛ւ ե՛ւ ե՛ւ ե

ՃՃ ասացեալն ի դողգոթայ ի ձեռն
ՃՃ մեզ ի նմանէ զմեռանելն ընդ որ եմեռա
ՃՃ զանն ասէ ։ մեծ։ Եւ համբարձեալ
ՃՃ ըզձայնըն յուդայ յիւր խնդրելով իսոնէ
ՃՃ ըզ աենչալին ամպուն նա ը զևսաչն ։
ՃՃ Եւ հաւատ վ զուչերը եկայք երկրպա
ՃՃ զեցուք նա ։ մ ։ նըշանակս ։ Յաւր խնդրի պատասխանի փոյտ խաւ
ՃՃ ձին ասանդելն ի զողգոթայ ի ձեռն
ՃՃ Ճ ասէր դշխոյին ։

ցաւս յանդուսդս երկրի. աղ-
խոչքն. Ո՛վ յոյժ փառաց ներ կործան-
Ո՛ւմուգամ ինչ ամին ընդ յոյժ ներ
ծոյ կործանեցաւս անհնազանդին. աղ-
հան յոյժանալ. զոր առաջ ոչ ոյժն ալը
Ո՛ չըխ ոչ հնոյ և փոյթ հնազանդ մարդ
գիրս ի խաչ. և բարձեր առաջ զյան
Ո՛ նարձրեալ թագաւոր որ վասն մեր
փըրկիչ պահպանող զանձինս մեր.
Ո՛ ըմբռնեալ ընչաքաղց. աղաչեմք առա-
տենից. որ հատուր մեզ պիղատոսի յաղթող
Ո՛ պատմեցաւք ի խաչ քո ոյրիչ յան-
հեղ խր. խակ մեք քեզ հաւատացեալք. եր-
Ո՛ նին մեռանիլ. Ո՛ողջաց սանդ ըզկործա-
կիսկան ոչ ըստ ինքնոյն հնազանդութի ոյժա
տուտոյն. Եկ. Ո՛ յոյժ ի ձեռըն փըր
շաչոտ խնդութիւք ի ձեռն երանելոյն
Ո՛ կեցոյն ի յերկիրն. վերստաբերեալ ան-
Ո՛ յոյժ ընդոյժ դողմամբ ըզ ծած
ցուք աշխոյին սուրբ նոր շանիւս
Ո՛ եկայք հաւատացեալք երկրպագեմ

Ո՛ր զաճախել ե զօրութիւնդ քո ծա-
նուցեր Տէդիդ ձեր շնորհաւ բաշ
խելով իշխանաբար ի զպարդեսիս քո
սեամնողաց մրգերկիցն խակեզաւ նե
բարեխօսե՛ սոյա խընայեա՛ ի՛մեզ
Ո՛ր մեքրեցեր բնակիսարան ածե՛ն ընդ
քո՛ սբ՛ ըզմորդարէան. և ազգերաբար
հեղեր յանձինս նոցա. զանձկան և
վերնայե՛ն և չնորհաց քոց բերխուն. ե
Ո՛ր յայտնեցեր ըզծածկե՛ խորհուրդ
քոյոց սբ՛ոյ առաքելոց. և անձառելեաց ազա
քո՛մ էակից բանիդ սատա՛ծոյ. ե
Ո՛ր առաքեցեր նախընթաց քո՛մ զա
նուցեր Տէդիդ ձեր շնորհաւ բաշ
խելով իշխանաբար ի զպարդեսիս քո
սեամնողաց մրգերկիցն խակեզաւ նե
բարեխօսե՛ սոյա խընայեա՛ ի՛մեզ
Ո՛ր մեքրեցեր բնակիսարան ածե՛ն ընդ
քո՛ սբ՛ ըզմորդարէան. և ազգերաբար
հեղեր յանձինս նոցա. զանձկան և
վերնայե՛ն և չնորհաց քոց բերխուն. ե
Ո՛ր յայտնեցեր ըզծածկե՛ խորհուրդ
քոյոց սբ՛ոյ առաքելոց. և անձառելեաց ազա
քո՛մ էակից բանիդ սատա՛ծոյ. ե
Ո՛ր առաքեցեր նախընթաց քո՛մ զա

լուի իբրև զեղեամ տեսանէին. յատակ
ղուրէդ՝ օրհ՝ Ա՛ր զանձեղ գոյիւք լինել
հօք զանձաւեալ խնդրուրդ քո մարդէ
գեր յատուկ ջադոյն բազմապատիկ օրինա
գմ՝ ուրուք ծանուցեալ՝ որպէս ծանու
գմ՝ ընտրեցեր մեզ՝ ուր հոգոյն էնել
գմ՝ մարդարէիւն՝ որով ծանու
գմ՝ ընդ հողեղէն բնութիւ մերոյ խոս
նեցեր ըզքո նախանձ հոգիս՝ ունել
զօրութիւ ընդդիմանալոյ սատանային և զո
գմ՝ ըզքեզնոյն ի վերուստ՝
օրհնեալ ես ընդ հայրն և մերոց՝
Ա՛ր ընդ հոգեղէն բնութիւ մերոյ խոս
նեցեր ըզքո նախանձ հոգիս՝ ունել
զօրութիւ ընդդիմանալոյ սատանային և զո
գմ՝ ըզքեզնոյն ի վերուստ՝
օրհնեալ ես ընդ հայրն և մերոց՝
Ա՛ր ընդ հոգեղէն բնութիւ մերոյ խոս
նեցեր ըզքո նախանձ հոգիս՝ ունել
զօրութիւ ընդդիմանալոյ սատանային և զո
գմ՝ ըզքեզնոյն ի վերուստ՝
օրհնեալ ես ընդ հայրն և մերոց՝
Ա՛ր ընդ հոգեղէն բնութիւ մերոյ խոս
նեցեր ըզքո նախանձ հոգիս՝ ունել
զօրութիւ ընդդիմանալոյ սատանային և զո
գմ՝ ըզքեզնոյն ի վերուստ՝
օրհնեալ ես ընդ հայրն և մերոց՝

ղոր շինեցեր շինօղդ էլոյ ի վեր վիմ.
փեսայիդն • բա՝ Ա՛ր ըզբանս ոտանաւորս
ղեցի հեթանոս. Համարեն սիրելի անուն
ղոլոտդ • Եւ ըզդատաստան սիճոխ գիտէ
յեղափոխ ըզհեթանոսս քեզ նոր ժո-
ղովուրդ Ա՛ր կոչեցեր մինչբրեխտ
գարէից • բարեխօսութիւն սուրբ քրիստո
ղերին ըմպեր խրիմ օրինաց Մովսէս
Եւ հեղեալ խոնարհութիւն նոր օրինադ
ռաքեցեր յաշխարհ ըզնոսա Մարդարէն
Ա՛ր աւետաւոր քոմ գալստեանդ ա
նորոյ ուխտիս ըսպասաւորք • ըզորս
մրբրեցից հինն իմարայիլ • քահանայք
ղակերով ըզտէր օրհ • Ընդ տեսանողաց
Համրեցից ըզտէր օրհ • Ընդ ամենայնի
յաւիտեան ամէն • Ընդ ամենայնի
Ա՛զատ ծանիս ըզքո ծառայ • Ընդ
Նա յամենայնի • Ընդ ամենայնի
Ա՛զատ ծառայ քո ես տէր • ըստ
հրամանի քում խաղաղութեամբ
Տոքիդ ըզսիրելոյսդ իմոյն զերապիսն
Նորդա կան միտքս նոցա սրտաւորեալ

հաստատին զ հօրըն հաւատոյ ամբաստա-
չեր[1]ս յոյժ ցնծալով զուարճացեալ եկեղեցի
եր[2]թանոցաց. տօնեցին զմիշտ մեծ
եր[3]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[4]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[5]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[6]
եր[7]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[8]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[9]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[10]
եր[11]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[12]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[13]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[14]
եր[15]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[16]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[17]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[18]
եր[19]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[20]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[21]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[22]
եր[23]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[24]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[25]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[26]
եր[27]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[28]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[29]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[30]
եր[31]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[32]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[33]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[34]
եր[35]կիր ի վերայ երկնի եւ երկրի։ յոյժ
եր[36]կեալ ի սրտի իւրեանց զերկիւղ
եր[37]կնաւոր թագաւորին։ օրհնեցէք զ[38]

Ա՛յս հատ Աբէլ Ա՛ստուածոյ։

Ա՛յս հատ Աբէլ Ա՛ստուածոյ։

Ա՛յս հատ Աբէլ Ա՛ստուածոյ։

Ի՞նչ որ օրհնեցիք եւ բարձր պրկեք
ի՞նչ նա յաւիտեան։ Լուեցեալք ես
Թանասաց կոչեցեալք ի՞նչ ոչ յաղե
լայն ինչն։ օրհնեցիք ընտր։ եւ բար
Ինչ եւ պաշտօնեացք։ ընդ վերի
ղեարթնանալն հոգեւոր հրէ ամէն եր
դով գոլեցիք ընտր։ եւ բար։

Ա՛ր զի ճաճկեաւ խորհուրդ կենաց
անօրէնութեանդ քո ի՞նչ։ ընդ հանուր
ազգի մարգկան յայտնեցեր միշխին
ընծայատուրն լուսոյ արեգականդ ա
դանուն։ Ա՛ր ոսոցին ինչն երկը
պատել քոմ տրուեցդ։ եւ յայտնի քա
րոզեցին ընդ վերիսն հնթանուանց
եղիծ դոյ մեսիայ Թգեսր ի՞նչ
Ա՛ր տաճարի նրմանութ ցուցին զա
գանդ նր կուսին։ ուստի տրեալ եղև
մեզ հայ կենաց անմահնե։ զոր օրհնե
անդադար երկնային զինուորութիւնն

Լ՛ուր առեալ մարգարէիցն հրաշա
լի՛ ձայնիւ անդադար օրհնաբանեն ըղ
մարմնացեալն ինձ կուսէն։ որ երկնէ
ցամ մեզ ի փրկութիւն։ 556

մանելի անօրէնութ. սրբոջ շնորհէն
տարանել ի զբօսի դալուստդ անթափ
ցեր յաշխարհս նոր զմարգարէին. սո
րդ զաւազանդն ընտրելոյն առաքե
լոյ զբազմահեղեղս ծածկին անօրէնութ.
հանդոյ հօր և հզօրն. լուսատուելով
րդութ. զոր քրիստոս մեզ հրաւիրողքն
լրեցաք յօրհ ձըշմարիտ մարդե
ալիք եօթնաբուխեան ճառագայթիւք. ի
նորոգեալ սոր հոգւոյն. յոր եմուտ քանն
լով ի սառուինս ածկին անօրէնութ.
լեալ ըզտաճար հնութ հիմնեցուցին
տեղի արարիչ. յառաջադոյն հրաշացու
ցեր զտեսողութ մարգարէիցն. իմանալ
նելի արարիչ. յառաջադոյն հրաշացու
Ա՛ռաւօտեան մենձառ լուսոյ ամբըն
ճանցելոյն ի սոբ կուսէն. որ երև
խարհի ըզ ճշմարիտ մարդեղութի մար
երևեաւ. Ընդերկիւղ քարոզեցին յայ
համբերեցի՛ն վերս անուանքն սուն. որ
առին կամաւորապէս. ժողովելով
Ո՛նեղութի և՛ զչարչարանըս յանձն

* Լուսն Մեծոց Մարգիանէցւոյ

Ա՛ր զարդարեցի՛ եւ անծրիւնաբար
զեմաստս ա՛նեղին. Համառաւելով
յերկար ըզդէմ կե՛նդանի Տի՛ր
եւ ըզհօտանո՛ր խորհրդիւք. Երդով քաղ
րո՛ւթ Տէ՛ր նշմարիւք զա՛ծ օրհնեցո՛ւք
Ա՛ր զերկրաւոր մեծուն փառաց խա
ւար կոչեցին. ապաւինելով ի յոյս ա
մա՛հ փեռային՝ անձառ բանի՛ն աւրժա
նի՛ եղեն. Երդով Ա՛ր զօրութի՛ն
հօր խմաստուն էին ա՛նեղին. Համ
առեցին զաշխա՛տ արբուցն գրիդորի
Քաջդմանութի՛ն նշանագրութե՛ն. Երդ
Ա՛ր

խընայեա՛ իմ՛՛ մեղս

իմ ճանկերիս. մաղթանաց այլ ե՛ղ
ղեկիս հայոստանեայց զայս խնամոտիդ
նըն թորգումոյ հայոստանեցիք զնկե՛
Այլ երկոքումըդ նը՛ լուսաւորչէդ տա՛
դի շնորհաց էր՛ղեսուս ա՛ն նըմանատ. ան
քեզնի՝ աղբերաբար իւ՛ձեզ կ՛ցաւ հո՛
Այլ յօրինակ ձշմարիտ սիրոյ նը՛ առա՛
ցին հանդոյն նը՛ր մեծին մո՛ւսէսի. ան
տո՛ւ տնօրինաբար յայտնեալ ծա՛նօ
Այ՛ր զծածկեա՛լ խորհո՛ւրդ նա՛ծդ
մաքո՛ւր մեծին մեարօպայ. անմահացոյց
դրեցաւ մե՛զ գիր կե՛ նդամնի յարդանդ
լիա լուսոյ փա՛ռաց ա՛ն՛ն՛ե՛ղէն. նըմարա
սիօ՛նի՝ անմահացոյց լո՛ւսոյն երկրորդա՛
հո՛ւմարս ը՛նտրեալ դասուց վերին
յառաջն ցո՛ւցին. արփիամփոփ զբերդս
ան՛ն՛ե՛ղ ցո՛ւցին ն՛ա՛ զերկրորդ ծա՛ռ
Այլ թո՛ւրաց աղգաց ե՛՛ազա՛ն՛ց դե՛
պա՛յծառազե՛ցան. ե՛կե՛ղեցի՛ք հայոց
ան՛ե՛ղ յ՛ձեռն սրբոյն սա՛հակայ. ե՛

զի նմանեցուք վարուց նորա. և փոխել
ցաւք ի կեանսըն յաւիտենից։

Այլ ըզպնդհա ածոյին առ իվերուստ
ի ջեռ յերկինից. պարզեցցեր հիւսի
սակառնացս իձեռըն ած վայրագեսին
ազաչանօք սըր ողորմեա մեզ առատաձիր
Այլ զանմարմին պարտնակօղ բանի
զբարեսրտիկն զի մահու հոդցին շնորհ
հիցեր ողոց Թադեոսի. յայտնեալ
սեպեամբ ի ձեռըն սըր վայրագին։
Այլ ըզբիտուի քո վերինայնին և զհոգև
սր զիմաստուն. առաստնպէս ծառայիդ
ցեր յերկնեցիս հայաստանեայց ի ձեռ
ուրն սրբոյց Թադեոսի. ամէն։
Նշաուելի շնորհօք լուցեալ ի յերկուս
կիր սըբ վարդապետն. խնդրեմք ի քէն ա
կեցո զանձինըս մեր։ Դու ըզգնուն
ել վրդովմունս ընկալցուք ի սիրտս
մեր հաստատով. բերկրեսցէ սր սր. կե
Վարուրեաք ըզ անմարմինն քաղցրե
Թիկն. և ի նըմ հոգւովն և պրսակեալ
իձեռըն սուրն բարեխօսեաւ սր. կե

Ա. Ստեփանոս Եպիսկոպոս Սիւնեաց։

Ընդդէմ Հայրապետութեան։

Ստիպեցեալ եմ ես ի սկզբանէ գրել զանարժանութիւն իմ, եւ զանկարողութիւն, զանհմտութիւն, եւ զանտեղեակութիւն, զանհոգութիւն, եւ զանտեսութիւն, զանհեղութիւն, եւ զանհամարձակութիւն, զանհանդգնութիւն, եւ զանհամարձակութիւն, զանհանդգնութիւն, եւ զանհամարձակութիւն, զանհանդգն

Աբեթ ձոյց. տէ՛ր ալծ Հայրըն մերոյ.
բարեբանեա՛ զՔ և ի վերին զօրաց և ի
Ալէ՛ք ես տէր և ի՛ բերա՛ս հանդուցեալ.
զհոյա փրկուա՛ծ աչխարհի՝. ը՛զ:
Ան տապանին. Իհրեշտակին ընկալար
Յանձն առեր զբարձրնա վասն նոյ
քի՛ նը Հայրապետըդ յակոբ. ը՛զ:
զբո նը զհիշատակս. պատուեսկ վըկայ
ԱլՀւ մեք ձայնիս ցընծա՛ք տօնեմք
մի՛ կենագործողին զա՛զարու՝. ը՛զ:
դրծիչըր ը՛զհոգեառա՛լս. Ներմա՛ն փրկչին
Իր՛ զհամամբ քո՛ նը արտասուաց կենա՛ց
ցար Ներմա՛ն վերին զբաւարինոյն. ը՛զ:
մեծի ձե՛գնուե՛. որ իմաստիւն կառո՛ւ
ԱլՐրախայան զօրք երկնից ընդ քոյ
Հեալ յայ ընտրեա՛լ Հօտին քի՛. ը՛զ:
Ներմա՛ն մեծին պետրոսի հովի՛ւ շնոր
զօրո՛ւք զտրմա՛ նադրօ՛ն նը՛շանիւ՛ք.
ընդ վերնոյն. ը՛զ քե՛. Լարչ եղեր
մա՛ն մեծին յո՛վհաննու. երգա՛կ կոչեալ
կո՛չեցար. առեր պա՛տիւ մեծո՛ւթե՛ նը
ԱլՀ՛ւմբամբ նը Հոգւո՛ւն յանապատ

խարհի՝ և՝ բարեխոս վասըն մեր։

ուսկան վկային՝ որ էր պարծանք աշ

նշխարաց. Ըստ գնա՝ Երկին քո և պատ

Այրկրորդապէսք առաջի առաքական

ախտացելոյ անձանց՝ զբան։

ըն քա՛՛՛ջ բանասէր հօտի՝ և բժիշկ

զարհուրեցոյց ըզքաջաւուրն. Հովիւ

Ա՛ր ի՝ հրանիւթիցըն սպառաւորելով

խեալ իհայաստանն աշխարհի. զբան թա

թի. և աղաւի՛՛՛ր բըժշկուհե բըն

Հայցմամբ խընդրելովի իւոէ զողորմու

ղեցոյ. զբան թուո. Ա՛ր բազմատաճա

Ա՛ր ընտրեց զերանելի ըզհայրապետն

շոկի՝ սր բարձր արարչէ յատեհան

ինեղուհե՝ մերձի՛՛՛մ. բարեխոսութե և

Ա՛զգըր օրհնեցէք՝ Օ՛՛՛ըն թեւուրն յի

ամենանէ երրորդութի. ծնեալ մե

բայ. տէ՛՛՛ր. Ա՛ քէն հայցեմըք զօդնու

բարեխօսութե և աղօթիւք նըն յան

մանէ քո՛՛՛մ հրամանէ. բարձ ի՝ մէ՛՛՛

Օ՛՛՛րհնաբանեա մեզ տէրաժամ ի ցա՛՛՛

Ա՛ղ ձրդնուքիըս առրա՝ ան֊քիզ ա֊
նինք բարեխօս. Եա՛ղաչեմըք առա֊
հրաշագործեա՛ յերկիրի բ֊զ բերժ֊շհու֊
թի հիւանդաց. որ կ՚ապրիս
ձըն֊նուքիք առնեացուք ըզմեշատ֊
կըսնը. Տա՛ռ առաջեա՛լ ժողովուրդք
ի փառս ամենազօր տուրեն. որ կ֊
մըլքը հաւատոյ և պարծանըք սբ
եկեղեցւոյ. և հովիւք քաջընթացք երկ
նաւոր հօտապետունն. յառաքելական
աթոռ նստար՝ երանելի սբ Հայրապետ.
Մարգարէական աստափոյլ. և լուսաւորիչ
տիեզերըդ. սիրեն լուսոյ արբուշ կանգ
նեա՛լ ի մէջ Հայաստանեայցդ. յառաք
ղոզանչքի բարուհակ և քրիստոս տա
ր վարձն մեզ. բարեբանօղ բանին հե
նաց և պարծանք եկեղեցւոյ. յառ
յիշեա՛ սբ և անբիծ, և ընտրեա՛լ
յորմայնէ. սքանչելագործ վկայ և
պարծանք աշխարհի մարդկան. առ քո բա
ղխատա՛ւ վարձն մեզ քո ողորմեա.
Հովիւ հովւաց բանաւոր հօտի. լու

յանձնեցուի. միշտ անշուրջ պահել
եկեղեցւոյ. մեղքանաքը հայցեսյ առ նմա վասն
րի. մտովքանաքը հայցեսյ առ նմա վասն
ընդդեմ հայհոյող դրժոխ և հնչիւ բա-
ցուածոց զարհուրանս : Ոչ
մացուածոց ըստ զօրութեան վերին ոյժ հայ-
ի լուսոյն մեծութեան նայ զանմարմինն. զար
պատանութեան: Ա՛ր միացեալ սրբութեան
վաւերալ զօրութեամբ յատնել ի հրաշ
նոր արուեստն. պայծառ քան զարեգն
ա՛ր արդարութեամբ և լուսով զո փայլման
ան ամենայն ստեղծուածոց, և ամենայն
բացուածքեր զերկնից ակօսեն՝ ըստ շնոր
կան անձին բանին՝ նը յակօթ. բարե
Ա՛ր յանապատէ կոչեցար յաղաղակել
կնատրան զո հանգստեան. ստ.
խարտաց՝ փաստաւորութեամբ զօր յիշատակի
փառս սրբոյն երկրպագեմք զոյց նը
ածէն մարդկան՝ ստ. քո: Ա՛ստաձայն
պայծառ քարոզ տիեզերացն և պարծանք
հաստատ պրսակ խոստով եկեղեցւոյ.
նել խոնջ մեկեղեցւոյ. ստ: Հաստատուն
սաստուրէ տիեզերացն. սիոն լուսոյ կանգ
```
```

*Ցան Ա՝ անձանց Խրիզոստոմ

յոր անմեղ սէր մանկունքն իւր
տղայական ոչ հասանէին. նա խա
ղաղական ջերմեռանդութեամբ վըր
կայեցոյց զի մարդեղութեանդ. ա
ստ ոչ թո
չնեցեալ զքո մարդեղութեանդ.

Եւ զոտն[110] քո մի մանկանցն որոշէր
զոտ[111]. և անկեալ բնաւ բերէին հիւր
ընծայիկ ներուներուաց հարեալ իւղով
դիակ[112]նքդ նա մանկանցն ոտն[113]
իմն[114]ս. փոխանա՞կ որդւոյն ա՞յ
հատանէք ետուն զանձինս իւրեանց
Երանելի[115] նա մանկունքն ոտ քոյ
դրեաց ի գոգն աբրահամու.
և զանձինս նա մանկացեալն ենթա
ջար մահու ածեալ ի վէր հերովդէի.
անժամանակին աղջ. ըզ վըճիռ ջարա
ցան ի քէն։ Ասէ սրդի՛ն միածին
փոխադրեցին փրկչին արեն. վերջէ
մայք ընդ զըւարթունսըն պըսակե
սէր։ զի զվարդապետն արիւնս իւրեանց
նա մանկունքն ոտ դատին խոչ
ընդ արեան մանկացեացն։ Այսպէս
խնայէր. խառնելով ըզկաթըն ստեանցն
անողորմ կատարէցին յերկեւքնէց և ի
կեցան ի բերէն։ Ա՛շ շուրջ պատեալ
Ա՛ր փութայեալք զինուորացն յարձա
մաչ անողորմ ըզնորահաս մանկունսն։

բանիցն աստուածաց. որում զերկնային փառս
ի յերկրէդէն զօրացս երկնից փառս
արարիչդ ի մարդկան զհոգին շնորհեսցէ
բարձր արարչութիւնդ զնա յաւիտեան
հրեշտակապետութեանդ վերին պետութիւնդ
բարձր արարչութիւնդ զմեզ հայցուն երկ-
նաւորս։ Ընդմարմնոյդ բարձրութիւնդ խնդա-
նիք զօրութիւն. անմահ մարմնովդ վե
բարձր արարչութիւնդ զքեզ թագաւորն
նիք զօրութիւն. անմահ մարմնովդ վե
զմանանիւնդ գոյութիւնդ ընդ քեզ օրհնե-
ցեալ Հաւատով ընդունելի լիցի ան-
ձառելի. որ իւրաքանչիւր ոք ի մեզ
ի մարդկան ծառայութեան որդիս. որ արդար
խաչատուն փեսց զգեց զհրեղէնացեալն զծնո-
ղըզքեզ։ Ո՛հօրդ բղխումն փոխանակիչ
որդւոյ հոգիդ անճեղ. որ բաժանիչ
ի յիդիս կամարարեալ զհոգեղինացեալն
դասս. ըղ քեզ։ Ո՛վ տէր օրհնեցի՛ւք
զնա յաւիտեան։ Ո՛վ տէր օրհնեցի՛ւք
հրեշտակապետութեանդ վերին պետութիւնդ
բարձր արարչութիւնդ զմեզ հայցուն երկ-
նաւորս։ Ընդմարմնոյդ բարձրութիւնդ խնդա-
նիք զօրութիւն. անմահ մարմնովդ վե
բարձր արարչութիւնդ զքեզ թագաւորն
զմանանիւնդ գոյութիւնդ ընդ քեզ օրհնե-
ցեալ Հաւատով ընդունելի լիցի ան-
ձառելի. որ իւրաքանչիւր ոք ի մեզ
ի մարդկան ծառայութեան որդիս. որ արդար
խաչատուն փեսց զգեց զհրեղէնացեալն զծնո-
ղըզքեզ։ Ո՛հօրդ բղխումն փոխանակիչ
որդւոյ հոգիդ անճեղ. որ բաժանիչ
ի յիդիս կամարարեալ զհոգեղինացեալն
դասս. ըղ քեզ։ Ո՛վ տէր օրհնեցի՛ւք
զնա յաւիտեան։ Ո՛վ տէր օրհնեցի՛ւք

ա՛ն նախախնամ ողորմածին Աստուծոյ, հեղեր
յորդիս սուրբ ամենայն, աղաչանօք սուրբ ողոր
մած մեզ ամենեցուն։ Ի բուն ելիւք հոգ
ւոյն անհիւթական ուժն ի ձեւ մարմ
նոյ. որք և ծանուցին մարգարէից
ըղձալիտուրդ գոն գալստեանդ բազում
պատճ կ տեսլեամբք օրինակիւով. աղ
ընձասելի անօրինութեդ գոն ա՛ռեա
բերը առաքեցան գաթոլիկ եկեղեցի
անմարմնակոն դասուքն խուրեանց
յերկրի տպաւորութեամբ. աղա
ա՛ղնամ աղբիւրի՛ն ա՛նարուեստ
թուդ բաղմաշխա՛յ քերօբէից սրբ
սուրբ ձայնիւ սրօբէից առաջին յերկ
ի՛նըս քահանայապե՛տդ բարեխօս
լերուք առ տէ՛ր վասն եկեղեցւոյ
ևարձրելոյն փառա՛ց բարձօր տէ
րամբիւք. անյաղթելի՛ զօրութիւնք
վերադոյն իշխանութիւք երկրորդին
դասո՛ւց քահանայապե՛տդ բարե
ղերադոյն էի՛ն պետութիւք վերին
հրշտկապե՛տդ երկնաւորդք հրշտկոյ

զինուորութիւնք. երրորդ յերկին ի՛նքն
քահանայապե՛տութ. ձեզ համար ձայնեցաք
երգեցո՛ղք ընդ միասն ի բարձունս.

Ա՛րհնաւո՛ր ես օծո ընտրեալ. զմր հո մի
վիրջն քաջ թագեամ յերկին նա. ի՛ երկիր
ի՛խնդիր մեզ մանրութիւնց. որոմ ըս
ցեալ զթիւ հաւրնդրուցդ. արար ուրա
խալ ի յերկինս երկնահրամայդ. աղա
չեմք ընդ՛ զ բարեխօս լերուք ամե՛ն
վասն քաւութեա՛ մեզ ո՛ղ ու՛րց.

Տեառնօ՛ղք անտեսին. խորհրդոյ
ծոյք խորհցան ամսոյ. որք իմեք
ընդ միաճնին. սպասաւորել անօրէ
նեն. ի՛ճնիընդեանն աւետարերք
հռչակեցան. և կանանցն իւղաբերից
կնաց քարոզք ընդ կե՛նդանոյն. աղ
Պահապա՛ղք աշխարհի. բանակեալք
ան շնարհ զերկիր ողջոյ. երեկամք
ազգի մարդկան միջնորդք մեղ
յիմե՛ն. միքայէլ և գաբրիէլ մեր ծ
նո՛ղ կոյս միշտ սուսանի ամենասո՛ւրբ
երրորդութե՛ն. աղա

Ո՛յսօր ուրախացեալ սբ եկեղեցի
քրիստոսի. ծննդեամբ տեառն վերին
երուսաղէմի. սբ ընտանեացն հայոց
ուսուցչին մեր ս՛ Ներսէսի՝ Հայոց հա
Հայոց ազգին սրտից սիրոյն՝ երկնայնոց
առնէր զուարճանալ ոգիքն անդրան
կաց վերին սիրոյն. սբ ընտանի՛ Հայոց
դասք անմարմնոցն երդս առեալ պա
լոյս ընդ մարդկան. զերդըս հոգե
ոգոց յանմահ փեսային առաքեալ. ս

Վասն Սբց Հայրապետացն։

Ո՛յսօր սբ ընտ Հայրապետացն ժո
վեալք իմիասին. եդին հա
առաքեալ զհիմունսըն հաւատոյ իւ
հիման առաքելոյ և մարգարէից։
Ո՛յսօր ընդ բանն խաչի զբանեղ քոյր
շեցին սբ հայրապետքն. յանուաջ քան
զյաւիտեանս կ՛ծորէ ծրնծուղ անձր
արարչէ գովել յաւիտեանց ընդ հօր
հոգւովն հզօրէ։ Ո՛յսօր զհոգիսն ձրդ
մնծարուն դասն ահեղ սբ հայրապետ

ծանրութեան առ ի՛ հօրէ յառաջ բղխեալ
անճառապար. ընդ նմին յաւէտ մնալ
որ ընդ ամենայնի փառաւորեալ ոգւովն։
Յորժամ սուրբ հայրապետքն հրաւիրեր
մանք հնդեան սրբոյ. վերըսաին հաս
ատեցին զառաքելական քարոզութիւնն
ի վեր վիմի հաստատոյ հիմանն սրբ եկե
ղեցւոյ։ Ոլոր գինուս հոգւոյն սրբոյ
արիաբար պատերազմեալք. վանեցին
զընդդիմամարտս մոլորեալ հերձուածո
ցողացն. ոմն հալածեալք քաջք հերքել
ցին ըզպղծեալսն ի հօտէ դասուցանել։
Այլ դէտ աստուածային շնորհացն սրբ ոգ
ւոյն ընդդուէին՝ ընդ հանուր քարոզեցին
յեկեղեցիս ուղղափառաց. հաստատել
ի հայն ևս յոգւով ևս յամենայնիւ հոգի
ւոր։ Ոլոր եկեր յառաջ քան զյաւիտեանս
անբասիրեցան ոգով. ի յերկնից կամաս
չօր իմոյր ի փրկութիւն աշխարհի.
օրհնեալ ես որ այժ հայրապետ մեր։
Ոլոր զանձաւորեալ ծածկեալ խորհուրդ
անպարագիրն ածուեղ. հայրապետ եկեղե
ցոյ ցուցեր իձեռն սրբ հայրապետացն. ծ։

Ա՛ր խնամալի՛ աճա՛յին ծադմամբ [illegible]
ընտրեաց Տուա՛ծդ լո՛ւցեա՛լք • լո՛ւցին ըն
տիեզերըս Տա՛ւատով երկրպադեա՛ք • ո
Ա՛ստ ը օրհնեցէ՛ք ևբարձր արկէ՛ք ըն
նա յա՛ւիտե՛ան։ Ա՛կայք լսա՛ստուերեա՛լք
ժո՛ղովուրդք Տէ՛ռնանց • իւ՛ղեր ըս
սաւիա՛լ բղխման յորդառա՛տ վտակաց
բանի երանելի Տայրապետացն • օրհնեցէ՛ք
ևբարձր արկէ՛ք ըստ այն երկնաւոր
Ա՛յք զանհա՛ատ նեղի տառապի՛նս ի նե
դուծեա՛լ բանին յաշխարհ։ Ծանուցին
տիեզերաց անհա՛ա գոլով արարածոց
օրհնեցէ՛ք ևբարձր արկէ՛ք զբո՛ն Թէ՛ր
Ա՛յք Տրաշալի՛ զօրութի՛ն Տո՛գւոյն Սրբ
բղխաւա՛յն անդիտութի՛ւ յաշխարհէ փա
բառեցին • և՛ ուղի՛ղ Տաւատոյ Տիմանք
Տաստատեցին զեկեղեցի՛ • քահանայք
և պաշտօնեայ՛ք օրհնեցէ՛ք և բարձր ա
Ե՛ր ի՛ն և ճառագայթք որ ի՛ Տօրէ մեղ
ծագեցաք • և լուսաւորեալ քո լո՛ւցերդ ե՛ղ
տիեզերս ի՛ն բո՛ղ Տայրապետացն

դաւա նեցին · Լ՚նոյնպատուոյ բնութ՚ հօր
բղխեցելոյն ի հօրէ Հոգւոյն սրբոյ ·
այս՚ աշխարհ · Ալ՚ոյ մինձաւուր ոչ ելոյ
հրա պանծալի՚ս երկնաձի՚ր պարդե՚ս
զարդարեցին զմ՚ս եզերս · ի՚ նմ՚ն՚
քաջ՚ զեցին · և՚ լուսով խնամալեաս
զանձաւեալ՚ անօրինաւի՚ բանին հօր
ա՚նմարմնոցն դասուն · Ալ՚ոյ բանի՚ն
աղբիւրոյ · օրհնեցէ՚ք զ՚ս աե՚ր ընդ
ընդհանո՚ր ծաւալեցին յիւրեքեցի՚ն
աւետարանի՚ն չնո՚ր հաց բաշխե՚ս ·
պետացն · ոյոյ զաջ՚ոյ՚ն առատապէս
այսօր տօնե՚մք զ՚ս յիշատակ նո՚ր հայրա՚
ա՚նդիսացեա՚ լ՚ք ընդ երկնայնո՚ցն
կան դերապտոյն քան զ՚ղջնու՚ն · աղ ·
խորհո՚ւրդ · ուսուցի՚ն աղբի՚ւ մարդ՚
լ՚ զա՚նձաւեալ՚ն անօրի՚նութե՚ղդ քո
աղօթի՚ւք ·
աղաչանա՚ք · ընդհանո՚ր քարո՚զեցի՚ն
դութե՚ղդ · Ալ՚ոյ անբաւա՚ն ներո՚ղ եղո՚ր
աղօթի՚ւք սո՚ք քրիստոս ողորմեա՚ց մե՚զ ·

ընդ նմանի ի փառս քոյ խաչեաւն ։
ըզգացան երկնայինքն շնորհօք ։ երգեն
նը վարդապետաւ ծայն ։ սրովք զարդ
եկեղեցւոյ՝ վերապատուէն զքրիստոս
։ յաօր քահանայիդ և պաշտօնեայիդ նը
ցին խորհուրդ յայտնեցին զնորհսն
նը վարդապետաւ ծայն ։ ողք խնամոյ նո
լով դասեր վերին սիոնի ։ ի յիշակ
և մարգարէիցըն դասք ։ ոսկեակից դո
վերակարդեցաւ ։ ։ յաօր առաքելոց
ողք լուսաւորեցեալն զհաւատոյ մանկո
խմբելով զքրիստոս նը հայրապետաւ ծայն
զմանկունսն երկնաւոր ։ ։ յաօր երկնայնոցն ընդ մեզ ոսկեա
ը՛ն սիօնի ։ յառաքեալսն հրաւիրելով
բարձրանալոյն ինչմամբ աւետարանչաց
փառաբ պսակաւորեալ նը եկեղեցի
։ յաօր անպատում ։ մ գերազարդեալ
ժանմամբ հաճագոյ միութեբ ։ օրհ
և արդեաց հանապարհեալ ։ անորիշ բա

ռեցոյ՝՝՝՝ն։ նոր զմովեցին զմահե-
ղոդ՝՝՝՝յ։ և կենդանատարը ազանց բոլո-
րին զնոսա հերձուածոյն։ և դուրանեցին
նոքա զկնի գին ի՝՝՝՝ լոզ ի հօրէ՝՝՝՝ իւրմէ
ինչ ղբար հերձուածոյն։ և դուրանեցին
ի յերզանակ հանդիսի՝՝՝՝ն հերձո-
ղին զմահեղոդ՝՝՝՝ն զհոգեառն։
խորհուրդն ի վի՝՝՝՝ն։ նոր զմովե-
մի կերդոն հայհոյիչ։ գայլ ապականիչ
յարձակեաւ իւր՝՝՝՝ղհօտղեր զընտրեալն
ի հօտէ գունոց։ և գաւակիվք ցընդումնէր
հերձուածոյն։ և գաւակիվք ցընդումնէր
հերձուածոյն։ նոր զմովեցին զմահե-
ղոդ՝՝՝՝ն։ և կենդանատարը ազանց բոլո-
րին զնոսա հերձուածոյն։ և դուրանեցին
նոքա զկնի գին ի՝՝՝՝ լոզ ի հօրէ՝՝՝՝ իւրմէ
ինչ ղբար հերձուածոյն։ և դուրանեցին
ի յերզանակ հանդիսի՝՝՝՝ն հերձո-
ղին զմահեղոդ՝՝՝՝ն զհոգեառն։
խորհուրդն ի վի՝՝՝՝ն։ նոր զմովե-
մի կերդոն հայհոյիչ։ գայլ ապականիչ
յարձակեաւ իւր՝՝՝՝ղհօտղեր զընտրեալն
ի հօտէ գունոց։ և գաւակիվք ցընդումնէր
հերձուածոյն։ և գաւակիվք ցընդումնէր
հերձուածոյն։ նոր զմովեցին զմահե-
ղոդ՝՝՝՝ն։ և կենդանատարը ազանց բոլո-
րին զնոսա հերձուածոյն։ և դուրանեցին
նոքա զկնի գին ի՝՝՝՝ լոզ ի հօրէ՝՝՝՝ իւրմէ
ինչ ղբար հերձուածոյն։ և դուրանեցին
ի յերզանակ հանդիսի՝՝՝՝ն հերձո-
ղին զմահեղոդ՝՝՝՝ն զհոգեառն։
խորհուրդն ի վի՝՝՝՝ն։ նոր զմովե-
մի կերդոն հայհոյիչ։ գայլ ապականիչ
յարձակեաւ իւր՝՝՝՝ղհօտղեր զընտրեալն
ի հօտէ գունոց։ և գաւակիվք ցընդումնէր
հերձուածոյն։ և գաւակիվք ցընդումնէր

Ի՞նչպէս ըմբռնեմ զքեզ Տէր, որ ամենայն
բանական բնութիւնք ոչ կարեն ըմբռնել
զանճառութիւն քո. այլ ես մեղաւոր
եւ անարժան ծառայ քո, ո՞րպէս կարող
եմ ասել զքեզ, կամ զգործս ողորմութեանց
քոց, զոր արարեր ընդ մեզ. եթէ
զամենայն հոգիս իմ եւ զամենայն
զգայարանս իմ ունիցիմ լեզու եւ
բերան, ոչ կարեմ ասել զքեզ, զի
ոչ է ասել զքեզ զոր ինչ ասեմ, զի
ոչ է ասել զքեզ զոր ինչ ասեմ, զի
ոչ է ասել զքեզ զոր ինչ ասեմ

ինչն զԹողուի մեզանց մերոց.
բանին զեկեղեցիսն սբ. Մարիամ փոր
յօհան. Ահլուսատարեցի՛ր ա՛ծոյին
Տոմի գիտուե. ոմն երանելի սրա՛ սբ
Ի սրբոյն Յովհաննու Աւետարանին։

Ի սրբոյն Յովհաննու Մկրտչէ։

ժաներօք հայց սբ գիտաւ աստուածոյ. ա
բեա՛ն աստուածպյին. գազանաց մանրել
բել երանելի՛ն Իգնատիոս. որպէս ցոյ
Ի սրբոյ ընծայիչն անմահ՛ն սիրոյ քո՛ սո
գիրքն յորդւոյդ աղամայ. աղա։
Հայ ձեռագիր խոշ նոյնհ՛ն թուականի՛ն
նաեւ Հանդիպիր որդի աստուածոյ
Ի յայնմ՛ն ըստ քերբէականըս վերա՛ն
կեցո՛ զեղ մեզ զփառաց Թագաւո՛ր։
զաստուա՛ծ ծագեաւցն. ապաշանաք տուր
խոսի ընդ բազմերցն յաստուածատե՛ն
սա՛ նիսա՛ ա նամա՛ կան. կոչեցի՛ր յաւետա
բեանն Յովհ՛ զաւանէ աշխարհի. ի՛ հար
Ի տրախտեցեր դյատաւջադոյն ընտ
Ի սրբոյն Իգնատիոսէ Հայրապետին։

Ի սրբոյն Յովհաննու Աւետարանչէ։

Ի սրբոյն Յովհաննու Մկրտչէ։

Ի յայնմ՛ն ըստ քերբէականըս վերա՛ն
Տոմի գիտուե. ոմն երանելի՛ սրա՛ սբ
յօհան. Ահլուսատարեցի՛ր ա՛ծոյին
բանին զեկեղեցիսն սբ. Մարիամ փոր
ինչն զԹողուի մեզանց մերոց.

Ալ ըստ անմահ բնութեան ի մարդկան.
բանեցին և բանիւք ։ մեղքով.
և առաջնոյն մարդկան ի կեանս, և
սի՝ խոստացեալ հաստատուն
մանեալքն ի հոգւոյն պատերազմին.
Քրիստոսի ընդ հոգւոյն մեղաց.
յոյժ ։ զիմաստութիւնն մեղաց.
մեղքանացն սուրբ յիմարեալ խոր նոցին
աշխատին բանիւ երանելին և բանիքին
լուծ ։ լուծ ։ ուսուցարարութեան զեկեղեցի
եղեալ ։ աշխատին հանճարեղ դի
ուսուցչացն ։ ։

✻ Ի պատճառ Խոտորման հայրապետին.

Ի ժամանակս սորա ։ ելանէ ի մարդկան.
ալեաց վարդապետութեան ։ այսօր ոտնակոխ եկեղեցի
ի լոյս հոսող երկրորդութեան ։ ոչ երանելի
վերակ ։ մեղ։ Ալ յանձառելին մերձենալ
վտակ բղխմամբ զընդհանուր սիրեցեալ
չեցաւ բերան ոսկի ։ յորմէ ծաղկեալ կի
նաց հոսեալ ։ սրբութեանցն վ քաւո
մեղաց ։ Ալ բան անապակին բանիւ քարոզ կի

Ալ ըստ անմահ բնութեան ի մարդկան.
բանեցին և բանիւք ։ մեղքով.
և առաջնոյն մարդկան ի կեանս, և
սի՝ խոստացեալ հաստատուն
մանեալքն ի հոգւոյն պատերազմին.
Քրիստոսի ընդ հոգւոյն մեղաց.
յոյժ ։ զիմաստութիւնն մեղաց.
մեղքանացն սուրբ յիմարեալ խոր նոցին
աշխատին բանիւ երանելին և բանիքին
լուծ ։ լուծ ։ ուսուցարարութեան զեկեղեցի
եղեալ ։ աշխատին հանճարեղ դի
ուսուցչացն ։ ։

✻ Ի պատճառ Խոտորման հայրապետին.

Ի ժամանակս սորա ։ ելանէ ի մարդկան.
ալեաց վարդապետութեան ։ այսօր ոտնակոխ եկեղեցի
ի լոյս հոսող երկրորդութեան ։ ոչ երանելի
վերակ ։ մեղ։ Ալ յանձառելին մերձենալ
վտակ բղխմամբ զընդհանուր սիրեցեալ
չեցաւ բերան ոսկի ։ յորմէ ծաղկեալ կի
նաց հոսեալ ։ սրբութեանցն վ քաւո
մեղաց ։ Ալ բան անապակին բանիւ քարոզ կի

Հայցեցէք զԹողութիւն մեղաց.

Ամէն.

* Ի պատան Գրիգորի Նիւսացւոյն։

Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ։ Ո՞ չիցէ
ի մանկութենէն. ա՛ւ, ոչ ոք յօր վէրայ
փոխեալ ի յերկնայինն խորհուրդն երա-
նելին բանիւնոյ. մտիցէ։

* Ի պատան Գրիգորի Նիւսացւոյն։

Ո՛վ լուսաւորեալ ճաճանչն բանին զարդա-
րեցեր զեկեղեցի. և զնաւարկուն անդէն
առաւ հալածեցեր յանգստոց մարդկին.
ով՛ մեր աղաչեա՛ զքրիստոս՝ քարեխաւս լեր վա՛
սին մեր առ միածինն բանին Հօր։

Ո՛վ զհամագոյ բընութեանն միանականա-
ւորդութեանն. յայտնեցեր եկեղեց
ւոյ խոստովանիլ միութեամբ. ով՛ մեր։

Ո՛վ զերկրիական անօրէնութեան մարդացե-
լոյն վանեալ մեր. ուսուցեր մի յերկիւղ
նոր խառնուածն ընկանչելի. ով՛ մեր։

* Ի պատան Ներսիսի Հայրապետին։

Խաչա՛ն ան[illegible]

զերանելին Նիկողայոս. ով՛ [illegible]

ինչ վարս ըստացեալ անհամեմատ մեր
ցանուրցից. աղօթիւք սորա [illegible]

Հայցեցէք զԹողութիւն մեղաց.

վասըն զի՛ ոչ նոքա
Նեղիւք եւ երկնաւմամ՛ մատեաք երեխասեան
կենաց՝ ի՛ կեա՛ն նըշ փըրկելոյց. ոչ երա
դից զանուշահոտութիւն քի բուրեալ
Նաեալ՝ ի՛ փշաբեր ոստոց՝ ծաղիկ վար
կեցար հրեշտակա՛կա՛ն վարուք՝ ձըմե
յօհաննէս մըկըրտչին. յանպատ բնա
Ալր համանամա՛ն մեծին եղիայի՛ և
*

Ս. ԱՊԱՆ ԱՐԴԻՒՆ Ա. ՊԱՏԱՐԱՆ

սեա՛ վասըն քաւո՛ւճ մեղա՛ց մե՛ռոյ
քաղցեալ ընկե՛ց. առնա մի՛շտ բրկո
վերա՛ստ զհացըն կենաց պարգեւեցեր
ատապա՛նա՛կ կուսի՛կըրանաց. ո՛րբ՛ը զի
Սըրբուհի՛ մարմա՛ն մաքո՛ր ոսկի և
մերոց աղաչանաւք նիւթոզացեալ. ամե՛ն։
դո՛ւքի. զի՛ ո՛չ ներեսցե՛ մեղաց
հայցեմք՝ ի՛ քէն ամենամեա՛ր երըկր
զոր։ Ա՛ղթանա՛կ՝ ք մե՛ղա՛ցեալքս
թեց մարմնով երանելին նիւթոզեալոյս.
զի՛ ա՛մ՛ե՛ն անմարմին բեւեռարոյ յաղ
րեա զքո զառաքեա՛լսդ՝ ա՛նձնառելիս
Ա՛ւրախացի՛ր մեզը սիրեա և զարդա

խօսել. տա՛ր ըզքաւութիւն յանցանացդ:
վաւրն մեր առ ակնմա՛ր միշտ քարո՛զ
ըանան՝ ի յանդրա՛նկից հնձողն դաս
այսօր վերափոխեցա՛ւ յաճախերս խոշ
ե՞կեղեցւոյ. որ զընթա՛ցս իւր կատարէ
աւրեցուք ըզվիշակ վարդապետին՝
բանին ճըշմա՛րտութե. ցըՆճաւէ կա
առաքեալ՝ աշակերտեա՛լք սուրբ
Ո՛կոյք լուսաւորեա՛լք մանկո՛ւնք
հին և նո՛ր կտակարանաց՝ ո՛վ երա
քայեն երկնից դըպիր. և վարդապե
միշտ ըզմանկունս ե՞կեղեցւոյ. ար
կեաց ողկոյզն՝ ի՛քեզն պըտղաբերի
ցան. որով կերակրեցեր և կերակրես
Ո՛ր աճաո՛ւնկ խմանալի ճառոյն
զերս յարբուն ոգոյ ճարճատեց՝. ով
մատղուկակա՛ծ ճաշակեցեր ըզ տիե
Տրեղէն լեզուացն. զո՛ր առաքեալքն
ի՛ վերնատանըն դասք առաքեա՛ցին
աւրերացուք ըզվիշակ վարդապետին
ոլբեր ըզՀոգեառնըն՝ շնորհաց. որպէս
Ո՛ր յերկնայի՛ն վըտակաց Հոգւոյն

Գոհութ՛ փառասիրեացն՛ ընդդէմ
քո՛ փառացդ թագաւոր. որ ընտրեցեր
ածայն՛ն քո օրինաց քոյոց ընդ՛ն
հնչիցեմ. որ զհաւատացեալ սրտիւք բանին
խրէն՛ արկ խաբեանաւորս յոտից որդոյ
մարդկան. մնդիանոք առաքեալ որ
ժանաւորեա՛ ընկենդ փառաւորել նը
զերկրպագուսին՛ դ յանխոնա անձն

* Ը. արեան Աբէլ Նահատակին:

Ա՛ր ընդհարը սիրոյ քո՛ քո՛ հոգեդրե
ցեր յոդիս սրտից. որով վառեա՛լ
խնասուսք երանելի՛ն նահատակին.
ընծայեաց զանձն ողջակէզ քո՛ զկա՛
մաւոր. բարեխօսեա՛ սուրբ հնոհեա՛
մեզ ածնողացս ս՛՛զ քո՛ հովթիւն:

Ա՛ր զանբաւո՛ր քո՛ քո՛ տարածեցեր
ըզկոյս աշխարհի. որում տես ընչացեալ
փափաքեաց հոգեւոր երանելի՛ն ձգնէն
սիրոս. ըզբաժանին արեն արբեա՛լ ուրա
խո՛ր ընդ քեզ միկրտեալ. բար
Ա՛ր ընկոյս փառաց քոց քո՛ ծա՛ալէ

Ո՛յ յոյս իմ եւ ապաւէն հոգւոյ իմոյ
թերեւս ձեզ անպատուիրէ քոյ
ընթացեան ի վերինն երկիր. փառաւոր
յիշատակ բժիշկ քո, վասն որոյ ընդ
ձեզ պարծիմ եւ ուրախանամ. ոչ նեղիմ
ո՛յ յոյս իմ ընդ անմահութեանդ փափակ
ցեր երկիր բանասիրաց. զոր ընկալեր ի
պատանեկութեանդ յինքեան երանելին
մարդասիրութա՝ ի մարմնի անմահութեաբար
հարկանելով պատահիցէ՝ բարեխօս։

* Ո պոլիան Աբբայ Խոբոյն։

Ո՛յ յոյս իմ եւ ապաւէն հոգւոյ իմոյ
թերեւս ձեզ անպատուիրէ քոյ
ընթացեան ի վերինն երկիր. փառաւոր
յիշատակ բժիշկ քո, վասն որոյ ընդ
ձեզ պարծիմ եւ ուրախանամ. ոչ նեղիմ
ո՛յ յոյս իմ ընդ անմահութեանդ փափակ
ցեր երկիր բանասիրաց. զոր ընկալեր ի
պատանեկութեանդ յինքեան երանելին
մարդասիրութա՝ ի մարմնի անմահութեաբար
հարկանելով պատահիցէ՝ բարեխօս։

* Ո պոլիան Աբբայ Խոբոյն։

զան

Ա՛յո՛ր ընծայէ՛ն եկեղեցի՛ զմա՛նկունս առաքա՛ւոր
եւ ուխտաւո՛ր փեսացո՛ւն. ոյք ընդ հրով
ան՛ցին երդակեցա՛ւք ցընծա՛ցէք. փա՛.
Ա՛յո՛ր ժողովո՛ւրդ հաւատացեալ
րս նո՛ր երկրորդո՛ւթեամբն ի՛ տաճարի՛
ձրդեցո՛ւք վո՛ւկայեցս. խընդրելով
զփա՛ռսն յանցանաց. փառա՛.

Ը ապաւէն ||ոե փանանոյ ||-ընէց-ոյն։

Ծ՛նծայ այսօ՛ր նո՛ր եկեղեցի՛. յիշեա՛
ա՛ւ նո՛ր վո՛ւկայիցն. որք արիւբա՛ր մար
տեն ընդ՛դ՛մ բռնաւո՛ւ էարին. կամաց
բեալք արեա՛մբ վա՛ն անուա՛նն տո՛ւ
Ա՛յն առեւա՛նոյ՛ ծի՛ն նահատա՛կ
կին. այսո՛ր նշմանե՛ւ նախաւո՛ւկին

Յնծուն եկեղեցոյ ընտրեցեալք ի Տ֊ջն
տար ընտրեալն ըստ քեզ սիրեցին . սուղ
զարդ ճանապարհին . Լ յորդորի զԴԲ
պատակ եկեղեցւոյ . և հետևող լուսա
անվախձան ։ Ա ստանուան զո եղեր
աղաչեա զերկնաւոր մեզ ըզնիւթ նա
երկնային ։ ո դասուցն եղեր դասակից .
նա . որ ըզբարբարանաս յանձն առեր Լ դկ
Ա ծարեկոն և վկայ քե սբ ստեփան
կի ։ ե պարզևաց տէրտոր ։
մերոց յաղագանաց . բարեխոսիր փրկ
նոցա ։ զան ևախձան ն ըզկեա նան ։
Ա ղերթանեք Տայցմ ։ մբ սուրբ սուրբ
փա ննասեանց . ընկալ տէր զաղաչան
նոս մեր . պարգևեալ ըզթողուն ։
զյաղթանակ ի մարտին . պարգևեալ
ի փորձ սանջանաց և ընկալ ։ քեզ
էրկի ։ ը զնաբեւոց ի տր ։ նահակեաց ։ ե
նրմանեալ նմին ։ Լ ։ րեց տասանց և
և զհանդէս մերթին . պրսակեցար ։ ե
զանձանակրուին ։ յինքեան բերեալ ։

և լուսաւորեցեալ զսրտիս Թորգոմայ,
այսօր բերկրեալ՝ ի հաւատացեալք . և
ասեն ընդ միմեանս՝ քո զհանդէս . պղ

✠ Ընդ արեան Աներեւոյթ Օրհնեալ

Ա՛ր յառաջա՛գոյն յօրէնս՝ յօրինակ
սահանդի քո հայր երկնաւո՛ր . եաւթ
զօրուն ի յիւղ սբքուե յօծումն օծե
լո՛յ՛ց . հնձ և յիւղոյս յայս զերկնային
քո զընծայս : Ա՛ր խոնարհեցար խմել
իւղ Թաւիեա՛ անուն օծեալդ աստու
ծո՛ւ՛ց . խաչեալով զածուիդ օծեալ
ը՛զ մարդկային առեր բընութի՛՛՛ .
հնձ և յիւղ : Ա՛ր իվերնահանդէսն սբ
իջանելով յառաքեալսն օծումն օծե
լո՛ւ՛ց . և օծմամբս այսո՛ւ վերաստին
ծեր նոքօք զհոգեղէնս որդիս աստու
ծո՛՛՛յ՛ . հնձ : Ա՛ր զարդարեա սուրբ
ի՛ հանդերձս լուսափայլս և գեղա
պայծա՛ծառ . զհարանցեա՛լ եկեղեցի
քո սո՛՛՛ր՛բ . մանկունըք սորա ընդ
հրեշտա՛կս օրհնե՛ն սբ զերկրպդուի՛դ

որ զարդարեցեր զվերինն ալեաւք ծո-
վուն խաղաղեցուցեր զանդունդս ա-
նհատ ձեռամբ քով. եւ զերկիր ամե-
նայն ջրհեղեղաւ ծածկեցեր. զլերինս
ի վերայ ծովուն մարդկանէն. տե-
սանելոյ եւ զհովտաւոյդ պարսպեա-
ցեր. հեղ զերդիգերութիւնդ քո ընդ
երկնայինս յերեսս քեզ ընծայեա՛ց։
Արդ՝ այր խուլ թմբիրեալ անուն.
օծեա՛լ քան զընկերս ուրախութիւ-
խառնմո՛վ. զոր հերերդ ի դաշտս առա՛ջ
քելոցն. հեղ։ Տէր ի՛մ ձեռնարկո՛ւս
օծումն օծելո՛յդ. որ ևս ծրնանիս օծ-
մամբս այսու ընդ մեծամե՛ծս ասաւ
ծոյ հնարելո՛ւն. հեղ զերդիգերութ
Կերպեակ միանա՛ն. ամ՝ անստուածոյն՝
քո՛զ վերադիզեմք ընդ սերովբէսն
սուրբ սուրբ սուրբ. սրբեաւ զբնու
թիւնս խորհրդոյ. եւ վերածնեալսդն
սուաւա երդել յաւէտ քեզ ինո՛ւս։
Հ ապաւէն հանդերձեալ Յարծամ զգեստուն։
Խորհուրդ խորին անհաս ա՛նըմբռնելոյդն

զբազումս մեր կարողութիւն։ Համ
ծեցեր ընդ մարտադործ ընդունելս քո սուրբ
Ա՛ր զարթուցադործ ընդունելս քո սուրբ
փառաց ընդ մեզ քո աճեսցէ։ պատեա
ընդ մեզս մեր շնորհաւորութեամբ։
գեցաւր ընդ վայելչութիւն ծնան. սրբուհի
Նման քոյր վայելչութիւն որ ընդ
ընդ պատմուճանի ն զքո զնամատուն։
հեղ եւ ի մեզ հոգիդ սուրբ աստուա՛ծ
զար յառաքեալն ի սուրբ վերնատուն
Նձիւաճին բիկ հրաշհոան որ հե
դարեաւ ի զեհոս անկողմնապահ։
ըստին մարդն անմահացա՛։ զար
գեցան արարածք ամենայն ծին. եւ վե
Ձնորհաւորեալ քո սուրբ միածնիդ նորո
դրախտան անդենի տեղի բերկրանաց
զելի փառաց զգեստաւորեցե՛ր. ի
զադամ պատկեր տիրակալ ծն. եւ նա
Նձաւհրաշ զծրութիւն սահ՛ղեր
բոպանձ փառաց զգեստս հրեղինայ
ի յառաքեալ անմահացեալ լուսո՛ն. գե

բարձմամբ ձեռաց առ քեզ միշտ ուղղել։
Խնամամբ Քոյդ խղճի պատեսցես
զի միտս և՛ զբազմայարմ ծնա • խաչանիշ
ուրախմամբ ընտա ահարեկիչ ։ ծաղ
կեալ յոսկեթել և՛ զարդ խորանի։
Լամից բոլորից սիրապէս ածպատա
կած ն • նահապետապատ սիրով զմեզ
զեստաւորեցեր ։ ։ ր • քոմ ընդ խոր
հըդոյդ լինել ապաստար։

Ր արեւան Խնդրուած Պատարագի։

Յայս յարկ ընդ իրանաց ձեւսիմ տըն դկ
տաձարի • ժողովեալքս անատնոր եխոր
հուրդ պաշտման պաղատանաց առա
ջիկայ ընդ պատարագիս • խնկոք անոյ
շիւք խունկը առել պարծիմք ի վերնայ
յարկ սրտիկըս խորանիս • ուղղութ ըն
կալ զաղօթս մեր ոսկի բուրվառ անու
շահոտ խնկոց տաշեղից և կինանմանպ։
Ի՛ զմատուցօղսս պահեա սրբութ
միշտ և հանապազ քեզ ապաստարել։
բարեխնամութեամբ մեր քո և կուսի
ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէից։

Բարձան Հոգոնց Խոստովանութեան։

Ընձեռեա վերջին ժամանակիս՝ շնորհս
նեաց իւր տուն զեկեղեցի՝ հոգ-
ոյն դրախտ երկնաւորի՝ խմաստուի
բան և որդի՝ Քո ըզ մարմին իւր ի
զենուլ՝ զգինի արեանն ի խառնելն՝
սրբոյն Հրաշից ներգործողի՝ տուր

օրհնութիւն յամենայնի։

Որպէս զծառայս իւր ամաքեաց՝ ի խաւ
նելիս ըն Հրաւիրեաց՝ զքաղցեալս ի
հաց մարմնոյն կենդեաց՝ զգինի արեանն
ետ ծարաւեց՝ յոյս կոչմանէս ապրս
ուսեալ՝ ազգ Հիւսիսոյ Հայաստա-
նեայց՝ այլ որ ըզ Հրաշս զայս ներգոր
ծեաց՝ մեզ նոյնգոյն յոյս Հաստատեաց։
Չաւատարիմ և իմաստուն՝ գրիգո-
րիոս անուն արժանն՝ նորման խաչի
մահուամբ որդուոյն՝ զարշաւրանօք իւր
նոր մարմնոյն՝ զամբրս Հոյոց կոչեաց
ինոյն՝ գանձ և Հարուստ ետ խըս-
տացոյն՝ միոյն բանիւն Հօր խմաստ-
նոյն տուր օրհնութիւն զորոյ Հրաբուն։

Ծեաւ մերոյ Հայրապետին՝ դրախտիս
լուսաւորչին՝ վահանդիէ պատրիարդին
ի կեսարիոյ Հայքն առաջին՝ մեզ մար
դարիա բերել անդին՝ զնոր շնորհս սեղ
հարպետին՝ այլոյ Հրաշեայ ներդործո
ղին՝ տուք օրհնուի աղդ Հոդածին՝
Երման աւուր ըն վերկական խաչ
վերիչին ի յորդանան՝ նոյն արուսեկն
արեգական՝ ծագեաւ յաշխարհըս Հայ
աստան՝ դրախտք դժոխոց խորտակե
ցան՝ որ չինաստեան տեղիս անկան՝
Հոյլքըն դիւաց Հալածեցան՝ Հրեշ
տակք ընդ մեզ դասակիցեան՝
Ի ձեռն առեալ լուսաւորչին՝ զնոր
խաչ սեղ կարապետին՝ շնորհք պարգե
պետ զկոյն աշխարհին՝ շնորհօք ոգոյ
զբաննն օծոյին՝ աստ թրշնամիք ի զո
րասցին՝ ի հերձուածոց աղանդք բուս
ցին՝ յերկնից դայր ձայն ասծոյին՝
Թէ Հայցուածք քո կատարեսցին՝
Որք երջանիկ երկնահանդէս՝ ձրդ
նոզք անտան և երգնիդէս՝ Հոդանիւք

Ծընեալ զմրմէս՝ գերազանցեալք ի
բնութէս՝ զձեղ պարգեւեաց սբ զհոն
դես՝ մեզ երկնային հրեշտակք յերկ
րես՝ ի վերշահից մարմնոյ ախտից՝
փարատեցէք ի խոցմանէս։

Ո՛վ մէջերկրեայ տանէն յիւնայ՝ հայցց
սբ եալ պարգեւք փառաց՝ վարժիչ
կրթոց կրօնաւորաց՝ հարք միանձանց
ձրդնաւորաց՝ ծաղիկք բուսեալ բա
նաւորաց՝ բրժշկական դեղք հիւան
դաց՝ ի պիսակաւն այսոց չարաց՝ զմեզ
փրկեցէք ի փորձանաց։

Լինն լուսոյ հօր միածնի՝ ձշմարտու
ըն քարոզի՝ պարծիւ ազնուանալն դրիգո
րի՝ պարգեւեցար քանձկեցուցանել հոգ
եղբայրք՝ պարծեալ ես հոգելի՝ ամենայդ ինեայ
սբ վր կոյս՝ ոմրով մարմնոյս վէրք ողջաց
ցին՝ յանդամք հոգւոց մեր քաւեացեն։
Լօթին աստեղեան երկնից կամարք՝
ածուեր ըն կամարարք՝ ձր գնօղ մեր
ծով խոտորաձորակք՝ մարգարք հոգ
լուսոյ տաճարք՝ եկեղեցոյ բարձր աշ
տարակք՝ տանուս հոյոց ամենայ պատ
ուարք՝ զձեզ աղաչեմք ձր գնօղք սբ
հարք՝ լինիլ անձանց մեր բարեխնդրք։

Ասեմ՝ զօրաց ըն պարսկական՝ մոլ
տիւ ընդ զօրըս Հայաստան • դուք մոլ
թեզկէք աղերս Հոյակման աղաչելով
զնոճըն բան • վնան յօհանուս ձայնի
գնչման՝ կարապետին ըստ Հոյակման •
պա՞հել զնրկիրս այս անաստան՝ զոհ
ղե արեանըդ ձեր հեղման։
Գո՞չեմք ոտ ձեզ ըբ նահատակք՝ հո
ղանի-թեայ մարմնով հրեշտակք • մոլ
տիրոջ ըբք և վկայք՝ ոչք սոյ մահ
ամբ կառաքեցայք • յորդոր ոտնից
ձեր յիշատակ՝ արեան սրբոյ հեղման
վասակ • ահա ըբ լեցի ըբ պատարագ
պահել ըզ ուզ միշտ անվատահ։

Ճ. Պատիան Աբէտ Պետառանց։

Պատգամ՝ թէ տանջեցուցանէք հարցա
նեցիմ ըզմարդարէն • մի՛ երկեր ի լեռ
ըն ան • կամ մի՛ կոցցէ ի տեղի ըն
որըբեւէ։ Ոչ ոտանաւք ըզ սուրբ
ըն լեռըն դիտանիկ և ըննայ արան •
վկայեցին սրբոց առաքել զոր ընդմէնէ
յատուածոյ պիրկիչէն ի բերեան։
Ոչք բարձի՛ն և ըզկնացս ի բերանոց իմ

Ո՞վ ոք ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Եւ ասէ ցնոսա. Ոչ լուսաւորի մարդ, եթէ ոչ ընկալցի ի վերուստ։ Եւ ոչ ոք ունի զիմաստութիւն, եթէ ոչ տացի նմա։ Եւ ոչ ոք գիտէ զորդի, եթէ ոչ հայրն, եւ զհայր ոչ ոք գիտէ, եթէ ոչ որդին, եւ որում կամիցի որդին յայտնել։ Եւ ոչ ոք գիտէ զիմաստութիւն

տար զրկեցուսցէ մարդկային։

Ի ՊԱՏՃԱՌԱԿԱՆ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ։

Ի ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐՁԱԿԱՊԱՏԻ ՀԱՅՈՑ։

Ա. Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԱՆԵԼԻՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԱՅԻՆ ԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ԱՐՁԱԿԱՊԱՏԻ ՀԱՅՈՑ։

Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԱՆԵԼԻՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԱՅԻՆ ԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ԱՐՁԱԿԱՊԱՏԻ ՀԱՅՈՑ։

Ա. Ի ՍԿԶԲԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԱՆԵԼԻՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԱՅԻՆ ԵՒ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ԱՐՁԱԿԱՊԱՏԻ ՀԱՅՈՑ։

Ասացար քեզ անուն քաջութ յասպարէզի
սի՛ ձգնուէ՛ ուվ որ ըդ դաւթի. յոր
թեցե՛ր թըշնամոյն խաչիւըն քի՛. լը՛
ցուցեր ուրախութ ըզսիեփերս ամ. և՛
աղօթիւք ան աբծ եղեր մեզ զօրավէդ
Լսուր ըզմարմնի նդ ըզ հոգւոյ քո՛մ
փրկանս. ևս խաչի՛ս և արեամբ դնեցեր
զաղբիւր՛ի՛. առեր իշխանուէ բարե՛
խօսութ. աղաչեա զըզ՛ն զի փրկեսցէ
ըզմեզ ի հարա՛ւոյն կործանմանէ՛ն։

Ը. Ձրեան Աիրպիսի և Ցովհաննու։

Յարմատոյ բարեաց քաղցրը շառա՛չ
վիղ վերաբա՛սեալ ծաղի՛կ հաւատոյ
զեղ վայելչութի՛ն. զարդ եկեղեցւոյ
պատաբերեալ ըզքեղ ովի՛ ի կիրակ
կոս. աբ՛նիողին ըզ քեզ զբի՛ստոսի
բարեխօսեա՛ վասն ա՛նձա՛նոյ մերոյ։
Ի՛ստա՛ծոր մեր բարեպաշտի սրտի.
և երկնաւոր հանդիսատե՛ր նահատ
ակ. քո՛զ բաւաւա՛զէ՛ն. զի՛ հնո՛ր
բեալ հոգւո՛վ սրբոյ զոլով մա՛րմնով։

մարտ ընդ անօրէնն եդեալ պրսակէ
ցար հվ սո՛՛՛ւրբ կերակուռ. տընկու
Յ՛ծ՛ղ քաղցրութե ծաւալեցար յանդա
տանո՛ց ձեր. յորժամ պատուիրն արիւն
քեզ ձեր հեղանն յերկրի՛. երկնայինքն
ուրախացան ըզձեզ յինքեանս ընդու
նելով. մայր որդով բերկրել հվ՛՛՛ք
յո՛ղիտա. ստուգ ոդին ըզձե՛զ քրիս
տոսի՛ բարեխօսեցե՛ք վասն մե՛ղ՛՛՛.

Ա՛ծրդածոյն վարեալ ծաղիկ ինն
բառնունկ բուրաստանի. լուսազար
դեալ երիցեցար ոմ երանեա՛՛՛լ սբ
կերակուռ. վասն մեր քաղցեալ
քրիստ՛՛՛ փրկիչ ն մերոյ։

Ա՛ղաչանք քաղցրաբարբառ հեղա
բանեալ ընդ ձեր յիսուս. վերամարտս
արեամբ ներկեալ. ոսկեբուղե՛՛՛ղձ
ուրմանսկ կ. վասն մեր քա։

Պարծանոյ վարդապետին համեղ աղ
բիւր արեամբ շրմլեալ. պրսակեցար
ի քրիստոսէ ընդ երջանի՛՛՛կ մարտ
րոսացն. վասն

Հրեշտակաց. ոմն երանելի ոտք ոսկեայ
փորձեալ զմտայդ ի բնակարան երջ
Լուացեալ ոտից եւ հրով մաքրեալ ոսկի
Ա. ապաշխարութեան. Ա. ի նոսա. Արդ ապրեցեալ
ոտից պարծանք ունի հատուցանել տէ
բերկրեալ այսօր ոմն երանելի ոտ
սիկ պատ ի եկեղեցւոյ. մտայր որդիոյ
յուղիտա. վաստկեալ մեր բարեխօսո
ցեալ քոյ ոտից երանելոյ։
Ա. ապաշխարութեան Ա. ի նոսա. Արդ ապրեցեալ
եւ Վարդեսի։
Ա. ՀԱՅՐ ՇՆՈՐՀԱԿԱՑ. ՈՐ ՀԱՄԱՐԵՑԱՐ ԶՄԵՐՍ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ. ՈՒՐԱԽ ԵՂԵՐ ԶՈՐԴՍ ՔՈՅ ՈՍԿԵՐԱՑՆ
ՓՈՐՁԵԱԼ ԴԱՏԱՒՔ ԻՄ ԲՆԱԿԱՐԱՆ ՀՐՈՅ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ. ՈՒՐ ԵՐԱՆԵԼԻՆ ՆԱԵ ՈՍԿԵՈՅՆ
Լ ՈՏՈՑ ՄԱՔՐԵԱԼ ՈՍԿԻՈՎ ՆՈՅՆ
Ա. ՊԱՏԱՆ ՍՈՒԵՆՈՅ. ՈՒՐԱԽ ԵՂԵՐ ԶՈՐԴՍ ՔՈՅ ՈՍԿԵՐԱՑՆ
ՄԱՐԴ ԱՊՐԱԾԱՏՈՒՓԵՑԱՒՔ ԿՈՉԻՆ ՅԱՅՍՔ
Ա. ՊԱՏԱՆ ՍՈՒԵՆՈՅ. ՈՒՐԱԽ ԵՂԵՐ ԶՈՐԴՍ ՔՈՅ ՈՍԿԵՐԱՑՆ
ՄԱՏԵԱԼՔ ՅՈՏՈՎ ԵՐԿԵՐԱՊԱՏԻՒՐՔ։
Ա. ՊԱՏԱՆ ՍՈՒԵՆՈՅ. ՈՒՐԱԽ ԵՂԵՐ ԶՈՐԴՍ ՔՈՅ ՈՍԿԵՐԱՑՆ
ՍԲՅՆ ՄԱԾԻՆ ՄԻՆԱՍՈՅ. ԵՒ ԿՈՅՔ ՀԱՏՈ
ՐՈՂՑԱ։ ԼՍԱՒ ՁԱՅՆ ՀԱՆԴԵՊԱՏԵԱՆ
ՀԱՒ ՕՂՆԱՒԻԱՆ ՅՈՏՈՎՆ Ը ԳԱՂԵԼ ԼՄՆԴ
ՔԵԼ, ՔԱՂՑՐԱԾԱՂԱՑՄԱՆԴ ՄԻՆԱՍ. ԱՅՍՔԱ
ՄԻՆԱՍՈՅ. ԵՐՄԱԴԻՒԵՍՈՅ ԴԵՊԱՐՍԻ ՅՈ
ՍԻՆԱՍՈՅ ԵՒՆՈՅՑԱԾ։ Ա. Վ ՆՈՐ ՎԱՂԻՍՈ
ՂԱՀԱՇԱՍԱՒ ՎԱՂԻՍԻՑՆ ՍԲՅՆ ՄԱԾԻՆ

կուբ ըզնոշ ի խոշիկն . տուսեր ընդ
ղրահըս հատաւոյ սրբոյն Թէոդորի .
և ընկուզն ի գլուխ զատուտարտ փըր
Ալ ոչ առնիցէ զբանսարկուն զայն ըզ
սըբէ ըզմեզ ի խաչելոյն Քրիստոսէ .
Ալ ոչ ամենայն ինչ դատանաք քա
տոսկան ի յանկունս երկրաւոյ իմաստի
զարդ վայելչութիւնս . այլ երա
Ալ ոչ անպարտելի մնացեալ ի հրապուրա
նաց ոգւոյ քաղցր ուրիշն . ջամբարեալ
ըզբ վարձն ի՛ր ի . արագասպիս խոզևսոզ
ցոյք պատմեալ ընդունելի . այլ եր
Ա տրեան Աբէոյ Աստուածոյ .
Ալ ղաջիմք ըզգեղ սուր բարեխօսու
սէց սուրբ մարմնոյ . որք հնոյ տատակեցան ի
ձախատանութիւն պատերազմի . յաղթօղք
դրան ընդ մերձ չնամոյն . բարեխո
սիր ըզ մեզ . զրկաստոս խընայեա ի մեզ .
Ալ ոչ առնիցէ զբանսարկուն զայն ըզ
ղրահըս հատաւոյ սրբոյն Թէոդորի .
և ընկուզն ի գլուխ զատուտարտ փըր
կուբ ըզնոշ ի խոշիկն . տուսեր ընդ

Ա ամիսն ի ապրանաց։

Ի՛րիացեա՛ք ա՛ռ ո՛ւ հանիստանկան ։ քաջութիւն առնուլ ընդ վիշտ խաչին Տեառն ։ հանձարեալ խոհեմ ղբ ի հաստուածոյն մըչն դաւանանցն ։ զամբարշաւանքն որ դարձուա ջանիւ մարմնէ ։ զօրաւ կամ ղբ ի թողբ ։ պրսակեա՛ղ ղբ ի փրկութենէ ։ փրկանակեա՛ղ ղբ զմ՛ահանաչեա ։ ընշխարիա յո՛ւսոյ անմահութեն ։ փա փոգանա՛ց հերոց աւրէք ընկատա՛ղ ։ ոտն ։ մաքրիլ արեամբ յաղտոյ մեղացն ։ տըղմոյ ։ զօր ։ Ձայնեցէ՛ք զ ղնա զկամ ղա ղբ ։ Ձշմարիտ վըկայէ ընդ երրորդ ։ թեն ։ նահատակա՛ց յանօրինաց բանտն ։ թեան ։ զի ցընծասցո՛ւք յաղթինեա մար ։ ու հերոյ ։ նահատա՛կաւք յարդ։ ։

Այ օրհնեալ արքայ՝ և զօրաւոր
լուծ առաքինութեանց . վառեցար վինու
հոգւովն սրբովքար ընդդէմ մահու .
վարդա՞ն քաջ նահատակ ես վանեցեր
ըզվիշտսն մեր . վարդապետն արեամբդ
քոյլ արբանեցեր զեկեղեցի :

Այ ընտիրդ Քրիստոս վինու յաղթեալ
պատերազմին . խոհական խնամուոք
խոհեմացեալ անձնասպէս . խորին
խորհրդոյական և ծանուցեալ անուն
քարի . խաչելոյն վերկայ եղեալ հեղ
մամբ արեան արբանեցար :

Ընտիրդ քաջ ասպետ լուծեալ արիացեալ
քաջն արքայ . Թախտաբեր իշխանիդ
բռնութեան բղխեալ աղբերն . զիրիկ
հանեալ զբռնաւժակ և մերկացուցեալ
արեամբն խաչիւ . դասակից ես անմար
ճառագ՝ երկնորդուն երդել ըզխաչս
Աչօքդ ափսոս զգեստուք ալձնել էյերկ
նաւուս հանդիսասէրին . երկնորդուքդ
ըզրացել վանեալ զամբարտաս բանասարկ
ուին . հեմայեակ հօր ընծայեալ որդոյ
դոյզ էարբանակից . հոգւովն յաղթել
պատերազմին և չարասէր թշնամւոյն
Այ անձն բարեյոյս դիտամբ ընդդէմ

մեզանից վառեցիր՝ տարածանաց հրեշտ-
յերկինքն պատահեցեալ ընդ անմարմինսն
տաճառս զարմանալի՝ տեսիլ եղեալ
երկրորդութեան՝ որոնեաւն ընդ խոր-
հրդոյն տուն և՝ առեղծ արժանացեալ։
Ստոյգեալ ըզհաւատոյդ՝ վասն յոյսոյդ
զարհուրք ծածկեալ՝ զերկնականսն տես-
լասուր՝ եղբօրս հրեշտակն ընդշնան էա-
ղին՝ վայ՜ն ի վեր երևեցան՝ որ մանր
կուբ նահատակեալ՝ խաչելոյն վրկայ
եղեալ՝ պսակեցաւ աջեամբն Քրիստո-
Ի՛նոյս անձին ոգևարիցեալ մատուցա-
նէր զինքըն նըւէր՝ բանաւոր պատա-
րագ՝ ընծայելով հօր ի յերկինս՝
պսակն ընդ ցանկալի արդարութեանն ձգ-
տեալ՝ խնամատուբ պայծառացեալ
յերկնաւորութեան շնորհացդ հոգւոյն։
Լուսեղէնութեամբ հարազատոք՝ ընտրեալ
դոյն նահատակօք՝ յոտաչեալ յամե-
նեցուսդ՝ գրոհս և աւարս մատուիցես։
Նախաշաւիղ գոլով քարեաց՝ յոտաչա
դիմեն դարձեդ՝ ընկալաւեալ ըզբարի
բիւն ըն յաղթանակ նահատակացն։
Ամենակալն Քրիստոս հազարաց՝ և երե-
նից թիւն ընդ վեցից՝ ոգի ընդ նոսին

Վանդ Առջև Ի Խոհեմաց

Ի յաւէտ ջատագով սահմանեցեր զՔ
փրկուի՛ հոգեյատանէից. ընդհան
լով մեզ հրամայական զերանելի՛ն ըզՔ
սբ. գրիգոր. օրհնեմք զՔզքեզ ըստ զօրս
անմարմնական կամ նմանըն հոգւոց սուրբ նահատ
Ա՛ր նորին դատաստանիցըն խոյանիցէ
քեզ ընտրել զերկրաւորս քրիստոնեից
ընդ հրեշտակ ճշմարիտ կարդալ հո
վիտս ևս ամենայնս. զովեմք զքեզ
ընդ զ
վիրաց. Ա

Ճառ ի ցեղ եղեւ ժառանգորդ բարեաց։
տերապետին ամենայնիւ եկեղեցւոյ. ան
նեան զօրավարին. յաշխարհօրէնն պա
Նա՛ զանձրեւ ոչ զամպիկ
վիճբըն զըսարթունք. հրով հնգեան
շնչեցին ըզ բոյն ըզ կրակատաշտ
պարսից. մանր պարթևականն տեսա
նողն ի յառաջադոյն ազդեցութենէ զհա
ւատոյ որդիս սըբըդոյն գրիգորիայ
սակաւազարդ տեսեալ. մանր

Լ՚որկնային հրաւիրակօք կոչեցեալք
խնդրեցանէ. փըրկիական բանին պատ
մողք և՛ պարծանք հայաստանեայց. դա
սակցեալք ընդ զօրս անմարմնոցն։
Լ՚ոչ վիշապն անդընդոյն ընդմանեալ
փարատօնի. զգաղանացեալ ըզթշնըդն
գործակցօք չարին սուզեալ. զյատ
թականն երգե՛ն զօրքն ի՛ն։
Հնա՛ստոյ զինուք վա՛ռեալ մանկո
նեան զօրավարին. յաշխարհօրէնն պա
տերազմին ախոյեանն եկեղեցւոյ. ան
Ճառ ի ցեղ եղեւ ժառանգորդ բարեաց։

Ա՛Խտակցաբար արտասՒեցան զու-
րացՕղսըն Հաւատոյ. ընդ սբՒ Հայրա՛
պետացն երգելով զփառս էբՒրձնե՛ն
փրկողին ըՀմՒղ մաղթանաւք սուրբ
ՄՀ Ա՛ՆձուռելիՔ բանդ ասՒՔ՝ որ վասըն
մեր ելՒր էխաչ. բարձրացար ի՛մՀ
երկրի՝ բարձեր զյանցանս նախա՛
ատեղՒին. զերահրաշ զօրուՔ յաղթե
ցեր մահու. յարուցեալ երՒքօրեայ՝
ընդ ծադեցար տիեզերաց։
Ղ՛ԱսակարգեՒալ Հողեղինացս՝ ըՀրէ
ղինաց աննիւթ գոյից. երՀանրիկ արի
ուՔ կատարեցան յանօրինաց. զի ըն
կալեին ի՛քենՔ զանապական փառաց
պըսակն. երեւեալըՔ լուսաժղեաց՝
յաւուր մեծի քոմՀալըստեա՛նն։
Ի՛նդ հանուր քրՒստեին՝ զբանըդ կենաց
ընդ տիեզերս. թօթափեալՔ ըզքուն
մահու՝ զսաւրՒնոց երկինից Հետևե՛Ք
ցան. ժուժկալեալՔ արիաբար՝ զժանիս
մահու խորտակեցին. իմաստուՒՔ եր
կՒղով ըՀ փեսային մուխն յառաջատես։
Ո՛ւսաւորիչն ամենեցուն՝ ղեւոնդիէ
ՆՔ վարդապետն. խոհական մեծ խոր

Հըզօր խրատեալ լըճցոյց զաշակերտ
աեանըն. Ճանաչեալ զոյս դիտուքն
յոգիս արանց կատարելոց. կամաւոր յօ
ժարութէ կատարեցան սրբով փրկչին։
Ինըր սիրոյ կենարարին՝ բորբոքեցաւ
յոգիս նըզին. Ձայն տըւեալք խրախու
սեցին՝ դիմեալք ի մահ յօժարութէ։
ղեկավարըք հոգևոցք՝ զանիս մեղաց
խորտակեցին. Ճանապարհ մեզ հորդե
ցին ի յերկնային նաւահանգիստն։
Ընկերաեալք արեմբն իւրեանց՝ ար
բին զաժամ մահու փրկչին. յառաջ
ջեալ յանցուածոյ յօսէփ ընտրեալ աշա
կերտացն. նորահրաշ սիրով լըցեալ
ևնահատի բարի ցուցցաւ. չինեցաւ առ
Ձար փառաց սըրբուեալ անմահ բանիւն։
Ո՛ւսուցին ամենեցուն՝ երկրպագել
քուր մորուեդ. յարբարելք արիաբար
ընդէմ մահու՝ ջաւ իշխանին. պատրաս
տեալք ի պատերազմ զպատրանս չա
րին խափանեցին. Ջուր կենաց մեզ ար
բուցին՝ ըզհոգւոր մեղացըն շինուցին։
Ահա լուսոյ մեզ ճանուցեալ զանդի
տուեք խաւարն երկոք. սահակ ևբ հո
ապետ՝ սրօքէական քարեցան հաղորդ

վերբերիչ վարուց բարեաց՝ վանիչ չա-
րին պաշտօնէից. տարփածեալ անձառ
լուսոյն՝ վերապատաւ խկեանս անմահ,
Նաբուսնեաց ըն ձկմարտից՝ եկայք և
մեք հետևիցուք՝ ցնծութիւ կատարեա
ցուք՝ ըզհիշատակ հայրապետացն.
սիսիցուք յարմարուիւ՝ խիտուի մար
մնոյ փերկելին. փայլիցուք գործովք
բարեաց՝ ի յերկինսին առաքասաւին.
Կրիստոսի Թիւորին՝ սրօքեական
ձայնիւ հնչմամբ. երգեցուք զերա
օրհնուեն փրկեալք սրեամբն իւրով
սրբութիւ. զի դրթուիք խոնարհեալ ըն
կալցի զաղաչանս. Թէղուիք ընդ

Հետգ մեր բազում յանգանգն
պայծառացան այսօր սբ եկեղե
ցիք. լուսաւորչօվ կենդանեօք. որք
ի դործոց իւրեանց ծաւալեցին ըզ
լոյսն ամենատուր. հայելիք աշխ
տ սիրոյ. Քահանայք պատեա
լք օծմամբ սբ հոգւոյն. նախակար
գեալք յառաջնորդուին փափագո
ղաց վերնոյ յարկին և անպատո

պատրաստեալ բարեացն՝ այսօր փո-
թացանի՛ն եկանել ինձմէ։ Ո՛ ըսպրդ
նոց երկնի՛ց եկիր ցբ նճո՛ւքի՛ն. տե՛
սանելո՛վ զպրեսմբ զպրդարեալսըն
կոչելո՛վ յուրախո՛ւքի՛ն ճոխացին և լը-
սաւո՛ր ը՛ր առադնասին։ պատրաս
տեալ նոցա՛ զյաղթանակ կ մերակ ն։
Մ՛ատարըշտաց և անսրբութ՛ց մահո՛
ցան ձեռօք։ նոո՛ւ իրտկա՛ն պատարագ
ը՛նճ՛ցիր Թադեաո՛ւրին երկնաւորի՛։
որ հրաւիրեաց արեամբն իւրով լինել
կրցո՛ւդ խաչի՛ն աճեցանց. կամակար
մի՛ տո՛ւք զի՛ նզեան սիրտքդ։
Հաշտարար ընճա՛յ հօր ազգի՛ մերդ
կան քրիստո՛ս աշ՛ճ. զեկեղեցի՛ քո
հաստատեա՛ խնդրո՛ւածովք նահա՛ջ
ատից ի՛ քէն ը՛նտրելոց. բարեբար
փրկի՛չ մերդ։

Ո՛ր խոստացար լինել ընդ մե՛զ մի՛ նչ
ի կատարած. անանձը՛ պահ՛ ատ ի՛ քէն
վերժ՛ողաց՝. և ոչ՛ զերծ մեղա՛ւորաց

տէր երդեացը ն մանկունք։

Ա՛րդեօք սէր ձեր երդս ի հրեշտակս
կան ի վայելչեայն. յա՛ւժ և վայե՛լ
լուսն՝ մրտերիմն և հեթրօ՛ղեան.
ո՛չ ծով սա՛ղ ուրբ ղեր վա՛ւնդեաց նք։
Ա՛նուն ե՛ւ լսարծիմդ ձեռք սբ՛ հ՛ղ
տանգեսդ. քրիստո՛սի. յորմէ՛ղեալք
և յա՛յդս լեալք սա՛ղ ղեր սբ՛ մա՛ք
լեալք օծեանդք սո՛ւրբ երկնա՛ր

վասն անձամբ մեր Յիսուսի. ո՛չ

զօրէ՞ք. բարեխօսեցէ՛ք մեզ առ Տէր
եկաքնութեա սեր զօրէ՞ն եւ խրատա զի
զա՞ր ես ո՛չ զօրէ՞ն. ո՛չ։ Ա՛րդ համբուրձայ
տիկինս՝ և հատատեցաւ առ Տէր իւր
արեան ձերոյ հատ անոյշ բուրեսցի ի
ւր Յիսուսէ. ընդ սուր հատ ի հեղմանէ
ընդ մեծ մաքառումն սրբոց ձերդնա
որ խոչափիլ զրեն յանիշխի պարտեաւ
որ խոչափիլ զրեն յանիշխի պարտեաւ
ժն ի զ զօրութիւն թէ շինատ մեզն. սո՛չ
ռեացեն խոնչ ոգեբիլ սր. և կո՛խեացես
նէ՛լեա՛ցեն ի մարտ մրտեալ. զև վիրաւո
Լրա՛նել ա՛ցեն խոնարհ մրտեալ. երա՛շ
ցե՛ն ձմարիտ ա՛ր երրորդո՛ւ ՚ընեն. սո՛ւ
պալատն անօրէն թա՛գրին. զև վը՛կայես
Ա՛ր ջո՛ւեալ գնացեա՛ր՛ք լի՛նկին. ի՛
նո՛ր գ՛ սո՛ւ ծ։ Ա՛ր ջո՛ւեալ գնացեա՛ր՛ք լի՛նկին. ի՛
պարսից. զև յափշտակեացե՛ն զառա՛ջ
հաեա՛ր՛ք լի՛նկին սեաղա՛նդ զօրեն
թագաւո՛ր սրին. ո՛չ։ Ա՛ր ե՛կեալ

տուն օրհնութեան յաւուցն ՚ի կիր

Ի ՚ի ՚ի ՚

Աչքերդ սիրով լոնար հեցար՝ ի փըղ-
կութի մեր մաքնացար՝ նոմին մարմ
նավն խաչեցար՝ ի գերեզման մահու
եղար՝ այսօր յարեար ած ածաբար՝
ի հրեշտակաց քարոզեցար՝ քրիստ-
ոս ըմեռեցար խըմնաբերին՝ յողջոյն
կենաց ածրախալից՝ և ի լերին նըն
գալիլեա՝ առաքելոց մեռասանից՝
պրժանացո զմեզ ընդ նոսին զքեզ
սեսանել յօրըն վերջին՝ քրիստ-
ոս Աբօնի որդւիք զարթիք հարսին լա-
սոյ տուք աւետիք՝ քեզ փեսային քո
յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխա
նութ՝ դոյ պրսակի ըղգեզ փառօք
և ընդ մուտ պճնեալ զարդուք՝ քր
գեա երդ նոր յարուցելոյն նըմնջեցե
լոց կենաւոցն պըտուղ։

Այրէ վան Այրիարէ սուր արարչեն։
և վան էրինայնոց ջօրացն։

Ջարդեալն բանին հրամանի՝ ի քէ
յերկրորդումն աւուր սիրելեան՝
ըմկնուրան ի ջուրց ըն բաժանեաց՝
հաստատութիւն պարունակեաց՝ որով
զաշխարհս հողեղինաց՝ անջրպետեաց

իշխեցինաց. ընդ նոսին որդիք լուսոյ
ոմն՝ օրինաւն երկրեակ լինիս ինն.
Համաձայն հոգւոք քրօքէից՝ երեք
սրբերանդ սրօքէից՝ ամենաք անեղ
ածուածն ին համադոյ երրորդութեն.
բարեխօս լերուք առ տէր վասն մանկ
կանոց եկեղեցւոյ՝ ընդ նոսին։
Զերոգոյն իշխանութիւք և անփոփոխ
միշտ տուիք՝ ոն յաղթելի սբ զօ
րութիք՝ ի յարուցչին փառաւորութի.
աղաչեցէք զնորն ողորմած՝ անառես
չառնել զդատաստան ձեռացն՝ ընդ։
Ոսոյք անմարմնոցդ պետութեց՝ հրեշ
տակապետք բարձրութեց՝ հոգիք հրե
ղէնք և սպասաւորք հրեշտակաց կին
ւորութիք՝ մաղթեցէք զնորն տէրն տեր անց
վասն մարդկան երկրաւորաց՝ ընդ։
Երկնաւորաց դասուց վերնոց՝ օրհ
նաբանից քոց զուարթնոց՝ քաղցրացի
առքեզ դիմաց՝ որ վս մեր ձայն մեղ
թանաց՝ զնորս և տացեն մեզ պահպան՝
յայսմ հեռուէ մինչ ի վախճան՝ ընդ։
Օ՝ օրութիք և տերութեց՝ իշխանութեց
և պետութեց՝ և՝ ամ անուանեալոց՝ որք
ի յերկինս պաղատանաք՝ ընկալ քո

ուրախութ՝ զմեզ յօր մանիս և յարու-
թե. ընդ նոսին օրհնել հոգւով զզ-
քեզ ընդ հօր միածին որ լի՛ւ
Այլ ես երդուեալ ասաց աթոռակալին. և
ես երդուեալ եմ՝ և չեմանիմ դիտել
Ոչ ամենեւին բանն ոչ ընդ հօր՝ արարչա-
կից և հաւասարոյ. յերրորդ աւուր
զկնարսեն զասացեալ ըզ-զոյս և զասունկ
ըս բերելեցոյց. թէ ի յերրորդ դա-
րուն դարձեալ զկնարսեն հերեղ ցամա-
քեցոյց. զնոյ առապանաւն իւր ապրե-
ցոյց ըզկենդանեաւքն սերուս աշխարհի
տուք օրհնութի՝ անձամբ լուսոյն
հօր և որդւոյ և սրբ՛ հո՛գւո՛յն.
Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց՝ արև
կեաց և զտունկս իմանալոյս. զկե
ղեղ մեղաց ըն ցածուցեալ զդասս
արդարոց բազմացուցեալ. յորոց և
մեծն ի՛ծնո՛ւնդս կանանց՝ միշնորդ
հնորհաց և օրինաց. տուք օրհ:
Ո՛ւրբն երկնից զինուորս՝ արքայ՛
թեն աւետաւոր. իսընդրեաւ դընել
երա ի սրտի՝ առ ի հովտէս տրամականէ.
յոչխարեալ տեղին ուրնական՝ իխոս
տացեալն որդոց մարդկան. տուք.

տար պաշտանէ՛ իւ՛ ։

սրով օրէնի՝ առեղծօղն էից՝ իւ՛ բանալ
առեղծել և առեղաց պարս յօրինել.
հաւաքեալ. լուսինն իւ՛ տիալ լուսոյ
ծաւալ յօր չորրորդին՝ յարքիկան նիւթ
լածեցաւ յօրն առաջին. լոյսն անպայ
ալարն անդէմ և սկզբնաճին՝ հա
չորրորդ դարուն. և վէ՛ առեալաց ճճանին։
*Լուծ վէ՛ չորրորդ աւուր արարչութե. և վէ՛
արդոց լուսոյ քեզ երկրդա վա՛՛՛ռայ.
վանին՝ և երգեսցեք ըէ երջանկացն
տեսող դալիվ նորին՝ յօր քո վերին օրէ
նեղ և անձուկ ճանապարհին՝ զի՛ հե
տակին՝ արժանացո՛ ըզ մեզ նորին
յերկինս ելին՝ հողանիւթեալ սբ հրեշ
տանըս մեր ընկալ. տո։ ։ ոչ ասաշտուիչ
սորին հայցմամբ ամենակալ՝ ըզպատա
աջընթաց՝ սբ զյօհաննէս քրզ կենաց
թեամ կենդանարար՝ ասուածերս յատ.
։ Յօրէ լոյս ծագեցաւ՝ մեռեալ բնու
ջընջել ըզդիւր մեր յանցանաց՝ տուր
ւէ՛ չէ՛ բարեխօս առ նոյն դրմած
մը կերտիչ ոյնմ՝ որ մեղաց մերոց քա
պանդէ երկիր ոպագաց՝ կուրասեամ և
վանդէ՝ որ կերտ ասաշտուր՝ և յոր

Ի ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

ծրհնեմք յաւիտեանս։

դարձոյց յանցանքն ի՛մ՚ահու հոդ՝։
Ի՛բծեալ զբնութիւն կենաց ուսոյ՝
երգել քեզ փառս ընդ զբա՛ղ բերանոյն։
նրա քո՝ ։ Ա՛ռ դասեցո՛ ընդ աղբ դարսոյն՝
բար ձայնիւդ քո՝ կոչեա՛ զնոսա իկեա
բուա՛ծացե յօրէն վերջին՝ կենդանեա
ցեալսն՝ ի՛ջցե ի՛ հող մահու նոցին՝ և
կողէ ցօղեալ՝ բերժշկեացէ ըզհանգու
մարմնով ի՛ գերեզմանի՝ զկնպատեալ հո՛
գիս ըզն վերածեաց՝ զանանց հանգիստ
ըն պատրա՛ստեա ցս։ Ցօղդ որ ի՛ջցէ
ցեալսն՝ ի՛ջցե ի՛ հող մահու նոցին՝ և
բուա՛ծացե յօրէն վերջին՝ կենդանեա
բար ձայնիւդ քո՝ կոչեա՛ զնոսա իկեա
նրա քո՝ ։ Ա՛ռ դասեցո՛ ընդ աղբ դարսոյն՝
երգել քեզ փառս ընդ զբա՛ղ բերանոյն։
Ի՛բծեալ զբնութիւն կենաց ուսոյ՝
դարձոյց յանցանքն ի՛մ՚ահու հոդ՝։

Տ՚ըրն յետ ստեղծման արա՛րածոց՝
հանգեաւ յետ ամենայն գործոց իւրոց՝ այն
որ հանգիստ աշխատելոյ՝ և կամքըն
գործ է եղելոյ ։ Ո՛ւսաւ և մեզ յայս
հաստատուն՝ եթ հանգստեմքըն շաբա՛
թուն՝ թէ ասա գործել զգործս այ՛
անդէն հանգչիլ ընդ ամա՛ն ։ Ա՛ծ յ՚
Ա՛ծբունաբար վարդապետիմք՝ յօրինակէ
տըն խրատիմք՝ ո՛ր ի՛ յերկրորդ արար
ջուեն՝ յետ կատարման անօրինութե՛ն
յետ ամենայն՝ ի՛ջցե ի՛ հող մահու նոցին՝ և
մարմնով ի՛ գերեզմանի՝ զկնպատեալ հո՛
գիս ըզն վերածեաց՝ զանանց հանգիստ
բըն պատրա՛ստեա ցս։ Ցօղդ որ ի՛ջցէ
կողէ ցօղեալ՝ բերժշկեացէ ըզհանգու
ցեալսն՝ ի՛ջցե ի՛ հող մահու նոցին՝ և
բուա՛ծացե յօրէն վերջին՝ կենդանեա
բար ձայնիւդ քո՝ կոչեա՛ զնոսա իկեա
նրա քո՝ ։ Ա՛ռ դասեցո՛ ընդ աղբ դարսոյն՝
երգել քեզ փառս ընդ զբա՛ղ բերանոյն։
Ի՛բծեալ զբնութիւն կենաց ուսոյ՝
դարձոյց յանցանքն ի՛մ՚ահու հոդ՝։

իսկ անմահիդ մեռելոյն՝ չնորհեաց
դարձել ի նմանահարսն. զորս են ընդ քեզ
թաղեալ մահաւամբ աւազանին մկրտեալ
տուր. յարո՛ր ընդ քեզ քոյին փառաւք

արեգական նման լու՛սաւո՛ր

Փայլին արդարքն յարքայութե՛ն և ձրդ
նաւորքն ի՛ հանդստեան՝ մանաւանդ
քեզ պրակին՝ և կուսանաց լապտերք
վառին՝ դասեցա՛ր ընդ նոսին՝ որք
զքեզ ա՛ծ խոստովանին՝ արդարո՛ւթ
մի՛ դատեսցին՝ այլ գթութ՛ քո քառ
եւ՛ սցի՛ն՝ Քո՛ անպատմելի խնամքդ
հուր՛ եդ՝ որ թաղեցար մեռելոյ՛ն. և յա
րուցեալ յորդւոց մարդկան՝ որք հաւա
տով ի՛ քեզ անկան՝ յարո՛ր և զմե՛զ որ
դո՛ւրս՝ և զնկնչեցեալսն ողորմութ՛ն
զի՛ կենդանեաց ըս բերանով՝ տացին
քեզ փառք ընդ հո՛ր հո՛ւ՛ սդո՛ւ՛

Յարե՛ արեւափայլն՝ զինե՛ եղեալ սաղ՛՝
արեւելի՛ց մինչ՛ ի՛ մուտս .
ի՛ տեա՛ւսոյ և՛ի՛ հարաւոյ .
աստ ազգ և՛ցե՛ալ՛ք՝ յօրհնութի՛ն նոր
օրհնեցէ՛ք զարարիչն աշխարհ՛ս՝ որ

թեցեք հոգւով կարեցց ի ցանկութ-
հոգւոյն ըմբռնեսջե · սիրելոյ յաղ
Արարիչն սիրելոյ ցանկալիքն ի օթեւանի
ձերում իմոյ խաչին · բարեխո-
սիրելոյ մի կըտաեցայք ըզ քո արեամբ
լիք ի սերեցեալք ի յերկնաւորն հօրէն ·
կէզէցոյ · Աչքդ ստակիկ պահ-
խօսեցիք առ որ վասն մանկանց ե-
առիք զանանցըն բարութիւն · բարե-
սիրելոյ փոխանակեալք զանցաւորս
ռանդորդք երկնից ալքայլ թեն ·
Ալ ըզնաւ սիրելոյ անտես ծոյ · ի ժա-

Արե զնե Աշաշէեցւոյ աղնախն։

տութեանն իւրոյ լսել ։
հոգւոյն · որ ծաղեաց ըզ լոյս գի-
խաղաղութե քո գովեցէք ընդ հօր և
թեն · յառաջօրդն լուսոյ զառաջօր
յաշխարհս · Ո՛կերեցիք զ արդարոց
փառաբանիչք ամենայնք երկրորդե-
ծաղեաց ըզլոյս արեգական այսօր

ան
ցոյս ճշմարիտ եւ մի
կեղեցւոյ քոյդ հրեշտակս ըզ քո քոյ բա-
րեբանեն. ի ծա։ ¶ ցոյս ճշմարիտ եւ մի
քոյդ ի ծադել. ի ծադել լուսոյ ճաշակեալ
արբեցին արդար. անձամբ ծընանել
հօր որդի. յառաջ քան զարեւ անուն
քո պաղեցի քնդ հօր. ի ծադել։

¶ ցոյս լիհօրէ բարձրեալն աղբիւր բա-
րեաց. հնձել եաբ ցայ. մանկունք ըզ
քոյդ անուն. ի ծա։ ¶ ցոյս ճշմարիտ եւ
մի քոյդ ի ծադել. ի ծադել լուսոյ ճաշակեալ
ծաղկեալ. ի ծադել լուսոյ առաւօ-
տուն ծագեա ի հնդիկս մեր ըզ լոյս
քո իմանալի։ ¶ ցոյս ի լուսոյ ծագումն
ճանապարհ. անձամբ ծընանել
ի ծադել։

ՀԱՐԻ ՍՈՒՐԲ ԱՍՈՒԱԾԱՆ։

ցոյս ճշմարիտ լուսոյ առաքչին լոյս.
բնակեա ի ըզ ի լոյս անմահութեդ հայր
երկնաւոր. ի դասուց լուսեղինացն
օրհնեալ. ի ծադել լուսոյ առաւօ-
տուն ծագեա ի հնդիկս մեր ըզ լոյս
քո իմանալի։ ¶ ցոյս ի լուսոյ ծագումն
ճանապարհ. անձամբ ծընանել
հօր որդի. յառաջ քան զարեւ անուն
քո պաղեցի քնդ հօր. ի ծադել։

¶ ցոյս լիհօրէ բարձրեալն աղբիւր բա-
րեաց. հնձել եաբ ցայ. մանկունք ըզ
քոյդ անուն. ի ծա։ ¶ ցոյս ճշմարիտ եւ մի

Յոյժ ցաւագին ծանուցումն
զկնի Աղաւնեայնն։

Օրհնեմք զքեզ քաջ հայր անբիծ՝ զի
կիսեցեր ի քէն քաջ ի յանդգնից. զի
բարձեր ձեռօք նեռն ի հողոյ՝ և տուեր
ծեր մարդ ի պատկեր քո. դըրմե՛ւխան ո՛
տից լուսաւորչեցաւ՝ զի զպատուական քո
մուռացաւ. դարձեալ առեմք ստանձնա
կին՝ թէ հայր մեղայ քեզ ի յերկին՝ ոչ
եմ արժանի անքննելի՝ եղեր մարդ
կան առանձին. զգեցար պատկեր հողե

ղենի՝ պահակերդը հօր անխոհեմի. երբ
յերդը ժամի խաչէն՝ վա՛ ադամոյ նա
խատեղծին՝ ընդ աւազակի քում խա
չակցին՝ արժանացո՛ զմեզ դրախտին։

Ածա՛ր թիւրացդ առատաբուղխ
հոգի՛ շնորհացդ. ժողովեալ՝ ի վերնա
տանն՝ առաքեալացն երկոտասան. ի՛րդ
եզուս երևեցար՝ յոգիս նոցա վերանալ
տար՝ լա՛ր յանուն քո ժողովելոցս՝
էջ և՛ առ մեզ յերրորդ ժամուս։

Աղե՛ւ Է. Երրորդէ ժամուն։

Լսա՛ւ արեցար՝ լոյսն արևուն՝ ի՛ վեց
երորդ ժամ ուրբաթուն. ծանոյց թէ
լոյսն արարչական՝ նըսեմացոյց զլոյսն
եղական. խախե՛լ ըզքեզ մերկ ի՛ խաչին՝
քոյով սուրբ երանելի ծածկէին. հեր
քեա՛ խմէնք ըզծանրութի՛ շո՛ր քո դի՛ւին
միջօրէի՛։ Ո՞ն ձերուբեք մաքա՛ այսուն
չարի՛ որ յայս ժամուս պահեր ազմի. ո
ղորմեա՛ յոգւոց մեր հեղութեացդ՝ քո նըշա
նաւ սուրբ խաչին. ձո՛ շմարտութի՛ քոյ
ճառագայթ՝ զմե՛ ի՛ խորհրդոց անկեալ
վայրկեան. մերժեա՛լ ի՛ մէնջ չա՛րածեա
ցի՛ և զմեզ լուսով քով վառեացէ՛։
Ցայս միջօրեայ տո՛ւընջեան ժամուս՝
վայելչական աչա՛ց մարմնոյս՝ նեա՛ւք

դաշանեաց մի՛ խոցիցուք՝ ի խաւարչին
որ ինձ ածուկ. շնորհանակի բանակեա
ցին՝ զմեզ բանակիւք հրեշտակաց՝ .
ոչ պարակից մեզ լինելով՝ ըզ քեզ
ընդ հօր փառաւորելով .

✻ Յդեկ Աննեղծդէ ծանօն.

Ոմրջարակեցեալ քեզ տէր լուսոյ՝
երիւք ժամու խաւարելոյ. պայծառա
ցեալ յինեն երորդին՝ ի տիպ լը՛ռնան
մահու սառներին. Ջահրդ լուսոյ մե
ծապայծառ՝ աւանդեցեր զհոգիդ առ
հայր. ահիւ կրցորդ քեզ ի յերկինս՝
ըզ մեզ ուղեա հոգւով քոյին .
Ոանդարամեա ըք սարսեցան՝ զկապել
հոգիան արձակեցին՝ . վէմք ի վիմէդ
պատռեցան՝ ի տապանաց մեռեալք
յարեան՝ . տարրերք երկրի տատանէին՝
և աշխարհի սիւնք դողային. բամեալքս
առ քեզ պաղատիցուք զի ընդ արդար
սըն դասիցուք : Ջնօրհեր յոյնժամ
ըսքանչելիս՝ և այժմ մեզ ողորմեացիս.
Հիմնեալ բնութիս քո՛ ոչ ջնջեաս՝ Ջնոր
հեա և մեզ լինիլ անջատ՝ . փոխան մե՛
հու քո կենարար՝ կեցո՛ ըզմեզ տէր բա՛
րերար՝ . քեզ պաղատիմք ստուերակին
յիշեա ըզմեզ յօրն ահադին : 633

Ա՛շ հապետին աբրահամու՝ հոյզմամբ
ընկալ՛ եր զաղաչանս՝ և զբ ծառային
քոմ տահակոյ՝ իբրև դրոշաձեւութիւն ի
մեզ գրեցեր՝ և ենաստեսին ի սրտիկն՝
Սիրով սրբեցին ի՛ մեզ հանցեաց՝
Ընդ քաջսրբեան երիւք սկզբին՝
Աւրհեաց զհոգի զմիտս և զմարմին՝

Եւ ես երէյոչեան ծանաւ խոզազանին՝
ամեան սիրով հայրի՛դ գրեցաք
ի՛ քո ստեղծեալ գործքս ձեռ՛դ՝
և զգեստակիս հրեշտակիդ տուր
պահապան մեզ տիկարանց՝ փշրակեալ զան
ձինս ի՛ փորձանաց՝ ի՛ խաւարի շրջիկ
դիւաց՝ զի՛ ի՛ տէր ընկերեան և փշերի
տացուք քեզ փառս անլռելի՝
Ա՛մէն անեղ անըսկզբեան ծընողն ան
ձառ որդի և բան՝ որ արարեր զերկինս
գործով՝ և զերկիրս ի՛ հանդիստ քոյ՝
տուր ինձնիզիլ աչաց մարմնոյ՝ արկուն
լինիլ մեզ ըստ հոգւոյ՝ զի՛ ի՛ տէր քոյ
Լաբուն հոգւոց բանաւորաց՝ աղերս
լուսոյ բաշխօղ շնորհաց՝ ի՛ փակիլ դր
ռանց բնութեց մարմնոյ՝ լոյս տուր աչաց

սրտից մերոց. ի՛ գիշերոյց առ քեզ կանչել՝ ընդ հրեղինացն օրհնաբանել. զի՛։

Եբդ սբց երրորդութի՛ ը՛զմեզ մաք
րեա՛ քեզ բնակութի՛. հնորհեա՛ ընդ մեռ
կանցն առաքաստի՛ հանդչել ընդ քեզ
ի՛ յանկողնի՛. տո՛ւր ը՛զհոյգաւած բարե
կամին՝ ը՛զփոխ երից նը՛կանակին. զի՛։

Լ՛րևելի լոյս ըստեղծեր՝ զտիւ՛ եւ
զգիշեր բաժանեցեր՝. ծագեա՛ մեզ
ար ի՛ գիշերի՛ ը՛զճառագայթս իմանա
լի՛. տո՛ւր յայմ ժամանակի՛ զպահպա
նող աչ քո հովանի՛. զի՛։

Հրոյ քո հօր արկեալ յերկիր՝ բոր
բոքեացի ի՛ հոգիս մեր. զհորհուրդ սըր
տից մեր մաքրեացէ՛ զլոյս գիտուե քո
փայլեացէ՛. ի՛ քնոյ մեռու զմեզ զարթուա
ցէ՛՝ զփառս բացով քո վաւերացէ՛. զի՛։

Լ՛քեզ նայիմք լոյսդ անմահոյդ՝ ի՛ ըղ
ձալեան ծաղկեալ լո՛սոյ՝. որ վաս
ըն մեր եդեր ի՛ դէպ՝ և նըվիչեցեր խոս
պանի՛. առ մեզ ննջեա՛ արթուն բնու՛ի
հերքեա՛ զչարին նեռդործուի՛. զի՛։

Լ՛ուղ լուսոյ անը՛սուռ երի՛՝ պաղատա
նըք կամք առաջի՛. որ փակեալ դրամբք
յերեկոյին՝ երևեցար մեռսանին.

ընդ թամայի առաքել գնչեմք՝ որ և
աճ զքեզ դաստանեմք՝ . ի՛ջ և առ
մեզ յերեկոյիս՝ և տաւր զողջոյն քո
ի՛ հոգիս։ Յամենայնս ընդ զքեզ որ աղա
չեմք՝ մեզ յօգնութիւն նայեաւ հայցեմք
պահապանդ իսրայէլի՝ անձանց մերոց
ընդ հովանի՝ . օթեան առ մեզ խաղաղա
րար՝ զի ընկնցուք անխռովաբար .
և ի՛ ընդ առաւօտս կանխեսցուք՝ օրհ
նել ընդ զքեզ ընդ հօր հոգւովն
Կանչման փողոյն դաբրիէլի՝ որ իմերկ
նի՛մբն գիշերի՝ լսել արար զմեզ ար
ժանի՝ և յաջակողմն օդեաց դասի՝
անշէջ վառեալ զոյս լապտերաց՝
ըստ իմաստնոն հինգ կուսանաց՝ .
զի՛ ընդ փեսայիդ ի՛ յառաջաստ՝ հար
սնիք հոգւով մտցուք ի՛ փառս։
Չպատճեան իմիոնչ ուր ընդունար խաչն։
Ընդրեխօսեա վասն մեր աճապարի՛ նս։
Ի՛ քէն հայցեմք զհայրդ գթասիրեաց և
աղբիւր մխիթարութեան՝ . ի՛ տիեզերական
գիշերայնի՛ն մերձենալ ժամուս՝ .

Յովհաննու հայրէն Մարդէրոսոյ։

Ո՜Ր ԻՆ Ո՜Ր ԸՆԴՈՒՆԻ

Ե ուղի՛ղ դատա՛ւոր՝ իմ՝ Հ սրբ
ձոյց քոց բարեբանիւ . Տա՛ր
ցըն մերոյ աչ՛ք օրհնեալ ե
յաւիտեան։ Ը՛զքեզ որ ինոցն իջեր
ապա՛կն. խոնարհեա՛լ ի գունդս մար
տիրոսաց գո՛վիս . Տա՛րցըն Ը՛զքեզ
որ ահա՛ւոր Թագաւոր յաւիտենից .
այսօր ընդ դա՛սս վե՛հիւոյ քոց բարե
բա՛նեմք . Տա՛ր ։ Ը՛զտէր օրհնե՛ցէ՛ք
բարձր ա՛րարչք զնա՛ յաւիտեան։
Ընդ բա՛ւ եր՛կնից և՛ երե՛ւելոց յո՛ղ
ղեալ տա՛ճարս ընտրել իւր

Ա՛նք ըզ հանդէս նահատակութե առ
սբ ըզբօւն՝ սուրբ երգեցուք ծրհ։
եւ երկնային՝ յիշատակաւ քերականի
Ա՛սացեալ ընդ զծրբս վերին զ
ծրհնոյն։ Ա՛նանկ հեղմամբ արեան
սուրբ պարտեցաւ թշնամին։ Եւ մեծաց
բեան՝ պարծի սիօն երգելով ծրհ։
տիրոջացեալն։ միաբան նուագք երգելով
ծրհնուն ի բարձունս երկնաւոր թագ
գաւորի՝ն։ Ա՛նանկ հեղմամբ արեան
Ա՛ղաւեաց լեր ի յիշատակ սբոց մարտ
մարմին՝ն։ անարատ ի՛ս խոստացաւ քո պա
Հեծեծս մարդեայեր փշրուիչ։ սուրբ
Ա՛ղաւեաց լեր ի յիշատակ սբոց մարտ
տիրոջացեալն։ միաբան նուագք երգելով
ծրհնուն ի բարձունս երկնաւոր թագ
գաւորի՝ն։ Ա՛նանկ հեղմամբ արեան
սուրբ պարտեցաւ թշնամին։ Եւ մեծաց
բեան՝ պարծի սիօն երգելով ծրհ։
Ա՛ղաւեաց լեր ի յիշատակ սբոց մարտ
մարմին՝ն։ անարատ ի՛ս խոստացաւ քո պա
Հեծեծս մարդեայեր փշրուիչ։ սուրբ
Ա՛ղաւեաց լեր ի յիշատակ սբոց մարտ
տիրոջացեալն։ միաբան նուագք երգելով
ծրհնուն ի բարձունս երկնաւոր թագ
գաւորի՝ն։ Ա՛նանկ հեղմամբ արեան
սուրբ պարտեցաւ թշնամին։ Եւ մեծաց
բեան՝ պարծի սիօն երգելով ծրհ։
Ա՛ղաւեաց լեր ի յիշատակ սբոց մարտ
մարմին՝ն։ անարատ ի՛ս խոստացաւ քո պա
Հեծեծս մարդեայեր փշրուիչ։ սուրբ

տէր զօրութեանց բընակեալդ ի լերան
Սիովնի. ընդ այդոսիկ եւ ընդ ամենայն
Պատուականսն վասն կայքի զինուորու-
եցն ես. Համակամելովք եւ երկ-
նային զօրան երգեն ասելով. Սո՛ւրբ
սո՛ւրբ սո՛ւրբ

Արդ ըստ այնմ տանջանաց լուծին ըմ-
կալ մեր. և բացարձակ փայլմամբ
հոգւոյն երգեն ասելով. Սբ է տ.
Չամաձայնեաք ընդ նմին արժանա-
ւոր սիրով. ի տաճարի՛ ձըդնաժողովին
երգեմք ասելով. Սբ է տ.

Պռաքինաւքն վարուք հաճոյացան
նոր վկայքն. և ընտրեցան կամաւոր
մահուամբն իւրեանց. և հրաւիրեցան
ի կոչումն արքայութեն երկնից.
Ոյք մատնեցին զանձինս իւրեանց ի
փոյթ սրոյ և հրոյ. և հեղմամբ արեանն
իւրեանց եղեն վկայք քրի. և հրա-
ւղղութեամբ սգոց և բժխծանաց պարգեւեա
մեզ քո մնան և բաժին ընդ հրաւիր-
եալսն ի կոչումն արքայութե երկնից.
Ինաւորըն քրի ի հօրէ առել պար-
գեւս. յաճախումն ի դրախտէն ծա-
գեցաւ մեզ շռաւիղ. որ է զկնի յոր-
սոյ վահանն հաւատոյ. Ի՛սկ երանելի
վկայքն քրի զօրանայր ի սբ հոգւոյն.

ոսուր լինել ի մէջ սրբոց խոց։
Եւ
էին։ յորժամ գայ փոխ ոք հօր փո-
խանակ յաւուրս տաղտկալի փրկի
ծառայ և յանխոնարհական ի վաստակի
պարծեցոյն նոքա ըմբռնին փոխ։ և ցըն-
ջել հրաշք կերտէ։ ընդ ո՞ր ի վայելեսցուք նոքա ոչ ընդունին։
արեանն ի մահ։ ա՞ծ ու թեամնըն գո-
ընդ հակառակամարտին ի պատերազմի։
Ընկերսեա ձեզ ընդ քոյ հեղմամբ
վառեալ ըզգեստուք։ յաղթեա՛ ի
կային տրևմրուեալ ըզգենա՛ստ։ հա՛ստատ
բանուկ։ Աերկեացեա՛ ձեզ ըզմարդ
ամենըզով այսօր ըզ զօրս անմարմնոցն։
քեզ երգեսցեն ամենքն զօրքն
Ա՛ղաչեմք ձեզ սրբոց քոց քո
արքայութեան։ և մեզ զինս։
որ ի դուռն երկնից և ձայնատարս
ընդ յիշեսի ոչ ոք ամրոցի զօրավարին
ողորմութե։ որ ի զինս։ Ա՛զդ արտաքի
զի զերանութեցն ամենայն ըզ չնորհս

պաշտօնեայք և ժողովուրդք երկրը
պսպեսցուք տալ թեզի գո։

Ոյոդ որ յառաջ քան զյաւիտեան
ի՛հօրէ առաքեցար. և լուսով լիանաս
լեա լոյսդ զարշրածս. օրհնեալ ես
թագաւոր յաւիտենից։ Ո՛ր ըսկսան
խոկըզանէ հաստատեցեր վերըսահ՛ն
և զհաստատն անդ՛նաստեայ յարտա
թեամբըդ գո հալածեցեր՝ օրհ։

Ո՛ստի և մեք լուսաւորեալքս ընդ
լսեցեալն զըսարթնոյն. երդեսցո՛ք
ցընծալով ի յարուն երեկոյիս՝ օրհ։

ը՛ ալ ծ արարիչ յաւիտենից. ակ
որ նըստիս ի՛ քերովբէս խնայեա՛ ի
յարարածըս գո՝ ալ ծ հաշտցըն ձեզ
մերոց։ Ո՛ւրբ ա՛լ ծ թագաւորըդ մեր
ը՛ ս որ ի՛նձեր ի՛ հօրէ՝ և մարմնացար ի
սրբոյ կուսէն՝ ալ ծ։ Ո՛ւրբ ալ ծ
որ աղաւթըդ ես անըպատ՝ լ՛ յուցեր
ը՛զ մարգարէիդն և զառաքեալսն աւե
տարանել ը՛զքեզ՝ ալ ծ։

մեզ հասանիլ ի մանկըն Ժամանդուե
Յրինեալ է այն՝ որ արժանի արար զմ
Յայնմ ժամու ծնանիլ Յիսուսի ի Բեթ
զարարածըս։ գոչէին ըզքեզ օրհ
Նեն և առաքել բարձրացուցանեն զ
Հաւուր անուն քո սբ։ Ա՛րդեւք միա
ծին էակից Հօր և Հոգւոյ. գոչ
Ոգիքդ ճշմարիտ՝ միաւակից Հօր
և որդւոյ. գոչեցէք։
Սրինդրութիւք ի քէն բարերար. ողոր
մած անձանց մերոց։ ի սկզբան սըրբոց
քոց մարմնոյացար. սուրբ ընկալ զաղաչս
նըս մեր։ Ա՛ր գերթա՛ծդ ես յամե
նայնի. սուրբ կեցո զանձինըս մեր։
Ա՛ուրբ ես սուրբ զօրութեամբ բրնակեալդ
ի լոյս անմատոյց. ճշմարտութեամբ սրբեաց
քոց լուր սուրբ և ճաղորմած։
Յաւէնայն ժամ ծրնեալք ըզ քեզ.
որ մարդասէրդ ես կեցո՛ ըզ մեզ։
Օրհնութիւն ինձ օրհնեացո՛ք բազում. զի
նա է փառաւորեալ յամ սբ ոգ խոստ
մեզ հասանիլ ի մանկըն ժամանդուե
Յրինեալ է այն՝ որ արժանի արար զմ
Յայնմ ժամու ծնանիլ Յիսուսի ի Բեթ
զարարածըս։ գոչէին ըզքեզ օրհ
Նեն և առաքել բարձրացուցանեն զ
Հաւուր անուն քո սբ։ Ա՛րդեւք միա
ծին էակից Հօր և Հոգւոյ. գոչ
Ոգիքդ ճշմարիտ՝ միաւակից Հօր
և որդւոյ. գոչեցէք։

Հրաշագործ դու և պայծառ առաքինութ-
թաւթիւք սուրբ հոգւոյդ։
Ընդ հովանեաւ Հոգւոյ սրբոյ մարտիրոսացն՝
այսօր ոսկէ եւիեղեցի Հրեշտակելով
ընդունիմք տօնիդ տաղս հոյակերտս։
Ո՛ղջ ի Քրիստոս Աստուածդ մեր
զոր փառաւորեալ ես ի սրբոցն իւրոց

քարոզեցին ընդ քեզ տիեզերաց. քան
զի ինքեր ի հօրէ և մարմնացար ի սէ
կուսէն որդիդ միածին. աղօթ.
Ընդ շահս ա բուրմունդ քո լցին
ընդ ոտիկեղերս կենսաբեր ա ւետուածք
ի քեզ վերջ ն դաստակարդութիւն
համաձայնեալք բարեբանեն ընդ քեզ
հոգի դ ընդ շնորհիս. աղօ
օրհնեալ երկնայինք և անմարմնոց
զինուորութիւք օրհնեն ընդ քեզ ասելով
ն ընդ ամէն. Սկիզբեցիր արդարոց և ժո
ղովք մարգարեաց գոհանան ընդ քեզ ասե
Ընդ մարդիս ն կենդանեաց. աղօ
սիրք ի օրհնութ ադաղակեն ասե
Ընծայեսցուք. քի հեզմամբ արեան
ձեռոյ ոչխարապահուն բարձիք յՀՆ.
և խնամատարհս արդարուե դարձու
ցիր ընդ երկրեալս. Ընդ չմարտուքեք
քարոզք և լուսաւորիչք ուխտեցան
էք պարծանք եկեղեցւոյ. Ընդ յոյս հա
ւատացելոց. Չմարեսուքիք ընդ

մէջ աստեղաց՝ · զի՛ զՀոգիս մարդկան
մեռթիւրն · ւիայլին ոմն զարեգա՛կին ի՛
Վասաւորեա՛ք ընդ անմարմնոց բա՛ղ
խրեա՛նց նորոգե՛ցին զաշխարհս ։
քոպատարագեցին. Լ՛հեղմամբ արեանն
լաց · որք ի՛ զմարմինս խրեա՛նց ի՛ վե՛
Պարծանքդ հաւատոյ սո՛ր ձրդնա՛ե՛ո՛
լեցի՛ք յաւիտենից ի՛ յարքայութի՛ն ։
կոչմանէն քի՛ · և խընկալեցաք վայե
զակեն Լ՛ասեն. փութացարո՛ք ըզհետ
մեղա՛ւորաց։ Վա՛նք անմարմնոցն աղա
րեալք եղեն սիե՛զերոյց · Լ՛լուացո՛ղի՛ք
ա՛ւք ի՛ յերկինս ուրախանան · զի կա
Ի՛ այս փառաց փարեր ըվնաքո՛ղ Լ՛հրեշ
զանտանելի ըզ վէրան ի՛ յա՛նձն առի՛ն։
զբըռնութի՛ լսա՛ծին ըզ տանջանաց · զի
ջութի՛ մարտեան ընդ Թըշնամւոյն · և
Ցաղթօղ նահատակի՛ըն քի՛ որք քա՛ղ
ընդ անմարմնոցըն դա՛ռա։
կանս · և դառաւարեցայք ի՛ յերկինս
ընկալայ՛ք ի՛ քէ՛ ըզ պըսակս անեռապա՛ղ

լուսաւորեցին ամազանքն լուսով։
Այդ եկայք ժողովուրդք այլ. ահա
սաստիկ քեզ. իմ ձեռքն սրբուց
մարախորսացն առաքեցաւ գոհութ
փառք իմ բարձնուն այլ։

Նստարարի հանգըստուեան սրբուց
վր կայիցն. զաղաչանքս մեր մի անտես
առներ որ կարդամբ սա քեմ զ տր. սո
ցա բարեխօսո թեամբ կեցո զմեզ։

Ալրք վս անսանդր զո հեղինն ըզպատ
սահան ս սբ զարհնս խրատանց. արիս
բար մարտանն ընդդէմ թըշնամոյն
կ զօրացս ն իպատերազմի. սոցա։
պարծեցան սբքք զո ս ր իհանգիստս
խրատանց. որք տանջանաց անօրինաց
ըզն համբերեցին. և անապական պս
սահմանն արժանի եղեն. սոցա։

Ըստնաւորեալք քի. մեսրոբեցոց առ
նորդք. Ուղղեցեր կենաց ճք յայհար
հն. հեղմամբ սո՛րբ արեան ձերոյ։
Ո՞ր որքք կառարեն զ ղտիշտիկս ձեր
պրեցեր յաղեբերէն կենաց։ 650

Անհնակալ եմ բարեգութի միջ
ցրեր զմեղս քո. մի՛ մերժեր
ի՛ զմեզ յողորմութենէ քումմէ.
եւ մի՛ զհոգի հարցն մերոց
եւ զախտաստեղծին այցող փրկիչ փրկեա՛ զմեզ յարժանահաս նեղութեանց մերոց վասն ընտրելոցդ քոց սրբոց. եւ մի՛ առ
նուաճել փառաւորեալ թուականիդ
սրբոց քոց վերկայից. մի՛ անուանս առ
ներ զապաւինեանս ի՛ քեզ. եւ մի՛
զեւ զմի՛ օրհնեցեալ եւ բարձր արարչութիւնդ
ընկնայ յոտն. այլ ապրեցեալքն ի
ձոցին երդմնիցելով դոչեսցուք. օրհ
նեա՛ զեկ աւ մի զորթ ընտրեա՛ եւ
այվկայարանին սրբոց քոց ընթացք
առելով. արժանաւորեա՛ եւ զմեզ հա
նանել քո մանին ժառանգութենէ սրբ
բոցն իլոյս. եւ առաւե՞լ բարձրանալ
անուն քո յա՛ւ յաւիտեան։

Ընդմանր արեան սրբոցդ վերկայիցն
հաշտեաց ընդ մեզ քո. եւ փրկեա՛
յամ փորձէ։

ի՛ թագաւորեալքդ վայելեսցեն ի՛ քո՛
Ա՛րք մեռանի՛ ընդ քեզ և կենդանասցա՛ն.
նոսին օրհնեա՛ք ընդ քեզ ջ՛ն. ար՛ծ.
առնի ընդ դժբընդա՛կ առանձնա՛ն. ընդ
ջահիցդ քեզ գոլով յօ՛ժարու՛թ՛ յանձն
ք՛ն. ա՛՛ր՛ծ հարցըն մերց. Ա՛րք խա
Ա՛նդ սբ՛օ՛ս զո բարեբանեա՛մք ընդքեզ
ցեռն զյուսացեա՛ս ի՛ քեզ.
միա՛նդ ես հր՛զ՛ո՛ր. և պահես զօրա՛
Բ՛որ բարեբանե՛ն ընդ քեզ սբ՛ հո՛գի՛. ո՛ր
ըհիմ և զուռնդք առենա՛յն սրբոցդ.
տիրոսացըն ժողո՛վ՛ք. դուռք մարդա՛
ա՛մ սբ՛ց. Վա՛ղըն ընդ քեզ ք՛ս մար
տակա՛ց. արդարոց անձի՛նք և հոգիք
Ա՛րդեաւ ընդ քեզ ջ՛ն ամ հրեշ
պատարագ քեզ և զենուա՛ծ. սո՛ց.
թեզ. Ա՛մատուցին զանձինս բ՛ւրեանց
Ա՛րք միացան ի՛սկր ա՛հաւո՛ր զո տուրս
նամո՛ւն. սո՛ցին աղաչանօք հա՛շտ
մա՛՛. վերատրեա՛լք յաղթեցին թըշ
Ա՛րք նահատակեցա՛ն վա՛սըն զո ի՛

նեքեան. եկայք՝ Տէրունական արեան պա-
րակ հընչէր. յոր ապաւինեալքս ամե-
նայն խրեաց կանգնէին յերկրի աշա-
շատակի՝ ընդ վէմս կայէին։ Ո՛ղջ լեր տէր
Յովն ճշդնաւորացն այսօր. եկայք ա
հաւատացեալք օրհնեցեալք զարդ յի-
մեր երկնային քո խաչալաւէդ. սր։
փրկուեր մերոյ. խաղաղացո՛ զեկեղեցիս
սր մի։ Ո՛ր ապաւէնդ ես կենաց և
հաշտեաց ընդ մեզ սոցին բարեխօսութ-
փախստականաց մերձենալոյ առ քեզ քո
թի մեղանց. որ միայնդ ես մարդասէր։
ողորմութ. խընդրելոյ ի քէն ըզթողու-
Ո՛ղջոյր կենաց արբ՝ և բրղխա՛ծ ա
րնաց. ամենեքեան միաբան՝ օրհ։
հօր և բարեբանի՛ ի դասուց մարդի
Հանգուցեալ. օրհ։ Ո՛ր նստի ընդ ձախ
Ո՛ր արբոյն է բնակարան և ի՞նչ բն
և բարձր պրպտիք ըզնա յաւիտեան։
մեզ քա՛ն։ Ո՛զոր օրհնեցէք. դուք եցէք
փառս. ընդ նոսին կենագործեա՛ ըզ

պատկեցան ի քէ՛ւ՛ւ՛ւ ընդ վերին
մեռլը զանազանութեանէ ընդ հանդէս
թուին նբ։ Ա՛ծածուխս պատերազ
հրաշանան ա՛ռաքե՛ւ՛ւ՛ւ ընդ յաղ
ընդ չարչարանըս Քրիստոսորացն. Ա՛
Ա՛րքահանան հրճշտասիւք ի յերկիր նա
յաւետեանց միւնդ մարդահար։
մարտիրոսաց փրկիւն ըղ մեղ ի հրոյն
սակել ընտրըս քո. աղօթիւք սրբոց
Ա՛ր դա՞ հայրական իշխանութիւն պը
լուսաւորել զոգիս մարդկան. աղօ
Ո՛ր ընտրեցեր յամառզաց երկիր
ի ժողովուրդըս քո միւնդ մարդահար.
թիւք սրբոց մարտիրոսաց խնայեա՛
րուեց. վերա՛դարձիր առ քեզ տէր. աղօ
Ո՛ր օրինիս յանմարմնական զինուո՛ր
Հաւատացեալք օրինեցէ՛ք զտէր ընդ
բնակութեան իմ՛ ի սրբոց։
ընդ երկնային զօրութեան. եկայք
պաշտութեց. և խաւնեաց ըզմարդիկ
մեքրեաց ըզսիրելիսըս յանօրէն կա՛

ՀՈՐ ()

ՀԵՂ. աղաչանօք ընծայեցին. փառ-
ս. Ի ՅՈՐԴՈՒԵ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՏԵՐԵՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ
սոյնի քաղցեալսուքն. փառս այս:
Ի ՍՐԲՈՒԵ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑՆ ԸՆԴԿՐԵԱՑ
ԶՔՐԻՍՏՈՍ ԱՆՁՆԱՒՈՐԵՑԻՔ:
զի ծընեալս այսօր ի Մարիամայ
զՔրիստոս տէրն, փառս այս արա
փաւորութեանդ փառօք երկրորդու
Հրեշտակք ասելով. փառք:
յարիսբն վտահեցին. ու թուխանան և
վերինն էդէմ. ընդունելով զ զատա
զէն անմարմնոց ըն դաստկեալք
զէն երգեն. փառք: Ի ՅՈՐ ցնծայ
էն բնութեանցն ըսպասնամիաց.
զէն աւրհնեալ ըսպասնամիաց
զէն երգեն. փառք զքեզ փառք
զքեզ աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
ակերտաց. քաղցրոյ Հայնևին. Հընչմամբ
զէն երգեն. փառք զքեզ փառք
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե
զէն աւրհնեալ: Ի ՍՐԲ քաջութիւն. Համբերե

Ո՛րպեսզի ընդ քեզ ուրախ լիցի ամենայն բնութիւն մարդկան, զոր ստեղծեր դու։ Ողորմեա՛ ընդ քեզ ուրախ լինել հաւատացելոց քոց, որ ակն ունին ընդունել զքեզ ի յաւիտենական հանգիստ։ Ողորմեա՛ ընդ քեզ ուրախ լինել հրեշտակաց քոց, որ ծառայեն քեզ ամենայն ժամ։ Ողորմեա՛ ընդ քեզ ուրախ լինել սրբոց քոց, որ ակն ունին ընդունել զքեզ ի յաւիտենական հանգիստ։ Ողորմեա՛ ընդ քեզ ուրախ լինել ամենայն արարածոց քոց, որ ստեղծեր դու։ Ողորմեա՛ ընդ քեզ ուրախ լինել ամենայն ազգաց մարդկան, որ ակն ունին ընդունել զքեզ ի յաւիտենական հանգիստ

զխուն
արբանդ։ Ա՛րք մեծապէս կանգնեցին
բարեխօսութիւն սց՝ ծղոտիտ մեզ ասել
քեզ քո հաղորդելով զոց էարէարունց
Ա՛րք զանձինս իւրեանց ընծայեցէք ն
սակիշըն սեց բարեբանելով օրհ
Ընդ դասս երանելի վկայիցն զոպզ
թագաւորըն քո գովելով՝ օրհնեցէք
Ընդ երկնային զինուորութիւնն զ
և բարձր ձրարկէք զնա յաւիտեան
սեցն հայցեմք՝ աղ Ա՛ւր օրհնեցէք ե
համբերելով՝ աղ Ա՛սաի և մեք հա
իւրեանց փոխանակեցին՝ սուկապէս
ցըն մերոց։ Ա՛րք վասըն քո զկեանս
սոցա կեցո՝ զմեզ փրկիչ աշխ հար
ցին արիաբար թշնամանեցին՝ աղաչանօք
Ա՛րք ի մարտի անօրինացըն յաղթե ե
Տէր վերակացու թիդ համագոյ։
Ա՛րք զանձինս իւրեանց ընծայեցէք ն
Ա՛ղաչ մեզի ամպատճառ ։ և փառաւո
վկայքն ։ Ա՛լելուիա՛ի՛ձ աշխարհի ։

զսիւն հաւատոյ. և հեղմամբ արեանն
իւրեանց նորոգեցիր զաշխարհս. բա
Ո՛րք տեղեացան ընդ հետ երանաւէտ
ձայնիւն. և յաւիտենից կենացն ար

ժանաւորք եղեն. բարեխոս։

Ա՛ի հաբան ամենեքեան զնշիճն աստու
ծոյ օրհնեցէք ձայնիւ սրբասացութ
ը՛ղ պատակիչըն նոցա։ Ո՛ թադաւորըն
փառաց քո՛ն զեակից հօր և հոգւոյն
գովեցէք ձայն։ Ո՛ բարեխօսըն պար
դեւաց նոր զհոգին ճրագմարտութ

բարեբանեցէք ձայնիւ սրբ

Ա՛յսօր տօնեմք ընտրեալ սիրելոց վկ
կայից. որք արեամբ նահատակութ
փոխեցան ի գործս վերին զբաղթնոյն
Հրաւիրեալ մարտեան ընդդէմ խոր
թագաւորաց. զյաղթողականն ընկա
լեալ ընդ պսակս. փոխ։ Ա՛ղեն օթե
վանքըդ նոր երկրորդութեն. զանճառա
կա՛ն ընկալեալ ընդվերացնան. և բա
րեխօսեն առ տէր վասն անձանց մերոց։

Ալ պրսակիչէդ եւս ամենայն մեղաւոր
բեռն արուի. կեցո ըզ-
փառաւորեալ առելով. Երեքսըր-
Օհայր և զորդի և ըզ սբ զհոգեղ-
մեր մարմնացար՝ կեցո ըզմեզ քա-
ըզ քեզ ք՛ն թագաւոր՝ որ վասըն
Յօրինութիւն ի նոր օրինեացդ՝
երկնաւոր թագաւոր՝ ընկալ զաղա-
չանս մեր՝ կեցո ըզ մեզ բարեխո-
ող քոց՝ Ընդ հարսեան մեզ թիւրութիւ-
կեցո ըզմեզ բարեխօսութեամբդ սրբ-
ամ գանս թագաւորութեամբդ քո-
Յիշեա զմեզ արդ փրկիչ մեր՝ յոր-
սեցիք ստուգ ի ձեզ անձանց մերոց.
գեալք ի հոգւոյն սրբոյ. բարեխո-
ւսաւորեալք ի հօրէ՝ պայծառա-
աւօղք որդւոյն առաքեցոյ մարմ-
Քաղաքավարեալք ի մարմնի՝ և հե-
նիւ եղէք ի մկրտութենէ՝ ձեր արեամբդ գա-
Վերանեալ ընդ վերկայք. ողջ արժա-

կայք ձրշմարտութեք . և խաչակիցք
Ա՛նառանձիւ չարչարանացն Քրիստո վ
խօս առ տէր վասն անձանց մերոց
ո՛ր վասն անձանց մերոց . և վասն
արիաբար վարեալք զինւոր պա
ւոյն . յաղթեցեալք անօրինացն . ա՛ա՛վ
վեալք ընդդէմ թըշնամեացն . և
Քրիստոսի պատերազմ
տերազմեալք ի հա՛ղթեսի . բար
դրեա՛ զկորճանեցին ըզգեցեալ պա
վանեցի՛ն յայնհայրէն . և ո՛չ ո՛չ
Ա՛րդ զա խա՛ւար կուապաշտութեցըն
կամա՛ւոր մահո՛ւանն . բարեխո
արեանն Քրիստոսի եղեն վկայք քո
տանջանա՛ց և մա՛հն . և չեզմա՛ն
Ա՛րդ մատնեցին զանձինս Քրիստոսի
ւացս ամենասո՛ւրբ երրորդութեդ
պարգեւեա՛ զնաստուածիդ երկրպագ
բարեխօսութե՛ սրբոց մարտիրոսաց
աղեալն ի քե՛զ . և փառաց թագաւոր
րոնաց . և յաղթո՛ղ պահեցեր ըզյո

եղէք օրդ՚ոյն աստուծոյ . ըղբաժակ
մահու արբէք ո՚ւրախութիւն . ո՚՚վ
Յաղթանակ համբերութեն կատարե
ցէք զնոսա՚ն ձեր . և փոխեցայք
յերկրայնոցս ի՚ յերկինս . ընկալայք
ի՚քէն ըզ պրատակս աննախանձս . ո՚՚վ
Լուռ եկայք հանապատեալք կատա
րեցարք զմիշտակ ընծայ վճռեցեալ
զի իբե՚՚ն սոցա բացցի մեզ դուռն
ողբորմութե՚՚ն . ուրախ միշտ բարե՚՚
լոյս աստ՚՚ղ վասն անձանց մերոց .
Ա՚փառս պարծեսցին մանկո՚՚վնք սո՚՚
րեցեալք ի՚ տէր . որք արժանի եղեն
առնուլ զհայրակա՚՚ն ըզ պրատ կին .
Ա՚րք ըզ տանջա՚՚նս ևերզմահ վասն
անուա՚՚ն տեառնէն յանձն առին . և
արժանի եղեն առնուլ զհայրակա՚՚ն
ըզ պրատ կին . Այ՚՚ զօրութե՚՚ն սբ հոգ՚ոյն
եղե՚՚ն յաղթօղք ի՚ պատերազմի .
Ա՚արժանի եղեն առնուլ ի՚հ՚ո՚
րէ ըզ պրատ կին .

Ո՛վ ողորմած Աստուած, զի՞ս ողորմեա՛ ինձ։

Ո՛վ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ ասացեր առ
աշակերտս քո սուրբ առաքեալս, եթէ՝ Ամէն ասեմ
ձեզ, զոր ինչ կապեսջիք յերկրի, կապեալ եղիցի
յերկինս, եւ զոր ինչ արձակեսջիք յերկրի, արձակեալ
եղիցի յերկինս։ Եւ դարձեալ ասացեր առ նոսա՝
Զոր ինչ կապեսջիք յերկրի, կապեալ եղիցի յերկինս,
եւ զոր ինչ արձակեսջիք յերկրի, արձակեալ եղիցի
յերկինս։ Եւ դարձեալ ասացեր առ նոսա՝ Զոր ինչ
խնդրեսջիք յանուն իմ, առնիցեմ ձեզ։ Ո՛վ Յաղթանա-
կ մարտ վիշապին յաղթեցեր, եւ զմեզ ոչ թողուցեր
որբ լինել, այլ առաքեցեր զսուրբ հոգին քո, որ
ասացեր առ նոսա՝ Ոչ թողից զձեզ որբ, այլ գամ
առ ձեզ։ Եւ ասացեր՝ Զոր ինչ խնդրեսջիք յանուն
իմ, առնիցեմ ձեզ։ Ո՛վ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս,
զոր ինչ խնդրեսջիք յանուն իմ, առնիցեմ ձեզ։ Ո՛վ
Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս,

Ա՛ր զանձսի քո զբարերարութիւնդ
ընծայեցե՛ր և քո արարածոց բարեգո-
ղ
ութ
եան։

Ա՛ր զի սպառնալիս բռնաւորացն
մահու՛ամբ սրոյ և հրոյ համբերութիւ
յանձն առին. յաղթեցին առաքինա
բար քո՛ Քրիստո՛ս։ Ա՛ր ի զօրաց երկրա
որեցաց վինաւորեալ քեզ երկնաւոր
թագաւորիս. դասակարգեցան ընդ
հրեշտակս ի յերկինս քո՛ Քրիստո՛ս։
Ո՛ արիական մահ նոցա քոյ քո՛ ընդ
երինայիլն զօրան սյսօր երգակցեա՛լ
ա՛ծ նեմք. ուր հանդիսացան ընդ-իմ
բռնուե թշնամւոյն։ Ա՛նմարմինք
իմարմնի ցուցան. դեռևիվերոյ սրոյ և
հրոյ տանջա՛նաց. զպատուական մահս
իւրեանց՝ ընծայեցին քեզ քրիստո՛ս
բանաւոր զենմունք։ Ա՛հատակեալ
ըք Քրիստո՛սիմբ ի՛ վերջ ժամանա
ա՛նջանաց. համբերութե՛ վանեա՛լ ըզ
թշնամւոյն պատերազմ. փոխեցան ի՛
զո՛ր վերին զըւարթնոյն։

ցի՛ն զնշխարն անօրէն խաբեայն դե-
և պայծա՛ռ առաքինութեամբ տնեցե՛ր
ղա՛ն մեղաւորս. Ո՛ր ընդ հաղորդ-
հայրապետացն, սո՛ցա բարեխօսու-
խրճեաց զաջ և յաղթօղ ճրագեալ սո-
մանկա՛ն կրեալ. տաճարակալ լ՛յանձինս
Ո՛ն համարեցաւ զմանգրմա՛նքեանն մար-
բնական ձայնիւ՝. լ՛զեր օրհ-
Հաճանա՛յք և պաշտօնեայք հա-
եղեն վճռին զօրացն՝. լ՛զ սոր օրհնե՛
ընդ հու՛ր և՛ ընդ տո՛ւր՝. և դասակից
Ա՛ղբ անցո՛ւցին զմարմինն խաբեայ
և բարձր սրարջի՛ք լ՛ղնա յա՛խտեան՝.
Ա՛՛ւ՛ր օրհնե՛ մեզ Տէր Աստուա՛ծ մեր
ղա՛ն ամենայն. Ո՛ր ընդ հաղորդ-
ընդ սո՛ցօքն և՛ ընդ քեզօքեան երդա
Ա՛՛յսօր և մանկտունըք նո՛ր երկնեցու
պաշտո՛ն սո՛ւրբ մարդկան՝. զքեզ
քանեցն բերկրական ձայնիւ՝. զքեզ
ցի՛ն զնշխարն անօրէն խաբեայն դե-
ղա՛ն մեղաւորս. Ո՛ր ընդ հաղորդ-
հայրապետացն բարեբանեա՛լ սո՛ւրբ հայ

փոխանակ անցաւորիս՝ ձեզ անանցն է պատ-
անդշ բուրեաց յաշխարհ. յարժա-
ձեր արիւնքդ հեղան յերկիր. և չհա-
ղանձինըս մեր։ փոխանակ արեանն սո-
յարժանաւոր յաղօթիս ձեր յիշեսջիք
ջարչարեցայդ յանձն առիք զհամբուրի
խաչեցեալ ամա՛ն ձեզ ասեմ զի մեռցի։
ծառացեալք իհոդին սրբուդ. բարե
ի՛ւրանելի՛ նը հայրապետդ. որք կամա՛
երկնային լուսոյն. պայ
խելով ը՛զատանայ դատաւիկեցք եղ։
յերկիր. յաղթօղք ի՛ պատերազմի. կո
վերնոյն։ Ա՛դնեաւ հնահատակեցայդ
եալք վարձն սուն համբերեցիկք. յաղթե
ի՛րանելի նը հայրապետդ քարչար
խաչեցեալ իդուն զրաթինոյն. սո

պատրաստեալ պըտակ փոշի՛ քէն. յար-
Ա ինդ վերին զըւարթունսըն բարեբա-
նեմք ըղքեզ տէր. ո՛ր սբ սբ սբ ես տէր
զօրուցեց կեցո՛ ըզմեզ. Ողիշատակաւ
սբ՛ց մարտիրոսաց զոհաբանեմք ըղ-
քե՛զ տէր. սբ. Ո՛րբեքսրբեան հայնիչն
աղաղակեմք առ քե՛զ տէր. սբ.

Ո անյաղթելի ճգնաւորացն ըզմի՛
շատիկ. եկա՛յք հաւատացեա՛լք ամե-
նեքեան պատո՛ւեսցո՛ւք. Վանդիլ մար-
գին ունեալ զտանջանսն առ յամարհ
գին. նրմանօղըք լինելով չարչարանաց
փրկչին. եկի՛ք Վանդիլ տեսարան եղեն
հրեշտակաց և մարդկան. զյաղթուե՛
պսակն խ՛ք ընկալան. և բարեխօսեն
առ տէր՛ վա՛ն անձանց մերոց.

Ա ղպսակիչըն սբց և զհանգո՛ցեալն
ի՛ քէրո՛բէն. անդ՛ադա՛ձ մի՛ ձայնիւ
երգե՛ալով. օրհնե՛ցէք ըզտէր յօրհնու-
թի՛ւն. Ա՛յսօր տօնէ եկեղեցի ըզմի՛
շատակ սբց մարտիրո՛սացն. քանզ որս

Օրհն

և մեք ասդուածք ըզամենասուրբ սրբոյ սրբոյ
սրբոյ։ Համաձայնեաւ ընդ նոցին ոյսօր
տուիք ի յերկինսն՝ ընդ ձգնութիւնս
նրա պատեցան։ Աւրախանան և հրճ
նութիւնն սրբոյ վերկայիցին։ որք
հաճատակեցան ի յերկիրսն։ և ի յերկին
Պայծառացեալ եկեղեցի այ՝ ընդ ձրդ
ի լոյս գնամ արարած։ տուր։
կատարեալ և անյաղթ ածեալ
ցոյն մեզ քարոզեալ ի վերուկայ ի խաւարչ
ընտրելոց։ տուր օրհ։ ¶ Յոյժ շնորհ
նայն բանակիք անմահ ընծայիցն։ եկեղեցիք
նութիւնք սեղ մարտիրոսացն զուարճա
սեբ երջանկութեան։ ¶ Յոյժ ձրդ
երկնից տուիք օրհնութիւն ի բարձունս
մանկունքդ սբ եկեղեցւոյ ընդ զօրս
¶ Յոյժ հիշատակ սեղ մարտիրոսաց
դարձեալ սրբոյ լուսաւորչինայ վերայ գոյց։ օր
փառաք պատակիք ընդունելոյ երկր։ և ի
ցուք ընծայ յօրհնութիւն։ ¶ Ի սանթարամ
և մեք ձայնիւք երգեմք ընդ օրհնեալ

Ինքնուրյունքը Տրեշտակաց ծառայ
նեն ըստ քեզ. Իմանալով Ձայն
բնեն ըստ քեզ փառաւորեն.
ամբ Տարցըն մերոց. Լուսաւորիչք և
պետունք. սերովբէք և քերովբէք փա
ռաւորեն նա զանունդ քո. ամբ:
Ընդ մարդկան Հոգեղինաց դասուց
մարտիրոսաց երկրպագեն աստուած
ընդ քեզ. ամբ: Ընդ որ օրհնեցէք օրհնէք
բարձր արարիչք ընդնա յաւիտեան:
Օրհ փառաբանեն ի բարձունս իմա
նալի զօրուքիքըն. ժողովրդիք օրհ:
Առուր երկրպագեն դովեցով դասըք
նբոց մարտիրոսացըն. քահանայիք օրհ:
Այսեաց ի մեզ լինողութեաց մեղ քո.
որ ունիս բազում գթութիւն. Ար Տայր
դեմս որբոց. և դառաւոր այրեաց քո.
որ ես: Ար պրսակիչդ ես որբոց. լուր
և մեզ աղօթիւք սոցա քո. ար:
Ար յաւր Տրեշտակաց դասուքն ի յերկինս
ուրախանան ի վերա [illegible] ճգնեալ
սրբ

ըեխօսուէ սոցա՝ զ՚ո՞ր խընայեաւ ի մեզ։ Ա՛ռ
մըն չարչն վանեցին ժուժկալուէ։ քա
ըեցին սբ մարտիրոսքն։ և ըզպատերազմ
զ՚դնաւորական աշխատուեց համբե
նեմք ըզ քեզ անըսուելի Հայնիւ։
պատուէ սբ երըորդուեդ։ բարեբա
դեցեր ըզ տիեզերըս Աշմարիա երկրի
Ալ՚ աւրն Հոգւոյդ Աշմարիա։ որ նորո
սըբոցն քոց։ գովեմք ըզ քեզ ընդ
որ պահեցեր յայնժօղ ըզ Հրեշտակն
երկինքդ։ Ալ՚ աւրն որդւոյդ միածին
օրհնեմք ըզ քեզ ընդ զըւարթունս
փառաւորեալդ ես ի մէջ սըբոցդ քոց։
Ա՛ռաք աւրէն սրբոյն եղիկեց։
բազմութիւնն ընծայեցան ի խորհ
ուն. քանզի երկրաւոր զինաւորաց
մարմնոյ զինուորութիւնքն մեծապէս
ին աճեղէն փառաւքն։ Ալ՚ յաւր ան
դիմաւորական աշխատուեց համբե
րեցին սբ մարտիրոսքն։ և ըզպատերազմ
սըբոցն։ Ալ՚ յաւր Հրեշտակաց սբ
դասքն ի յերկիրի պըսակեցան երկնայ
սըբոցն։ Ալ՚ յաւր Հրեշտակաց սբ

ըստ հօր իմոյ ժառանգելոցդ երկնից
նից վերկացեալ՝ ասէ . եկայք օրհնեալ
քրիստոսի որդւոյն աւր՝ Զայն ի յերկ
ցեալ բերկրիլն ընդ առաջ սեա[illegible]ն
գոյն հրաշիւք՝ որք վա՛։

Յայսօր մարտիրոսացն դասքըն ցնծա
քան զակնեղս պատուականս գերա
պրակըն ձեզ առնդեալ մընայ՝
ղումն արեան . որք վա՛։ Ընդ
բերկրին՝ ըստ վարդագոյն ձեր հե
Հրեշտակացըն դասքըն ուռնակից էն
մեզ . ել ջնկէք սիրտս ձերս զարմացեալ
նեալ ըզքրիստոսի ն խորհուրդըն։
տի ելրանեալ ի ձեզ մարտիրոսք . որք վա
Այսհատակիք յաղթօղք՝ քան զքրիստ
ի դատս վերին զրուարքնացն . քան
ընկալան իւրեան քո . և դատաւորեցան
քարե։ Այս ըզ պրսակս անապական
խանակ արեանն քո սուր և ըզբռնաւորն
Հրապուրողն և վանեցին ժուժկալութ

խոստանայն։ Ի ըղձիւք ընդ տեղի անկե-
լոցն՝ սպասաւորմանէ Քրիստոսի՝ յն
որ ի յերկինից վայր անկեալ։

Ա՛ծդհասուրբք ձըշմարիտք և վե՛ր- ձշ
կիցք քրիստոսի. ո՛րք զսէրբ ստացա՛ք
ընդ մահ յանձն առեալ վասն նո՛ն.
ընդ ձեզ ունելովբք բարեխօս առ քո՛ն
վանն ա՛նձանձ մեզոյց։ Ա՛նդրէ հե՛ղ
մամբ արեան ձերոյ պայծա՛ռացուցի՛ն զ
եկեղեցիք. և՛ զստե՛ւերամած խաւար
կռապաշտե՛ացն բամ՛բասիք. ընդ ձեզ։
Լո՛ւսինայք՝ ն զօրքն լիքեալ լի՛պատիւ
պատարագի՛ մահուա՛ն ձերոյ. և՛ ըղ
պրսակս անմա՛պականս առ բերելով
ի՛ տօրէ լո՛ւսոյ. ընդ ձեզ։

Ընդ զըսա՛ըԹունս երկնից օրհնե- ՚ա
ցի՛՛՛ք զքե՛ զքո՛ Քրիստո՛ս։ Ընդ դասս երա
նելի սբ՛ըբոցըն գո՛վեցի՛՛՛ք յօրհնութի՛
նսդ զքո՛ քա։ Սբ՛ըբոյ Հո՛գւո՛ս՝ն
քրիստո՛ս Թագաւորըն բարեբա-
նեցի՛՛՛ք. զի տո՛ւրմեացի բարեխօսութ-
սրբոյն։

ՀՈՎ. 673 ԴԲ

ՀՈՎ. 673 ԴԲ

դիմամարտուեր. ընդ քեզ Յունկալ այ
սոր ըղբարեխօսուԹի քաջ նահատա
կայ քոյ վկայիցն. ողորմելով տօնո
ղաց ընդ միաբանակից տուգ. ընդ քեզ
Յիշեր օրհնեցէք երկրպագեր աթարեր
ընդ նա յաւիտեան. Յնդ երկնային
զօրսըն միաձայնելով. ընդ ամենասիրելի
սրբոյ քարեբանելով օրհներ.

Օ երկրաւոր այսօր իմ յիշատակի
քաջ և յաղԹօղ ընդ երանելեացն օրհ
Յընդ քեզ սիրողաց ողորմի ած պատ
ուելոյ ընդ միաբանակ սրբոյ. ի
և աղօԹիւք սոցա ողորմած մեզ.
Յոր փորձեցան խիտրք սրբոյ և հրոյ.
և ի քո պատուիրանացն երբեք ոչ խո
տորեցան. աղ Յողջոյն առաքեր սրբուե
անմահ բանիդ. և ընդ անձրեւ հոգե
սրտ աստանօր պատրաստելոյն. աղ
Յոյսով ճրագնուր սիրոյ ընդ առ
ճանապ եկեղեցի ուրախուր մեծա
հանդերձ որդուվք իւրովք տօնելով

Տուր ոյժ որ քնանիցեմ ի մահ այն
նման յաւիտեան։ ○ Է ակնիցն հոր և
Ա զոր օրհնիցեք բարձր արարէք ըզ
պահան ի քէն ընկալան. սուգին աղ։
Հաճոյիցիք քո ք՚ս. և ը՚զարեսիս անա
Ա զըր զընթացս խուրեանդ կատարեցին
երեցին յորդէպրոնէ շնորհս. սուգ։
սէր բոլորից հօրն. և ը՚զաւետեարս հրա
Ա զոր խակ՚զբանէ պատուեալ եղեն ի
նայեա ի մեզ ա՚ղջ հա՚ւ՚ցըն մերոց.
բազմութիւնան. սուգին աղաչանօք խո
րեալ պայծառացան ընդ անմարմին
քա՚ս սուրբ Հայրապետէրն. և վերաբե
Ա զոր հաղորդեցան էարշարանաց քոց
նեաց ի մեծէն սիօն։
բուսաղէմըն վերին՝ ի քաղաք կենդա
գեան սրբոյ. առաջնորդել մեզ յեր
իւրա՚նց։ Ա՚շխանութիւն ունի՚ն ի հո
կութի. պատուական նը արեամբն
նայ պարգեւեա՚ք մեզ ի քէն էրբաշխ
զիշատակ սուգ։ Ա՚յգ են դեղ կեր
Ա զոր հաղորդեցան էարշարանաց քոց
նեաց ի մեծէն սիօն։
բուսաղէմըն վերին՝ ի քաղաք կենդա
գեան սրբոյ. առաջնորդել մեզ յեր
իւրա՚նց։ Ա՚շխանութիւն ունի՚ն ի հո
կութի. պատուական նը արեամբն
նայ պարգեւեա՚ք մեզ ի քէն էրբաշխ
զիշատակ սուգ։ Ա՚յգ են դեղ կեր

մատոյց և բարեբանէր սրբատաց ձայ-
նիւ · բարձր : Օ՜ երկրպագեալն ի
սէց Հայրապետաց մերոց Տեղեմաք ա-
նան խրատանց նմանողք եղէ՛ն փր

կիրակին զինեբեանցս · բաժակ :

Ա՛ղաւնեակ մեզ ետր ածէ՛ մեր ի յիշ
տակի՛ սէր Հայրապետացն : Ա՛ղբ յո
նո՛ւն քո սէր դարձուցին զաչխարհ
կաւոյն ի պաշտելոյդ. աղօթիւք սուրբ
ղարմանաց մերոց Ա՛մէն արժանի եղէ՛ն
ընդունել ի քէ՛ն զանթառամ փա

ուաց պրատկին · աղօ

Ա՛ղբ զառ ի՛ք ո՛ղջոյնեանս յանձն
առեալ Հայրերեցիկք · ով ածատէր Հայ
րապետք · և արժանի՛ եղէք զերկնա
կան ընդունել · Ա՛ղբ փորձեցայք
զիս ածանուտ պրատկ : Ա՛ղբ փորձեցայք
զիս ածանուտ Հրով · ժառանգեցիք պատ
րաստեալ ձեզ զարքայութիւն · Համարձա
կութի՛ ունիք բարեխօսել առ տէ՛ր
մեր ածանց մերոց : Ա՛ղբ զամբարշտ

տո՛ւեցին վանեցիկք զիւրապաշտութի՛

ընդ հրեշտակն. եկն
ծնցեալքն յերկրին պայ-
ծառացեալքն յերկինս. և դատաւորեալքն
եկն ի ոսկերայրեալքն յերկրի պայ-
մարդկան. զի զերծուսցէ զոգիս նո-
մեղս վասն նոցա խոստովանեցին ըզ վկայքն
և եղեւ ի յայլ ծագըն ի պատերազմի
Աւարմամբ և արեամբ մարտիրան ընդ
դիմել ինձ. վիրաւորեալքն յմարմնի
վիրաւորեցին յմահ ըզքեզ լինաք. և սատա
ցան պարծանքս յաւետեանս
Լրանան տեառնքն ի հոգեղէն զաւրսն
նայն. և բարեբան նեռնըն ի դատաստ
մարմնաւորեցաց ըզ վկայքն. անեզի
ի ա՛ն ջնջեսցէ պատկերըն եղե՛ն
Հիշատակ և այսօր քան հանապատիկ
զի սրբոց վկայիցն. եկայք ժողո
վուրդք ցընծասցուք ոմանս սգոյք
Բանդի տեղիք ի տանջանս և յամ
բիծ ի մարտի և պշտաներեալքն ի հօրէ
եկ. Ի ոսոսերեալքն յերկրի պայ

Ա՛ղ ընդունելի՛ր զաղաւթս մեր եւ զխնդրուածս մեր, եւ
տուր մեզ զհամբերութիւն ի տագնապս եւ ի նեղութիւնս
մեր, եւ զհանդարտութիւն ի ժամանակս խռովութեան
մերոյ. զի ոչ ի մարդկան յոյսս դնեմք, այլ ի քեզ միայն
Աստուած ամենայնի, որ ոչ ունիս դժուարին ինչ առ
քեզ, եւ ոչ ինչ անկարելի՝ այլ ամենայն ինչ հնարաւոր
է քեզ, եւ ոչ ոք կարէ ընդդիմանալ կամաց քոց, զի
դու ես Աստուած ողորմած եւ մարդասէր, եւ քեզ
փառս յարգունս մատուցանեմք, Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւի-
տենից. Ամէն.

Ա՛ղաչեմ զքեզ, Տէր ամենակալ, Աստուած հայրե-
նեաց մերոց, որ ի սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր
եւ զծովս ի ձեռն խօսից քոց սահմանեցեր, որ
ամենայն զարդարութեամբ կարգեցեր զերկինս եւ
զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ստեղծեր ի նոսա,
որ ի ձեռն ողորմութեան քոյ զմարդկային ցեղ
ստեղծեր, եւ ի ձեռն ողորմութեան քոյ զմարդ
ի մեղս անկեալ կանգնեցեր, եւ ի ձեռն ողորմու-
թեան քոյ զմարդ ի մեղաց ապաշխարութեամբ
դարձուցեր, եւ ի ձեռն ողորմութեան քոյ զմարդ
ի մահուանէ յարուցեր, եւ ի ձեռն ողորմութեան
քոյ զմարդ ի դժոխոց ազատեցեր, եւ ի ձեռն ողոր-
մութեան քոյ զմարդ ի կորստենէ փրկեցեր, եւ ի
ձեռն ողորմութեան քոյ զմարդ ի մահուանէ ան-
մահութեան արժանի արարեր, եւ ի ձեռն ողորմու-
թեան քոյ զմարդ ի դժոխոց ի դրախտ վերստին
դարձուցեր, եւ ի ձեռն ողորմութեան քոյ զմարդ
ի դրախտէ ի դժոխս ոչ դարձուցեր, եւ ի ձեռն ող-
որմութեան քոյ զմարդ ի դժոխոց ի դրախտ վերս-
տին

երկնային ջրոյն թիւք. սերովբէք և քե-
րովբէքն զՔեզ. Տէր Զօրութեանց. լի-
են երկինք և երկիր փառաց սրբութեան
քոյ. որ փա-
ռաց. ի սահմանի քում սրբոյ ես Քե-
զանց ընդ-
դէմ ելանել ի քէն ըղձացուածն մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոս. որ ի Հօրէ
հաւատոյ և գոհութեան. և ըղձեռակերտ
ձանձ ազգաս տան. մի ան-
տես առնիցես զաղաչանս մեր. որ ի
ստորեւալդ եմք յանխտրա-
նութեան.

Ո՛վ քաղցր Հայրդ մերոյ Յա-
ղագս ամենայնի պատ-
ուիրեալ անձամբ քում պաշտ-
ամ՛ն. մի՛ զանց առնիցես որ. որ միայն
ստոյգ Աստուածդ ես. և զոր առաքե-
ցեր Յիսուս Քրիստոս. զՀոգին քո
սուրբ առաքեա ի վերայ մեր և ի վերայ
սուրբ ընծայիցս դորա.
Քաղցրագո՛յն Տէր վասն զի ոչ
ինչ ինչ ունիմք ընդ մեր
մարմին բերելոյ. Այլ դադարիր քա-
ղեհօսել վասն մեր առ Տէր եւ օրդի
եւ Հոգի. զի յաղթեացոյ քաւա-
տուլ անմարմին բերելոյ.

Ամա՛ն մատուցին զանձինս իւրեանց
Եւ մեզ ծրծնել ըզբեզ սրժանապէս։
Ի՛ւրաքանչիւր վճկայից զոյ զ՚ի պարգև
Եւ ալօթիւք նա՛ ձըզնաւորացն ։
Լանջեաս յարմ՚ոած ըս. բարեխօսութ
Ինատիլ զո յաստենի դասա՛ւոր աՀեղ
Զրաւթիւն իդպրութեան կենաց։
Զոյդ. ընկոյզ և ըզ մեղ իբրոլիչ յորդ
Յարկաց զո ընդ սո՛ըբըս զո։
Ի՛ պատարագեա՛մ զո օթեւան նըս տըր
Եւ ապրեցո՛ զմեզ ի ձեռանէ չարին ։
Ա՛ր ինչ՛ ըզ՚ի ձեզ ըզ՚ի մեզ ի՛ր ունիցի
Ըզ ամէն ։ զարարչին տըրամածոյց ՊԻաբ՚
Նուէրք երդիվ բարեր սր։
Ա՛ր ։ և արժանի սրա զմեզ լուսաւորին
Ո՛ղորմա՛ծ զո զդուռանըն բաց մեզ
Ա՛մէն ։ զարարչին տըրամածոյց ՊԻաբ՚
Ըզ ամէն ։ զարարչին տըրամածոյց ՊԻաբ՚

Ա՛ր ընծայաբերեալ զոր ինչ ունիցի ի
նմանէ. զի ոչ ինչ ունիմ ես զոր տա-
ցից նմա

Ո՞վ յիշատակ սրբո՛ց քոց՝ որք տանջանաց անօրինացըն համբերեցին և դէմ ի դէմ եղեն վերինն զբռաւորիչն։ Ո՞վ յաւր և հրճշտակք ուրախանան ընդ կամաւոր չարչարանս ձգնահարց քոց։ որք յաղթեցեալ անօրէնն բռնաւորացն։ Այլ ե՞ն թէր յաւխտենից. որ նատիս ի վերոյ քերովբէից և հեն դանեաց. և ի ներքոյ քոց փառաւորեալ։

Ո՞ր սրբոց քոց մարդկան ի գիտուն ձշմարտութ. և հրաշալեաց յերկնից աղաչեալ ես օր՝ Ո՞ղ յիշատակս վճիտից քոց ասեմք այսօր քո թէ որ. աղաչանաց սոյ՝ ողորմեա։ Որք յաղթեցին անօրէնն բռնաւորացն հեղմամբ արեանն իւրեանց. և դատակից եղեն վերին՝ն զբռաւորչնոցն։ Ո՛ր ընկալան զպսակ անմահական յանեղծուածեր լոյսն։ և միշտ ուրախանան ընդ հրեշտակսն։

տաճս ի յերկինս։

Ո՛յսօր յիշատակ սրբո՛ց քոց։ որք տանջանաց անօրինացըն համբերեցին և դէմ ի դէմ եղեն վերինն զբռաւորիչնոցն։ Ո՞յսօր և հրեշտակք ուրախանան ընդ կամաւոր չարչարանս ձգնահարց քոց։ որք յաղթեցեալ անօրէնն բռնաւորացն։ Այլ ե՞ն թէր յաւխտենից. որ նատիս ի վերոյ քերովբէից և հեն դանեաց. և ի ներքոյ քոց փառաւորեալ։

բերեցին։ Ահ ըզ սպառնալիս բըռնաւ-
իւրեանց հեծին՝ չարչարանացն համ
զմարմինս խըրեան նոցա։ Այլ զարհուրա-
ի ընդ հուր և ընդ սուր անցուցին
ծառցեն ի հանգիստս իւրեանց։ քան
Պօղոսեան՝ սբքըն վառօք և ցըն-
դիւ՝ կենդանարար սբ Հոգւով։
զանձինս մեր և սանձարացս սբ երրոր
ըս քո յեկեղեցիս ամբարտաց։ Սբբեա
թիր փոշոց քո. համաձայնեսո՛ ընդ սբ
սուց սբրծէրէից։ Ո՛ղ քեզ դիմելոյ
ին ի քրօջէն՝ և բարեբանիմ ի դա-
ամս ի՛

ա

ա

Դեմ եղեր երդող որ հանդըստեան,
հանգեաւ մարմնով ինոր տապան.
Ոչ զնգնեցեալս իւրոյ անուանն,
իսկ յարուցեալ անապական.

Ա՛նօն Հայոցին, Դիվիճելոյ ընդ Ք՛ն։

Ո՛Հ, ես, ես Աստուա՛ծ
դու՝ քո՛ւ. որ յարեարդ լիմ՛
ուրոյց ողորմած և կոխեցեր
ըզմահն. ու՛ր իբր ամառնա՛ծ հաւրցն
մերոց. Այ՛ր մահկանացո՛ւս ակռանդր
ես. զհոգիս նըմՙՙՙ

ուսումն քեզ ընծայեսցի և զարիւնն՝
հանեցուսցէ զարտասուանաց վանն ան-
ունեալդ քոյր մեր՝ բարեխօս
լիցի ողորմութեանն սիրոյ անձիկ ձայն
յաղթող վէմայինն՝ արժանաւորեալ ըն-
դունելոյ ի յաւուրս պատարագին լուսոյ։
Օ՛ զիա զսուաղինն մեղացն ըզբոյ արեա-
մբն իւրեանց շնջուցին։ Ո՛ ըզտիեզերս
հրաբխեցին յօրհնաբանութիւն։
Չեղմամբ արեանն իւրեանց մեզ ձայն
նապարհ հոդեցին։ Ա՛ստ քու մեզ
դուռըն կենաց բացին էյերկին նա։
Ոյք եկեսցէ երկիր ինպատուել զմիշտ ապա
նը վէմ կայիցին։ անցցուք ըստիզբն ըզբո
նութ։ ազաղակելով առ քու որ փառք
քեզ փա՛ռ մեծաշուք քեզ տէր ա՛յդ։
Ո՛հաւատս ես հրշտակաց՝ անսուտս խոստո
բեցից։ եկիր երես ետուր մանկտով։ ծառա
ցեր մեզ առել որ փառ։ Ո՛անմարմնոց
ես վերծինեալ։ ի մարդկանէ երկրե
պատեալ։ քեզ փա՛ռք վայելէ պատիւ
յաւէտ յաւիտեան առել որ փառք քեզ փա՛

ՀԱՅ

ԼԱ

ըզՔրիստոս զառանել յաւուրն յԵռանամ
սուր պատրաստ ի մէջ նզ. և շնորհատ նորա
ի մէջ նզ. Ընկալ վասն սց ըզ բանս
յԵրկինս։ Ընկալ վասն սց զդրեղոց ի յԵրկինս։
Հնդիա ծառայից զոց զբրիստոս
ընկալ իւրաս անդրանկաց զդրեղոց ի
յԵրկինս։ Ա
զրկե անդրանկաց զդրեղոց ի յԵրկինս։
պայծառացել իւրաս անմարմնոցն. իմա
նք կենդանան. ի լուսեղէնն առնիատին
Ընդաջմէ քումմէ կայցէ ընծայատուն
սէր ըզ Հայն երանաւէտ կոչմանն։
ծառացեալ ի դաս անմարմնոցն. ի լը
դրս վերինս. ածազգեալց լուսով պայ
Ընդառաջ ելանել քեզ հաւատով ի յօ
ձէզ ըզկեանսն ի հանդերձել երկրին։
հօր իմոյ. ժառանգեցէք պատրաստեալ
բարեաւէտն. ասէ եկայք օրհնեալք
Զայն արկեալ կենդանարարին ածայինն
անդրանկաց դրեղոց ի յԵրկինս։
մեր ի վերինն զոր եղէմ. ի ժողովս
երկնաւոր. դասաւորեալ ըզննջեցեալն
Ա երրոյ ամաք ըզքեզ աղաչեմք Հայր

թեև ըմբռնեալ հոգւովն ի քէն վասն մեր
յոյժ անմխիթար և բարեգութ. մա
զհոգիս նոցա ընդ սուրբսն քո
ներ ողորմեալ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ. ո
ծոյ։ Ընդհիմարձա՛կ հոգւով լռեաւ
դարձեալ անդրէն ի հոգի յորմէ ասեղ
խափանեցաւ յանձատ լուսոյն. և
տեաւ։ Ուստ պատրանօք բանսարկուին
ի հոգւոյ լիցուն ընդքեզ ամէն չար
զեռուք քո արարչին և բռնակիցին զի
գատուցի՛ց. ո՛վ անտես առ
Տնդիւք ձըշմարիտ մըխիթարիչ սր
յատուկ սիրելեացդ՝ ո՛վ անտես առ
նոց ընդ սբ քո։ Աղաչիւք միածի
ննջեցեալսն մեր։ այլ հանդո՛ զհոգի
մարդասի՛ն. ո՛վ անտես առներ ըն
Աղաչէ՛ ամ և բասեղծիչ այդ
սուն հանապազն. բար
մեր մըտանել ի յաւուրս ընդ իմ
զի արժանի արասցէ ըզննջեցեալսն
դատաւորն և կենդանեաց և մեռելոց

Ննջեցելոցն արժանաւորել Հանդերձ

Յորժամ յերկինից գայցէ փողն ազդեւ
ցուիր. առնելով սէր եղերեցից ի դատաստան
տէրն ահաւոր. յայնմ աւուր ահեղին
մինչեւ սէիմիր ևս զմեզ զձեզ ննջեցեալ
ցեղեան ևս հանդերձ ընդ աւուրբեամս քոյ
Յորժամ ձառագայթք աճուրդեցեն
փայլեն ի յարևելից. և դիտարուխիք
հրաշիցն ևս բանեն. յայնմ աւուր սը
հեղինն յիշեսս սէիմիր Օ տարհուրեալ
դողայեն արարածք ի ձայնէ սրօբէից
գոչ փողոյն. յորժամ հարկանիցէ հրեշ
ամիսայեան. եւ կոչէ ի դատաստան ն
զմեզս որդւոց մարդկան. յայնմ աւ

Ո՛ր կողեցեր առաքեղ տէր զպահեզքս
ամ. ընկալ զվարս զՀոգնելեան ի դաշտ
Հայրապետին աբբահամու. ողորմած տէր
փրկիչ և բարերար. Ո՛ր Թողաբեց ես
սբ-օդ արջ. Թող զպահեզս մեր ննջե
ցեալսն հանդչիլ յամի և հետզհետէ. ողոր
Ո՛ր լուսատու ես տիեզերաց քո արջ.
լուսաւորեա և զմեր ընկնջեցեալսն
լոսով երանաւէտ զբաւարհնոցն. ողոր
Յրեշտակային ձայնիւ օրհնեացուք
զանենանք զերկրորդութիւնն. փառաւո
բիւով ընդայր. որ վերահոգեաց զամե
նեսեան ի մահճանէ յանմահութիւն
Ի՛րդեցէք ան երդ նոր եկեղեցիք
սրբեցեալ. քի՛ երկրպագելով. որ վե
րահոգեաց զամե։ Ո՛ր ըստաւած ձայնիւ
օրհնեացուք. Հոգևորական հընչմամբ
դաշնեացուք. նբ զհոգին փառաւորե
լով որ վերահանդոյց զոս։
Ո՛ձայն փողոյ գալստեան քո ի՛ր ա՛մ
Հոգիք զարթնեսցեն կա՛ղ յդատաստանի
քոմ քի՛ ն արջ մեր։

Յորժամ հնչէ բարբառն ահագին
և հարկանի փող յարմարեալ մերոյ. և
մեք դողալով ասեմք փառք քեզ
տեառն քո եր. Յորժամ առնես զՀա
տուցումն եր և ընդ քո պարծես
զին ի քեզ. և մեզ շնորհեացես փրկ
կիչ կալ ի յաջմէ քումմէ.

Ով ապաւոր անմահ. արարիչ յաւի
տենից մարդասիրութիւնդ քո խրախայեա
յանձինս մեր. ստեղծիչ կենդանեաց
և հանդուցիչ նըշնջեցելոց. Ի խաչին
բևեռեցար. զնահու լուծեր զիշխա
նութիւն. յարիտենից ըզննջեցեալսն
վեր ածեր յանմահ ի կեանն. ստեղ
ծիչ Հրեշտակաւորաց քոց աղօթիւք յիշեա
ըզմեր ըզննջեցեալսն. յորժամ
դայցես անձեռն փառօք հատուցանել
մարդկան ըստ գործս. և մեր ննջեցե
ղացն շնորհեա դասիլ ընդ արդս քո

Ստարիչ և մարդասէր տէր որ վըճռ
մեր ըզմահ ճաշակեցեր. տո
աւրդ հարցըն մերոց. 696

Ալ՛ր խոստացար հաւատացելոց ննջե-
ցելոց յանուն քո՛ ըզ կեանս՝ տո՛ր տա-
լո՛ւդ խնդրեմք ի քէն մարդասէր տէր.
զհոգիս նընջեցելոց դասեա՛ ընդ սո՛ր
քա՛ն քո՛. տո՛ր տարծ. Ալ՛ զտո՛ր օրհնեցեա՛ք
բարձր արա՛ր ըզհնաւեանն ի յամենա-
փառաց. անդադար հոգեւոր երգով.
Ալ՛ր գալոյն է ընդ ամպս երկնից ինոր
լոգել զերեսս երկրի. բայց Ի դէպ
ածելին փո՛ղոյն. զարթուցանէ՛ զնոսն
ջեզեալսն հանդերձ կենդանեաւք. ե-
Ալ՛ր որդիդ հա՛ւ բանդ աբե՛ղ. հատա՛
ստակէց ընդ հո՛ր յերկնաւոր. ա՛ռ քեզ
կարդասանք մարդասէր՝ հանդո՛ զհո՛
գիս նընջեցելոցդ մեր ընդ սբոս քո՛
Ալ՛ր իջեր յերկինից վասն մեր զառա՛
ջինն առեր զյանցանսն ադամայ. մե՛
րո՛վ բնո՛ւթ բարձեր իւր խաչին անա
րա՛տ ձեռօք. հան՛ Ալ՛ր լուծեր զիշխա
նու մահո՛ւ իւսո՛ւմբ հրաշափառ մահ՛ո՛ւամբ
քո քո՛. բանտարգոյդ զաղաչանս առա՛
ջի՛ քո հեղեա՛լ մաղթեմք. հանդո՛

ասելոյ. պայծառասցի տէր զհա-
մատուցանելիսն ձեզ պատրաստանալ արատա-
տէր զհոգիս իմ։ Ա՛ստուածային քոյր սրբուհե-
ընդ հանուր տիեզերական լուսատուին
զի զղուշարարս. և ծանուցցեր գնա ուխտ-
դատաստանին ի յաւուրն այնմիկ։
Ա՛ր կոչեցեր իդրանոց մահու զգայարելին
զհոգիս ննջեցելոցն ընդ նա քո զոր. և
խանդաղեա գքո գարարածս. Ա՛յլև տէր
մանն ի լուսոյ զ'զձայն ածողին փութայն
աչս լուծանողայս զոր վերստին նորոգ-
Ա՛ր յաւիտենից ես օրհնեալ Բար. արժանի
սբբեա զոր իխորան քոյ սակրոցաց. որ ա
զհոգիս ննջեցելոց մերոց. և հանդերձ
իշխանութեամբ մահու և կենանց. Ա՛ղաչ
Ա՛ր ուսանի
ի՞նդ ես մարդասէր։
ընկալ յերկնայինս քո սբբ առաքեալս. որ
իբարձանս. զննջեցեալսըն յանուն
մատոյց սկիզբ յանմահից փառաբան
Ա՛ր վայելէ ձեզ օրհնել. որ յա

Նա՛ըս Տէրնէ ամպովք ընդհանայն,
պարհէք ճրագարոյց. ևէի բիւրաւոր քա-
ղէն նորոգէ՝ ։ ու սատարէ ևն Հանդ
հօմ. ևէ ըզ Հոգեղէն բնութիւնն Տրո
Ա ասէին ևէ միաճ-ինքն փոխով և փառաք
ընդ բազմերից աբրահամու . փառս
աչրա արժանի՛ և ըզմեր ըզ ննջեցեալն
Ա՛ր նորոգօղ ես ամպի մարդիկն՝
գեա՛ և ըզ մեր ննջեցեալն . և պար-
կիչեցեալց . ընդաջմէ դասեալցըն կաթ
ըզդ քոմ սրբոյ։ Ա՛ր Տրաւիրծդ ես
պարդևեա՛ մեզ փառս սակ անուանին
բերնամ. դրէքա խաչը ննջեցեալն . և
Ա՛ր մարմնացար վասն մեր՝ առաջանգք
աճաճնին՝ ք՛ս ։ Ա՛ր Տայդ ես բաշ
կարդամք և պատարիմք . ք՛ս Տիշ
Ա՛ր յանմարձից վերծինխ . առ քեզ
և Հանգի՛ զՀոգիս նոցի՛ ընդ սբբս քո։
եա՛ զննջեցեալն ինձ անուանդ քո.
արտասո՛ք Տայցեմք ի քէն . ք՛ս Տիշ
Ա՛գիշերաց կանխեա՛ս առմնա՛իք և

Ո՛հ՝ (ով) հրաժարիմ ինչէն որ սիրէ
զիս առ քրիստոս ու յոյսս այնչ ներցուն։

❋ Պաղմոս. Հինսուն ևութա՝ ի չորեքտասն։

Ողջմ՝ ա՛ն ձեզ մանկունք սիրելեցն
ողջմ՝ ա՛ն ձեզ հաւատացեալ եղբարցն
ողջմ՝ ա՛ն ձեզ համօրէն ժողովրդական։ ես ճանաչումն հոգիդ
ձեր։ ես ճանաչումն հոգիդ ձեր որ ամենայնիւ
ձեզ ի քրիստոս յիսուս տեառն մերում։

❋ Պաղմոս. Ա-րամ երգէ ես այլ։

Ճանապարհորդեցի առ արարչէն քոյ
Ողջմ՝ ա՛ն ձեզ դարձ քահանայապետ։ ես
Ողջմ՝ ա՛ն ձեզ սեղան սիրելութեան։ ողջ
Ողջմ՝ ա՛ն ձեզ երգեցիկ։ ողջ

❋ Պաղմոս. Ծեր եղբայրս։

զո սիրոյ զանապատիկ սիրելեցոյդ զիս։

Ո՛ծե՝ ա՛յր խոհեմ ըզգուշութեամբ խմ։ բժիշկ
շա՛տ։ սիրոյ յանդիման նաղջաց խմոյ
Պատրա՛ստ առ սիրելի առաջի իմ ըզգուշ
մեռայն ժամ ընդ ա՛ն լինիմ։

Ա՛յնպէս յա
ա՛ռաջ առաքելն յօրիդս։ Ե՛ս ամպագ ընդ
Ո՛վերկնեն եղիմ թռչելն

ղեցի՝ աչա՛ մեկնիմ իմ ձեռնէ սիրե-
լի՛ եղբայրդ ի կոչնամբն վերադարձցի՛
ղին քրմապետին աստուածոյ մերոյ։

✻Աղօտ։ Տէր թուլեցեալ ղէտ։

Ո՛ղջ թող արարիչդ վա՛ն իմ Տիրդ իմ՝
եղբայրդ և որդիդ։ Ո՛ օրհնեսցէ զձեզ
քո փրկիչ մեր։ պահեսցէ հանապատուն
ի հատատս իւր միանգամ ի սահմանեալ
կէտ կոչմանն այսորիկ։ և խաղաղութի՛
առնելով ընդ ձեզ յաւիտեան ամէն։

✻Աղօտ։ Օ՛նպօթա էն ոէսէն։

Ո՛գնուի՛ն ձեզ յանուանէ տեառնէն
այն որ արարեալ զերկինս և զերկիր։

✻Աղօտ։ Կ՛ոնի ոչ ուղէ էդ։

Ո՛րանի անգիտի որո՛մ տուր աստուածդ
յայ կօբայ օգնական է նմա։

✻Աղօտ։ Ո՛ւղիւս անչ էլ ղուէդ։

Ո՛ղ պատրաստեսցես սիրդ քո՛ Տեր-
Թիւն։ և ըղձիւք նորին յաւիտեանից։

✻Աղօտ։ Օ՛ղ է թուլ իմ զի վայե։

Ո՛րհնեսցէ զձեզ ամէն իսիօնէ։ այն որ
բնակուցէն է յերուսաղէմ։

պահեմ. վի՛ր քո խաչի և յարութեանդ
հանգոյ. Ալ՛ր ետուր հոգի քո. ընդա-
ռաջ ունելոյ հոգւոյ խաչատրուհ.
աստ ուրախութեամբ հոգւով ի՛մ
հանգոյ. Ալ՛ր ետուր հոգի քո. ընդա-
պահեմ. վի՛ր քո խաչի և յարութեանդ

Աշխո. Ա՛ստ օրհնեցեք ու ծա՛ռ
Աերբեցար անձին իմ կո՛ր ի յորդ
ջ ասեղծանմ՛ջ. քնդի պատուխրտանա
մեղայ՛. և՛ ձայնակեցի ընդ դատաստ
մահու. ա՛ր չկայ ինձ օգնեա՛ ի՛նձ։

Աշխո. Ա՛երչեցա անչն իւ՛ ի հոգ
Ո՛ Ձանապարհըն քո ես ու՛ղ պահեցի
քանզի ո՛չ ժամանեցի ապաշխարել. այլ
հեղգացայ՛ն՛ջ. այլ աս քի՛զ միայն պատա
տիւմ հայր ե՛րկնաստ. ասր յ՛ոյս ինձ օգ՛։

Աշխո. Ո՛ Հանապարհս ձեզ
Ո՛րչ ներսդիւս սրտ զի՛ս ասր ի ձանձալ
հիւ քոստ. քանզի խնդրեցի գա՛ղ աս
քեզ. դատնակ անդրէն ի՛նձ ի յորդ՛ջ
ասեղծանմ՛ջ. այլ աս քի՛զ միայն պատա
տիւմ հայր ե՛րկնաստ. ասր յ՛ոյս ինձ օգ։

Աշ. Ո՛ւնդունէ. Հոգի՛ Աստ ձեզէ։

տեսանել ըզվայելչութիւն դահլիճիդ։

Ներեցար անձն իմ ի հող յորմէ
առեալ էիր. և հոգւոյս մեկնեալ
էինէ. որ զսաստիկսն էիշեաս ի
քո մեծութեան։ Առեղծուածք եմ
անարատ ձեռաց քոց մի՛ անտես առ
ներ. այլ խնայեա էից քոց ի գործ
ուրն. որ զսուրբ Երրորդութիւնդ
կանխ փոյթ էրնչմէն յորում։ որ
գալստեան որ ն դրունք երկնից
բանին. և ճառագայթիւք անճառ լոյ
սոյն բաղձալի երևի։ Երեսաց որ ն
ընդ նորա շարժին զօրութիւք։ Աւետեաց
նորա շարժին զօրութիւք։ Աւետեաց

փրկիչն եկեալ փառաւք ի յարշաւարհն։
Գաղանիք զործոցըն ճանաւոյք յայտ
նի՛ն ի մեծ հրաշապարակին։ Եւ զոմոլոյն
ընթանան ի յանվախճան թուանշա՛ն։
Ի յօթեւտասնա հօրն իւրոյ կինչ ըզ
դատս արդիւնեցին։ Եւ յանապատում ի
բարիս՝ զոր խնամածեալ է նոյ։
Անմահ անանց փեսային եղեր դո՛
մոյ մարդնա՛։ բարեխօսեա վերայ մեր
ի յաշխարհս ասելոյն։

Օ՛րհնեալ ըզքեզ հայր անակիզեն
աստղիւք ամ եղեւոյ. զհաստատուա
նօգա ընդ անուանդ քո ըզ ննջեցեալսն
հանդո՛ յաղթօղաւք քոովք. անապա՛
ղջ հարցըն մերոյ։ Գոհ ըզքեզ ըզքեզ
անձառ ծնունդ հօր անըսկզբնակից
որդի՛. որ մահու խաչիդ համբերեցեր
վասն մեր։ ըզննջեցեալսն ի քեզ ուղղիլ
հաւատով պսակաւորս ընդ արբս քո։ ա
Բարեխնամ ընդ հոգւո փառաւորից հօր
Երրորդ։ Հաշտեալք ի քէն ըզ ննջեցե

մշեխթարիչ սրտաձուրց, աղաչանօք սը-
ուծանին և ամենայն քոց սէց. յիշ-
ա՛նայն մեծի՛ զասրենոյն և ի՛ տնընդ-
մեն հրշմէլ փողոյն, որ հողացեալ մար-
մինք մարդկան նորո՛ դին. յայնմաւուր
ահեղին՝ յիշեա տէ՛ր և զմեզ զղ-
նելոցեանն և՛ հանդո՛ն ընդ սբոյս քո.
Յորժամ նըշան տրունեան՝ հաւա-
դայթիւք ի՛մոյն. և թնդըղդ թափա՛ո
րաց փառաք տեսանի՝ յայնմ աւո՛ր
Յորժամ ատեան դատաստանի՛ դըն
և դարձ՛իւք հրաշիցըն բանին. յայն
Ո՛ր երկայնամիտ եմ տէր. քաղցր
և անողոքակ. հանգո՛ զհոգիս քոց ծա
ոյից. զի՛ մի՛ դարձցի՛ տնանկ ամաչեցեալ
յա՛ւուր ահեղ ատենի՛ն. Ո՛ յիշատակ
հրաժարելոյն ի՛ հաճոյս քէզ ընկալեա
և զուխտս մեր ընկալ՝ որպ զաբելին
զնոյի՛ն և զաբրահամու՛ն. զի՛ մի՛.
Ի՛ խորհրան քումմ սիրոյդ հանդուսցես
ըզձ՛ առաջս քո՛. և՛ զհոգիս նոցա դասե՛
սեացես ընդ սբոյս քո. զի՛ մի՛

Ա՛ր խոնարհեցար յերկինից քաւ՛ղեա
ա ըզ ձեզ և առեր մարմին ի սբ՛ կոյսէն.
յիշեա՛ ը՛զ նըզ նջիցեա՛ըն ըմեր յոր
ժամ գայցես ա՛ն ձայնա փոխօք. զի մի
հա՛ս ատ՛ ա՛ր ա՛մենայն երկրի.
Ա՛ր ո՛ւնես իշխանա՛ն մա՛հ ու՛ և՛կեղեցի
և խաչի՛ըդ քո լուծեր զերիւնըն մա՛
հու. յիշեա՛ Նաա՛ղ քո յաւերնի գա՛տա
ւոր ահեղ. աղաչանօք նը ա՛ծանցին
յիշեա՛ ըզնը՛ նջիցեա՛ըն ըմեր. յորժամ
գայցես ա՛ն ձայնա փոխօք. քանզի քո՛ն
փա՛ա՛ռ յա՛ւիտեա՛նս ամէ՛ն.
Ա՛ ըրարչագո՛ր ծա՛ւոյ ծո՛վուց. զարարա
ծըս քո մի՛ անտե՛ս առներ. այլ դրէթ ի
նը՛ նջիցեա՛ըր նը մեր. և համարո՛ր ընդ
ը՛ըս քո իխարա՛ն քո՛մ ա՛ի՛ ըռոգց.
Ա՛ ըրարչակի՛ց հօ՛ր որդի՛. ի՛ մե՛ւսան
գո՛մ քո գալո՛ստեանն անդադարապար
պա՛հեա՛ ը՛զնը՛ նջի՛ցեա՛ըն ըմեր ի ա՛ր
հո՛գի. յորժամ նո՛ր գա՛ս զերե՛ս ա՛ն երկ
րե. նո՛րափեա՛ռ զարդարեա՛ ը՛զնը՛ ն

ցոյք ընդ առաջ ած որդւոյդ որ ի
որմէ եղեւ մեզ փրկութիւն. զի նովաւ եղ
ար ողորմութիւն ի ծագել աբեղ խաչին։
դանեաց ի մեռելոց։ Ընդ հորհեաւ մեզ
դաննաւթի. սակ արիք ելիցեն ար կեն֊
ձայնիւ հնչման փողոյն. ար դադէ վիճեն
երկրի։ Ազդարարին տարերք երկրի ի
և նոքայն ար խաչին պայծառանայ իմէջ
գաս ար իյերկինից ածայինս զբրուէդ
Յահաւասիկ զոր գայրատեանըն յարժամ
լոց հոգւով ճշմարիտ։
ը զքեզ ար նորոգօղդ ես նրընջեցե֊
տիեզերաիւն շընորհ. բարեբանեմք
թիդ ես նընջեցելոց՝ որդիդ միածին
լ զբեր անբասիւ յորմէ բաշխի
պատկեր. դովեմք ը զքեզ ար յարու֊
Բան ած և համարձոյ փառաց հօր
ես նընջեցելոցըն հաւյր ամէնակալ։
օրհնեմք ը զքեզ ար հանգուցեալդ
էդ դոյացուցեր զերկինս և զերկիր.
Լարժանաւորք ած ար յոչըն

Ա՛ր
ցես խիեանս. ա՛րի հարցըն մերոյ,
նաիրեցեա՛ր. զի ընդ ղևտորացս
մերոյ փրկուե՛ս իմեր[illegible]ենից խո
ա՛ստղ ա՛ծ որ ի՛ ծի՛ց հօր. վասն

ը՛զ

քաղցրութիւն որդւոյ ոչ հաճեցար բառնալ.
զաս թաղաւորութիւնդ. քո։ Ընդհակառակ
հաւատով յիշեա՛ տէր զիս յարքայ
քո եւ պարզեւիչ կենդանութեան. ի՛միւս
անգամ գալստեանն եւ յաշխարհս
կամ ոտանիւն. Թողութիւն շնորհեա՛ մեր
նոյնիսկ ելոյն. աբգ։ Ո՛չ զարմ օրհնեցիք գ
քարձր պրտիկք ըզ նա յաւիտեան։
Ո՛ր նաւն ընդ ջուրս հոր ծընողն խաղայ
և մարդասիրատէս խնդասիրտ զաբտա
ծըս. բար։ Ո՛ր ըզ հնազանդել բնաւ
միջոցեան նորա՛ւ խաւ ածուածքն ի
կենագործ իւիւթիւն անանց. բար։
Յանբոկղենականն ծագոյց հոր խոնարհ ը
հնազ բանըդ մարմնացար ի կուսէն
վասն փրկուե մերոյ. աղաչեմք ըզ
քեզ զննջեցեալսն մեր ի քէն տուիչ
հաւատով յիշեա՛ տէր զիս յարքայ
զարթուցանել ըզ նընջեցեալսն ի՛ ար
անուանդ քո. Նորոգեա՛ և ըզ մեր նըն
ջեցեալն. աբգ։ Ընդհակառակ տըւօղ
քո և պարգեւիչ կենդանութե՛ան. ի՛միւս
անգամ գալստեանն եւ յաշխարհս
կամ ոտանիւն. Թողութիւն շնորհեա՛ մեր

Ա՛ր պարիսպ ես հրեղինաց Հ՛Տէր
գործոց իւրոցանչիւրոցն, արժա-
դասուս. յոյժ ամ հատուցանես ըստ
նենգ. արժան Ի՛րկնի և երկրի արդ
գործոյ իւրոյ ամենեցուն տալ
ընդ ոտս քո ձօր և հնձուդ հասոյ
ընդ ննջեցեալսն անձառ խոստմունց քոց
տել վերկիր. արժան ես բղխել
փառաւք հօր հանդերձեալ ես գալ իմ
ընդ ինձ ի լուսոյ վերոյ. ա
պարգևեցեր աշխարհի. ալէլ

Ա՛ր պարիսպ ես հրեղինաց Հ՛Տէր
գործոց իւրոցանչիւրոցն, արժա-
դասուս. յոյժ ամ հատուցանես ըստ
նենգ. արժան Ի՛րկնի և երկրի արդ
գործոյ իւրոյ ամենեցուն տալ
ընդ ոտս քո ձօր և հնձուդ հասոյ
ընդ ննջեցեալսն անձառ խոստմունց քոց
տել վերկիր. արժան ես բղխել
փառաւք հօր հանդերձեալ ես գալ իմ
ընդ ինձ ի լուսոյ վերոյ. ա
պարգևեցեր աշխարհի. ալէլ

երկնից արքայութիւնդ ժառանգուրդ
լինի՝ ի խոստացեալ. զհաւատացեալ
ի դատաստան քո ոչ. ի զղջմն
փառաւորել քեզ ալէլուիա. ի
տեան. որ կենարարդ ես մարմնով. և
գոյացուցիչ հոգով մեր ընդ ելեալդ
ի բարձրացեալ իմաչքին վս ադամոյ
նորոգմանն. և լիանալով քո ի դէ
ժ՛խա՝ աւար առեր ի գերեզմանն
ղեալ նա արեան քո յիշեա կենադոր
ծող աշխարհի. և հանգստեան արժա
նաւորեա՛ յերուսաղէմն վերին.
ընդ զրաւորեալսն երկնից օրհնեցէք
ընծաստեղն ի յաթոռս փառց. զի հանգուս
ցէք ի զննջեցեալ ծնեալս ի քաղ յաւիտենից
լիութեանդ ամ փառց իւրոյ դալստեանն
ընդ սերովբէիցն սրբասանց ձայնիւ
գոչեցէք զնորին միաբան. զի հան
ընդ քերովբէիցն փառաւորեցէք ի
ըստանեցէք զհոգին ճշմարիտ. զի
եառնն վիմածին՝ աղբիւր յորդա

ա՛ստ. բարեսնակ ծաղկեաղ այդի վայե
լըչ արօգի հողեղէն. բաբունոյ քա-
նի՛ն տուն տնօրէնուե՛. տաղա՛ւար
հոգւոյն. ա՛ռ ծընեալն ի՛քի՛ն միշտ քա
րեխօսեա՛ անդադար հայցմամբ շնոր-
հել լրթողա՛թիւն մեր ննջեցեալցն։
վաւիկա՛ն դրախտի՛ն բացո՛ղ բանալի
քի՛ բարձո՛ղ նըզմանօղ երկնից. սափո՛ր
ոսկեղէն լի՛ մանանայիւ՝ գաւա՛զան
ծաղկեաղ յարմա՛տոյն յեսսէ՛. տաճա՛ր
լուսոյ մեծ. ա՛ռ։ Յօղ քաղցրաձա՛ւալ
ցանկալի՛ զուարթնոցին. նախերգէն
արօգի գեղ մարդարտափայլ հիմն եկ
եղեցւոյ. մարգա՛ր աղաւնի՛ սուգ հո
վանա՛ւոր սե՛ր կոյս մարիա՛մ. ա՛ռ ծընե։

Զ՝ր փառա՛ք հօր՝ հանդերձեալ եա
գալ խոստա՛ւ զերկիր արեգա՛կին
արդարո՛ւե. զի՛ ըզհողեղէնն ըզ
բընութի՛ւնս մեր վեր առեալ նո՛րոգեաց
զեր ի՛նքեան. ընդա՛նիք քո՛ տե՛ր պարծ

Ա՛ր ածոյին բարկութիւնդ դառնաս ընդ
հընացեալըս մեզոք լուսաւորս աչեր
վերայ. լուսաւորեա՛ և զմեզ ընծայել
ցերկն անձառելի՛ աստուածդ ն լուսով
ընդաջմէ։ Ա՛ր նախս իվերայ բազում
չարայ քերօքնէից թշուառ խաղալուքն
հանգոյ և զմեզ ընդ ննջեցեալսն ի
վերինդ քո երուսաղէմ. ընդ աջմէ։

Ա՛ղաւթ օրհնեա՛ հոգի և բարձր արա
րիմդ ընդնա յաւիտեան։ Ա՛ր յահեղա
կերոյ հայրենի՛ հառս ընդ հօր փա
ռակից կենդանի՛ն յաւիտենից. և իշ
խանութիւդ աստի զմեզ սրտագնա. օրհ
Ա՛խտեան հոյցեամբ իքէն սբ հոգի
կենդանարար. սպասչանօքդ սբ աստուա
ծածնին՝ ամա՛ մարժանի՛ և զմեզ ընդ
ննջեցեալսըն մըտանել ի յերկինայի՛ն դո
սբ աւետարանս. և ընդ վերինն զօրան օրհ
նեմ՛ն՛ զ սուրբ ղերսմամբդ Քրիստոս։

Յ՛ոյժաւ հարկանի փա՛ղ գայլ ստեան
քո՛ սուր. յոյնպէ՛ս զարհո՛ւրեալ դողան

ասպարէզ ի յայտ գոմանէ. ապաշխարէր
զբաղել փերկիչ. Հանգոյն և զայլոցն ըզնոյն
ընդունել ասելոցդ. որ միայնոյ
ես բազում ողորմ։ Յաչխարհիկ լուսոյ
գտանեն քո սուր. զընծան դասուդ առա
քեալ նեաց ի վերայ լուսաւորչին անդրէն
աղաչէ։ Նոխակաց բազմագոյ ոդոց
մած սուր. ի աւետս առներ ըզմեղս
ցեալքըս յայնագիր ն առուրն. որ միւս
Յանդղ զբեզ օրհնեն ի հանուրն ի
երկնից քաղաքին փառաց. ամենայ
կալ ամենակարող. Թող ըզ մեղս մեր
ննջեցելոցն և հանգո ի խորանի քոմ
ի յարբայական ի հանդերձեալն։
Որ ինախնեաց ըզ մարդարէն մովսէս
լուսաւորեցեր աճապարն վասաք սուս
լեամբ աճուեցեր քո. լուսաւորեա
և ըզ մեր ըզ ննջեցեալան և հանգո
Խորեխնամուբ սր աճապնի ծընդղի
ամեր քո յիշեա զբենս արեան քո սրբ.
և դասուրեա յերանաւէտ յանթառամ
և յանտրտում խնեանդ։ ի յայր։ 717

Վ
Վ
Վ

աշխարհի. արդ որ ըն[ա]կ[ա]լ վերջնաժամն
աւուրս մեծիւ յորժամ առնիցես զայցելո-
լոկ քոյոց սիրելեաց. յոյնժամ խընայ

եաս ի ծառայս քո. և հոգի՞

Աղերս առ քեզ մեր ննջեցեալացն
ի յիշեսցես ողորմութեանդ. զանգիր դիմելոց ընդ
արեան քո՛ եղեն. ի յոյժ երկայնամտութենէդ
հայեաց ի մոլորեալսն յաւուրս մեռանելոյն.
ի կարճ առաջի՛ աչաւորս քո՛ երեւ՛ցին.
Ողնեսցես ամենայնում յոյժ ակնկալեալ
ծովուս. ապրեցո՛ զոգիս նոցա ի զրկանաց
անծորդս ընդ երկրորդումն. ի յոյժ
Ողնասարկեալսն ծընընդեամբ
ընդ աւազանին. ի՛ բարեխաւսութեամբ
խոստեր. և ի՛ սրտմտութենէդ քո՛ի

յանդիմաներ. ի յոյժ երկայնամ

Ակնածելոյ Թագաւոր յաւիտենից
համբոյր անընկալելոյն. որ զիաճիկնդ ա՛
ոսքերեցեր ի՛ փրկուի՛ աշխարհ ի՛ մարդկան.
աղաչեմք ընդ զերծ ի յիշեսցես զհոգիս նոցն
ննջեցելոց մերոց. և համարձ ի քո՛ի ը
արքայութեանդ։

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

Ո՛ր լուսափայլ ճառագայթիւք նըշա-
նաւ սիրոյն խանձին յաղթեալ բեմին
բազմիս. Ո՛ր ընտրեա՛լ զօրին յայծեաց
եաննես ընդհան Աղբիւ աղաչիմք զգ
քեզ քո՛ սրդի աստուածոյ. Հանգո՛
վիր նըզեցեալսն ի վերին հո՛ր եր-
անելէ. զի մի՛ դարձցի սրնաւնկ անմաչ
ցեալ ի յա՛ւե՛ր սահեցա՛ տեառն ո՛
Ո՛ղորմեալքս ի՛տաճար փառաց սրբ ա
բանիդ. խոնարհեցեալ անձամբիւք պա՛
զատիմք. դա՛տաստա՛ր կենդանեաց և
մեռելոց քրիստոս սրդի աստուածոյ.
յայնմ աւուրն ահեղին զգաստացարդել
պայծառացո՛ զՀոգիս մեր ննջեցեալսդ
խնբինանեմ ի յայ զահ կողմեանդ սահան
Ա՛նծ լ՛ատեղէ օր գալստեանդ քո
ո՛ր յո՛րժամ շարժի՛ն զօրութիւք երկ
նից. արեգականակերպ ճառագայթիւ
փայլես ի յարևելից. յայնմ աւու
Յո՛րժամ հարկանի փող գալստեան
քո՛ տե՛ր. ի յայնմ՛ժամ և երկիրըս դո

ղբ[illegible]ղ վերաբերի զոնջեցեալն

ոչք յարդամբ. յայնմ աւուր

Ո՜ մահապին համբառ գալըստեանդ քո
որ բոլմբոսա՛ ահիճեմք. զարհուրիմք
ի յերկիւղէ ի սպասնալեացդ գեհե-
նայն. աղաչեմք զձեզ քրիստոսիբարեկիք. հան
դո՛ և ըզմեր ընդ ոնջեցեալսն ընդ
սբ[illegible]ս քո. որ միայն ես բարեմարդասէր
Յարժամ դաւրիցէ հարկանել բոլոր
զերկրագունդ ըզբաւրբառ փոխանն. և նորա
դիմի հայիդիւք նշխատեն զիւրքանչիւր
իւր տեղիսն. ապա՛ւ առնուն դնի
և դպրութիւնք հրաշիցըն բանին. և
դատաւորն ահիհեղ յայնաւրիկըն իւր
յարարածս հատուցանէ վարձս ընտ
գործոց իւրաքանչիւրոցն. ապ

Հադին կ ծրըն դատաստանին. և
դիմիւծն առաջի բեմին. առաւելին
հրեշտակիք սահանէ երկիր. ընդընջի
ցեալսն մեր միանտես առներ յահադին
ատեանն դատաստանին. բարեխօսե
թէ՛ սբ աստուածածնէն։

Ա

Ներձեցայ ես ի գուռըն դերեզմա-
նին. ևէ եղեալ ինձ ժամ մանուկ մըտա-
նել ի յարդաւնատ երկրի. յորմէ սաեղ
ծեալ եմք առաջնեկքեան. բըժիշկ իմաս
տուն և ձարտարապետ. բըժբշկեա
զնդեալ իմ զհիւանդութիւն. արարօղ
և յոյժ փըրկիչ մերոյ. Աղիցի ձեռ
ն քո պահապան անձին իմոյ. և
աչք քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի
յարդարին. բըժիշկ. Ընդ ձեռացեա
ռիս ըզգեստ մարդասիրութեդ. և
յաղեբերիդ կենաց լուսացես զմեղս
անձին իմոյ. բըժիշկ. Աչացդ անձն իմ
օրինեսցէ ըզ քեզ զամ աւուրըս կե-
նաց իմոց. և առ քեզ ապաւինիմ

Տ՛ովիւ՛ ը բանաւոր հօտի՝ դարձի՛ զմի
ըմբեռնել ի՛նօտ քո գրեանս ։ բբ՛։

Ի՛նքակիր ղեն ա՛ծ սիրղեն արարչեւ
ի՛ հողոյ ստեղծեր ը՛ղ մարդն առաջին
գործել և պահել յանապատ՛ում իկեհան։
իսկ ի՛ սահմանադանել հրամանի՛ քո սը՛ր
ըղվճիռ մահու ի՛վը եդեալ ։ հող էիր
անդրկին և ի՛ հող դարձցիս՝ և այժմ
ա՛ղաչեմք զստեղծօղդ ամենից ։ ընկալ
ը՛ հանդո զհրաժա՛րեալ հոդիս ։ յեօթ
նա՛ստեղեան լուսեղէն խորանս՝ ուր ժո՛
ղովքն են սը՛րբոյն ի՛ խաղաղութե ։ հո՛
գւով հեզութե յերկինից բարե՛կան
Ասիլ եղեալքս անպիտանացա՛ն գթեղից
կայարանը շինո՛ւածոյս քակտո՛ւմն ։
խնաստո՛ւնքս յիմարեցոյ ի՛ յալեաց մե՛
ղաց յոր ը՛նկղմեցոյ ։ և այժմ աղաչէ
Աղօթն ե՛հաս վերին կո՛ղոպէ՛ն ։ կոչնա
տէրն ա՛հեղ կոչօղն ա՛հաւոր ։ դասա՛
ւո՛րն անաչառ դասա՛ւորանն արդար։
հրեշտակք անողոքմ դասեն զմեզ
ւոյս ։ և այժմ աղ։

Ի սաղմ երանէ վեհապետութեանդ հոյլք
ըն յամենայնի՝ ի բանս կենաց՝ երդս ա-
ւետարանական մատուցանեն զերգ ըզ-
տակաւոց զերանելեաւքն հոգեղէնս՝
հընչմունս. քեռ(ՃՃ)զ կիմանալիկ. որ
ծընար տէր զոյացութեան և վեր ածեր զաշ
դըս մարդկայինս հօր յաղեկ դրօշ.
առաջանօք հայցելիք ի քէն ընդունելոյ
սըն մեծի՛ր ըստ ուրբաս քո՛ հանգոյն
Ոգեղեղեալ գովեն ըզքեզ դերանգոյ
ծա՛ռն դո՛ւնդ հոգեկինացն. հեզն
բար թևանապարեալ պարծանակիր ծած
կեն ըզքի՛ մի յո՛չ փառաց քոց. քեռ
Ո նայն և մեք երդեմբք քեզ բաբո-
նեն ձայնիւ՛ զե՛ր ըզբս հոգևորս. սո
բերելով քեզ պատարագ ոսկի՛ կընդ
րնի՛ւ զո՛ւտս և՛ զհալուն. քեռ
Ես և՛ահեղ օրըն դատաստանին
և դողումն առաջի բեմին. ի լսել ըզ
ձայն փողոյն և ըզ հընչմի՛ւնս ա՛՛հա
դի՛՛ն հըրոյն։ Արտափմամբ սասանի

Ո՛ղորմեա՛ց տէր զի՛ մեք անգա՛մք եմ
ժա՛մ խընայեա՛ ի՛ ծառա՛յս քո՛. ա՛ւ.
և յոտատա՛ք առնէն զամենայնիւն. յայն
Ո՛չ ծա՛ռայ քո՛ արդա՛ր լինի առաջի քո՛.
Ո՛ր ոչնչա՛ց եմ ես յանդի՛ման քո՛. ա՛ւ.
հանդի՛ր զհո՛գիս քո՛ց ծառայի՛ց. ա՛ւ.
Ո՛ր ոչնչա՛ց իշխանաւո՛ր մի՛ հրէ՛ւ ևի՛ նմա՛ց
Ո՛ր ոչնչա՛ց եմ յայլակերպութի՛ւն քո՛մ դատի՛ւ
ընկրկի՛ ընդ ծա՛ռայս քո՛ իբարի՛. ա՛ւ. զի՛
Ո՛ր թէ՛րէ՛ւ ես յաւխտենից ք՛ս ա՛ստ
ընդ իմաստուն կուսանան՝ ա՛ւ.
ցեա՛ղսն մեր. մի՛ տանէ՛ ի՛ յա՛ւտարա՛տ
մեր քո՛. զի՛ արժանի՛ արասցե՛ զինքն
Ա՛ստա՛ծ աղաչեա՛ցուք ը՛զքրիստոսի՛ն
երկիր. ե՛ւ զա՛յրքնացանէ՛ ընդ ննջեցեալ
ա՛ղն հանդերձ ամ սրբո՛վք. առա՛ւե՛
ընդ ամպս երկնից ընտրեալ զքրեա
արարչէ՛ք ընձա՛ յա՛ւե՛տ ևս Ո՛ր գալոցն ի
Ո՛ղ զա՛ր օրհնեցէ՛ք Աստուա՛ծ զարքայ
ջերմեցո՛ դասեա՛ ընդ սբբս քո՛. ըզ
կենդանեա՛ց և՛ մեռելոցդ զհոգիս նոցն
հո՛ր և՛ սբ՛ հոգո՛յն. ա՛ր գա՛ծատա՛րդ ես

քո գալստեանն. Զնորհեա՛ և մեր նըմ
ջեցելոցըն կալ ի յաջմէ քումմէ. որ ո
ղորմած ես յաւէտ: Յօրժամ ըմնամ
հուր կենաց Զնորհեա՛. և ի կեանըս
հրաւիրեա՛ ընդ կամարարս անուանն
ըզ քո ըզ Ընկալեալըն մեր դա՛ռն
ուրեա՛. որ ողո Ընդ սբբոս քո դասեա՛.
և ընդ արդարսըս պըսակեա՛. ի տեղի
անկելոց հրեշտակաց ըզ Ընկալեալ
սըն մեր կամրդաւորեա՛. որ ողո

Ի՛սոյր ա՛նըսկիզբըն բարեխնամ մար
դասէր. որ սահեցիր ես հոգւոյդ և
մարմնոյ. յիշեա՛ զննջեցեալսըն մեր և
հանդի՛ր ընդ սբբոս քո: Ա՛րդեդ մի
ծին՝ որ դըժուաձդ ես առ ամենեսեան.
և խոյսըս և՛ արեամբ գնեցեր ըզքո ժո
ղովուրդդ. յիշեա՛ զդինա սրբեն քոյր
և՛ հանդի՛ր Ընկերդ Ընկերիս որ աղ
բիւրդ ես անըմպռատելի. և լո՛ցուցիչ
ա՛ննայն բարութեց. յիշեա՛ զննն

եան քո ՚ր ։ այսօր ընկուզեա՛լ
ընդ նբ֊ա քո հաղորդիլ մարմնոյ և արբ
թող փառաց ։ Օ՚րդս հաւատարեցեր
մարդա՛սիրա՛պէս որ ես միշտ ի՛յ
մեր՝ դասակից լինիլ սրբո՛ց քոց ։
քո ։ արժանաւորեա՛ ընկնելեւալսն
բաշխող ։ ի փուռս որեսիլ դալըստեանդ՚ն
դէմ դալոց ես Տէրեկին փա՛ռք նորո֊
յանգանակ մերոց ։ յիշ ։ Ո՚ր միւսան
Հանդո՛ն ընդ նբ֊ա քո ։ Ո՚ր երկայնա֊
ժամ ես առ ամենէսեա՛ն և ներծո՛ղ
փառաց ։ ՚ի՛ն ։ Ո՚ր արարիչդ ես արա֊
տեան դո՛ւռոյ ահեղ քո փրկիչ մեր և
արեգակն ։ ընկնիլ ։ Ո՞նաւիլ քո յա՛
փառաւք Տ՚ր դասել զերկիր արդարե՛
Հանդո՛ն ընդ նբ֊ա քո ։ Յ՚րժամ գա՛ս
ցեա՛լսն մեր ընկալ մարդասէր ա՛ր ։ և
ռաւրեա՛ղ ի զուա՛րթնոց ։ ընկնիլ

կա
որ ի հօրէ առաքեցաւ մարդասէր
զաշխարհն ընդառաջ գնաց. զայն
կենդանացոյց զմեռեալն. զայն
ցեղն մեռեալ ի նախապատիւն մոլորմամբ.
ի հարկանել փուղոյ հրեշտակապետին
մեծի. ի բանսիլ դերեզմանացն զմիմեանս
ի հարկանել հրեշտակապետին
ի յերկինս երկնից ի յերկիրն ծաւալին ն. զայն
մանկն. ի քահանայապետանոցն զոր տրամ
նախ երդով ի հրեղէնն զգեաւորեցաւ
ընկալ յանապատս ի կենաց. ոչ օրհ
էրեսն ի քեզ հմայիս ննջեցեալդ մեր
տատ ձեռաց քոց սուրբ ուս. զայդպա
լուծեալ ի քէն հմայիս կենդանարար զանա
մարդկան. մեհեանն ի քո գայուստդ
Ա հադա՛ւոր փառաց ք՛ս յոյս մեղուի
լուծ յաջակողմեանն դասուն. մար
երեալ ի դատաստանի քո. դա՛սա
խնայեա՛ ի դատաստանի քո. դա՛սա
ոբեալ ի քէն հմայիս կենդանարար զանա
Յորժամ առնես զհաստուցումն սր և
ի կենանացդ. ի հարկանել փուղոյ հրեշտակապետին
հան զհոգիս նոց. կենդանարար ելով

կարօղ փրկիլ. և ըզմեղուցեալ ըզմարդն
բժշկեցեր՝ ողորմեա՛ ՚ի հրաժարե
ցեալս զոր հրամէիր առ քեզ կոչեցեր։
Որ ի խաչին բևեռեցար մարդասէր
կարօղ փրկիլ՝ և ըզ ցօղ անապական
արեանդ ցօղեցեր սիրելեր[ա]ց՝ ողո։
Որ ըզբժոխս աւերեցեր և ըզգերեալ
սն փրկեցեր. և զարգելեալսըն վեր
ածեր ի յոյս կենացըն յաւիտենից՝ ո։
Այս ասացի՛ ՚ի ողորմեա՛ Տ՛ղոյ իմոյ
բազմամեղի՝ որ բնակեա՛ղդ ես ի յեր
կինս և յանմարմնոց փառաբանեին. յին
մարդասիրեա՛ բազմագութ փրկիլ՝ և՛
փարատե՛ցո զցաւս անձին իմոյ։
Պահապետդ յարգասատոմ. լըքել Թո
ղի զկեանս ՚ի՝ և մարմին ունայնութ
դարձա՛լ իշող ուստի ստեղծա՛լ. յին։
Ցաւուր յայնմիկ մանանեցայ ի՛ձեռս
ահեղ հրապարակին. և առ քեզ ապաշ
ինիմ ստեղծո՛ղ բնաւից՝ որ բոլորից.
յին։ Ա՛սդեցայ ի բարձունս առ քեզ
կարօղ յաւի՛ն. ընկա՛լ զիս

յարկս աղդարաց ամբարձաձօ՛ւկ աչով
ըշ քո՛. յիս՝ Ո՞հա ի՛ խաղաղութի՛
դարձայ ի՛ հօղ յորմէ առեղծայ. նորո
զօղ Քարտարապետ՝ պարդեւառուս ո
ղորմութե՛ն. յիս՝ Ո՞յր կենդանիքս
օրհնե՛ք զգթեղ ը՛ն թիւրը յաւիտ
նէից՝. որ փառաք փառաւորիս ի՛ յերկ
նայնոց և յերկրայնոցս. յիս՝
Պոռաբանու՛ն առաքեմք քեզ հայր
երկնաւոր. յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր
ե՛ հանդո՛ ը՛նդ սբ՛ըս քո՛ Ո՛ր էակից
դես հօր և հոգւոյ սրդիդ՝ միածին՝
յիշ՝ Ո՛ր փառակից դես հօր և որդ
հոգիդ՝ ձը՛շմարիտ՝. յիշ՝
Ո՛ր անըսկիզբն յեռւե՛ էիր յ՛ամո
ձեացար ի կո՛ւսէն յաղագս մերոյ պր
տեաց. հանդո՛՞ զննջեցեալսն մեր
Ո՛ր ի հօրէ լոսոյ լոյս ծագեցար մե
և՛ կեանք. միածին որդի՛ հօր համագո
ակից՝. հանդո՛՞ Ո՛ր իմեր դես քան
միաս և՛ զհո՛ր հօւրդս. և խաչի՛ համբ
րեալ՝ փրկեցեր ըզմի՛ եզերս՝. հան

Ողորմեա՛ ինձ Տէր, ողորմեա՛ ինձ Աստուած իմ, զի յանդիմանութեան եւ ի տագնապի ոչ ապրեցուցանէ զիս ոգի իմ. ողորմեա՛ ինձ Տէր, ողորմեա՛ ինձ Աստուած իմ, զի ի քեզ ապաստան ունիմ

պատանաքը երկնաւորաց՝ փիլիսոփայից
քոց հրաշակաց. ոգի ՚ի աստ օրինացըն մա
սեմի ընծայեցար ի տաճարի. զի ըստ
նմանութեան մարդկային ընծայեսցես
հօր ի յերկինս. խընդրատուածոյ աղ
ծերունւոյն՝ զոր ի կապից ազատեալ
լայն. ոգի ՚ի ծնողաց հրեղինաց
որ ընդ մարդկան հողեղինաց՝ շնորհէ
զար տնօրինաբար՝ կրեցեր զ՚ի կնոջ
մարդկաբար՝ որ վասն մեր զայս ամ
ի յանձն առեր խոնարհութիւն. ոգի
՚ի ծնողէ ալքաս իշխածառնէն ծնայ դա
քո յաշխարհէ. հոյցեմք ի քէն արտաս
ելով և պատուիրէ զայս առնել. ձայ
նապարհ ընէ քեզ ելից՝ հանդուցեալոյս
ըեր ուղեկից. ի յօթևանս հօր քո լոյս
ոյ՝ զ՚ինքնիշեցեալըս մեր հանդու
՚ի փրկութե՞ մերոյ սկիզբնաւն՝ մկրտըսե
յար ի յորդանան. զոր շնորհեցեր նոր
աւազան խմբագրութի մեղաց մարդկան.
հայցմամբ կրկին կարապետին՝ մե՛ծ ին
ի ծնունդս մկրտըսէին. ի յօթից
՚ի ծնողաց հայր էակից. աղաւնակերպ
հոգին ի ջերմ առ համաձայն իւր հան

դուցեալ՝ ըմբիկըրտեալս նովին հոգ-
եով յորդեդրութի հօր հաստատ-
ի յօ: Այսաւար մեղաց հալածեցաք՝ լոյս
դիտուք քրիստոս՝ խոյսիմանած
օձին բժշկեցաք՝ հիւանդութի մեր
ողջացաք՝ կենդանարարըդ մեռելոյ
և լուսատու խաւարելոյ ի յօթե:
Ծնդուածն առնէն առ ի հօրէ որ ընտ-
րեցեր ի յաշխարհէ՝ լուսաւորիչ սիրե-
լերաց՝ ըզդաստս ընտրեալ աշակերտին
աղաչանօք առաքելոյն՝ փոխ յարութի
մեր եղելոյ՝ ի յօթե: Վերանիր ի կենաց
լոյս ի լուսոյ՝ որ լուսեղծեր զմեզ ի խա-
ւոյ՝ նորոգեցեր դարձեալ կերկին
ծնընդեամբ սուրբ աւազանին՝ զոր կե-
ցուցեր հնարիւք քոյին խանդուանին
այն առաջին՝ ի յօ: Հոգեւով լցեր
զմարդն առաջին՝ զոր կորուսեալ խոր-
տամբ ջարին՝ ըզ նոյն հոգի բանիւ
քոյին հեղեր յոգիս մեր վերըստին՝
նովին հոգեւով սբ և բարի առաջնոր-
դեա հոգեոյ սորին՝ ի յօթե:
Ծայնեցեր առ զաւազանս որով եռաւ
մեռելոց յոյս՝ կենդանատուբ ջրիցդ
եաւն կենդանացան ոչիք յաղտոյն

կենաց ձայնիւ վերջինն փողոյ կոչեսցէ
զամենայն հոգիս յոյժ։ Ի ծնօղեալ
սարսեցաւ պահակ մահու՝ ի կենսատար
ձայնին լերոյ՝ սրտագետնէս զոյժ ընդ
բանին՝ եւս ի զմեռեալն ըստ հրամանի
նին՝ իշխանք օդոյս այս սարսեցեն
զհոգիս սուրբ մի՝ սրգելցեն՝ ի յոյժ
Ա՛ծանապարհ մոլորելոց՝ և ճառագայթ ակ
խաւարելոց՝ հրաւիրեցեր զոյդիս ամե գկ
սոյ՝ ի յերկնային հարսանիս քո՝ ընդ
զամարձակից անդ ժողովեաց՝ արժանացո
զամն դասուց՝ ի լապտերօք մոյծ յա՛
ռեալ՝ ըստ իմաստուն ոբ կուսանացն։
Ա՛երուել բնութ՝ զոր ըզգեցար՝ ի հոյա
խանչին բեւեռեցար՝ լուծանելով
զմեզ ի մեղաց՝ ինակահօրըն կապանաց
լոյծ և ըզսա ի յանցանաց՝ վասն քո
ոբ չարչարանաց՝ ի՛։ Ջեռ կամաւոր
մահու խաչի՝ եղար ինոր գերեզմանի
երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի՝ նոր ըս
տեղծեր զմեզ կենդանի՝ ողջոյս ընդ
քեզ ի՛ոյ մահու՝ վերակոչեա՛ ձայնիւ
փողոյ՝ ի՛։ Ա՛ըմսոեալ կաւաց նման իւ
րաքերից՝ և ողջոյին արտասո՛ւելից՝
իբր ըզ մեռեալ անյուսալից՝ ըզկեն

ղի

ղբ յաղամայ ծընեալք լինին. և հրե-
ղ՚ամեալ մարդիա՛ն ազգ ժողովին՝
ղբ յաղամայ՝ քանզի ահա երկիր փո-
այ. ընդ հարանացել մեքուր հոգւոյ՝
կարգեա՛ զմեզ սա իմիւն սբց՝. դասա։
Տիրակա՛ն յաթոռ նստիս՝ յարարածոց
երկրպագիս՝. արդարութ՛ զաշխարհ
դատես՝ վարձս ըստ գործոց հատու-
ցանես՝. յայնժամ շնորհեա՛ ողորմութ՛
ննջեցելոյս մեր զքոցդ՝. դասա։
ղբ յաղամայ ծընեալք լինին. և հրե-
ղ՚ամեալ մարդիա՛ն ազգ ժողովին՝
երկիր՝ յորժամ փառօք դաս հայրենի՛
արեգական լոյս խա՛ւարի՝ լուսինն սա
տեղեքն նըւաղի՝. ըզսա յաւուրն ան
երեկի՝ լուսաւրեա՛ լուսով քոյին՝. դա։
Ե՛ղեալ ազարեան զօրացըն պետ՝ փողէ՝
զաւրքա՛ն երանաւէտ՝. արիք մեռելք
ղբ յաղամայ՝ քանզի ահա երկրի փո-
այ. ընդ հարանացել մեքուր հոգւոյ՝
կարգեա՛ զմեզ սա իմիւն սբց՝. դասա։
Տիրակա՛ն յաթոռ նստիս՝ յարարածոց
երկրպագիս՝. արդարութ՛ զաշխարհ
դատես՝ վարձս ըստ գործոց հատու-
ցանես՝. յայնժամ շնորհեա՛ ողորմութ՛
ննջեցելոյս մեր զքոցդ՝. դասա։
Ա՛ՀՈ դորձեա՛ երկնաւո՛րաց՝ դան աձ
առաջի քո նախընթաց՝. զընտրեալսդ քո գձ
հողվելով՝ քեզ ընդառաջ բերեն
ամպով՝. ընդ աղաւնեացն օդապարիկ՝
հառնեա՛ ըզսա՛ սբ երամիդ՝. դա՛ւրեա՛
ըզսա վերնոյն երկել՝ քեզ փառս ը
ղաւրթնոյն։ Ա՛ՌԱՒԱՒԻՆ տարերք
երկրի՝ յորժամ փառօք դաս հայրենի՛
արեգական լոյս խա՛ւարի՝ լուսինն սա
տեղեքն նըւաղի՝. ըզսա յաւուրն ան
երեկի՝ լուսաւրեա՛ լուսով քոյին՝. դա։
Ե՛ՐՆԱԿԱ՛Ն զօրացըն պետ՝ փողէ՝
զաւրքա՛ն երանաւէտ՝. արիք մեռելք

ղինաց դասք երկնային՝ համանգամայն
վայրաբերին՝ ի յայսմ ահեղ հրապարա
կին՝ յիշեա՛ ըզան յօրն ահագին՝ դա
ւիթանին գաղտնիք մարդկան՝ ի
բաքանչիւրք ոքք գործեցան՝ բարեաց
գործօքըն պրսակին՝ չարեացն ի
հուրն անշէջ մատնին՝ յայնժամ յի
շեա՛ զտուրս զբարին՝ զի գործք մեղացն
ջընջեսցին՝ դաւ։ Ի՛բեսին պրսակք
զանազանեալ՝ և պատմուճանք լուա
փայլեալ՝ որ վկայիցն Քրիստոս եղել
և արդարոցըն զարդարեալ՝ հաղորդ
արա՛ Տէր յայսմանէ նոցին՝ ըզ սա լուսոյ
փառաց նոցին՝ դաւ։ Փա՛ռաց ի՛ փա
ռըս բարձրանան՝ աջակողմանըքըն վե
րանան՝ յորժամ լսեն զերանելեան
ձայն օրհնուեն ի՛ քէն կոչման՝ ննջեցեա
լոյս մեր լսեցո՛ զնուագին բարբառ
ըն քո՝ դաւա։ Ի՛ սոհանայք և ժող
վուրդք՝ հայցեմք ի՛ քէն տէր ընդունե
ընդ նոյնեցեալս հաւատով ընկալ
ըզ սա նովին յուսով՝ յերկիր քաղաք
վերին՝ յորում ա՛րդարքըն ժողովին՝
փառս վերս երգել միշտ ընդ նոսին՝ եր
րորդութեդ երրեակ անձին։

բարի՛ է և մա՛ր դրաւականը անոնց
ալ և բարեդութ. որ գովի՛ ազ իսրա՛
ելի՛ց ու՛ր դատաւոր այդա՛ բուե՛ .
նդ նը՛ց առա՛ քեզի՛ց ու՛ր պատ
հա՛ զնե՛ր նը՛ կնջեցեա՛ն . ողորմա՛ծ
ր ղորմեա՛ հնդոցըն մե՛ր նը՛ն
ցե՛ց : Յորժամ դրեա՛ էքըն կա՛
ուի՛ն ու՛ր զայնա՛ ասուր մեզ պա՛ տ
ցին . մարդարէի՛ց բանքը՛ն յար
ի՛ն՝ առաքեցըն վը՛ հարին . ող
վերի՛նն երո՛ւսաղէ՛մ իբենց
արա՛նք հրե՛ շտակաց . ու՛ր են՝ վը
հե՛ղեա՛ կան ծերացեա՛ք տղա
նակերպ ի՛ դրախտե՛ն եդե՛ մակա
ն պայծո՛ցեա՛լ արժա՛նապէս . ող
ածաւո՛ր փառա՛ց քրիստո՛ս .
ժամանեա՛լ գնա՛ ի՛ յերկինք . ի՛վե
ր ց թևո՛ց հոգմի՛ց փո հայրենի՛
երպա՛ռանգ . և առնե՛ս հրաւիր
նե՛ր ղ քննութի՛ ու՛րդւոյ մարդ
կա՛ն՝ ող : Ո՛դնել քեզմի՛ն բաղմի՛ փե
ա՛յն և առաքա՛տն զա՛ դրարի՛ .

Տէրտէրն մեղքը քահանային կուտայ եւ
յանձն առեր ըզմեզ խաչին. Ու միայն
մէկն բարձր ձեղքէն վար ածմամբ նայ
եւ ասեղնագործին. ողջ Օրհնութեան ձեռ
ջրիկ ու կնոջմէն առած յորժամ առնէ
ըստիպի ի խաչին. Արեգակն ոչ լոյս
քո ղարիւծէն ու ամէն տեսանողներ
ղեկայաւ. յանկարծ փառաց ձայն որ
դիմէդ խաւար եղեւ ըստ ասելոցն. Ո-
րախացան ազգքն մարդկան ի
յորժամ լուան ղքո յարութիւնդ.
նորահետաքրքր զարդարութեան ի
յարութիւնդ սուրբ մեռածներ. Ողջ
ղաչանաւք ընդ յ խաչիդ ելանել
բարբառ բարձր խօսին. Ու ընդ յ աստ
ածներն ի յօհանման կարգ
պետին. Ու ընդ յին ասելականն ի
առաջն ի մարտիրոսին. Ու ընդ յ լու
սաւորչին հայաստանեայց հայրա
պետին. Ու սրբոց յ առաքելոցն ի
համարէն մեզատի խոտաց. Ողջ

Այս ասացեալ հոգի խլեցաւ յինէն ա-
ռաջ քան զմեռանել յինէն 743

իմմանուէլ՝ ի քահանայապետէ դեղեցիկ
շինուածոյն՝ զարհուրելի իմ ի սպառ
նալեաց թագաւորին. թէ պիղծ ոչ
լինիցի ի նմանէ զտաղանդ պատուիրանին. ծգ։
Լուսաճի իշխան մարդացեալ աճ իմ
իհատս. յայնմահատիրը ահեղ առեալ
նին՝ ըզդինա արեան իշխան քո՝ մի դա՛
տապարտեր՝ ծգ։ Արհակելի իշխ է օր
վիճականի. և ահեղ իշխ է օր քո դատաս
տանին. յայնմահատիրը ահեղ առեալ
նին՝ ըզդինա արեան իշխան քո միանաւոր
առներ. զի պսակիւ իշխ եմ բարերար
տեղծողիդ՝ ծգ։ Ո՞ ահատիշխ դա
տաստան դատաւորիդ տեսի՝ և զպար
հուրեցիշխ՝ զի անպատրաստ եգիտ
զնս ի հրամանաւ իշխ՝ զքոց թիզը յաւի
տենից՝ ծգ։ Ի՞ ճաճիշխն անարատ
մայր ասն Աստուա՝ բարեխաւսեա իշխ
առ որդիդ քո միածին. զի փըրկեսցէ
իշխ ըզմեզ խաչահանեալ գեհենէն.
և պարգեւեսցէ իշխ մեզ զերկինից զար
քայն՝ և հանդուսցէ իշխ զհոգիս
մեր ննջեցեալսն՝ ծգ։

Յիսուս յարեաւ
և մեզ խոստացաւ
Օրհնեալ և գո
և յաւուրս ե

ցեալ։
եալ։
վեալ։
բեալ։

* Աւուր Երկնապսակին Ստեփանոսի

Տէառն Աղաւ ՅԵՐԵՒ.

ՈՐ Գ Ո Ւ Ս Յ Ո՛Ւ Ր

եղեալ նոր այ փրկչին մերոյ. ա՛ծ
որ փրկեաւցն ի՛ թշնամանէն
ծառայել ընդ մեզ. Տէրն իւր կա
րդարք. և արբեցոյց փառաւորեալն
փառօք: Դու յանձն առեր այ ծ
երանել ի՛ խոյժ վասըն մեր. և ընդ նը
մին քեւնեալ ընդ Տէրնոյն մեռար մե
րոյց. վասն որոյ երկրպագեմք և վեր
օրհնեմք ընդ քո զանձառ խոնարհու
թիւդ: Որ ընտրեաց այծ յաւ ազ
գաց երկրի ծննդեալ ինմանէ. ապ

բերուցանեմ զայն ձեզ կուռքն ի պաշտե
լութենէ. որպէս զաստուածայինն միշտ
փառաւորեցուք։

Այսօր յիս յամենայնի ի քո տնօ
րէնութիւդ. ամենակալ ի քո տնօրէ
ցիդ ըզքեզ։ Ախտից ըզմարդ։ ա
ռաքինութեանդ քո մա
տուցեր ըզմահ. և յաղթերէ կռվի քո
տիեզերացդ պրկուցեր զանմահութիւն։
Ճշմարիտ անաբատ կոյս առ քեզ
ապաւինիմք. բարեխօսեա մեզ քրիս
տոս վասն մեղաց մերոց։

Ըստ մեծութեան քո ա՛ն սրբեցեր զ
դրոնքս դըժոխոց և լուծեր զմահ.
և զանմահութիւն պարգեւեցեր մեզի
մարդկան։ Այսպիսի անմահ ե՛ն ձա
շակեցեալք և տեսեալք. զի քաղցր և ուղիղ
ես տէր. և վասն ամենեցուն փրկու
եցեր մեզ տէր. և վասն ամենայնի փրկու
բարեխօսի՛ք պարզեւեա երկրպագ
ուածս ամենասուրբ երրորդութեդ՝ զոր
րուէ յուսոյ կենացըն յաւիտեանից։

Ա՛դիշերայց կանխեալ վեր օրհնել զ-
մեզ այնպիսեաւ բարեբանեսցէ զ-
կոյս և խնամալի լոյս ծընօղ արարչին
Այնմ օրհնելդ լինիմայս մեղր և միշտ
բարեբար ի վերանգէ զանձինս մեր
յուսոյցս ի քէզ եր. և վրկեա ինոյն
կիջ-ամարե՛ծ. պարծելոցս իմոյ զ-
կանգնեցեր զմեզ. Ո՛գնեա փրը
յարեաւ երեքօրեայ զանկեալըն
զի ևս եր խաչիւ զդեղծմնիս աւերեցեր. քան
Հաս-աստուա՛ծ իմ լերս եր. որ յաղթող
ղեցոյ սըրբոյ զո՝ զի դու.

ընդ քեզ ընդ ամբիծ . որ վասն մեր խոնար-
հեցար . յանձն առեր զանէնայն և խա-
չի համբերեցեր . Ո՛ տառապեցեալ ի
հրամանաց քոց թագր թագրաց ամբիծ . որ
ընդմէնս լուծեր զնշխանուէն . յանձն
Հերովբէական թեւիւք պարածածկեցեր
զմեր սրբուհի՛ ածածկին . կոյս և մայր
և բնաւկարան ածուեր . վերը օրհնեալ
յամենայն առաքելական քարոզուեցեր .
Յոյս և յարուն աղբիւր մարդկան քո
ամբիծ . զհիւանդուն հոգւոյ խմոյ կեան
դանացո . որպէս երբեմն զեզեկիայն .
Ո՛ չարչարանս և զմահ յանձն առեր
կենդանատու ամենեցունն . զհիւան-
դութիւն հոգւոյ խմոյ ամոդջացո . որպէս
երբեմն Ո՛ր քեզ ապաւինիմք . խո-
րան և տաճար աստուածոյ բանիդ
մարիամ մայր երէ կոյս . բարեխօսեա
առ քո վասն անձանց մերոց .
Ո փառաւորեալդ յամենայն սրտէ ածոյ
և ի բերանոյ միոյ ի բազում երկրի զեր-

մարդոյն ըղմիջոց ըսպաներ. և զմահու-
դերեաքն ազատեցեր ի մեղաց.

Խաչն զօրք երկնից ընդ քո յանձն
առնուլ ըղձառայի ըզկերպ՝ և մար
գարչէն զարհուրեալ առեր. լուսոյ ըղ
լուրքո եմ երկեայ. նայեցայ ի գործս
քո և զարհուրեցայ: Վասն դու որ
յառաջ քան զյայտնեանս սրդի՝ հօր
եմ հոգեւոյն փառակից. եկեալ ի մէջ
երկուց կենդանեացն երեւեալ. բար
րացար ի խաչէն և մնեալ ըզհեծեալս
թիւն փրկուեր. քանզի լուծեալ եղեր
երկունըքդ մահու: Ընդ երեցար խորհ
հուի ըստեղծուածոց քոց. ոչ մեկնի
լոյս ի հօրէ՝ յանձն առեր կամաւ զնաց
և զթաղումն. և յարուցեալ ի մեռելոց
իշխանութէ. քանզի լուս ընծայիս ան
հարանացեալ արբունի. ըզ քեզ ազ
գերանդի սրբոյն. որ զէակ բա
նըն հօր ի քեզ կրեցեր եւ ծընաւ անձ
ռանալիս. առ նա միշտ բարեխօսեա վ
ամէն: Ամէն:

ոգեկիցք ու՛ն ևմրզ նոր ։ և ակ
օրհնեցեալք զաւետ նորա
յաղթական ևօրհներգութեամբ ։
զի նա փառաց է փառաւորեալ։
ա՛յլ սեռացք հրոյ ևանդոյ առաքեսոյ
զեաց ժողովրդեանն իսրայէլ ի՛
յանապատ ։ ևընկղմեցաւ զինուորացն
ծովըն խորհրդ ի ծով կարմիր ։ երգ ։
ի՛ղձեղ ամպագեմբ հանապատ ։ ևզ
ա՛ծանցին ։ զաւրեխաչեաց քո ա՛յ մա
նոյ փրկեալ ըզ մեզ ի՛ փորձութենէն
և յա՛յ մ՛ղեսանգից մերոց։
ա՛յլեցարուք ժողովուրդք ի՛ զան
զեալս այսաւուր ծով մերոյ ։ ևնկղմեն դեր
ևեալք հաւատացեալքն քո ։ ևի՛ մի
սուք զարդարուի ձգ շնորհսն քո ։
զի նա է յոյս հաւատացելոց։
ևդուի անեղ անբաժանելի զանձն սո
պեալ կամաւորութեամբ յանձն եաս
ղնմէն խաչել ։ և թաղեցաւ ի նոր ի՛ գե
րեզմանի ։ և յարուցեալն իւրով շնորհ

ասէ Տ՛ն։ անհաւատութիւն խորհրդոյն
Աստուծոյ՝ զոր ես երբեմն բանին առ
ձեզ քարոզեցի։ զի ոչ ինչ ինձ ի մարդ
կան իմաստութենէ ուսեալ եմ։ այլ
ձեզ աշակերտեալ սուրբ հոգւոյն։
զոր ինձ ի վերուստ տուեալ էր։ եւ
ոչ ինչ ինձ ի մարդկանէ ուսեալ եմ։
եւ ոչ ինչ ինձ ի մարդկանէ տուեալ
էր։ այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի
Քրիստոսի։ զոր ես ոչ ուսայ ի մարդ
կանէ։ եւ ոչ ընկալայ։ այլ ի յայտնու
թենէ Յիսուսի Քրիստոսի։ զոր ես ոչ
ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ ընկալայ։
այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի Քրիստոսի։
զոր ես ոչ ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ
ընկալայ։ այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի
Քրիստոսի։ զոր ես ոչ ուսայ ի մարդ
կանէ։ եւ ոչ ընկալայ։ այլ ի յայտնու
թենէ Յիսուսի Քրիստոսի։ զոր ես ոչ
ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ ընկալայ։
այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի Քրիստոսի։
զոր ես ոչ ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ
ընկալայ։ այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի
Քրիստոսի։ զոր ես ոչ ուսայ ի մարդ
կանէ։ եւ ոչ ընկալայ։ այլ ի յայտնու
թենէ Յիսուսի Քրիստոսի։ զոր ես ոչ
ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ ընկալայ։
այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի Քրիստոսի։
զոր ես ոչ ուսայ ի մարդկանէ։ եւ ոչ
ընկալայ։ այլ ի յայտնութենէ Յիսուսի
Քրիստոսի։ զոր ես ոչ ուսայ ի մարդ
կանէ։ եւ ոչ ընկալայ։ այլ ի յայտնու

ըստ այսմ առաւելութեանց, միշտ երջիր առ
տու ծոյլ և մարդկան. ան նա միշտ բա

զխիստ վնասակար մերոց։

Ոչ այս ձըշմարիտ ք՝ ս այլ ըստ զքեզ
հոգի իմ առաւօտ. էր երկրին երեք
ցո ինձ զերեսըս քո։ Կայծակ պատա
կան խաչին ք՝ ս այլ և հրաշափառ
քո առաւօտս. յարու թիւդ երեք։
Չոգաւոյն ըզքեզ հոմանացեալ միայն
սըրբոյ հոգի. ծընար ըզբանն այլ զան
ձաւելոյ հօր ծընունդ. և յայտնե

ցեա միտի երրորդութեն։

Ղազարոս ըզբազմատուր քո առատ
ասած. և լըսեա ձայնի հրեշտակապե
խոց. զի նոքա ղեցան աչք իմ ի տեսա
նելոյ. և լինին փարատեցոյց զցաւս
անձին իմոյ։ Ո թագաւորըն ք՝ ս
բարեբանեցէ. ք՝ ս ի յաղագն կոյս ըղ
մարդ խաչի և խափանեաց ըզ մահ
թագաւորութեն. և լինի փոխանակիչ
յօգնութիւն նը ա ծածկին. և աղաչեա

զառ ի քէն ընդ մարմնացեալ բանն սո
սբեաց. զի յահաւոր և խիստ առնդամ
գալստեան նորա պարգեւեսցէ
մեզ ընդ հեռ նմին յաւիտենից.

Ո՜ երեւեցաւ մարմնով ապրեցուցա
նել զմարդս մարդկան և կոչեցեալ
տէր. նմա միոյն երկրպագութիւն.
Որ բեւեռեցաւ ի խաչին. և երկոք
ընդ առաւտաւրուան թիւր ածանոյ նախատ
տեղին. նմա միոյ Որ յարեաւ ի
մեռելոց. և յարոյց ընդ իւր զադամ
զանկեալն ի պատրանաց. նմա.

Ո՜ստուած զբեզ փնտռտորեմք. որ
ի երկնից խոնարհեցար. ծնեալ առեր
ընկերութիւն. և ընդ տիեզերս ազատեր
զեր ի մեղաց. Ո՜ մարդասէրն ապրե
ցուցեր զեր ի կեանս. ոչ մարդասէր
ուր նըշանակէր ընդ քո ի մեռելոց վե
րըքօրեայ յարուածդ. Ո՜ հայր փառա
շուրեաց և որդոյ երկրպագեացուք.
և սբ հոգւոյն տաւանդեաւքս ամենք
քաջն օրհնեսցուք.

նամբոր և պատնէշել փամբանն խորոյ-
վուրդն ի ձեռաց փարաւոնի. ա՛մէն
ըն ինէլ. և փրկեաց ըզ ժողո-

րմնեցուք ըզ-
որ օրհնեաց
եղուեցաւ մարդ ձըշմարտասիրէն։

նորինսիքիդ. քո ի՛ սրբոյդ կուտէն. և
բերան. աւետարանել ըզ-ի-ենաւաբեր տը
քեցեր ուրիվարըս քո՛ սբ ըզմարդա-
նեմոլ զանկուածն աղամայ։ Ա՛ր առա-
փրկեցեր ըզ տիեզերս. վերանալդ
ըզ-ի-ս հոգւոյն. հաճեցար ելանել իմ-
նըստեալ հանդերձեալ խոսակիցդ հօր և
ր ի կամըս քերօքեակսըս վերա-
ռաջն երգեցաց մարգերէն ամբակում-
թալ հոգեր ի վերայ խաչին. զոր յա-
հացեր ի լըսուին օրինաց ևմիջակէտ
և ի մէջ երկուց կենդանեացըն գալ-
բաժանելի քան զնդ ասարեայծ. խոնար
Տեցար ի լըսուին օրինաց ևմիջակէտ
բանելի զնդ ոչ ոսկրաբաժ. խոնար
որ անքննելի ես յերկուս ընդ հօր ան

Տէր խորհակէ զպատերազմունս՝
ար է յոյս անուն նորա. որ փրկեաց
զամենեսեան ի՛ձեռաց նեղչաց իւր
եանց. ա՛մէն։ Կ՚արեւմտեան վասըն մեր
ածածին մարիամ. որ ծընար զտէր
աշխ որ Հովհ՚էրըն զինէլ. ա՛մէն։
Աստուած խօսեցաւ ի՛բարձանց. լը նայ
արդ քը նախիւք երկրի՝ որ էին
և փրկեաց զամենայն արարած՝ զի
զանձն ան կարդացուք և մեք օրհ
նութի ի՛բարձունս՝ կոյր ինել կոչեցաք
ի՛քո. երեսք բաժին ան և ժառանգ
գակից քի. զի զա։ Կ՚ելիմեն կենդա
նութե Ճաշակեցաք զի քաղցր է տր. և
յիւղ սրբութե օծաք Հաւատով. զի։
Կ՚ելել եմք ապաւինեալ ար մայրդ ես
և աղաչեն քի՝ լեր բարեխօս վասըն
մեր՝ զի զանձն ուրն կարդացուք
և զքեզ մեծարեսք պատուհասցուք։
քանեցաւ առ Հասարակ ըզ տիեզերս
7։9

և տըրդեհեաւ բոցակիզեաց ըզպատ
րանս նախատեղծին, զի՛ զամենեսին
վերակոչեց ի մահուանէ յանմահուի՛։
Այդուհետ անմահ՛ն ճաշակեցին սե
առաքեալքն, և լըցին ըզտիեզերս աւե
տեօք սբ յարուցեն, զի՛ ընսին վայե
լեցուք զանվախճան ուրախութի՛ն։
Ա՛ր ըզկորն ալըծ յորովայնի՛ քոյ
ընկալար, և ծընար անճառապէս զկե
նարարծօղն ամենի՛ն, բարեխօս ըղքեղ
ունիմք որ երանեալդ ես ի կանայս։
ծն (՝) անեաք ըզքեզ ոչեր էակից հօր
և հոգւոյն, որ վասըն մեր խոնարհե
ցար ի՛ յերկինից, ծանեա՛ք ոչ այլ ըզ
բաց ի՛քէն։ (՝) անեաք ըզքեզ քո՛, որ
ի՛ խաչին բեւեռեցար. և հեղումբ ա
ւանըդ քո փըրկեցեր ըզտիեզերս։
ծանեա՛ք։ Ա՛ր զքէնդրն ամենեցուն
յորովայնի՛ քոմ՛ կրեցեր. սըրբո՛ւհի
մայր Աստուա և աղաչին քի՛, բարեխօ
սեա՛ առ սբ վասըն մերոյ փրկուե՛։

տէ՛ր աղօ՛ր զձեզ վեհապա՛տուհետ։
զարմացեցեր զանգուա մարդիկն, սուրբ մեզ
որ լուսափայլ յայրուձիդ քո կենաց
փառաբանակից հօր և սուբ հոգւոյն,
ցեր ըզհայր ընդ արարածս. արա։
լուծեր իվեր սուբ խաչին՝ և հաշտեցու
զաղուէթ քո. որ զդատաւինիք մահու
ի յերկինս՝ և ի յերկիր։ Տէ՛ր օ՛ղ խա
ցար ի յերինից. աղերս ըզ վեհապատուհետ
ընդանդ աղբ. որ վարեն իմ խոնարհեա
զեան ի ձեռանէ կանխեցիչ փառաւորել զեզ
ա՛ւ ի՛ր վասըն մերոյ փրկուհետ։
զեաց զձեզ աբ զղօրսվայն՝ բարեխօսեա՛
հայս սբ. որ հնար ածուհեն ի՛ջ բոցակի
Յոյս մեր և ապաւէն մայր ա՛ն և՛
գեսան աւետնա կարօղ զօրուհետ։ հա՛ս
ցեր իվէր խաչին՝ ժողովել ըզհեռա՛
իր զանարատ բազուկըն զո տարած
Ա՛ր զանարատ բազուկըն զո տարած
իր լերս տէր քոյով յարուհետ։
Իբրօբեանն ա՛ղբոր՝ հա՛ատա՛ տուր
ըստացա յոյս իմ ի՛ փառըս քո՝ որ նախա
Ա՛ստատեցաս սիրտ իմ ինձ և զարձ

Եսա

Ո Եզեկիայեն քեր՛ւ զ մարգիմ հա-
ռաջմամբ սրտի իմոյ . որ վա՛ր իմ խոնար-
հեցար ի յերկինից՝ . յոյս կենդանուե՛ց
և փրկուե՛ իմոյ ա՛ր : Ո՛ր ի խաչին բար
ձեր ըզ դատակնիք մա՛հու . ոարաձե
լով ընդ ոգբացուկս քո . արձակեա՛ և զիս
ի կապանաց բանսարկուին . յոյս կե-
Ո՛ր յայտ ազա՛ց երա՛ւ նեցար սրբու-
հի և կոյս մարիամ. աղաչեա զառ ի քէն
ըզմարմնացեալն ա՛րդ . սա՛զբեցուցանել
ըզմեզ իսպառնալեաց դեհենին:

Օրհ Ո Եկեալն ի փրկութի՛ մեզ ըզ բանն
ա՛րդ՝ . խորհըրդո՛վ տնօրինո՛ւթե ըզ
նո՛ր երգով օծնեսցո՛ք զանո՛ն նո-
րա . զի ի բարձո՛ւնս է փառաւորեալ
յանմարմնից . Ո՛ խաչեցեալն պատ-
մեսցո՛ք զքո՛ զուարթի՛ . որ դո՛ւքս մե՛ք
ձոյնի ըզ պատերազմին չարին վանե
ա՛ց . ե՛ւ մա՛հուա՛մբ ըզմահացեալ
սըն կենդանարարեա՛ց . զի ջնջեցին ի դէ
ժո՛խըս վերածեա՛ց ղհոգիսն:

Ուրախացան զօրք երկնից ի վերուստ
քանզի ցօղն անմահական ի քէնէ հեղ
եաւ ընդ միջոյն հայոց. և մայրք բանին տըն
աւետեաց լուսածինն ամպ՝ ծածկելով
ի մեզ զսպրդարուեաց պրեգաւ կին։

Անեղութեանդ խմոմ աղաչական առ
տուօ ձեղն կենդանուեաց. երկնչ լըսաւ
ձայնիկ աղօթից իմոց՝ և հկցան ընդ
կեանս իմ յաւիտեանական։ Յորժամ
ընկալայ ես ի խորս անդրնդոց. ընդ
անեցայ ի ժանիս վիշապին. երկչ
իրկեաց զիս փրկիչն աշխարհի. հէ։
Հայն օրհնեալ սըրբուհիդ ի կա
նայս. բընաւ կարան և առապատա պ
տարհին. բարեխոսեա առ որ վասն
անձինդ մերոյ. զի փրկեացէ զմեզ
խաչառնակեաց դեհենէն։

Ըստ ըղձանչելի ունօրհնուքդ քո
ըղձալր. քանզի անձամբ ես բանդ ած մեր
ծնայար ի կուսէն. ընկերդ ածեր ըզ
քեզ ուն ամէնայն. և զարմացայ ընդ

քո ընդ անհաս մարդասիրութիւնդ։
Արդարեւ ձայնել զքեզ քան զաւետ
եւ զեղեալ զոդս իւրեանս քո միածին
Որդի՝ խաչիւքն չաղխեաւ զդժոխս վէ-
շապէն. նա քո յարուցիդ ի մեզ կեանս
գործեցեր։ Ուրախ եմք սրբոյդ
ի միշտ կոյս. քանզի որ ի քէն ծնաւ մարմ
նացաւ. զդժոխս աւերեաց. նա եմք
անհամեմատ ի կանայս. բարեխօ
սեա առ Տէր վասն անձանց մերոց։

արարչին հաւատքն ընդ
կիրակեացաւ ի հոտառն ծնաւ չնորհ.
և որդիքն իարայելի գնացին
ընդ ցամաքն ի ալիս չծուխեան։ Յորժամ
հերձեաց մովսէս խաչանիշ գաւազանի
նաւն. սատանայեան անդունդք. և
առաջնորդէրն նոցա անմիխիթարելի լոյնա
ան ի բանն աստուածոյ. որ յետ չքան
զայնմիսենա. անձաւելի դալստեանն
իւրոյ ի յայտնեցաւ տիեզերաց ծը
նեալ ի հուսկն։ 764.

դառնա ձայնի պէս ողջոյն քաղցրա-
քուր կրեցեր անբացակէտ մնրբնի.
ՀԱՅ ընդհարեն աստուածայ յորմէայնիկ
աստ ընկերացեալ. զքեզ բար.
ողիոյզդ անընդատ. յոտրախառնութիւն
նաբաս նան. ՀԱՅ տրնկեցար յերկրի
զքեզ բարեբանեմք ընդ հրեշտէն օր
դժոխոյն այրեցեր հրեղէնեայ.
տորին վայրըս մնհոտ. և ընդ նիզակ
մարան բանի՛ն աստուածոյ.
նաբերձ աշտանի՛կ. ձոյլ ոսկի և ձէ
լիամ նորատունկ բուրաստան՝ երկ
բածո՛ց փերկոնեն. ՀԱՅ ուրախ լեր մա
յա՛ց. եկիր կամնա՛ի իմ հայէ վր արա
ամէն զօրութեն յայտնեցաւ ոմեզ
Ոսկ փայտ խաչին. քո կենատու գա
դանաբեց տրնօղ ա՛ղբիւր մերդման
իսքանչելիս օրինաց քոց տե՛ր կեն
Հայ. և նայեցար

լսել նրան զՀոգեւորսակն այս ասացեալ է.

Եղէ կիսով • մի՛ շանչենասէր ցուցանել
նախիտոյ զգացեալսն բարձեր ի մարմնոյն
Ո՛ր զմոռացան հոգեւորականքն ի
Տէրէ՛ն Քրիստոսէ՛ն որ կամիցի զգեհեան
ամ մարդկան ունել կամ զդա՞ն առքեզ.
լսե՛ր աղաչանաց մերոյ Աստուածոյ
Ո՛ր զմոռացան զերեսուքեզ
Ո՛ր զմոռացան զերեսուքեզ
ամ որ վասն մերոյ փրկութեան
Ո՛ր զմոռացան զերեսուքեզ
զանխոնջ նայել զբնութիւն • բարեխօսեա՛
Ո՛ր ի՛վեր քան զզբերօքն երեւեցար
ա՛ծածին մարդ • առանձինամ յորովայնի
դրա՛ւ հեղմամբ սրեան քո՛ւրեայ • խա՛
ադամոյ • և բարձեր ըզհիշաբեր անիծա
ցար իմաչէին յաղագս դատապարտեա՛ն
մեր միայն մարդասէր • Ո՛ր բարձրա՛
ցար ի՛ բերկնից • խաղաղացո՛ զհեւրանըս
խորհո՛ւրդ • որ վասն մեր խոնարհե՛
վեր օրհնեմք զանձա՛ն տնօրէնութե՛ քո
փրկութե՛ • Ո՛գիշերաց կանխեալ
այ • բարեխօսեա՛ մա՛ր վասն մերոյ
մարեա՛մ • որ ձգեր ընդ՛ունող բանին

մանք՝ և սահմանեալ բնութեամբ։ Ի հրա-
մանակատարսն ընդդէմ անհնազանդ հրեշտակացն
մարդասէր Աստուծոյ՝ անառակաւարքեալքն արմատ փայտի՝ և
նման մարդացեալ բանի՝ զ առաւծոյ՝
եղանակիմբք զբեզ զերծա օրհնութեան
տուքեցիր . զուարճանական ձայնիւ
ար ըզ յօնեան ի կիսաշէն կոտրեալ ար-
ցեր սերոքն և բանակա՛ն կոչ նոմանիք.
հեա՛նք . ըղբե՛զ ծանեան հրանելիւ
նեզ ։ Նմանականեալ աղբիւր՝ և ի՛մանդ
առ ի վայրն մերոյ փըրկուե՛ր .
այ՝ մարիամ սո՛ւրբ կոյս . բարեխօսեա
։ Նայարատ ուսանիր անվայրապահ բանին
ըզ բանաստեղծին բառնալին . յաղթա-
։ Ար ի վերայ խաչին դատապարտեաց
դուվ ևմեք օրհնեացուք զանուն նորա
բանական կոչ նոմանիք . յաղթականն եր
։ Նշեցն ամուսն օրհներ ն սրբեցաւոց
ըստալ մեր քո և կոսկ . լուր
զարեր խոցուածեամբ սրբեցուհոյ անա
լուր աղ ։ Նախաչակ և բարեգուութ .

նեա՛ղը ի կանայս։

Ընդղէն եղեալ մարդ՝ տեսեալ զայր
մանսյր մարգարէն՝ և հեղ՚ասեալ
ելեառզ զմարմնին ի խաչին ներգործ
ծեալ ի՛մ՚ջերկուց կենդանեաց։
Պատմեացն երկինք զվայելչութի՛
փառաց քի՛։ և ընկալեալ լուսաձեմ
ապերցն ըզգոյնս պրեն անեղին՝ և
օրհնութ խաչելոյն լցան տիեզերք։
Ձիաւորեալ ոչ միայն ի վե՛ր բա՛ձրեր
արմատոյն՝ այլ քրօբէական կառքն
ըստ ոչ իջել խղճ՚ալա՝ կենդանագործեց
Տ՚ղօրեաւպէն զերման պրդարեց։

Աչեցարուք երկինք և խօսեցայց, և
երկիր լուիցէ բերանոյ իմոյ զբանս
իմ ասաց, և ինձ ուսուցանիցէ զամ-
բարիշտ ոչ ինչ ինձ ի փորձութիւն.
Ոչ ինչ ինձ ի փորձութիւն.
վասն մերոյ փրկութեան.

փառաւորեմ զքեզ որ եհիր ի փրկել
զիս յաւուր հոգւոյ իմոյ։ զի խոստացար
եւ ոչ ստեցեր զոր ասացեր ինձ։ զի
ես ոչ արժանի էի ողորմութեան քո
եւ ոչ ամենեւին ես ի քեզ ինչ ինչ
ողորմութիւն գտի։ այլ ողորմեցար
ինձ ըստ մեծի ողորմութեան քոյ։
եւ ոչ ըստ գործոց իմոց։ զի ոչ
գործ ինչ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ
գործ ունէի ես ի քեզ ինչ ինչ

Ես ընձայ տնօրինութիւն իմ միշտ կուսին
զանիծիցըն բարձեր ըզդատաստուածն.
և համարող խոչընդոտիցն քո տուր հեա՛
նըմա շնորհիցեր անսխալակ փըրկիչ.
առաւե՛լ վերք օրհնեմք և երկրըպա
դեմք՝ . որ ուրախութիւն եղև երկնի և
երկրի՝ քո ելիցն : Ալելուիա՛ք է քո բա
րեխօսութիւն ածաճիչն մարիամ: մա՛ր
տն ևս կոյս ես . Տարան երկնից և դուռ
ըն կնքեալ. զո՞ր մարգարէն եսեա՛
Հայ՝ասատուածայս սիրտ իմ ի՛նձ. և
բարձրացա՛ եղջիւր իմ յաստ իմ. զ
փառաւորո յարու՛թենն խրիստ աստուա
ըզդըժոխս : Ո՛նդարձակեցաւ բե՛
րան իմ ետ ի՛մ թշնամեացն իմոց.
քանզի հարեր ըզպատերազմ քո հզո՛
զօրութե՛ն : Ո՛ր տարար ըզգանն ած
յաստիանդի քո՛ւմ. և ծրնար ըզնա մա՛
նուկ ապրեցուցիչ աճա՛ճին . բարե
խօսեա՛ կեցուցանել ըզմեզ:
Դեկ՝ ո՛ղջ իմ յաստեղծին ժա՛մ զքե՛զ փա

վայ

ԳԼ

ՇԱԲԱԹ

ՏՆ

ՇԱԲԱԹ

յանմարմին փառաւորեալ ըզնորս իւր.
օրհ։ Ի ձածինն սիրեն լուսոյ ամպ հո՛վ
վանեալ՝ ։ և բնակարան բանին՝ որ
բանիւ հովուէր զնիւթ ։ բարեխաւսեա
նոսա վա՛ ամենայնց մերոց։

Նոյ Այլեցայրուք ժողովուրդք խաչանիշ
լո՛ւս փրկիա՛ն մերոյ ։ որ մարդասիրաբար
բանն էհօրէ ոսկ ցօղ խոնարհեալ յեր
կիր ։ տա՛ք օրհնութի՛ւն ամ՛ մերոյ ։
Ո՛ր զանձրատ բանդուխս իւր միածինքն
տապանաձեւոյ խրճի խաչին՝ և ըզդ բաժա
նեալ ուրդիան ադամի ժողովեաց ընդ թև
զն խրտվիլ ։ տա՛ք ։ օ՛ անապատեան
կոյսըն մարիամ ածածինն խոստովանիմ
նը ելեղեցի՝ ուստի արեւս հայեան
մեհուճ և բաժան ի մեղ ո՛րբախաւարն։
տա՛ք օրհնութի՛ն նոյմ հովիւդ երդոյ
պահ Ո՛ր ըմհնո՛ր ածուե՛ս զո՛ր քո բորբոքե
ցեր քնար տիեզերս ա՛ստ՛ս. բոցակիզ
զեա՛ն ըզ բրնութի՛ն թրչնամոյն
Ո՛յսդուն անմահուե՛ս եղեմայ ձա

շահեցին դարձ առաքելոց ցն զբաժակ
կենաց քոց տր և մեզ արբուցէ ն։
Օ. Ամէն ճար անպիտան բանին հօր՝ բարե
բանեն դարձ հոգեղինաց ցն. գովեմք
և մեք ձայնակցեալ երկնայնոցն։
Ա՛ր յանըսկզբնական հօրէ ծընեալ
նախ քան զյաւիտեանս արդէ. և ճա
նաչար մարդասիրէիւք ածծ ընդ հօր
գալով. ըզ քեզ ծիրանեաւ զեկուսաց
ի փըրկութիւն արարածոց քոց տր։
Ա՛ր ի լաճէին մանուկ պատարագեալ
հիւղեր զարիւն քո տեաբ. և արբուցեր
ընկերա քո յարեանն խարդախութիւն մե
ղայ. ըզքեզ։ Ա՛ր ըզ հուրն ած ի
քեզ կրեցեր մարեանի անկիզելի.
դառնայ ձայնակ պըտղոյն քաղցրացու
ցիչ անձառելի քոյին ծնընդեանդ
ի քէն ի հայցէ՛ մք մաղթեան փրկել
ըզ մեզ ի հրոյն յաւիտենից։
Տաւտաւէցան սիրտք մեր առ քեզ
վառաց Թադեաւս՝ . որ ի յերկինից

խոնարհեա՛ լիցի փրկել զարարածս
պահեա՛ զմեզ ընշխարս յաղթօղ խա
չիդ քո քա՛ւ. յոր բա՛ժակցար կամա
հօրդ բարձեր զանէծսն մադամայ։
Ո՛ր զնա խաչօրն զյանցանս լուծեր
ծնընդեամբ քո՛ սբ կոյս. բարե՛ խնամեա՛
անդադար վասն մերոյ փրկուե։

Ե՛կ ոյսդ որ ընդ հօր նախ քան զյաւիտեանս. եկիր լուսաւորել զլինաւսար մեղաց աշխարհի. ծագեա՛ խաչդ ի զոյս հրամանի. առ քեզ հոդի խո՛նարհաւսուք։ Կեա՛ նը ի՛ կենաց և յոյս յարուե. որ արարեր խաչիւ քո զկաղաւթի յերկինս և յերկրի. տո՛ւր մեզ՝ որ զքո զխաչատանդ ոսկ սբ՛ղոց քոց ա՛ռաքելոց։ Ո՛ մայրըդ լուսոյ բանին այ. որ եղեր արուեստ արդիւնն ի՛ մեզ ծադողին. բարե՛ խօս ունիմք փրկել զմեզ ի փորձուքէն։

Ե՛զ կենդանի՛ն զքեզ մեղաւոր փրկիչ որ կենարար բանիւ քո լուծեր զեր-

կ՚ուզես մահու. փութասեա՛ և զեմ զՀի
Ըմենդուհիս. յոյս կենդանութե՛ մեր կե՛
յո՛ ըզՀիզ ԱՐ անմահարար քո մեռե
լութեն աւերելով ըզդրունըս դըժոխոց
մուռացեր ըզմեզ. կենասարծեա՛ և զհս
զՀիզըք ըզմեռեալս. յոյս Ա՛ռքուր և
անբիծ կոյս կո՛ս ծընընդեան՝. որ
մսովիմով ծընաւ զարձակօղն ի կա՛պէց
մահու. բարեխօսե՛ լեր վա՛ն անձինց մերոց
վերակէ խաչառնեալեաց դեհենէն։

Օ փա՛ռաւո՛րեալն Ի՛նդրեշխայ զամե՛ օրհ
նա՛ծ վերծերդութի՛ն՝. օրհնեցե՛՛՛ք
ի՛ արքունի՛ նո՛րա դասք Հոգեղե՛՛նաց
յօրհնուն ի՛նո՛ր։ Օ՛ քաղքօ՛ն ի՛մ սուրբ
պատեր՛ազմի՝ դիմա՛ծ կամաւ ի՛մո՛ Հ
խո՛չին՝. դո՛՛՛ղեցե՛՛՛ք ո՛ր էաւ սաւար
բաշխեաց սրտո՛ց մարդկան՝ բարձրու
գեալ փոզմէ Ա՛ւրհնո՛՛ւթի՛ երկնի և
երկրի՝ ամէ՛ն թեթև ցօղեա՛՛ք խոզ զար
դանո՛՛ւն. բարեբանե՛՛՛ք ըզ բե՛՛զ
խո՛՛ղն ի՛ բէն մարմնոյ յարմատոյն յես՛՛
սեւոյ գա՛՛ւազան ծաղկեա՛՛լ։

Ա՛հ հոդ յօ նայնու անձն իմ ծը՛փեալ
յալիս մեղաց ծովու. ազատակե՛ս զմա՛ս
ի՛ նեղուե իմո՛ւմ առ փրկօղդ ևս յոյս
լու՛ր ձայնի իմո՛ւմ: Ա՛ր փրկիցեր
ը՛զ մարդա՛րէն յորովայնէ կիտէն. ապ
րեցո՛ զիս և զմբերանեամս ի՛ ժանեաց
ջա՛ր վիշապին կենարար խաչիդ:
Բա՛ր ես ծանեայ առ միածինըն յորու
թեա՛ն իմեռելոց. մայր աստո՛ծ զիս
փրկել ղանձինըս մեր ի՛ յաւիտենից

ի՛ Հնչուն սաղմոսիք ընդ քեզ:

Ա՛ր յանդրկնին ծոցոյ հօր խոնար
հեա՛լ որդի՛. երևեցար ի՛ մէջ երկո՛ւց
կենդանեա՛ց. զոր նախատուշակ տես
լեամբ ծանոյց մըթբէ՛ն: Ա՛ր յաթոռս
հրաշակերպեա՛նըս բա՛զմիցիր ընդ հօր՝
բարձրացար կամաւ խիստս խաչի՛ն
ևս՛ հեծելոցդ քո՛վ ազատեցեր ըզգե
րեալն: Ա՛ր կուսական ծնընդեամբ
ի՛ փրկու՛թիւ յայտնեալ. ևս առաքեցեր զե
րիվա՛րըս քո քարո՛զս. աւետարանել
ը՛զկնե՛ նասաբեր յա՛րուդիդ: 780

կարողնէք. Ընդ այսմ փառք երկնացու-
կից լինել կարծել. այն որ հրեշտակն է
բառնալ։ և զի զօրնէ նորա սուր ընդ
կեցուցանել զմեզ։ Ո՛կա՛ռըս փոխ
մարդկան. առնու մէջ բարեխօսեա
լէ ծրնար անձառութեան զքո յոյս ազգի
յորովայնի զանառանելին ամենեցուն.
լոյծ. ամենեքեան երդ։ Ա՛ր տարածր
բեւեռամբ զիւ կապանըս մահու ե
ցոյց զմահացեալսն. և մարգոյն խոր
Ա՛ր մահու խայթն իւրոյ կենդանու
քեան երդեացուք. վն փոխարէն
փարատանի. քե փրկչին մերոյ ամենե
որ առիթցոյցըն զեսրայէլ ի ձեռաց
փրկէ և։ Յաղթական օրհներդութիւն
առաքե. սրտա փառաց երդեացուք. վն
թիւն փառաց ընդ Հօր. յերկրի երևել
կան ասէ. որ յա
նըման. զի փրկիչ և ապաւէն և ծածկ
զօրնէ նը. փառք երդեացուք
զիրենացուք զնզր և զյաղթող

Ա յսցեալն զինեալ առաքէր երկնայինք
յայհատս ըստնօրէնսն քո խորհուրդ
և փառաւորեցեալն զանապատնմ ըզքան
զելիս քո մարդասիրութեամն նոր.

Բացի՛լ սըրտամըտութե քո ք՛ե. իմաս
զի՞ն կիզեր ը՛զբանասիրսն բոնա
թին. և կենագոյր յարութե քո զեկեղե
ցի քո փրկեա՛լ. փառս քեզ վերսա
զեալ ընդ սուրբ հոգւովդ յաւիտեանս.

Ի՛նչ կուսութե՛ն էս մա՛ր.

Ա՛նային բարկութե հըրոյ քո ք՛ե կի՛
զեր ըզդժոխս. և ը՛զստորինս արձա
կեցեր զըմբըռնեալսն առ ինմանէ՛.
ըզբերդ օրհնեալդ թո՛ղ յաւիտեանից.
Ա՛ր փոխանակ դառնութե աընկոյն
եղեալ ըզ խաչ քո ետուր մեզ ք՛ե.
և արբուցեր ի կո՛ղսդ աղբերեդ
զոհնըպատ և զանխափան ուրախութի՛ն.

Ա՛ն

հյսոյնեղ լ՛ղ-ի նա լ՛ղ ջայնաւոյ ոչ ։ ա-
ղա՛ջ ։ վասն այնորիկ հաւատասցուք մեք
նա լ՛զնաչ զի ոչ ընդունելոցն զի մեք ընկալա՛ք
ո՛չ ընդունելոցն զի մեք ընկալա՛ք
սիրտ իմ ևս խորհուրդ կամ ի տնէ իմմէ։
զրա՛ն ։ վասն այնորիկ հաւատասցուք
ինքնատուրեն էին ։ ա՛ռ ոսկերքն զի ե՛ցան
Ա՛ղեղն Տէզօրայ նուա՛ղեցաւ ։ Ա՛ռ
հաս
22 ամ՛ի լոյս բա՛նեն առա՛ջս ։
հոյա մա՛րմ՛ա՛ն ։ որ ծ՛ղնո՛ղ մա՛րդոյն
հաւանա՛ցեալ նա՛ Տոգո՛ւյն Իսկի զի նա
22 ամ՛ի լ՛ղ բա՛նեն առա՛ջս ։
Ա՛ռ ։ Ա՛ռ ։ Ա՛ռ ։

Ո՜վ քրիստոս հրամայեսցէ ըզմահու
պատուականն և որ խոշիւք քո՝
Ո՞վ ահ մի՛ անասես առներ ոյք պահեաց
դեղեմ։ և ես նմանին ձայնիւ գոչեմ։
Ա՛ր լուար որ ձօճ մարդարէին ձայնի
ցաւս։ աւերեաց ըզդրժոխս կոտ։
միշտ կ՚ապէն ի՛ փրկութի՛ն մեզ յոյսանե
հնութի՛ն։ քանզի ամէն ծընընդեանէ ի՛
կիր ընդորմն՚ի՛ն։ և նորացուսցէ զոր
թուի և ծայդ խիղը։ Ընդվեցուցէ եր
մարտ ընչանին։ և դարձուցեր ըզդե
րն՚ի՛ն։ քանզի վանեցեր զընդդիմա
ի՞ պատրոյգ եկեալդ ի՛ փրկի՛ն մեզ։
կեալ ըզ քո քաջութի՛ն։ քանզի հարեր
դանակդ։ խոցըվեցոյ լերանդ հրաւառա
փորձուէ և յայ՛մ վրտանդիցդ մերոց։
դիդ քո և ապ՚ի՛ մեր։ փրկեալ ըզմե՛զ ի՛
ձծաճին։ բերիսաեան անուադար առ որ
ըզմեռեալս։ Ո՞ւ քեզ անխիմբ տը

ՀԱՂԹԱԿԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅՔ. ՈՐ ԶՔԱՀԱՆԱՅՔ ՀԵՐՁԵՐ
ՋՆԱՐԱՆ. ԱՒՔ ԻՆՁԱ ՂԵՐԱՆԱՅՈՒՐԻՆ ՉԱՀԵ

խեցին ընդլնլա. և զարմելեանն ի
ձեռըն խանչի զո վերն ածեր ի կեան.
Ամառուր մնոմամբ ի քէն ոտ արձա
կեցեր զնոդի զօրութեն. ի միջ մնոմ
ընդմէջ ամարուակ վանեցեր. և զար.
Ինչպէս քեզ ի կանայս կոյս կեր
ծընընդեան երդեամբ զօրհնեն թէ. զի
լոյս ի լուսոյ քո յայտնեցաւ աշխար
հի. և զնախատօրն եբարձ զանէրծս
ու նմանօ ծընընդեամբն ի քէն.

Այժմ ամենայնիւ ի բարբառ մարդարէին հայ
և ի պատգամս կենդանիս. որ քարո
զեաց մեզ զգացողն կենաց իմերմինէց.
Օ՛ջնամեն զո ջ ու գուշակեաց մեզ
մրգրելն. և զնամարոր չարչարանըս խա
չին գոչէր ասելով. տարածեցաք զձեռս
իւր ընկալաւ ըզնա. և բարձեալ բերէ
ի փրկու թիւն աշխարհի. Վասն զի միայնոյ
մարմնացելոյդ ի սուրբ կուսէն. ծրնունդ
ի բարձունըս վերջ երդեմք ասելով.
փառք քեզ քո որ եկիր կամաւ հօր

Աստուածային հրամանաց ի կատարումն ածել։ Եւ
դարձեալ. Իշխանութիւն բազմեալ տեսայ
ընդ իմ իմոյ խաչին։ Ծաներ՛ եւ
Արեւելից մեզ փայլեաց արեգին որ
եւ տեսիլ զի պանծալին սրտի տո՛ր
Խոնարհիլով գո՛ յերկնից։ Ծաներ՛ եւ
Տոդոյն. Նախապատմող մարգարէին ըզ
Ծնունդ Անեա՛ք ըղքեզ զ՚ո փուխից հօր և
խօսի՛ր սըրբոյ հոգւոյ ա՛ծածկո՛ւ
իւրոյ անկելոյ հրեշտակաց. բարե
ածիցես ըզմեզ ընդ հոդեղինաց դասն.
ժողց հաստատման ամբարձառաց. վեր
յերկինից ազաչեա՛ւ։ Յաւա՛ր վրի
ղէրս. լսե՛ւ սաւորեցին հրաւիրեալ
ոդք ընդ հանո՛ր ընթացան ընդ սիր
յայդոյն ա՛նմահու՛ն սեր աւաքեւնցն
Նակա՛ւեալք ըզբաժա՛ւն ուրախու՛թե
ըզգեցա՛ւ զգեստ մա՛հո՛ւ երկայ։
զեղ ամարնա՛ցաւ ի կուսէն. ա՛ւերեաց
նըմն մարմնացա՛ւ ի կուսէն. ա՛ւերեաց
և օրհնեցի՛ք զնա՛ց. զի հո՛ւրն տա՛ց բա՛ց
Ա՛նիս հարի՛ք ա՛մենայն հեթանո՛ս
զիհ

ինքն քո փրկիչ է՝ ասելով։
Թէ ծընողն քո եմ միշտ ուսուցիչ Տայցեմ
ապրուստ ողջոյն։ վասն Բարեխօսու-
թեան ծնողին քո եմ միշտ ուսուցիչ Տայցեմ
տուր մեզ ըստ պիտոյից մերոց։ և
փրկեա՛ ի չեռուստ անօրինաց խըստացոյց
զայլ ոչ ոչ գիտեմք մարդասիրէ։
Տո՛ւր մեզ ուր զքո վեհապանծիդ։ և
դիմելոցդ կանխեա՛ ողորմութեամբ
լուր մեղուց։ վասն զի բաց ի քէն
Ա՛դիմելոցդ կանխեա՛ ողորմութեամբ
մե՛ղս իմ թո՛ղութեան։
բանն աստուածծ։ զի փրկեսցէ ըզ
և աղաչեա զսուրբ ի քէն բղմարմնացեա՛լ
Այնուհետև մարիամ որ եղեր մայր քրի-
տոս ի յերրայական։ և ծանուցեր
զոր յարուցեալ մեր։ ընկեր
ղաղաքանս մեր մի՛այն մարդասէր։
Ա՛ր պատրաստեցեր զո խնամատուքեդ
ըզդիւտ ի յարարածս։ և ծանուցեր
զոր յարուցեալ մեր։ ընկեր
Ա՛յնուհետև մարիամ որ եղեր մայր քրի-
և աղաչեա զսուրբ ի քէն բղմարմնացեա՛լ
բանն աստուածծ։ զի փրկեսցէ ըզ
մե՛ղս իմ թո՛ղութեան։
Ա՛դիմելոցդ կանխեա՛ ողորմութեամբ
լուր մեղուց։ վասն զի բաց ի քէն
զայլ ոչ ոչ գիտեմք մարդասիրէ։
Տո՛ւր մեզ ուր զքո վեհապանծիդ։ և
փրկեա՛ ի չեռուստ անօրինաց խըստացոյց
ապրուստ ողջոյն։ վասն Բարեխօսու-
թեան ծնողին քո եմ միշտ ուսուցիչ Տայցեմ
ինքն քո փրկիչ է՝ ասելով։

Ա՛վերանալ յինէն աւուրց իմոց ահ
սոյր. ծգնեաց ինձ մինչեն մնդրտասէր.
Օ՛ջերջարանքս խաչի՛ և մահո՛ յանձն
առեր. տէ՛ր ողորմեա՛ր. Խաչեհօսուք՝
ար ամէն.

Ա՛մենայնք երկրպադութեդ երկրպագա
գեն զօրք երկնայինք. և առեղծուածք
անարատս ձեռացդ. փառաւորելո՛ծիվ
ըզ տէրութիւնդ քո՛ հա՛նապատ.

Ա՛մենազօր խաչի՛ քո՛ սո՛ր երկրպադեա
ցո՛ւք. որով բարձեր ըզդատակնիկք մա՛
հո՛ քո՛ սրտրագոց. փա՛ռ Ա՛ստուծոյնել
ամանայր մարիամ. քերօքէին աթոռ
աշարչէին մերոյ տրնօրէնուե. զո՛ր երա
նե՛ն ամ ազի՛ն ըզք հա՛նապատ.

Ա՛մրդարէ՛ն ի փորոյ կրնաին ազգդ
հէր և ամմա՛էր. տէ՛ր ի՛մ նայեա՛ց
յիս և ո՛ւ տար զիս հըզօրի՛ն այս
Ձայն բարձի՛ ի խորոց անդընդոց
սո՛ւտ աստուա՛ծ սղոմոնիոյ. եմ մա՛
ձայն սղագանի իմոյ հա՛նապ է լսելիս

Յանկին հօր մերմնարան՝ և առաքեաց
բնակութեանց. որ կամեցաւ կուսական
կերակրեցեր զնկերն քան. բարե.
Ողորմած սրտիբուքեամբ և կուսական
մտքիւրուբ. բարձեր զանհանսն բնուբ
իւրովքրս քո սրինչեամբ. բարե.
Որ ծաղիկ անթառամ տուիր սե
ռիս մարդկուբե. և շնորհիւդ օրհնուե
նախնեաց ծնողին մեր բնուբ. բար.
Լրիւնաւորը սիրոյին՝ եղեր տաճար
ըստ երդողին. յանկարծակի փեսայ
լեր՝ լիյնաւագնոյ բազմեալ քոյին. բ.
Օրհնեալ երկնից անմարմնոց՝ իմանա
լեացըն զըստարերնոց՝ լիքեալ յերկնից
իմերկիր՝ ապաստարել մեծ սիրոյին.
բարե. Լրիւցս էակ բանըն հօր՝ պա
տուիրեցեր իմարմնի. լսիսըն ծընանիդ
ծոցածին՝ էառ զբնուբիւն նախասահեղ
ծին. բարե. Ընտրեալ յաստղ քան
զլմանա՝ խոնարհ զանձն աշխարհի.
աստուած անձամբ սիրեցեալ՝ և ամպ

թեթեւ լուսաճին. բա՛ Մոզք հիւս
եալ երկնային՝ յեռեալ յախանց անձ
մարմին. բերեալ պրսակ ոբ կուսին՝
յորժամ փոխիւր յաշխարհ վերին. բ՛
Ողջվեալ ոբ գընդին՝ երկոտասան
դասուց խըմբին. սկզբեալք որպէս
զարծուին՝ յերուսաղէմ քաղաք հաս
սին. բարե՛ Ակ երեսի բազմութիւն
աշակերտաց նորին կուսին. ի՛փո՞
խուսն ածաճնին՝ մարգարտափայլ
ոբ կուսին. բարեխօսեա՛ մեզ՛՛:

Ոյս ի՛լուսոյ հօր ծագաճին՝ իջեր
յերկինից յաշխարհ սուրին. դարձ ան
մարմնոց ընդ քեզ իջին՝ ի՛պատիւ մեր
քո և կենաց. ներբողեալ զայս ասէին
դու ես սաճառ անեղ բանին:

Ոյրին խորհուրդ անքննին՝ ճաճ
կեալ յաղագս յուսիսեին. յայտնե
ցաւ յամբս վերջին՝ ի՛փրկու՛թ մարդին
սերին. զոր սեանօղքըն ճանուցին
կուսին ծընօղ լինիլ բանին:

Ա՛ծ ի՛նձ ալ խորհուրդ յա՛ւ խոնարհին
լսելուցելոյ և ա՛նձամտելն. ի՛ հասանելն
ժամանակին՝ պարզևե՛ցաւ մարդկան
ազգին. և այնո՛ր բնութի՛ւն ի՛նչ
նեալ անչափ ի՛մեր բնութիւնս.
Վասն որոյ անօրի՛նութի՛ւնք քո ի՛ երկիրն
ներմուծուե՛ն. զոր իմ երջանիկ պարծա՛ց
վախճան՝ կատարեցեր վա՛ս մարդկան.
այսօր յերկինից իջեր հօր քո՝ ի՛ չո՛ր
հուսոյ ծո՛ր քո նընջման. Ա՛յլք վերին
զօրացն ի՛ջնել՝ շուրջ բ՛ակուսի՛ն պա՛ր
առեալ. վերդաս օրհնութե՛ն երանակեալ
քաղցրը Հոյնին ակո՛ւմբ առեալ. վե
ռասիւ՛ռ ա՛ռեալ՝ զմի՛ տուր
կին երդաբանեալ: Հոյնակից նոցին
երեալ. դասք երջանիկ պերասցն ընդ
րեալ. ի՛ հոգւո՛յն վերաբերեալք՝ որք
յերդհանո՛ւթ աշխարհ բախտեալք.
ա՛նմարմնացն համաձա՛յնեալ՝ ըզ կոյսն
սբ երդաբանեալ. Ո՛ ամբարտաւա՛ղ
չահի՛ւք լուցեալ՝ սբ կո՛ւսանաց դու
մար առեալ. վերդաս օրհնութե՛ն

ղանէր զԼուսաւորչէն յայտնի։
ղոր զաքսուրեաց պատրոսի՝ ցոր Տէր
էարսիէն՝ փայլեալ սէր կռանին հոգին.
տեսիլ ի յերկրի՝ . քանզի պայծառ քան
Հոգի՝ ի՛ձեռն սրբոյ քո մկածնի՝
դաստաց խմբի . ամանդեցեր զքո զնոր
հանդերձ նորոգ նեղբոզի՝ առաքելոց
ներբողի՝ յուրախասե օր քոյ ոսկի՝
ծնող զծրանայդ ։ Յարմարեալ ձայն
ամէն զծրանայդ ։ Յարմարեալ ձայն
դաստաքն խրմիլք խապատ՝ խապատիւ քո
յաղթ ամէն ։ մանրատրեից բանք նախաձառ՝
ձառ՝ . մանրատրեից բանք նախաձառ՝
լուսափայլ՝ հոգեւոյն սէր տուն եմատ
խաչելն միշտ կուսի՝ ։ Սարգարիտ
քեզ միայնոյ զօրգք քոյին՝ գալ իմիտ
բանին քոյին՝ իկատարումն ածածկին
եղեր առ Տէր յերկինս . խոստանայիր
Հոգի՝ ի՛ձեռն սրբոյ քո կնքածկին։
յորմէ աստուածգ բանելն ծընեալ։
Նաեալ՝ բարեբանեալ ես կոյս գովեալ
նիւթապետ՝ ի՛պատիւ մօրն ամէն օրհ

Շ նորհազարդ փառօք փայլեալ սրպո-
ւ զմայր քո միշտ դովեալ. խնարդիանդ
ոլ քատակեալ հոգւովն պայծառ արի
ւոյ նմանեալ. ոչ փայլակն բորբո-
քեալ յերկինս ուրացեալ
Ա՛վ պետրէ լուր ձայնի՝ զոր հարցա-
նեա պատասխանի. լոյսն առաջինն հայր ի-
ն՝ և քեզ ընդ որ ի՛կարդի՝ պայծառ
զհոգիս մարդկան ստեղծի՝ ոչ ըզմօրս
իմ զոր ցուցի՝ Զորեքնեւ թեայ բնու-
թիւ խոստեալ՝ շաղկապել ըզշունչն ի
մէջ երեքեան. զորս ի դրախտին պարգե-
ւեալ փառօք երդի վայելել. և այժմ
ըզնոյն ձեզ շնորհեալ արեամբ իմով
պայծառ մաքրեալ: Պար առեալ ան-
մարմնոց ըն շնորհազարդ զրաքինոյն
սրբացեալ երկնոյնոցն՝ զկոյսըն բար-
ձեալ յերկրայնոցս՝ յոր վերակենալ
առաքելոցն՝ զերգս օրհնութեն երգեն
երդից: Ո՛ ահագնեստեալ սբ կո-
սիցն՝ հանդերձ դասուք մաքուր խալ
բից. երկոտասանն սբ դընդից՝ և այլ
կերտուք նոցին բանից. ձայնակից երել
մեանց՝ եղանակեն զերգս օրհնութ՝

Աստ լուսոյ սկզբնաւ Հորդեամ զօրացս
անմարմնոց՝ և գունդք հրեղէնք զբա-
րիոց՝ յառաջընթաց յՅն վերնոց՝
հրճուողական ձայնիւ երգոց դասին
զգեզ սբբդ սբց։ Երօրէից դունդք
հիացեալ յորժամ տեսին զսքրն իջեալ
ի փոխուն ածածկին՝ անձկին և միշտ
կուսին՝ զՔրիստոս զայս ասէին՝ օրհ
նեալ ես սբ ածածկին։ Ի եհապիմն
սերովբէից՝ և բարձրադոյն քերովբէից
վեր համբարձար ի բարձունս յերկակս
նաց անհրապեղին՝ փառաւորեալ ըստ
ածկին՝ հրճուողական ձայնիւ երգոց։
Տերունեիք և զօրութիք՝ իշխանութիք և
պետութիք՝ հրեշտակապետք և հրեշ
տակք՝ եղիանակեն զերդս օրհնութ՝ օրհ
նեալ ես կոյս տաճար մաքրեալ յորում
տեղիօրն էիւց բազմեալ։ Ի աբեղնեաց
ըն խորհրդոց՝ աշակերտաց ըն դասուց՝
բարձեալ վամարմ երն մաքուր՝ ածա
րեալ սբ բառիւք։ Եդին իւրեր հանդեր
ձան՝ քաղցրաձայնեալ տաղմանիւք։
Ընծայիցն բերկրանօք՝ և յորդոյն
արտասուօք։ Եղանակէին քոյզքն երգ
օք՝ երիքօրեայ խորհեալ պատուիք։
բարդուղիմ կեսոյ եկեալ

և զանձնալին իւր ոչ տեսանել։
Խնամալ զամիս դանուց ըստ կրկ
ձնման եղբօրն վրձարելոյ։ բայց
զատանան ամենօրեայ և զաղջալին
իւր ոչ գտանել։ քանզի եղև վերափոխել
ի փառս անձառս նախ սատրաստեալ
փառքըն հօրն էակիւն սատիճ որդոյն
իւր էակից։ ընդ հոգւոյն համագոյի
որ զամենայնս լիացուն լիներիւր։ ժա
ռանգել զանձառ բարին զոր պատրաս
տեաց իւր միածինն։ Քանզի անձառ
է խորհուրդ փառացն կուսին յան
մարմնոյ։ զոր ի դարուցըս վերջնոյ
երևեցաւ մարդկան ըստ մարմնոյ։ զոր
այժմ յուսալ բերկրելոցս յայժմ
ընդ հոգի յուսացեալ ցոյս։
Աղերսող բանիւ եղիցուք Նմանողեաց
և աստրնայնոց։ Նահատակ քարի ան
մարմնոյ Ղուկաս պատիւ յերկրայնոց
Ուսանիկան ածնիւ փոխմանան Ար դէպ
բանե լեզուաք արժանալ։ Ի երկայ ապա
շեաց Ծածկին մերս բանին։ Նամեալ
զհոգւի և զմարմնին Ազատեալ ի մէղ
փեսային։ Ի ՚ծրժանի լեզուաք Զերաղ
դրախտին Ուրանաւէտ կենաց

Բազմաժամ Օրհնութեանց Տեառն Տէրունական
նաւակատ և այլ ոտեանց ըստ երաժշտական կարգի
պատշաճին։

Ողորմեա Տէր զհոգիս մերս 7
Ի ծագել հոգւոյն և հնդից 41
Հրաշափառ ծնեալդ քո 58
Ի ըզմայլանալ մտաց 42
Յաւր յայտնեցաւ մեզ քարձ 58
Ճաճին խոտան լուսոյ անվախ 26
Ճաճին սիրեն լուսոյ ամպ հո 776
Անապական կոյսըն մարիամ 776
Աստուածայն անապական բանին 777
Յաւր ցնծան դասք առաքե 425
Տառըն վիմաճին աղբիւր 714
Փառս հօր և որդւոյ
Ի նախերգոց խնամատուին 15

Ի սաղմոսէն զ[illegible] 436
Ի ճշմարիտն զօրութիւնդ քո 551
Ի յանապատին ծովէն հայր · ե 116
Ի[illegible] 559
Ի յերկինսային զօրս անանձինս 416
Հայր ճանաչակալ և բարեգութ 662
Ո՛վ գերահրաշ ծալիկ բուր 72
Ի վեր վերի հաւատոյ հիման 575
Յորհուրդն անճառ ծածկեալն 21
Ընդակիզեն ած անճառելի 19
Ողանճառելի զգ լոյս ածուեն 483
Ի զ կեանքն անմահարար 153
Ի զ քեզ աղաչեմք հանապազ 753
Ընդակ լեր մերդ անճառ լոյս 754
Ողանուցար տիեզերաց ածք 754
Ի առաքեցար ի Տէրէ հոգիդ 416
Յորժամ յերկինից գոչէ փողն 693
Ի խակզբանէ իմաստուն 480
Ի բահաւաքիր որբուհի գաւթին 29
Խոնարհեցար իբարձանց 62
Ո քեզ հայր յառաջ քան զյս 58
Ի զ քեզ կոյս և մայր և բնակ 50
Ինձն առաքեալ Տէրէ՝ որ վն 59
Ի զ կուսութիւնդ քո ածածկեն 61
Ի քեզ երկք ապաւինել որ մերդ 759

ակ

գչ

Որ զԹափառուրն ամենեցուն	760	
Յոյս մեր և ապաւէն մեր ես	761	
Ոստ աւետեաց մարդարէին	238	
Ընդն և նոյնան Հօր և որդւոյ	414	
Երեշաբաւկին Ճայնէն օրհ	695	
Որհուրդ մեծ և սքանչելի	34	դկ
Այսօր բանն իհօրէ ան	37	
Ճաճին նոր կոյս՝ անապական	27	
Զ քեզ ճաճին աղբիւր	48	
Ճաճին և արբուհի՝ որ ըզ	52	
Հիանոյ քեզ իհանոյս՝ կոյս	787	
Հեզ հիանոյ մարմնացելոյդ	787	
Սքնդա մարիամ՝ որ եղեր մայր	789	
Հոգիք հրեղինաց ոյսօր ասնեն	424	
Որ ի հօրէ առաքեցար	730	
Այսօր բանն իհօրէ անմեկ	37	դկ
Ո՞ր ծընեալ այսօր իբեթ	44	
Որ իհրեղէն աթոռ ընդ հօր ես	49	
Որ անառես և անքննին՝ քոտա	54	
Որ կերպարան հօր՝ և արուրչա	44	
Որ երն խակըզբանէ առ աշխ	53	
Հարեհասուածք ծընողն քո	789	
Ի մէնօրհնեալ ածամայր մարմ	790	
Հարեհասուածք նոր ածածնին	791	

Աղբիւր կենաց՝ բաշխօղ շնոր 423
Ար արարիչդ ես արարած 729
Ակից հօր և հոգւոյն՝ անբա 42
Ծրաշափառ ծննդեանդ քո 58
Ած կենաց տրնկեալ յադին 12
Ծածկեն խարան լուսոյ՝ անվայ 26
Ածածկեան և վիշտ կոյսն 75
Այր և կոյս աղախին քի 76
Աղբիւր կենաց բղխեալ յեդե 165
Ծածկեն սեան լուսոյ՝ ամպ 776
Անաւակաւն կոյսըն մարիամ 776
Անբասկզնաբար բղխումն 424
Ետուր վիմածկեն՝ աղբիւր 714
Յաւր գաբրիէլ ցընծութեա 46
Յաւր որ յաթոռս փառաց 51
Նբասկզնական տեառն փառաց 55
Առաջնոյն և միածնին 37
Ազգ անմարմնականք երկ 40
Անճառելի լուսոյ մոյր 32
Շնանեցն տաղաւար՝ 184
Ր վառեցար ի յարփւոյն 185
Ծածկեն դու ես կոյս և 770
Րեգաւէն արդարութե քո 421
Ր խոնարհեցար յերկինից 708

Ա յսօր որ յաթոռ փառաց ընդ	51	գ
Ա՛ր յերեքեդ ես ընդ հօր	56	
Ա՛ստեղծաւած ամենից հայր բաղ	36	
Ա՛ստուածութեան բարբառ ընկնացին	40	
Ա՛րդարեք ընդ ածածկին յոյս և	36	
Ա՛ն զածածկին օրհնութիւն մեզ	37	
Ա՛արեհաւասեայ անդադար առ	771	
Ա՛բարեհաւասուն փութացիր մեզ	771	
Ա՛պաւինիմք ի քո բարեհաւասս	772	
Ա՛ր Համադոյդ ես հօր և որ	422	
Ա՛րարչադործ արդ՝ զա	708	
Ա՛ներկեզնական տեսիլ փառաց	55	գ
Ա՛ զննեալն ի մեզ կուսէն	51	
Ա՛ծածկին երկնային դուռն	74	
Ա՛յս լուսոյ մայր և կենարար	39	
Ա՛նբիծնական բանին հօր	45	
Ա՛ր տարար զբանն ածդ յայր	772	
Ա՛ղբիւրն սուրբ Հոգւոյն բաղ	773	
Ա՛նարատան օրհնեցուք զածդ	773	
Ա՛արեհաւասութիւն սուրբ ածածկին	774	
Ա՛յլ մեք ձայնիւ վերինոց պիտ	774	
Ա՛ի իջեալ ցնծութիւն ծընաւ	775	
Ա՛ղբիւր Աշխարհիս՝ որ զածածկին	432	
Ա՛րարչադործ արդ՝ որ յոյսընկէ	709	

Ինդ

Ընդունելի բընութիւն որ յիւս 59
Օ քեզ Տայր յառաջ քան 58
Արարածոց սրբուհի գաբրիէլ 29
Ընկանիմք առաջի քո ածածին 31
Է և ածածին մարիամ, ցան 73
Հարեւ հօսեա վասըն մեր ածա 759
Քեզ ելիք ապատինեալ՝ որ մայր 759
Ի բլուրն աւրէ յորովայնի 760
Արտափելի Տողմոյ նըման 414
Ի ձայն փողոյ գաղտեան 695
Ոյս ի լուսոյ ի Տօրէ առաքէ 64
Ադումըն Տրաշալի որ 32
Ուսուօտ խաղաղութէ և արուս 17
Արախ լեր մարիամ աբ ածա 24
Զ քեզ օրհնութէ մեծացուցա 76
Ի տարար յորովայնի ղանաա 781
Տեսին դաւք իմանալի զօրութեց 782
Ճածին ապաւէն մեր և յոյս 783
Ուաքելոյ աղաւնոյ իմանելով 409
Ընծակիցըն ած՝ սկիզբն ար 724
Արմնացեալդ իւրոյն նախա 80
Յօր անըսկիզբնական 30
Ոյս ի լուսոյ ի Տօրէ առաքէ 64
Ի ունիս էշխանութի մահու 503
Զալուստ քո քո այօր յերե 263

Լուսաւորեաց եղեմ զարդա 497
Ընդարձակ կոյս ածածին մարիմ 77
Վեհագանարար արձ մարդասէր 410
Բազմերամբ վերհաղորդից 725
Ամ Ի դերաշխարհեալ դրստոր առ 85
Արարածոց արքայութեր երկ 320
Որք խոկիցեանք պատուհասել 113
Երդս առեալ մարգարէիցն 556
Ընտրեալեաց վարուք հաճոյ 642
* Հոգւոյ գալստեան · հանգստեան · աճածնի
և խաչի · վաղ · հօր ·
Ամ զերկնաւոր թագաւորս 88
Թագաւոր ըն բոլորից · ե 436
Ի մարք բազորդ հոգւոյն ան · ե 117
Թագաւորին երկնաւորի · ե 131
Ի տաճարի հանդրստեան սրբ 650
Ամ յերկնային զօրս անմարմնոց 416
Յորժամ յերկինից գոչէ փողն 693
Ամ նախնեանց խնամատուք անձ 15
Ովք վիմի հաստատ հիմանն 477
Յաղթօղ դրստոյ յօրհնաբանեան 93 Դ
Ընդունէք հաստատ այսօր 104
Ամ ի՛ն երկրէն զօրաց երկնից 571
Ամ աստեաստր քոյմ գալըս 553
Ամ տասցեր ողորմութ չինել 459
Ալ

Որ զօրինակ երիտասարդն առա	119
Ընտրեալ և նախաւրհնեալ	97
Որ էին յերեսս սրտի միշտ յիշէին	107
Վաստակ բարւոյ քո երեսք	96
Վասն ազգի զքեզ օրհնեն իշխան	717
Որ իւր բղխեալ գաւազանին	204
Վաղաւոր ինձ ասծ հոգիդ	19
Վասն զօրութեանդ զոչ խայտ	524
Ընտրեալ և նախաւրհնեալ	97
Որ էին յերեսս սրտի միշտ յիշէին	107
Տեսանել երկնային լիջեալ	118
Տրտմութեան սիրօղ անձինք	685
Ընծաւս կենաց բաշխօղ Քրիստոս	423
Որ առագի տեր ողորմած հոգ	731
Որ անտես և անքննին քոյոյ	54
Տեսի զքո քեզ երկրպագեն	541
Ընծայ այսօր եկեղեցի ու	102
Ընտիր ազգային անար	572
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն	95
Ո յսօր ցընծան հրեշտակք	443
Ծրագրափառ տերն և միշտ բա	452
Պետականարար տեղ մարդասէր	410
Որ հոգեկան իշխանութիւնք	720
Ո յսօր ծոցակից տեղոյն խրիա	499
Ինչ տեղ մեր ընտրեսցուս	484
Որ էին յերեսս սրտի միշտ յիշէին	107
Ընտրեալ և նախաւրհնեալ	97
Որ զօրինակ երիտասարդն առա	119

ՊՂ

Ա՛վ երանելիդ ամենեցուն	91	
Ար զայս անձամբ շնորհաց քաց	457	
Ար յանէիկ սահմաներ	570	
Ընծայիցէն աճ անձամբելի	123	բկ
Չ միածինն ի հօրէ	497	
Յաւուր ծնընդեան	504	
Ցաւոտուր փառաց քո անմահ	729	
Ի հարուստիւ աղբերէն անհա	431	
Յաւր զնանձամբելի լուսոյն ծա	235	
Ա՛ռաքեալ և նախավկայ քո	97	
Ա՛ստուածային երկնային լիշ	181	դկ
Ար էն յիշատ արդի միշտ	107	
Ա՛ռաքեալ ընտրեալ Յիսուսի	444	
Յաւր ծնանելոյ քրիստոսի	111	
Ար յանբասիրէն էրէն ան	492	
Ի՛նաեալ բամից դասուց · Ե	798	
Ա՛ստեղծ բամից երկնից երկ	731	
Ի՛ոդիք հրեղինաց այաւր ասն	424	
Ի՛ոյր ծնած եկեղեցի լիշ	445	
Ի՛ոյր ու բահացեալ ընբ եկէ	574	
Ի՛ոյր ասնէ եկեղեցի ուրա	236	
Ի՛ոյր ասնէ եկեղեցի ուրա	448	դշ
Ա՛ռաքեալն յոյ կարգատ	575	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	603	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	111	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	448	դշ
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	236	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	575	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	603	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	181	դկ
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	107	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	97	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	444	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	235	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	431	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	729	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	504	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	497	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	123	բկ
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	570	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	457	
Ա՛ռաքեալք տուրբ առաքեալք	91	

Աղ

Ա՛ղ ասա՝ ա՛ղ ի յերեսս աղբատին, ա՛ղ ի յերեսս հարուստին։ Ա՛ղ ասա՝ ա՛ղ ի յերեսս աղբատին, ա՛ղ ի յերեսս հարուստին։

Աղաչանք ի խոչէ։ փոս։

Աղա՛ւ ի՛մ երկնից ազատիչ աստ։

Աղամանդ որ ընդ Հօր յԱրեւելս 241

Ա՛ղաչեմ զքեզ Ս. Աստուածածին 240

Աղաչանք ի խոչէ։ փոս։

Աղաչանք ընդ քեզ տէր բարեր 604

Աղբիւրք որ ի Տրապիզոն 455

Աղեղնաձիգ Հնդիկ անմահ ար 117

Աղիտից անմահ և երկնից։ ի 440

Աղաչամարտիկ տէր հաղթական 133

Աղաչամարտիկ տէր հաղթական 133

Աղէ՛, հան՛, աջ՛ ի խոչէ։ փոս։

Աղօր զուարճացեալ տօնեն 460

Աղերսարբեան ի տրոքն։ ի 118

Աղտեղծեան ի յորդանան։ ի 438

Ա՛ղտոտութեան երեսուդուքեան 131

Ա՛ղուի վիմի հաւատոյ շինեցեր 515

Աղտոտ լեր մեղը լուսոյ մերում 167

Ալ հայեաց ես բարեխնամ դէպ 699

Ալ ողորմութիւնք զտեցար 240

Ալ վերանալոյ սուրբ վկայք 695

Ալ զմիաբանեալսն յաշտարա 418

Ո՛ր զօրինըս արբուշէ պահոց 150 գ
Ի թաւօր ի լերին ձեւացու 484
Ո՛ւր արջ մեր՝ հնորհեա մեզ 484
Ո՛. յաօր ըզ խորհուրդ քո կըրկ 485
Պատասաւոր արդար՝ որ հատատա 210
Ո՛ր փառաբանիս ի հրեշտակաց 211
Ո՛ւրեղ վայելէ օրինուքիւն արջ 221
ՀԱՅԱՅՆԻ Ե ԽԱՉԻ • ՓԱՌԱՔ։
Ե՛աբանի՝ զօրո՛՛. ով երկրաւոյ գրեալք։
Օրհնեմք ըզքեզ անբակիզեան 164 գ
Ե՛նորհեա մեզ տէր ընդ աղ 187 գի
Ո՛ր ըմբռնայ աճապարին զո բանիւ 188
Ո՛ր անբակիզեան արջ գՀայրն 198
Ո՛նբակիզեան աճ և Թադաւոր 199
Ո՛ատճաճատունկ խնկաբեր 186
Ո՛վ քաւաթեւ լուսածին գեր 536
Ե՛աբանի՝ զօրո՛՛. ով երկրաւոյ գրեալք։
Ո՛ր արարեր զօրութիւն գհնանա 184 գ
Ո՛. յաօր որ էն ի յերկինս 490 գ
Ո՛ր յանարուեստ յաթոռ բազ 491
* Զարմ ալ երկնէդ ապաշխարեալ առաւ
ՀԱՅԱՅՆԻ Ե ԽԱՉԻ • ՓԱՌԱՔ։
Ո՛. յաօր ըզ անմարմնոցըն գաստ 201 գի
Ո՛վ երջանիկ Հառաջագիտ 100
Ո՛. յաօրս ի նշմարիտ • ՚ 225
ՅԱՂԻՆ

Ի տէր օրհնեա հոգի իմ զքեզ 257

Ամարաւոյն Հոգւոյդ Ներկայ 414

Ի քեզ յուսացեալ եմ քանզի լսես մեզ 169

Ի քո լոյսդ տեսցուք զլոյս 237

Ցաշխարհէն ձայնէ գոչման 254

Ի յաւուր դատաստանի մարդկան ոմն 264

Ցաշխարհէն ձայնէ գոչման 254

Ի յաւուր գոլով ի բերթանիս քո 253

Ի քո լոյսդ տեսցուք զլոյս 237

Ընդէր լինիմ ոպպիկ ի ճանապարհի քում 264

Ցաշխարհէն ձայնէ գոչման 254

Ի տէր զքո սպասեցի 207

Ընդ լուսամիտ դրաւորին 167

Ի տէր ես յուսացեալ եմ 487

Ամարաւոյն փառաց Հօր 487

Ի տէր ես յուսացեալ եմ 487

Ի տէր զքո սպասեցի 207

Ի յաւուր գոլով ի բերթանիս քո 253

Ցաշխարհէն ձայնէ գոչման 254

Ի տէր օրհնեա հոգի իմ զքեզ 257

Ամարաւոյն Հոգւոյդ Ներկայ 414

Ի քո լոյսդ տեսցուք զլոյս 237

Ի քեզ յուսացեալ եմ քանզի լսես մեզ 169

Ամարաւոյն Հոգւոյդ Ներկայ 414

Ի տէր օրհնեա հոգի իմ զքեզ 257

Ա՛յսօր դուրս ի բերդանէս քո 253
Անդադանութեց բաշխօղ քո 254
Որ ի լերինն սրբակերպեալ 482
Օ փառաւորեալ ըն յամարա 750
Որ ի քրօջէական կառսըդ 412
Այն արիւնալ կենարարին 689
Արքայացեալդ ի կուսէն նախայ 80
Ի խորանի քում սրբութեե 516
Ընդէն ի՛նչ ծրնեալ սրդի 264
Ա՛ստաւոր փառաց քեզ 269
Որ նահիս ի քրօջէս ած բանդ 270
Նորհեա մեզ աւր արիմնուի 271
Որ իմերդ ես քան զամ ըդ միաս 169
Այն և նըման հօր և որդւոյ 414
Ընդհատակեայն ձայնիւն օրհ 695
Ըղ քեզ կոյս և մայր և բնակա 43
Բանալի արքայութեան · ե 534
Ամենատուն կուսանքըն պատ 268
Ա՛ստուածդ փառաց հօր 487
Որբահլեր եւիեցին տուբ 260
Ա՛ստուածդ արդարութե հաս 208
Ընծեցան երկիր տուք փառս 179
Ջեր աւր ողորմութե քոյ յիշ 426
Ըստուգ ի միածինըն փոդով և 699
Ո՛ քեզ ած ածին՝ որ վեր օրհ 74
Ընդհատակ վիմի հաստատուց շինուածոց 515

Ալ յաթոռս փառաց բազմեալ 272
Ա երանգոյն երկնից մըշ 275
Ալիսկոդ ըզ լոյս ոսկ զօթոց 279
Ալ անբակիզըն յերեքեդ ես 279
Ալհեաւն ի փրկութիւն աղգի 285
Ալրեգակն արդարութե քո 421
Ալձայն մեծի զոհարինայն և 707
Ալյաւր գաբրիել ցնծութիք 406
Ալյաւր ցնծան դասք հր 533
Ա երանգոյն երկնից միշըն 275
Ալր համագոյդ ես հօր և 422
Ալր երկնաստիդ ես ար քաղցր 707
Ալր յերեքեդ ես ընդ հօր և 59
Ալյաւր ուրախացեալ ցնծան 530
Ալյաւր խիստարուսն ածային 281
Ալրծախք սիրուքըն մոլեալ 283
Ալր նահիս ի քրօջէս արծ բանդ 270
Ալղ քեզ օրհնեմք որ բազհօզ 266
Ալսրսափելի հոգմոյ նըման 414
Ալագաւոր անմահ արարիչ 696
Ալղ քեզ կոյս և մայր և բնա 50
Ալպատինեցուք ի խաչ քո 550
Ալարդևատուն ամենեցուն 301
Ալր թագաւորդ ես թագա 286
Ալրծախք սիրուքըն մոլեալ 283
ալժբ Ալ

Ո՛ր նաւին իբրօրէն աւրծ բանդ	270	
Այդն և նըման հօր և որդւոյ	414	
Ի ձայն փողոյ դալըստեան քո	695	
Օ՛ քեզ Տայր յաւուրս քանզ զայ	58	
Վերս ամբ Տաւատոյ · ե	550	
Ա՛յսօր յարեաւ ի մեռելոց	307	աձ
Ընդ լուսանալ միաշաբա	299	
Պատրանօք նախասահմանին	313	
Ընդ կանայսն իւղաբերսն	315	
Ո՛ր անձաւս էառ Տօրդ ես	316	
Տուր՝ հան՝ աճ՝ և խուէ · փառս :		
Ցաշուաբախանս օրհնութ վէց ոտ երկնից ատ՝		
Տայնէն և գինի հուր՝ հան՝ աճ՝ և խ՝ · փառս :		
Ա՛րտոգեալ կերպիւք առ աճ	322	
Ա՛յսօր Տրեշտակք ի բար	310	դկ
Յորժամ եկին ի դերեզման	396	
Ա՛յ Տրեշտակն յերկնից աւե	399	
Տրեշտակ քո սուր որ զյարուն	402	
Ի Տարաշարժ աղբերէն անՏա	431	
Ո՛ր արարիչդ ես արարած	729	
Ա՛ճ՝ և խուէ · փառս :		
Ա՛մբարձաւ տերն մեր յերկինս	383	դձ
Ա՛Տ ինչ ձայնիւ քո քա	378	
Փառաբանակից Տօրդւոյդ՝	375	
Ա՛ճ՝	Օ՛ան	

Օրհնեալ ես տէր	414
Ով հաւատացեալ բանիւ	496
Ով քրիստոս Յիսուս	19
Ով սիրոյ ծրագրեալ մանկունք	64
Յամենայն դարձի իմոյ ես Տէր	718
Համբարձաւ արդեն ամէն քոյ օրհ	383
Հոգին սբ էր միշտ ես ես ես ես	433
Ընծայարար բաժակ Տեղ	428
Ազաքելոյ աղաւնոյ իջանելոյ	409
Ես յաղթող երես	340
Ով ի Տէր առաքեցար մարգա	730
Ինամբառնալ բանին յերկինս	431
Յարութեան է որն խոստացա	404
Երեշտակացըն զառաք յերկնից	401
Ես յոգւոյ երեշտակիք ի բարձունս	310
Իչհաստատ ընկնէք երկնից	385
Ես ուսուցիչ այս խորհուրդ	391
Ես ծնունդ այսօր փառաւոր	489
Ով խանարհեցար յերկնից	512
Յարքեալ թագաւոր յաւէտ	719
Ազաքելոյ աղաւնոյ իջանելոյ	409
Ընդելուզիլ բանդ Տէր և հզօր	379
Օրհնաբանդ քո քո փառաւոր	785

Տայր անբակիզեն որ վեր օրհ	343
Ընեղեն երօրեն ծընեալ որդի	264
Ոսո աւետեաց մարգարէին	232
Ոանան առաքեալ ի հօրե՝ որ	59
Օրհնեմք զքեզ անբակիզեն	164
Ընդհանուր փառաց սաղմոսարա	103
Երեշտակային ձայնիւն օրհնես	695
Ուրախացիր աղբուհի դաշ	29
Յաւր երկնայինքն ուրախա	417
Յաւր աղբիւր պիտուէ	427
Օրհնեցէք մանկունք զ երկ	490
Ինչեր տր ողորմութիւն քո յաշ	426
Որ օրհնես երեշտակաց անդա	183
Օրհնեցէք զտր ընդ երկնային	183
Որ յանեկից սահմներ զպաշ	570
Պատասր խաղաղութեան	698
Որ ողորմեցար ի մեղս ծն	11
Երեգակն արդարութիւն քո	421
Ոդիք ձչմարիտ՝ որ զնծ	432
Որ ի թևս թեթևս աննիւթ	433
Որ զարիրականս առ ինքն կար	184
Ոզհայրն երկնաւոր օրհնե	189
Ոդի իմ յաւմ ժամ զքեզ փա	772
Յաւր դաբթիել ցընծութիւն	46
Ընթակղենական բանին հօր	45
Ի խաչանիշ փայտին դրախտ	361

Ո՛վ անբակաբնաբար բղխուն	424
Ո՛չինեմք ըզ քեզ անբակիզ	164
Ո՛վ անբակիզքն արդ զՀայրն	198
Անբակիզքն ած եւ թափատուր	199
Ըզ Հուր ած ի քէն զոր քո	776
Սառուածատունկ ինկաբեր	186
Ո՛ւռ կենաց սրինկեալ յադին	12
Եառնն վիմածին՝ ապխուր	714
Ընձածին խորան լուսոյ	26
Նահատուրք բաժակ հեղեալ	428
Ոսկերէզ աղաւնոյ ինձ	409
Ոգիքն յինքեան նոյն միշտ	434
Համբարձաւ արքն մեր յերկինս	383
Նոք երկնաբոյս հոգեղինաց	421
Ոյս ի լուսոյ՝ ի Հօրէ առաքեալ	64
Ոյսր անբակիզքն արարիչ յոյս	720
Նբակիզքն ած անհատանելի	504
ուսատուրեա եէմ զարդա	497
Ի հարաշարժ ազերբէյն անհա	431
Հոգիք հրեղինացն ոգւոց	424
Ղեւսւր կենաց բաշխող շնոր	423
Ջեր յերկնից միածին անմահ	402
Ո՛չինեմք ըզ քեզ անեղ անբա	247
Ո՛վ ած միածին երկրորդութիւն	246
Հոգւոյ անբակիզքն բարեխնամ	728
Ոսկերէզ	ՈՒ

Ալ անտես և անքննին քառա	54	
Ա՛չ մի ածին ի հօրէ՝ և լոյս	497	
Ա՛րեգականն արդարութիւն	435	ակ
Հանգո՛ւ. ած՛ և խաչէ. փառս:		
Ո՛ մարդարէ բարձրելոյն և	445	գէ
Ա՛լ յորովայնէ ընտրեցար	446	դկ
Ա՛յսօր ուրախացեալ սբ եկեղ	574	
Ա՛յսօր ցնծայ զոհարձակեալ	554	
Ա՛յսօր զնմանալի լուսոյն ծա	235	
Արանալի սբ մանկունքն ոսկ	569	
Հոգ՛. հան՛. ած՛ և խաչէ. փառս:		
Ա՛վ երջանիկ սուրբ սբ գրիգոր	448	բէ
Ա՛րմատ Ճշմարիտ ածոյին	449	դկ
Ա՛րեգական արդարութեան ի հայ	610	
Ալ կուժեցեր զՀեռացեալսն	234	
Ա՛յսօր զնմանալի լուսոյն	235	
Համբառնալ բանին յերկինս	431	
Սնդրեմք ի քէն Թագաւոր	728	
Ծածկեալ սբ կոյս անապական	27	
Ա՛չ մի ածին ի հօրէ՝ և	497	
Ալ ըզլոյս անճառ շնորհաց	457	բկ
Ընդարձակ յերկինս օրհնա	570	
Ա՛վ երանելիդ ամենեցուն	91	
Ալ ըզՀօսր սիրոյդ քո բոլ	586	
Ծիշեա զմեզ սբ փրկիչ մեր	659	
Ա՛	Ի՛	Հոգ

Ի տէր՝ հան՝ ած՝ և խոչէ փառս

Ընդինք նոր երեալոք սիրոյն 46

Ի տէր՝ հան՝ ած՝ և խոչէ փառս

Ի գիշեր քաղաք այ և տաճար 47

Ի յաւր նոր ժողովուրդք 32

Ի անմարմնոց հոգեկինաց 15

Ի ապաւորեաց ած լիր հե 33

Ի նախիմաց խնամատուր տնօ 1

Ի յերկնային զօրս անմարմնոց 41

Ցարժամ յերկնից գոչէ փողն 69

Նոր խորանիդ արեգականն 32

Ի եղան քո տէր զօրութիւնդ 51

Ի երկինն ապակերպեալ 40

Ի տաճարի սրբութիւնդ փա 51

Ի յաւր զանընկիզելին բանն 25

Ի թագաւորին փառաց քո 31

Ի փառաւորեալն յամ արա 75

Ի երախ լեր յոյժ դուստրը սէ 25

Ի երրորդական կատարդ 41

Ի այն արիւնալ կենարարին 68

Ի արուեցեալդ ի կուսէն 8

Ի առաջայն փառաց հօր 48

Ի պատմութեան ճշմարտ 207

Ի ինդիցէք զոր ընդ երկնայ 183

Ի ինուն ի բարձունս տնօ 357

Ա. յօր ընծայաժամն երկանց	510
Ա. յօր Հրաշափառ կոչ	509
Ա. յօր ժողովեալ ազգն իսիա	499
Ա. յօր որ էհեն ի յերկինս	690
Ակայք ժողովուրդք իսա	515
Ուրախ լեր մայր լուսոյ մանեմ	167
Ալոյ ի միածինն փողով և	699
Ա. յօր երկնայինքն ուրախա	417
Հաստատուք իմ լեր տէր և	766
Ա. յօր Հրեշտակաց բազ	337
Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի	495
Ա. յօր ցնծան դասք Հր	533
Ձայն մեծ ի զուարթնոցն և	707
Երեգաւն արդարութիւ քո	421
Յօրհնութի նոր օրհնացուք	774
Թագաւորքն քո օրհնութ	367
Ալ զերիսականս առ ի քէն կալ	184
Ալ արարեր զօրութիւ զիմա	184
Ալ զարմանալիս արարեր զիմա	184
Ալ էթելոս թեթևս անհնութ	433
Հանդիսական. ձայնիւ. փաստ.	
Ա. յօր Հրաշափառ կոչ	509
Ա. յօր ժողովեալ ազգն իսիա	499
Ա. յօր երկնայինքն ուրախա	417
Ալոյ ի միածինն փողով և	699
Ուրախ լեր մայր լուսոյ մանեմ	167
Ակայք ժողովուրդք իսա	515
Ա. յօր որ էհեն ի յերկինս	690

Ալ ի բարձրութիւնս երկնից	20
Ալբոմիս լեր մարիամ աղջ ածա	24
Ամպ լուսոյ մարիամ աղջ կոյս	545
Անարատ կոյս ածածին մարիամ	77

Հոգւոյ գալ. հանդիսաւոր. փառս

Այօր զանձառելի ծնընդեանն	504
Աշխարհք գերազանին և	761

Հոգ. հանդիսաւոր. փառս

Այօր հրաշափառ կոչմամբ	509
Այր սիօն ծընեալ մանն	12
Աւրհնեալ լեր մարիամ կոյս սուրբ	35
Ադամեան հրաշալի որ անյոյսս	32
Առաւօտ խաղաղութեան և արուեստ	17
Ծածկեալ մայր լուսոյ աղբ կոյս	77
Աւրհնացիք ածածկեան որ կու	78

Հոգ. հանդիսաւոր. փառս

Վերայ վիմի հաստատ շինեցեր	515
Տաշեցն կենարար որ եղև	525
Ալ համարձակ եմ հօր և աղբ	353
Նախատումն կատաղ անքննեալ	531
Ալ յաւիտեան փառաց նատիս	355
Աւրհնեալ լեր երիվերեցի տուրք	260

Հոգ. հան. ածածկին. փառս

Ալ զանարատ բազուկս քո	518

Տիրամ ալ ի

Հրաշակերտ և զօրեղ փայտ 547
Ընձառելի երևումն երևեալ 547
Օ քաղաւորըն փառաց քո 319
Հանդ որ ինծորե իջեալ մարմ 311
Ով յանձն առեր արբ եղիա 747
Ի խաչելըն քո մեռուցեր ըզմահ 748
Յայտնապէս անմահութեանդ շաշա 748
Հոգ". հան". ոճ ծանծնի: փաս:
Օ ջրութիւն նը խաչի քո քո 512 դշ
Յաղաւորը քո երկից հօր 391
Ով կամաւ հօր ըզջարչարանըս 374
Ի խաչ ելեր բանդ արբ մարմ 376
Ով ի յերկինից ի հօրե իջեր ան 377
Ով մահու խաչին իւրոյ կեան 781
Հոգով սրտմտութեան քո քո 782
Ով փրկանակ դառնութե տըն 782
Հոգ". հան". խոյ ոճ ծանծնի:
Ամայր լուսոյ մարմ նը կոյս: փաս: 545 դկ
Խաչըն կենարար որ եղև ըմեզ 525 դկ
Արբութիւն նըզց հնարհեցեր 525 դշ
Բեզ քե կաթուղիկէ եկեղե 545
Ընծանեալ փայտ պիտութիե 520
Հոգ". հանգե". ոճ". փաս:
Ովրհա լեր սուրբ եկեղեցի 528 դշ
ԱՀ ԱՅ ԱՂ ԱՄ ԱՆ ԱՇ ԱՉ ԱՊ ԱՋ ԱՌ ԱՍ ԱՎ ԱՏ ԱՐ ԱՑ ԱՒ ԱՓ ԱՔ ԲԱ ԲԳ ԲԴ ԲԵ ԲԶ ԲԹ ԲԻ ԲԼ ԲԽ ԲԾ ԲԿ ԲՀ ԲՁ ԲՂ ԲՄ ԲՅ ԲՆ ԲՇ ԲՈ ԲՉ ԲՊ ԲՋ ԲՍ ԲՎ ԲՏ ԲՐ ԲՑ ԲՒ ԲՓ ԲՔ ԳԱ ԳԲ ԳԴ ԳԵ ԳԶ ԳԹ ԳԻ ԳԼ ԳԽ ԳԾ ԳԿ ԳՀ ԳՁ ԳՂ ԳՄ ԳՅ ԳՆ ԳՇ ԳՈ ԳՉ ԳՊ ԳՋ ԳՍ ԳՎ ԳՏ ԳՐ ԳՑ ԳՒ ԳՓ ԳՔ ԴԱ ԴԲ ԴԳ ԴԵ ԴԶ ԴԹ ԴԻ ԴԼ ԴԽ ԴԾ ԴԿ ԴՀ ԴՁ ԴՂ ԴՄ ԴՅ ԴՆ ԴՇ ԴՈ ԴՉ ԴՊ ԴՋ ԴՍ ԴՎ ԴՏ ԴՐ ԴՑ ԴՒ ԴՓ ԴՔ ԵԱ ԵԲ ԵԳ ԵԴ ԵԶ ԵԹ ԵԻ ԵԼ ԵԽ ԵԾ ԵԿ ԵՀ ԵՁ ԵՂ ԵՄ ԵՅ ԵՆ ԵՇ ԵՈ ԵՉ ԵՊ ԵՋ ԵՍ ԵՎ ԵՏ ԵՐ ԵՑ ԵՒ ԵՓ ԵՔ ԶԱ ԶԲ ԶԳ ԶԴ ԶԵ ԶԹ ԶԻ ԶԼ ԶԽ ԶԾ ԶԿ ԶՀ ԶՁ ԶՂ ԶՄ ԶՅ ԶՆ ԶՇ ԶՈ ԶՉ ԶՊ ԶՋ ԶՍ ԶՎ ԶՏ ԶՐ ԶՑ ԶՒ ԶՓ ԶՔ ԹԱ ԹԲ ԹԳ ԹԴ ԹԵ ԹԶ ԹԻ ԹԼ ԹԽ ԹԾ ԹԿ ԹՀ ԹՁ ԹՂ ԹՄ ԹՅ ԹՆ ԹՇ ԹՈ ԹՉ ԹՊ ԹՋ ԹՍ ԹՎ ԹՏ ԹՐ ԹՑ ԹՒ ԹՓ ԹՔ ԺԱ ԺԲ ԺԳ ԺԴ ԺԵ ԺԶ ԺԹ ԺԻ ԺԼ ԺԽ ԺԾ ԺԿ ԺՀ ԺՁ ԺՂ ԺՄ ԺՅ ԺՆ ԺՇ ԺՈ ԺՉ ԺՊ ԺՋ ԺՍ ԺՎ ԺՏ ԺՐ ԺՑ ԺՒ ԺՓ ԺՔ ԻԱ ԻԲ ԻԳ ԻԴ ԻԵ ԻԶ ԻԹ ԻԼ ԻԽ ԻԾ ԻԿ ԻՀ ԻՁ ԻՂ ԻՄ ԻՅ ԻՆ ԻՇ ԻՈ ԻՉ ԻՊ ԻՋ ԻՍ ԻՎ ԻՏ ԻՐ ԻՑ ԻՒ ԻՓ ԻՔ ԼԱ ԼԲ ԼԳ ԼԴ ԼԵ ԼԶ ԼԹ ԼԻ ԼԽ ԼԾ ԼԿ ԼՀ ԼՁ ԼՂ ԼՄ ԼՅ ԼՆ ԼՇ ԼՈ ԼՉ ԼՊ ԼՋ ԼՍ ԼՎ ԼՏ ԼՐ ԼՑ ԼՒ ԼՓ ԼՔ ԽԱ ԽԲ ԽԳ ԽԴ ԽԵ ԽԶ ԽԹ ԽԻ ԽԼ ԽԾ ԽԿ ԽՀ ԽՁ ԽՂ ԽՄ ԽՅ ԽՆ ԽՇ ԽՈ ԽՉ ԽՊ ԽՋ ԽՍ ԽՎ ԽՏ ԽՐ ԽՑ ԽՒ ԽՓ ԽՔ ԾԱ ԾԲ ԾԳ ԾԴ ԾԵ ԾԶ ԾԹ ԾԻ ԾԼ ԾԽ ԾԾ ԾԿ ԾՀ ԾՁ ԾՂ ԾՄ ԾՅ ԾՆ ԾՇ ԾՈ ԾՉ ԾՊ ԾՋ ԾՍ ԾՎ ԾՏ ԾՐ ԾՑ ԾՒ ԾՓ ԾՔ ԿԱ ԿԲ ԿԳ ԿԴ ԿԵ ԿԶ ԿԹ ԿԻ ԿԼ ԿԽ ԿԾ ԿԿ ԿՀ ԿՁ ԿՂ ԿՄ ԿՅ ԿՆ ԿՇ ԿՈ ԿՉ ԿՊ ԿՋ ԿՍ ԿՎ ԿՏ ԿՐ ԿՑ ԿՒ ԿՓ ԿՔ ՀԱ ՀԲ ՀԳ ՀԴ ՀԵ ՀԶ ՀԹ ՀԻ ՀԼ ՀԽ ՀԾ ՀԿ ՀՀ ՀՁ ՀՂ ՀՄ ՀՅ ՀՆ ՀՇ ՀՈ ՀՉ ՀՊ ՀՋ ՀՍ ՀՎ ՀՏ ՀՐ ՀՑ ՀՒ ՀՓ ՀՔ ՁԱ ՁԲ ՁԳ ՁԴ ՁԵ ՁԶ ՁԹ ՁԻ ՁԼ ՁԽ ՁԾ ՁԿ ՁՀ ՁՁ ՁՂ ՁՄ ՁՅ ՁՆ ՁՇ ՁՈ ՁՉ ՁՊ ՁՋ ՁՍ ՁՎ ՁՏ ՁՐ ՁՑ ՁՒ ՁՓ ՁՔ ՂԱ ՂԲ ՂԳ ՂԴ ՂԵ ՂԶ ՂԹ ՂԻ ՂԼ ՂԽ ՂԾ ՂԿ ՂՀ ՂՁ ՂՂ ՂՄ ՂՅ ՂՆ ՂՇ ՂՈ ՂՉ ՂՊ ՂՋ ՂՍ ՂՎ ՂՏ ՂՐ ՂՑ ՂՒ ՂՓ ՂՔ ՄԱ ՄԲ ՄԳ ՄԴ ՄԵ ՄԶ ՄԹ ՄԻ ՄԼ ՄԽ ՄԾ ՄԿ ՄՀ ՄՁ ՄՂ ՄՄ ՄՅ ՄՆ ՄՇ ՄՈ ՄՉ ՄՊ ՄՋ ՄՍ ՄՎ ՄՏ ՄՐ ՄՑ ՄՒ ՄՓ ՄՔ ՅԱ ՅԲ ՅԳ ՅԴ ՅԵ ՅԶ ՅԹ ՅԻ ՅԼ ՅԽ ՅԾ ՅԿ ՅՀ ՅՁ ՅՂ ՅՄ ՅՅ ՅՆ ՅՇ ՅՈ ՅՉ ՅՊ ՅՋ ՅՍ ՅՎ ՅՏ ՅՐ ՅՑ ՅՒ ՅՓ ՅՔ ՆԱ ՆԲ ՆԳ ՆԴ ՆԵ ՆԶ ՆԹ ՆԻ ՆԼ ՆԽ ՆԾ ՆԿ ՆՀ ՆՁ ՆՂ ՆՄ ՆՅ ՆՆ ՆՇ ՆՈ ՆՉ ՆՊ ՆՋ ՆՍ ՆՎ ՆՏ ՆՐ ՆՑ ՆՒ ՆՓ ՆՔ ՇԱ ՇԲ ՇԳ ՇԴ ՇԵ ՇԶ ՇԹ ՇԻ ՇԼ ՇԽ ՇԾ ՇԿ ՇՀ ՇՁ ՇՂ ՇՄ ՇՅ ՇՆ ՇՇ ՇՈ ՇՉ ՇՊ ՇՋ ՇՍ ՇՎ ՇՏ ՇՐ ՇՑ ՇՒ ՇՓ ՇՔ ՈԱ ՈԲ ՈԳ ՈԴ ՈԵ ՈԶ ՈԹ ՈԻ ՈԼ ՈԽ ՈԾ ՈԿ ՈՀ ՈՁ ՈՂ ՈՄ ՈՅ ՈՆ ՈՇ ՈՈ ՈՉ ՈՊ ՈՋ ՈՍ ՈՎ ՈՏ ՈՐ ՈՑ ՈՒ ՈՓ ՈՔ ՉԱ ՉԲ ՉԳ ՉԴ ՉԵ ՉԶ ՉԹ ՉԻ ՉԼ ՉԽ ՉԾ ՉԿ ՉՀ ՉՁ ՉՂ ՉՄ ՉՅ ՉՆ ՉՇ ՉՈ ՉՉ ՉՊ ՉՋ ՉՍ ՉՎ ՉՏ ՉՐ ՉՑ ՉՒ ՉՓ ՉՔ ՊԱ ՊԲ ՊԳ ՊԴ ՊԵ ՊԶ ՊԹ ՊԻ ՊԼ ՊԽ ՊԾ ՊԿ ՊՀ ՊՁ ՊՂ ՊՄ ՊՅ ՊՆ ՊՇ ՊՈ ՊՉ ՊՊ ՊՋ ՊՍ ՊՎ ՊՏ ՊՐ ՊՑ ՊՒ ՊՓ ՊՔ ՋԱ ՋԲ ՋԳ ՋԴ ՋԵ ՋԶ ՋԹ ՋԻ ՋԼ ՋԽ ՋԾ ՋԿ ՋՀ ՋՁ ՋՂ ՋՄ ՋՅ ՋՆ ՋՇ ՋՈ ՋՉ ՋՊ ՋՋ ՋՍ ՋՎ ՋՏ ՋՐ ՋՑ ՋՒ ՋՓ ՋՔ ՍԱ ՍԲ ՍԳ ՍԴ ՍԵ ՍԶ ՍԹ ՍԻ ՍԼ ՍԽ ՍԾ ՍԿ ՍՀ ՍՁ ՍՂ ՍՄ ՍՅ ՍՆ ՍՇ ՍՈ ՍՉ ՍՊ ՍՋ ՍՍ ՍՎ ՍՏ ՍՐ ՍՑ ՍՒ ՍՓ ՍՔ ՎԱ ՎԲ ՎԳ ՎԴ ՎԵ ՎԶ ՎԹ ՎԻ ՎԼ ՎԽ ՎԾ ՎԿ ՎՀ ՎՁ ՎՂ ՎՄ ՎՅ ՎՆ ՎՇ ՎՈ ՎՉ ՎՊ ՎՋ ՎՍ ՎՎ ՎՏ ՎՐ ՎՑ ՎՒ ՎՓ ՎՔ ՏԱ ՏԲ ՏԳ ՏԴ ՏԵ ՏԶ ՏԹ ՏԻ ՏԼ ՏԽ ՏԾ ՏԿ ՏՀ ՏՁ ՏՂ ՏՄ ՏՅ ՏՆ ՏՇ ՏՈ ՏՉ ՏՊ ՏՋ ՏՍ ՏՎ ՏՏ ՏՐ ՏՑ ՏՒ ՏՓ ՏՔ ՐԱ ՐԲ ՐԳ ՐԴ ՐԵ ՐԶ ՐԹ ՐԻ ՐԼ ՐԽ ՐԾ ՐԿ ՐՀ ՐՁ ՐՂ ՐՄ ՐՅ ՐՆ ՐՇ ՐՈ ՐՉ ՐՊ ՐՋ ՐՍ ՐՎ ՐՏ ՐՐ ՐՑ ՐՒ ՐՓ ՐՔ ՑԱ ՑԲ ՑԳ ՑԴ ՑԵ ՑԶ ՑԹ ՑԻ ՑԼ ՑԽ ՑԾ ՑԿ ՑՀ ՑՁ ՑՂ ՑՄ ՑՅ ՑՆ ՑՇ ՑՈ ՑՉ ՑՊ ՑՋ ՑՍ ՑՎ ՑՏ ՑՐ ՑՑ ՑՒ ՑՓ ՑՔ ՒԱ ՒԲ ՒԳ ՒԴ ՒԵ ՒԶ ՒԹ ՒԻ ՒԼ ՒԽ ՒԾ ՒԿ ՒՀ ՒՁ ՒՂ ՒՄ ՒՅ ՒՆ ՒՇ ՒՈ ՒՉ ՒՊ ՒՋ ՒՍ ՒՎ ՒՏ ՒՐ ՒՑ ՒՒ ՒՓ ՒՔ ՓԱ ՓԲ ՓԳ ՓԴ ՓԵ ՓԶ ՓԹ ՓԻ ՓԼ ՓԽ ՓԾ ՓԿ ՓՀ ՓՁ ՓՂ ՓՄ ՓՅ ՓՆ ՓՇ ՓՈ ՓՉ ՓՊ ՓՋ ՓՍ ՓՎ ՓՏ ՓՐ ՓՑ ՓՒ ՓՓ ՓՔ ՔԱ ՔԲ ՔԳ ՔԴ ՔԵ ՔԶ ՔԹ ՔԻ ՔԼ ՔԽ ՔԾ ՔԿ ՔՀ ՔՁ ՔՂ ՔՄ ՔՅ ՔՆ ՔՇ ՔՈ ՔՉ ՔՊ ՔՋ ՔՍ ՔՎ ՔՏ ՔՐ ՔՑ ՔՒ ՔՓ ՔՔ

Ա. յոթը Տրեշտակաց բազմու 337
Ալը արժանաւորեցայք ի կոչ 338
Ուսուցուրեան երուսաղէմ 479
Ա. յոթը աճուրդին զմաքսա 479
Հրաշափառ տեսուի ի կաթու 546
Գ՚ոգ՚. հան՚. ածածկի՚. փաս՚.
Ա. հնգաստամբն կատ՚ անքրն 531
Ի վեր վերի հաւատոյ շինե 515
Ակայք ժողովուրդք խոստմարի 515
Ալը ի յերկինից լծեր բանդ աքծ 348
Լծեր ար և մարմնացար ի կու 350
Ընդելին եղեալ մարդ՝ տեսեալ 769
Գ՚ոգ՚. հան՚. ածածկի՚. փաս՚.
Ա. հնգաստան աբ ըղձաչն օրհ 534
Ա. յոթը խնդրի պատուհանան 549
Ալաբինեցաք ինայ քո՝ սրտմիշ 550
Լծեր յերկինից որդի այ աղա 335
Ալը կամաւոր խաչելու՝ քո 341
Օ՚անեաք ըզ քեզ քո որ ի 760
Ալը զանարատ բազուկս քո 761
Տըւօղ խաղաղութիւնն քո 761
Գ՚ոգ՚. հան՚. ածածկի՚. փաս՚.
Ալը ծագեցեր մեզ լոյս մեծ 537
Փայլա հինաց ոգ փոխանակ 519
Ընտանեաւ փոյա դիմաւքե 520

Լսակից հօր՝ կամաւորութիւն 358
Յաճի բազմամեղսոյ աղջկ 359
Ոչն աղջկ՝ որ տարածեցաւ 361
Ի խաչանիշ փայտէն զերծեր 361
Հոգ. հան. աճմանէ փառաւ.
Ն. ըստնաւ ամենայաղթ խաչին 543 ակ
Ոեղան քո սէր զօրութիւնդ 517
Ի ջեր յերկնից որդի այ և մար 329
Որ խոնարհեցաւ յերկնից ի 331
Ոադաւորաց աճ խիերոյ 334
Որ խոհեմանէ խմաստութիւն 480
Հոգ. հան. աճմանէ փառաւ.
Ք. բաշակերտս և զօրեղ փոյտ 547 աճ
Որ զանարատ բազդուկըս քո 518
Ոէ խաչն օգնական հաւա 518
Ո՞նձառելոյ հօր էակից ի խաչ 314
Որ խոնարհեցաւ ի յերկնից 316
Հոգ. հան. աճմանէ փառաւ.
Որ գնծային զօրութիւնդ քո 551 ակ
Ա՛րագ օրինացըն մուխ. ե 438
Ի յանահման ծովէն հօր. ե 116
Որ հրաւիրեցեր զորդիս մար 455
Ի յիշատակ սրբոց մարտիրո 647
Հոգ. հան. աճ. էակ էակէ.
Ի՛ր վիմի հաստոյ հիմանն փառաւ. 477

Ա	Ամբ զարդարեցին տնօրինա	558
	Ամաքրատուիծ Հոգւոյն . ՃՀ	117
Ա	Այսօր ընդ երկնային զբաւար	455
Ա	Այր զարդարեալ գեղապանծ	89
Ա	Աղաչեմք զքեզ՝ որ բարե	604
	Ծո՛ւ . հան՛ . ած՛ և խ՛ . ֆաշ՛	
Յ	Յաղթօղ և տէր Հայրապետ	562
Ա	Այր ընտրեցար ի կոչումն	97
	Յոյնիւ քաջ բանասէր Հօտի	452
Ա	Այսօր ցընծայ եկեղեցի	461
Ա	Այսօր Հրեշտակաց դասքն	668
Ա	Այսօր ցնծան դասք առա	425
	Ծո՛ն . ած՛ածնէ . խ՛ . ֆաշ՛	
Ա	Այր յանէից առեղծեր զգպաշ	570
	Այր օրհնեա ի Հրեշտակաց	183
Օ	Օրհնեցէք զտէր ընդ երկնայ	183
Յ	Յորժամ գայցես քաջազարդ Տէր	176
Ա	Այսօր ընդ Հրաւէրսդ Տեան	261
Ա	Այսօր աղբիւր գիտութեանց	427
Ա	Արտասուիլն արտասմամբ և ահա	704
Ա	Այսօր ցնծան երկնայինքն	12
	Ընդհատուածքն կատ	531
Ա	Այսօր սեպ Հայրապետացն	574
Ա	Այսօր ծնանէ եկեղեցի	236
Ա	Այսօր զսքանչացեալ ծնունդն	460

Ցուցակ

Հայրապետ սուրբ և անբիծ 565
Օրհնարանութեան ըղձալից 664
Հոգ. հան. աճ. իսկ խուչէ։
Ա. յաւր ուրախացեալ փառս։ 530
Ի յառնելդ ան ահմանելեացդ 608 դ
Ա. յաւր ցընծան հրշտիկք 443
Հրաշափառ արդ և միշտ բա 452
Ի հրաւիրեցեալ զյառաջապրոյն 581
Ա. յաւր ժողովուրդք ողք իհե 554
Հոգ. հան. աճ. իսկ խուչէ։
Ի հաստատեցեալ բան փառս։ 496
Ա. ըմնատ ձըշմարիտ աճդային 449 դ
Ա. ըեգական արդարութե ի հայ 610
Ի կոչեցեալ ըզ հեռացեալան 234
Ա. յաւր զնմանալի լուսոյն 235
Ա. յաւր ուրախացեալ սբ եկե 574
Ի համբառնալ բանին յերկինս 431
Ընդրեմք իքեն թադաւոր 728
Ա. ձաճին սբ կոյս անապական 27
Ա. զմիածինն ի հօրէ և 497
Ի ճանապարհին 584 դ
Ա. յաւր սբց հայրապետացըն 574
Ի ողովեալ սբ հայրապետքըն 575
Ի ձայնն ճառագայթ որ 576
Ի անդիսացեալք ընդ երկ 577
Հոգ. հան. աճ և խուչէ. փառս։

ՀԱՄԱՐԱՏԱՐԱՆ

Ա ՏԱՐԻՆ ԵՐԵՒՈՒՄԱՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎԱՆՇԱՆՔ։

Հարց. ա	1	Հարց. ի	20
Հարց. բ	2	Հարց. ժ	10
Հարց. գ	3	Հարց. ի	10
Հարց. դ	4	Հարց. իա	21
Հարց. ե	5	Հարց. իբ	22
Հարց. զ	6	Հարց. իգ	23
Հարց. է	7	Հարց. իդ	24
Հարց. ը	8	Հարց. իե	25
Հարց. թ	9	Հարց. իզ	26
Հարց. ժ	10	Հարց. իէ	27
Հարց. ժա	11	Հարց. իը	28
Հարց. ժբ	12	Հարց. իթ	29
Հարց. ժգ	13	Հարց. լ	30
Հարց. ժդ	14	Հարց. լա	31
Հարց. ժե	15	Հարց. լբ	32
Հարց. ժզ	16	Հարց. լգ	33
Հարց. ժէ	17	Հարց. լդ	34
Հարց. ժը	18	Հարց. լե	35
Հարց. ժթ	19	Հարց. լզ	36

Ա ՏԱՐԻՆ ԵՐԵՒՈՒՄԱՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎԱՆՇԱՆՔ։

Հարց. ա	1	Հարց. ի	20
Հարց. բ	2	Հարց. ժ	10
Հարց. գ	3	Հարց. ի	10
Հարց. դ	4	Հարց. իա	21
Հարց. ե	5	Հարց. իբ	22
Հարց. զ	6	Հարց. իգ	23
Հարց. է	7	Հարց. իդ	24
Հարց. ը	8	Հարց. իե	25
Հարց. թ	9	Հարց. իզ	26
Հարց. ժ	10	Հարց. իէ	27
Հարց. ժա	11	Հարց. իը	28
Հարց. ժբ	12	Հարց. իթ	29
Հարց. ժգ	13	Հարց. լ	30
Հարց. ժդ	14	Հարց. լա	31
Հարց. ժե	15	Հարց. լբ	32
Հարց. ժզ	16	Հարց. լգ	33
Հարց. ժէ	17	Հարց. լդ	34
Հարց. ժը	18	Հարց. լե	35
Հարց. ժթ	19	Հարց. լզ	36

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎԱՆՇԱՆՔ։

Հարց. ա	1	Հարց. ի	20
Հարց. բ	2	Հարց. ժ	10
Հարց. գ	3	Հարց. ի	10
Հարց. դ	4	Հարց. իա	21
Հարց. ե	5	Հարց. իբ	22
Հարց. զ	6	Հարց. իգ	23
Հարց. է	7	Հարց. իդ	24
Հարց. ը	8	Հարց. իե	25
Հարց. թ	9	Հարց. իզ	26
Հարց. ժ	10	Հարց. իէ	27
Հարց. ժա	11	Հարց. իը	28
Հարց. ժբ	12	Հարց. իթ	29
Հարց. ժգ	13	Հարց. լ	30
Հարց. ժդ	14	Հարց. լա	31
Հարց. ժե	15	Հարց. լբ	32
Հարց. ժզ	16	Հարց. լգ	33
Հարց. ժէ	17	Հարց. լդ	34
Հարց. ժը	18	Հարց. լե	35
Հարց. ժթ	19	Հարց. լզ	36

Յաւանդագրութիւն սրբոց վարդապետաց՝ հեղինակաց շարականաց։

	Յամի տեառն	Հայոց
Սրբն Ներսէս Շնորհալի։	1166	ՈԺԵ
Գերեզման լամբրօնացի։	1181	ՈՂ
Գրիգոր սկեւռացի։	1204	ՈՃԴ
Յովսէփոսեր վարդապետ տարօնացի։	1205	ՈՃԵ
Սարգան վարդապետ Մեծն։	1251	Ճ
Գրիգոր Կլայեցի։	1268	ՉԺԷ
Յովհաննէս վարդապետ պլուզ։	1288	Չ ՀՀ
Կիրակոս վարդապետ Գանձակեցի։	1478	Չ ՀԺԸ
Սրբն Ներսէս Լամբրոնացի։	426	ոց։
Սրբն Մեսրոպ։	426	
Սրբն Մովսէս Խորենացի։	441	
Սահակիանոս սիւնեցի առաջինն։	441	
Սրբն Յովհան Մանդակունի։	480	
Տէր կոմիտաս։	618	ԿԷ
Գնանիա շնորհալի։	661	ՀԺ
Սրբն Ներսէս Ձորափորեցի։	703	ՀՃԲ
Սրբն Յովհան ոսկանեցի։	720	ՀՃԻԲ
Սահակիանոս սիւնեցի երէց։	728	ՀՃՒ
Պետրոս գետադարձ։	1019	ՆԻԸ
Գրիգոր մագիստրոս։	1044	ՆՂԴ
Յակոբ վրդ. սանահնեցի։	1083	Շ ԼԲ
Գրիգոր Վկայասէր եղբ. Շնորհ։	1113	Շ ԻԲ
Յովհաննէս սարկաւագ վրդ.	1117	Շ ԻԿ
Սրբն Ներսէս Շնորհալի։	1166	ՈԺԵ
Գերեզման լամբրօնացի։	1181	ՈՂ
Գրիգոր սկեւռացի։	1204	ՈՃԴ
Յովսէփոսեր վրդ. տարօնացի։	1205	ՈՃԵ
Սարգան վրդ. Մեծն։	1251	Ճ
Յակոբ կլայեցի։	1268	ՉԺԷ
Յովհաննէս վրդ. պլուզ։	1288	Չ ՀՀ
Կիրակոս վրդ. Գանձակեցի։	1478	Չ ՀԺԸ

ՅԱՆԿ ՄԵԾԱԳՈՏԱԿԱՆ

Յանձառ փառաց խոնարհե 66
Յարուցեալոյն ի մեռելոց 69
Յիր զաւետիս հոգւոյն ի հիր 69
Յիշատացուցանեմք ըզքեզ որ 70
Յիր ըզհրեշտակին ըզ Հայնըն 70
Ըզքեզ երևեալ գուսան առ 70
Յիր ըզգանն ած բաւական ե 71
Յիր ընտրեցար իսկըզգանե 139
Ցուրախ լեր հոյժ գուստրը 259
Ամեայ ընտր ժողովուրդք 411
Ուրանելի ածատէր ոբ գը 549
Ցուրախ լեր ածածինն տա 71
Ընտրատա տաճար բնակա 72
Ովգերազնշաշ ծաղիկ բուր 72
Յիր ըզկետանքն անմահարար 153
Նոր խորանիդ արեգականն 324
Օծանճառելի ըզ լոյս ած 483
Ըզքեզ կոյս և մայր և քնա 50
Ընդհատամ ծաղիկ ան 54
Օգքեզ հայր յառաջ քան 58
Ոանն առաքեալ ի հօրէ որ 59
Ըզ կուսութիւդ քո ածածինն 61
Մուրբ և ածածինն մարիամ 73
Ողջոյն ասեն ըզքեզ հրեշտակ ած 73
Ահեղ լուսոյ ես տիկին հրեշտակ 62

[illegible]

5/VI 42 թ.